

Journal of Modern Learning Development

ISSN 2673-074X (Print)

ISSN 2697-455X (Online)

Journal of Modern Learning Development

ISSN 2673-074X (Print)

ISSN 2697-455X (Online)

ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 ประจำเดือนมีนาคม 2567

วัตถุประสงค์

Journal of Modern Learning Development เป็นวารสารวิชาการราย 1 เดือน มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ด้านศาสนา ปรัชญา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิทยาการอื่นๆ

บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) 3 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ Journal of Modern Learning Development ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะของกองบรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development ไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดการเผยแพร่ 12 ฉบับ

- ฉบับที่ 1 มกราคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มกราคม)
- ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)
- ฉบับที่ 3 มีนาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มีนาคม)
- ฉบับที่ 4 เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)
- ฉบับที่ 5 พฤษภาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤษภาคม)
- ฉบับที่ 6 มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)
- ฉบับที่ 7 กรกฎาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กรกฎาคม)
- ฉบับที่ 8 สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)
- ฉบับที่ 9 กันยายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กันยายน)
- ฉบับที่ 10 ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)
- ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤศจิกายน)
- ฉบับที่ 12 ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

เกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการ ก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบข้อมูลของผู้เขียนบทความ เช่น ชื่อหรือประวัติการทำงาน และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

บทความที่ส่งมาขอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความของวารสาร และต้องให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้

ทรรศนะและความคิดเห็นของผู้เขียนบทความ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือทรรศนะความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

เจ้าของ

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index>

E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

บรรณาธิการ

ดร.ธีรรัตน์ กัปโป

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผศ.ดร.สมชาย ปโยโค

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.หอมหวล บัวระภา

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.สมพงษ์ เกษานุช

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

รศ.ดร.รัตน์ ปัญญาภา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รศ.ดร.พรชัย เจดามาน

นักวิชาการอิสระ

ผศ.ดร.กุลจิรา รักชนคร

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ผศ.ดร.เสกสรรค์ สนวา

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ผศ.ดร.ภูมิภควัชร ภูมิพงศ์คชศร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ผศ.ธีระวัฒน์ หินแก้ว

วิทยาลัยพิษณุพนิติต

พระมหาพิสิฐ วิสิษฐปัญญ,ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.รัชดา ภักดิ์ยิ่ง

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ดร.ลักขณา อินทร์บึง

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ว่าที่ร้อยตรี ดร. สุริยะ หาญพิชัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ดร.สาคร มหาหิงค์

นักวิชาการอิสระ

ดร.อดิสร หนันคำจร

นักวิชาการอิสระ

ดร.กิตติพงษ์ พิพิธกุล

นักวิชาการอิสระ

ดร.ภาณุวัฒน์ กิตติกรวรรณ รัตน์พิมลพลแสน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ดร.ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์

นักวิชาการอิสระ

ผู้จัดการวารสาร

นางสาวนัยนา กัปโป

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

สารบัญ

บทความวิจัย

- ➔ การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 1
สง่า วงศ์ไชย, ธนชพร พุ่มภชาติ, ชัมภ์ชัย อธิเกียรติ, ชุติมา ชุนแสง และ สุทธิพงษ์ มากุล
- ➔ การศึกษามโนคติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ลมฟ้าอากาศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขมาภิรตารามที่เรียนโดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน 20
รัตนาภรณ์ กันทะ และ อัมพร วัจนะ
- ➔ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในภาครัฐ 31
ปรางทิพย์ มั่งธานี และ รวิภา ธรรมโชติ
- ➔ ความคิดเห็นของผู้ประกอบธุรกิจในจังหวัดสงขลา ต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย 50
เวลียา ทวีวิทย์ชาคริยะ และ จุฑาทิพ คล้ายทับทิม
- ➔ การพัฒนานักบริหารระดับสูงของกระบวนการยุติธรรม 64
รุ่งนภา ศรีตะปัญญะ และ รวิภา ธรรมโชติ
- ➔ ปัญหาและคุณค่าที่เพิ่มขึ้นของการจัดรูปแบบบูรณาการแบบรวมศูนย์ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 74
วิลาวัลย์ ฝั้นคำปวง และ อลงกรณ์ คูตระกูล
- ➔ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการคุณภาพชีวิตของประชาชน ในพื้นที่ระดับอำเภอ ใน จังหวัดศรีสะเกษ 93
สรายุทธ์ จิตดวงค์ และ รวิภา ธรรมโชติ
- ➔ การสร้างแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ตอนปลายใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดพิษณุโลก 107
สุนันทา ส่องนุ่น และ เอื้อมพร หลินเจริญ
- ➔ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร 124
สุรัชย์ ทองสินชัยเลาหะ และ เสาวนีย์ สมันต์ตรีพร

- การพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ในเขตพื้นที่ บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา 140
ภณิศร ปุ๊ดน้อย และ โชติ บัณฑิต
- ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กรกับความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงานธนาคาร 151
เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
อภิชาติ เวลาเกิด, ศุภพงษ์ ปิ่นเวหา และ กมล เสวตสมบุญ
- การลาออกและการดำรงรักษาบุคลากรด้านข่าวและรายการ ในสถานีโทรทัศน์ภาครัฐของ 169
ไทย
ศุภลักษณ์ เวชกามา , จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ
- Music in Sports Dance Teaching Guidebook at Tai an City, Shandong 180
Province
Yu Jinnan, Pranote Meesorn and Pakorn Rodchangphuen
- Practical Exercises for Yangqin National Higher Education Entrance in 193
Music, The People's Republic of China
Liang Zhu, Nicha Pattananon and Rujee Srisombut
- Studying the Vocal Training Method for Improving Singing Ability in 204
Vocal Music Student at Binzhou Vocational College, Shandong, China
Chi Jie, Pranote Meesorn and Manop Wisuttiat
- The Study the Emotional and Expression of Mongolian Music “Qing Xi 213
Cao Yuan” at Tai'an City, Shandong Province, the People's Republic China
Gao Yusen, Pranote Meesorn and Manus Kaewbucha
- The Survey on Application of Multimedia for Teaching Music Theory at 230
Universities in Dalian Liaoning Province
Yi Teng and Thanyawat Sondhiratna
- The Surveying Vocal Music Teaching in Fuqing of Fukang Road Primary 237
School and Literary Road Primary School in Baotou of Nei Mongol
Liu Zhuoxuan and Orawan Banchongsilpa
- Studying the Heinrich Gustavovich Neuhaus Method for Improving Piano 246
Playing Ability of Teaching Student in First-Year Students at Binzhou College,
Shandong Province, the People's Republic of China
Sun Shiyou, Pranote Meesorn and Chuchat Pinpart
- ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนึ่งของภาคใต้ 260
พงศ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์, เดโช แชน้ำแก้ว, เชษฐา มุทะหมัด, บุญยิ่ง ประทุม,
พีระพงศ์ สุจริตพันธ์ และ พีรดา สุจริตพันธ์

- ➔ การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง 273
เศรษฐกิจศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอน โดยใช้หนังสือเสริม
ประสบการณ์ ชุมน้องใบบัววันวางแผน กับการสอนปกติ
วรรณภา หลักทอง และ กรวิภา สรรพกิจจำนง
- ➔ **The Importance of the Application of Han Folk Songs in the Vocal Music 288**
Lessons of Freshman Students in Guangzhou, The People's Republic of China
Lin Guojun, Pranote Meesorn and Nayos Sartjinpong
- ➔ แนวทางการสร้างความโปร่งใสในการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพ ระดับท้องถิ่น 301
กรณีศึกษา : กองทุนหลักประกันสุขภาพ ระดับท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี
ยุทธชัย ร่ำไพวรรณ และ ปธาน สุวรรณมงคล
- ➔ การศึกษาความหมายภูมินามสถานที่ท่องเที่ยวของนครหังโจว มณฑลเจ้อเจียง ประเทศจีน 314
กัลยาณี กฤตโตปการกิต
- ➔ ผลการใช้รูปแบบการสืบสอบ **Stripling** ที่มีต่อการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ ของ 334
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ธนวัต เปรมปรีชา และ ชัยรัตน์ ไตศิลา
- ➔ ประสิทธิผลของโปรแกรมคัดกรองมะเร็งปากมดลูกต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง 351
โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี
พวงพิศ นังเกิด
- ➔ ผลของโปรแกรมการให้ความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวด ของผู้ป่วยหลัง 361
การได้รับการรักษาด้วยสลายนิ่วด้วยคลื่นกระแทก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี
นุชนารถ วงสินชัย
- ➔ การจัดการการสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมประติมากรรมดินเหนียว ในมณฑลเหอเป่ย์ 372
สาธารณรัฐประชาชนจีน
ตู้ เหวินผิง, สมเดช เฉยไสย และ พิชัย สดภิบาล

บทความวิชาการ

- ➔ การปลูกฝังโพธิจิตในกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนบชาวิถีพุทธ 391
สุภาพร บำรุงวงศ์, มนต์เทียน มนตราภิบุลย์, สุวิญ รัถลัดย และ พระครูวินัยธร บุญศรี
ญาณวุฒโฒ
- ➔ การประยุกต์ใช้หลักกาลามสูตรกับสื่อสังคมออนไลน์ 406
พระมหาสายยันต์ วิสารโท (โลหิตดี), เจษฎา มุลยาพอ และ นิติกร วิชฌา
- ➔ **Thainess that (Not) Thai in the Multicultural Society of the Lower Mun River Basin** 422
Siriwuth Wannathong and Intira Sakmiankaew
- ➔ **The Literatures of Ballet Teaching in China** 430
Nicha Pattananon and Lu Jie
- ➔ **The Artistic of Thai Music and the Music Appreciation** 441
Manus Kaewbucha, Watchara Prempre, Chuchat Pinpart and Auncan Chareonsrimueang

ภาคผนวก

447

การประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
**An Evaluation of Bachelor of Education Program in Thai
Faculty of Education, Ramkhamheang University**

สง่า วงศ์ไชย¹, ธนชพร พุ่มภชาติ²,
ชั้นชัย อธิเกียรติ³, ชุตินา ขุนแสง⁴ และสุทธิพงษ์ มากุล⁵
มหาวิทยาลัยรามคำแหง^{1,2,3}

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)⁴

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายมัธยม)⁵

**Sa-nga Wongchai¹, Thanachaporn Phumpachai²,
Khanchai Athikait³, Chutima Khunsang⁴ and Suttipong Makul⁵**

Ramkhamheang University^{1,2,3}

Ramkhamhaeng University Demonstration School (Elementary Level)⁴

The Demonstration School of Ramkhamhaeng University⁵

Corresponding Author, E-mail: Wongchai41@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2) ศึกษาแนวทางพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง การวิจัยนี้ดำเนินการโดยใช้รูปแบบ CIPPI ตามแนวคิดของ Stufflebeam กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ อาจารย์ นักศึกษา ปัจจุบัน บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) มีความเหมาะสมอยู่ระดับมาก โดยเฉพาะแผนการดำเนินงานของหลักสูตรมีความเหมาะสมมากที่สุด ทั้งด้านการพัฒนาอาจารย์ และจุดแข็งของหลักสูตร คือ อาจารย์มีคุณวุฒิตรงตามสาขาและมีความรู้ความสามารถ

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีความเหมาะสมอยู่ระดับมากที่สุด โดยเฉพาะเนื้อหาสาระวิชาในหลักสูตร การกำหนดอาจารย์ผู้สอนและคุณสมบัติและการคัดเลือกผู้เรียนมีความเหมาะสมมากที่สุด

3. ด้านกระบวนการ (Process) มีความเหมาะสมอยู่ระดับมาก โดยเฉพาะพฤติกรรมของผู้สอนและการจัดการเรียนการสอน
4. ด้านผลผลิต (Product) มีความเหมาะสมอยู่ระดับมาก โดยเฉพาะคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม
5. ด้านผลกระทบ (Impact) ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตอยู่ระดับมาก

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร; ศึกษาศาสตรบัณฑิต; ภาษาไทย

Abstracts

This research study for evaluating the curriculum of the Degree of Bachelor of Education (Thai language), Faculty of Education, Ramkhamhaeng University aims to 1) evaluate the curriculum of the Degree of Bachelor of Education (Thai language), Faculty of Education, Ramkhamhaeng University, and 2) investigate the means in developing and improving the curriculum of the Degree of Bachelor of Education (Thai language), Faculty of Education, Ramkhamhaeng University. This study was employed by means of CIPPI, proposed by Daniel L. Stufflebeam. The target groups of this study were honorary committees, faculty administrative staff, lecturers, present students, graduates, and graduates' employers. The research instruments were interview and questionnaire. The data were analyzed by employing descriptive statistics (frequency, percentage, means and standard deviation) as well as content analysis. The research findings were as follows:

1. Context. The level of appropriateness was ranked as high, especially extremely high in curriculum implementation plan and lecturer development. The strength of the curriculum was that the lecturers obtained the degrees that met the needs of the curriculum. The lecturers were also expert in this field.

2. Input. The level of appropriateness was ranked as extremely high, especially in contents in the curriculum, lecturer appointments, and student selection.

3. Process. The level of appropriateness was ranked as high, especially in lecturers' behaviors and instructions.

4. Product. The level of appropriateness was ranked as high, especially in moral and ethical characteristics.

5. Impact. The graduates' employers were highly satisfied with graduates' performances.

Keywords: Curriculum Evaluation; Bachelor of Education Program; Thai

บทนำ

ปัจจุบันการศึกษาของไทยกำลังเข้าสู่ยุคที่ 4 (4.0) หรือเรียกว่า การศึกษาไทย 4.0 ซึ่งเป็นยุคที่สังคมไทยจะต้องส่งเสริมการผลิตความคิด ผลิตภัณฑ์และบริการต่าง ๆ มากขึ้นไม่ได้เป็นเพียงผู้บริหารหรือผู้บริการอย่างเดียว ทักษะการผลิตและสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ จึงจำเป็นเพื่อก้าวสู่ศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันสูง (Sinlarat, 2014: 5) ดังนั้น แนวโน้มการศึกษาไทยในยุค 4.0 จะต้องส่งเสริมให้เยาวชนรุ่นใหม่ก้าวไปสู่ผลผลิตด้วยการประยุกต์ใช้ทักษะศตวรรษที่ 21 จึงจะเป็นการศึกษาในยุค 4.0 อย่างแท้จริง

แนวคิดการจัดการศึกษาไทยในยุค 4.0 มุ่งเน้นให้เยาวชนรุ่นใหม่ผลิตผลงานอย่างสร้างสรรค์โดยอาศัยทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 3Rs ได้แก่ reading (ทักษะการอ่าน อ่านออก) writing (ทักษะการเขียนเขียนได้) และ arithmetic (ทักษะเลขคณิต คิดเลขเป็น) และ 7Cs ได้แก่ ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical thinking and problem solving) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, information & media literacy) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, teamwork & leadership) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing & ICT literacy) และ ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career & learning skills) (Panich, 2012: 18-19) แนวโน้มการจัดการศึกษาของไทยในอนาคตจะต้องเชื่อมโยงแนวคิดการศึกษาไทย 4.0 กับแนวคิดการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เพื่อหล่อหลอมให้เยาวชนรุ่นใหม่มีความพร้อมทั้งความรู้และทักษะอันเป็นพื้นฐานสำคัญในการสร้างสรรค์ผลผลิตต่าง ๆ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสภาพเศรษฐกิจในโลกยุคปัจจุบัน

ทิศทางและแนวโน้มการจัดการศึกษาของไทยในโลกอนาคตที่กล่าวมาข้างต้น การปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงให้สอดคล้องรับกับนโยบายการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจึงเป็นความท้าทายของสถาบันการศึกษาลิขิตครูเป็นอย่างยิ่ง การวิเคราะห์กระแสการเปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาจะช่วยให้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรวางแผนและออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 และข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา พ.ศ. 2562 ข้อมูลดังกล่าวจำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

จากข้อมูลที่น่าเสนอมานี้ทั้งหมดนี้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงจึงตระหนักถึงความสำคัญของนโยบาย เป้าหมาย และมาตรฐานการผลิตบัณฑิตครูระดับอุดมศึกษา คณะผู้วิจัยจึงดำเนินการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2562 เพื่อตัดสินใจหาแนวทางพัฒนาและปรับปรุง

หลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายการจัดการศึกษาของชาติและผลิตครูที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการผลิตครูของประเทศไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ระเบียบวิธีวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย มีจำนวน 93 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้
 - 1.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน
 - 1.2 ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 5 คน
 - 1.3 อาจารย์ผู้สอน จำนวน 8 คน
 - 1.4 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) พุทธศักราช 2562 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2562-2565 จำนวน 32 คน
 - 1.5 นักศึกษาปัจจุบันที่กำลังศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) พุทธศักราช 2562 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 80 คน
 - 1.6 ผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยง จำนวน 13 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 6 ชุด รายละเอียดมีดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) มีประเด็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและโครงสร้างหลักสูตร 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ประเด็นเกี่ยวกับเนื้อหาสาระวิชาในหลักสูตร

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีประเด็นเกี่ยวกับบรรยากาศและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ 2) ด้านกระบวนการ (Process) มีประเด็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร

ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) มีประเด็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร แผนการดำเนินงานของหลักสูตร จุดอ่อนและจุดแข็งของหลักสูตร 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีประเด็นเกี่ยวกับเนื้อหาสาระในหลักสูตร คุณสมบัติและการคัดเลือกผู้เรียน การกำหนดอาจารย์ผู้สอน บรรยากาศและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และ 3) ด้านกระบวนการ (Process) มีประเด็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร

ชุดที่ 4 แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) มีประเด็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร จุดอ่อนและจุดแข็งของหลักสูตร 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีประเด็นเกี่ยวกับเนื้อหาสาระในหลักสูตร คุณสมบัติและการคัดเลือกผู้เรียน การกำหนดอาจารย์ผู้สอน บรรยากาศและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และ 3) ด้านกระบวนการ (Process) มีประเด็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียน พฤติกรรมของผู้สอน การจัดการเรียนการสอน การให้บริการ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และการบริหารหลักสูตร

ชุดที่ 5 แบบสอบถามสำหรับนักศึกษาปัจจุบัน เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงจำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสภาวะแวดล้อม (context) มีประเด็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร จุดอ่อนและจุดแข็งของหลักสูตร 2) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีประเด็นเกี่ยวกับเนื้อหาสาระวิชาในหลักสูตร คุณสมบัติและการคัดเลือกผู้เรียน การกำหนดอาจารย์ผู้สอน บรรยากาศและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และ 3) ด้านกระบวนการ (Process) มีประเด็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้เรียน พฤติกรรมของผู้สอน การจัดการเรียนการสอน การให้บริการ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และการบริหารหลักสูตร

ชุดที่ 6 แบบสอบถามสำหรับผู้ใช้นบัณฑิต เพื่อสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านผลผลิต (Product) มีประเด็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ด้านวิถีวิทยาการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านผลกระทบ (Impact) มีประเด็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต และความพึงพอใจต่อผู้ใช้นบัณฑิต

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

3.1 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 3 ฉบับ เพื่อสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ และอาจารย์ผู้สอน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา

ภาษาไทย (4 ปี) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี) จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำผลมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ พบว่า แบบสัมภาษณ์ทั้ง 3 ชุดมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ผู้วิจัยปรับแก้ไขและจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (Closed-end Question) มีจำนวน 3 ฉบับ เพื่อสอบถามความคิดเห็นของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี) ลักษณะข้อคำถามในแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ เพื่อประเมินความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรฯ จากมากที่สุด = 5, มาก = 4, ปานกลาง=3, น้อย = 2, และน้อยที่สุด = 1 ตามลำดับ จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และนำผลมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์พบว่าแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ผู้วิจัยปรับแก้ไขและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

4. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ อาจารย์ประจำหลักสูตร และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย (4 ปี) ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2562 เพื่อขออนุญาตกำหนดเวลาโดยใช้รูปแบบการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้าและออนไลน์

4.2 สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ และอาจารย์ประจำหลักสูตร มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

4.2.1 ขั้นเตรียมการก่อนสัมภาษณ์ จัดเตรียมแบบสัมภาษณ์เพื่อส่งให้ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ อาจารย์ประจำหลักสูตรก่อนสัมภาษณ์ และจัดเตรียมอุปกรณ์ที่จะใช้ในการสัมภาษณ์

4.2.2 ขั้นสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์โดยการชี้แจงจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนดไว้ บันทึกผลการสัมภาษณ์ และขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์เมื่อจบการสัมภาษณ์

4.2.3 ขั้นวิเคราะห์ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

4.3 สอบถามความคิดเห็นของบัณฑิต นักศึกษาปัจจุบัน และผู้ใช้บัณฑิต มีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

4.3.1 ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากบัณฑิต นักศึกษาปัจจุบัน และผู้ใช้บัณฑิตเพื่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลโดยการตอบแบบสอบถามในรูปแบบ google form

4.3.2 จัดส่งแบบสอบถามในรูปแบบ google form ให้บัณฑิตในกลุ่มไลน์กลุ่มศิษย์เก่า นักศึกษาปัจจุบันส่งในกลุ่มศิษย์ปัจจุบัน ส่วนผู้ใช้บัณฑิตส่งในไลน์กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

4.3.3 รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ มีดังนี้

5.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมายโดยหาความถี่ ร้อยละ

5.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้เกณฑ์การแปลความหมาย (Panakul, 2012 : 59) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความคิดเห็น/ความเหมาะสมอยู่ระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็น/ความเหมาะสมอยู่ระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-4.50 หมายถึง มีความคิดเห็น/ความเหมาะสมอยู่ระดับปานกลาง

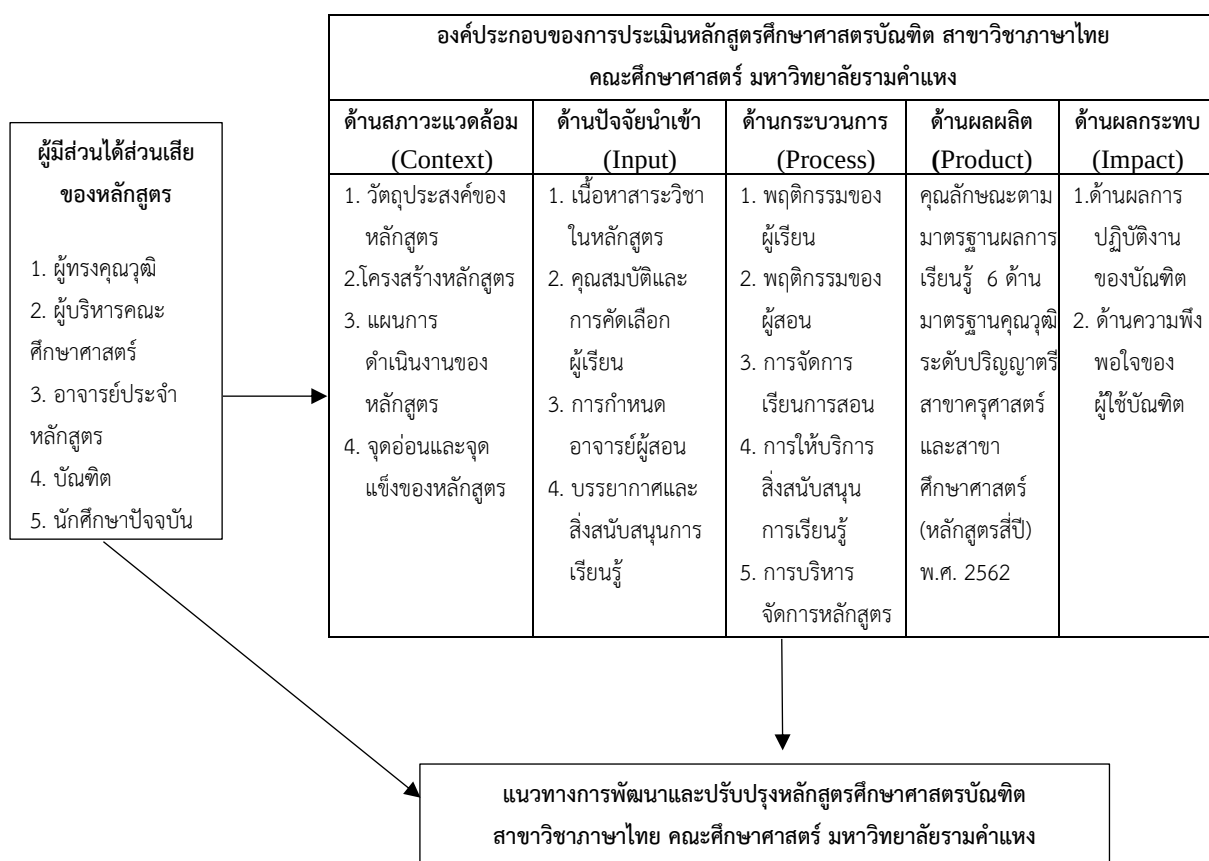
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความคิดเห็น/ความเหมาะสมอยู่ระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความคิดเห็น/ความเหมาะสมอยู่ระดับน้อยที่สุด

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluative Research) โดยใช้รูปแบบ CIPPI ตามแนวคิดของ Stufflebeam (2007: 333) เป็นกรอบดำเนินการวิจัยเพื่อประเมินผลหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลกระทบ รายละเอียดแสดงในภาพ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

1.1 ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) เป็นการประเมินความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร แผนการดำเนินการของหลักสูตร จุดอ่อนและจุดแข็งของสาขาวิชาหลักสูตรมีดังนี้

1.1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความเห็นตรงกันว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมและครอบคลุมกับนโยบายการจัดการศึกษาในสภาพปัจจุบัน และมีข้อเสนอแนะว่าให้เพิ่มการเชื่อมโยงเนื้อหาในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติการสอนโดยใช้สื่อดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบแพลตฟอร์มที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ส่วนข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของบัณฑิตและนักศึกษาปัจจุบัน พบว่า นักศึกษาปัจจุบันมีความคิดเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.72$, S.D. = 0.43) เช่นเดียวกับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่าวัตถุประสงค์มีความเหมาะสมโดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.87$, S.D. = 0.21)

1.1.2 โครงสร้างของหลักสูตร พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความคิดเห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร แต่เสนอว่าอาจจะมีการปรับลดจำนวนหน่วยกิตไปตามแนวโน้มและทิศทางการจัดการศึกษาของชาติ ส่วนนักศึกษาปัจจุบันมีความคิดเห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.67) เสนอแนะว่าควรปรับลดจำนวนหน่วยกิต ในขณะที่บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่าโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.21)

1.1.3 แผนการดำเนินงานของหลักสูตร พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรมีความเห็นตรงกันว่าคณะกรรมการบริหารหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีการกำหนดและวางแผนการดำเนินการของหลักสูตรเหมาะสมดีแล้ว แต่มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการวางแผนการรับและแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ทดแทนเมื่อมีอาจารย์เกษียณอายุราชการ

1.1.4 จุดอ่อนและจุดแข็งของหลักสูตร พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรมีความเห็นตรงกันว่าจุดแข็งของหลักสูตร คือ มีอาจารย์ที่มีคุณสมบัติตรงตามคุณวุฒิ คอยให้คำปรึกษาตลอดระยะเวลาในการเรียน และมีความเชี่ยวชาญเหมาะสม ส่วนจุดอ่อนนักศึกษายังขาดการเชื่อมโยงเนื้อหาจากรายวิชาไปประยุกต์ใช้ในระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพ สำหรับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่าจุดแข็งและจุดอ่อนของ

หลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.24) โดยเฉพาะจุดแข็งมี 2 ประเด็นเท่ากับคือ อาจารย์ผู้สอนมีคุณสมบัติตรงคุณวุฒิ ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.34) และอาจารย์มีความรู้ ความสามารถ และ ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาภาษาไทย ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.59) ส่วนประเด็นจุดอ่อน คือ สื่อ วัสดุ และ อุปกรณ์อื่น ๆ ภายในห้องเรียนอยู่ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.25$, S.D. = 0.80) มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงหรือเปลี่ยน สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์อื่น ๆ ภายในห้องเรียนให้อยู่ในสภาพใช้ได้จริง ส่วนนักศึกษาปัจจุบันมีความคิดเห็นโดย ภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.67) ซึ่งประเด็นที่แสดงถึงจุดแข็งคือ อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญด้านวิชาภาษาไทย ($\bar{X} = 4.82$, S.D. = 0.17) ส่วนประเด็นจุดอ่อนคือ สื่อ วัสดุ และอุปกรณ์อื่น ๆ ภายในห้องเรียนอยู่ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.37$, S.D. = 0.31) และมีข้อเสนอแนะว่า ควรปรับสภาพสื่อและอุปกรณ์ภายในห้องเรียนให้สามารถใช้ได้จริง เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) เป็นการประเมินความเหมาะสมเนื้อหาสาระวิชาในหลักสูตร คุณสมบัติและการคัดเลือกผู้เรียน การกำหนดอาจารย์ผู้สอน บรรยากาศและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มีดังนี้

1.2.1 เนื้อหาสาระวิชาในหลักสูตร พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความเห็นตรงกันว่า เนื้อหาสาระวิชาในหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และครอบคลุมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ส่วนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่าเนื้อหาสาระวิชาใน หลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.88$, S.D. = 0.35) โดยรายวิชาที่เหมาะสมมากที่สุดมี 4 วิชา ได้แก่ CTH3114 การสอนวิชาเอกภาษาไทย ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.60) CTH2107 หลักสูตรภาษาไทยใน สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.37) CTH3112 การพัฒนาผลการเรียนรู้ภาษาไทย ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.18) และ CTH4119 งานวิจัยสำหรับครูภาษาไทย ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.21) เพราะเป็นประโยชน์การ พัฒนาวิชาชีพครู ส่วนนักศึกษาปัจจุบันมีความเห็นว่าเนื้อหาสาระวิชาในหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.14) โดยรายวิชาที่เหมาะสมมากที่สุดมี 2 วิชา คือ CTH3114 การสอนวิชาเอก ภาษาไทย และ CTH4119 งานวิจัยสำหรับครูภาษาไทย เพราะทั้งสองวิชานี้สามารถนำไปใช้ในระหว่างฝึก ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และจัดทำรายงานวิจัยในชั้นเรียน

1.2.2 คุณสมบัติและการคัดเลือกผู้เรียน พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรมีความเห็นว่า คุณสมบัติและการคัดเลือกผู้เรียนมีความเหมาะสมมากที่สุด เพราะมีกระบวนการคัดเลือกทั้งสอบวัดความรู้ ความเป็นครูและการสอบสัมภาษณ์ที่สอดคล้องตามประกาศคุรุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาตามมาตรฐาน วิชาชีพ พ.ศ. 2561 ส่วนบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่าคุณสมบัติและการคัดเลือกผู้เรียนโดยรวมอยู่ระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.64) ขณะที่นักศึกษาปัจจุบันมีความเห็นโดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.37) เนื่องจากว่า มหาวิทยาลัยรามคำแหงมีลักษณะเป็นตลาดวิชาควรเปิดโอกาสให้ทุกคนได้เรียน ตามความต้องการอย่างเท่าเทียมกัน

1.2.3 การกำหนดอาจารย์ผู้สอน พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตรมีความเห็นว่าการกำหนดอาจารย์ผู้สอนมีความเหมาะสม คือ กำหนดอาจารย์ผู้สอนตามความเชี่ยวชาญและคุณวุฒิที่สำเร็จ และมีการให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ในขณะที่บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่าการกำหนดอาจารย์ผู้สอนโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.38) ส่วนนักศึกษาปัจจุบันมีความเห็นว่าการกำหนดอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นโดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.65) ซึ่งประเด็นที่มีความเห็นอยู่ระดับน้อย คือ อาจารย์มีเวลาให้คำปรึกษาในด้านการเรียน ด้านการปรับตัว และด้านอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.43)

1.2.4 บรรยากาศ และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์และอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความเห็นตรงกันว่าบรรยากาศและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ควรได้รับการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงสื่อและอุปกรณ์ภายในห้องเรียน เช่น Visualizer, Projector, คอมพิวเตอร์ PC, Wi-Fi เนื่องจากมีสภาพชำรุด จึงทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ส่วนสภาพบรรยากาศภายในห้องเรียนควรมีการจัดหาพัดลม หรือควรเปิดเครื่องปรับอากาศ นอกจากนี้อาจารย์ประจำหลักสูตรควรจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนหรือมหาวิทยาลัยให้นักศึกษาใช้สืบค้นหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา ในขณะที่บัณฑิตมีความเห็นว่าบรรยากาศและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.56) โดยมี 2 ประเด็นที่มีอยู่ระดับน้อย คือ สื่อและอุปกรณ์ภายในห้องเรียน ($\bar{X} = 2.45$, S.D. = 0.43) และระบบสัญญาณ wifi ($\bar{X} = 2.45$, S.D. = 0.79) เช่นเดียว กับนักศึกษาปัจจุบันมีความเห็นว่าบรรยากาศและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.79$, S.D. = 0.33) โดยมี 3 ประเด็นที่เห็นด้วยอยู่ระดับน้อย คือ บรรยากาศและสภาพห้องเรียน ($\bar{X} = 2.29$, S.D. = 0.89) สื่อและอุปกรณ์ภายในห้องเรียน ($\bar{X} = 2.29$, S.D. = 0.43) และสัญญาณ Wi-Fi ($\bar{X} = 2.29$, S.D. = 0.61)

1.3 ด้านกระบวนการ (Process) เป็นการประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน พฤติกรรมของผู้สอน การจัดการเรียนการสอน การให้บริการสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และการบริหารจัดการหลักสูตรมีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 พฤติกรรมของผู้เรียน พบว่า นักศึกษาปัจจุบันมีความเห็นว่าพฤติกรรมของผู้เรียนโดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.56) ส่วนบัณฑิตมีความเห็นว่าพฤติกรรมของผู้เรียนโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.24)

1.3.2 พฤติกรรมของผู้สอน พบว่า นักศึกษาปัจจุบันมีความเห็นว่าพฤติกรรมของผู้สอนโดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.49) โดยประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุด คือ ผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 0.11) ส่วนบัณฑิตมีความเห็นว่าพฤติกรรมของผู้สอนโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.33) โดยมี 2 ประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ ผู้สอนมีความสามารถในการ

การถ่ายทอดความรู้ ($\bar{X} = 4.89$, S.D. = 0.67) และผู้สอนมีบุคลิกภาพเหมาะสมเป็นครู ($\bar{X} = 4.92$, S.D. = 4.32)

1.3.3 การจัดการเรียนการสอน พบว่า นักศึกษาปัจจุบันมีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.65) ส่วนบัณฑิตมีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, S.D. = 0.44)

1.3.4 การให้บริการสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่า นักศึกษาปัจจุบันมีความเห็นว่าการให้บริการสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 0.87) ส่วนบัณฑิตมีความเห็นว่าการให้บริการสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$, S.D. = 0.72)

1.3.4 การบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์มีความเห็นว่าหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย เป็นหลักสูตรมีความเข้มแข็งด้านอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน และคุณภาพของนักศึกษาที่สอบบรรจุเข้ารับราชการได้ทุกปี ส่วนอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความเห็นว่าหลักสูตรมีระบบและกลไกการวางแผนการดำเนินงานของหลักสูตรและการบริหารจัดการ การหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม มีการติดตามการทำงานของหลักสูตรผ่านไลน์ของสาขาวิชาอยู่เสมอ

1.4 ด้านผลผลิต (Product) เป็นการประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง 6 ด้าน พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความเห็นในด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.44) ด้านความรู้โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.78) ด้านทักษะทางปัญญามีโดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.32) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบมีโดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.52) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีโดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.67) และด้านวิสัยทัศน์การจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.42)

1.5 ด้านผลกระทบ (Impact) เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตและความพึงพอใจของบัณฑิต พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความเห็นว่าการปฏิบัติงานของบัณฑิตโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.35) ส่วนความพึงพอใจที่มีต่อบัณฑิตมีความเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.77$, S.D. = 0.87)

2. ผลการวิเคราะห์แนวทางพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2.1 ด้านสภาวะแวดล้อม (Context) มีแนวทางการพัฒนาและปรับปรุง ดังนี้ 1) วัตถุประสงค์ ของหลักสูตร คือ ควรปรับตัววัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาในชั้นเรียนสู่การปฏิบัติการสอนโดยใช้สื่อดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศในรูปแบบแพลตฟอร์มที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน 2) โครงสร้างของหลักสูตร ควรการปรับลดจำนวนหน่วยกิตไปตามแนวโน้มและทิศทางการจัดการศึกษาของชาติ 3) แผนการดำเนินงานของหลักสูตร ควรมีการวางแผนการรับและแต่งตั้งอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ทดแทนเมื่อมีอาจารย์เกษียณอายุราชการ และ 4) จุดอ่อนและจุดแข็งของหลักสูตร โดยเฉพาะจุดที่ควรพัฒนา คือ ส่งเสริมให้อาจารย์มีเวลาให้คำปรึกษาตลอดระยะเวลาในการเรียน เน้นการออกแบบรายวิชาให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาจากรายวิชาไปประยุกต์ใช้ในระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เสนอแนะการปรับปรุงสื่อ วัสดุ และอุปกรณ์อื่น ๆ ภายในห้องเรียนให้อยู่ในสภาพใช้ได้จริง

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีแนวทางการพัฒนาและปรับปรุง ดังนี้ 1) เนื้อหาสาระวิชาในหลักสูตร ควรเพิ่มเนื้อหาสาระวิชาในหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และครอบคลุมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ 2) คุณสมบัติและการคัดเลือกผู้เรียน ควรเปิดโอกาสให้ทุกคนได้เรียนตามความต้องการอย่างเท่าเทียมกันภายใต้ระบบการคัดเลือกตามเกณฑ์ครุสภา 3) การกำหนดอาจารย์ผู้สอน ควรกำหนดอาจารย์ผู้สอนตามความเชี่ยวชาญและคุณวุฒิที่สำเร็จ และอาจารย์มีเวลาให้คำปรึกษาในด้านการเรียน ด้านการปรับตัว และด้านอื่น ๆ 4) บรรยากาศ และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ 1) ควรปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงสื่อและอุปกรณ์ภายในห้องเรียน เช่น Visualizer, Projector, คอมพิวเตอร์, Wi-Fi 2) ควรมีการจัดหาพัดลม หรือควรเปิดเครื่องปรับอากาศ 3) ควรจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน หรือมหาวิทยาลัยให้นักศึกษาใช้สืบค้นหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา

2.3 ด้านกระบวนการ (Process) มีแนวทางการพัฒนาและปรับปรุง ดังนี้ 1) พฤติกรรมของผู้เรียน ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนทบทวนเนื้อหาและเพิ่มเติมความรู้เนื้อหาภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ 2) พฤติกรรมของผู้สอน ควรส่งเสริมให้อาจารย์เข้ารับการอบรมหรือการทำผลงานทางวิชาการเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถและนำมาถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนเสริมสร้างบุคลิกภาพความเป็นครูเพื่อเป็นตัวอย่างและต้นแบบที่ดี 3) การจัดการเรียนการสอน ควรใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลมาออกแบบการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นและสร้างความสนใจของผู้เรียนในการร่วมกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน 4) การให้บริการสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ควรส่งเสริมให้นักศึกษาปัจจุบันและอาจารย์จัดหาสื่อสิ่งพิมพ์ในหอสมุดผ่านเว็บไซต์ของหอสมุดกลาง 5) การบริหารจัดการหลักสูตร ควรจัดทำแผนพัฒนาอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร รอบ 5 ปี เพื่อติดตามผลการดำเนินงานและพัฒนาคุณภาพอาจารย์ตลอดการดำเนินการใช้หลักสูตร

2.4 ด้านผลผลิต (Product) มีแนวทางการพัฒนาและปรับปรุง คือ ควรจัดกิจกรรมหรือโครงการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง 6 ด้าน เช่น กิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ กิจกรรมพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 หรือกิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หรืออาจจะสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาของหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเพื่อประเมินหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ 5 ประเด็น ดังนี้

1. ด้านสภาวะแวดล้อม (Context)

ด้านสภาวะแวดล้อมมี 4 ประเด็นคือ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร แผนการดำเนินงานของหลักสูตร จุดอ่อน/จุดแข็งของหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสมและครอบคลุมกับนโยบายการจัดการศึกษาในสภาพปัจจุบันจึงทำให้นักศึกษาปัจจุบันและบัณฑิตมีความเห็นว่าวัตถุประสงค์โดยรวมอยู่ระดับมากที่สุดเนื่องจากการว่าหลักสูตรมีการวางกำหนดวัตถุประสงค์ตามนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ แนวโน้มและทิศทางการจัดการศึกษา 4.0 และศตวรรษที่ 21 เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในอนาคตและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนโครงสร้างของหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร หากมีการการปรับลดจำนวนหน่วยกิตไปตามแนวโน้มและทิศทางการจัดการศึกษาของชาติ จึงทำให้นักศึกษาและบัณฑิตมีความเห็นโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด ซึ่งอาจจะมาจากการแผนการดำเนินงานของหลักสูตรที่มีกระบวนการกำหนดและวางแผนการดำเนินการของหลักสูตรเหมาะสมดีแล้ว ดังที่ Homfung et al. (2016 : 413-414) ที่พบว่าการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับกระบวนการวางแผนการดำเนินงานของหลักสูตร/สาขา จึงทำให้ความเห็นโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด

ส่วนประเด็นจุดแข็งของหลักสูตร คือ อาจารย์ที่มีคุณสมบัติตรงตามคุณวุฒิ คอยให้คำปรึกษาตลอดระยะเวลาในการเรียน และมีความเชี่ยวชาญเหมาะสม ส่วนจุดอ่อนยังมีรายวิชาที่นักศึกษานำไปใช้ฝึกปฏิบัติการสอนในสถานได้จริง สำหรับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีความเห็นว่างจุดแข็งและจุดอ่อนของหลักสูตรโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด เนื่องจากการกำหนดเนื้อหาสาระวิชาจำเป็นจะต้องดำเนินการตามทิศทางการจัดการศึกษาซึ่งในขณะนั้นจะต้องดำเนินการตาม มคอ.1 สาขาครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ พ.ศ. 2562 จึงทำให้โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระวิชาในหลักสูตรบางรายวิชาอาจจะมีเนื้อหาไม่ทันสมัย จึงทำให้ความเห็นโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด

2. ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

ด้านปัจจัยนำเข้ามี 4 ประเด็นคือ เนื้อหาสาระวิชาในหลักสูตร คุณสมบัติและการคัดเลือกผู้เรียน การกำหนดอาจารย์ผู้สอน บรรยากาศและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาสาระวิชาในหลักสูตรมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและครอบคลุมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติสามารถนำไปใช้ในระหว่างฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และจัดทำรายงานวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตรออกแบบหลักสูตรและกำหนดสาระวิชาในหลักสูตรตามแผนการดำเนินงานของหลักสูตร โดยพิจารณาจากเป้าหมายการจัดการศึกษา คือ มคอ.1 สาขาครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ พ.ศ. 2562 จึงทำให้เนื้อหาสาระวิชาในหลักสูตรครอบคลุมเนื้อหาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และไม่มีภาระซ้ำซ้อนของรายวิชา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Janpleng and Chookhampaeng (2019 : 7) ที่พบว่า เนื้อหาสาระในหลักสูตรมีความเหมาะสมระดับมากและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันและไม่เกิดความซ้ำซ้อนของรายวิชา ส่วนคุณสมบัติและการคัดเลือกผู้เรียนมีความเหมาะสมมากที่สุด เนื่องจากมีกระบวนการคัดเลือกทั้งสอบวัดความรู้ความเป็นครูและการสอบสัมภาษณ์ที่สอดคล้องตามประกาศครุสภา เรื่อง การรับรองปริญญาตามมาตรฐานวิชาชีพ 4 ปี และเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัยแบบตลาดวิชาจึงปรับกระบวนการกำหนดคุณสมบัติและการคัดเลือกผู้เรียนให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนจึงทำให้นักศึกษาปัจจุบันและบัณฑิตมีความเห็นอยู่ระดับมาก รวมถึงประเด็นการกำหนดอาจารย์ผู้สอนมีความเห็นโดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด เนื่องจากอาจารย์ประจำหลักสูตรมีความเชี่ยวชาญและคุณสมบัติตรงตามสาขาวิชาที่มีประสบการณ์ด้านการสอนจากระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความรู้ด้านการสอนวิชาภาษาไทย และมีความเชี่ยวชาญด้านการถ่ายทอดเนื้อหาเป็นอย่างดี ตลอดจนให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Phoyen et al. (2023 : 282) ที่พบว่าอาจารย์ผู้สอนมีคุณสมบัติสอดคล้องกับสาขาวิชาตรงตามที่ สกอ. กำหนดและมีวุฒิที่หลากหลายสอดคล้องกับสาขาวิชาที่เปิดสอน อาจารย์ที่ปรึกษาต่อนักศึกษามีความเหมาะสมและเพียงพอต่อการดูแลนักศึกษาได้อย่างทั่วถึงมีหลากหลายช่องทาง จึงทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณสมบัติของอาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและมาก

ส่วนบรรยากาศและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่า สื่อและอุปกรณ์ภายในห้องเรียน เช่น Visualizer, Projector, คอมพิวเตอร์, Wi-Fi มีสภาพชำรุด ทำให้เป็นอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนสภาพบรรยากาศภายในห้องเรียนร้อนอบอ้าว ขาดการจัดหาพัดลม รวมทั้งจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนหรือมหาวิทยาลัยให้นักศึกษาใช้สืบค้นหาข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา เนื่องจากบริบทการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรามคำแหงเป็นการเรียนแบบตลาดวิชาที่มีห้องเรียนสำหรับนักศึกษาที่เข้ามาเรียน ขณะเดียวกันการแพร่กระจายของไวรัสโคโรนา (COVID-19) ทำให้ปรับรูปแบบปกติเป็นรูปแบบออนไลน์จึงทำให้มหาวิทยาลัยรามคำแหงจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานจึงทำให้สภาพห้องเรียน สื่อ อุปกรณ์ภายในห้องเรียนชำรุดเสียหาย ขาดการซ่อมบำรุง และนักศึกษา

ให้ความสนใจกับการเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ เพราะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาเรียนที่มหาวิทยาลัยรามคำแหงโดยตรงจึงทำให้มีความเห็นโดยรวมอยู่ระดับน้อยถึงปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Pandee, Kositchaivat and Jantarach (2022 : 424) ที่พบว่า อาจารย์ นักศึกษา และศิษย์เก่ามีความคิดเห็นตรงกันเกี่ยวกับความพร้อมทางด้านอุปกรณ์เทคโนโลยียังไม่เพียงพอ เช่น สื่อวัสดุอุปกรณ์ เครื่องปรับอากาศ คอมพิวเตอร์ สัญญาณ Wi-Fi รวมถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ จึงทำให้มีความเห็นโดยรวมอยู่ระดับปานกลาง

3. ด้านกระบวนการ (Process)

ด้านกระบวนการ มี 5 ประเด็นคือ พฤติกรรมของผู้เรียน พฤติกรรมของผู้สอน การจัดการเรียนการสอน การให้บริการสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ และการบริหารจัดการหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของผู้เรียนโดยภาพรวมอยู่ระดับมากขึ้นไป เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนในแต่ละวิชากระตุ้นให้ผู้เรียนทบทวนเนื้อหาที่จะเรียนล่วงหน้าอยู่เสมอ เพราะนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงอาจจะต้องทำงานด้วยเรียนด้วย ทำให้ไม่สามารถเข้าเรียนได้ครบทุกคน จึงแก้ปัญหาโดยการให้อ่านมาก่อนล่วงหน้าเพื่อนักศึกษาจะได้ทบทวนความรู้อยู่เสมอ ส่วนพฤติกรรมของผู้สอนโดยภาพรวมอยู่ระดับมากขึ้นไป โดยเฉพาะผู้สอนมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และผู้สอนมีบุคลิกภาพเหมาะสมเป็นครู เนื่องจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรมีคุณวุฒิและสำเร็จการศึกษาโดยตรง ตลอดจนมีการพัฒนาตนเองโดยการอบรม และผลิตผลงานทางวิชาการทั้งบทความวิชาการและบทความวิจัยเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ จึงทำให้มีความเชี่ยวชาญในรายวิชาที่รับผิดชอบ เช่นเดียวกับการจัดการเรียนการสอนก็มีความเห็นโดยภาพรวมอยู่ระดับมากขึ้นไป เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรมีประสบการณ์การสอนมากกว่า 5 ปีในระดับอุดมศึกษาและยังมีประสบการณ์ในการสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงทำให้มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กระตุ้นการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเชิงรุก เน้นการพัฒนาผู้เรียนด้วยกิจกรรมกลุ่มให้ระดมความคิดเปิดโอกาสแสดงความคิดเห็น ยอมรับฟังความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Homfung et al. (2016 : 416) ที่พบว่า พฤติกรรมการสอนของผู้สอนอยู่ระดับมาก ส่วนการให้บริการสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้มีความเห็นโดยภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง เนื่องจากแหล่งเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยที่เปิดบริการในวันเสาร์และอาทิตย์มีเพียงหอสมุดกลางจึงทำให้การให้บริการสื่อสิ่งพิมพ์ ฐานข้อมูล สื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศไม่สะดวกและมีจำนวนน้อยไม่พอกับความต้องการของผู้เรียน และการบริการมีกระบวนการซับซ้อน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Yamsang (2017 : 100) ที่พบว่า มหาวิทยาลัยมีความพึงพอใจต่อสิ่งสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวกโดยภาพรวมอยู่ระดับปานกลาง และการบริหารจัดการหลักสูตรมีความเห็นว่าหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย เป็นหลักสูตรมีความเข้มแข็งด้านอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน มีระบบและกลไกการวางแผนการดำเนินงานของหลักสูตรและการบริหารจัดการ การหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม และคุณภาพของนักศึกษาที่สอบบรรจุเข้ารับราชการ

4. ด้านผลผลิต (Product)

ด้านผลผลิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตทั้ง 6 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นว่า ด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ระดับมากที่สุด รองลงมาอยู่ระดับมาก คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านวิสัยทัศน์การจัดการเรียนรู้ และด้านความรู้ อยู่ระดับปานกลาง เนื่องจากอัตลักษณ์ของนักศึกษารามคำแหงเป็นนักศึกษาที่เรียนรู้ด้วยตนเอง นักศึกษาบางคนทำงานด้วยเรียนไปด้วย บางคนทำงานอย่างเดียว และบางคนเรียนอย่างเดียวจึงทำให้มีความแตกต่างด้านคุณลักษณะเป็นอย่างมาก จึงทำให้นักศึกษาจะต้องบริหารจัดการดำเนินการของตนเองทั้งเรียน ทำงาน และเรื่องส่วนตัวไปพร้อมกันจึงสะท้อนให้เห็นเป็นพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงในลักษณะมีจิตอาสา จิตสาธารณะ อดทนอดกลั้น มีความเสียสละ รับผิดชอบและซื่อสัตย์ต่องานที่ได้รับมอบหมาย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Samranjit et al. (2012 : 75) ที่พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี

5. ด้านผลกระทบ (Impact)

ด้านผลกระทบมี 2 ด้าน คือ ผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต และความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ผลการวิจัย พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตโดยรวมอยู่ระดับมาก และผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ระดับมากที่สุด เนื่องจากหลักสูตรมีการกำหนดรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ในห้องเรียนไปสู่การฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จึงทำให้นักศึกษามีองค์ความรู้และสามารถบูรณาการในระหว่างฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และทำให้ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Buranasinvattanukul (2018 : 144) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมของหลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้ทั้งในภาคทฤษฎี และปฏิบัติจึงทำให้ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตอยู่ระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับปรับปรุงหลักสูตรครั้งต่อไป

1.1 เนื่องจากสถานการณ์แพร่กระจายไวรัสโคโรนา (COVID-19) จึงใช้รูปแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลผ่าน google form หากสถานการณ์คลี่คลายแล้วใช้รูปแบบผสมผสานทั้งแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์

1.2 การออกแบบสาระรายวิชาในหลักสูตรจะต้องให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาไปสู่การนำไปใช้ระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

1.3 การเลือกใช้สื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้โดยเฉพาะห้องปฏิบัติการสอนจะต้องมีสื่อและอุปกรณ์เพียงพอและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน รวมทั้งจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้

1.4 การดูแลและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาควรเพิ่มช่องทางการติดต่อระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนผ่านช่องทางที่หลากหลายและให้ผู้เรียนเข้าถึงได้อย่างสะดวกและทั่วถึง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินหลักสูตรทั้งก่อน ระหว่าง และหลังเพื่อทำให้ทราบข้อมูลอย่างครบวงจรและนำไปพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ

2.2 ควรมีการประเมินหลักสูตรเพื่อเปรียบเทียบกับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตในสถาบันการศึกษาผลิตครู เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการปรับหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เพื่อจะได้มีแนวทางในการปรับหลักสูตรให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Buranasinvattanukul, K. (2018). The Evaluation of Bachelor of Education Program in Thai (5 year), Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University. *Journal of Education, Silpakorn University*. 16 (1), 132-145.
- Homfung et al. (2016). Evaluation of Bachelor of Education Program in Thai, the Faculty of Education, Silpakorn University. *Veridian E-Journal, Silpakorn University*. 8 (2), 1812-1823.
- Janpleng, J & Chookhampaeng, C . (2019). The Curriculum Evaluation of Bachelor of Arts Program in English, Faculty of Humanities and Social Sciences, Mahasarakham University. *Silpakorn Educational Research Journal* . 11 (1), 382-396.
- Panakul, S. (2012). *Curriculum Evaluation*. Bangkok: Ramkhamhaeng.

- Pandee, M., Kositchaivat, S & Jantarach, V. (2022). An Evaluation of Bachelor of Education Program in English, Faculty of Education, Silpakorn University. *Journal of Education, Silpakorn University*. 19 (2), 415-431.
- Panich, W. (2012). *The way to enhance learning for student in the 21st century*. Bangkok: Sodsri-Saritwong Foundation
- Phoyen, K, et al. (2023). An Evaluation of Bachelor of Arts Program in Psychology Faculty of Education, Silpakorn University. *Silpakorn Educational Research Journal*. 13 (1), 274-289.
- Samranjit et al. (2012). *The Evaluation of Bachelor of Education (5 Years) Faculty of Education, Ramkhamhaeng University*. Bangkok: Faculty of Education, Ramkhamhaeng University.
- Sinlarat, P. (2014). *Sattalak for Leader Teacher*. Bangkok: Collage of Education Science, Dhurakij Pundit University.
- Stufflebeam, D. B. (2007). *Evaluation theory, models and applications*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Yamsang, N. (2017). The Evaluation of Master of Education in Mathematics Education Faculty of Education, Ramkhamhaeng University. *Journal of Research and Development, Humanities and Social Sciences Valaya Alongkorn*, 12 (1), 95-103.

การศึกษามโนคติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ลมฟ้าอากาศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขมาภิรตารามที่เรียนโดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน

**A Study of Scientific Concepts on the Topic of Weather among Grade 7
Students at Wat Khemampirataram School after conducting class with a
Model-based Learning Management**

รัตนภรณ์ กันทะ และ อัมพร วัจนะ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Ratanaporn Kanta and Umporn Wutchana
Ramkhamhaeng University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: ratt.kantt@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษามโนคติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ลมฟ้าอากาศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างแบบจำลองทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 56 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาวิทยาศาสตร์โดยใช้แบบจำลองเป็นฐานเรื่อง ลมฟ้าอากาศ 2) แบบวัดมโนคติทางวิทยาศาสตร์เรื่อง ลมฟ้าอากาศ และ 3) แบบวัดความสามารถในการสร้างแบบจำลองทางวิทยาศาสตร์ วิเคราะห์และเปรียบเทียบมโนคติทางวิทยาศาสตร์และความสามารถในการสร้างแบบจำลองทางวิทยาศาสตร์ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติ dependent sample t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) มโนคติทางวิทยาศาสตร์เรื่อง ลมฟ้าอากาศ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างแบบจำลองทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ลมฟ้าอากาศ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : แบบจำลองเป็นฐาน มโนคติทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถในการสร้างแบบจำลอง

Abstracts

The objectives of this research were: 1) to study scientific concepts on weather using model-based learning management for Grade 7 students at Watkhemapiratararam School, and 2) to compare the ability to create scientific models of Grade 7 students between the pretest and posttest through model-based learning management. The sample consisted of 56 Grade 7 students from Watkhemapiratararam School in the second semester of the academic year 2022, selected through simple random sampling. The tools used in the research were: 1) a science subject lesson plan using model-based learning management, 2) a conceptual test on the topic of weather, and 3) a test to measure the ability to create scientific models. The statistical analyses used in the research included mean, standard deviation, and t-test.

The research results indicated that: 1) the scientific concept of weather among Grade 7 students at Watkhemapiratararam School after learning through the model-based learning management was higher than before, significant at the .05 level, and 2) the students' ability to create scientific models on the topic of weather after learning through the model-based learning management was higher than before, significant at the .05 level.

Keywords : Model-based learning management, scientific concept, ability to create scientific models

บทนำ

มโนคติทางวิทยาศาสตร์ เป็นความคิดหรือรูปแบบที่ใช้อธิบายปรากฏการณ์ทางวิทยาศาสตร์ การเรียนรู้มโนคติทางวิทยาศาสตร์จะต้องใช้กระบวนการสร้างองค์ความรู้ จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมหรือจากการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน หรือจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดกับของนักเรียน ซึ่งโดยธรรมชาติของเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์มีจำนวนมาก และมีความซับซ้อนของเนื้อหา ประกอบกับเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นนามธรรม จึงทำให้นักเรียนมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับมโนคติทางวิทยาศาสตร์ที่ถูกต้องในเรื่องที่เรียน จึงทำให้นักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้ที่เรียนกับองค์ความรู้เดิมที่มี จึงทำให้มีมโนคติที่คลาดเคลื่อน ดังนั้นการสร้างมโนคติทางวิทยาศาสตร์จึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมากในการเรียนวิทยาศาสตร์ มโนคติทางวิทยาศาสตร์มีทั้งระดับที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องกันไปอย่างลึกซึ้งตลอดเวลา มโนคติหนึ่งอาจจะเกิดจากการนำเอามโนคติหลายๆ มโนคติมาสัมพันธ์กันอย่างมีเหตุผล นอกจากนั้นมโนคติทางวิทยาศาสตร์ยังเป็นมโนคติที่เกิดจากข้อเท็จจริงที่เน้นหนักในเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการทดลอง เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความถูกต้องแม่นยำขึ้น ดังนั้นจึงเห็นได้ว่ามโนคติทางวิทยาศาสตร์คือความคิด ความเข้าใจที่เกิดจากการสังเกตหรือการได้รับประสบการณ์นั้น ๆ เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีทั้งระดับที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมแล้วนำมาประมวลสัมพันธ์อย่างมีเหตุผล ซึ่งอาศัยข้อเท็จจริง และหลักเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ (พนิดา กันยะกาญจน์, 2556)

จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ประจำปีการศึกษา 2564 พบว่า วิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ร้อยละ 31.11 ยังต่ำกว่าร้อยละ 50 อยู่ถึงร้อยละ 18.89 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2564 : ออนไลน์) จึงเป็นสิ่งที่ควรพัฒนาให้สูงขึ้น ซึ่งวิทยาศาสตร์มีลักษณะเนื้อหาวิชาที่กำหนดให้เรียนมีจำนวนมากค่อนข้างซับซ้อน ยากต่อการเข้าใจ จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาในการเรียน คือ ผู้เรียนไม่สามารถทำความเข้าใจเนื้อหาได้หมดและไม่สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเนื้อหาต่าง ๆ ได้ อีกทั้งลักษณะเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับเรื่องของนามธรรมที่มองไม่เห็น และสัมผัสไม่ได้จึงทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจเนื้อหา และรู้สึกว่ายาก และเมื่อพิจารณาพร้อมกับผลการสังเกตพฤติกรรม การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีมีโนมิตทางวิทยาศาสตร์ที่คลาดเคลื่อนค่อนข้างสูง ทำให้นักเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียน รวมทั้งทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และทักษะอื่น ๆ จึงทำให้นักเรียนไม่สามารถนำความรู้ในเนื้อหาที่เรียนแล้วมาเชื่อมโยงเป็นความรู้ใหม่ได้ หากผู้เรียนจะเกิดมีโนมิตทางวิทยาศาสตร์ที่ถูกต้อง หรือมีโนมิตทางวิทยาศาสตร์ที่คลาดเคลื่อนขึ้นอยู่กับความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เนื่องจากความรู้เดิมเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียนรู้เรื่องใหม่

การเรียนรู้โดยแบบจำลองเป็นฐาน เป็นกระบวนการที่นักเรียนใช้เพื่อทำความเข้าใจและอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ โดยผ่านการสร้างและปรับปรุงแบบจำลอง ของปรากฏการณ์นั้นๆ อย่างต่อเนื่องโดยหลักการในการจัดการเรียนรู้นั้นเริ่มต้นด้วยการตรวจสอบ ความรู้เดิมของนักเรียนเพื่อสร้างแบบจำลองทางความคิด (Produce mental model) เกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่ศึกษา จากนั้นนักเรียนจึงแสดงออกแบบจำลอง (Express model) ที่สร้างขึ้น ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สิ่งที่เป็นรูปธรรม คำพูด สัญลักษณ์ และรูปภาพ เป็นต้น ต่อมานักเรียนทำการทดสอบ (Test) และประเมิน (Evaluate) แบบจำลองโดยการนำไปทดลองใช้เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง (Revision) และแก้ไขแบบจำลองเพื่อให้อธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาได้ดีขึ้น รวมทั้ง ขยายแบบจำลอง (Elaboration) เพื่อขยายมโนทัศน์ให้กว้างขึ้น การจัดการเรียนรู้โดยแบบจำลองเป็นฐาน (model based learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนแสดงออกซึ่งความคิดของตน ซึ่งช่วยให้นักเรียนสามารถคิดได้อย่างนักวิทยาศาสตร์ มีความเข้าใจในแนวคิดทางวิทยาศาสตร์อย่างถ่องแท้ (Giere, 1988)

จากการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่าธรรมชาติของเนื้อหาวิชาวิทยาศาสตร์มีลักษณะเป็นนามธรรมที่เข้าใจยาก ซับซ้อน เนื้อหามีปริมาณมาก ยากต่อการเข้าใจ ซึ่งจากปัญหาต่างๆ ข้างต้น จึงส่งผลให้นักเรียนมีมีโนมิตทางวิทยาศาสตร์ที่คลาดเคลื่อน นอกจากนี้การจัดกิจกรรมของครู ยังส่งผลให้นักเรียนไม่สนใจเรียน และมีความเบื่อหน่ายการเรียน จากการศึกษพบว่าจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐานสามารถช่วยพัฒนามโนมิตทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจการจัดการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนามโนมิตในเรื่องที่เป็นนามธรรมเข้าใจยาก มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนานักเรียนให้มีมีโนมิตที่ถูกต้อง และความสามารถในการสร้างแบบจำลองทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนให้สูงขึ้นด้วย จาก

เหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยมีความคิดว่าการจัดการเรียนรู้โดยแบบจำลองเป็นฐานจะช่วยให้นักเรียน พัฒนามโนคติ และสามารถมองสิ่งที่เป็นนามธรรมเข้าใจยากให้สามารถเข้าใจง่ายขึ้นได้ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีมโนคติทางวิทยาศาสตร์ที่ถูกต้อง และพัฒนาความสามารถในการสร้างแบบจำลองทางวิทยาศาสตร์ที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษามโนคติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ลมฟ้าอากาศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างแบบจำลองทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการวิจัยเป็นกลุ่มตัวอย่างเดียวมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) ซึ่งมีแบบแผนการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

ทดสอบก่อนเรียน	การทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

T₁ แทน การทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

X แทน การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน เรื่อง ลมฟ้าอากาศ

T₂ แทน การทดสอบหลังเรียน (Posttest)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 65 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 56 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย โดยใช้ตารางการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 607-610)

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐานเรื่อง ลมฟ้าอากาศ

1.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (ปรับปรุง 2560) และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน

1.3 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน เรื่อง ลมฟ้าอากาศ จำนวน 6 แผนการจัดการเรียนรู้ ระยะเวลา 9 ชั่วโมง ได้แก่

- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 บรรยายอากาศของเรา
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 อุณหภูมิอากาศ
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ความกดอากาศและลม
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ความชื้น
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เมฆและฝน
- แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การพยากรณ์อากาศ

1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบประเมินเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านมาวิเคราะห์ พบว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

2. แบบวัดมโนคติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ลมฟ้าอากาศ มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

2.1 สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบตามเนื้อหาสาระที่กำหนดและระดับพฤติกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2 สร้างแบบวัดมโนคติทางวิทยาศาสตร์ ชนิดเลือกตอบ 2 ระดับ (two – tier multiple – choice test) เรื่อง ลมฟ้าอากาศ ให้ครอบคลุมเนื้อหาดังนี้ ชั้นบรรยากาศ อุณหภูมิอากาศ ความกดอากาศและลม ความชื้น เมฆและฝน การพยากรณ์อากาศ จำนวน 50 ข้อ โดยเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือกแล้วเขียนอธิบายเหตุผลสนับสนุนคำตอบโดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

1. มโนคติที่สมบูรณ์ หมายถึง คำตอบถูกและให้เหตุผลครบทุกองค์ประกอบที่สำคัญของแต่ละมโนคติ ให้ 3 คะแนน

2. มโนคติที่ไม่สมบูรณ์ หมายถึง คำตอบถูกต้องและให้เหตุผลถูกต้องแต่ขาดองค์ประกอบบางส่วนที่สำคัญของแต่ละมโนคติ ให้ 2 คะแนน

3. มโนคติที่คลาดเคลื่อน หมายถึง คำตอบถูก แต่การให้เหตุผลอธิบายมีบางส่วนถูกต้องและบางส่วนไม่ถูกต้อง ให้ 1 คะแนน

4. ความเข้าใจผิด หมายถึง คำตอบถูกหรือผิด แต่การให้เหตุผลไม่ถูกต้อง หรือไม่ตอบคำถาม ให้ 0 คะแนน

2.3 นำแบบวัดมโนคติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ลมฟ้าอากาศ ที่สร้างขึ้น ไปตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00 จำนวน 42 ข้อ นำข้อสอบที่ผ่านทั้งหมด 42 ข้อ ไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย อำนาจการจำแนกและค่าความเชื่อมั่น (KR-20)

2.4 นำแบบวัดมโนคติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ลมฟ้าอากาศ ที่ได้จากการคัดเลือกมาทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ที่เคยได้เรียนเรื่อง ลมฟ้าอากาศ มาแล้ว จำนวน 37 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และอำนาจการจำแนก (r) พบว่า (p = 0.38-0.75) และ (r=0.22-0.67) ผ่านจำนวน 35 ข้อ และคัดเลือกแบบวัดมโนคติทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 30 ข้อ ที่ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ทั้งหมด

2.5 นำแบบวัดมโนคติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ลมฟ้าอากาศ จำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น โดยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้แบบคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson : KR-20) พบว่า ผ่านการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.668

3. แบบวัดความสามารถในการสร้างแบบจำลองทางวิทยาศาสตร์ มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.1 แบบวัดความสามารถในการสร้างแบบจำลอง มีจำนวน 5 ข้อ โดยมีการกำหนดสถานการณ์ปัญหาให้ แต่ละข้อมีการตอบคำถาม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การอธิบายสถานการณ์ด้วยความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ด้านที่ 2 สร้างแบบจำลอง และด้านที่ 3 อธิบายแบบจำลอง

3.2 นำแบบวัดความสามารถในการสร้างแบบจำลอง เรื่อง ลมฟ้าอากาศ จำนวน 5 ข้อ ไปตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.58 - 1.00 นำข้อสอบไปวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย อำนาจการจำแนกและค่าความเชื่อมั่น (KR-20)

3.3 นำแบบวัดความสามารถในการสร้างแบบจำลอง เรื่อง ลมฟ้าอากาศ มาทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดเขมาภิรตาราม ที่เคยได้เรียนเรื่อง ลมฟ้าอากาศ มาแล้ว

จำนวน 37 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และอำนาจการจำแนก (r) พบว่า ($p = 0.38-0.75$) และ ($r=0.22-0.67$)

3.4 นำแบบวัดความสามารถในการสร้างแบบจำลอง เรื่อง ลมฟ้าอากาศ จำนวน 5 ข้อ มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น โดยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้แบบคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson : KR-20) พบว่า ผ่านการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.772

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบวัดมโนคติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ลมฟ้าอากาศ แบบเลือกตอบ (multiple choice) จำนวน 30 ข้อ และแบบวัดความสามารถในการสร้างแบบจำลองทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 5 ข้อ ที่สร้างขึ้นกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 56 คน

3.2 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่เรียนโดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน เรื่อง ลมฟ้าอากาศ จำนวน 6 แผนการเรียนรู้ เป็นระยะเวลา 9 ชั่วโมง

3.3 ทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบวัดมโนคติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ลมฟ้าอากาศ แบบเลือกตอบ (multiple choice) จำนวน 30 ข้อ และแบบวัดความสามารถในการสร้างแบบจำลองทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 5 ข้อ

3.4 นำผลคะแนนที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ที่เรียนโดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน เรื่อง ลมฟ้าอากาศ มาวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน

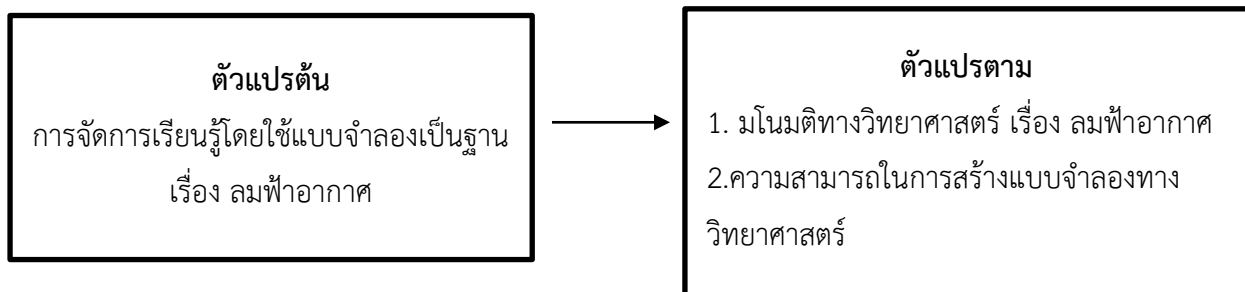
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมด มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน และสรุปผลการทดลอง ดังนี้

4.1 วิเคราะห์และเปรียบเทียบมโนคติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ลม ฟ้า อากาศ ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน ที่เรียนโดยแบบจำลองเป็นฐาน โดยการทดสอบค่าทีแบบ Dependent Samples t-test

4.2 วิเคราะห์และเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างแบบจำลองทางวิทยาศาสตร์ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนโดยแบบจำลองเป็นฐาน โดยการทดสอบค่าทีแบบ Dependent Samples t-test

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบมโนคติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ลมฟ้าอากาศ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนโดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบมโนคติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ลมฟ้าอากาศ ก่อนและหลังเรียน ที่เรียนโดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน

ผลการเรียน	จำนวน	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่า t	Sig.
ก่อนเรียน	56	90	15.07	3.69	120.77	<.001*
หลังเรียน	56	90	72.79	5.57		

*p< .05

จาก ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบมโนคติทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ลมฟ้าอากาศ ระหว่างก่อนและหลังเรียน ที่เรียนโดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน พบว่าคะแนนก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.07 ($\bar{x} = 15.07$, S.D. = 3.69) คะแนนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 72.79 ($\bar{x} = 72.79$, S.D. = 5.57) และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนระหว่างก่อนและหลังเรียน พบว่าคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ที่ใช้แบบจำลองเป็นฐาน เรื่อง ลมฟ้าอากาศสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างแบบจำลองทางวิทยาศาสตร์ ระหว่างก่อนและหลังเรียน ที่เรียนโดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน

ตารางที่ 3 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างแบบจำลองทางวิทยาศาสตร์ ระหว่างก่อนและหลังเรียน ที่เรียนโดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน

ความสามารถในการ สร้างแบบจำลอง	จำนวน	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน		t	Sig.
			$\bar{x}$	S.D	$\bar{x}$	S.D		
อธิบายสถานการณ์ด้วย ความรู้ทางวิทยาศาสตร์	56	15	5.25	2.09	10.68	2.27	20.60	<.001*
การสร้างแบบจำลอง	56	15	4.73	1.41	10.21	1.61	23.06	<.001*
การอธิบายแบบจำลอง	56	15	5.11	1.95	10.63	2.17	27.72	<.001*
รวม	56	45	14.52	3.38	33.63	3.37	36.21	<.001*

*p< .05

จากตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างแบบจำลองทางวิทยาศาสตร์ ระหว่างก่อนและหลังเรียน ที่เรียนโดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน พบว่า ความสามารถในการสร้างแบบจำลองทางวิทยาศาสตร์ ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 14.52 ($\bar{x} = 14.52$, S.D. = 3.38) คะแนนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 33.63 ($\bar{x} = 33.63$, S.D. = 3.37) สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ เมื่อพิจารณารายด้านแล้ว พบว่า ด้านการอธิบายสถานการณ์ด้วยความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.25 ($\bar{x} = 5.25$, S.D. = 2.09) คะแนนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.68 ($\bar{x} = 10.68$, S.D. = 2.27) ด้านการสร้างแบบจำลอง ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 ($\bar{x} = 4.73$, S.D. = 21.41) คะแนนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.21 ($\bar{x} = 10.21$, S.D. = 1.61) และด้านการอธิบายแบบจำลอง ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.11 ($\bar{x} = 5.11$, S.D. = 1.95) คะแนนหลังเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.63 ($\bar{x} = 10.63$, S.D. = 2.17) คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาโมเดลทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ลมฟ้าอากาศ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน พบว่าโมเดลทางวิทยาศาสตร์ คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐานจะทำให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นของตนเองผ่านการสร้างแบบจำลอง การใช้คำถามหรือกิจกรรม เพื่อกระตุ้นผู้เรียนเกิดการสังเกตและสร้างแบบจำลองทางความคิดออกมาเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ทางธรรมชาติ และหากนักเรียนพบข้อบกพร่อง หรือความคลาดเคลื่อนทางโมเดลสามารถศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้ เพื่อให้ได้โมเดลที่ถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับ ชาตรี ฝ่ายคำตา และภรติพย์ สุภัทรชัยวงศ์ (2557) ได้กล่าวว่า แบบจำลองถือเป็นสิ่งที่

นักวิทยาศาสตร์สร้างขึ้นเพื่อใช้อธิบายแนวคิด หลักการ ทฤษฎี หรือกฎ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งแบบจำลอง คือ ตัวแทนวัตถุ แนวคิด กระบวนการ หรือระบบ ซึ่งเป็นสิ่งเชื่อม โยงระหว่างทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์กับความจริง โดยแบบจำลองมีความสำคัญต่อวิทยาศาสตร์ ทำให้สามารถเข้าใจแนวคิดต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น รวมไปถึงนำไปใช้อธิบายปรากฏการณ์ธรรมชาติและช่วยทำให้เข้าใจง่ายขึ้น ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐานนั้น เน้นการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผลที่เกิดขึ้นจริงนำไปสู่การสร้างหลักฐานเชิงประจักษ์ แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐานสามารถสร้างความเข้าใจแนวคิดของนักเรียนได้

2. ความสามารถในการสร้างแบบจำลองทางวิทยาศาสตร์ เรื่อง ลมฟ้าอากาศ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน สูงกว่าหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐานเน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ การสำรวจตรวจสอบ การปรึกษากันเกี่ยวกับรูปแบบของแบบจำลองและมโนคติทางวิทยาศาสตร์ การโต้แย้งเพื่อลงมติสร้างแบบจำลอง และการให้เหตุผลด้วยแบบจำลองทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งพัฒนาให้นักเรียนเกิดทักษะด้านต่าง ๆ โดยนักเรียนได้เรียนรู้และฝึกการสร้างแบบจำลองทางความคิด การสร้างแบบจำลอง การประเมินแบบจำลอง และการขยายแบบจำลอง จึงถือเป็นลักษณะที่สำคัญที่ส่งเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียน ที่เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ หรือเป็นการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ รวมไปถึงชิ้นงานที่เกิดขึ้นในทุก ๆ ครั้งที่เรียน ผ่านกระบวนการสร้างแบบจำลอง โดยนำไปใช้อธิบายปรากฏการณ์ใหม่ ๆ ส่งผลให้นักเรียนได้ฝึกการแสวงหาความรู้ ปฏิบัติหรือคิดอย่างนักวิทยาศาสตร์ หลังจากได้แก้ปัญหา ลงข้อสรุป และให้เหตุผล และสอดคล้องกับแนวคิดของ Gilbert et al. (2000) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสร้าง แบบจำลองทางวิทยาศาสตร์ไว้ว่า แบบจำลองสามารถทำให้เข้าใจแนวคิดต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น มองเห็นสิ่งที่เป็นามธรรมในแบบรูปธรรม ช่วยในการมองเห็นปรากฏการณ์ต่าง ๆ และสามารถใช้อธิบายปรากฏการณ์ทางธรรมชาติได้ ซึ่งแบบจำลองสามารถใช้เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงระหว่างทฤษฎี ทางวิทยาศาสตร์กับความจริง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐานจึงช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการสร้าง แบบจำลองผ่านกิจกรรมการสร้างแบบจำลอง เรื่อง ลมฟ้าอากาศ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนออกแบบแบบจำลองทางความคิดของตนเอง และแสดงความคิดผ่านการสร้างแบบจำลองในรูปแบบต่างๆ เช่น การวาดภาพ กราฟ แผนภาพ เป็นต้น โดยให้นักเรียนอธิบายแนวคิดที่ใช้สร้าง นำเสนอแบบจำลองที่ตนเองสร้างขึ้นพร้อมให้เหตุผลประกอบ ส่งเสริมให้นักเรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้หรือขยายความรู้และทักษะในชีวิตประจำวัน

1.2 ครูควรตรวจสอบมโนคติทางวิทยาศาสตร์หลังจากการจัดกิจกรรม โดยใช้วิธีการถามคำถาม อภิปราย หรือแสดงความคิดเห็น เพื่อที่นักเรียนจะมีมโนคติทางวิทยาศาสตร์ที่ถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐานในระดับชั้นและ เนื้อหาอื่นในวิชาวิทยาศาสตร์ เช่น พลังงานความร้อน เซลล์ของสิ่งมีชีวิต โครงสร้างพืช เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาผลที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน ในตัวแปรอื่น ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์ ความสามารถในการให้เหตุผล ทักษะการคิดสร้างสรรค์ เพราะเป็นสิ่งสำคัญในการ เรียนวิชาวิทยาศาสตร์

เอกสารอ้างอิง

ชาติรี ฝ่ายคำตา และ ฤทธิ์พิศ สุภัทรชัยวงศ์. (2557). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบจำลองเป็นฐาน*.

วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์. 29 (3), 86-99.

สถาบันการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2564). *การทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้*

พื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-NET). ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 5 กันยายน 2566. แหล่งที่มา: <http://www.niets.or.th/index.html>.

พนิดา กันยะกาญจน์. (2556). *การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะร่วมกับเปรียบเทียบเพื่อพัฒนามโนคติทาง วิทยาศาสตร์ เรื่องอัตราการเกิดปฏิกิริยาเคมี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

Giere, R. N. (1988). *Explaining Science: A Cognitive Approach*. Chicago: University of Chicago Press.

Gilbert, J. K. (2005) a. *Catching the Knowledge Wave: the Knowledge Society and the Future of Education* Wellington, NZ.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในภาครัฐ

Factors Affecting the Happiness at Workplace in Thai Public Organizations

ปรางทิพย์ มังธานี และ รวิภา ธรรมโชติ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Prangthip Mangthanee and Ravipa Thummachote
Ramkhamhaeng University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: mprangthip@gmail.com

บทคัดย่อ

ความสุขในสถานที่ทำงานเปรียบเสมือนแรงขับเคลื่อนและแรงผลักดันให้บุคลากรของภาครัฐมีพลังในการแสดงความสามารถและศักยภาพของตน มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย และสร้างสรรค์ผลการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ พร้อมทั้งจะร่วมกันสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เกิดความสุขในสถานที่ทำงาน เพื่อลดความตึงเครียดและความขัดแย้งภายในองค์กร ดังนั้นองค์กรที่มีความสุขจึงมักจะมีขีดสมรรถนะสูง อันนำไปสู่ผลลัพธ์ของการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์กร

การวิจัยครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) เปรียบเทียบระดับความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ ที่มีผลการประเมินตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการต่างกัน 2) วิเคราะห์หาอิทธิพลของปัจจัยซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดระดับความสุขในการทำงานของบุคลากรในภาครัฐ ตัวอย่างในการวิจัยคือ ข้าราชการประจำที่ปฏิบัติงานอยู่ในสังกัด กระทรวงการคลัง กระทรวงยุติธรรม กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงอุตสาหกรรม รวมจำนวนทั้งสิ้น 412 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอนแบบชั้นภูมิและการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเป็นลักษณะคำถามปลายปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน (anova) การวิเคราะห์ความถดถอย (regression analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความสุขของบุคลากรในภาครัฐที่มีผลการประเมินตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการต่างกัน พบว่า มีความสุขที่แตกต่างกัน กล่าวคือ กระทรวงอุตสาหกรรมมีความสุขในสถานที่ทำงานแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จากกระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงยุติธรรม เมื่อวัดตามค่าเฉลี่ยของความสุขในสถานที่ทำงานจะพบว่ากระทรวงการคลังมีระดับ

* วันที่รับบทความ : 17 มิถุนายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 19 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 20 มิถุนายน 2566

Received: June 17, 2023; Revised: June 19, 2023; Accepted: June 20, 2023

ความสุขในสถานที่ทำงานมากที่สุด รองลงมาคือ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงยุติธรรม และกระทรวงอุตสาหกรรม ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในภาครัฐ ได้แก่ บรรยากาศองค์การ คุณภาพชีวิตในการทำงาน และการเป็นที่ยอมรับ ซึ่งทั้งสามปัจจัยมีอิทธิพลทางบวกต่อความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในภาครัฐ

คำสำคัญ: ความสุขในสถานที่ทำงาน; บรรยากาศองค์การ; คุณภาพชีวิตในการทำงาน

Abstracts

Happiness at the workplace is likened to the driving force and stimulus for personnel in Thai public organizations to demonstrate their skills and competencies, have enthusiasm for performing assigned tasks and creating performance at full capacity, readiness to jointly creating a conducive work environment to happiness at the workplace to reduce tensions and conflicts within the organizations. Therefore, happy organizations tend to have high performance, which leads to the results of operational efficiency and effectiveness for the organizations.

The objectives of this research were 1) to compare the levels of happiness at the workplace in Thai public organizations with different assessment results according to the efficiency improvement standards in the performance of official duties; 2) to analyze the influence of factors in the levels of happiness at workplace in Thai public organizations. The sample in the research included a total of 412 civil servants working under the Ministry of Finance, Ministry of Justice, Ministry of Foreign Affairs, and Ministry of Industry. The methods of stratified multi-stage sampling and simple random sampling were used. The tool of this research was the closed-ended questionnaire. Data were analyzed by analysis of variance (ANOVA), and regression analysis.

The research findings were as follows.

1. The levels of happiness of personnel in Thai public organizations with different assessment results according to the efficiency improvement standards in performing official duties showed that the happiness was different. The Ministry of Industry was happy at the workplace with a statistically significant difference at the level 0.01 from the Ministry of Finance, Ministry of Foreign Affairs, and Ministry of Justice. When measuring the average happiness at the workplace, it was found that the Ministry of Finance had the highest level of happiness at the workplace, followed by the Ministry of Foreign Affairs, Ministry of Justice, and Ministry of Industry, respectively.

2. The factors influencing happiness at the workplace in Thai public organizations included organizational atmosphere, quality of work life, and recognition. All three factors had a positive influence on the happiness at the workplace in Thai public organizations.

Keywords: Happiness at workplace; organizational climate; quality of work life

บทนำ

องค์การภาครัฐต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเทคโนโลยีและแนวปฏิบัติขององค์กรใหม่ ๆ ตลอดจนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับในปัจจุบันความเป็นสากลเพิ่มขึ้นอย่างมาก จึงจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในการตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน โดยเฉพาะการเป็นที่พึงให้กับประชาชนในสภาวะการณ์ที่ยากลำบาก อันเกิดจากภาวะวิกฤตต่าง ๆ อย่างที่ผ่านมา บทบาทของบุคลากรภาครัฐจึงมีความสำคัญต่อการดำเนินงานอย่างยิ่ง นำมาซึ่งการแบกรับภาวะกดดัน เกิดความกังวลและความเครียดในระหว่างปฏิบัติงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน การศึกษาของ European Agency for Safety and Health at Work (2009 : 7) ที่พบว่า โดยปกติบุคลากรมีความเครียดหรือความรู้สึกไม่มีความสุขจากการทำงานในระหว่างวันมากถึง 60% ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการลดลงของประสิทธิภาพการทำงานและผลผลิตในที่ทำงาน นอกจากนี้ นักวิจัยยังพบว่าความสุขของบุคลากรมีผลต่อประสิทธิภาพส่วนบุคคล และการไม่มีความสุขในสถานที่ทำงาน อาจลดประสิทธิภาพการทำงานขององค์กร และเพิ่มอัตราการขาดงานในระดับที่สูงขึ้นอย่างชัดเจน (Luthans and Avolio, 2009 : 291–307) ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น จึงต้องหาแนวทางในการสร้างความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในภาครัฐ ด้วยแนวทางต่าง ๆ อาทิเช่น การสร้างความพึงพอใจในงาน (Fisher, 2010 : 384-412) การสร้างความผูกพันของบุคลากรต่อองค์กร ที่จะสามารถกระตุ้นให้บุคลากรเกิดความกระตือรือร้นและเพิ่มทักษะ ทักษะที่ดี และมีความรับผิดชอบต่อองค์กร (Januwarsono, 2015 : 9-17) โดยการค้นหาปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลให้เกิดความสุขในที่ทำงาน ซึ่งในการศึกษาของ Manion (2003 : 652-655) พบว่า การได้รับการยอมรับ ความเชื่อถือ ไว้วางใจ การติดต่อสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนพอใจกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่ดีจะส่งผลทำให้มีความสุขในที่ทำงาน สอดคล้องกับการศึกษาของชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2560 : 6) ที่พบว่า ลักษณะของงาน สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน สัมพันธภาพระหว่างบุคลากรในหน่วยงานหรือองค์กร ผลประโยชน์และสิ่งตอบแทน และภาวะสมดุลแห่งตน เป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิดคุณภาพชีวิตและความสุขในการทำงาน และยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Fisher (2009 : 403-404) ที่พบว่าการสร้างความคิดเชิงบวก ความพึงพอใจมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างเพื่อนร่วมงาน มีความสัมพันธ์ต่อการเสริมสร้างความสุขในงานและในที่ทำงาน

ทั้งนี้ องค์การภาครัฐของไทยส่งเสริมให้เกิดการสร้างความสุขในสถานที่ทำงานมากขึ้น เห็นได้ชัดจากการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน การสนับสนุนให้บุคลากรรู้สึกถึงการมีส่วนร่วมในการทำงาน มีการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน ที่สามารถทำให้บุคลากรรู้สึกมีความสุขมากขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องหามาตรการที่ถูกต้องมากขึ้นเพื่อสร้างความสุขในสถานที่ทำงาน การพิจารณาค้นหาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวสร้างความสุขให้เกิดในสถานที่ทำงานมีความสำคัญ หากทราบปัจจัยแน่ชัดที่ส่งผลต่อความสุขในสถานที่ทำงาน จะ

ทำให้องค์การนำไปต่อยอดการส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อทั้งบุคลากรและองค์การในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์การต่อไป (Januwarsono, 2015 : 9-17)

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เปรียบเทียบระดับความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในหน่วยงานภาครัฐ ที่มีผลการประเมินตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการต่างกัน
- 2) วิเคราะห์หาอิทธิพลของปัจจัยซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดระดับความสุขในการทำงานของบุคลากรในภาครัฐ

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) จากการสำรวจตัวอย่างในลักษณะการศึกษาแบบตัดขวาง (cross-sectional study) โดยอาศัยแบบสอบถาม (questionnaire) ซึ่งแบบสอบถามเป็นลักษณะคำถามปลายปิด ประกอบด้วยมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของ Likert (Rating Scale) เป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัย เพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการในฝ่ายพลเรือน โดยแยกออกเป็น 4 กลุ่มตามผลการประเมินตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ พ.ศ.2562 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2562) คือ 1) ระดับคุณภาพ 2) ระดับมาตรฐานขั้นสูง 3) ระดับมาตรฐานขั้นต้น และ 4) ระดับต้องปรับปรุง

ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอนแบบชั้นภูมิ ขั้นตอนแรกเลือกกลุ่มกระทรวงที่มีผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีจำนวน 4 กลุ่มการประเมิน ได้แก่ 1) การประเมินระดับคุณภาพ ได้แก่ กระทรวงการคลัง 2) การประเมินระดับมาตรฐานขั้นสูง ได้แก่ กระทรวงยุติธรรม 3) การประเมินระดับมาตรฐานขั้นต้น ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ และ 4) การประเมินระดับต้องปรับปรุง ได้แก่ กระทรวงอุตสาหกรรม ขั้นตอนที่สองสุ่มเลือกบุคลากรสังกัด 4 กระทรวง โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนที่ดี โดยประยุกต์ใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973, p. 1088) ได้ตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 412 คน โดยแบ่งเป็น สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง จำนวน 34 คน สำนักงานเศรษฐกิจการคลังจำนวน 45 คน สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม จำนวน 66 คน สำนักงานกิจการยุติธรรมจำนวน 12 คน สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศจำนวน 149 คน กรมองค์การระหว่างประเทศจำนวน

6 คน สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรมจำนวน 19 คน และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมจำนวน 81 คน และทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามตามจำนวนข้างต้นให้ครบถ้วน

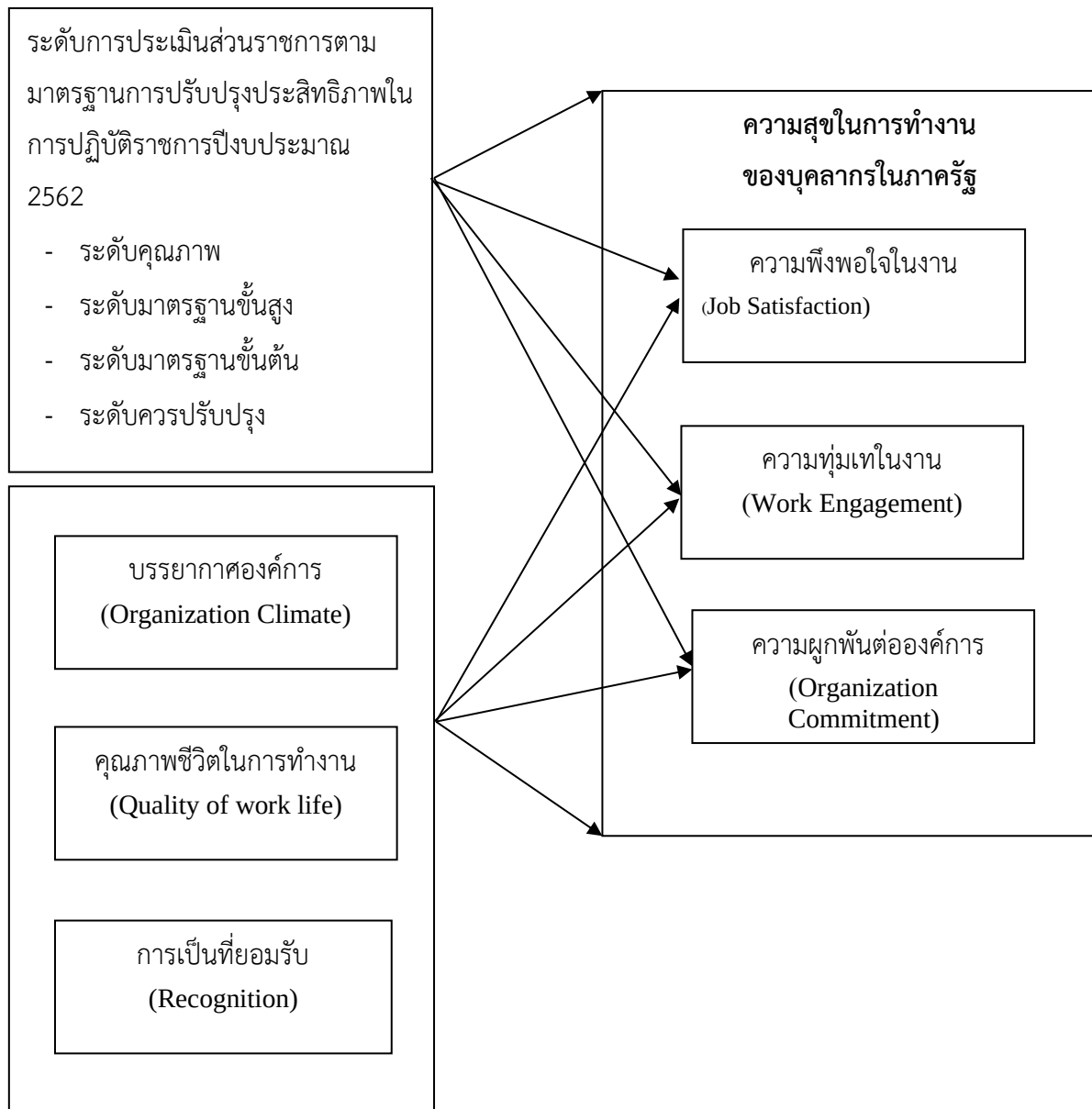
2. เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามขึ้น และใช้การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยโดยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากการให้คะแนนโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ผลจากการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) พบว่า แบบสอบถามมีค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยมีค่า IOC อยู่ที่ 0.95 มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้ รวมทั้งนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) จำนวน 30 คน จากนั้นทำการหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของมาตรวัดตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.756- 0.858 ซึ่งอยู่ในระดับที่ยอมรับได้สำหรับการวิจัย เป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัย

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน คือ 1) การวิเคราะห์ผลสถิติเชิงพรรณนาของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง 2) การวิเคราะห์ผลสถิติเชิงพรรณนาของระดับค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละของแต่ละตัวแปร 3) ใช้สถิติเชิงอนุมานเพื่อตรวจสอบเปรียบเทียบค่าทางสถิติที่สำคัญของตัวแปรต่าง ๆ ในการวิจัย การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ลักษณะเบื้องต้นของข้อมูล

ตัวแปรบรรยากาศองค์การ คุณภาพชีวิตในการทำงาน การเป็นที่ยอมรับ ความพึงพอใจในงาน ความทุ่มเทในงาน และความผูกพันต่อองค์การ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยแสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ดังข้อมูลในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ลักษณะเบื้องต้นของข้อมูล

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. บรรยากาศองค์การ	3.91	0.70	บรรยากาศองค์การเอื้ออำนวยมาก
2. คุณภาพชีวิตในการทำงาน	3.82	0.70	มีคุณภาพชีวิตในการทำงานมาก
3. การเป็นที่ยอมรับ	3.78	0.69	เป็นที่ยอมรับมาก
4. ความพึงพอใจในงาน	3.72	0.68	พึงพอใจในงานมาก
5. ความทุ่มเทในงาน	3.84	0.73	ทุ่มเทในงานมาก
6. ความผูกพันต่อองค์การ	3.83	0.75	ผูกพันต่อองค์การมาก

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ตามสมมติฐานงานวิจัย

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในภาครัฐจะแตกต่างกัน จำแนกตามระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในภาครัฐ จำแนกตามระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

ระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ					
	n	S.D.	F	p-value	
ระดับคุณภาพ	9	.82	47		
ระดับมาตรฐานขั้นสูง	8	.80	39		
ระดับมาตรฐานขั้นต้น	55	.82	41		
ระดับควรปรับปรุง	00	.61	40		
รวม	12	.76	41	9.109	0.000**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการแตกต่างกัน มีความสุขในสถานที่ทำงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในภาครัฐ จำแนกตามระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

ระดับผลการประเมิน ส่วนราชการตาม มาตรฐานการปรับปรุง ประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติราชการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติราชการ			
			ระดับคุณภาพ	ระดับมาตรฐานชั้น สูง	ระดับ มาตรฐานขั้นต่ำ	ระดับ ควร ปรับปรุง
ระดับคุณภาพ			-	.04	.01	0.23*
	.82	47				
ระดับมาตรฐานชั้นสูง				-	0.02	0.19*
	.80	39				
ระดับมาตรฐานขั้นต่ำ					-	0.21*
	.82	41				
ระดับควรปรับปรุง						-
	.61	40				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 3 พบว่า ข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการระดับคุณภาพ มีความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในภาครัฐ มากกว่า ข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ระดับควรปรับปรุง อยู่ที่ 0.23

ขณะที่ข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการระดับมาตรฐานชั้นสูง มีความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในภาครัฐ มากกว่า ข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ระดับควรปรับปรุง อยู่ที่ 0.19 และข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการระดับมาตรฐานขั้นต่ำ มีความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในภาครัฐ มากกว่า ข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมิน

ส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ระดับควรปรับปรุง อยู่ที่ 0.21 นอกนั้นไม่มีความแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 ความพึงพอใจในงานจะแตกต่างกัน จำแนกตามระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในงาน จำแนกตามระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

ระดับผลการประเมินส่วน					
ราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ	n	$\bar{X}$	S.D.	F	p-value
ระดับคุณภาพ	9	3.77	0.42		
ระดับมาตรฐาน ขั้นสูง	8	3.77	0.37		
ระดับมาตรฐาน ขั้นต้น	55	3.79	0.40		
ระดับควรปรับปรุง	00	3.54	0.41		
รวม	12	3.72	0.41	9.329	0.000**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในงาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 5 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความพึงพอใจในงาน จำแนกตามระดับผลการประเมิน ส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

ระดับผลการประเมินส่วนราชการตาม มาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพใน การปฏิบัติราชการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุง ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ			
			ระดับ คุณภาพ	ระดับ มาตรฐาน ขั้นสูง	ระดับ มาตรฐานขั้นต้น	ระดับ ควรปรับปรุง
ระดับคุณภาพ	.77	0.42	0.01	-	0.02	.23*
ระดับมาตรฐานขั้นสูง	.77	0.37		-	0.01	.24*
ระดับมาตรฐานขั้นต้น	.79	0.40				.25*
ระดับควรปรับปรุง	.54	0.41				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 5 พบว่า ข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ระดับคุณภาพ มีความพึงพอใจในงานมากกว่าข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ระดับควรปรับปรุง อยู่ที่ 0.23

ข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ระดับมาตรฐานขั้นต้นมีความพึงพอใจในงาน มากกว่า ข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ระดับควรปรับปรุง อยู่ที่ 0.24

ข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ระดับมาตรฐานขั้นต้น มีความพึงพอใจในงาน มากกว่า ข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ระดับควรปรับปรุง อยู่ที่ 0.25 นอกจากนั้น พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3 ความทุ่มเทในงานจะแตกต่างกัน จำแนกตามระดับผลการประเมิน ส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความทุ่มเทในงาน จำแนกตามระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

ระดับผลการประเมินส่วน						
ราชการตามมาตรฐานการ		n	$\overline{X}$ S.D.		F	p-value
ปรับปรุงประสิทธิภาพใน						
การปฏิบัติราชการ						
ระดับคุณภาพ	9	3.78	41		11.469	0.000**
ระดับมาตรฐานขั้นสูง	8	3.77	43			
ระดับมาตรฐานขั้นต้น	5	3.76	39			
ระดับควรปรับปรุง	00	3.54	42			
รวม	12	3.71	41			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการแตกต่างกัน มีความทุ่มเทในงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 7 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความทุ่มเทในงาน จำแนกตามระดับผลการประเมิน ส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

ระดับผลการประเมินส่วน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุง			
			ประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ			
ราชการตาม			ระดับ	ระดับ	ระดับ	ระดับ
มาตรฐานการ			คุณภาพ	มาตรฐาน	มาตรฐาน	ควร
ปรับปรุง				ขั้นสูง	ขั้นต้น	ปรับปรุง
ประสิทธิภาพใน						
การปฏิบัติราชการ						
ระดับคุณภาพ	.78	.41	-	.01	.02	.24*
ระดับมาตรฐาน				-	.01	.23*
ขั้นสูง	.77	.43				

ระดับมาตรฐาน			-	0.22*
ขั้นต้น	.76	.39		
ระดับควรปรับปรุง	.54	.42		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 7 ข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการระดับคุณภาพ มีความทุ่มเทในงาน มากกว่า ข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ระดับควรปรับปรุง อยู่ที่ 0.24 ขณะที่ข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการระดับมาตรฐานขั้นสูง มีความทุ่มเทในงาน มากกว่า ข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ระดับควรปรับปรุง อยู่ที่ 0.23 และข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการระดับมาตรฐานขั้นต้น มีความทุ่มเทในงาน มากกว่า ข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ระดับควรปรับปรุง อยู่ที่ 0.22 นอกนั้นไม่มีความแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 4 ความผูกพันต่อองค์การจะแตกต่างกัน จำแนกตามระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความผูกพันต่อองค์การ จำแนกตามระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

ระดับผลการประเมินส่วน					
ราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ	n	$\bar{X}$	S.D.	F-value	p
ระดับคุณภาพ	9	3.96	.57		
ระดับมาตรฐานขั้นสูง	8	3.86	.50		
ระดับมาตรฐานขั้นต้น	55	3.90	.42		
ระดับควรปรับปรุง	00	.75	.47		
รวม	12	.85	.49	3.977	0.008*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 8 พบว่า ระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ แตกต่างกัน มีความผูกพันต่อองค์การ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 9 ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความผูกพันต่อองค์การ จำแนกตามระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

ระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ			
			ระดับคุณภาพ	ระดับมาตรฐานขั้นสูง	ระดับมาตรฐานขั้นต้น	ระดับควรปรับปรุง
ระดับคุณภาพ	.96	.57	-	0.90	0.06	0.21*
ระดับมาตรฐานขั้นสูง	.86	.50		-	-0.04	0.11
ระดับมาตรฐานขั้นต้น	.90	.42				0.15*
ระดับควรปรับปรุง	.75	.47				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 9 พบว่า ข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการระดับคุณภาพ มีความผูกพันต่อองค์การมากกว่าข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ระดับควรปรับปรุงอยู่ที่ 0.21 และข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ อยู่ในระดับมาตรฐานขั้นต้น มีความผูกพันต่อองค์การ มากกว่า ข้าราชการในฝ่ายพลเรือนที่มีระดับผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ระดับมาตรฐานควรปรับปรุงอยู่ที่ 0.15 นอกจากนั้น พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 5 บรรยากาศองค์การ คุณภาพชีวิตในการทำงาน และการเป็นที่ยอมรับ มีอิทธิพลทางบวกต่อความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในภาครัฐ
ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ เพื่อใช้ทำนายความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในภาครัฐ

ปัจจัยทำนาย	ค่าสัมประสิทธิ์		SE	t	p-value
	b	eta			
บรรยากาศองค์การ	0.191	0.018	0.156	4.928	.000**
คุณภาพชีวิตในการทำงาน	.309	0.035	0.340	8.811	.000**
การเป็นที่ยอมรับ	.440	0.036	0.481	12.385	.000**
ค่าคงที่	.625				
$R = 0.777, R^2 = 0.604, \text{Adjusted } R^2 = 0.601, F = 207.50$					

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ โดยใช้ตัวแปรทั้ง 3 ตัว ดังกล่าวร่วมกัน อธิบายความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในภาครัฐ พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายความสุขในสถานที่ทำงาน กล่าวคือ บรรยากาศองค์การ คุณภาพชีวิตในการทำงาน การเป็นที่ยอมรับ มีอิทธิพลทางบวกต่อความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในภาครัฐ

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 6 บรรยากาศองค์การ คุณภาพชีวิตในการทำงาน และการเป็นที่ยอมรับ มีอิทธิพลทางบวกต่อความพึงพอใจในงาน

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ เพื่อใช้ทำนายความพึงพอใจในงาน

ปัจจัยทำนาย	ค่าสัมประสิทธิ์		SE	t	p-value
	การถดถอย				
	Beta				
บรรยากาศองค์การ	.181	0.028	0.419	8.610	0.000*
คุณภาพชีวิตในการทำงาน	.354	0.034	0.388	10.472	.000**
การเป็นที่ยอมรับ	.461	0.034	0.500	13.429	.000**
ค่าคงที่	.583				
$R = 0.797, R^2 = 0.636, \text{Adjusted } R^2 = 0.633, F = 237.152$					

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ โดยใช้ตัวแปรทั้ง 3 ตัว ดังกล่าวร่วมกัน อธิบายความพึงพอใจในงาน พบว่าบรรยากาศองค์การ คุณภาพชีวิตในการทำงาน การเป็นที่ยอมรับมีอิทธิพลทางบวกต่อความพึงพอใจในงาน

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 7 บรรยากาศองค์การ คุณภาพชีวิตในการทำงาน และการเป็นที่ยอมรับ มีอิทธิพลทางบวกต่อความทุ่มเทในงาน

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ เพื่อใช้ทำนายความทุ่มเทในงาน

ปัจจัยทำนาย	ค่าสัมประสิทธิ์		SE	t	p-value
	การถดถอย				
	b	eta			
บรรยากาศองค์การ	.122	0.038	0.231	9.777	.000**
คุณภาพชีวิตในการทำงาน	0.323	0.053	0.295	6.108	.000**
การเป็นที่ยอมรับ	0.432	0.054	0.390	8.055	.000**
ค่าคงที่	0.686				
R = 0.619, R ² = 0.383, Adjusted R ² = 0.378, F = 84.270					

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ โดยใช้ตัวแปรทั้ง 3 ตัว ดังกล่าวร่วมกัน อธิบายความ
ทุ่มเทในงาน พบว่า บรรยากาศองค์การ คุณภาพชีวิตในการทำงาน การเป็นที่ยอมรับมีอิทธิพลทางบวกต่อ
ความทุ่มเทในงาน

**ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 8 บรรยากาศองค์การ คุณภาพชีวิตในการทำงาน และการเป็นที่ยอมรับ
มีอิทธิพลทางบวกต่อความผูกพันต่อองค์กร**

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ เพื่อทำนายความผูกพันต่อองค์กร

ปัจจัยทำนาย	ค่าสัมประสิทธิ์		SE	t	p-value
	การถดถอย				
	Beta				
บรรยากาศองค์การ	.187	0.050	0.170	3.733	.000**
คุณภาพชีวิตในการทำงาน	.208	0.026	0.295	7.913	.000**
การเป็นที่ยอมรับ	.484	0.051	0.436	9.536	.000**
ค่าคงที่	.539				
$R = 0.671, R^2 = 0.450, \text{Adjusted } R^2 = 0.446, F = 111.39$					

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ โดยใช้ตัวแปรทั้ง 3 ตัว ดังกล่าวร่วมกันอธิบายความ
ผูกพันต่อองค์กร พบว่าบรรยากาศองค์การ คุณภาพชีวิตในการทำงาน การเป็นที่ยอมรับมีอิทธิพลทางบวกต่อ
ความผูกพันต่อองค์กร

จากผลการวิจัยสามารถสังเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในภาครัฐได้
ดังแผนภาพที่ 2

บรรยากาศองค์การ : การรับรู้หรือรู้สึก และเข้าใจลักษณะขององค์การ การบริหาร รวมถึง
สภาพแวดล้อมในการทำงานส่งผลต่อความสุขในการทำงาน

คุณภาพชีวิตในการทำงาน : ลักษณะของการทำงานที่ตอบสนองความต้องการและความปรารถนา
ของบุคคล และก่อให้เกิดความก้าวหน้าในการทำงานส่งผลต่อความสุขในการทำงาน

การเป็นที่ยอมรับ : การรับรู้ที่ตนเองได้รับการยอมรับนับถือ และได้รับความไว้วางใจ จากผู้ร่วมงาน
ลูกน้อง และหัวหน้า ส่งผลต่อความสุขในการทำงาน

แผนภาพที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในภาครัฐ

อภิปรายผลการวิจัย

ความสุขในสถานที่ทำงานของบุคลากรในภาครัฐที่มีผลการประเมินตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการต่างกัน พบว่ามีความสุขในสถานที่ทำงานแตกต่างกัน กล่าวคือ กระทรวงการคลังซึ่งเป็นองค์กรที่มีผลการประเมินตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการในระดับคุณภาพ มีความสุขในสถานที่ทำงานมากที่สุด สะท้อนให้เห็นได้ว่า การที่องค์กรมีบรรยากาศแห่งความสุข มีการสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการทำงาน การได้รับค่าจ้าง ผลตอบแทน สวัสดิการ ผลประโยชน์และความก้าวหน้าในการทำงาน ตลอดจนการได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน และบุคลากรอื่น ๆ ที่มีโอกาสร่วมงาน ส่งผลให้บุคลากรภาครัฐมีความสุขในการทำงาน รวมทั้งการมีผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับบุคลากร ย่อมส่งผลให้บุคลากรมีความผูกพันต่อองค์การ ยอมทุ่มเทอุทิศตนและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการที่อยู่ในระดับคุณภาพ นอกจากนี้ ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าปัจจัยด้านบรรยากาศองค์การ คุณภาพชีวิตในการทำงาน และการเป็นที่ยอมรับมีอิทธิพลทางบวกต่อความสุขใน

สถานที่ทำงานนั้น มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ Bhaesajsanguan (2010 : 1-15) ที่พบว่า บรรยากาศขององค์กรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความมุ่งมั่นของบุคลากรผ่านความพึงพอใจในงาน และพบว่าบรรยากาศขององค์กร ความพึงพอใจในงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความผูกพันต่อองค์กร และผลจากการศึกษายังให้ความรู้ที่สำคัญแก่ผู้บริหารแผนกทรัพยากรมนุษย์ที่จะดำเนินการและเสริมสร้างบรรยากาศขององค์กร เพื่อให้เกิดความพึงพอใจในงานและความสุขในสถานที่ทำงานอีกด้วย เช่นเดียวกับ Gratto (2001: 13-29) ที่ให้ทัศนะว่า เมื่อบุคลากรรู้สึกดีต่อบรรยากาศขององค์กร จะมีระดับความพึงพอใจในสถานที่ทำงานมากขึ้น จะรู้สึกมีความสุขเมื่อได้อยู่ในที่ทำงาน หากองค์กรมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการไว้ให้บุคลากร จะยิ่งทำให้รู้สึกมีความสุขมากขึ้น เพราะบรรยากาศขององค์กรจะเป็นตัวกำหนดความพึงพอใจของบุคลากรในหน่วยงาน ในขณะที่ Butt, Altaf, Chohan & Ashraf (2019: 1905-1915) พบว่า เพื่อให้บุคลากรปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพสูงที่สุด องค์กรต้องตระหนักถึงความสำคัญของความสุขในที่ทำงานและคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยพบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานมีผลในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อความพึงพอใจของบุคลากร และความพึงพอใจของบุคลากรมีผลในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อความสุขในที่ทำงานเช่นกัน Fisher (2010: 384-412) อธิบายถึงความพึงพอใจในงานว่าเป็นผลลัพธ์เชิงบวกกับความสุขในสถานที่ทำงาน ซึ่งสามารถแยกจุดเน้นออกเป็นสามจุดด้วยกัน คือ อารมณ์ที่มีความสุขในที่ทำงานที่เป็นความรู้สึกแห่งความสุขสำหรับตัวงาน สำหรับงาน และสำหรับทั้งองค์กร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. องค์กรภาครัฐและเอกชนสามารถนำผลการวิจัย ในประเด็นของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสุขในสถานที่ทำงาน ทั้ง ด้านบรรยากาศขององค์กร ด้านคุณภาพชีวิตในการทำงาน รวมถึงด้านการเป็นที่ยอมรับ ไปพิจารณาปรับใช้ในการกำหนดนโยบาย กำหนดกลยุทธ์ วางแผนขององค์กร ตลอดจนการปรับกฎเกณฑ์ต่าง ๆ อาทิเช่น ค่าจ้าง ผลตอบแทน สวัสดิการ ผลประโยชน์และความก้าวหน้าในการทำงานให้มีความสอดคล้องต่อการสร้างความสุขในสถานที่ทำงาน
2. นำผลการวิจัยนี้ไปกำหนดมาตรการในการปรับปรุง พัฒนาและเสริมสร้างบรรยากาศแห่งความสุขในองค์กร เพื่อให้บุคลากรยอมรับและทุ่มเทปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถเพื่อประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของงานตามบริบทและความเหมาะสมของแต่ละองค์กร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อความสุขในสถานที่ทำงานให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น อาทิเช่น ด้านการบริหาร ด้านภาวะผู้นำ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ที่จะนำศึกษาควรพิจารณาคุณลักษณะขององค์การร่วมด้วย เพื่อให้สามารถนำปัจจัยที่ได้จากผลการศึกษา มาพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อองค์การด้วย
2. ควรศึกษาเชิงลึกด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการถอดบทเรียนความสำเร็จกรณีศึกษาขององค์การที่ได้รับผลประเมินส่วนราชการตามมาตรฐานการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการในระดับคุณภาพในประเด็นเกี่ยวกับความสุขในสถานที่ทำงานกับการบริหารองค์การสู่ความสำเร็จ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ชุมศักดิ์ อินทร์รัช. (2560). คุณภาพชีวิตกับความสุขในการทำงาน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 15 (2), 6-14.
- Bhaesajsanguan, S. (2010). The Relationships among organizational climate, Job satisfaction and organizational commitment in the Thai telecommunication industry. *E-Leader Singapore*. 1 (1), 1-15.
- Butt, R. S., Altaf, S., Chohan, I. M., & Ashraf, S. F. (2019). Analyzing the role of quality of work life and happiness at work on employees' job satisfaction with the moderation of job stress, empirical research of Jiangsu University. *International Journal of Scientific and Technology Research*. 8 (10), 1905-1915.
- European Agency for Safety and Health at Work. (2009). *Milczarek, M., Schneider, E., Rial Gonzalez*. EU-OSH in figures: stress at work-facts and figures. Luxembourg: European Communities. Printed in Luxembourg, pp.7
- Fisher, C. D. (2009). Happiness at work. *International journal of management reviews*. 12 (4), 384-404.
- Gratto, F. J. (2001). *The relationship between organizational climate and job satisfaction for directors of physical plants*. Unpublished Ph.D., University of Florida, United States - Florida. UMI Number: 3039765,13-29.
- Januwarsono, S. (2015). Analytical of factors determinants of happiness at work case study on PT. PLN (persero) region Suluttenggo, Sulawesi, Indonesia. *European Journal of Business and Management*. 7 (8), 9-17.
- Luthans, F. and Avolio, B.J. (2009). The point of positive organizational behavior. *Journal of Organizational Behavior*. 30, 291-307.
- Manion, J. (2003). Joy at work: Creating a positive workplace. *Journal of Nursing Administration*. 33 (12), 652-655.

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจในจังหวัดสงขลา
ต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย
**The Border Trade Entrepreneurs' Opinions in Songkhla Province
on the Reopening of Border Checkpoints
between Thailand and Malaysia**

เวลียา ทวีวิทยชาคริยะ และ จุฑาทิพ คล้ายทับทิม

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Wasiya Taweewitchakariya and Juthatip Klaitabtim

Kasetsart University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: wasiya.t@ku.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจในจังหวัดสงขลาต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย และ 2) ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจในจังหวัดสงขลาต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย จำแนกตามปัจจัยด้านผู้ประกอบการและปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนกับหอการค้าจังหวัดสงขลา จำนวน 210 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวน โดยกำหนดค่านัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลามีความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.91 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย พบว่า ผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาที่มีประเภทการดำเนินธุรกิจ รายได้ต่อเดือน พื้นที่ในการดำเนินธุรกิจ ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ ทุนจดทะเบียน ความถี่ในการรับรู้ข่าวสาร และเนื้อหาของข่าวสารที่ได้รับต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ประกอบการที่มีลักษณะความเป็นเจ้าของธุรกิจและช่องทางการรับรู้ข่าวสารต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ: การค้าชายแดน; การเปิดด่านชายแดน; การค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยและมาเลเซีย

* วันที่รับบทความ : 5 มิถุนายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 27 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 28 มิถุนายน 2566

Received: June 5, 2023; Revised: June 27, 2023; Accepted: June 28, 2023

Abstracts

The objectives of this research were 1) to study the level of the business entrepreneurs' opinion in Songkhla Province towards reopening the Thai-Malaysian border checkpoint. 2) to compare their opinion according to business operators and information perception factors about reopening the Thai-Malaysian border checkpoint. Samples were 210 entrepreneurs in Songkhla province. The questionnaire was the tool for data collection. Statistic tools for data analysis were percentage, mean, standard deviation, analysis of variance, and statistical significance at the 0.05 level. The result of the research indicated 1) the level of entrepreneur opinion in Songkhla Province towards reopening the Thai-Malaysian border checkpoint was at a high level with an average of 3.91. 2) The comparison result indicated that entrepreneurs with differences in types of business, monthly income, business area, business operation duration, registered capital, frequency of receiving information, and information content caused no differences in the opinion. While entrepreneurs in Songkhla province with the difference in types of business ownership and information perception channel caused differences in the opinion toward the reopening of the Thai-Malaysian border checkpoint at 0.05 level.

Keywords: Border Trade; The Reopening of Border Checkpoints; The Border Trade between Thailand and Malaysia

บทนำ

การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ได้เริ่มต้นขึ้นในเดือนธันวาคม ปีพ.ศ. 2562 โดยพบครั้งแรก ณ เมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ ซึ่งเป็นเมืองที่มีประชากรมากที่สุดในภาคกลางของประเทศจีน กว่า 19 ล้านคน โดยหลังจากมีการพบการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่นี้ องค์การอนามัยโลก (World Health Organization) และประเทศจีนจึงได้ออกมาระบุว่า ไวรัสชนิดดังกล่าว คือ SARS-CoV-2 หรือ โรคทางเดินหายใจที่เกิดจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ โดยการแพร่ระบาดดังกล่าวจะติดต่อจากคนสู่คนผ่านละอองฝอยขนาดเล็ก และในวันที่ 30 เดือนมกราคม ปีพ.ศ. 2563 องค์การอนามัยโลกได้ทำการประกาศให้สถานการณ์การแพร่ระบาดดังกล่าวเป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern) ซึ่งภายหลังได้พบผู้ป่วยยืนยันจากหลายประเทศทั่วโลก (กระทรวงสาธารณสุข, 2564 : ออนไลน์)

จากสถานการณ์ดังกล่าว ส่งผลให้เศรษฐกิจหลายประเทศหดตัวลงอย่างต่อเนื่องจนนำไปสู่ภาวะเศรษฐกิจถดถอยและตกต่ำสุดเป็นประวัติการณ์ องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (UNWTO) เผยว่า การเติบโตของการท่องเที่ยวโลกในช่วงเดือนมกราคมถึงมีนาคม ปีพ.ศ.2563 มีจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศลดลงร้อยละ 22.7 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในพ.ศ.2562 (UNWTO, 2020 : ออนไลน์) โดยสำหรับเศรษฐกิจไทย ในช่วงปีพ.ศ. 2563 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติลดลงร้อยละ 38.01 และจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยลดลงร้อยละ 30.77 โดยส่วนหนึ่งมีผลมาจากการดำเนินนโยบายของรัฐเพื่อจำกัดการเดินทางระหว่างประเทศและควบคุมการแพร่ระบาดอย่างเข้มข้น การแพร่ระบาดดังกล่าวทำให้ภาคธุรกิจของ

ประเทศไทย ทั้งการลงทุนและการผลิตมีการปรับตัวลดลง ซึ่งทำให้รายได้ของครัวเรือนและการจ้างงานลดลง และส่งผลต่อกำลังซื้อภายในประเทศ (รายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว, 2563 : ออนไลน์)

ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 จังหวัดสงขลาเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่ถูกระงับการใช้ช่องทางด้านพรมแดนสำคัญเป็นการชั่วคราว ตั้งแต่วันที่ 22 เดือนมีนาคม ปีพ.ศ.2563 (สำนักงานประชาสัมพันธ์, 2563 : ออนไลน์) ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านพรมแดนทางบกที่มีมูลค่าทางการค้าสูงสุดอันดับที่ 1 และ 2 ได้แก่ ด้านสะเดาและด่านปาดังเบซาร์ตามลำดับ ทั้งสองด่านเป็นด่านชายแดนสำคัญที่ตั้งอยู่บริเวณท่าเรือกลางของประเทศมาเลเซียและท่าเรือป็นังและเป็นพื้นที่ทางเศรษฐกิจที่ได้รับความนิยมมากที่สุดของภาคใต้ (ศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน, 2562 : ออนไลน์) และด่านบ้านประกอบ ซึ่งเป็นเส้นทางคมนาคมที่มีศักยภาพต่อการขนส่งสินค้าของไทยเนื่องจากเป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อกับเมืองอลอร์สตาร์ (Alor Setar) จนถึงปลายทางของท่าเรือป็นังในประเทศมาเลเซีย (ด้านศุลกากรบ้านประกอบ, 2563 : ออนไลน์) อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การแพร่ระบาดดังกล่าวทำให้เกิดการปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อการค้าและการท่องเที่ยวของทั้งสองประเทศโดยตรง

โดยปัจจุบัน จังหวัดสงขลาได้ทำการเปิดด่านพรมแดนเพื่อต้อนรับการกลับมาของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและต่างประเทศอีกครั้ง โดยเริ่มเปิดด่านนาร่องจำนวน 1 ด่าน คือ ด้านสะเดา ตั้งแต่วันที่ 1 เดือนเมษายน ปีพ.ศ.2565 และเปิดด่านสะเดา ด่านบ้านประกอบและด่านปาดังเบซาร์พร้อมกัน ในวันที่ 5 พฤษภาคม ปีพ.ศ.2565 ภายใต้การปฏิบัติตามเงื่อนไขของการป้องกันการแพร่ระบาดเบื้องต้น (สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดสงขลา, 2563 : ออนไลน์) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบธุรกิจในจังหวัดสงขลาต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย โดยการสำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเหล่านี้อาจนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการค้าชายแดนไทย-มาเลเซียได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้ประกอบธุรกิจในจังหวัดสงขลาต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบธุรกิจในจังหวัดสงขลาต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย จำแนกตามปัจจัยด้านผู้ประกอบธุรกิจและปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยความคิดเห็นของผู้ประกอบธุรกิจในจังหวัดสงขลาต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยเป็นรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบธุรกิจที่ขึ้นทะเบียนกับหอการค้า จังหวัดสงขลา จำนวนทั้งหมด 440 คน (ข้อมูลจากหอการค้าจังหวัดสงขลา ณ เดือนมกราคม ปีพ.ศ.2564) โดยกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (Yamane, 1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ซึ่งกำหนดให้เท่ากับ .05

แทนค่า

$$n = \frac{440}{1+440 (.05)^2}$$

$$= 210 \text{ คน}$$

ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวน 210 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการ ดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์ ใช้การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่เตรียมแนวคำถามไว้ก่อนล่วงหน้า การสัมภาษณ์มีลักษณะคล้ายกับแบบสอบถามและกำหนดให้เป็นคำถามปลายเปิดในแต่ละประเด็น โดยเป็นการสัมภาษณ์แบบเรียงลำดับคำถามไว้แน่นอนและตายตัว ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์ผู้ใดก็จะใช้คำถามแบบเดียวกัน (Standardized Questionnaire) มีขั้นตอนเหมือนกันทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ประธานหอการค้าจังหวัดสงขลาและตัวแทนผู้ประกอบการที่ขึ้นทะเบียนกับหอการค้าจังหวัดสงขลา รวมจำนวน 5 คน

2.2 แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามมีลักษณะปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ **ตอนที่ 1** ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ประกอบการธุรกิจ จำนวน 6 ข้อ **ตอนที่ 2** ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย จำนวน 3 ข้อ **ตอนที่ 3** แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจในจังหวัดสงขลาต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย จำนวน 25 ข้อ และคำถามใช้การวัดความคิดเห็นแบบประมาณค่า (Rating Scales) เป็น 5 ระดับ โดยจากการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัทรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.970 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.8 นั่นคือแบบสอบถามชุดนี้มีคุณภาพดี สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ผู้วิจัยได้ทำการแจ้งวัน เวลาและสถานที่นัดหมายก่อนการดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ รวมถึงกำหนดประเด็นคำถามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น 2) ก่อนการดำเนินการเก็บข้อมูลจากผู้ถูกสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้พูดคุยกับผู้ถูกสัมภาษณ์เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างกัน และระบุถึงเหตุผลและขออนุญาตบันทึกเสียงสนทนาของผู้ให้สัมภาษณ์ไว้ก่อนล่วงหน้า โดยผู้ให้ข้อมูลสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ใช้เวลาประมาณ 50 นาที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้ถูกสัมภาษณ์

3.2 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล 2) ผู้วิจัยทำการสร้างแบบสอบถามขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วทดสอบกับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรของการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจในจังหวัดสตูล จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เพื่อใช้ก่อนเก็บข้อมูลจริง จากนั้นนำมาคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัท (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยจากการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัทรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.970 3) การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำในเดือนธันวาคม ปีพ.ศ.2565 จำนวน 210 ฉบับ 4) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

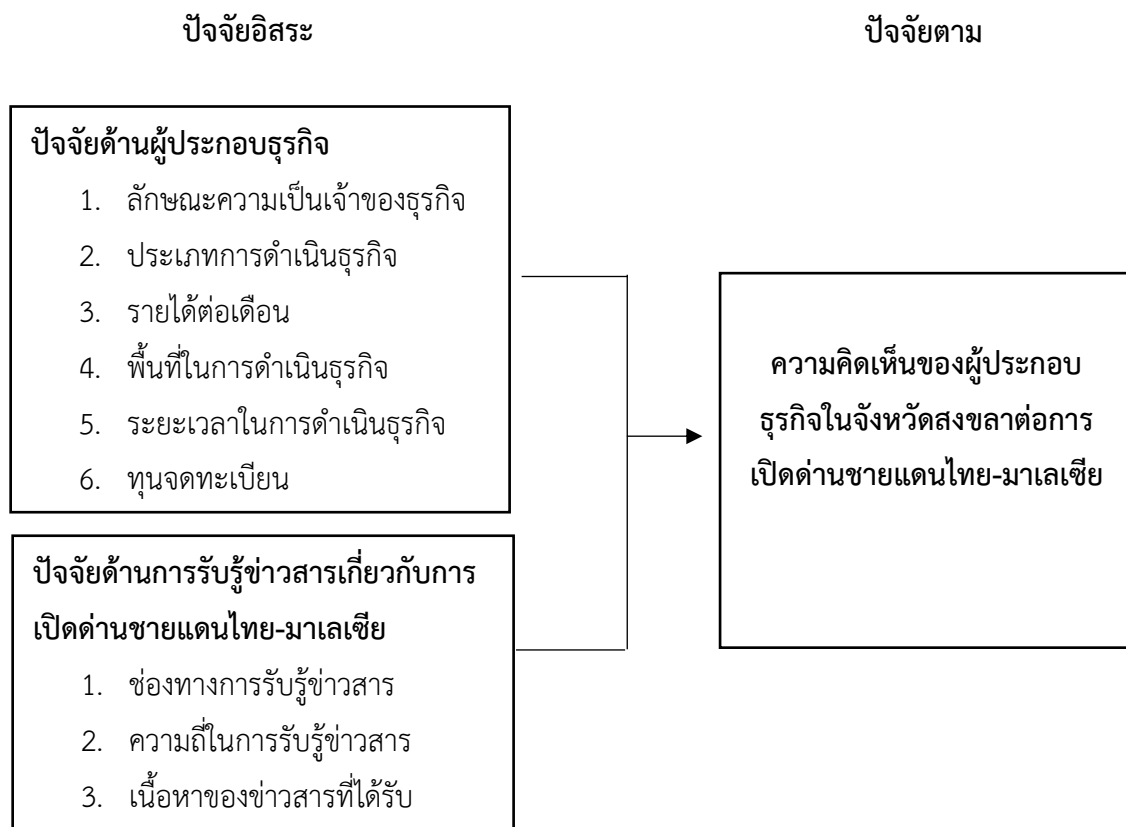
การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ผ่านวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาสรุปและเขียนเป็นข้อมูลเชิงพรรณนา และใช้แนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนในการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพรวมตัวแปร ซึ่งสังเกตได้จากการศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การทบทวนวรรณกรรมและการสัมภาษณ์เชิงลึก

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้ประกอบการธุรกิจและปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารจะใช้วิธีการคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจในจังหวัดสงขลาต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียจะใช้วิธีการคำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยเมื่อมีความแตกต่างของตัวแปรใช้สถิติ Scheffe Test และกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05 ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจะใช้การตีความข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เพื่อเพิ่มเติมคำอธิบายตารางจากการวิจัยให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจในจังหวัดสงขลาต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามปัจจัยด้านผู้ประกอบการธุรกิจและปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านผู้ประกอบการธุรกิจ พบว่า ผู้ประกอบธุรกิจในจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่ เป็นบริษัทจำกัด คิดเป็นร้อยละ 49.5 มีการดำเนินธุรกิจแบบประเภทอื่นๆ เช่น การจำหน่ายอุปกรณ์ทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 62.4 มีรายได้ต่อเดือน 40,001-50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.2 มีพื้นที่ในการดำเนินธุรกิจส่วนใหญ่คือ อำเภอหาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 69.5 มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจเป็นเวลาจำนวน 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.6 และส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียนน้อยกว่า 1,000,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.1

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย พบว่า ผู้ประกอบธุรกิจในจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่ มีช่องทางการรับรู้ข่าวสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 27.1 มีความถี่ในการรับรู้ข่าวสารส่วนใหญ่คือ 3-4 วันต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 32.9 และได้รับเนื้อหาข่าวสารส่วนใหญ่คือสถานการณ์ด้านการค้าบริเวณชายแดนไทย-มาเลเซีย คิดเป็นร้อยละ 31.0

2. ความคิดเห็นของผู้ประกอบธุรกิจในจังหวัดสงขลาต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้ประกอบธุรกิจในจังหวัดสงขลาต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย

(n=210)

ความคิดเห็น	$\bar{x}$	SD.	ระดับ
1. การเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียส่งผลให้ธุรกิจของท่านมีความคึกคักเพิ่มขึ้น	4.78	0.43	มาก
2. การเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียส่งผลให้ปริมาณธุรกิจเพิ่มขึ้น	4.84	0.40	มาก
3. การเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียส่งผลให้ธุรกิจของท่านมีรายได้เพิ่มขึ้น	4.88	0.37	มาก
4. การเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียส่งผลให้มีการกระตุ้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลา	4.91	0.29	มาก
5. การเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียส่งผลให้ธุรกิจของท่านมีการขยายตัวที่สูงขึ้น	4.90	0.32	มาก
6. การเปิดด่านชายแดนไทย -มาเลเซียส่งผลให้การส่งออกสินค้าผ่านด่านพรมแดนเพิ่มขึ้น	4.89	0.33	มาก
7. การเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียส่งผลให้การนำเข้าสินค้าผ่านด่านพรมแดนเพิ่มขึ้น	4.86	0.37	มาก
8. การเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียส่งผลให้จำนวนผู้เข้ามาพักแรมเพิ่มขึ้น	4.78	0.74	มาก
9. การเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียส่งผลให้ธุรกิจของท่านมีลูกค้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น	4.66	0.68	มาก
10. การเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียส่งผลให้หน่วยงานของภาครัฐมีการส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจของท่านเพิ่มขึ้น	4.65	0.63	มาก
11. การเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียส่งผลให้ต้นทุนของค่าขนส่งสินค้าผ่านพรมแดนลดลง	4.70	0.58	มาก

(n=210)

ความคิดเห็น	$\bar{x}$	SD.	ระดับ
12. ผู้ประกอบธุรกิจของจังหวัดสงขลาได้รับผลประโยชน์จากการเปิดด่านชายแดนไทย- มาเลเซียในระยะยาว	4.45	0.67	มาก
13. การเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียดึงดูดผู้ลงทุนที่สนใจเข้ามาลงทุนใหม่หรือขยายธุรกิจเพิ่มขึ้น	4.38	0.70	มาก
14. การเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียส่งผลให้มีการจัดกิจกรรมทางด้านการค้าร่วมกันระหว่างประเทศไทยและมาเลเซียเพิ่มขึ้น	4.39	0.73	มาก
15. การเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียส่งผลให้การเดินทางไปมาหาสู่กันสะดวกยิ่งขึ้น	4.69	0.58	มาก
16. การเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียส่งผลให้การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและประเพณีดียิ่งขึ้น	4.54	0.73	มาก
17. การเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและมาเลเซียเป็นไปอย่างราบรื่น	4.57	0.68	มาก
18. การเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ดียิ่งขึ้น	4.77	0.47	มาก
19.การเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียส่งผลให้วิถีชีวิตประจำวันและความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไป	4.40	0.82	มาก
20. การเปิดด่านชายแดนไทย- มาเลเซียส่งผลให้การเคลื่อนย้ายถิ่นเข้ามาจากนอกพื้นที่เพิ่มขึ้น	4.66	0.67	มาก
21. การเปิดด่านชายแดนไทย- มาเลเซียส่งผลให้มีการจัดกิจกรรมทางด้านการส่งเสริมร่วมกันระหว่างประเทศไทยและมาเลเซียเพิ่มขึ้น	4.61	0.70	มาก
22. การเปิดด่านชายแดนไทย- มาเลเซียส่งผลให้การพัฒนาศักยภาพของด้านศุลกากรชายแดนไทย มาเลเซียเพิ่มขึ้น	4.31	0.99	มาก
23. การเปิดด่านชายแดนไทย มาเลเซียส่งผลให้การพัฒนาแหล่งการค้าเพิ่มขึ้น	4.15	1.11	มาก
24. การเปิดด่านชายแดนไทย- มาเลเซียส่งผลให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	4.15	1.12	มาก
25. การเปิดด่านชายแดนไทย- มาเลเซียส่งผลให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น	4.82	0.42	มาก

ความคิดเห็น	$\bar{x}$	SD.	ระดับ
รวม	3.91	0.14	มาก

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ประกอบธุรกิจในจังหวัดสงขลาต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย จำแนกตามปัจจัยด้านผู้ประกอบธุรกิจและปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย

3.1 ด้านลักษณะความเป็นเจ้าของธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจที่มีลักษณะความเป็นเจ้าของธุรกิจต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีค่าเฉลี่ยความแตกต่าง จำนวน 1 คู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 คือ ลักษณะความเป็นเจ้าของธุรกิจแบบบุคคลคนเดียวเป็นเจ้าของมีระดับความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียสูงกว่าลักษณะความเป็นเจ้าของธุรกิจแบบบริษัทจำกัด

3.2 ด้านประเภทการดำเนินธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจที่มีประเภทการดำเนินธุรกิจต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

3.3 ด้านรายได้ต่อเดือน ผู้ประกอบธุรกิจที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

3.4 ด้านพื้นที่ในการดำเนินธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจที่มีพื้นที่ในการดำเนินธุรกิจต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

3.5 ด้านระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจที่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

3.6 ด้านทุนจดทะเบียน ผู้ประกอบธุรกิจที่มีทุนจดทะเบียนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

3.7 ด้านช่องทางการรับรู้ข่าวสาร ผู้ประกอบธุรกิจที่มีช่องทางการรับรู้ข่าวสารต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียแตกต่างกัน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีค่าเฉลี่ยความแตกต่าง จำนวน 8 คู่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ได้แก่ 1) ผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้ประกอบธุรกิจมีระดับความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียสูงกว่าผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเอกสารเผยแพร่ของทางราชการ 2) ผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงมีระดับความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียสูงกว่าผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเอกสารเผยแพร่ของทางราชการ 3) ผู้ที่ได้รับข่าวสารจากเพื่อนและบุคคลในครอบครัวมีระดับความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียสูงกว่าผู้ที่ได้รับข่าวสารจากเอกสารเผยแพร่ของทางราชการ 4) ผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ตมีระดับความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียสูงกว่าผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเอกสารเผยแพร่ของทาง

ราชการ 5) ผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์มีระดับความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียสูงกว่าผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเอกสารเผยแพร่ของทางราชการ 6) ผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่รัฐมีระดับความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียต่ำกว่าผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้ประกอบการ 7) ผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่รัฐมีระดับความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียต่ำกว่าผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนหรือบุคคลในครอบครัว 8) ผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากอินเทอร์เน็ตมีระดับความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียสูงกว่าผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่รัฐ

3.8 ด้านความถี่ในการรับรู้ข่าวสาร ผู้ประกอบการที่มีหน้าที่ความถี่ในการรับรู้ข่าวสารต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

3.9 ด้านเนื้อหาข่าวสารที่ได้รับ ผู้ประกอบการที่มีเนื้อหาข่าวสารที่ได้รับต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ข้อมูลเชิงคุณภาพจากสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นว่าการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียช่วยในการดำเนินธุรกิจอย่างมาก ไม่ว่าจะเป็นการเปิดโอกาสในการติดต่อทางการค้าและการลงทุน การขยายธุรกิจเพื่อเข้าไปลงทุนในประเทศคู่ค้า การมีตลาดใหม่ๆ การสร้างความได้เปรียบต่อคู่แข่งทางการค้าและการประเมินความเสี่ยงในการลงทุนและเปิดธุรกิจได้ อย่างไรก็ตาม การเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียสามารถส่งผลกระทบได้ทั้งเชิงบวกและเชิงลบ โดยผลกระทบเชิงบวก พบว่า การเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียทำให้ผู้ประกอบการกลับมาเปิดกิจการได้อีกครั้ง ลดค่าใช้จ่ายและระยะเวลาของการขนส่งสินค้าเนื่องจากในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลให้การขนส่งระหว่างประเทศต้องหยุดชะงักลงและบางจุดมีการเพิ่มมาตรการตรวจสอบสินค้า ทั้งหมดนี้ทำให้การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศเกิดความล่าช้าและมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นกว่าปกติ นอกจากนี้ การเปิดด่านชายแดนยังช่วยส่งเสริมในเรื่องของการค้าและการท่องเที่ยวชายแดนอีกด้วย ในส่วนของผลกระทบเชิงลบของการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซีย พบว่า เมื่อการขนส่งสะดวกมากขึ้น ทำให้เกิดการเปรียบเทียบและการแข่งขันที่รุนแรงมากขึ้น โดยผู้ประกอบการรายใหญ่และมีกลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มลูกค้าจากต่างประเทศจะมีความได้เปรียบมากกว่าผู้ประกอบการที่มีกลุ่มเป้าหมายลูกค้าเป็นกลุ่มลูกค้ารายย่อยและกลุ่มลูกค้าจากคนในพื้นที่ และผู้ประกอบการรายย่อยมีรายได้หดหายแบบไม่ทันตั้งตัวและส่วนใหญ่ปิดกิจการลงเนื่องจากผู้บริโภคเลือกลงทุนและใช้บริการกับผู้ประกอบการรายใหญ่แทน และแม้ว่าการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียจะส่งผลให้มีการจัดกิจกรรมทางด้านการค้าระหว่างภาครัฐและเอกชนมากขึ้น แต่ในอีกด้านหนึ่ง กลับส่งผลให้วิถีชีวิตประจำวันและความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการจัดกิจกรรมส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยวทำให้นักท่องเที่ยวจากภายในและนอกประเทศเข้ามาจังหวัดสงขลาเป็นจำนวนมาก แต่พื้นที่จอดรถสำหรับรองรับ

นักท่องเที่ยวไม่เพียงพอและรถโดยสารที่เข้ามาส่งนักท่องเที่ยวจอดไม่เป็นระเบียบเท่าที่ควรทำให้คนในพื้นที่เดือดร้อน

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้ประกอบการธุรกิจในจังหวัดสงขลามีความคิดเห็นต่อการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.91 โดยผู้ประกอบการธุรกิจในจังหวัดสงขลามีความคิดเห็นกับประเด็นการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียส่งผลให้มีการกระตุ้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจังหวัดสงขลา (ข้อ 4) ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.91 เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลให้ผู้ประกอบการธุรกิจในจังหวัดสงขลาต้องประสบปัญหาจากการปิดด่านชายแดนอย่างมาก เช่น การเข้าออกของชาวมาเลเซียที่เป็นนักท่องเที่ยวหลักที่เข้ามาท่องเที่ยวและจับจ่ายใช้สอย ประกอบกับการปิดสถานประกอบการและสถานพักผ่อน การมีมาตรการควบคุมและเว้นระยะห่างทางสังคม ทำให้ผู้ประกอบการร้านอาหารและร้านค้าขาดรายได้และมีรายได้ลดลง ผู้ประกอบการหลายรายจึงจำเป็นต้องหยุดกิจการชั่วคราว โดยต่อมาในปีพ.ศ. 2565 ทั้งสองประเทศได้มีการผ่อนปรนมาตรการการข้ามพรมแดนระหว่างกันและทยอยเปิดจุดผ่านแดนสำคัญหลายแห่ง ทำให้การค้าชายแดนมีโอกาสกลับมาฟื้นตัวอีกครั้ง ซึ่งจะเห็นได้จากในปีพ.ศ.2565 มีมูลค่าการค้าชายแดนรวม 336,118,000 บาท เพิ่มขึ้นจากปีพ.ศ. 2564 ร้อยละ 50.46 (กรมการค้าต่างประเทศ, 2565 : ออนไลน์) การเปิดด่านชายแดนจึงเป็นเสมือนการพลิกฟื้นเศรษฐกิจ สังคม และความเป็นอยู่หลังวิกฤตโควิด 19 ให้กลับคืนสู่สภาพปกติโดยเร็วที่สุด

ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นกับประเด็นการเปิดด่านชายแดนส่งผลให้ธุรกิจมีการขยายตัวที่สูงขึ้น (ข้อ 5) ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.90 การเปิดด่านชายแดนทำให้หลายธุรกิจสามารถเดินทางต่อไปได้ เนื่องจากด่านชายแดนเป็นจุดเชื่อมโยงการเดินทางระหว่างประเทศ การเปิดด่านชายแดนจึงเป็นจุดสร้างความสัมพันธ์ทางการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวสำหรับธุรกิจของทั้งสองประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้ประกอบการที่ให้สัมภาษณ์รายหนึ่ง กล่าวว่า การกลับมาของนักท่องเที่ยวหลังจากเปิดด่านชายแดนทำให้บรรยากาศในจังหวัดสงขลาไม่เงียบเหงาเหมือนที่ผ่านมา โดยก่อนหน้านี้ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้ผู้คนระมัดระวังเรื่องการใช้จ่ายมากขึ้นและปรับเปลี่ยนการดำเนินชีวิตหลายด้าน การค้าขายจึงไม่คึกคักเท่าที่ควร แต่ปัจจุบัน ผู้คนเริ่มกลับมามีกำลังซื้อในการจับจ่ายใช้สอยสินค้ามากขึ้น หลายธุรกิจกลับมาดำเนินกิจการอีกครั้งหลังจากปิดตัวลงไปชั่วคราว อย่างไรก็ตาม แม้ว่าหลังจากการเปิดด่านชายแดนจะทำให้นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศเข้ามาจังหวัดสงขลาเพิ่มขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน หลายธุรกิจกลับไม่ได้มีลูกค้าจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งเนื่องจากบางธุรกิจไม่ได้พึ่งพารายได้จากต่างประเทศเป็นหลักและไม่ได้เป็นธุรกิจเป้าหมายสำหรับนักลงทุนชาวต่างประเทศ การเข้ามาของนักท่องเที่ยวจาก

ต่างประเทศจึงไม่ได้ทำให้ธุรกิจร้านอาหารขนาดเล็กมีรายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากธุรกิจดังกล่าวจับกลุ่มลูกค้าผู้คนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่านักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ

ผู้ประกอบการธุรกิจมีความคิดเห็นกับประเด็นการเปิดด่านชายแดนส่งผลให้การส่งออกสินค้าผ่านพรมแดนเพิ่มขึ้น (ข้อ 6) ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.89 เนื่องจาก การเปิดด่านชายแดนทำให้ปริมาณการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยและมาเลเซียเพิ่มขึ้น ทำให้มีการนำเข้าและส่งออกสินค้าผ่านด่านพรมแดนเพิ่มขึ้น อำนาจความสะดวกในการขนส่งสินค้า ลดความเสียหายด้านการขนส่งและทำให้ต้นทุนของค่าขนส่งสินค้าผ่านด่านพรมแดนลดลง ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้ประกอบการที่ให้สัมภาษณ์รายหนึ่งกล่าวว่า ก่อนหน้านี้ ระบบการขนส่งสินค้าได้รับผลกระทบจากมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 อย่างมาก เนื่องจากบางมาตรการทำให้เกิดความยุ่งยากต่อการขนส่งสินค้า เช่น มาตรการทำความสะอาดยานพาหนะขนส่ง โดยผู้ประกอบการจำเป็นต้องจ้างผู้ชำนาญการตามที่กรมควบคุมโรคกำหนด ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่ผู้ประกอบการต้องรับผิดชอบเองทั้งหมด และในขณะนั้น ด่านสะเดาเป็นเพียงด่านเดียวที่เปิดสำหรับการนำเข้าและส่งออกสินค้านระหว่างประเทศไทยและมาเลเซียทำให้การขนส่งมีความล่าช้ากว่าปกติ เกิดการจราจรติดขัดและเกิดความแออัดของด่านศุลกากร สิ่งเหล่านี้ทำให้ต้นทุนสำหรับการขนส่งสินค้าเพิ่มขึ้น และปริมาณการนำเข้าและส่งออกสินค้าลดลง การจัดส่งสินค้าติดขัดและมีการแข่งขันทางธุรกิจมากขึ้น การปิดด่านชายแดนส่งผลให้กิจกรรมการค้าชายแดนไม่คล่องตัวเท่าที่ควร ผู้ประกอบการจึงเลือกที่จะไม่กักตุนสินค้าเหมือนแต่ก่อน จำหน่ายสินค้าเท่าที่มีให้หมดและลดการนำเข้าสินค้าใหม่ ทำให้สินค้าไม่ไหลเวียนเท่าที่ควร การมีค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นแต่รายได้น้อยลงทำให้หลายธุรกิจต้องปิดตัวลงอย่างชั่วคราวและถาวร อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน การเปิดด่านชายแดนทำให้สถานการณ์การค้าและการขนส่งบริเวณด่านชายแดนกลับมาคึกคักอีกครั้ง แม้ว่าจะไม่มากเท่าแต่ก่อน แต่ถือว่าเป็นสัญญาณที่ดีสำหรับผู้ประกอบการ

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ประกอบการธุรกิจมีความคิดเห็นกับประเด็นการเปิดด่านชายแดนส่งผลให้การพัฒนาศักยภาพของด่านศุลกากรชายแดนไทย-มาเลเซียเพิ่มขึ้น (ข้อ 22) ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 4.31 ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาศักยภาพพื้นฐานๆต่างให้มากขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะการเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ในการตรวจคนและสินค้าทั้งขาเข้าและออกเพื่ออำนวยความสะดวกการขนส่งสินค้าและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ

2. ผู้ประกอบการธุรกิจมีความคิดเห็นกับประเด็นการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียส่งผลให้การพัฒนาแหล่งการค้าและแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (ข้อ 23 และ 24) ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 4.15 ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานจากภาครัฐ ภาคเอกชนและหน่วยงานระดับท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ควรเสนอนโยบายในการพัฒนาแหล่งการค้าและการท่องเที่ยวที่เน้นการเชิญชวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ เข้ามาจับจ่ายใช้สอย และใช้บริการธุรกิจขนาดย่อมที่มีลูกค้ากลุ่มเป้าหมายจากผู้คนในท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อให้ธุรกิจดังกล่าวสามารถ

จับตลาดผู้ลงทุนและลูกค้าจากต่างประเทศได้มากขึ้นและสร้างโอกาสเกี่ยวกับการดึงดูดเม็ดเงินลงทุนจากต่างประเทศในขณะการเปิดด่านชายแดนไทย-มาเลเซียได้

เอกสารอ้างอิง

- กรมการค้าต่างประเทศ. (2565). คู่มือการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2565. แหล่งที่มา: <https://www.dft.go.th/ShareDocument1/ArticleId/5872/060659>
- กระทรวงสาธารณสุข. (2564). สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา . ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2565. แหล่งที่มา: <https://ddc.moph.go.th/uploads/files/2017420210820025238.pdf>
- ด่านศุลกากรบ้านประกอบ. (2563). ประวัติด่านศุลกากรบ้านประกอบ. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2565. แหล่งที่มา: [http://banprakob.customs.go.th/content.php?ini_menu= about_leftmenu&ini_content=about_180302_03&left_menu=menu_about_001&lang=th&top_menu=menu_about](http://banprakob.customs.go.th/content.php?ini_menu=about_leftmenu&ini_content=about_180302_03&left_menu=menu_about_001&lang=th&top_menu=menu_about)
- รายงานภาวะเศรษฐกิจการท่องเที่ยว. (2563). COVID กับผลกระทบต่อการท่องเที่ยวไทย. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2565. แหล่งที่มา: <https://www.mots.go.th/>
- ศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน. (2562). การค้าชายแดน. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2565. แหล่งที่มา: https://www.gsbresearch.or.th/wp-content/uploads/2020/01/IN_trade_12_62_detail.pdf
- สำนักงานประชาสัมพันธ์. (2563). ตรวจความพร้อมและประเมินสถานการณ์ หลังเปิดรับนักท่องเที่ยวที่ด่านพรมแดนไทย-มาเลเซีย. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2565. แหล่งที่มา: <https://www.songkhla.go.th/news/detail/7252/data.html>
- สำนักงานประชาสัมพันธ์. (2563). สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2565. แหล่งที่มา: https://thainews.prd.go.th/th/news/print_news/TCATG200323072753753
- UNTWO. (2020). UNTWO World Tourism Barometer. Online. Retrieved May 3, 2022. from: <https://www.unwto.org/unwto-world-tourism-barometer-data>.
- Yamane, T. (1967). *Statistics, an introductory analysis*. Harper and Row.

การพัฒนานักบริหารระดับสูงของกระบวนการยุติธรรม The Development of Higher-Level Executive in Thai Justice

รุ่งนภา ศรีตะปัญญะ และ รวิภา ธรรมโชติ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Rungnapa Sritapanya and Ravipa Thummachote
Ramkhamhaeng University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: s.sritapanya@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สมรรถนะของนักบริหารระดับสูงของกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบัน 2) วิเคราะห์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการจัดหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักบริหารระดับสูงของกระบวนการยุติธรรม ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพโดยการศึกษาแบบพหุกรณี คัดเลือกกรณีศึกษาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง และใช้วิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยการสุ่มแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้งหมดจำนวน 44 คน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ใช้การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา นำเสนอข้อมูลในรูปแบบการพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1) สมรรถนะของนักบริหารระดับสูงของกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบัน ประกอบด้วย (1) สมรรถนะของหลักทางการบริหาร คือ การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การขับเคลื่อนผลลัพธ์ไปสู่เป้าหมาย และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (2) สมรรถนะพื้นฐานของนักบริหารระดับสูงคือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความซื่อสัตย์และสุจริต ความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะ

2) การจัดหลักสูตรเพื่อพัฒนานักบริหารระดับสูงของกระบวนการยุติธรรม มีการจัดการอบรมได้สอดคล้องตามแนวคิดการฝึกอบรมเชิงระบบ ประกอบด้วย (1) ด้านปัจจัยนำเข้า โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์จากเป้าหมาย บทบาทและภารกิจ รวมถึงนโยบายขององค์กร (2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อการพัฒนาทักษะ ความรู้ สมรรถนะ และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (3) การจัดหลักสูตรฝึกอบรม เน้นการใช้เทคนิคและวิธีการอบรมด้วยรูปแบบการบรรยายในห้องเรียน การทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และการศึกษาดูงาน รวมถึงการจัดทำรายงานทางวิชาการและผลงานทางวิชาการของผู้เข้าอบรม (4) การติดตามและประเมินผลการฝึกอบรม มีการวัดองค์ความรู้ ประโยชน์ที่ได้รับ และประเมินผลการปฏิบัติงานภายหลังการอบรม

* วันที่รับบทความ : 16 มิถุนายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 19 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 20 มิถุนายน 2566

Received: June 16, 2023; Revised: June 19, 2023; Accepted: June 20, 2023

คำสำคัญ; นักบริหารระดับสูง, การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, ฝึกอบรมเชิงระบบ

Abstracts

The objectives of this research were to study 1) the performance of higher-level executives in Thai justice at present; 2) analysis of human resource development by training course arrangement for the development of higher-level executives. The method of qualitative research was used. This research was multiple case study. The case studies were selected by purposive sampling. The method of key informant selection was purposive random sampling with a total of 44 key informants. Data were collected by in-depth interviews, non-participatory observation and document analysis, analysis and synthesis of content information as well as discussion of results. Information was presented in a descriptive form.

The research findings were as follows.

1) The competencies of the current high-level executives in Thai justice at present consisted of (1) competencies of the administrative principles needed for higher-level executives in Thai justice, namely transformational leadership, driving results towards goals and creating collaborative networks; (2) basic competencies of higher-level executives, i.e., building interpersonal relationships, honesty and integrity, specialized knowledge.

2) As to course arrangement for the development of higher-level executives in Thai justice. Training has been organized in accordance with the systematic training concept, consisting of (1) Input factors in analysis of the necessity for training. The focus was on analysis of organizational goals, roles and missions, including organizational policies. (2) Objective setting for the development of skills, knowledge, competencies and the creation of collaborative networks. (3) Training course arrangement uses training techniques and methods, classroom lecture model, group relationship activities, and study visits, including academic reporting and academic works of trainees. (4) Training monitoring and evaluation by evaluating the knowledge, benefits, and post-training performance evaluation.

Keywords: Higher-level executives; Human resource development; systematic training

บทนำ

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พบว่าการบริหารงานยุติธรรมในภาพรวมยังไร้ระบบ ขาดการประสานและเชื่อมโยงกัน บางหน่วยงานมีโครงสร้างใหญ่เกินไป ขาดการกระจายอำนาจ การดำเนินคดีเข้าสู่ระบบยุติธรรมมากเกินไปจนสมควร ระบบกลั่นกรองคดีไม่มีประสิทธิภาพ การดำเนินคดีมีความล่าช้า ก่อให้เกิดปัญหาคดีล้นศาลและผู้ต้องขังล้นเรือนจำ รวมทั้งมีการปฏิบัติโดยไม่ชอบธรรมจากบุคคลในกระบวนการยุติธรรม และบุคลากรบางส่วนขาดจิตสำนึกและทัศนคติที่ดีในการบริการแก่ประชาชน มีการเลือกปฏิบัติ อีกทั้งยังคงพบปัญหาของการทุจริตคอร์รัปชันทั้งทางตรงและทางอ้อม (ประดิษฐ์ แป้นทอง, 2558: 71-86) ในขณะที่กระบวนการยุติธรรมมีความพยายามที่จะแก้ไขปัญหา และพยายามพัฒนาเพื่อเปลี่ยนแปลง

ลบล้างมุมมองด้านลบนั้น แต่ยังคงพบว่าเกิดปัญหาใหม่มากขึ้น ทวีความรุนแรงตามขึ้นด้วย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาอาชญากรรมในรูปแบบใหม่ อาทิ อาชญากรรมในรูปแบบของเครือข่ายข้ามชาติ อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ อาชญากรรมทางไซเบอร์ หรือมีการใช้ความรุนแรงและเกิดความขัดแย้งในสังคมที่มีมากขึ้น

ปัญหาของกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากความขัดแย้งในสังคม ดังนั้น การสร้างความเป็นธรรมในทางกฎหมายแก่บุคคล กระทำได้โดยบุคลากรและองค์การหรือสถาบันต่าง ๆ มีหน้าที่ในการออกกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาสภาพปัญหาหลักการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ (อัจฉราพรรณ จรัสวัฒน์, 2559) พบว่า 1) ปัญหาของกระบวนการผลิตนักกฎหมาย นักกฎหมายอาจเปลี่ยนสภาพจากบุคคลที่มีศาสตร์ แต่กลายเป็นบุคคลที่มีศาสตร์หรืออาวุธแทน จึงทำให้นักกฎหมายบางส่วนสร้างปัญหาแก่กระบวนการยุติธรรมและอาศัยช่องว่างและช่องโหว่ของกฎหมายที่มีสภาพไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมกระทำการที่ผิด 2) ขาดการสร้างสมรรถนะของการปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การเลื่อนขั้นเลื่อนระดับ เลื่อนยศ พบว่าไม่ได้ยึดหลักของผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนบุคลากรมีความรู้ความสามารถไม่สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาบุคลากรไม่เป็นระบบ ขาดการจัดเตรียมความรู้ความชำนาญของบุคคลก่อนการปฏิบัติงาน ขาดแรงจูงใจ ขาดความภูมิใจ รวมทั้งขาดภาวะผู้นำ นอกจากนี้พบว่า ผู้นำบางส่วนยังขาดความยุติธรรมและมีระบบเส้นสาย 3) ปัญหาขาดกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งพบว่ามี การตั้งเป้าหมายในการประเมินไม่สอดคล้องกับกระบวนการยุติธรรมองค์การ โดยพิจารณาความดีความชอบเป็นไปตามความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา นโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคลไม่ชัดเจน ขาดการถ่ายโอนนโยบายและช่องทางการสื่อสารระหว่างระดับบริหารและระดับปฏิบัติการ อีกทั้งข้อจำกัดด้านกระบวนการและความร่วมมือโดยการมีส่วนร่วมของราชการในกระบวนการยุติธรรม (วีระวัฒน์ ปันนิตามัย, 2563 : 101-103) 4) ปัญหากระบวนการพัฒนาบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งระบบการพัฒนาบุคลากรของกระบวนการยุติธรรมไม่ได้เชื่อมโยงกับระบบการบริหารผลการปฏิบัติงานและการประเมินสมรรถนะของระบบงานยุติธรรม เนื่องจากต้องสร้างและกฎหมายและสหวิชาชีพต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมที่คำนึงถึงสังคมองค์รวม มีความยุติธรรม แสวงหาและสร้างความถูกต้องให้แก่สังคม

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สมรรถนะของนักบริหารระดับสูงของกระบวนการยุติธรรม การจัดหลักสูตรเพื่อพัฒนานักบริหารระดับสูงของกระบวนการยุติธรรม ตามแนวคิดการฝึกอบรมเชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้าในมิติต่าง ๆ ได้แก่ ความจำเป็นการพัฒนาและฝึกอบรม กำหนดวัตถุประสงค์และการออกแบบ กระบวนการฝึกอบรม ได้แก่ การจัดหลักสูตรฝึกอบรม รวมถึงปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การติดตามและประเมินผลการฝึกอบรม

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) สมรรถนะของนักบริหารระดับสูงของกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบัน
- 2) วิเคราะห์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการจัดหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนานักบริหารระดับสูงของกระบวนการยุติธรรม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ กรณีศึกษาแบบพหุกรณี โดยคัดเลือกกรณีศึกษาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจงที่ได้กำหนดเกณฑ์ในการเลือกกรณีศึกษา ดังต่อไปนี้

ประการแรก องค์การที่เลือกมาเป็นกรณีศึกษา เป็นองค์การที่มีบทบาทภารกิจและหน้าที่ขององค์การที่เกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรมโดยตรง และดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยเป็นไปตามเกณฑ์หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร

ประการที่สอง องค์การที่เลือกมาเป็นกรณีศึกษา เป็นองค์การที่มีหน่วยงานในสังกัดหรือสถาบันที่มีบทบาทและภารกิจหลัก หรือมีสถาบันเพื่อการพัฒนาบุคลากรของกระบวนการยุติธรรม โดยมีการกำหนดเนื้อหาหลักสูตรที่สอดคล้องกับการบริหารงานยุติธรรมเป็นหลัก

ประการที่สาม องค์การที่เลือกมาเป็นกรณีศึกษา มีการดำเนินการจัดหลักสูตรฝึกอบรมให้แก่บุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม และดำเนินการฝึกอบรมให้แก่ผู้บริหารระดับสูงของกระบวนการยุติธรรม อย่างต่อเนื่องมาเป็นระยะเวลามากกว่า 10 ปี

ประการที่สี่ องค์การที่เลือกมาเป็นกรณีศึกษา มีการจัดหลักสูตรฝึกอบรมที่เปิดโอกาสให้บุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม จากภาคราชการ ภาครัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชน ให้สามารถเข้ารับการฝึกอบรมร่วมด้วย เพื่อส่งผลให้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลได้อย่างละเอียดและหลากหลายมุมมองมากยิ่งขึ้น

ประการที่ห้า องค์การที่เลือกมาเป็นกรณีศึกษา ต้องเป็นองค์การที่มีภารกิจของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ที่มีส่วนเกี่ยวข้องตามขั้นตอนการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา คือ ขั้นตอนก่อนการพิจารณาคดี ระหว่างการพิจารณาคดี และภายหลังการพิจารณาคดี เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้ทุกมิติของการบริหารงานยุติธรรม

ผู้วิจัยพิจารณาคัดเลือกกรณีศึกษาจากองค์การที่มีความสอดคล้องและเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติและสำนักงานกิจการยุติธรรม

กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวนทั้งหมด 44 คน ซึ่งใช้วิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยการสุ่มแบบเจาะจง โดยแบ่งออกเป็น 1) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 คน 2) ผู้บริหารหลักสูตรที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายหรือกระบวนการจัดหลักสูตรฝึกอบรมนักบริหารระดับสูง จำนวน 4 คน 3) ผู้ปฏิบัติงานที่ทำหน้าที่จัดหลักสูตรฝึกอบรมขององค์การทั้งสอง โดยทำหน้าที่ด้านการบริหารและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มาแล้วไม่ต่ำ

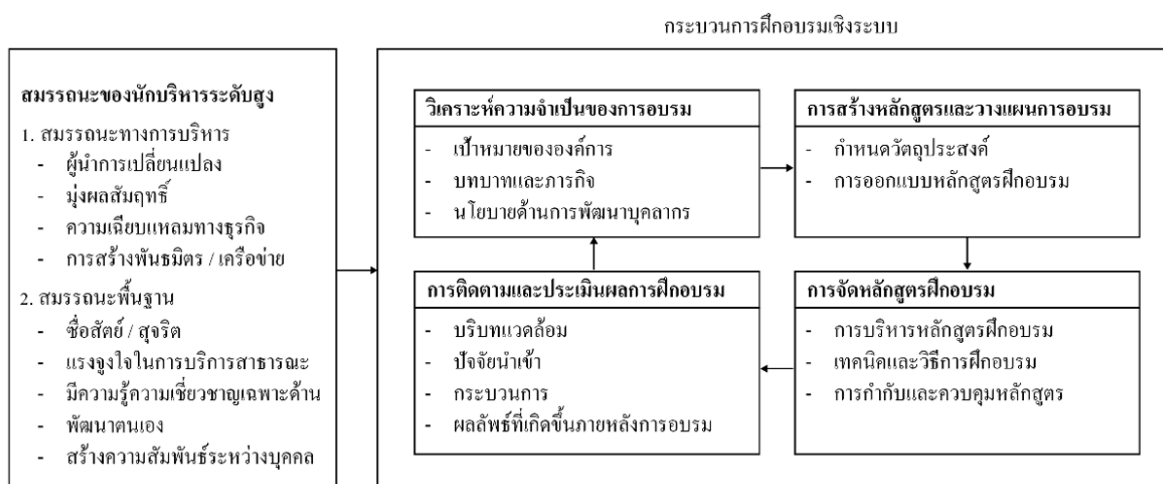
กว่า 5 ปี จำนวน 6 คน 4) นักบริหารระดับสูง ซึ่งเป็นผู้เข้ารับการอบรมที่อยู่ระหว่างการฝึกอบรมและพัฒนาของหลักสูตร จำนวน 20 คน 5) นักบริหารระดับสูง ซึ่งเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมของหลักสูตรมาแล้ว ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยในครั้งนี้ ใช้แนวคำถามสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง รวมถึงเครื่องมือสำหรับการบันทึกข้อมูลภาคสนามโดยผ่านการตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือในการวิจัยจากคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพที่อาศัยวิธีการ (Triangulation) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการวิเคราะห์เอกสาร

การวิเคราะห์และสังเคราะห์กรณีศึกษาข้อมูลเชิงเนื้อหา สรุป อภิปรายผล และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการพรรณนา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษามีข้อค้นพบดังต่อไปนี้

1. สมรรถนะของนักบริหารระดับสูงของกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบัน ประกอบด้วย

1.1 สมรรถนะของหลักทางการบริหาร โดยนักบริหารระดับสูงของกระบวนการยุติธรรมจำเป็นต้องมีคือ

1) การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ก้าวทันต่อสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นพลวัต สามารถนำองค์การให้เปลี่ยนแปลงเชิงกลยุทธ์ทั้งภายในและภายนอกองค์การเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การด้วยคุณสมบัติเฉพาะของนักบริหารระดับสูง

2) การขับเคลื่อนผลลัพธ์ไปสู่เป้าหมาย กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดลำดับความสำคัญ และมอบหมายงาน การตัดสินใจที่ให้ผลลัพธ์เกิดคุณภาพสูงและมีวิธีการแก้ไขปัญหาที่ดี โดยใช้ความรู้ด้านเทคนิค วิเคราะห์ปัญหาและคำนวณความเสี่ยง ตัดสินใจอย่างรอบคอบ รอบรู้ มีประสิทธิภาพและทันท่วงที จัดการต่อผลลัพธ์ที่ไม่พึงประสงค์ รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

3) ความเชี่ยวชาญทางธุรกิจ สามารถรับมือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างฉลาดหลักแหลม สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารองค์การแบบองค์รวม วิเคราะห์ภาพรวมและแนวโน้มองค์การหรือธุรกิจในอนาคตได้ สามารถการจัดการทางการเงินคือมีความเข้าใจกระบวนการทางการเงินขององค์การ การจัดการทุนมนุษย์คือสร้างและจัดการพนักงานตามเป้าหมายขององค์การ การจัดการเทคโนโลยีคือการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดผลลัพธ์จริง

4) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เป็นนักประสานที่ดี โดยสามารถปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและองค์การที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเครือข่ายขององค์การ มีความสามารถในการสร้างพันธมิตร มีอิทธิพลต่อการเจรจาต่อรอง เข้าใจการเมืองภายในและภายนอกองค์การ

1.2 สมรรถนะพื้นฐานของนักบริหารระดับสูง ของกระบวนการยุติธรรมจำเป็นต้องมีคือ

1) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จำเป็นต่อการทำงาน เป็นทักษะในการมีปฏิสัมพันธ์ จะต่อเพื่อนร่วมงาน หัวหน้างานหรือผู้รับบริการ ยังหมายรวมถึงทักษะความเข้าใจผู้อื่น ความมีน้ำใจ ความเห็นอกเห็นใจ การเข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล สื่อสารกับผู้อื่นด้วยความเข้าใจ เอาใจเขามาใส่ใจเรา เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ความซื่อสัตย์และสุจริต ต้องมีทัศนคติที่ดี มีคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและบริหารบ้านเมือง ซึ่งเป็นสมรรถนะพื้นฐานที่สำคัญมากของนักบริหารระดับสูง

3) ความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน กระบวนการยุติธรรม เป็นองค์การที่ประกอบไปด้วยหน่วยงานหลากหลาย กำลังหลักสำคัญของกระบวนการยุติธรรม คือนักกฎหมาย นักวิชาการ

ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการตุลาการ ข้าราชการอัยการ รวมถึงทนายความ เป็นต้น เป็นตำแหน่งที่ใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นการเฉพาะด้าน

4) แรงจูงใจในการบริการสาธารณะ มีค่านิยมหรือทัศนคติที่กระตุ้นให้แสดงออกถึงพฤติกรรมหรือการกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน สังคมและประเทศชาติ

2. การจัดหลักสูตรเพื่อพัฒนานักบริหารระดับสูงของกระบวนการยุติธรรม พบว่าทั้งสององค์การมีดำเนินการจัดการอบรมสอดคล้องตามแนวคิดการฝึกอบรมเชิงระบบ ประกอบด้วย

1) ด้านปัจจัยนำเข้าในส่วนของการวิเคราะห์ความจำเป็นของการฝึกอบรม มุ่งเน้นการวิเคราะห์จากเป้าหมายองค์การ บทบาทและภารกิจ รวมถึงนโยบายขององค์การเป็นหลัก และเพื่อให้ทราบถึงองค์ความรู้ ทักษะ และสมรรถนะของนักบริหารระดับสูงที่ต้องการพัฒนาให้ตอบสนอง ทันสมัย และสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงเป็นพลวัตของกระบวนการยุติธรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ทั้งสององค์การมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาทักษะความรู้ และสมรรถนะที่พึงประสงค์ให้นักบริหารระดับสูง และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างนักบริหารระดับสูงของกระบวนการยุติธรรมเป็นหลัก และการออกแบบจัดหลักสูตรฝึกอบรม ทั้งสององค์การมีความเห็นคล้ายคลึงกัน คือ หลักสูตรการพัฒนานักบริหารระดับสูง หมวดวิชาการบริหาร และหมวดวิชาการเสริมสร้างประสบการณ์นักบริหาร และมีการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลและให้ข้อเสนอแนะในการจัดหลักสูตร

3) การจัดหลักสูตรฝึกอบรม เป็นกระบวนการนำหลักสูตรไปปฏิบัติโดยทั้งสององค์การเน้นกระบวนการอบรมการรับฟังการบรรยายจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้เทคนิคและวิธีการอบรมรูปแบบการบรรยายในห้องเรียน การทำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ และการศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้ รวมถึงการจัดทำรายงานทางวิชาการและผลงานทางวิชาการของผู้เข้าอบรม ตลอดจนผู้บริหารหลักสูตรทำหน้าที่ในการกำกับและควบคุมการฝึกอบรม

4) การติดตามและประเมินผลการฝึกอบรม ทั้งสององค์การมีแนวทางคล้ายคลึงกัน โดยประเมินผลจากการวัดองค์ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรม และการประเมินผลการปฏิบัติงานภายหลังการอบรม

อภิปรายผลการวิจัย

นักบริหารระดับสูงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อองค์กร ทั้งในมุมมองของการเป็นผู้นำ และ ความรับผิดชอบที่มีต่อองค์กรและบุคลากรภายใต้สายงาน ดังนั้น จากข้อค้นพบในการวิจัยครั้งนี้ที่ว่า สมรรถนะของนักบริหารระดับสูงของกระบวนการยุติธรรม ในด้านสมรรถนะของหลักทางการบริหาร ที่ต้องมีการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จในสถานการณ์ที่มี ลักษณะสลับซับซ้อน มีความไม่แน่นอน ไม่ชัดเจนและเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน จำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำและความสามารถในการบริหารจัดการที่เหมาะสม ทันท่วงที ต่อตนเองและผู้อื่น เพื่อคง สถานภาพการทำงานให้มีประสิทธิภาพหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม มีความสอดคล้องกับ Anderson (2017 : 1-13) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องมี มิวส์ทัศน์และทักษะการบริหารเชิงกลยุทธ์ และ ทักษะด้านการวางแผน จะช่วยให้สามารถบริหารองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ ส่วนการขับเคลื่อนผลลัพธ์ไปสู่ เป้าหมาย ความเฉียบแหลมทางธุรกิจ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ คุณสมบัติที่จะสามารถทำให้นักบริหาร ระดับสูงสามารถนำพาให้การบริหารองค์กรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยในบางครั้งคุณลักษณะเหล่านี้ มิได้เกิดขึ้นกับนักบริหารระดับสูงทุกคน หมายความว่านักบริหารระดับสูงทุกคนไม่ใช่ว่าจะมีคุณลักษณะเฉพาะ ของนักบริหารระดับสูง จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาด้วยการฝึกอบรมเชิงระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ Ogilvie (2007 : 1077) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า นักบริหารระดับสูงต้องมีการฝึกอบรมเชิงระบบเพื่อเป็นการสร้าง เพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจ พัฒนาความชำนาญ และเพิ่มทักษะเฉพาะด้านของนักบริหารระดับสูง โดยเฉพาะนักบริหารระดับสูงของกระบวนการยุติธรรมที่ต้องอาศัยความทักษะเฉพาะด้านของสายอาชีพ โดย การจัดหลักสูตรการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ต้องนำเอาขั้นตอนต่าง ๆ เหล่านี้เข้ามาร่วมด้วย ได้แก่ 1) ขั้นสำรวจความต้องการ 2) ขั้นการวางแผนเตรียมการอบรม 3) ขั้นการดำเนินการฝึกอบรม 4) ขั้น การประเมินผลการฝึกอบรม เข้ามาประกอบในการจัดหลักสูตรฝึกอบรม (Aggarwal, Grantcharov and Darzi, 2007 : 697-705)

นอกจากนี้ การฝึกอบรมควรเน้นการมีส่วนร่วมในการออกแบบและจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม ระบุมุมมอง ทักษะความสามารถ คุณลักษณะของภาวะผู้นำที่ต้องการพัฒนาให้ผู้เข้าอบรมสามารถเรียนรู้และ พัฒนาตนเองได้อย่างสมดุลในทุกมิติ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการปฏิบัติตามรูปแบบภาวะผู้นำและการบริหาร จัดการของตนในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ทันสมัยและเป็นปัจจุบันอย่างทันท่วงที ซึ่งสอดคล้องกับการผลศึกษาวิจัย ของ นภาพร สิงห์ทนต์ และอัสระ สุวรรณบล (2563 : 84) กล่าวคือ แนวทางการพัฒนาสมรรถนะและภาวะ ผู้นำ ต้องได้รับพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรอยู่เสมอ เพื่อเข้ากับบริบทด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของ ประเทศในปัจจุบัน เพื่อให้สามารถบริหารงานและแก้ไขปัญหาของประเทศได้ทันท่วงที และตรงกับปัญหามาก ที่สุด อีกทั้งควรปรับปรุงวิธีการพัฒนาให้ทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน

การบริหารหลักสูตรการฝึกอบรม ควรมุ่งเน้นทั้งแบบการอบรม และรับฟังการบรรยายตามหัวข้อ รายวิชาและการทำวิจัยสร้างผลงานทางวิชาการ และจำเป็นต้องเน้นการวิเคราะห์ทั้งในเชิงคุณภาพและเชิง ปริมาณบนพื้นฐานของทฤษฎีที่ก้าวหน้าและทันสมัย เพื่อนำไปสู่ความสามารถในการเปลี่ยนแปลงสังคมไปสู่สิ่ง ที่ดีกว่า จะเห็นได้ว่าการฝึกอบรมมุ่งเน้นความเข้มข้นทางด้านวิชาการและความเข้าใจอย่างในสิ่งใดสิ่งหนึ่งตาม เป้าหมายหลักสูตร และสร้างวิสัยทัศน์ให้แก่ผู้บริหารระดับสูงได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. นำองค์ความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในการจัดหลักสูตรเพื่อพัฒนานักบริหารระดับสูงภายในองค์การ โดยลักษณะการฝึกอบรมพัฒนานักบริหารระดับสูง มุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ และสมรรถนะของผู้บริหาร ระดับสูงที่จำเป็นต้องมี อาทิเช่น การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การขับเคลื่อนผลลัพธ์ไปสู่เป้าหมาย ความเฉียบแหลมทางธุรกิจ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือและสร้างพันธมิตร การจัดหลักสูตรเพื่อพัฒนานักบริหาร ระดับสูง ควรเป็นการฝึกอบรมเชิงระบบ เพื่อให้การฝึกอบรมได้ประสิทธิผลกับผู้รับการอบรม โดยมีการ วิเคราะห์ความจำเป็นของการฝึกอบรม มุ่งเน้นการวิเคราะห์จากเป้าหมายองค์การ บทบาทและภารกิจ รวมถึง นโยบายขององค์การเป็นหลัก การกำหนดวัตถุประสงค์ของการอบรมและการออกแบบจัดหลักสูตรฝึกอบรม ให้สามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม อาทิเช่น หลักสูตรการฝึกอบรมในหมวดวิชาการ บริหาร และหมวดวิชาการเสริมสร้างประสบการณ์นักบริหาร และสอดคล้องกับนโยบายขององค์การ เป็นต้น

2. จัดตั้งหน่วยงานกลางในการจัดการฝึกอบรมเป็นการเฉพาะที่สามารถพัฒนานักบริหารได้ ครอบคลุมทุกมิติ และการจัดหลักสูตรฝึกอบรมสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในกระบวนการนำ หลักสูตรไปปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาครั้งต่อไปในแง่มุมมองของการพัฒนานักบริหารระดับสูงของกระบวนการยุติธรรม ควรมีการ ศึกษาวิจัยในประเด็น ประสิทธิภาพของการพัฒนานักบริหารระดับสูงของกระบวนการยุติธรรม หรือผลลัพธ์ของ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือของนักบริหารระดับสูงจากการฝึกอบรม เพื่อให้สอดคล้องกับการเตรียมผู้นำ องค์การในอนาคตและความเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน และยกระดับการสร้างผู้นำของกระบวนการยุติธรรม ในระดับสากล

เอกสารอ้างอิง

- นภาพร สิงห์นวล และ อิศระ สุวรรณบล. (2561). การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้ที่จะเข้าสู่ตำแหน่งข้าราชการ
ประเภทบริหารระดับสูงของไทย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ. *วารสาร
บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*. 12 (1), 84-100.
- ประดิษฐ์ แป้นทอง. (2558). ปัญหาและแนวทางในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย.
กรุงเทพมหานคร. *วารสารกระบวนการยุติธรรม*. 8 (16), 71-89.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2563). การประเมินเพื่อการพัฒนาความคิดเชิงกลยุทธ์ของผู้เข้าอบรมหลักสูตรนัก
บริหารระดับสูงในราชการพลเรือนของไทย. *วารสารรัฐประศาสนศาสตร์*. 18 (2), 101-103.
- Aggarwal, R., Grantcharov, T. P., & Darzi, A. (2007). Framework for systematic training and
assessment of technical skills. *Journal of the American College of Surgeons*. 204 (4),
697-705.
- Anderson, M. (2017). Transformational leadership in education: A review of existing literature.
International Social Science Review. 93 (1), 1-13.
- Ogilvie, J. R. (2007). Effective training: Systems, strategies and practices. *Personnel
Psychology*. 60 (4), 1077.

ปัญหาและคุณค่าที่เพิ่มขึ้นของการจัดรูปแบบธุรการแบบรวมศูนย์
คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
**Problems and Added Value of Forming Centralized Administration,
Faculty of Dentistry, Chiang Mai University**

วิลาวลัย ฝั้นคำปวง และ อลงกรณ์ คูตระกูล

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Wilavan Fankhampoung and Alongkorn Khutrakun
Chiang Mai University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: wilavan_f@cmu.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาปัญหาของการดำเนินงานระบบธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ของคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในมุมมองของผู้รับบริการ ผู้บริหาร และผู้ให้บริการ 2.เพื่อศึกษาคุณค่าที่เพิ่มขึ้นของการดำเนินงานระบบธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ของคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในมุมมองของผู้รับบริการ ผู้บริหาร และผู้ให้บริการ และ 3.เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานระบบศูนย์ธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ของคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการวิจัยโดยเก็บข้อมูลจากผู้ให้บริการ ผู้รับบริการโดยวิธีการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการศึกษาแบบการวิเคราะห์เนื้อหาและการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ข้อมูลในการวิเคราะห์เป็นเอกสารเกี่ยวกับการจัดตั้งธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ โครงสร้างองค์กร และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาระบบสารสนเทศมักพบปัญหาระบบไม่เสถียร ทำให้การทำงานล่าช้า ระบบการทำงานพบว่าทั้ง 3 กลุ่มยังเคยชินกับการทำงานธุรการภาควิชาแบบเดิม มีการทำงานผ่านตัวกลางมากขึ้น ด้านบุคลากรพบว่ากำลังคนไม่เพียงพอต่อปริมาณงานที่มากขึ้น ยังพบปัญหาด้านของความสัมพันธ์ที่ห่างเหินระหว่างผู้รับบริการและผู้ให้บริการ อีกประการหนึ่งคือผู้รับบริการบางท่านไม่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ส่วนด้านคุณค่าที่เพิ่มขึ้นพบว่า ทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นว่า ผู้รับบริการรู้สึกได้รับประโยชน์ที่เพิ่มขึ้น แต่ผู้ให้บริการกลับมองว่าไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงจากแบบเดิม ด้านการลดต้นทุนด้านเงินตรา(งบประมาณ) พบว่าองค์กรได้รับประโยชน์มากที่สุด และธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์คุ้มค่าต่อการเปลี่ยนแปลง ด้านของการลดต้นทุนด้านเวลาพบว่า ความรวดเร็วการดำเนินงานไม่ได้ทำให้รวดเร็วขึ้น

คำสำคัญ: ธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์; ปัญหา; คุณค่าที่เพิ่มขึ้น

*วันที่รับบทความ : 10 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 13 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 16 มิถุนายน 2566

Received: May 10, 2023; Revised: June 13, 2023; Accepted: June 16, 2023

Abstracts

The objectives of this research were: 1) to study problems in the operation of the department's centralized administrative system of Faculty of Dentistry, Chiang Mai University, in the perspective of clients, executives and service providers 2) to study the added value of the operation of the department's centralized administrative system of Faculty of Dentistry, Chiang Mai University, in the perspective of clients, executives and service providers, and 3) to propose guidelines for the operation's developing of the department's centralized administrative system of Faculty of Dentistry, Chiang Mai University. This was the qualitative research, conducted for collection of data by interview methods from the service providers and clients. The research methods were content analysis and analytic induction. The data in the analysis were the documents about the establishment of the department's centralized administrative, organization structure, and data from the interview. The result of this research revealed that the information system problems often encounter system instability that led to the working delay. The working system found that all 3 groups were still used to work in the previous department's administrative, and more working through an intermediary. The personnel part found that the lacking manpower against the added workload. There was also an unfamiliar relationship problem between clients and service providers. On the other hand, some of the clients unready to accept changes. The added value part was found that all 3 groups had the opinion that the clients felt gaining more value, but the service providers felt nothing change from the original. The cost reduction of the money (budget) was found that the organization gained the most of benefits, and the department's centralized administrative got the worth of change. The cost reduction of time was found that the operational speed was not faster.

Keywords: The department's Centralized Administrative; Problems; Added Value

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงขององค์กรในปัจจุบันนี้ เพื่อให้องค์กรมีศักยภาพในการแข่งขันไม่ว่าจะด้วยปัจจัยภายในและภายนอก กระทั่งสภาพความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต จำต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารจัดการให้ดียิ่งขึ้น รวมถึงการเพิ่มช่องทางการสร้างมูลค่าเพิ่มด้านบริการ และการบริหารโดยให้ความสำคัญกับการลดต้นทุน ประกอบกับการเพิ่มคุณภาพการบริการในเวลาเดียวกัน มหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างปรับตัวเพื่อให้สามารถดำเนินกิจการตามการเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหัน ในความไม่แน่นอนดังข้างต้น โดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบวิธีการจัดการองค์กร ลดขั้นตอนจากเดิมที่ใช้ระบบราชการปรับเปลี่ยนให้มีสภาพคล่องสำหรับการจัดการบริหาร มุ่งเน้นการสร้างรายได้เพื่อที่สามารถขับเคลื่อนองค์กรไปได้ ซึ่งในส่วนงานของฝ่ายสนับสนุน เป็นสิ่งที่จำเป็นเช่นกันการปรับเปลี่ยนระบบการทำงานแบบใหม่ โดยมุ่งเน้นไปในทางลักษณะการรวมศูนย์ เพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่ายบางประการและรวมถึงการบริหารต้นทุนทั้งในด้านทรัพย์สิน มีศักยภาพสูงที่สุดในการปฏิบัติงานเกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด

ในปี พ.ศ. 2563 คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้บริหารเล็งเห็นถึงความสำคัญด้านงานธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ เนื่องจากการเกษียณอายุราชการของบุคลากรและเพื่อให้การทำงานที่มีลักษณะงานที่ใกล้เคียงกันสามารถทำงานทดแทนกันได้นั้น จึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาดำเนินการสำหรับจัดตั้งธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ขึ้น และได้มีการประชุมปรึกษาเพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับรูปแบบของระบบการทำงานแบบดังกล่าว ซึ่งโดยระบบการทำงานแบบเดิมธุรการภาควิชาแต่ละภาควิชา จะอยู่ประจำสำนักงานของภาควิชาฯ มีภาระหน้าที่คอยสนับสนุนงานธุรการเอกสารให้แก่อาจารย์ประจำภาควิชาฯ นั้นๆ การจัดการจำเป็นต้องวางระบบอย่างรวดเร็ว โดยแบ่งรูปแบบการทำงานของธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านระบบสารสนเทศ ด้านระบบการทำงาน ด้านบุคลากร และได้มีการเริ่มเปลี่ยนรูปแบบการทำงานร่วมกันขึ้น เมื่อเดือนกรกฎาคม 2564 ดำเนินจนถึง ณ ปัจจุบัน

การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานใหม่นี้ หากไม่ได้รับการตอบรับจากผู้รับบริการหรือรับฟังข้อเสนอแนะ ปัญหา อุปสรรค ไม่สามารถทราบได้ว่าการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้มีสิ่งที่จะต้องปรับปรุง พัฒนาอย่างไร รวมไปถึงด้านของคุณค่าที่เพิ่มขึ้นของการจัดรูปแบบรวมศูนย์ มุมมองด้านของผู้รับบริการและบุคคลที่เกี่ยวข้องเมื่อมีการเปรียบเทียบระหว่างระบบธุรการภาควิชาแบบเดิม และระบบธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ รับรู้ถึงคุณค่า มูลค่า ที่เพิ่มขึ้น มุมมองด้านบวก โดยหลักการวิเคราะห์มูลค่าที่เพิ่มขึ้นนั้น สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญ คือ การวัดมูลค่าของผลประโยชน์หรือต้นทุนที่ได้จากการตัดสินใจ เนื่องจากผลบางอย่างไม่สามารถที่จะวัดมูลค่าออกมาเป็นตัวเลขที่ชัดเจนได้ (ชนิตร์สรณ์ ตรีวิทยากุมิ, 2551 อ้างถึงในจตุภูมิ เขตจัตุรัส, 2552 หน้า : 2) เช่น สิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของจิตใจ อารมณ์ และความรู้สึก (ความสบายใจความมีหน้ามีตา หรือความคับข้องใจเป็นต้น) ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีความสำคัญไม่เท่ากันในความรู้สึกของแต่ละบุคคล ดังนั้นสิ่งของอย่างหนึ่งอาจมีมูลค่าสูงมากในสายตาของคนๆ หนึ่ง แต่ในความเห็นของคนอื่นๆ ก็อาจจะกลับกลายเป็นของไร้ค่าไร้ความหมายได้เช่นกัน เพราะฉะนั้นก่อนที่จะหาวิธีการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าหรือบริการใดๆ ก็ตาม จะต้องค้นหาให้ได้ก่อนว่าผลประโยชน์หรือต้นทุนของสินค้าหรือบริการตัวใดที่มีความสำคัญในความเห็นของลูกค้านั้นเพื่อที่จะได้ทำการปรับปรุงได้อย่างตรงจุด เพราะสินค้าแม้จะดีเพียงใดแต่ถ้าลูกค้าไม่ต้องการ ก็ไม่มีทางที่จะประสบความสำเร็จได้ (จตุภูมิ เขตจัตุรัส, 2552)

นับตั้งแต่การวางแผนจัดตั้งจนถึงปัจจุบันธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ได้ดำเนินงานเป็นระยะเวลาประมาณ 2 ปี การบริหารจัดการของหน่วยงานเกิดใหม่นี้มีลักษณะของการจัดการแบบไหนจึงสามารถดำเนินการมา ณ ปัจจุบัน และสิ่งใดคือปัญหาและคุณค่าที่เพิ่มขึ้นของการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ ของธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ มีปัญหาอย่างไร และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการ ผู้ใช้บริการ หรือไม่ เพื่อที่จะได้นำเสนอแนวทางในการพัฒนาธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาของการดำเนินงานธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ของคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในมุมมองของผู้รับบริการ ผู้บริหาร และผู้ให้บริการ
2. เพื่อศึกษาคุณค่าที่เพิ่มขึ้นของการดำเนินงานธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ของคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในมุมมองของผู้รับบริการ ผู้บริหาร และผู้ให้บริการ
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ของคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

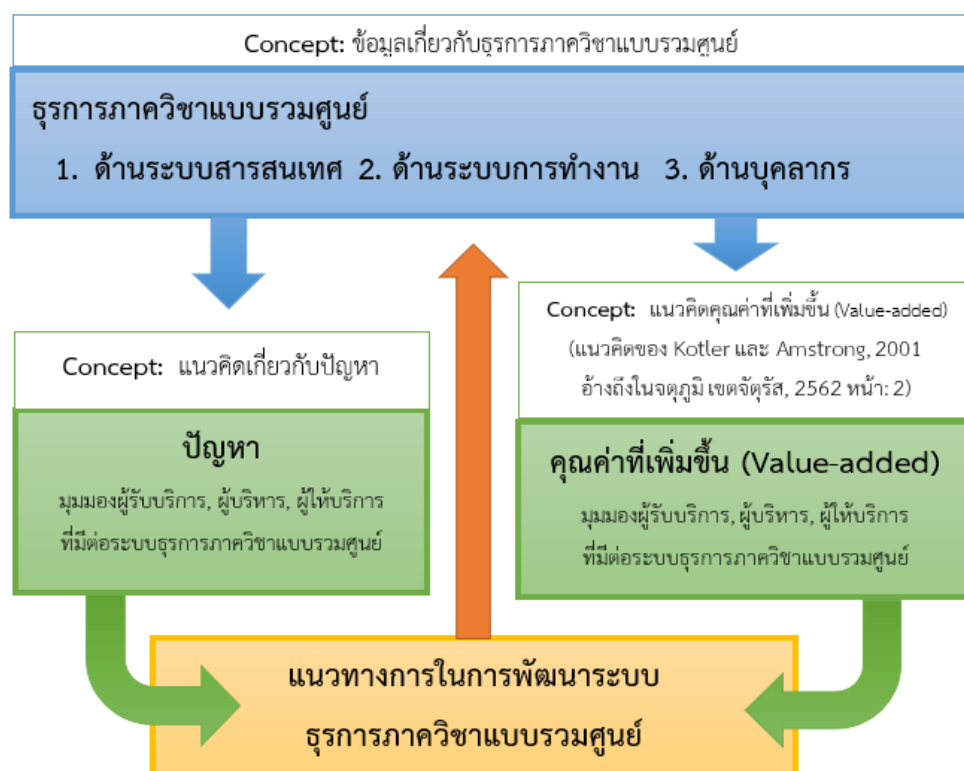
ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และคุณค่าที่เพิ่มขึ้นของธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ ในด้านของด้านระบบสารสนเทศ ด้านระบบการทำงาน ด้านบุคลากร โดยศึกษาจากข้อมูลเอกสารรายงานการประชุม แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรคของระบบธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ที่ดำเนินงานตั้งแต่ปี 2564 ถึงปัจจุบัน และเพื่อให้ทราบถึงคุณค่าที่เพิ่มขึ้นของรูปแบบการทำงานของธุรการภาควิชาที่เปลี่ยนแปลงไปในมุมมองบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณา ศึกษา และรวบรวมข้อมูล เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมาใช้ประกอบในการวิเคราะห์ตอบคำถามและวัตถุประสงค์การวิจัยที่ได้กำหนดไว้เบื้องต้น โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) ซึ่งได้มีการกำหนดโครงสร้างของประเด็นคำถามหลักที่ต้องการศึกษา และระหว่างการสัมภาษณ์ มีการซักถามเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ดำเนินการโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) จากบุคคลที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวนทั้งหมด 18 คน แบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้รับบริการคือ อาจารย์ บุคลากรสังกัดสำนักงานคณะ จำนวน 7 คน กลุ่มผู้บริหารคือ ผู้ช่วยคณบดีคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 1 คน หัวหน้าภาควิชา/สาขาวิชา จำนวน 2 คน โดยทั้งหมดใช้บริการธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ และกลุ่มผู้ให้บริการคือ บุคลากรงานบริหารทั่วไป (ธุรการรวมศูนย์) จำนวน 8 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับปัญหา คุณค่าที่เพิ่มขึ้น โดยการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาในมุมมองของผู้รับบริการ บุคลากร และผู้บริหาร ของคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เริ่มจากการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการจัดตั้งธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ โดยศึกษาจากเอกสารจากงานบริหารทั่วไป (ธุรการรวมศูนย์) มาใช้ในการศึกษาซึ่งได้แบ่งรูปแบบการทำงานของธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านระบบสารสนเทศ ด้านระบบการทำงาน และด้าน

บุคลากร ส่วนของปัญหา ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาจากมุมมองของผู้รับบริการ ผู้บริหาร ในส่วนของด้านระบบสารสนเทศ ด้านระบบการทำงาน และด้านบุคลากร เพื่อให้ทราบถึงปัญหาความไม่พร้อมของด้านระบบสารสนเทศ ด้านระบบการทำงานและด้านบุคลากร และการปฏิบัติงานที่ผ่านมามีปัญหาอย่างไร และส่วนของคุณค่าที่เพิ่มขึ้น ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าที่เพิ่มขึ้นของ Kotler และ Armstrong, 2001 อ้างถึงในจตุภูมิ เขตจัตุรัส, 2562 ซึ่งได้กล่าวถึงสิ่งที่องค์กรสามารถที่จะเพิ่มมูลค่าให้กับลูกค้าพิจารณาจากประโยชน์ที่ได้รับเพิ่มขึ้นจากธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ 3 ด้าน คือ ด้านระบบสารสนเทศ ด้านระบบการทำงาน ด้านบุคลากร ที่มีต่อระบบธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ เพื่อเป็นแนวทางการในการพัฒนาระบบธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ ซึ่งได้กรอบแนวคิดในการวิจัยตาม แผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ปัญหาของการดำเนินงานระบบธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ของคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ปัญหาด้านระบบสารสนเทศ จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปปัญหาออกเป็น 2 ประเภท คือ ปัญหาด้านของระบบ (system) และปัญหาด้านผู้ใช้ (use) ดังรายละเอียดตารางที่ 1-2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงปัญหาด้านของระบบ (System)

ปัญหาด้านของระบบ (system)	ผู้รับบริการ	ผู้บริหาร	ผู้ให้บริการ
ระบบยังไม่เสถียร บางครั้งเกิดการขัดข้อง	✓	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1,A2,A3,A5,A5) ผู้บริการ (B1,B2) ผู้ให้บริการ (C1-C8)			
อาจารย์ไม่ตอบสนองต่อการใช้งาน Line OA	✓	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1,A2,A3,A5) ผู้บริการ (B2, B3) ผู้ให้บริการ (C1,C2,C3,C5,C6,C7,C8)			
บางคนใช้ระบบ บางคนไม่ใช้ระบบ	✓	-	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1,A2,A3,A5,A5,A7) ผู้บริการ (B2) ผู้ให้บริการ (C1,C2,C3,C5,C6,C8)			

ตารางที่ 2 ตารางแสดงปัญหาด้านผู้ใช้งาน (use)

ปัญหาด้านผู้ใช้ (use)	ผู้รับบริการ	ผู้บริหาร	ผู้ให้บริการ
การแนบไฟล์เข้าระบบสารสนเทศได้เพียง 1-2 ไฟล์ หากมีมากกว่า 1 หน้า ผู้รับบริการจำเป็นต้องรวมไฟล์ก่อนจึงจะสามารถดำเนินการส่งไฟล์เข้าสู่ระบบ	✓	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1,A2,A3,A5,) ผู้บริการ (B1,B2) ผู้ให้บริการ (C1,C2,C3,C5,C8)			
ระบบไม่มีการแจ้งเตือน ไม่มีการตอบกลับของระบบว่าได้รับหรือยัง ต้องคอยเช็คระบบตลอดเวลา	✓	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1,A2,A3,A4,A5) ผู้บริการ (B2,B3) ผู้ให้บริการ (C1,C2,C5,C6,C7,C8)			
มีหลายระบบมากเกินไป มีทั้งระบบของคณะฯ และของส่วนกลาง (มช.)	✓	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1-A7) ผู้บริการ (B2,B3) ผู้ให้บริการ (C2,C5,C6,C7,C8)			
ผู้ให้บริการบางท่านไม่คุ้นเคยกับการทำงานบนระบบสารสนเทศ	-	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1,A2) ผู้บริการ (B2,B3) ผู้ให้บริการ (C1,C2,C3,C5,C6,C7,C8)			
อาจารย์บางท่านไม่ค่อยใช้ Line OA ยังติดใช้ Line ส่วนตัวกับเจ้าหน้าที่	-	-	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1) ผู้บริการ (B3) ผู้ให้บริการ (C1,C2,C3,C5,C6,C7,C8)			

ปัญหาด้านระบบการทำงาน จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ผู้รับบริการคุ้นชินกับการทำงานรูปแบบเดิม ไม่พร้อมกับการปรับตัวการทำงานรูปแบบใหม่ รวมถึงการไม่เข้าใจต่อธรรมชาติของอาจารย์ วัฒนธรรมการทำงานของแต่ละภาค/สาขาวิชา การที่ผู้รับบริการไม่ทราบถึงขั้นตอน วิธีการทำงานที่แน่ชัดของธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ การประสานงานที่ยุ่งยากขึ้น โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงความเหมือนของปัญหาด้านระบบการทำงาน

ปัญหาด้านระบบการทำงาน	ผู้รับบริการ	ผู้บริหาร	ผู้ให้บริการ
สูญเสียช่องทางติดต่อระหว่างบุคคล และช่องทางการให้บริการมากเกินไป	✓	-	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1,A2,A3,A7) ผู้บริการ (B2) ผู้ให้บริการ (C1,C2,C3,C4,C6,C7,C8)			
การดำเนินเกี่ยวกับเอกสารที่ไม่ถูกกฎระเบียบ หลักฐานการประกอบกาดำเนินการ รวมถึงประเภทงานมีความหลากหลาย	✓	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1,A2,A3,A4,A5,A7) ผู้บริการ (B2,B3) ผู้ให้บริการ (C2,C3,C4,C6,C7,C8)			
นักศึกษาและบุคลากรฝ่ายงานอื่นๆ ไม่ทราบถึงข้อมูลของระบบธุรการแบบรวมศูนย์ มีขั้นตอนดำเนินการอย่างไร ไม่ทราบระบบการทำงานของธุรการแบบรวมศูนย์	✓	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1,A2,A3,A6,A7) ผู้บริการ (B2,B3) ผู้ให้บริการ (C1,C2,C5,C6,C7,C8)			
ต้องเรียนรู้ระบบงานใหม่ บางเรื่องต้องปฏิบัติงานโดยทันที บางกรณีอาจารย์ต้องการ ณ ขณะนั้น แต่ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะศึกษาการทำงานทั้งยังต้องจดจำรายละเอียดระเบียบการปฏิบัติงานของงานแต่ละประเภท จึงส่งผลทำให้งานมีความล่าช้า	✓	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1-A7) ผู้บริการ (B2,B3) ผู้ให้บริการ (C1-C8)			
ผู้รับบริการส่วนใหญ่ยังคงคุ้นเคยกับการทำงานธุรการรูปแบบเดิม บางกรณีอาจารย์ได้มอบหมายภาระงานนอกเหนือหน้าที่ และไม่มีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำงาน การใช้ระบบการทำงาน	✓	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1,A2,A3,A4,A5) ผู้บริการ (B1,B2,B3) ผู้ให้บริการ (C2,C3,C6)			
การไม่เข้าใจธรรมชาติของอาจารย์ รวมถึงกังวลเรื่องการประสานงานและการทำงาน ไม่ถูกใจอาจารย์และการสื่อสารไม่ชัดเจน การสื่อสารที่ผิดพลาดคลาดเคลื่อน ความเคยชินแบบเดิม ทั้งการติดต่อประสานงานกับอาจารย์ที่ไม่รู้จักมาก่อน การติดต่อสื่อสาร กับผู้รับบริการไม่เข้าใจในเรื่องเดียวกัน	✓	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A3,A5,A6,A7) ผู้บริการ (B1, B2) ผู้ให้บริการ (C1,C2,C3,C6,C7,C8)			

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ปัญหาด้านระบบการทำงาน	ผู้รับบริการ	ผู้บริหาร	ผู้ให้บริการ
การประสานงานเป็นไปอย่างยาก ลำบากขึ้น การติดต่อประสานงานใช้ระยะเวลาการเดินทาง ปกติเจ้าหน้าที่อยู่ประจำ ณ ภาค/สาขาวิชา เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการทำงาน ทำให้ทำงานยุ่งยากขึ้น และเมื่อผู้รับบริการเกิดปัญหาการประสานให้ผู้ให้บริการดำเนินการแก้ปัญหาให้แก่ผู้รับบริการเป็นไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจากผู้ให้บริการกับผู้รับบริการอยู่ต่างสถานที่ และบางครั้งติดต่ออาจารย์ไม่ได้	✓	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1, A2, A3, A5, A5) ผู้บริการ (B1, B2) ผู้ให้บริการ (C1-C8)			
เอกสาร สืบหาผู้รับผิดชอบไม่ได้ เนื่องจากอาจารย์ไม่ได้รับการแจ้งเรื่องเอกสาร	✓	✓	-
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1,A3,A6,A7) ผู้บริการ (B1,B2,B3)			
การประสานงานเป็นไปอย่างยาก ลำบากขึ้น การติดต่อประสานงานใช้ระยะเวลาการเดินทาง ปกติเจ้าหน้าที่อยู่ประจำ ณ ภาค/สาขาวิชา เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการทำงาน ทำให้ทำงานยุ่งยากขึ้น และเมื่อผู้รับบริการเกิดปัญหาการประสานให้ผู้ให้บริการดำเนินการแก้ปัญหาให้แก่ผู้รับบริการเป็นไปด้วยความยากลำบาก เนื่องจากผู้ให้บริการกับผู้รับบริการอยู่ต่างสถานที่ และบางครั้งติดต่ออาจารย์ไม่ได้	✓	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1,A2,A3) ผู้บริการ (B2,B3) ผู้ให้บริการ (C1,C3,C4,C6,C7,C8)			
ผู้ให้บริการยังคงต้องปรีนเอกสาร บางเรื่องยังคงต้องใช้กระดาษ เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในงาน	✓	-	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1,A2,A3,A5,A6,A7) ผู้บริการ (B2) ผู้ให้บริการ (C1,C2,C3,C6,C7,C8)			

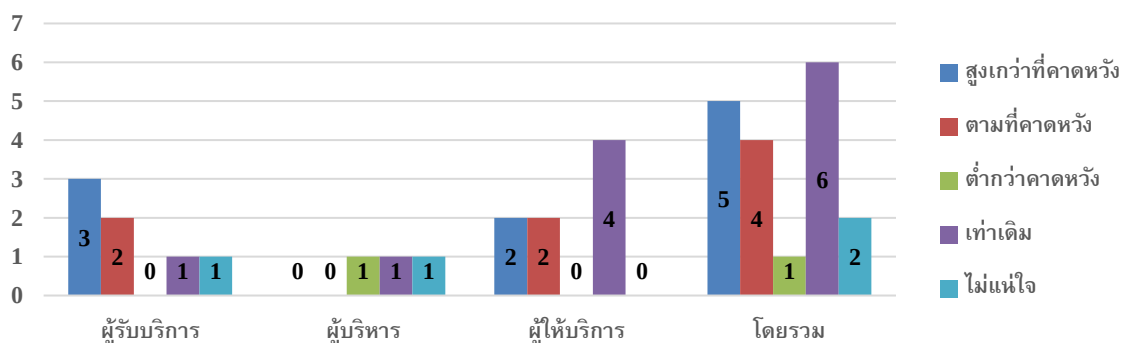
ปัญหาด้านบุคลากร มุมมองของผู้รับบริการ ผู้บริหาร ผู้ให้บริการ ต่างแสดงความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันคือ กำลังคนไม่พอ ปริมาณงานมีมากขึ้น อันเนื่องจากการทดแทนตำแหน่งเกษียณ และพบว่าผู้ให้บริการไม่สามารถทำงานแทนกันได้ แสดงให้เห็นว่าผู้ให้บริการไม่เพียงพอต่อความต้องการให้ผู้รับบริการถึงแม้จะนำเอาระบบสารสนเทศเข้าช่วยในการทำงานแต่กลับพบว่าระบบฯ ยังคงมีข้อผิดพลาดและปัญหา ซึ่งเป็นการเพิ่มปริมาณงานมากขึ้นเนื่องจากผู้ให้บริการจะต้องมีการแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้รับบริการ

ตารางที่ 4 ตารางแสดงความเหมือนของปัญหาด้านบุคลากร

ปัญหาด้านบุคลากร	ผู้รับบริการ	ผู้บริหาร	ผู้ให้บริการ
บุคลากรมีไม่เพียงพอต่อภาระงาน ปริมาณงานมากขึ้น	✓	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1,A2,A3,A5, A6,A7) ผู้บริการ (B1, B2) ผู้ให้บริการ (C1-C8)			
อาจารย์มอบหมายงานที่ไม่ตรงกับสิ่งที่ควรจะเป็น เช่น งานส่วนตัวของอาจารย์	-	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้บริการ (B1,B3) ผู้ให้บริการ (C1,C2,C3,C6,C8)			
ผู้ให้บริการมีความชำนาญแตกต่างกัน จึงทำให้การทำงานล่าช้า ติดขัด และไม่มี partner ทำงานแทนกันไม่ได้ มีการทำงานผ่านคนกลางมากขึ้น อาทิ นักการฯ ต้องจัดส่งเอกสารเพิ่มขึ้น	✓	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1,A2,A3,A5,A7) ผู้บริการ (B2,B3) ผู้ให้บริการ (C1,C2,C3,C4,C5,C8)			
ไม่มีใครรับผิดชอบงานโดยตรงจนท้ายสุดแล้วต้องกลับไปสอบถามผู้ปฏิบัติงานเดิม อีกทั้งบางคนที่ทำงานล่าช้า บางคนทำงานรวดเร็ว	✓	-	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1,A3,A5,A6,A7) ผู้บริการ (B1, B2) ผู้ให้บริการ (C1-C8)			
ไม่มีผู้ปฏิบัติงานอยู่ประจำ ณ ภาค/สาขาวิชา ไม่สะดวกสบายเหมือนแต่ก่อน การค้นหาข้อมูลเดิมของภาค/สาขาวิชา ยุ่งยากกว่าเดิม เนื่องจากปกติผู้ปฏิบัติงานธุรการจะเป็นผู้เก็บข้อมูล	-	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1,A2,A3) ผู้บริการ (B1,B2,B3) ผู้ให้บริการ (C1,C3,C6,C7,C8)			
ไม่มีนักการฯ ที่ทำหน้าที่ส่งเอกสาร การทำงานทุกอย่างผู้ปฏิบัติงานธุรการต้องเดินเอกสารด้วยตนเอง	✓	-	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1, A2, A3, A5, A5) ผู้บริการ (B3) ผู้ให้บริการ (C1-C8)			
ด้านความสัมพันธ์ทางเห็น การมีส่วนร่วมระหว่างอาจารย์กับผู้ปฏิบัติงาน มีการใช้ภาษาทางการมากขึ้น ทำให้ดูห่างเหิน	✓	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1,A2,A5,A6,A7) ผู้บริการ (B1,B2,B3) ผู้ให้บริการ (C1,C3,C5,C6,C7,C8)			
การไม่เข้าใจธรรมชาติของอาจารย์ในภาค/สาขาวิชา รวมถึงลักษณะวัฒนธรรมองค์กรของภาค/สาขาวิชา รวมถึงทัศนคติ การรับรู้ซึ่งกันและกัน	✓	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1,A5,A6,A7) ผู้บริการ (B1,B2,B3) ผู้ให้บริการ (C1,C3,C6,C7)			
อาจารย์รุ่นเก่ามีอคติต่อการเปลี่ยนแปลงอาจารย์บางท่านไม่พร้อมรับการกับการปรับตัว จึงทำให้ส่งผลกระทบต่อการทำงานของผู้ให้บริการ	✓	✓	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A1, A3,A5,A6,A8) ผู้บริการ (B1,B2) ผู้ให้บริการ (C1,C2,C3,C4,C,6,C7,C8)			
ไม่มีผู้ให้คำปรึกษา ผู้ให้บริการต้องมีการปรับตัวกับความไม่แน่นอนและความไม่เสถียรของระบบ	-	-	✓
ผู้ตอบคำถามลักษณะเดียวกัน ผู้รับบริการ (A3,A5,A6,A7) ผู้ให้บริการ (C1,C2,C3,C6,C7,C8)			

2. คุณค่าที่เพิ่มขึ้นของการดำเนินงานระบบธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ของคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2.1 การเพิ่มผลประโยชน์ให้มากขึ้น คือการเปรียบเทียบจากแบบเดิมเป็นแบบรวมศูนย์ การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นการเพิ่มผลประโยชน์ด้านระบบสารสนเทศ ด้านระบบการทำงาน ด้านบุคลากรและมีมุมมองที่ดีขึ้นได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้น โดยภาพรวมพบว่ามุมมองผู้รับบริการ ผู้บริหาร ผู้ให้บริการ จำนวน 6 คน มีความคิดเห็นว่าเท่าเดิมไม่เปลี่ยนแปลงจากแบบเดิม รองลงมาจำนวน 5 คน มีความคิดเห็นว่าสูงกว่าที่คาดหวังไว้ และจำนวน 4 คนมีความคิดเห็นว่าเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ ส่วนมุมมองของผู้ให้บริการซึ่งมีจำนวน 4 คนมีความคิดเห็นว่าเท่าเดิมไม่เปลี่ยนแปลงจากแบบเดิม จำนวน 2 คนมีความคิดเห็นว่าสูงกว่าที่คาดหวัง และจำนวน 2 คนมีความคิดเห็นว่าเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ ส่วนผู้รับบริการจำนวน 3 คน มีความคิดเห็นว่าสูงกว่าที่คาดหวังไว้ รองลงมาจำนวน 2 คนมีความคิดเห็นว่าเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ และอีกจำนวน 2 คนมีความคิดเห็นว่าเท่าเดิมและไม่แน่ใจเกี่ยวกับการเพิ่มผลประโยชน์ที่มากขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนี้หรือไม่ และส่วนของผู้บริหารพบว่าต่างมีความคิดเห็นว่าต่ำกว่าที่คาดหวังไว้ เท่าเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลงจากแบบเดิมและไม่แน่ใจเกี่ยวกับการเพิ่มผลประโยชน์นี้มากขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนี้หรือไม่ ผลการศึกษาแสดงดังแผนภาพที่ 2 ต่อไปนี้

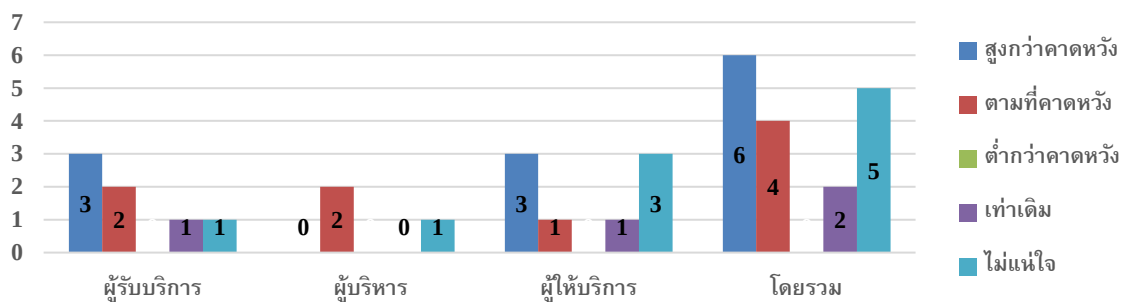

แผนภาพที่ 3 แสดงมุมมองคุณค่าที่เพิ่มขึ้นด้านการเพิ่มผลประโยชน์ให้มากขึ้นของผู้รับบริการ

ผู้บริหาร ผู้ให้บริการ

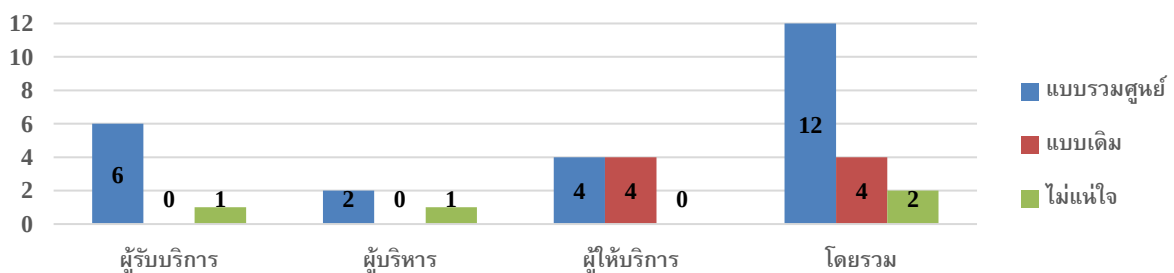
2.2 การลดต้นทุนลงด้านเงินตรา (งบประมาณ) คือการลดต้นทุนลงแล้วรู้สึกได้รับคุณค่าที่เพิ่มขึ้น และคุ้มค่าจากการเปลี่ยนแปลงจากระบบธุรการแบบเดิมเป็นแบบรวมศูนย์ โดยภาพรวมพบว่ามุมมองผู้รับบริการ ผู้บริหาร ผู้ให้บริการ จำนวน 6 คน มีความคิดเห็นว่าสูงกว่าที่คาดหวังไว้ รองลงมาจำนวน 5 คนมีความคิดเห็นว่าเป็นไปตามที่คาดหวังไว้ ส่วนผู้รับบริการจำนวน 3 คน มีความคิดเห็นว่าสูงกว่าที่คาดหวังไว้ จำนวน 2 คนมีความเห็นว่าเป็นไปตามที่คาดหวัง และอีก 2 คนมีความคิดเห็นว่าเท่าเดิมไม่เปลี่ยนแปลงและไม่แน่ใจเกี่ยวกับคำตอบ ส่วนผู้บริหารจำนวน 2 คนมีความคิดเห็นว่าเป็นไปตามที่คาดหวังไว้และจำนวน 1 คนไม่

แน่ใจเกี่ยวกับคำตอบ และผู้ให้บริการจำนวน 6 คนมีคิดเห็นว่าสูงกว่าที่คาดหวังไว้และไม่แน่ใจเกี่ยวกับคำตอบ และจำนวน 2 คนมีความคิดเห็นว่าเป็นไปตามที่คาดหวังไว้และรู้สึกเท่าเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลง โดยแสดงผลการศึกษาดังแผนภาพที่ 3 ต่อไปนี้

แผนภาพที่ 4 แสดงมุมมองการลดต้นทุนด้านเงินตรา(งบประมาณ) มมองของผู้บริหาร ผู้รับบริการ ผู้ให้บริการ

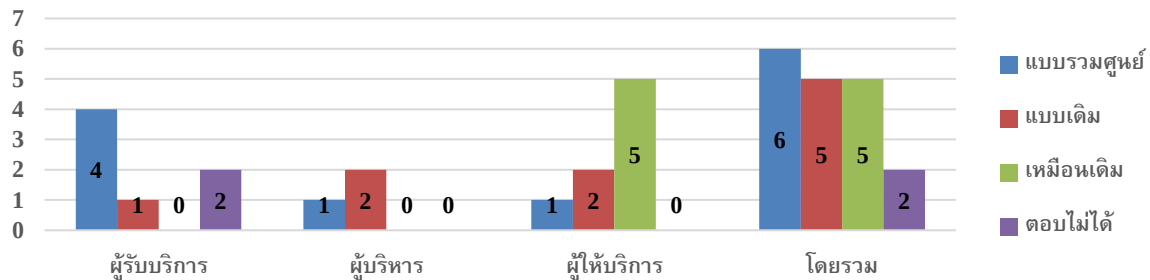
ส่วนการประหยัดต้นทุนด้านงบประมาณธุรการแบบเดิมและแบบรวมศูนย์แบบไหนทำให้ลดต้นทุนมากกว่าหรือไม่ พบว่า ผู้บริหาร ผู้รับบริการ ผู้ให้บริการ มีความคิดเห็นว่าธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ทำให้ลดต้นทุนได้มากกว่า มีจำนวน 4 คนมีความคิดเห็นว่าแบบเดิมทำให้ลดต้นทุนได้มากกว่า และจำนวน 2 คน ให้ข้อมูลว่าไม่แน่ใจว่าสามารถลดต้นทุนลงได้หรือไม่ และผู้วิจัยได้สอบถามด้านที่ลดต้นทุนได้มากที่สุดพบว่าด้านบุคลากรลดได้มากที่สุด รองลงมาคือด้านระบบสารสนเทศ และด้านระบบงานไม่มีผู้กล่าวถึงในการลดต้นทุน แสดงดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 5 แสดงมุมมองการประหยัดต้นทุนด้านงบประมาณแบบไหนคุ้มค่ากว่ากันของผู้บริหาร ผู้รับบริการ ผู้ให้บริการ

2.3 การลดต้นทุนลงด้านเวลาพบว่า มุมมองของผู้บริหาร ผู้รับบริการ ผู้ให้บริการ จำนวน 6 ท่าน มีความคิดเห็นว่า ธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ทำให้การทำงานรวดเร็วขึ้น และมีความคิดเห็นว่าธุรการภาควิชาแบบเดิมทำให้การทำงานรวดเร็วกว่าธุรการแบบรวมศูนย์และความรวดเร็วของการทำงานยังคงเหมือนเดิมไม่

เปลี่ยนแปลง และจำนวน 2 ท่าน ไม่สามารถตอบได้ว่าธุรการแบบภาควิชาแบบรวมศูนย์หรือแบบ เดิมมีความรวดเร็วมากกว่ากัน แสดงดังแผนภาพที่ 5 ต่อไปนี้

แผนภาพที่ 6 แสดงคุณค่าที่เพิ่มขึ้นของการดำเนินงานธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์การลดต้นทุนด้านเวลา
มุมมองของผู้บริหาร ผู้รับบริการ ผู้ให้บริการ

นอกจากนั้น ผู้รับบริการ ผู้บริหารและผู้ให้บริการ รวมทั้งหมด 7 ท่านให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าคณะ ได้ประโยชน์มากขึ้น ผู้ปฏิบัติงานได้ทำงานเพิ่มขึ้น และผู้ให้บริการท่าน ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ตนเองได้รับ ประโยชน์มากขึ้น เนื่องจากได้พัฒนาตนเอง ได้เรียนรู้สิ่งใหม่จากการเปลี่ยนแปลงเป็นธุรการภาควิชาแบบรวม ศูนย์ จึงทำให้รู้สึกถึงการได้รับประโยชน์และรู้สึกถึงความคุ้มค่าถึงแม้ว่าจะต้องทำงานมากขึ้น

3. แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ของคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่ามีแนวทางฯ ดังนี้

1. ด้านมุมมองของการลดต้นทุนด้านเงินตรา(งบประมาณ) มองว่าองค์กรได้รับประโยชน์มากขึ้น และธุรการรวมศูนย์คุ้มค่ากว่า เมื่อเชื่อมโยงกับปัญหาด้านบุคลากรไม่เพียงพออันเนื่องจากการไม่มีการทดแทน ตำแหน่งที่เกษียณไป ประกอบกับผู้ให้บริการมีภาระงานมากขึ้น จากการศึกษาพบแนวทางการฯ คือ

1) กรณีจ้างพนักงานเพิ่ม แต่หากเพิ่มจำนวนพนักงาน แต่ระบบการทำงานยังไม่แน่ชัด ระบบสารสนเทศ ยังคงไม่มีการปรับปรุงแก้ไข ความคุ้มค่าต่อการจ้างงานก็จะไม่เกิดขึ้น

2) ปรับปรุงระบบสารสนเทศให้สามารถใช้งานได้ มีความเสถียร มีระบบที่สามารถใช้งานได้ มีแนวทางการปฏิบัติอย่างเป็นมาตรฐาน ทุกคนต้องมีการใช้งานร่วมกัน รวมถึงการมีแนวทางการดำเนินงาน ระบบการทำงานอย่างชัดเจน มีคู่มือ คำแนะนำ ที่สามารถใช้ได้จริง

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นด้านมุมมองของการลดต้นทุนเงินตรา(งบประมาณ) ดังต่อไปนี้

ผู้รับบริการคนที่ 3: ได้ให้ความคิดเห็นว่า “ได้รับประโยชน์จากธุรการรวมศูนย์มากขึ้น มีความรู้สึก ว่า คุ้มค่ากับการดำเนินงานด้านธุรการรวมศูนย์ของคณะ จากการพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส จากมีบุคลากรเกษียณอายุ ราชการ มีจำนวนบุคลากรลดลง จึงปรับมาทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และคุ้มค่าคุ้มทุน และสนับสนุนการทำงานด้านต่างๆ ของบุคลากรสายวิชาการ” (สัมภาษณ์, 30 ธันวาคม 2565)

ผู้บริหารคนที่ 1: ได้ให้ความคิดเห็นว่า “แบบบูรณาการรวมศูนย์ลดต้นทุนได้มากกว่า ด้านที่ลดต้นทุนได้มากที่สุดคือ ด้านบุคลากร สามารถเปลี่ยนคนให้ทำงานได้หลายแบบ” (สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2566)

ผู้ให้บริการคนที่ 2: ได้ให้ความคิดเห็นว่า “ลดงบประมาณคณะฯ ได้มา เนื่องจากไม่ต้องจ้างคนเพิ่ม” พร้อมกับให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหากระบวนการสารสนเทศว่า “การติดต่อ สื่อสาร ระบบสารสนเทศยังไม่เสถียร” (สัมภาษณ์, 10 พฤศจิกายน 2565)

2. ปัญหาด้านระบบสารสนเทศไม่เสถียร ขัดข้องบ่อย บางระบบใช้งานไม่ได้ ฝ่ายผู้ดูแลระบบ ควรมีช่องทางการรายงานปัญหาจากผู้ใช้งาน ทั้งผู้ให้บริการ และผู้รับบริการและฝ่ายผู้ดูแลระบบควรมีแจ้งความคืบหน้าการแก้ไข ให้แก่ผู้รายงานปัญหาทราบผู้บริหารพิจารณาพัฒนาปรับปรุงระบบสารสนเทศ ให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน โดยคำนึงถึงการแก้ปัญหาด้านของโปรแกรม หรือหากระบบไม่สามารถใช้งานได้ ควรมีการวิเคราะห์ระบบและทำการสร้างขึ้นมาใหม่ โดยการเชื่อมโยงข้อมูลให้สามารถทำงานร่วมกันได้ของฝ่ายต่างๆ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นปัญหาด้านระบบสารสนเทศ ดังต่อไปนี้

ผู้รับบริการคนที่ 7: ได้ให้ความคิดเห็นว่า “หากระบบสารสนเทศมีการพัฒนาให้สามารถสนับสนุนงานของผู้ให้บริการและผู้รับบริการได้เต็มรูปแบบได้จะทำให้เกิดความคุ้มค่าในการทำงานทั้ง 2 ฝ่ายมากยิ่งขึ้น” (สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2565)

ผู้บริหารคนที่ 1: ได้ให้ความคิดเห็นว่า “เคยเจอปัญหาเรื่องการปิดปรับปรุง ขัดข้อง ไม่แน่ใจว่าการส่งงานในธุรการรวมศูนย์ งานถูกส่งผ่านไปยังธุรการฯ ซึ่งไม่แน่ใจว่าธุรการได้รับข้อมูลหรือป่าว” (สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2566)

ผู้ให้บริการคนที่ 8: ได้ให้ความคิดเห็นว่า “ระบบสารสนเทศ ที่ต้องแก้ไขคืออาจารย์ที่ไม่สามารถกรอกข้อมูล และระบบไม่เสถียรมีบ่อยครั้ง ซึ่งมีผลต่อทำงานของระบบข้อมูล เช่น การลา การไปราชการ” (สัมภาษณ์, 29 ธันวาคม 2565)

3. ปัญหาด้านระบบสารสนเทศ ผู้ใช้งานไม่ยอมรับและขาดความรู้เข้าใจต่อการใช้งานระบบฯ คือมีการจัดอบรม แนะนำวิธีการใช้งานระบบสารสนเทศ หรือวีดิทัศน์ การใช้งานระบบ รวมถึงขั้นตอนการทำงานของธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ และควรมีการสร้างรูปแบบระบบให้มีความน่าใช้ เข้าใจง่าย และมีแนวทางบังคับให้ผู้ใช้งานใช้งานด้วยตนเอง อีกประการหนึ่งความต้องการของผู้ใช้งานระบบเป็นสิ่งสำคัญควรมีการพิจารณาความต้องการรูปแบบการทำงานบนระบบสารสนเทศควรเป็นอย่างไร ซึ่งส่วนนี้องค์กรยังไม่ได้ทำการสำรวจถึงความต้องการใช้ระบบสารสนเทศ ทั้งผู้รับบริการและผู้ให้บริการ ควรมีการบูรณาการระบบของส่วนกลางและคณะ เป็นระบบเดียวกัน เช่นดึงข้อมูลจากส่วนกลาง เพื่อประกอบเรื่องหรือขออนุมัติเพิ่มเติม เป็นการลดขั้นตอนซ้ำซ้อนจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นดังต่อไปนี้

ผู้รับบริการคนที่ 7: ได้ให้ความคิดเห็นว่า “ไม่ทราบระบบสารสนเทศ บุคลากรฝ่ายอื่นนอกจากอาจารย์สามารถเข้าใช้ระบบได้หรือไม่ หรือจัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนงานของบุคลากรสายวิชาการเท่านั้น” (สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2565)

ผู้บริหารคนที่ 2: ได้ให้ความคิดเห็นว่า “อาจารย์บางท่านใช้ระบบยังไม่คล่อง ต้องอาศัยผู้ปฏิบัติงานธุรการฯ เป็นผู้สอนให้” (สัมภาษณ์, 19 ธันวาคม 2565)

ผู้ให้บริการคนที่ 2: ได้ให้ความคิดเห็นว่า “ระบบสารสนเทศควรมีความเสถียรมากขึ้น และเร่งสร้างความเข้าใจในผู้ใช้งาน” (สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2565)

ผู้ให้บริการคนที่ 8: ได้ให้ความคิดเห็นว่า “ควรให้มีการอบรมบุคลากรทั้งอาจารย์และเจ้าหน้าที่ทำงานให้เป็นไปทิศทางเดียวกัน เพื่อการทำงานจะได้รวดเร็วขึ้น” (สัมภาษณ์, 29 ธันวาคม 2565)

4. ปัญหาการไม่เข้าใจธรรมชาติของอาจารย์ และความสัมพันธ์ที่ห่างเหินระหว่างผู้ให้บริการและผู้รับบริการ คือการละลายพฤติกรรมระหว่างกัน เช่น การเข้าไปปฏิสัมพันธ์กับผู้รับบริการโดยตรงเป็นครั้งคราว โดยไม่ต้องผ่านสื่อกลาง รวมถึงการหาข้อตกลงกันในเรื่องของการทำงาน แลกเปลี่ยนเงื่อนไขและแผนการดำเนินการขั้นตอนการปฏิบัติงาน และองค์กรจะต้องมีแนวทางการทำงานหรือขั้นตอนการรับบริการที่ชัดเจน และต้องมีการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานที่ผ่านมา ไม่ละเลยต่อข้อร้องเรียนของผู้รับบริการ เพื่อสร้างความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นดังต่อไปนี้

ผู้รับบริการคนที่ 3: ได้ให้ความคิดเห็นว่า “ด้านของความสัมพันธ์ รู้สึกมีความห่างเหินกันมากขึ้น การมีส่วนร่วมระหว่างอาจารย์กับผู้ปฏิบัติงานลดน้อยลง” (สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2565)

ผู้บริหารคนที่ 1: ได้ให้ความคิดเห็นว่า “ธุรการรวมศูนย์จะไม่เข้าใจธรรมชาติของอาจารย์ ซึ่งจะต้องมีการปรับตัวมากขึ้นในช่วงแรก รวมถึงการทำความเข้าใจธรรมชาติของสาขาวิชาให้มากขึ้น เช่น กระบวนวิชาของสาขานั้นๆ หรือลักษณะงานของภาควิชา” (สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2566)

ผู้ให้บริการคนที่ 1: ได้ให้ความคิดเห็นว่า “ความสนิทสนมในการติดต่อสื่อสารระหว่างอาจารย์กับธุรการลดลง” (สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2565)

5. การทำงานล่าช้า พบว่าเกิดจากปัญหาด้านระบบการทำงาน ลักษณะงาน และหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมีความไม่ชัดเจนเนื่องจากต้องรับภาระงานทุกอย่างที่เข้ามา รวมถึงการแก้ไขปัญหาทุกอย่างที่เข้ามา งานล้น งานรีบ จึงทำให้ความคืบหน้าของงานไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด ควรมีการพิจารณาภาระงานใหม่หรือเพิ่มอัตรากำลัง จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นดังต่อไปนี้

ผู้รับบริการคนที่ 7: ได้ให้ความคิดเห็นว่า “ด้านบุคลากรไม่สามารถลดได้อีก และมองว่าควรมีการเพิ่มมากกว่าด้วยซ้ำ” (สัมภาษณ์, 1 ธันวาคม 2565)

ผู้บริหารคนที่ 1: ได้ให้ความคิดเห็นว่า “ควรมีการเพิ่มคนให้มากขึ้น ธุรการรวมศูนย์คือ Back up อาจารย์จะได้ไม่ต้องมานั่งกังวล เช่น เกรดนักศึกษา ธุรการตัดเกรดให้หน่อยแล้วอาจารย์ค่อยมาเช็คอีกครั้ง เหมือน Back office ให้เรา ให้อาจารย์สามารถไปทำงานอย่างอื่นได้ คล่องมากขึ้น โดยไม่ต้องเสียเวลากับเรื่องเกี่ยวกับเอกสาร เพื่อที่อาจารย์จะได้ใช้เวลาในส่วนนี้ ทูมเกี่ยวกับการเรียนการสอน การทำวิจัย การทำคนใช้ อะไรที่จะสามารถพัฒนาคณะได้” (สัมภาษณ์, 20 มกราคม 2566)

ผู้ให้บริการคนที่ 1: ได้ให้ความคิดเห็นว่า “ควรเพิ่มจำนวนบุคลากรให้เพียงพอต่อสาขาวิชา คือจะรวมศูนย์ก็ได้ แต่ต้องไม่ลดจำนวนคนลงไปอีกจริงๆ แล้วควรเพิ่มด้วยซ้ำเพราะจำนวนอาจารย์ในแต่ละสาขาวิชา ก็เพิ่มขึ้น” (สัมภาษณ์, 6 พฤศจิกายน 2565)

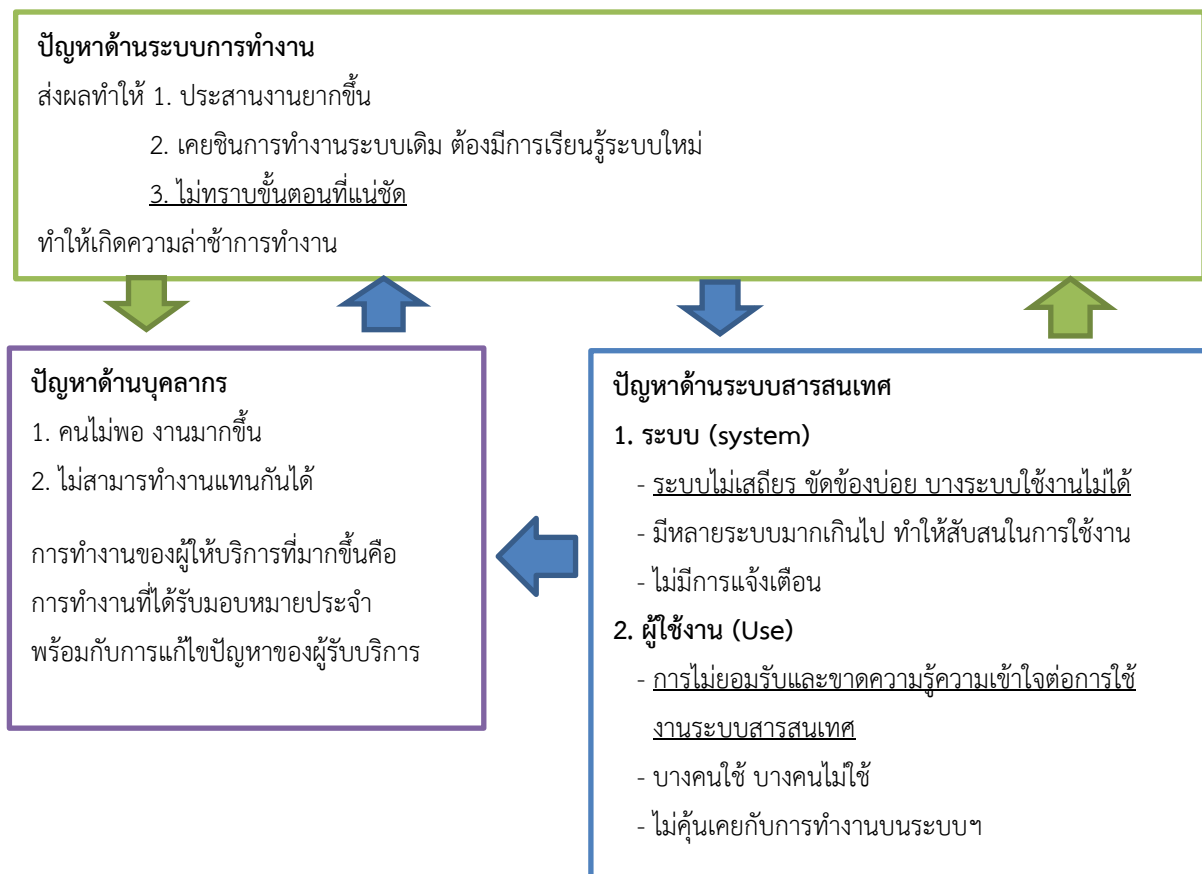
อภิปรายผลการวิจัย

ปัญหาด้านระบบสารสนเทศ จากผลการศึกษาผู้วิจัยได้ทำการแบ่งปัญหาออกเป็น 2 ประเภท คือ ปัญหาด้านของระบบ (system) และปัญหาด้านผู้ใช้ (use) โดยส่วนมากพบปัญหาด้านระบบไม่เสถียร ระบบไม่แจ้งเตือน มีหลายระบบมากเกินไป ส่งผลต่อผู้ใช้งานไม่ยากใช้งานระบบสารสนเทศรวมถึงไม่คุ้นเคยกับการทำงานบนระบบสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจน์วริน สิทธิพิริชาพงษ์ (2565 : 233) พบว่าผลการวิเคราะห์ระดับความต้องการใช้งานระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยระดับบุคคลรายด้านพบว่า ด้านความสะดวกและง่ายต่อการใช้งานระบบ รองลงมาด้านข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ และด้านความถูกต้องของข้อมูลในระบบ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า หากระบบที่มีอยู่หลากหลายในขณะนี้ สามารถรวมกันภายใต้ระบบเดียวกัน และสะดวกต่อการใช้งาน จะส่งผลให้ผู้ใช้งานระบบไม่ว่าจะเป็น คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ปฏิบัติงาน มีความต้องการจะใช้งานระบบมากขึ้น

ปัญหาด้านระบบการทำงาน ผู้วิจัยพบว่าผู้รับบริการยังคงคุ้นชินกับรูปแบบการทำงานแบบเดิม ยังไม่พร้อมกับการปรับตัวการทำงานรูปแบบใหม่ ประกอบกับการนำเอาระบบสารสนเทศเข้ามาใช้จึงทำให้ผู้ให้บริการต้องปรับตัวอย่างกระตือรือร้น ทั้งการทำแบบประจำพร้อมๆ กับการแก้ไขปัญหาต่างๆ ซึ่งเน้นการทำงานระบบสารสนเทศ จึงทำให้เกิดการทำงานของผู้ให้บริการล่าช้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติคุณ สีทองคำ (2564 : 33) ได้กล่าวว่าหากเกิดปัญหาหรือข้อขัดข้องจากตัวเทคโนโลยีก็จะกระทบต่อความต่อเนื่องในการทำงาน ทำให้เสียเวลา และไม่ได้รับความสะดวกสบายในการทำงาน ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า การปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานและได้นำระบบสารสนเทศเข้ามาสำหรับการดำเนินงานรูปแบบใหม่นี้ ส่งผลให้คณาจารย์ พนักงานที่เกี่ยวข้องต้องปรับตัวเพื่อดำเนินงานภายใต้ระบบดังกล่าว ซึ่งระบบสารสนเทศยังไม่พร้อมเนื่องจากความไม่เสถียรของระบบสารสนเทศ ต่อการใช้และให้บริการ จึงเป็นปัญหาด้านการทำงาน

ปัญหาด้านบุคลากร ผู้วิจัยพบว่ามุมมองผู้รับบริการ ผู้บริหาร ผู้ให้บริการต่างแสดงความคิดเห็นว่า กำลังคนไม่พอ ปริมาณงานมีมากขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่องานที่ได้รับมอบหมาย เช่น ลำช้า ผิดพลาด แต่ผลงานที่ได้รับมอบหมายมีทั้งงานยากต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาระเบียบ ตรวจสอบแบบฟอร์ม เอกสารแนบ ต้องอาศัยความละเอียดและใช้เวลา สอดคล้องกับงานวิจัยของกรวิกา มีสามแสน และกฤษดา เขียววัฒนสุข (2564 : 238) ที่กล่าวว่าปัจจัยในการทำงาน ด้านลักษณะงาน ด้านบทบาทหน้าที่ และด้านสภาพแวดล้อมในองค์กร ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานฯ ด้านเวลา ด้านลักษณะงาน ส่งผลในทิศทางตรงกันข้าม เนื่องจากลักษณะงานที่มีความยากเกินความสามารถอาจส่งผลให้เกิดความกดดัน รวมทั้งจะต้องมีการใช้เวลามากกว่าปกติได้ ทำให้ผลงานที่ได้อาจจะเสร็จไม่ทันเวลาที่กำหนด ส่วนด้านบทบาทหน้าที่ เมื่อพนักงานในองค์กรรู้จักบทบาทของตนเอง มีความรับผิดชอบงานอย่างชัดเจน นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่เหมาะสมกับปริมาณงานที่ปฏิบัติ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า บุคลากรต้องรับผิดชอบภาระงานมากเกินไปเนื่องจากจำนวนคนที่ลดลง ประกอบกับภาระงานที่คงเดิม และหรือเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ส่งผลให้ประสิทธิภาพการให้บริการลดลง เนื่องจากจำเป็นต้องจัดการงานภายในขอบเขตระยะเวลาอันจำกัดเกินไป

จากผลการศึกษาผู้วิจัยจะพบว่าแต่ละปัญหามีความสัมพันธ์กัน โดยอธิบายได้ดังต่อไปนี้

อย่างไรก็ตามปัญหาแต่ละด้านมีการปฏิสัมพันธ์กัน โดยระบบธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์มีตัวกลางเชื่อมระหว่างการทำงานรวมถึงการติดต่อประสานงานโดยใช้ระบบสารสนเทศ ทั้งผู้รับบริการ ผู้บริหารและผู้ให้บริการ ไม่มีความรู้หรือเข้าใจระบบก่อนการใช้งานจริง รวมถึงด้านระบบการทำงานที่ไม่ทราบขั้นตอนที่ชัดเจนเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงของการทำงานจึงทำให้ต้องปฏิบัติทันที โดยไม่ได้รับการอบรมหรือแนะนำเกี่ยวกับการใช้งานระบบ ทำให้งานสะดุดไม่ต่อเนื่องและทำให้การทำงานล่าช้าเนื่องจากการทำงานต้องประกอบด้วย การทำงานแบบกระดาษร่วมกับระบบสารสนเทศเพื่อป้องกันการผิดพลาด

คุณค่าที่เพิ่มการดำเนินงานธุรการแบบรวมศูนย์ คือการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้การทำงานเป็นสัดส่วนเดิมการทำงานเป็นแบบตามภาควิชา/สาขาวิชา เป็นการทำงานแบบรวมศูนย์ เมื่อปรับเปลี่ยนให้เป็นแบบรวมศูนย์ผู้รับบริการ ผู้บริหาร ผู้ให้บริการมีมุมมองที่ดีขึ้นเพิ่มขึ้นได้รับประโยชน์มากขึ้น และการปรับเปลี่ยนทำให้บางส่วนลดลงแล้วเกิดผลดีขึ้น จากการศึกษาพบว่ามุมมองของผู้รับบริการรู้สึกได้รับประโยชน์ที่เพิ่มขึ้น แต่ผู้ให้บริการกลับมองว่าไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงจากแบบเดิม กล่าวได้ว่าผู้ที่ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเปลี่ยนแปลงคือผู้รับบริการ ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ ส่วนด้านการลดต้นทุนด้านเงินตรา(งบประมาณ) จากผลการศึกษามุมมองของทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าองค์กรได้รับประโยชน์มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นด้านของงบประมาณมีความคุ้มค่าจากการลดการจ้างงานและเป็นรูปแบบการทำงานเป็นแบบรวมศูนย์ โดยใช้พนักงานที่มีจำนวนน้อยทำงานแบบรวมศูนย์เนื่องจากมีลักษณะงานที่คล้ายกัน จึงกล่าวได้ว่าแบบรวมศูนย์สามารถลดต้นทุนขององค์กรได้และทำให้รู้สึกคุ้มค่าต่อการเปลี่ยนแปลงเป็นธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ ส่วนด้านการลดต้นทุนด้านเวลา จากผลการศึกษามุมมองของทั้ง 3 กลุ่ม มีความใกล้เคียงกันระหว่างแบบรวมศูนย์ แบบเดิม และความรู้สึกเหมือนเดิม กล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงแบบรวมศูนย์อาจจะไม่ได้ทำให้การดำเนินงานรวดเร็วขึ้น เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผู้ให้บริการกลับมองว่าความรวดเร็วภายหลัง จากการปรับเปลี่ยนไม่มีสิ่งใดทำให้การทำงานรวดเร็วขึ้น ยังคงเหมือนเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลง อาจกล่าวได้ว่าการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานส่งผลกระทบต่อผู้ให้บริการไม่ว่าจะเป็นด้านระบบสารสนเทศ ด้านระบบการทำงาน

แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ของคณะทันตแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พิจารณาปรับปรุงระบบสารสนเทศ ระบบการทำงาน ด้านบุคลากร ตามแนวทางที่ได้นำเสนอข้างต้น หรือหากมีปัญหาเร่งด่วนควรพิจารณาสิ่งนั้นสำหรับการแก้ปัญหาเป็นครั้งแรก แต่ก็ไม่ควรละทิ้งปัจจัยเกี่ยวกับความสุขในการทำงาน ขวัญกำลังใจในการทำงานของผู้ให้บริการ ซึ่งเป็นด้านแรกตัวกลางที่เชื่อมและกระจายงานต่างๆ ระหว่างผู้รับบริการ (กลุ่มอาจารย์) และผู้รับบริการ (บุคลากรสังกัดสำนักงานคณะ)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า ปัญหาความไม่เสถียร ระบบไม่แข็งแรง และอื่นๆ ซึ่งส่งผลต่อผู้ใช้งาน องค์กรควรนำข้อคิดเห็นจากผู้ใช้งาน นำไปพัฒนาปรับปรุงระบบสารสนเทศให้ดีขึ้น มีความเสถียรพร้อมใช้งาน ควรมีการออกแบบระบบสารสนเทศให้เข้าใจง่ายสะดวกต่อการใช้งานมากขึ้น

1.2 จากผลการศึกษาพบว่าด้านระบบการทำงานพบปัญหาเรื่องการทำงานล่าช้า ซึ่งเป็นเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ ประกอบกับผู้ให้บริการมีภาระงานที่เพิ่มขึ้น องค์กรควรมีการพิจารณาภาระงานใหม่ โดยการพิจารณาภาระงานครั้งล่าสุดคือก่อนเริ่มเปลี่ยนแปลงรูปแบบ เมื่อดำเนินการมาสู่ระยะควรมีการพิจารณาภาระงานใหม่อีกครั้ง หรือพิจารณาเพิ่มอัตรากำลัง เพื่อให้ปรับเปลี่ยนเข้ากับสถานการณ์ ณ ปัจจุบัน

1.3 ด้านบุคลากร จากการศึกษาพบว่าทั้งผู้ให้บริการ ผู้รับบริการมีความสับสนต่อขั้นตอนการใช้บริการ องค์กรควรมีการจัดอบรมขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ และวิธีการใช้ระบบสารสนเทศ ทั้งผู้รับบริการและผู้ให้บริการ เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจต่อการใช้งานระบบทั้ง 3 ด้านของธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์

1.4 จากผลการศึกษาคุณค่าที่เพิ่มขึ้นด้านการเพิ่มผลประโยชน์ให้มากขึ้น และมีความคิดเห็นว่างค์กรได้รับประโยชน์มากขึ้น ซึ่งองค์กรควรมีการคงส่วนที่เกิดผลดีไว้จากการปรับเปลี่ยนและจากการศึกษาผู้ให้บริการกลับมองว่าไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงจากแบบเดิม ซึ่งองค์กรควรมีการส่งเสริม สนับสนุนการทำงานของผู้ให้บริการ และสร้างความรู้สึถึงคุณค่าที่เพิ่มขึ้นด้านหน้าที่ลักษณะงานต่อการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานธุรการแบบรวมศูนย์

1.5 คุณค่าที่เพิ่มขึ้นการลดต้นทุนลงด้านเงินตรา (งบประมาณ) จากการศึกษาพบว่ามุมมองของทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นว่างค์กรได้รับประโยชน์มากขึ้น องค์กรควรมีการบริหารจัดการด้านปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อผู้รับบริการและผู้ให้บริการ ซึ่งจะทำให้มุมมองด้านของการเพิ่มผลประโยชน์นี้จะส่งผลกระทบต่อบุคลากรที่ได้รับประโยชน์ด้วยเช่นกัน

1.6 คุณค่าที่เพิ่มขึ้นการลดต้นทุนลงด้านเวลาจากการศึกษาพบว่าค่าเฉลี่ยของแต่ละกลุ่มใกล้เคียงกัน และยังพบว่าสิ่งที่ทำให้งานล่าช้าส่วนหนึ่งเกิดระบบทั้ง 3 ด้าน องค์กรควรมีการปรับปรุงระบบการทำงานและระบบสารสนเทศ เพื่อให้งานที่ส่งมายังธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ สามารถสำเร็จโดยใช้ระยะเวลารวดเร็วขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

2.1 ควรมีศึกษาเกี่ยวกับการความพึงพอใจทั้งผู้รับบริการและผู้ให้บริการที่มีต่อการดำเนินงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบสารสนเทศ ซึ่งจากการศึกษานี้พบว่ามีปัญหาอย่างยังสามารถตอบสนองต่อความต้องการหรือไม่ เพียงไร เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาธุรการภาควิชาแบบรวมศูนย์ต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาปัญหาทางด้านแบบเฉพาะเจาะจง ด้านระบบสารสนเทศ ด้านระบบงานทำงาน ด้านบุคลากร เพื่อให้ทราบถึงปัญหาเชิงลึกและนำไปปรับปรุง พัฒนา การดำเนินงานธุรการรวมศูนย์ต่อไป

2.3 การศึกษานี้เป็นการศึกษาช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น ความคิดเห็นมุมมองต่างๆ สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นควรมีการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเดิมในช่วงเวลาต่างกัน (Longitudinal studies) เพื่อช่วยให้องค์กรสามารถหาแนวทางในการพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรวิกา มีสามเสน, กฤษดา เขียววัฒนสุข. (2564). ปัจจัยในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*. 8 (2), 228-241.
- กิตติคุณ สีทองคำ. (2564). *ทัศนคติและผลกระทบของพนักงานองค์กรเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครต่อการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในองค์กร*. สารนิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต. วิทยาลัยการจัดการ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กาญจน์วริน สิทธิปรีชาพงษ์. (2565). การศึกษาความต้องการใช้งานระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการมหาวิทยาลัย (NSRU MIS) ระดับบุคคลมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. *วารสารมนุษยศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. 8 (1), 221-236.
- คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2563). *รายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารประจำคณะฯ สามัญ ครั้งที่ 6/2563 ลงวันที่ 31 มีนาคม 2563 เรื่อง แนวทางการบริหารจัดการอัตรากำลังตำแหน่งธุรการและนักการสังกัดภาควิชา*. เชียงใหม่ : คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2564). *คู่มือการใช้ระบบสั่งงานธุรการรวมศูนย์ ผ่าน Line OA และ Task Management แบบง่าย ๆ*. เอกสารไม่ตีพิมพ์.
- จตุภูมิ เขตจัตุรัส. (2552). การวัดมูลค่าเพิ่ม: วิธีทางเลือกในการวัดคุณภาพการศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 32 (4), 1-12.

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการคุณภาพชีวิตของประชาชน
ในพื้นที่ระดับอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ
**Community Participation and Quality of Life Management at
the District Level in Sisaket**

สรายุทธ์ จิตตวงศ์ และ รวิภา ธรรมโชติ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Sarayut Jitthawong and Ravipa Thummachote
Ramkhamhaeng University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Saraturk@outlook.co.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ระดับอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ 2) กระบวนการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ระดับอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ 3) บทบาทภาครัฐในการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ระดับอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ บุคลากรในภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม รวมทั้งหมดจำนวน 31 คน ใช้วิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยการสุ่มแบบผสมระหว่างการสุ่มแบบเจาะจง ประกอบกับการคัดเลือกแบบแนะนำต่อ ๆ กัน เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการคุณภาพชีวิตเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินการและการประเมินผลด้วยตนเอง โดยมีส่วนร่วมทั้งในมิติของการจัดการเชิงกลยุทธ์ และการใช้ภาวะผู้นำในการบริหารจัดการโครงการ
2. กระบวนการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ใช้การกระตุ้นให้เกิดโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในรูปแบบ “นำเสนอโดยประชาชน เพื่อประชาชน”
3. บทบาทของภาครัฐในการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยเป็นผู้กระตุ้น ผู้อำนวยการหรือกำกับดูแล ผู้ส่งเสริมและสนับสนุนข้อมูล/องค์ความรู้

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของชุมชน; การจัดการคุณภาพชีวิต; คุณภาพชีวิต

Abstracts

The objective of this research was to study 1) the characteristic of community participation and quality of life management at the District level in Sisaket Province, 2) the process of stimulating community participation and quality of life management at the District level in Sisaket Province, 3) the government sector's role in encouraging community participation and quality of life management at the District level in Sisaket Province by qualitative research. The key informants were a total 31 as personnel in the public sector, private sector, and civil society. The method of key informants' selection was used by mixed sampling between purposive sampling together with snowball sampling. Data were collected by in-depth interviews. Non-participatory observation, content analysis as well as presentation of information in a descriptive form.

The research findings were as follows.

1. The characteristic of community participation and quality of life management is participation in decision making. Implementation and self-evaluation, including participation in both dimensions of strategic management and leadership for administration and management of the project.

2. The process of stimulating community participation was stimulated the project on development of the quality of life of people in the form of "presentation by the people for the people"

3. The government sector's roles in stimulating community participation by being a stimulant. directing or supervising and promoting as well as supporting relevant information or knowledge.

Keywords: Community participation; Quality-of-life Management; Quality-of-life

บทนำ

การมีส่วนร่วมของชุมชนมีผลต่อความสำเร็จของการบริหารขององค์การภาครัฐ โดยเฉพาะการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ซึ่งการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสิ่งที่ประชาชนในชุมชนต้องทำด้วยความสมัครใจ การมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น ดังจะเห็นได้จากการออกกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนด้วยวิธีประชานิยาม พ.ศ. 2539 (มีการปรับปรุงและยกเลิกไปเมื่อมีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548) และมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540, พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2560 ซึ่งทั้งสามฉบับได้ระบุถึงสิทธิของประชาชนในการรับรู้ถึงสิ่งที่ภาครัฐกำลังจะตัดสินใจ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือประเด็นสาธารณะที่อาจส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน ทำให้เห็นว่าการแก้ไขปัญหาของประชาชนหรือชุมชน จำเป็นต้องอาศัยการทำงานในลักษณะที่ต้องมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม โดยการเปิดให้ประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานภาครัฐ จากระดับการรับฟังความคิดเห็นที่ประชาชนมีบทบาทจำกัดเพียงแค่เป็นผู้ให้ความคิดเห็นต่อการกำหนดนโยบาย และจัดทำโครงการของหน่วยงานภาครัฐมาเป็นการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (พัชรี สีโรส และ พรทิพย์ แก้วมูลคำ, 2560 : 136–145) ที่มีทั้งแบบ Participatory Governance

หรือแม้กระทั่งแนวคิดการจัดการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service--NPS) ของ Denhardt & Denhardt (2000) ที่ว่าการบริการของภาครัฐไม่ได้เป็นการส่งมอบสินค้าหรือบริการให้แก่พลเมืองเท่านั้น แต่ควรเป็นการส่งมอบความเป็นประชาธิปไตยไปสู่พลเมืองด้วย นั่นหมายความว่าประชาชนมีส่วนร่วมในขั้นสูงคือ คิดเอง ทำเอง ประเมินตนเองด้วย รวมถึงการเน้นไปที่การมีส่วนร่วมของภาคส่วนอื่น ๆ เช่น ภาคเอกชน และ ภาคประชาสังคม ซึ่งเป็นหัวใจของการดำเนินกิจกรรมขององค์การภาครัฐ และแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการแสวงหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหา โดยเป็นการอาศัยจุดแข็งของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมร่วมด้วย

หากพิจารณาในทางปฏิบัติจะเห็นว่าการแก้ไขปัญหาการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนขององค์การภาครัฐยังคงมีความล่าช้า ขาดความยืดหยุ่น รวมถึงขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนและการกระจายอำนาจอย่างแท้จริงดังที่ Cheema (2005 : 2) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้น แต่ให้ชุมชนรับรู้นโยบายด้านการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตภายหลัง บางครั้งพบว่าไม่สามารถแก้ไขปัญหาและไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้จริง และนำมาซึ่งความล้มเหลว รวมถึงเป็นเหตุให้เกิดความไม่ยั่งยืนของโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนต่าง ๆ ซึ่งการแก้ไขปัญหาของประชาชนหรือชุมชน จึงจำเป็นต้องอาศัยการทำงานในลักษณะที่ต้องมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมของชุมชนจะเกิดขึ้นได้ ประการสำคัญคือมาจากนโยบายของภาครัฐที่ให้ความสำคัญกับประชาชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานนั้น บทบาทภาครัฐจะเป็นบทบาทที่ท้าทายในการเป็นตัวแสดงหลัก ที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชน โดยมีนโยบายเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี จึงเน้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน ร่วมกันแก้ปัญหา ร่วมพัฒนา และกระตุ้นให้ประชาชนมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของโครงการหรือกิจกรรมที่ปฏิบัติ สอดคล้องกับการศึกษาของ ไกรศร วันละ และยุภาพร ยุภาศ (2565 : 391-402) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจเลือกทำกิจกรรมที่จะส่งผลดีที่สุดต่อชุมชน เป็นการสร้างความรู้สึกมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อพัฒนาชุมชนของตนเอง ให้เกิดความคุ้มค่า และตรวจสอบความโปร่งใสได้ ผ่านกระบวนการร่วมคิด ร่วมรับรู้ ร่วมตัดสินใจในทุกขั้นตอน ร่วมตัดสินใจในการดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนานั้นๆ

จากข้อมูลสภาพปัญหาที่ผ่านมาพบว่า การจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอำเภอเมืองจังหวัดศรีสะเกษ ที่ได้ดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขมาอย่างต่อเนื่องยังพบว่าไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้ และที่ผ่านมาผลการจัดการคุณภาพชีวิตยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร (สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ, 2563) มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย เช่น ความขัดแย้งระหว่างภาครัฐกับประชาชนในการจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตต่าง ๆ ที่ประชาชนรู้สึกว่าไม่สามารถแก้ไขปัญหาหรือตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้จริง นอกจากนี้ ยังพบว่าส่วนหนึ่งมาจากการที่ชุมชนไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเข้ามามีส่วนร่วม ประกอบกับภาครัฐเองยังขาดการ

กระตุ้นการมีส่วนร่วมและการสร้างความร่วมมือในทางปฏิบัติที่ชัดเจนภายใต้การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (participatory governance) อย่างเต็มที่ แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อมูลที่ชี้ให้เห็นว่าจังหวัดศรีสะเกษมีความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาและให้ความสำคัญกับพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจากโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เกิดขึ้นในพื้นที่ โดยจากการศึกษาของ ปัญญา พละศักดิ์ (2564 : 40) ที่พบว่ารูปแบบในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ เป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่มาจากทุกภาคส่วนภายใต้การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ได้ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมพัฒนา ร่วมกันแก้ปัญหา และร่วมรับประโยชน์ มีการประชุมแบบมีส่วนร่วมเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ วิเคราะห์ปัญหาและคัดเลือกประเด็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานเพื่อบูรณาการเป็นเมืองสุขภาพดี จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำคัญต่อการบริหารขององค์การภาครัฐ โดยเฉพาะการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาหรือประเด็นสาธารณะที่อาจส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน ทำให้เห็นว่าการแก้ไขปัญหาของประชาชนหรือชุมชน จำเป็นต้องอาศัยการทำงานในลักษณะที่ต้องมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และกระบวนการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ตลอดจนบทบาทภาครัฐในการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ระดับอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ เป็นอย่างไร เพื่อจะมีส่วนช่วยให้หน่วยงานของภาครัฐมีความเข้าใจและสามารถนำองค์ความรู้นี้ ไปเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายหรือกำหนดแนวทางการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ส่งเสริมการจัดการเพื่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้เกิดการดำเนินการต่อเนื่องได้อย่างยั่งยืนในการแก้ไขปัญหาหรือประเด็นสาธารณะที่อาจส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาชน อาทิเช่น ปัญหาที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งด้านความผาสุกทางกายและจิตใจ ความผาสุกด้านวัตถุ รวมถึงความผาสุกด้านสังคม รวมถึงสามารถนำแนวทางการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการคุณภาพชีวิตของประชาชน ไปสร้างความตระหนักถึงข้อดีของการมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมในการจัดการคุณภาพชีวิต และสามารถดำเนินการต่อเนื่องได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ระดับอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษากระบวนการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ระดับอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ
3. เพื่อศึกษาบทบาทภาครัฐในการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ระดับอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาวิจัยจาก 1) การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การสัมภาษณ์เชิงลึก 3) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวนทั้งหมดจำนวน 31 คน โดยแบ่งเป็นบุคลากรในภาครัฐจำนวน 14 คน ภาคเอกชนจำนวน 4 คน และภาคประชาสังคม 13 คน ใช้วิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นรายบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้วยการสุ่มแบบผสมระหว่างการสุ่มแบบเจาะจง ผู้ที่มีคุณสมบัติจากข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้ 1) เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ ทั้งในระดับผู้บริหารหรือผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ดำเนินกิจกรรม 2) เป็นผู้เข้าร่วมหรือเคยเข้าร่วมโครงการหรือกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ซึ่งจากเกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 2 ประการ ประกอบกับใช้วิธีการคัดเลือกแบบแนะนำต่อ ๆ กัน

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและกำหนดประเด็นการศึกษาพร้อมนำมาสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสร้างแบบสัมภาษณ์ใช้แนวคำถามสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบทุกประเด็นตามที่ต้องการศึกษา รวมถึงเครื่องมือสำหรับการบันทึกข้อมูลภาคสนาม และนำไปให้คณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือในการวิจัยก่อนนำไปใช้สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

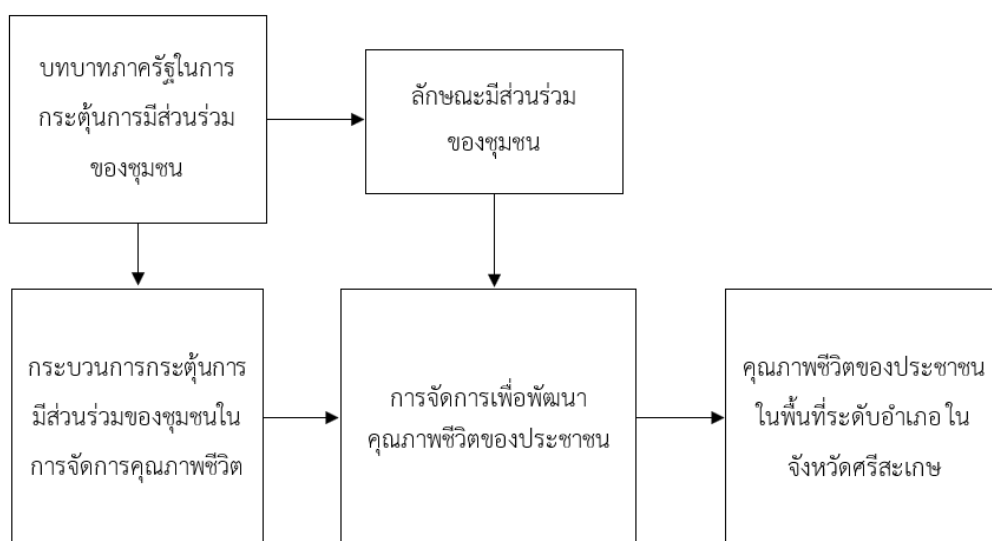
การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพที่อาศัยวิธีการวิจัยเอกสารและสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นหลัก ตลอดจนการสังเกตเพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติม โดยมีขั้นตอนดังนี้ (1) เตรียมการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมและทักษะการถามคำถามและการตีความคำตอบก่อนลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และทำการประสานผู้ให้ข้อมูลสำคัญนัดหมายเข้าพบ (2) ขั้นตอนระหว่างเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกตามประเด็นที่ศึกษา ร่วมกับการสังเกตพฤติกรรม เหตุการณ์ (3) ขั้นตอนหลังเก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของ

ข้อมูล รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร และดำเนินการจัดข้อมูลทั้งหมดอย่างเป็นระบบ หมวดหมู่ เพื่อนำไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลเชิงประจักษ์มาวิเคราะห์ร่วมกับเอกสารที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ การนำความรู้หรือข้อสังเกตที่รวบรวมได้จากภาคสนามมาดำเนินการตีความและสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย โดยมีจุดยืนบนบริบทของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการศึกษา แล้วนำเสนอเป็นผลการวิจัยในเชิงพรรณนาความต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาและรวบรวมประเด็นที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน และการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนจะเกิดขึ้นได้ ประการสำคัญคือมาจากนโยบายของภาครัฐที่ให้ความสำคัญกับประชาชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานนั้น บทบาทภาครัฐจึงเป็นบทบาทที่ท้าทายในการเป็นตัวแสดงหลัก ที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือชุมชน ดังที่มีกล่าวไว้ในแนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) และการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service: NPS) ของ Denhardt and Denhardt (2000 : 549-552) ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่าการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่ ภาครัฐมีบทบาทอย่างไรในการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นอย่างไร ตลอดจนมีกระบวนการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนหรือไม่ อย่างไร และมีผลอย่างไรต่อผลลัพธ์คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ระดับอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษผู้วิจัยจึงกำหนดประเด็นแนวทางในการศึกษาและนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษามีข้อค้นพบดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ระดับอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษอยู่ในระดับ 1) ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยตนเอง 2) ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยตนเอง และ 3) ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้วยตนเอง นอกจากนี้ชุมชนยังมีส่วนร่วมในการจัดการคุณภาพชีวิตในมิติของการจัดการเชิงกลยุทธ์ โดยมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและสภาพแวดล้อมของชุมชนเพื่อประกอบการวางแผน การดำเนินโครงการตามกลยุทธ์ และการประเมินผล ทั้งนี้ในขณะดำเนินงานตามโครงการได้มีการใช้ภาวะผู้นำ ทั้งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ในการบริหารและจัดการโครงการให้ประสบผลสำเร็จ

2. กระบวนการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการคุณภาพชีวิตของประชาชน พบว่า

1) การกระตุ้นให้เกิดโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในรูปแบบ “นำเสนอโดยประชาชน เพื่อประชาชน”

1.1 เปิดโอกาสให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น โดยมีการประชุมหารือประเด็นต่าง ๆ ในชุมชน ให้ความสำคัญกับการจัดประชุมประชาคมของชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อให้ชุมชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น นำเสนอข้อเสนอแนะโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และลดความขัดแย้งภายในชุมชน รวมถึงให้ความสำคัญกับทุกความคิดเห็นที่ได้รับฟังจากการประชุมหารือ กระตุ้นให้มีการดำเนินการเองในขั้นตอนการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เรียนรู้การดำเนินโครงการอย่างอิสระ

1.2 การให้พลังอำนาจชุมชนการให้สิทธิและพลังอำนาจของพลเมืองโดยให้ชุมชนพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชุมชนควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรของชุมชนได้แสดงออกซึ่งความสามารถของตนและได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต

2) การสร้างความเข้มแข็งในชุมชนด้วยการเปิดโอกาสให้ชุมชนดำเนินการเองอย่างอิสระตลอดกระบวนการ โดยมีลักษณะเปิดโอกาสให้กับชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการคิด ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผลด้วยตนเอง ตลอดจนการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนด้วยการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การกำหนดโครงการหรือกิจกรรมต้องมีสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

3) ส่งเสริมและสนับสนุนข้อมูลหรือองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง เมื่อภาครัฐเปิดโอกาสให้ชุมชนดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยตนเองตลอดกระบวนการซึ่งถือเป็นเรื่องที่ดี แต่ในทางปฏิบัติจริงนั้น ภาครัฐจำเป็นต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนชุมชนในเรื่องของข้อมูลและองค์ความรู้ที่สำคัญต่อกระบวนการจัดการของชุมชนภาครัฐ ต้องมีการสร้างระบบในการสื่อสาร สร้างช่องทางการติดต่อประสานงาน เพื่อการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย มีระบบคลังข้อมูล/ระบบฐานข้อมูล เพื่อให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องตามสถานการณ์ในปัจจุบันที่

ต้องมีความทันสมัย มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการแบบรวดเร็ว ให้สามารถสนับสนุนข้อมูลและองค์ความรู้ที่จำเป็นแก่ชุมชนได้ทันทั่วทั้งการประสานงานที่มีความรวดเร็วและชัดเจน

3. บทบาทภาครัฐในการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยมีบทบาทเป็น

1) บทบาทในการเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน

1.1 การกระตุ้นให้เกิดโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ที่ให้พลังอำนาจในการดำเนินโครงการแก่ชุมชนอย่างอิสระ เป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมดำเนินการตลอดกระบวนการอย่างเต็มที่ ทั้งนี้การให้พลังอำนาจชุมชน คือ การกระตุ้นให้ชุมชนมองหรือดำรงชีวิตเชิงรุก ความรู้สึกเชื่อมั่นในความสามารถและการควบคุมตนเอง การรับรู้ศักยภาพและเชื่อในตนเอง เน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการยอมรับตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความสามารถในการวางแผน การรักษาสีทธิของตนเอง

1.2 กระตุ้นการสร้างความร่วมมือและการยอมรับการแสดงความคิดเห็นในความต้องการของประชาชน การสร้างความรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นร่วมกัน กระตุ้นให้ประชาชนกล้าแสดงความคิดเห็นในทุก ๆ ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนหรือในชุมชน กล้าการตัดสินใจ กล้านำเสนอสิ่งที่ตนต้องการเกี่ยวกับปัญหาความเดือดร้อนหรือปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน กระตุ้นให้เกิดการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม รวมถึงสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการให้ความสำคัญกับทุกคน

2) บทบาทในการเป็นผู้อำนวยการหรือกำกับดูแล ให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ อำนวยการด้านข้อกำหนด หลักเกณฑ์ ต้องเป็นไปในทางจูงใจและกระตุ้นให้ชุมชนรู้สึกว่าจะไม่ถูกกีดกันหรือปิดกั้น ภาครัฐควรวางกฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ใด ๆ โดยเน้นภารกิจเป็นหลักมากกว่าการใช้กฎหมายที่มีอยู่ อำนวยความสะดวกด้วยการสร้างสิ่งจูงใจ และการสร้างเหตุกระตุ้นการเพิ่มความตระหนักรู้ทางด้านคุณภาพชีวิตให้ชุมชน เปรียบเสมือนว่าภาครัฐควรทำหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกมากกว่าลงมือดำเนินการเอง

3) บทบาทในการเป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุนข้อมูลหรือองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง ภาครัฐให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนด้านข้อมูลและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยที่ภาครัฐมีบทบาทในการสร้างองค์ความรู้ การแปลงความรู้ไปสู่การปฏิบัติ ด้วยการให้ความรู้แก่ชุมชนช่วยส่งเสริมการพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ ความเข้าใจถึงสถานการณ์ของการเปลี่ยนแปลงรอบด้าน ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการให้ชุมชนมีการปรับตัว มีการเรียนรู้ พัฒนาศักยภาพของชุมชน

โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ระดับอำเภอเมือง ในจังหวัดศรีสะเกษ เกิดผลลัพธ์เชิงคุณภาพชีวิตที่สามารถนำเสนอได้ดังต่อไปนี้

1. ผลลัพธ์เชิงคุณภาพชีวิตจากการสร้างอาชีพและการสร้างรายได้ผลลัพธ์เชิงคุณภาพชีวิตที่ได้จากการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการคุณภาพชีวิตนั้น พบว่า มีโครงการสร้างอาชีพ สร้างรายได้แก่ชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น กล่าวคือ ผลการดำเนินโครงการ

พัฒนาคุณภาพชีวิต สามารถทำให้ชุมชนมีรายได้จากโครงการที่ชุมชนนำเสนอเอง อันเกิดจากการวิเคราะห์ปัญหาและค้นหาจุดแข็ง รวมถึงศักยภาพของชุมชน และนำมาใช้ประกอบการจัดทำโครงการ จึงทำให้ผลการดำเนินงาน การลงมือปฏิบัติเกิดผลจริง สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้จริง ซึ่งถือว่าเป็นการยกระดับการจัดการคุณภาพชีวิต

2. ผลลัพธ์เชิงคุณภาพชีวิตด้านความผาสุกทั้งทางกายทางใจ จากการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้ประชาชนในชุมชนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี กล่าว สุขภาพร่างกายแข็งแรง ปลอดภัย และสุขภาพจิตดี คือ มีจิตใจแจ่มใส ลดความตึงเครียดได้

อภิปรายผลการวิจัย

ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ระดับอำเภอ ในจังหวัดศรีสะเกษ อยู่ในระดับ 1) ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยตนเอง 2) ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยตนเอง และ 3) ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในระดับสูง คือ สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ดีกว่าการมีส่วนร่วม ตามแนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) ที่ภาครัฐกำหนดนโยบายลงมาให้ชุมชนปฏิบัติตามหรือภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ ซึ่งต่างจากการมีส่วนร่วมของชุมชนทั้งสามระดับข้างต้น ที่แสดงให้เห็นว่าชุมชนมีพลังอำนาจในการจัดการตลอดกระบวนการ สอดคล้องกับแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service: NPS) ของ Denhardt and Denhardt (2000 : 549-552) ที่มีลักษณะเด่นคือ การเน้นหลักการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยกระตุ้นพลังอำนาจให้ประชาชน ในการมีส่วนร่วมตลอดกระบวนการ อันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในฐานะพลเมือง

ส่วนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการคุณภาพชีวิตของประชาชนในมิติการจัดการเชิงกลยุทธ์นั้น เนื่องจากการมีส่วนร่วมของชุมชนจัดอยู่ในระดับที่ชุมชนดำเนินการด้วยตนเองตลอดกระบวนการ ดังนั้น ในมิติการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ชุมชนเริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของชุมชน การได้วิเคราะห์ด้วยตนเองส่งผลให้ชุมชนได้หันมาทบทวนสภาพแวดล้อมรอบตัวและมีความเข้าใจลึกซึ้ง รวมถึงได้ตระหนักรู้ถึงศักยภาพของตนที่จะนำมาใช้ในการจัดการคุณภาพชีวิต เมื่อนำไปใช้ประกอบการจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต จึงทำให้สามารถกำหนดกลยุทธ์การจัดการได้ตรงประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไข การตัดสินใจเลือกโครงการเป็นไปได้ง่ายขึ้น และได้โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่มีกลยุทธ์ วิธีการและแนวทางการดำเนินงานที่เหมาะสมกับชุมชน สอดคล้องกับที่ Buriphakdi (2008) กล่าวว่า กระบวนการแรกของการจัดการคือ การค้นหาปัญหาความเดือดร้อนของชุมชน วิเคราะห์ให้ทราบถึงปัญหาที่แท้จริง และสาเหตุของปัญหานั้น ต้องมีการวิเคราะห์ในลักษณะเชื่อมโยง

ถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาสืบเนื่องประกอบด้วย หลังจากนั้นให้วิเคราะห์กระบวนการจัดการ และทรัพยากรที่ใช้ในการจัดการอย่างเป็นกระบวนการคิดเชิงระบบ จึงจะสามารถดำเนินการแก้ไขได้อย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับ Parinyasutinun, (2016 : 137-157) การวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างปัจจัยภายนอกและภายในที่ได้จากการวิเคราะห์ SWOT ก่อนการตัดสินใจวางแผนในการพัฒนาชุมชน ย่อมช่วยให้ชุมชนสามารถกำหนดแผนกลยุทธ์ นำไปสู่การจัดการชุมชนได้อย่างมีทิศทาง และบรรลุผลสำเร็จได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากการวิเคราะห์ SWOT เป็นบันไดขั้นแรกของการจัดการเชิงกลยุทธ์ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อชุมชนในการกำหนดแผนการหรือวิธีการในการดำเนินงานของชุมชนที่จะทำให้ชุมชนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ต่อไป ซึ่งต้องเลือกกลยุทธ์ให้สอดคล้องกันระหว่างทรัพยากรและศักยภาพของชุมชน ขณะที่การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การตรวจสอบสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการควบคุมและการประเมินผลกลยุทธ์นั้น มีผลให้การพัฒนาชุมชนประสบความสำเร็จ

เมื่อชุมชนได้นำกลยุทธ์มาสู่การปฏิบัติ ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในระดับที่ดำเนินการด้วยตนเอง การร่วมกันวางแผนการบริหารจัดการ การจัดการงบประมาณ การจัดการทรัพยากรที่ต้องใช้ในการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้การกำหนดกลยุทธ์ วางแผนการปฏิบัติการ การกำหนดรายละเอียด การดำเนินงานอย่างชัดเจน ตรงตามสภาพปัญหาได้มากที่สุด การที่ชุมชนได้คิดเอง ทำเอง เรียนรู้สิ่งต่างๆในการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยตนเอง พัฒนาไปสู่การพึ่งตนเองมีความยั่งยืน สอดคล้องกับการศึกษาของ ไกรศร และ ยุภาพร (2565 : 391-402) ที่พบว่า การตัดสินใจเลือกทำกิจกรรมที่จะส่งผลดีที่สุดต่อชุมชน ได้ใช้ทักษะ ความรู้และความมุ่งมั่นของการสร้างความรู้สึกร่วมกันของประชาชนเพื่อพัฒนาชุมชนของตนเอง เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า และตรวจสอบความโปร่งใสได้ ผ่านกระบวนการร่วมคิด ร่วมรับรู้ ร่วมตัดสินใจในทุกขั้นตอน ร่วมตัดสินใจในการดำเนินการ ร่วมติดตามประเมินผล ร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนา ส่งผลให้เกิดความรู้มีส่วนร่วม เกิดความรักและหวงแหนชุมชนตนเอง เมื่อประชาชนเข้าใจฐานรากของปัญหาที่เกิดขึ้นจริงแล้วย่อมสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาได้สอดคล้องและตรงตามเป้าหมายได้ เช่นเดียวกับ การศึกษาของ สุภาพร เพชรรัตน์กุล, ชัชวาลแสงทองล้วน, กาญจนา พันธุ์เอี่ยม และอริชัย สิริวิศรา (2564 : 717-736) ที่พบว่า แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเชิงกลยุทธ์สามารถนำมาใช้ในการดำเนินงานของชุมชนโดยชุมชนใช้แนวคิดในกระบวนการวิเคราะห์ กำหนดกลยุทธ์ เพื่อนำไปปฏิบัติ และใช้เป็นกระบวนการในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ นั้น ปฏิเสธไม่ได้ว่าต้องอาศัยภาวะผู้นำและยังชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยตนเองในการภาวะผู้นำจึงมีส่วนสำคัญในการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามที่ได้กำหนดไว้ โดยเฉพาะเมื่อมีสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาการปรับกลยุทธ์หรือการปรับตัวตามสถานการณ์จำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่เป็นรูปแบบของภาวะผู้นำยุคใหม่ที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้เหมาะสมได้ตลอดเวลา

และมีความสามารถในการบริหารความขัดแย้ง การติดต่อสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับที่ Ivancevich, Konopaske and Matteson (2008) กล่าวไว้ว่า ผู้นำมีความสำคัญในการนำองค์กรไปสู่ทิศทางที่เหมาะสม ก้าวสู่สำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ มีความรอบรู้หลักการบริหารจัดการที่ดี รู้หลักการจัดการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด บริหารความขัดแย้งได้ เช่นเดียวกับ Hitt, Haynes and Roy, (2010 : 437-444) ที่กล่าวถึงทักษะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ว่า แสดงออกถึงความสำคัญของการทำงานร่วมกัน ยอมรับและปฏิบัติตามการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ได้ทันที (Williams, 2005 : 25-27) การดำเนินการเชิงกลยุทธ์จะมีความลึกซึ้งในการวิเคราะห์ปัญหาในระดับที่ส่งผลต่ออนาคต ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการกำหนดและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ชัดเจน การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมินผลด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการให้พลังอำนาจแก่ประชาชน มีผลดีต่อชุมชนโดยทำให้ได้ประเมินศักยภาพของตน และตรวจสอบได้ทันทีว่าโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตนั้น สามารถตอบสนองต่อความต้องการ และความพึงพอใจของตนหรือไม่ ผลที่ได้จะเป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนกลับให้เห็นได้ว่าการดำเนินการตั้งแต่กระบวนการแรก กล่าวคือ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของชุมชน การวางแผน การดำเนินโครงการตามกลยุทธ์ ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นการดำเนินการโดยชุมชนทั้งสิ้น เป็นอย่างไร เป็นที่น่าพึงพอใจหรือไม่ หากไม่พึงพอใจชุมชนต้องกลับมาทบทวนตนเองว่ามีอะไรผิดพลาด หรือบกพร่องตรงไหน อย่างไร จึงได้ผลลัพธ์ออกมาเป็นเช่นนั้น ในทางตรงกันข้ามหากเป็นที่พึงพอใจย่อมแสดงให้เห็นว่า ชุมชนมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา วิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคของชุมชนได้ถูกต้อง และมีการวางแผน การดำเนินโครงการตามกลยุทธ์ได้อย่างเหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน ซึ่ง Crawford & Helm (2009 : 73-87) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินผลลัพธ์ของโครงการพัฒนาจะเป็นตัวชี้วัดการตอบสนองต่อความต้องการ ความพึงพอใจ ประโยชน์สาธารณะ ตลอดจนคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน หากพิจารณาแล้วเห็นว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนด้วยตนเองดีกว่าการประเมินผลโดยภาครัฐ เนื่องจากว่าเป็นการประเมินความพึงพอใจและการตอบสนองความต้องการของประชาชน

การกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน ตามแนวคิดการบริการสาธารณะแนวใหม่ (New Public Service) ภาครัฐการให้พลังอำนาจชุมชนในการดำเนินงานอย่างอิสระ และบทบาทภาครัฐเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการกระตุ้นให้เกิดโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ที่ให้พลังอำนาจในการดำเนินโครงการแก่ชุมชนอย่างอิสระนั้น สามารถตอบสนองความต้องการในการแก้ไขปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ดีกว่า การที่ชุมชนได้คิดเอง ทำเอง เรียนรู้สิ่งต่างๆจากการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยตนเอง จะพัฒนาไปสู่การพึ่งตนเอง มีความยั่งยืนมากกว่า เมื่อเทียบกับการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามแนวคิดการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance) ที่ภาครัฐยังเข้ามาดำเนินการเอง หรือเข้ามาร่วมดำเนินการโครงการ ที่ทำให้ชุมชนยังคงต้องพึ่งพาภาครัฐอยู่

นอกจากนี้ กระบวนการกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนด้วยการสร้างความเข้มแข็งในชุมชน ที่พบว่า ภาครัฐเปิดโอกาสให้ชุมชนดำเนินการเองอย่างอิสระตลอดกระบวนการ โดยภาครัฐเป็นผู้อำนวยความสะดวกหรือกำกับดูแลคอยอำนวยความสะดวกและกำกับดูแลให้การดำเนินงานเป็นไปตามหลักเกณฑ์เท่านั้น มีผลต่อชุมชนในแง่ที่ว่า ชุมชนได้แสดงศักยภาพของตนได้เต็มที่ ผ่านการกระตุ้นการจัดการด้วยความสามารถในการสร้างองค์ความรู้ และด้วยทรัพยากรที่มีในชุมชน เนื่องจากการหาวิธีการแก้ปัญหา และการกำหนดทิศทางข้างหน้าของชุมชนต้องนำมาปรับใช้ และนำมาเป็นฐานให้เกิดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนจึงมีเป้าหมายให้ชุมชนสามารถแก้ปัญหาด้วยตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของ Phetiomthong, Eamsakul and Rojanatrakul (2021 : 354-367) ที่พบว่า การสร้างชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืนแบบพึ่งพาตนเองเป็นกระบวนการส่งเสริมสนับสนุนให้ชุมชนมีการรวมตัวกัน วิเคราะห์ วิจัยปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนของตนเอง เพื่อร่วมกันแสวงหาทางเลือก หรือทางออกของปัญหา การรวมตัวกันของสมาชิกในชุมชน ให้ก่อเกิดพลังในการดำเนินกิจกรรมในชุมชน โดยประชาชนในชุมชนผ่านการถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์ซึ่งกันและกันอย่างเป็นระบบ การพัฒนาความคิด จิตสำนึก และความตระหนักรู้ของผู้นำชุมชน สมาชิกในชุมชนให้สามารถคิด ปฏิบัติตัดสินใจอย่างเป็นอิสระที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองในการจัดการตนเองให้มีสภาพที่ดีขึ้น โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ให้ชุมชนมีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนโดยกระบวนการแบบพึ่งพาตนเอง ดำเนินการด้วยตนเอง และสอดคล้องกับการศึกษาของ สุธิดา แจ่มประจักษ์ (2565 : 214-221) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ ร่วมคิดค้นและวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชน ร่วมตัดสินใจวางแผน ร่วมดำเนินการ และร่วมติดตามประเมินผล ความสามารถในการจัดการของชุมชนเพื่อให้ชุมชนสามารถเกิดเรียนรู้นำไปสู่การจัดการชุมชนเข้มแข็ง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กำหนดนโยบายการส่งเสริมหรือสนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการคุณภาพชีวิตของประชาชน ด้วยมาตรการยกระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างแท้จริง คือ ชุมชนมีสิทธิในฐานะพลเมือง ได้รับพลังอำนาจจากภาครัฐเต็มที่ในการดำเนินการ เปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีโอกาสได้มีการเสนอความต้องการ ในฐานะพลเมืองของประเทศในการนำเสนอความคิดเห็นเพื่อการวางแผน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย รวมถึงของโครงการต่าง ๆ เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาอย่างเท่าเทียมกันนโยบายที่สนับสนุนให้มีโครงการในลักษณะให้พลังอำนาจแก่ประชาชนในการดำเนินการตลอดกระบวนการ จึงเป็นสิ่งที่ช่วยแก้ไขปัญหาทั้งด้านการดำเนินการและปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ดี กล่าวคือ การดำเนินการตลอดกระบวนการ ชุมชนมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นกระบวนการ ตั้งแต่การเสนอโครงการที่เกิดจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและสภาพแวดล้อมของชุมชนเองนั้น จะทำให้มองเห็น

ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนหลากหลายมุมมอง และสามารถวิเคราะห์ทรัพยากรในชุมชนที่ต้องนำมาใช้ร่วมกับการดำเนินการตามโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ และยังช่วยในเรื่องของวางแผนการดำเนินงานได้ง่ายขึ้น การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตั้งแต่เริ่มต้น มีส่วนช่วยให้ประชาชนได้เรียนรู้การคิด วิเคราะห์ประเด็นปัญหา ทางเลือกหรือแนวทางแก้ปัญหาในชุมชนที่เหมาะสมมากขึ้น รวมถึงข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์อย่างละเอียดถี่ถ้วน ถือว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะนำมาใช้ประกอบการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ประสบความสำเร็จได้

2. การกำหนดนโยบายของภาครัฐควรต้องคำนึงถึงปัจจัยร่วมดังต่อไปนี้

1) การนำเสนอโครงการด้วยชุมชน ซึ่งอาศัยกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ที่ต้องวิเคราะห์สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา ค้นหาจุดแข็งจุดอ่อนของชุมชน ประกอบการคัดเลือกและกำหนดกลยุทธ์ในการจัดการ ซึ่งมีขั้นตอนสำคัญประการหนึ่งคือ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการตัดสินใจของด้วยตนเอง

2) การดำเนินโครงการหรือการนำกลยุทธ์ของโครงการไปสู่การปฏิบัติ โดยการวางแผนการปฏิบัติ การวางแผนการบริหารจัดการโครงการ เช่น การจัดการทรัพยากร การจัดการงบประมาณ

3) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมินผล ความพึงพอใจของประชาชนในชุมชน/หมู่บ้านจากการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. การกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน กระตุ้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วยตนเอง ในขั้นตอนการตัดสินใจ การดำเนินการ และการประเมินผล เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เรียนรู้การดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างอิสระ

2. ลดบทบาทภาครัฐลงให้เหลือเพียงบทบาทดังนี้ 1) บทบาทภาครัฐในการเป็นผู้กระตุ้นการมีส่วนร่วมในชุมชน โดยกระตุ้นการสร้างร่วมมือและการยอมรับการแสดงความคิดเห็นในความต้องการของประชาชน การสร้างความรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นร่วมกัน 2) บทบาทภาครัฐในการเป็นผู้อำนวยการหรือกำกับดูแล กล่าวคือ ภาครัฐจะมีบทบาทหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเจรจาต่อรอง ใกล้เคียง ให้ความช่วยเหลือแก้ไขแก่ประชาชน 3) บทบาทภาครัฐในการเป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุนข้อมูล องค์ความรู้ที่ และสร้างโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนตลอดกระบวนการ

3. ในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตจะต้องให้ประชาชนหรือชุมชนได้มีส่วนร่วมตลอดกระบวนการ จัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติงานโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ที่มีความชัดเจนและมาตรฐาน เข้าใจง่ายและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในหลักการ หลักเกณฑ์ และขั้นตอนการปฏิบัติที่ถูกต้อง ประชาชนสามารถนำมาดำเนินการด้วยตนเองได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามเกณฑ์ที่ภาครัฐต้องการ และยังจะช่วยเพิ่มความเร็วในการดำเนินงานและเพิ่มคุณภาพได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การขยายผลการศึกษาควรนำผลสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากการวิจัย ซึ่งเป็นแนวทาง บทบาทภาครัฐ และแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการคุณภาพชีวิต ที่จะทำให้การดำเนินงาน ประสบความสำเร็จ ไปใช้ในการศึกษาการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมอื่นๆ ได้

เอกสารอ้างอิง

- ไกรสร วันละ และยุภาพร ยุภาศ. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*. 8 (2), 391-402.
- ปัญญา พลศักดิ์ (2564). การศึกษาและพัฒนารูปแบบการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอของ อำเภอเมืองศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารสภาการสาธารณสุขชุมชน*. 3 (2), 40-52.
- พัชรี สีโรรส และพรทิพย์ แก้วมูลคำ. (2560). การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม: ตัวแบบและกรณีศึกษาสู่ ความสำเร็จ. *วารสารการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน*. 24 (2), 136-145.
- พรทิพย์ แก้วมูลคำ. (2560). *การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม: เทคนิควิธีและการนำไปสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม.
- Andrews, R., Boyne, G. A., Law, J. & Walker, R. M. (2009). Strategy Formulation, Strategy Content and Performance. *Public Management Review*. 11 (1), 1-22.
- Cheema, G. S. (2005). *From public administration to governance: The paradigm shift in the link between government and citizens*. In 6th Global Forum on Reinventing Government towards Participation and Transparent Governance, Seoul, Republic of South Korea.
- Crawford, L. H. & Helm, J. (2009). Government and governance: *The value of project management in the public sector*. 40 (1), 73-87.
- Denhardt, J. V. & Denhardt, R. B. (2000). The New Public Service: Serving Rather than Steering. *Public Administration Review*. 60 (6), 549-559.
- Denhardt, J. V. & Denhardt, R. B. (2015). The New Public Service Revisited. *Public Administration Review*. 75 (5), 664-672.
- Hay, I. (2006). Transformational leadership: characteristics and criticisms, *E-Journal of Organizational Learning and Leadership*. 5 (2), 3-8.
- Ivancevich, J. M., Konopaske, R. & Matteson, M. T. (2008). *Organizational behavior and management*. (8th ed.). Boston: McGraw-Hill.
- Williams, B. S. (2005). A Lesson in Strategic Leadership for Service. *Nurse Leader*. 3 (5), 25-27.

การสร้างแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ตอนปลายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในจังหวัดพิษณุโลก

**Development of the Measurement Scale on Critical Thinking Skills for
Upper Elementary School Students under Phitsanulok Primary
Educational Service Area Office**

สุนันtha ส่งนุ่น และ เอื้อมพร หลินเจริญ

มหาวิทยาลัยนเรศวร

Sunantha Songnun and Aumporn Lincharearn

Naresuan University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: sunantha64@nu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อสร้างและหาคุณภาพแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย 2) เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติการวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยกลุ่มประชากรจำนวน 20,150 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 395 คน ได้มาจากการสุ่มหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดการ คิดอย่างมีวิจารณญาณ ตามแนวคิดของ Dressel and Mayhew จำนวน 42 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย สัมประสิทธิ์การกระจาย ความเบ้ ความโด่ง เปอร์เซ็นไทล์ คะแนนมาตรฐานที่แบบแจกแจงปกติ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสามารถในการนิยามปัญหา ความสามารถในการเลือกข้อมูล เกี่ยวข้องกับการหาคำตอบของปัญหา ความสามารถในการจัดระบบข้อมูล ความสามารถในการกำหนดและ เลือกสมมติฐาน และความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล โดยมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.17 ถึง 0.40 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.23 ถึง 0.54 ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงทั้งฉบับมีค่า 0.899 และความตรงเชิงโครงสร้าง 2) การสร้างเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น ของแบบวัดแบ่ง ออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณสูง เมื่อมีคะแนน 33 คะแนนขึ้นไป ($\geq T57$), การคิดอย่าง มีวิจารณญาณค่อนข้างสูง เมื่อมีคะแนนตั้งแต่ 27-32 คะแนน ($T50 - T56$), การคิดอย่างมีวิจารณญาณปาน

* วันที่รับบทความ : 5 มิถุนายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 8 สิงหาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 9 สิงหาคม 2566

Received: June 5, 2023; Revised: August 8, 2023; Accepted: August 9, 2023

กลาง เมื่อมีคะแนนตั้งแต่ 22-26 คะแนน (T46 – T49), และการคิดอย่างมีวิจารณญาณต่ำ เมื่อมีคะแนนน้อยกว่า 22 คะแนน (น้อยกว่า T46)

คำสำคัญ: แบบวัด; การคิดอย่างมีวิจารณญาณ; เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น

Abstracts

This study aimed 1) to develop and verify the quality of the measurement scale on critical thinking skills for upper elementary school students and 2) to create a norm of the measurement scale on critical thinking skills. The sample in this study included 395 grade 4-6 students under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office, obtained by multi-stage sampling of the population of 20,150 people. The research instrument was the measurement scale on critical thinking skills based on Dressel and Mayhew's concept, totaling 42 items. Statistics for data analysis included mean, coefficient of distribution, skewness, kurtosis, percentile, normally distributed standardized scores, and confirmatory factor analysis.

The findings revealed that 1) the measurement scale on critical thinking skills for upper elementary school students consisted of 5 components: the ability to define problems, the ability to choose information related to solutions to problems, the ability to organize information, the ability to create hypotheses, and the ability to draw logical conclusions. The IOC value was between 0.60-1.00. The difficulty was between 0.17 to 0.40. The index of discrimination was between 0.23 and 0.54. The analysis result of the reliability was 0.899 at a high level with structural conformity. 2) The determination of local norms of the measurement scale was divided into 4 levels: a high level of critical thinking with a score of 33 or more ($\geq T57$), a relatively high level of critical thinking with a score between 27-32 (T50 – T56), a moderate level of critical thinking with a score between 22-26 (T46 – T49), and a low level of critical thinking with a score less than 22 ($< T46$).

Keywords: Critical Thinking; Local Norms; Measurement Scale

บทนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ของโลกในปัจจุบัน โดยเฉพาะโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงความรู้และเทคโนโลยีอย่างมาก ที่นำไปสู่การเป็นสังคมดิจิทัลอย่างรวดเร็ว เชื่อมโยงความเจริญก้าวหน้าทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการศึกษา เป็นต้น ซึ่งกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนความเจริญก้าวหน้าดังกล่าว นั้นคือ ประชากรในประเทศ หากประเทศใดตระหนักและมีแผนการเพื่อเตรียมความพร้อมส่งเสริมและสนับสนุนประชากรเพื่อผลักดันให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีทักษะที่จำเป็นที่สามารถแข่งขันในด้านต่าง ๆ บนเวทีโลกได้ ประเทศนั้นจะมีแนวโน้มที่จะเป็นประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้า การคิดจึงมีความสำคัญเนื่องจากการคิดกำหนดความเป็นตัวบุคคล เป็นพื้นฐานของสติปัญญาและความเข้าใจเป็นพื้นฐานการตัดสินใจ ซึ่งคนที่ “คิดเป็น” จะไม่ถูกหลอกด้วยข้อมูลที่ได้รับและไม่เชื่อถือนี่สิ่งต่างๆ อย่างง่าย ๆ นอกจากนั้นมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พ.ศ. 2559 ได้กำหนดมาตรฐาน

คุณภาพของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา

ธรรมชาติของวิทยาศาสตร์ เป็นการศึกษาทฤษฎีความรู้และสังคมวิทยาของวิทยาศาสตร์ การศึกษาวิธีการได้มาซึ่งความรู้หรือการศึกษาค่านิยมและความเชื่อที่มีอยู่ในความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการพัฒนาความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และจิตวิทยาศาสตร์ ในการสืบเสาะหาความรู้การแก้ปัญหา รู้ว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้น สามารถอธิบายและตรวจสอบได้ภายใต้ข้อมูลและเครื่องมือที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้น ๆ เข้าใจว่าวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสังคมและสิ่งแวดล้อมมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน” ดังนั้นการเรียนรู้วิทยาศาสตร์จึงมีความสำคัญจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์สอดคล้องกับการพัฒนาคนให้เข้ากับสังคมยุคใหม่มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century skills) และการพัฒนาความสามารถทางด้านการคิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทั้งนี้เนื่องจากความรู้และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์มีความซับซ้อนและมีบริบทเงื่อนไขที่หลากหลายประการจึงต้องอาศัยการพิจารณา ไตร่ตรองอย่างรอบคอบ อย่างสมเหตุสมผล

จากเหตุผล ความสำคัญของการคิดอย่างมีวิจารณญาณดังกล่าว ผู้วิจัยจึงศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายได้แก่ Watson–Glaser Critical Thinking Appraisal สร้างขึ้นโดย วัดสันและเกลเซอร์และ Cornell Critical Thinking Test, Level X and Z สร้างขึ้นโดย Ennis และ Millman โดยยึดแนวคิดของ Ennis เป็นหลักผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิด ของ Dressel and Mayhew ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การนิยามปัญหา 2) การเลือกข้อมูลสำหรับการแก้ปัญหา 3) การจัดระบบข้อมูล 4) การกำหนดหรือเลือกสมมติฐาน 5) การสรุปเป็นความสามารถในการคิด โดยแนวคิดดังกล่าวมีสอดคล้องกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ 1) สังเกตและระบุปัญหา 2) ตั้งสมมติฐาน 3) ทำการทดลองหรือทดสอบสมมติฐาน 4) เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล 5) สรุปผลการทดลอง ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นแนวคิดในการพัฒนาแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณตามแนวคิดของ Dressel and Mayhew ที่มีเนื้อหาในเชิงวิทยาศาสตร์และมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันเพื่อใช้เป็นผลสะท้อนว่านักเรียนมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณอยู่ในระดับใด และสามารถนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย และในช่วงขั้นต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการแปลผลเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่นของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norm) การวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การศึกษาโดยใช้แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งแบ่งออกเป็น เขต 1 เขต 2 และเขต 3 จำนวนนักเรียน 20,150 คน จำนวนโรงเรียน 289 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็ก 197 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 75 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 14 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 3 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 395 คน จำนวน 9 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม แบ่งขนาดของโรงเรียนตามเกณฑ์จำนวนนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการนิยามปัญหา 2) ความสามารถในการเลือกข้อมูลเกี่ยวข้องกับการหาคำตอบของปัญหา 3) ความสามารถในการจัดระบบข้อมูล 4) ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน 5) ความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล จำนวน 42 ข้อ เป็นเครื่องมือในการวิจัย มีขั้นตอนการพัฒนาแบบวัด ดังนี้

2.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

2.2 ศึกษาปริมาณ แนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ความหมาย และองค์ประกอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยเฉพาะแนวคิดของ Dressel and Mayhew

2.3 เขียนนิยามการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ในรูปนิยามศัพท์เฉพาะ องค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้ ซึ่งได้จากการสรุปนิยามที่ค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4 สร้างแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณตามนิยามเชิงปฏิบัติการและพฤติกรรมบ่งชี้ของการคิดอย่างมีวิจารณญาณทั้ง 5 องค์ประกอบ มีลักษณะเป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์

2.5 ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของแบบวัด ด้านความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา โดยผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 5 ท่าน

2.6 ทดสอบครั้งที่ 1 หาคุณภาพด้านความง่ายรายข้อ อำนาจจำแนกรายข้อ

2.7 ทดสอบครั้งที่ 2 หาความเที่ยงของแบบวัด และหาความตรงเชิงโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirm factor analysis: CFA)

2.8 สร้างเกณฑ์ปกติ (norms) โดยนำคะแนนจากการหาคุณภาพของแบบทดสอบแปลงเป็นคะแนนที่ปกติ (normalized T-score) แล้วปรับขยายคะแนนที่ปกติโดยใช้วิธีกำลังสองต่ำสุด (least squares method)

2.9 พิมพ์แบบทดสอบ และคู่มือการใช้ แบบทดสอบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ดำเนินการประสานงานและส่งแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อทดสอบนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย และนำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบกับข้อคำถาม (Item Objective Congruence Index : IOC)

4.2 การวิเคราะห์หาค่าความง่าย และค่าอำนาจจำแนกโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทุกข้อโดยใช้สูตร Item Total Correlation

4.3 การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA)

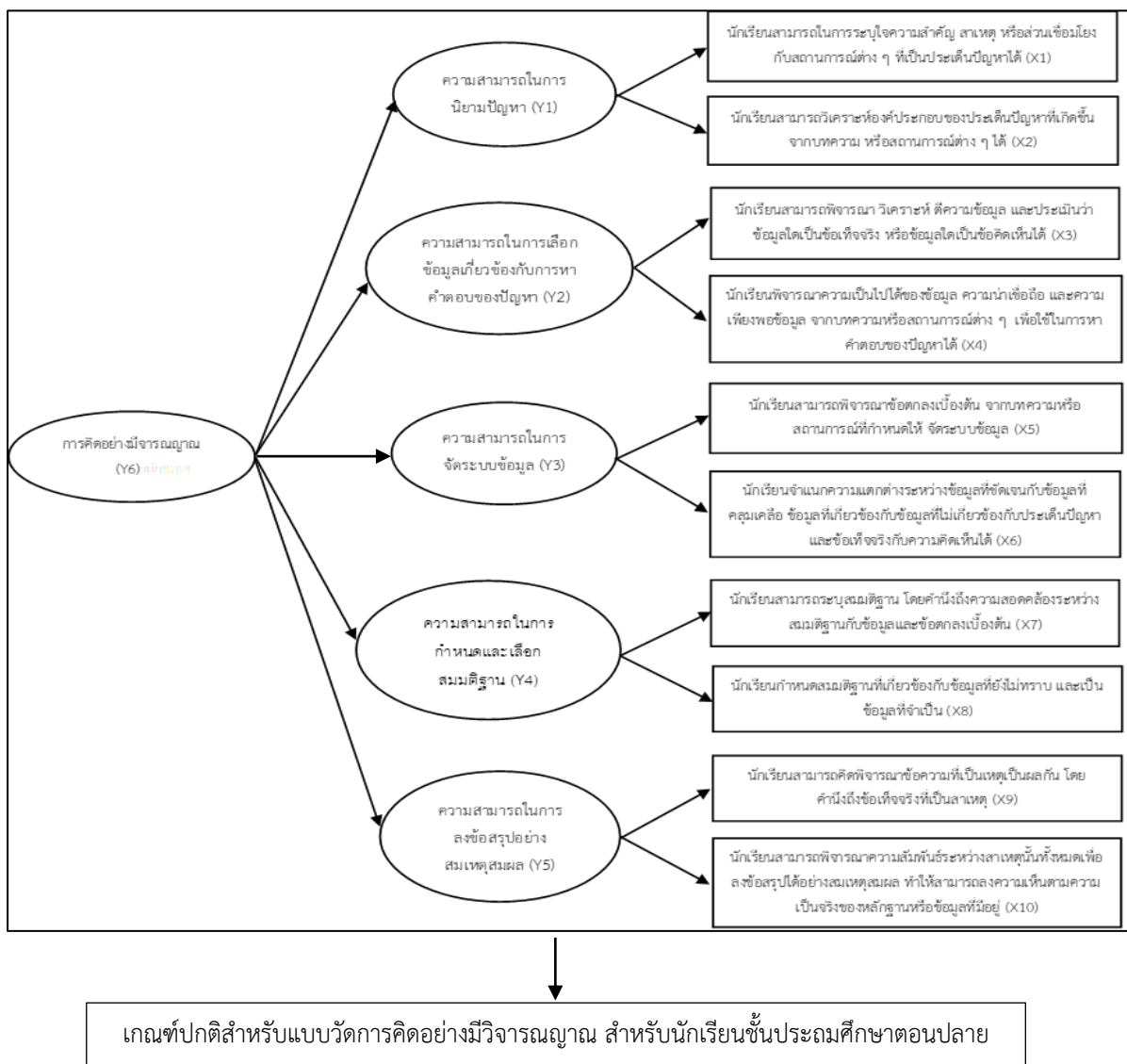
4.4 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่น โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) จากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

4.5 การสร้างเกณฑ์ปกติ โดยการคำนวณหาค่าความถี่ ความถี่สะสม และนำความถี่สะสมของบรรทัดที่อยู่ต่ำกว่า 1 บรรทัด บวกกับครึ่งหนึ่งของค่าความถี่ของคะแนนในบรรทัดนั้น เพื่อใช้ในการหาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ นำค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rank) ที่คำนวณได้มาเปรียบเทียบกับตารางเทียบ ตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์เป็นคะแนนที่ปกติ (Normalized T-Score) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เทียบตารางแปลผล คะแนนที่ ทำการปรับขยายคะแนนที่ปกติด้วยวิธีการสร้างสมการพยากรณ์เพื่อให้ได้คะแนนที่ครอบคลุมทุก ค่าคะแนนที่มีโอกาสเป็นไปได้ และทำการแบ่งเกณฑ์การแปลผลการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยใช้คะแนนที่ปกติเทียบว่าคะแนนดิบที่ได้ตรงกับคะแนนที่ปกติเท่าไร โดยมีเกณฑ์ในการแปลผลคะแนน (Clark-Carter, 2005) ดังนี้

P75.00 ขึ้นไป	หมายถึง มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ระดับสูง
P50.00 – P74.99	หมายถึง มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ระดับค่อนข้างสูง
P25.00 – P49.99	หมายถึง มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ระดับค่อนข้างต่ำ
น้อยกว่า P25.00	หมายถึง มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ระดับต่ำ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การสร้างแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ตามแนวคิดของ Dressel and Mayhew องค์ประกอบการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีจำนวนทั้งสิ้น 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การนิยามปัญหา 2) การเลือกข้อมูลสำหรับการแก้ปัญหา 3) การจัดระบบข้อมูล 4) การกำหนดหรือเลือกสมมติฐาน 5) การสรุปเป็นความสามารถในการคิด โดยแนวคิดดังกล่าวมีสอดคล้องกับกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ 1) สังเกตและระบุปัญหา 2) ตั้งสมมติฐาน 3) ทำการทดลองหรือทดสอบสมมติฐาน 4) เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล 5) สรุปผลการทดลอง และประกอบด้วยพฤติกรรมบ่งชี้ 10 ตัว ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

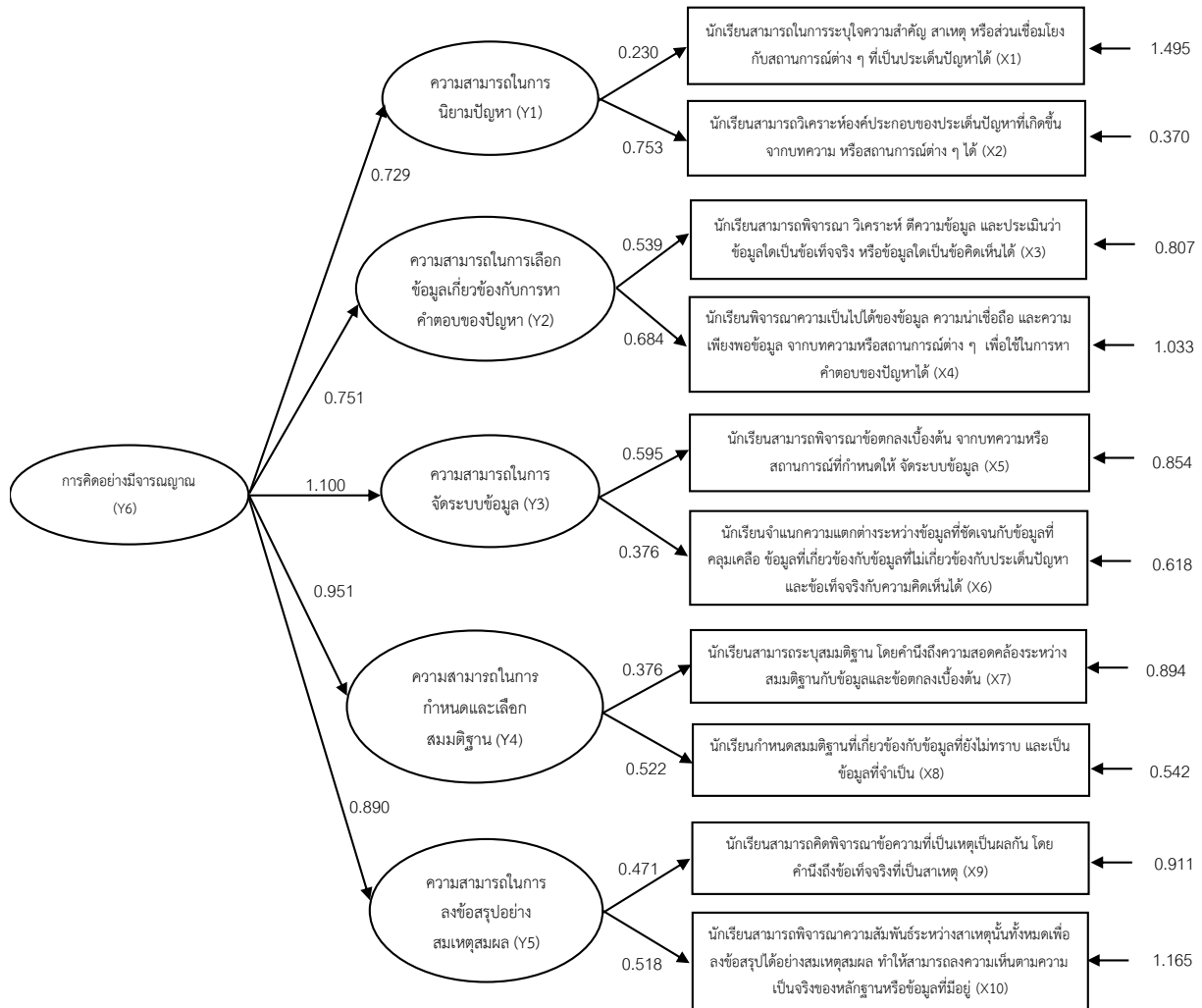
1. ผลการสร้างและหาคุณภาพของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย พบว่า

1.1 แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งสิ้น 42 ข้อ เป็นแบบวัดเชิงสถานการณ์ 4 ตัวเลือก ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความสามารถในการนิยามปัญหา 2) ความสามารถในการเลือกข้อมูลเกี่ยวข้องกับการหาคำตอบของปัญหา 3) ความสามารถในการจัดระบบข้อมูล 4) ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน 5) ความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล มีพฤติกรรมบ่งชี้ จำนวน 10 ข้อ

1.2 ผลการหาคุณภาพของแบบวัดด้านความตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 50 ข้อ พบว่า แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ผ่านการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC อยู่ค่าระหว่าง 0.60-1.00 มีความตรงเชิงเนื้อหาจำนวน 50 ข้อ

1.3 ผลการหาคุณภาพด้านความยากง่าย อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบวัด จำนวน 42 ข้อ โดยใช้เกณฑ์ค่าความยากง่าย อยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 แบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.16 ถึง 0.40 เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 ถึง 1.00 มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง -0.10 ถึง 0.79 ดังนั้น เมื่อพิจารณาเกณฑ์ความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก มีข้อคำถามไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 8 ข้อ และผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น จำนวน 42 ข้อ พบว่า มีค่าความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคทั้งฉบับ เท่ากับ 0.937 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้

1.4 ผลการหาคุณภาพด้านความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โดยมีเกณฑ์การพิจารณาจากค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-squared) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) ค่าองศาอิสระ (Degree of Freedom) ควรค่ามากกว่า 0 ค่าดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) กับดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) ควรมีค่าน้อยกว่า 0.05 จะสอดคล้องดี และค่าดัชนีวัดระดับความเหมาะสมพอดีเชิงเปรียบเทียบ (CFI) กับดัชนีที่แสดงการยอมรับของโมเดล (TLI) ควรมีค่าน้อยกว่า 0.90 จะอยู่ในเกณฑ์ที่ดี มีรายละเอียด ดังตารางที่ 1

แผนภาพที่ 2 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

ตารางที่ 1 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

องค์ประกอบและพฤติกรรมบ่งชี้	Factor Loading	S.E.	t	R ²
องค์ประกอบที่ 1 ความสามารถในการนิยามปัญหา (Y1)	0.729	0.176	4.134*	0.532
พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 1 นักเรียนสามารถในการระบุใจความสำคัญ สาเหตุ หรือส่วนเชื่อมโยงกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นประเด็นปัญหาได้ (X1)	0.230	0.084	2.744*	0.053
พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 2 นักเรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากบทความ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ (X2)	0.753	0.177	4.259*	0.567
องค์ประกอบที่ 2 ความสามารถในการเลือกข้อมูลเกี่ยวข้องกับการหาคำตอบของปัญหา (Y2)	0.751	0.085	8.860*	0.564
พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 3 นักเรียนสามารถพิจารณาวิเคราะห์ ตีความข้อมูล และประเมินว่าข้อมูลใดเป็นข้อเท็จจริง หรือข้อมูลใดเป็นข้อคิดเห็นได้	0.539	0.073	7.434*	0.291
พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 4 นักเรียนพิจารณาความเป็นไปได้ของข้อมูล ความน่าเชื่อถือ และความเพียงพอข้อมูล จากบทความหรือสถานการณ์ต่างๆ เพื่อใช้ในการหาคำตอบของปัญหาได้	0.684	0.076	8.990*	0.468
องค์ประกอบที่ 3 ความสามารถในการจัดระบบข้อมูล	1.100	0.142	7.745*	Undefined
พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 5 นักเรียนสามารถพิจารณาข้อตกลงเบื้องต้น จากบทความหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ จัดระบบข้อมูล	0.595	0.088	6.783*	0.354

พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 6 จำแนกความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ชัดเจนกับข้อมูลที่คลุมเครือ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกัน ประเด็นปัญหา และข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นได้	0.376	0.076	4.965*	0.141
องค์ประกอบที่ 4 ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน	0.951	0.153	6.211*	0.904
พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 7 นักเรียนสามารถระบุสมมติฐาน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องระหว่างสมมติฐานกับข้อมูลและข้อตกลงเบื้องต้น	0.376	0.084	4.486*	0.141
พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 8 นักเรียนกำหนดสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ยังไม่ทราบ และเป็นข้อมูลที่จำเป็น	0.522	0.097	5.389	0.273
องค์ประกอบที่ 5 ความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล	0.890	0.117	7.603*	0.793
พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 9 นักเรียนสามารถคิดพิจารณาข้อความเป็นเหตุเป็นผลกัน โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่เป็นสาเหตุ	0.471	0.083	5.679*	0.222
พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 10 นักเรียนสามารถพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุนั้นทั้งหมดเพื่อลงข้อสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล ทำให้สามารถลงความเห็นตามความเป็นจริงของหลักฐานหรือข้อมูลที่มีอยู่	0.518	0.083	6.244*	0.268
ดัชนีวัดความสอดคล้อง Chi-square = 30.26, df = 29 , p – value = 0.400, RMSEA = 0.014, CFI = 0.995, TLI = 0.992, SRMR = 0.039				

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาสถิติทดสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย กับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ค่าไคสแควร์ (Chi-square) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 30.26$, $df = 29$, $p\text{-value} = 0.400$ และค่า RMSEA = 0.014 มีค่าใกล้ 0 ค่า CFI = 0.995 และค่า TLI = 0.992 มีค่าใกล้ 1 และค่า SRMR = 0.039 มีค่าใกล้ 0 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ แสดงว่า โมเดลการวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) ของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัว พบว่า มีค่าระหว่าง 0.230 ถึง 0.753 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกองค์ประกอบ นั่นคือ โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มีความตรงเชิงโครงสร้าง

ตัวอย่างแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

สถานการณ์ที่ 1 ใช้ตอบคำถามข้อ 00

สถานการณ์ที่ 4 เรื่อง กินดีไม่มีโรค

สุขภาพของเราจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับอาหารที่เรากิน ความเจ็บป่วยหรือโรคหลายโรค เช่น โรคอ้วน เบาหวาน ความดัน หัวใจและหลอดเลือด เส้นเลือดสมอง มะเร็ง โรคไต ฯลฯ ล้วนแต่เป็นโรคที่มีสาเหตุส่วนหนึ่งมาจาก “การกินที่ไม่ถูกต้อง”

พฤติกรรมการกินอาหารในวิถีประจำวันของแต่ละคน ย่อมเป็นสิ่งสำคัญที่ไม่ควรมองข้าม จนเดินไปสู่เส้นทางความเจ็บป่วยจากการเป็นโรคใดโรคหนึ่ง

ที่มา <https://www.hsri.or.th/people/media/waiting-categorize/detail/4853>

00. ปัญหาสำคัญจากข้อมูลในบทความนี้คือข้อใด

- ก. วิธีการรักษาสุขภาพ
- ข. พฤติกรรมการกินอาหาร
- ค. วิถีชีวิตประจำวันของผู้ป่วย
- ง. ความเจ็บป่วยด้วยโรคต่าง ๆ

2. ผลการสร้างเกณฑ์ปกติ (Local Norms) ของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการทดสอบมาสร้างเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) ของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 รวมทั้งสิ้น 395 คน คะแนนเต็ม 42 คะแนน พบว่า มีคะแนนดิบอยู่ระหว่าง 11 ถึง 40 คะแนน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 25.60 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 7.08 มีช่วงคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ อยู่ระหว่าง 0 ถึง 100 มีช่วงคะแนนที่ปกติ ตั้งแต่ 28 ถึง 72 โดยเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) ของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็น 4 ระดับ มีรายละเอียด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) ของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

การคิดอย่างมี วิจารณญาณ	คะแนนดิบ (Raw Score)	เปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile)	คะแนนมาตรฐานที่ (Normalized T-Score)	ระดับการคิด อย่างมี วิจารณญาณ
เกณฑ์ปกติ ระดับท้องถิ่น	33 คะแนนขึ้นไป	P75.00 ขึ้นไป	T57 ขึ้นไป	สูง
	27-32 คะแนน	P50.00 – P74.99	T50 – T56	ค่อนข้างสูง
	22-26 คะแนน	P25.00 – P49.99	T46 – T49	ปานกลาง
	น้อยกว่า 22	น้อยกว่า P25.00	น้อยกว่า T46	ต่ำ

จากตาราง 2 พบว่า เกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) ของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เทียบกับเกณฑ์การแปลผลคะแนนที่ปกติของ (Clark-Carter, 2005) พบว่า จำแนกออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่

การคิดอย่างมีวิจารณญาณในระดับสูง มีคะแนนดิบตั้งแต่ 33 คะแนนขึ้นไป มีช่วงคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ 75.00 ขึ้นไป และมีช่วงคะแนนที่ปกติ 57 ขึ้นไป ซึ่งหมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายมีผลการวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณอยู่ในระดับสูง โดยมีคะแนนอยู่ในกลุ่ม 25% ที่มีคะแนนสูงสุดเมื่อเทียบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายทั้งหมด หรือมีการคิดอย่างมีวิจารณญาณมากกว่าคนอื่น 75% เทียบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายทั้งหมด

การคิดอย่างมีวิจารณญาณในระดับค่อนข้างสูง มีคะแนนดิบตั้งแต่ 27 ถึง 32 คะแนน มีช่วงคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ อยู่ระหว่าง 50.00 ถึง 74.99 และมีช่วงคะแนนที่ปกติ อยู่ระหว่าง 50 ถึง 56 ซึ่งหมายถึงนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายมีผลการวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณอยู่ในระดับค่อนข้างสูง โดยมีคะแนนมากกว่าค่าเฉลี่ยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายทั้งหมดขึ้นไป แต่มีคะแนนต่ำกว่ากลุ่ม 25% ที่มีคะแนนสูงสุดเมื่อเทียบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายทั้งหมด ทั้งนี้อาจต้องได้รับการปรับปรุงหรือพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณในบางองค์ประกอบที่มีคะแนนต่ำ

การคิดอย่างมีวิจารณญาณในระดับปานกลาง มีคะแนนดิบตั้งแต่ 22 ถึง 26 คะแนน มีช่วงคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ อยู่ระหว่าง 25.00 ถึง 49.99 และมีช่วงคะแนนที่ปกติ อยู่ระหว่าง 46 ถึง 49 ซึ่งหมายถึงนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายมีผลการวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนมากกว่ากลุ่ม 25% ที่มีคะแนนต่ำสุด แต่ต่ำกว่ากลุ่ม 50% ที่มีคะแนนสูงสุดเมื่อเทียบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายทั้งหมด ทั้งนี้อาจต้องได้รับการปรับปรุงหรือพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณในบางองค์ประกอบที่มีคะแนนต่ำ

การวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณในระดับต่ำ มีคะแนนดิบน้อยกว่า 33 คะแนน มีช่วงคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ น้อยกว่า 25.00 และมีช่วงคะแนนที่ปกติน้อยกว่า 46 ซึ่งหมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายมีผลการวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณอยู่ในระดับต่ำ โดยมีคะแนนอยู่ในกลุ่ม 25% ที่มีคะแนนต่ำสุดเมื่อเทียบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายทั้งหมด ทั้งนี้อาจต้องได้รับการปรับปรุงหรือพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณในบางองค์ประกอบที่มีคะแนนต่ำ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

1.1 การสร้างแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ผลการศึกษา ได้มาซึ่งองค์ประกอบของการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ตามแนวคิดของ Dressel and Mayhew ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ความสามารถในการนิยามปัญหา ความสามารถในการเลือกข้อมูล เกี่ยวข้องกับการหาคำตอบของปัญหา ความสามารถในการจัดระบบข้อมูล ความสามารถในการกำหนดและเลือกสมมติฐาน และความสามารถในการลงข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผล มีพฤติกรรมบ่งชี้จำนวน 10 ตัว รวมข้อคำถามจำนวนทั้งสิ้น 50 ข้อ

1.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 50 ข้อ พบว่า แบบวัดการบริหารจัดการเวลา จำนวน 50 ข้อ ผ่านการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ และผู้วิจัยได้ปรับปรุงแบบวัดตามที่คุณผู้เชี่ยวชาญแนะนำ สรุปได้ว่าแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มีความตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 50 ข้อ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐาน ฐกา (2564 : 54) มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60 - 1.00

1.3 ผลการหาคุณภาพด้านความยากง่าย อำนาจจำแนก และความเที่ยงของแบบวัด พบว่าแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณมีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.16 ถึง 0.40 และมีค่าความอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง -0.10 ถึง 0.79 สอดคล้องปณิชา ชัยกุลภัทรโชติ (2563 : 56) มีค่าความอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.32 ถึง 0.76 เมื่อพิจารณาเกณฑ์ความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก ข้อคำถามไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 8 ข้อ จากนั้นนำแบบวัด จำนวน 42 ข้อ มาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น พบว่า มีค่าความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคทั้งฉบับ เท่ากับ 0.937 สอดคล้องกับสุจารี สำอางค์ (2564 : 64) มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.925 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาการวัดและประเมินผลหลายท่านในทุกขั้นตอนเพื่อให้แบบวัดมีความเหมาะสมทั้งทางด้านภาษาและเนื้อหาที่ใช้ในการทดสอบ จึงทำให้แบบวัดที่ได้มีคุณภาพด้านค่าอำนาจจำแนกและความเที่ยงตามเกณฑ์

1.4 ผลการหาคุณภาพด้านความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย จำนวน 42 ข้อ พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดล ประกอบด้วย ค่าสถิติไคแอสแควร์ (Chi-squared) เท่ากับ 30.26, ค่า df เท่ากับ 29, ค่า p-value เท่ากับ 0.400 และค่า RMSEA เท่ากับ 0.014 มีค่าใกล้ 0 ค่า CFI เท่ากับ 0.995 และค่า TLI เท่ากับ 0.992 มีค่าใกล้ 1 และค่า SRMR เท่ากับ 0.039 มีค่าใกล้ 0 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ค่าสถิติวัดระดับความสอดคล้อง เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) ของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัว มีค่าระหว่าง 0.230 ถึง 0.753 และมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทุกองค์ประกอบ นั่นคือ โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันโมเดลการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความตรงเชิงโครงสร้างและมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาน้ำหนักองค์ประกอบ พบว่า ตัวชี้วัดที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) มากที่สุดคือ นักเรียนสามารถวิเคราะห์องค์ประกอบของประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นจากบทความ หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ($\beta=0.753$) นักเรียนพิจารณาความเป็นไปได้ของข้อมูล ความน่าเชื่อถือ และความเพียงพอข้อมูล จากบทความหรือสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการหาคำตอบของปัญหาได้ ($\beta=0.684$) นักเรียนสามารถพิจารณาข้อตกลงเบื้องต้น จากบทความหรือสถานการณ์ที่กำหนดให้ จัดระบบข้อมูล ($\beta=0.595$) นักเรียนสามารถพิจารณา วิเคราะห์ ตีความข้อมูล และประเมินว่าข้อมูลใดเป็นข้อเท็จจริง หรือข้อมูลใดเป็นข้อคิดเห็นได้ ($\beta=0.539$) นักเรียนกำหนดสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ยังไม่ทราบ และเป็นข้อมูลที่

จำเป็น ($\beta=0.522$) นักเรียนสามารถพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุนั้นทั้งหมดเพื่อลงข้อสรุปได้อย่างสมเหตุสมผล ทำให้สามารถลงความเห็นตามความเป็นจริงของหลักฐานหรือข้อมูลที่มีอยู่ ($\beta=0.518$) นักเรียนสามารถคิดพิจารณาข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลกัน โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่เป็นสาเหตุ ($\beta=0.471$) นักเรียนจำแนกความแตกต่างระหว่างข้อมูลที่ชัดเจนกับข้อมูลที่คลุมเครือ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาและข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นได้ ($\beta=0.376$) นักเรียนสามารถระบุสมมติฐาน โดยคำนึงถึงความสอดคล้องระหว่างสมมติฐานกับข้อมูลและข้อตกลงเบื้องต้น ($\beta=0.376$) และนักเรียนสามารถในการระบุใจความสำคัญ สาเหตุหรือส่วนเชื่อมโยงกับสถานการณ์ต่างๆ ที่เป็นประเด็นปัญหาได้ ($\beta=0.230$) ตามลำดับ

2. ผลการสร้างเกณฑ์ปกติ (Local Norms) ของแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากการทดสอบมาสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบวัดในรูปคะแนน T ปกติ (Normalized T-Score) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ทำแบบวัดได้คะแนนดิบอยู่ระหว่าง 11 ถึง 40 คะแนน และเมื่อแปลงเป็นคะแนนที่ปกติ อยู่ในช่วงคะแนนที่ปกติ ตั้งแต่ 0 ถึง 77 ซึ่งคะแนนไม่ครอบคลุมคะแนนดิบทุกคะแนน อาจทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการแปลความหมายจากการสอบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทำการขยาย T ปกติ โดยอาศัยสมการพยากรณ์ทำให้ได้คะแนนที่ปกติ ตั้งแต่ 28 ถึง 72 ซึ่งครอบคลุมคะแนนดิบทุกคะแนน การขยายคะแนน T ปกติ ทำให้ครอบคลุมคะแนนดิบทุกคะแนนหรือเกือบทุกคะแนนเพื่อความสะดวกในการนำไปใช้และเป็นหลักเกณฑ์หนึ่งในการทำเกณฑ์ปกติ (Norms) จึงสรุปได้ว่า เกณฑ์ปกติที่สร้างขึ้นสามารถนำไปใช้ ในการแปลความหมาย เพื่อบอกระดับความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายได้อย่างละเอียดและมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หากครูผู้สอนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องการนำแบบวัดไปใช้เพื่อวัดระดับการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ควรศึกษาคู่มือการใช้แบบวัด ลักษณะของข้อคำถาม เกณฑ์การตรวจให้คะแนน และเกณฑ์ในการแปลความหมายของช่วงคะแนนให้เข้าใจ เพื่อการแปลผลระดับคะแนนการคิดอย่างมีวิจารณญาณได้อย่างถูกต้อง
2. ครูผู้สอนหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย สามารถนำแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณไปเก็บรวบรวมข้อมูล และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ สำหรับเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

หากนำแบบวัดการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย แล้ว พบว่าการคิดอย่างมีวิจารณญาณอยู่ในระดับต่ำ ผู้วิจัยควรศึกษาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐารส ภูคา. (2564). *การสร้างแบบวัดความสามารถในการคิดเชิงระบบ (Systems thinking) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. การค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุจารีย์ สำอางค์. (2564). *การพัฒนาแบบวัดสร้างสรรค์นวัตกรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. การค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ปณิชา ชัยกุลภักโขติ (2563). *การพัฒนาแบบวัดทักษะในศตวรรษที่ 21 ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา*. การค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายของผู้บริโภค
ในเขตกรุงเทพมหานคร
**Factors Affecting the Purchase Decision Vitamins Nourish the Bodies
of Consumers in Bangkok**

สุรัชย์ ทองสินชัยเลาหะ และ เสาวนีย์ สมันต์ตรีพร

มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Surachai Thongsinchailaoha and Saowanee Samantreeporn

Southeast Asia University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: S64141620001@sau.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษา 1) ระดับปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ และการตัดสินใจซื้อ 2) ปัจจัยการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เสนออิทธิพลของการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ทำการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างไม่อาศัยความน่าจะเป็น และสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ t-test, F-test และการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบ Enter

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า 1) ระดับการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ และการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.63 และ 3.64 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ที่ .785 และ .783 ตามลำดับ 2) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย ในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการในด้าน การขายโดยตรง การประชาสัมพันธ์ การโฆษณา การขายโดยบุคคล และการส่งเสริมการขาย สามารถพยากรณ์ค่าอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 83.60 ($R^2=.836$)

คำสำคัญ: การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ; การตัดสินใจซื้อ; วิตามินบำรุงร่างกาย

* วันที่รับบทความ : 5 มิถุนายน 2566; วันแก้ไขบทความ 8 สิงหาคม 2566; วันตอบรับบทความ : 9 สิงหาคม 2566

Received: June 5, 2023; Revised: August 8, 2023; Accepted: August 9, 2023

Abstracts

This research is quantitative and aims to study: 1) the level of integrated marketing communication and purchase decisions; 2) purchase decision vitamins nourish the bodies, classified by personal factors; and 3) the influence of integrated marketing communication on purchase decisions vitamins nourish the body. The methods employed by questionnaires collected by 400 people who purchase vitamins nourish the body in Bangkok. By nonprobability sampling and purposive sampling. The research was conceptualized to analyze the frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and multiple regression analysis in the Enter method by using statistical software.

The research findings revealed that: 1) the level of integrated marketing communication and purchase decision was at high levels with an average of 3.63 and 3.64, and standard deviation of .785 and .783 respectively; 2) personal factors by gender, age, status, education, occupation, and incomes have no effect on the purchase decision of a vitamin nourish the body in Bangkok at a statistical significance of .05; and 3) factor integrated marketing communication by direct sale, publish relation, advertise, personal selling, and promotion can predict the influence on the purchase decision of a vitamin nourish the body in Bangkok at the value of 83.60 percentage ($R^2=.836$)

Keywords: Integrated Marketing Communication; Purchase decision; Vitamins nourish body

บทนำ

กระแสสุขภาพได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง ผู้คนสมัยใหม่โดยเฉพาะบุคคลเมืองมีความใส่ใจในสุขภาพของตนเองมากยิ่งขึ้น ต้องการให้ตนเองมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงด้วยการออกกำลังกาย อีกทั้งการคัดสรรอาหารอย่างดีมารับประทาน การควบคุมน้ำหนัก รวมไปถึงการสรรหาอาหารเสริมวิตามินมาเพื่อบำรุงร่างกาย ก็เป็นที่นิยมอีกทางเลือกหนึ่งของผู้บริโภคยุคใหม่ ซึ่งสามารถเห็นได้จากยอดขายของวิตามินบำรุงร่างกายที่มียอดขายสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส 19 ที่ผ่านมา บุคคลหันมาตระหนักถึงการดูแลสุขภาพให้มีความสำคัญ และสนใจสิ่งที่มีประโยชน์ต่อตัวเอง ต้องการเสริมภูมิคุ้มกันให้ร่างกายแข็งแรง (สุภักชญา ฉิมเตย, 2564 : 7) เพื่อให้ห่างไกลจากโรคโควิด-19 มากที่สุด สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อตลาดด้านวิตามินบำรุงร่างกายที่ร้อนแรงจากภาวะความต้องการสินค้าที่เพิ่มมากขึ้นจนทำให้วิตามินบางตัวมียอดขายที่ดีขึ้น สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ผู้ประกอบการและนักการตลาดต้องมีการปรับวิธีการทำกลยุทธ์ในการทำตลาดด้านวิตามินบำรุงร่างกายในการสร้างฐานลูกค้าให้เกิดความหลากหลายเพื่อให้ตนเองสามารถเป็นเจ้าตลาดและขึ้นเป็นผู้นำด้านการขายวิตามินบำรุงร่างกายในลำดับต้น ๆ (วิรานนท์ ตุ่มสูงเนิน และสุมาลี สว่าง, 2564 : 920)

ปัจจุบันผลิตภัณฑ์เสริมอาหารวิตามินบำรุงร่างกายกำลังได้รับความนิยมอย่างสูง จากการสำรวจในปี 2564 ถึงปี 2565 พบว่า มียอดการเติบโตสูงถึงร้อยละ 149.3 ซึ่งสูงกว่าปี 2562 และ ปี 2561 โดยบุคคลยอมจ่ายเฉลี่ยประมาณ 1,036 บาทต่อเดือนต่อการซื้อวิตามินบำรุงร่างกายมารับประทาน โดยผู้ตัดสินใจซื้อส่วน

ใหญ่กว่าร้อยละ 70 ให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารวิตามินบำรุงร่างกายถือเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องรับประทานเป็นประจำ สะท้อนให้เห็นว่าคนไทยมีแนวโน้มให้ความสำคัญกับสุขภาพมากขึ้น อีกทั้งในปัจจุบันผู้คนได้ให้ความสำคัญกับภาพลักษณ์และรูปร่างหน้าตามากขึ้น จึงหันมาบริโภคผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (PPTV, 2021: Online) จากพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ความเปลี่ยนแปลงไปส่งผลต่อการทำตลาดของบริษัทหลาย ๆ บริษัทที่เข้ามาทำยังสามารรองรับกับการเติบโตของตลาดที่ใหญ่มากพอ เพราะต้นทุนในการผลิตผลิตภัณฑ์เสริมอาหารที่ถูกลง รวมถึงการนำเข้าที่ได้รับอัตราภาษีที่ถูกขึ้นภายใต้นโยบายของภาครัฐ ทำให้มีการจดทะเบียนการจัดตั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับยาและสินค้าเสริมอาหารเพิ่มมากขึ้น โดยเมื่อสำรวจจากกรมพัฒนาจัดตั้งธุรกิจในประเทศ พบว่า มีธุรกิจจัดตั้งใหม่ถึงร้อยละ 44.0 ที่เป็นกลุ่มด้านอาหารและยา ส่งผลให้การแข่งขันของตลาดผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและวิตามินมีการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น (Finansia, 2021 : Online) ดังนั้นการที่ธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งจะสามารถทำกำไรและสร้างส่วนแบ่งทางการตลาดได้ดีที่สุด จำเป็นต้องนำการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่แยกย่อยออกมาจากการตลาด 7P ออกมาใช้ เพื่อให้สื่อสารให้กับผู้บริโภคได้รับข้อมูลจนนำไปสู่การตัดสินใจซื้อได้ในที่สุด

นอกจากแนวโน้มของผลิตภัณฑ์เสริมอาหารวิตามินบำรุงร่างกายที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ประเภทวิตามินที่กำลังได้รับความนิยมแล้ว การเติบโตของเศรษฐกิจภายใต้การคลายล็อกของสถานการณ์โควิดและสภาพเศรษฐกิจอาเซียนที่กลับมาขยายตัว ยังส่งผลต่อการทำตลาดสำหรับผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก โดยเป้าหมายของการทำตลาดในส่วนของกลุ่มวิตามินและอาหารเสริมไม่ได้จำกัดและมุ่งเน้นแค่กลุ่มวัยหนึ่งวัยใดเป็นพิเศษ แต่ต้องครอบคลุมได้ถึงผู้ที่รักและใส่ใจสุขภาพของตนเอง (ปิ่นพันธุ์ คำขันตี, 2561 : 9) โดยเมื่อศึกษาพบว่า กลุ่มผู้สนใจและใส่ใจสุขภาพของตนเองยังมีอยู่อีกมาก และการที่จะสามารถแย่งส่วนแบ่งทางการตลาดได้มากขึ้น ผู้ประกอบการแต่ละรายจำเป็นต้องมีกลยุทธ์ในการทำตลาดด้านการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่แตกต่างกันออกไป ทั้งในด้านของการโฆษณา ช่วยสร้างการรับรู้การมีอยู่ของตัวสินค้า ประโยชน์ที่จะได้รับจากการซื้อวิตามินบำรุงร่างกายไปรับประทาน การส่งเสริมการขาย ผ่านสินค้าช่วงราคาพิเศษ เทศกาลพิเศษ เพื่อช่วยให้ผู้ตัดสินใจซื้อสามารถตัดสินใจได้ง่ายและรวดเร็วมากขึ้น การประชาสัมพันธ์ ผ่านวิธีการผลิต คุณสมบัติของตัววิตามิน (Thaibulksms, 2565 : Online) การนำเอกสารทางการแพทย์เข้ายืนยันถึงผลลัพธ์ของการรับประทานวิตามินในรูปแบบต่าง ๆ ที่ช่วยสร้างความมั่นใจต่อการบริโภคที่จะไม่ส่งผลกระทบต่อร่างกายในระยะยาว หากทานให้ถูกวิธี (โรงพยาบาลรามารามิบัติ, 2562 : ออนไลน์) การขายโดยพนักงาน ที่ถือเป็นความสำคัญอีกหนึ่งช่องทาง โดยพนักงานขายจะช่วยอธิบายถึงรายละเอียดปลีกย่อยของตัวผลิตภัณฑ์ให้กับผู้ที่สนใจในตัววิตามินให้ได้รับรายละเอียดที่ครบถ้วนมากยิ่งขึ้น และการขายโดยพนักงานยังช่วยให้วิตามินบำรุงร่างกายที่ไม่สามารถบอกกล่าวและหาลูกค้าได้เองมาพบว่าผู้ที่กำลังตัดสินใจซื้อสินค้าได้อย่างง่ายมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการขายโดยพนักงานถือเป็นช่องทางที่ช่วยลดระยะเวลาในการตัดสินใจซื้อสินค้าได้ดี และช่วยให้สินค้ากับผู้บริโภคได้มาเจอกันได้อย่างรวดเร็ว และการขายโดยตรง

อาจเป็นการบอกกล่าวข้อมูล โปรโมชันใหม่ ๆ สินค้าออกใหม่ ให้กับกลุ่มลูกค้าเก่าเพื่อเกิดการกลับมาซื้อสินค้าซ้ำในอนาคต (ปารมิตา สุทธิปริดา เจริญตา และคณะ, 2565 : 169) โดยหากผู้ประกอบการสามารถทำการสื่อสารการตลาดในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือแบบผสมผสานเพื่อให้สินค้าของตนเองเข้าไปอยู่ในตัวเลือกแรกของผู้ที่กำลังตัดสินใจซื้อได้ ก็จะสามารถสร้างส่วนแบ่งทางตลาดและทำให้ตลาดกลุ่มเป้าหมายตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารวิตามินบำรุงร่างกายได้ไม่ยาก

จากความสำคัญดังกล่าว สามารถพิจารณาได้ว่า ปัจจุบันหลาย ๆ ธุรกิจด้านผลิตภัณฑ์เสริมอาหารและวิตามินได้มีการทำตลาดอยู่ในระดับสูงเพื่อแย่งส่วนแบ่งทางการตลาดผ่านการทำการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการไปในช่องทางต่าง ๆ เพื่อส่งสารให้กับกลุ่มเป้าหมายของตนเองให้ทราบข้อมูลและการมีอยู่ของผลิตภัณฑ์มากที่สุด ในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการโฆษณาทั้งทางออนไลน์และออฟไลน์ การส่งเสริมการขาย การประชาสัมพันธ์ และการขายโดยพนักงานประจำเคาน์เตอร์ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร จนนำไปสู่การตัดสินใจซื้อวิตามินมาเพื่อบริโภค ส่งผลให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงการเติบโตของตลาดด้านวิตามินบำรุงร่างกาย จึงมีความต้องการศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร” ขึ้นเพื่อศึกษาองค์ประกอบของการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านใดมีพลังต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคมากที่สุดและด้านใดส่งผลน้อยที่สุด เพื่อนำมาปรับปรุงองค์ประกอบในด้านที่ส่งผลน้อยอันเป็นจุดอ่อนให้แข็งแรง อีกทั้งยังเป็นการเสริมประสิทธิภาพในการแข่งขันของตลาดวิตามินบำรุงร่างกายต่อไป รวมถึงยังสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค สร้างความพึงพอใจให้กับกลุ่มเป้าหมายของตนเองได้ตรงจุดและสร้างกำไรกลับมาให้กับองค์กรได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ และการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนออิทธิพลของการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยที่มีขอบเขตและรายละเอียด ในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ไม่สามารถระบุจำนวนที่แน่ชัดได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยใช้สูตรของ Cochran et al., (1953 : 700) สามารถแสดงได้ดังนี้

$$\text{จากสูตร } n = \frac{P(1-P)Z^2}{d^2}$$

เมื่อ n แทนค่าของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

P แทนค่าสัดส่วนของประชากรที่ผู้วิจัยต้องการสุ่ม (0.5)

Z แทนค่าความมั่นใจระดับความเชื่อมั่นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ Z มีค่าเท่ากับ 1.96 ที่มีระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95% (0.5)

d แทนค่าความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างที่เกิดขึ้น = 0.05

$$\begin{aligned}\text{แทนค่า } n &= \frac{0.5(1-0.5)(1.96)^2}{(0.05)^2} \\ &= 384.16\end{aligned}$$

ซึ่งจากการคำนวณได้ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม จำนวน 385 คน แต่เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนจากการเก็บแบบสอบถาม ผู้วิจัยจึงศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 400 คน ด้วยวิธีการไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) โดยการใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากการเก็บกับบุคคลที่ตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายตามช่วงเวลาที่ใช้ศึกษา และตัดสินใจซื้อภายในร้านขายยาและร้านชั้นนำภายในกรุงเทพมหานคร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย ภายในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อวัดปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ (IMC) แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการโฆษณา 2) ด้านการส่งเสริมการขาย 3) ด้านการประชาสัมพันธ์ 4) ด้านการขายโดยบุคคล และ 5) ด้านการขายโดยตรง

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเพื่อวัดปัจจัยการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการรับรู้ปัญหา 2) การแสวงหาข้อมูล 3) การประเมินทางเลือก 4) การตัดสินใจซื้อ และ 5) พฤติกรรมหลังการซื้อ

โดยตอนที่ 2-3 มีลักษณะข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตามระดับความคิดเห็น มี 5 ระดับ สามารถอธิบายได้ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
มาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

ผลคะแนนที่ได้จากการสำรวจนั้น จะนำมาทำการวิเคราะห์และแปลผลความหมายค่าเฉลี่ยตามระดับความสำคัญ โดยการให้คะแนนแต่ละระดับ มีเกณฑ์ดังต่อไปนี้ Best, (1977 : 14 อ้างอิงจาก กัลยา วาณิชยบัญชา, 2558 : 79)

$$\text{ความห่างของอัตราภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5-1}{5} = \frac{4}{5} = 0.80$$

เกณฑ์การวัดผลค่าคะแนนเฉลี่ย

ผลเฉลี่ย	4.21–5.00	ระดับมากที่สุด
ผลเฉลี่ย	3.41–4.20	ระดับมาก
ผลเฉลี่ย	2.61–3.40	ระดับปานกลาง
ผลเฉลี่ย	1.81–2.60	ระดับน้อย
ผลเฉลี่ย	1.00–1.80	ระดับน้อยที่สุด

2. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างแบบสอบถามภายในได้คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อให้ตรวจสอบคุณภาพ IOC ของแบบสอบถาม โดยการหาค่า IOC ควรมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถ้ามีข้อคำถามใดไม่ผ่านเกณฑ์ ผู้วิจัยจะทำการแก้ไขปรับปรุงจนกว่าข้อคำถามนั้นจะผ่านเกณฑ์ โดยในการหาค่า IOC ครั้งนี้ ได้อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ทุกข้อคำถาม

3. นำแบบสอบถามผ่านการตรวจ IOC แล้ว ไปทดลองตอบ (Try-Out) กับผู้ทดลอง 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรายข้อ โดยการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามควรมีค่ามากกว่า 0.7 ขึ้นไป ซึ่งในการเก็บค่าความเที่ยงตรงของการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ และการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย อยู่ที่ .902 และ .899 ตามลำดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. เก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคม พ.ศ. 2566 กับผู้ที่ตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยการแจกด้วยวิธีการออนไลน์ในกลุ่มผู้ตัดสินใจซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ ได้แก่ Facebook Twitter และแจกด้วยวิธีการสแกน QR Code กับผู้ตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายที่พบเจอทั่วไปตามร้านเวชภัณฑ์ ร้านค้าต่าง ๆ โดยขอความอนุเคราะห์ก่อนการส่ง QR Code ให้สแกน

2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด จากนั้นนำมาลงรหัส และวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

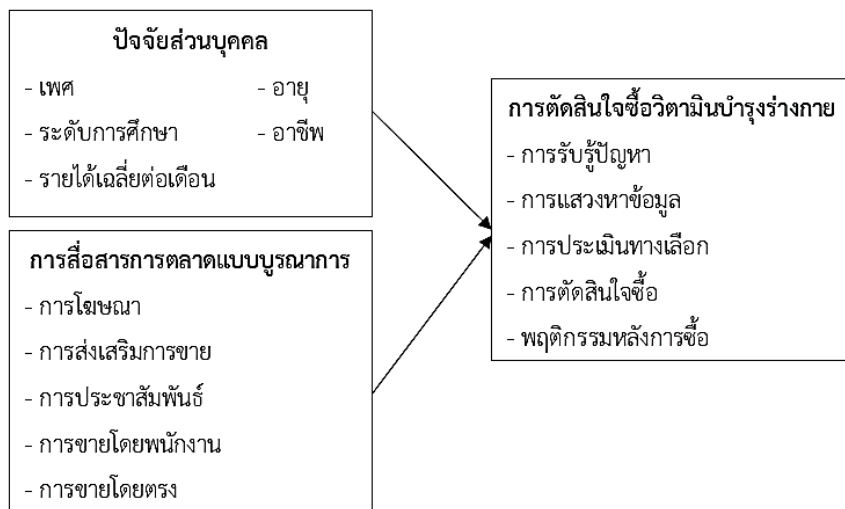
1. การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้บริโภคที่ตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย ภายในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาระดับการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ และการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการแปรความหมายของข้อมูลต่าง ๆ เพื่อสรุปและอธิบายลักษณะของตัวแปร

3. สถิติอนุมานหรือสถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) เป็นการนำวิธีทางสถิติมาใช้สำหรับทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) ประกอบด้วย การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างกันของตัวแปร t-test การวิเคราะห์การเปรียบเทียบเพื่อหาความแตกต่างมากกว่าสองกลุ่ม โดยการหาค่าเฉลี่ย F-test และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) สำหรับการพยากรณ์ค่าอิทธิพลของการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการและการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนากรอบแนวความคิดในการวิจัยผ่านการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมต่าง ๆ ของแต่ละตัวแปรจากผู้วิจัยท่านต่าง ๆ และนำองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เหมาะสมของแต่ละตัวแปรมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ และการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามระดับการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ และการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ และการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย โดยรวม

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ			
ด้านการโฆษณา	3.50	.864	มาก
ด้านการส่งเสริมการขาย	3.58	.963	มาก

ด้านการประชาสัมพันธ์	3.70	.981	มาก
ด้านการขายโดยบุคคล	3.77	.920	มาก
ด้านการขายโดยตรง	3.62	.879	มาก
รวม	3.63	.785	มาก
ปัจจัยการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย			
ด้านการรับรู้ปัญหา	3.76	.930	มาก
ด้านการแสวงหาข้อมูล	3.67	.930	มาก
ด้านการประเมินทางเลือก	3.60	.952	มาก
ด้านการตัดสินใจซื้อ	3.52	.966	มาก
ด้านพฤติกรรมหลังการซื้อ	3.64	.911	มาก
รวม	3.64	.783	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า

1. ปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ (IMC) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.63$, $S.D.=.785$) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับตามเกณฑ์จากมากไปหาน้อย สามารถกล่าวได้ว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการขายโดยบุคคล ($\bar{X}=3.77$, $S.D.=.920$) รองลงมา คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X}=3.70$, $S.D.=.981$) รองลงมา คือ ด้านการขายโดยตรง ($\bar{X}=3.62$, $S.D.=.879$) รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมการขาย ($\bar{X}=3.58$, $S.D.=.963$) รองลงมา คือ ด้านการโฆษณา ($\bar{X}=3.50$, $S.D.=.864$) ตามลำดับ

2. ปัจจัยการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.64$, $S.D.=.783$) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงลำดับตามเกณฑ์จากมากไปหาน้อย สามารถกล่าวได้ว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการรับรู้ปัญหา ($\bar{X}=3.76$, $S.D.=.930$) รองลงมา คือ ด้านการแสวงหาข้อมูล ($\bar{X}=3.67$, $S.D.=.930$) รองลงมา คือ ด้านพฤติกรรมหลังการซื้อ ($\bar{X}=3.64$, $S.D.=.911$) รองลงมา คือ ด้านการประเมินทางเลือก ($\bar{X}=3.60$, $S.D.=.952$) รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจซื้อ ($\bar{X}=3.52$, $S.D.=.966$) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน จะมีการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ t-test, F-test ซึ่งผลการวิเคราะห์สามารถแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวม

ปัจจัยส่วนบุคคล	t-test	F-test	การตัดสินใจซื้อ	แปรผล
เพศ	.379		.705	ไม่สนับสนุน
อายุ		.441	.779	ไม่สนับสนุน
สถานภาพ		1.857	.157	ไม่สนับสนุน
ระดับการศึกษา		1.898	.151	ไม่สนับสนุน
อาชีพ		1.928	.105	ไม่สนับสนุน
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		1.041	.386	ไม่สนับสนุน

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานงานวิจัยในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อนำเสนออิทธิพลของการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานข้อที่ 2 การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Enter Multiple Regression Analysis) เพื่อหาค่าอิทธิพลของตัวแปรการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการสู่การตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์พหุคูณกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์ พหุคูณกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์ที่ปรับแก้ และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

Model	R	R Square	Adjust R Square	Std. Error
Enter	.915*	.836	.834	.318

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีค่าเท่ากับ .915 และกำลังสองของค่าสหสัมพันธ์พหุคูณมีค่า .836 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด 5 องค์ประกอบของการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ ร่วมกันพยากรณ์การตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 83.60 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์มีค่าเท่ากับ .318

ตารางที่ 4 แสดงความแปรปรวนที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Enter

Model	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	204.914	5	40.983	403.128	.000*
Residual	40.055	394	.102		
Total	244.968	399			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Sig.=.000/ F=403.128) แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 5 องค์ประกอบของปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรงต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย ในเขตกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 5 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Enter

ตัวแปร	Unstandardized Coefficient B	Std. Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	.270	.081		3.352	.001
การโฆษณา (X1)	.077	.038	.085	2.054	.041*
การส่งเสริมการขาย (X2)	.037	.050	.045	.736	.462
การประชาสัมพันธ์ (X3)	.101	.037	.118	2.739	.006*
การขายโดยบุคคล (X4)	.067	.043	.076	1.566	.118
การขายโดยตรง (X5)	1.210	.136	1.171	8.920	.000*
R=.915	R ² =.836		F=403.128		
SE _{est} =.318	R ² _{adj} =.834		a=.270		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ตัวแปรปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการสามารถพยากรณ์อิทธิพลที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การโฆษณา (t=2.054, Sig.=.041) การประชาสัมพันธ์ (t=2.739, Sig.=.006) และการขายโดยตรง (t=8.920, Sig.=.000)

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น สามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้
สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$Y=a +b(X_1) +b(X_2) +b(X_3) +b(X_4) +b(X_5)$$

แทนค่าได้ดังนี้

$$Y=.270 +.077(X_1) +.037(X_2) +.101(X_3) +.067(X_4) +1.210(X_5)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z=.085(Z_1) +.045(Z_2) +.118(Z_3) +.076(Z_4) +1.171(Z_5)$$

สามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการมีผลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเรียงอิทธิพลค่า Beta จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการขายโดยตรง ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการโฆษณา ด้านการขายโดยบุคคล และการส่งเสริมการขาย ซึ่งจากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายจากการปรับแก้ของ R Square² (R²) โดยมีค่าเท่ากับ .836 หรือคิดเป็น 83.60 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ .05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอภิปรายผลการวิจัยและตีความข้อมูล ต่าง ๆ ได้เป็น 2 ส่วน คือ (1) ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ และ (2) ปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ

จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลในด้านเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกายของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานงานวิจัย เป็นผลมาจาก สภาพแวดล้อมของผู้คนเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป การทำงานที่หนัก และการพักผ่อนที่น้อย ทำให้ผู้คนทั้งเพศชายและหญิงมีความต้องการให้ตนเองมีสุขภาพที่ดีจากภายในและภายนอกเท่า ๆ กัน ดังนั้นไม่ว่าบุคคลจะทำอาชีพด้านไหน รายได้เท่าไร และสถานภาพใด จะไม่มีความแตกต่างของการตัดสินใจซื้อวิตามิน เพราะบุคคลทุก ๆ คนมีความใส่ใจและต้องการให้ร่างกายมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงอยู่เสมอ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากข้อความข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทษญา ฉิมเตย (2564 : 4) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อน้ำดื่มผสมวิตามินช่วงสถานการณ์ Covid-19 ของผู้บริโภค ในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร กล่าวว่า ผู้ตัดสินใจซื้อน้ำดื่มผสมวิตามินที่มีเพศ อายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อน้ำดื่มผสมวิตามินช่วงสถานการณ์ Covid-19 ของผู้บริโภค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาริศา หาดทราย (2563 : 76) ได้ศึกษาเรื่อง ส่วนประสมทางการตลาดและแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมบำรุงผิวยี่ห้อ DHC ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร กล่าวว่า ผู้บริโภคในด้านเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์

อาหารเสริมบำรุงผิวหยีห้อ DHC ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จตุพรพรณ อัมพรสศิริ (2562 : 3) ส่วนประสมทางตลาดและสิ่งแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางค์ของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร กล่าวว่า ผู้บริโภคที่เลือกซื้อเครื่องสำอางค์ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ อาชีพ สถานภาพ ที่แตกต่างกัน จะมีการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางค์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ

2. ปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อ

ปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางค์ของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเรียงอิทธิพลค่า Beta จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการขายโดยตรง ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการโฆษณา ด้านการขายโดยบุคคล และการส่งเสริมการขาย ซึ่งจากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายจากการปรับแก้ของ R Square² (R²) โดยมีค่าเท่ากับ .836 หรือคิดเป็น 83.60 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งสนับสนุนสมมติฐาน พบว่า ทางบริษัทได้มีการทำการขายผ่านช่องทางออนไลน์ที่เพิ่มมากขึ้น รวมถึงการซื้อสินค้าตามยอดจำนวนที่ระบุจะมีการจัดส่งฟรี และการทำผลิตภัณฑ์เป็นชุดของขวัญของฝากตามเทศกาลสำคัญ และการมีพนักงานส่งเสริมการขายตามเคาน์เตอร์ต่าง ๆ ทั้งตามร้านตัวแทนจำหน่าย และผ่านเภสัชร้านขายยา ช่วยให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางค์ได้ง่ายขึ้น

จากข้อความข้างต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์กานต์ กันปันสืบ และพรพรรณ ชัยปิ่นชนะ (2565 : 106) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อน้ำดื่มผสมวิตามินบรรจุขวดของผู้บริโภค Gen Y ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่า ปัจจัยการสื่อสารการตลาดภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมากที่สุดในการตลาดทางตรง รองลงมา คือ การส่งเสริมการขาย การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ และการขายโดยพนักงาน และการตัดสินใจซื้อน้ำดื่มผสมวิตามินอยู่ระดับมาก มากที่สุดในการประเมินทางเลือก รองลงมา คือ การค้นหาข้อมูล การตัดสินใจซื้อ พฤติกรรมหลังการซื้อ และการรับรู้ปัญหา ตามลำดับ โดยเมื่อทดสอบสมมติฐานพบว่า การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อน้ำดื่มผสมวิตามิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า $t=2.216$ โดยมีค่า $Beta=.483$ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรานนท์ ตุ่มสูงเนิน และสุมาลี สว่าง (2564 : 919) ได้ศึกษาเรื่อง การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการและภาพลักษณ์ตราสินค้าที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางค์ C-Vitt ของผู้บริโภคในจังหวัดกรุงเทพมหานคร กล่าวว่า ปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ ได้แก่ ด้านการขายโดยตรง การตลาดทางตรง การส่งเสริมการตลาด การโฆษณา และการประชาสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก และการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางค์ C-Vitt อยู่ในระดับมาก โดยเมื่อทดสอบสมมติฐานพบว่า การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องสำอางค์ C-Vitt ของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และยังสอดคล้องกับงานต่างประเทศของ Jittangboonya (2021 : 3) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารของผู้บริโภคเจนเอเรชั่น X ในกรุงเทพมหานคร ช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 กล่าวว่า ผู้ตัดสินใจซื้อวิตามิน แร่ธาตุ และสารอาหารเสริมส่วนใหญ่มาจากภาพลักษณ์ตราสินค้าที่บริษัทได้ทำการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการในด้านการประชาสัมพันธ์ถึงผลลัพธ์หลังจากรับประทานอาหารเสริม การประชาสัมพันธ์ว่าผลิตภัณฑ์สามารถช่วยเรื่องสุขภาพได้อย่างดี รวมไปถึงการโฆษณา การเข้าถึงผลิตภัณฑ์ที่ง่ายขึ้นผ่านการส่งเสริมการขาย การขายโดยใช้พนักงานผ่านการตอบคำถามผ่านช่องทางออนไลน์และหน้าร้าน รวมไปถึงการขายทางตรง ทำให้การตัดสินใจซื้อเป็นอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลถึงกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานวิจัย Bizuayehu (2020 : 5) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการสำหรับตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์แบรนด์เนม กรณีศึกษา นักศึกษา มหาวิทยาลัย เซนต์ แมรี กล่าวว่า การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการในด้านการส่งเสริมการขาย การตลาดทางตรง และการสื่อสารแบบปากต่อปาก ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์แบรนด์เนมอยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่ด้านการโฆษณา การขายโดยพนักงาน ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์แบรนด์เนมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการทั้งหมด ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์แบรนด์เนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Subari (2019 : 4) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการและคุณภาพการบริการสู่ผู้บริโภคที่ตัดสินใจเลือกใช้บริการโกเจคในเมือง กรีซีค กล่าวว่า การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ และคุณภาพการให้บริการ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อในทิศทางบวก โดยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการในทุก ๆ ด้านอยู่ในระดับมาก และคุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับมาก สามารถพยากรณ์อิทธิพลการตัดสินใจเลือกใช้บริการ แอปพลิเคชันโกเจคในเมือง กรีซีค อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สามารถพยากรณ์อิทธิพลได้ร้อยละ 56.60 ($R^2=.566$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. จากผลการศึกษาข้อมูลตัวชี้วัดของการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ บริษัทควรเพิ่มการจัดทำการโฆษณาผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้มากขึ้น ทั้งทางออนไลน์ เฟสบุ๊ก ทวิตเตอร์ อินสตาแกรม รวมถึงการทำป้ายต่าง ๆ เพื่อให้กลุ่มผู้บริโภคได้รับรู้ถึงการมีอยู่ของผลิตภัณฑ์ให้มากยิ่งขึ้น และยังเป็นช่องทางที่จะนำไปสู่การเพิ่มยอดขายของผลิตภัณฑ์วิตามินบำรุงร่างกายให้กับบริษัทได้มากยิ่งขึ้น
2. จากผลการศึกษาข้อมูลตัวชี้วัดของการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย บริษัทควรเพิ่มการรับรู้คุณประโยชน์ที่จะได้รับจากผลิตภัณฑ์วิตามินบำรุงร่างกาย และการเพิ่มพนักงานตัวแทนขายประจำร้าน

ตัวแทนจำหน่ายอย่าง Watson หรือ Boosts เพื่อคอยให้คำแนะนำและยังเป็นการส่งเสริมการขายให้เกิดการตัดสินใจซื้อกับผู้บริโภคได้ง่ายยิ่งขึ้น

3. จากผลการศึกษาอิทธิพลของการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย พบว่า การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ มี 2 องค์ประกอบที่ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามิน คือ การขายโดยบุคคล และการส่งเสริมการขาย ดังนั้น บริษัทควรมีพนักงานขายประจำเคาน์เตอร์ที่มีความรู้ในวิตามินบำรุงร่างกายเพิ่มมากขึ้น และการออกผลิตภัณฑ์ในรูปแบบทดลองให้กับผู้สนใจทดลองซื้อวิตามินบำรุงผิวไปใช้ ที่จะนำไปสู่การเปิดโอกาสให้ผู้บริโภคได้รับรู้และสัมผัสกับผลิตภัณฑ์ในรูปแบบทดลองของบริษัทได้เป็นอย่างดี อันไปสู่การสร้างยอดขายให้กับบริษัทได้ในที่สุด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณทำการวิจัยโดยเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างผ่านช่องทางออนไลน์เท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเข้ามาศึกษาร่วมเป็นการศึกษาแบบผสมผสาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อบริษัท หรือผู้ที่ต้องการนำงานวิจัยไปใช้งานในเชิงลึกได้ข้อมูลที่มากยิ่งขึ้น

2. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรนำองค์ประกอบของปัจจัยการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการออกมาแยกศึกษาเป็นตัวแปรต่าง ๆ เพื่อศึกษาผลในเชิงลึกต่อสาเหตุที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อวิตามินบำรุงร่างกาย และควรนำปัจจัยด้านความพึงพอใจ และความภักดีตราสินค้าเข้ามาศึกษาเพิ่มขึ้น โดยอาจทำการศึกษาในรูปแบบสมการโครงสร้างหลายตัวแปร เพื่อให้งานวิจัยมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2558). สถิติสำหรับงานวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: หจก.สามลดา.
- จตุพรธณ อัมพรสถิต. (2562). ส่วนประสมทางตลาดและสิ่งแวดล้อมภายนอกที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มวิตามินของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปิ่นพันธุ์ คำขันตี. (2561). เครื่องมือสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการที่ส่งผลต่อความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพจากข่าวโศกผ่านช่องทางออนไลน์: กรณีศึกษา วิ ฟาร์ม. การค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (พาณิชยศาสตร์และการบัญชี). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปารมิตา สุทธปรีดา เจริญตา, สุธานันท์ โพธิ์ชาธาร และพวงพรภัสสร วิริยะ. (2565). กลยุทธ์การสื่อสารทางการตลาดแบบบูรณาการของผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อสุขภาพในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเทศไทย. วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา. 16 (1), 167-179.

- พิมพ์กานต์ กันปันสืบ และพรรณนุช ชัยปิ่นชนะ. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อน้ำดื่มผสมวิตามินบรรจุขวดของผู้บริโภค Gen Y ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย (สสอท.)*. 28 (2), 105-115.
- โรงพยาบาลรามารามธิบดี. (2562). วิตามิน กินอย่างไรได้ประโยชน์. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 26 มกราคม 2566. แหล่งที่มา: <https://www.rama.mahidol.ac.th/atrama/issue034/rama-rdu>.
- วิรานนท์ ต้มสูงเนิน และสุมาลี สว่าง. (2564). การสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการและภาพลักษณ์ตราสินค้าที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องดื่มวิตามินซี C-Vitt ของผู้บริโภคในจังหวัดกรุงเทพมหานคร. ใน *การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษาระดับชาติ ครั้งที่ 16* (น. 918-931). ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สาริศา หาดทราย. (2563). *ส่วนประสมทางการตลาดและแรงจูงใจที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหารเสริมบำรุงยี่ห้อ DHC ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุภักชญา ฉิมเตย. (2564). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อน้ำดื่มผสมวิตามินช่วงสถานการณ์ COVID-19 ของผู้บริโภคในเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร*. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Best, J. W. (1977). *Research in Education*. (3rd ed). New Jersey: Prentice-hall Inc.
- Bizuayehu, E. (2020). *The Effectiveness of Integrated Marketing Communication for High Involvement Product Purchase Decision: In Case of St. Mary's University Students*. Doctoral Dissertation Degree of Master of Arts in Marketing Management. Graduate School, ST. Mary's University.
- Cochran, W. G., Mosteller, F., & Tukey, J. W. (1953). Statistical problems of the Kinsey report. *Journal of the American Statistical Association*, 48(264), 673-716.
- Finansia. (2021). ธุรกิจสุขภาพ เทรนด์ที่มาแรง. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2566. แหล่งที่มา: <https://www.fn.syrus.com/uploads/research/211215Specialreport-HealthFocus.pdf>.
- Jittangboonya, S. (2021). *Factors influence on Purchase Decision of a Dietary Supplement Product for Generation X in Bangkok During Covid-19*. Thesis Master of Management. Graduate School: Mahidol University.
- PPTV. (2021). ตลาดอาหารเสริมโตเกือบ 8 หมื่นล้าน คนไทยยอมจ่ายเดือนละพันกว่าบาท. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 28 มกราคม 2566. แหล่งที่มา: <https://www.pptvhd36.com/news>.
- Subari, S. M. Z. (2019). *The Effect of Integrated Marketing Communication and Service Quality on Customer Purchase Decision Gojek Gresik*. Doctoral Dissertation Economic and Business. Graduate School: Universitas Brawijaya.
- Thaibulksms. (2565). ทำความรู้จักกับ Integrated Marketing Communication การตลาดแบบครบวงจร. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 29 มกราคม 2566, จาก <https://www.thaibulksms.com/blog/post>.

การพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ในเขตพื้นที่
บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอบารามิ จังหวัดพิจิตร
**Thai Song Dum OTOP Inno-life Tourism Communities at Ban Huayhang,
Nonglum Subdistrict, Wachirabarami District,
Phichit Province**

ภณศร ปุดน้อย และ โชติ บดีรัฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Phonthasorn Pudnoi and Chot Bodeerat

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail : Phonthasorn.p@psru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) สภาพการพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ 2) ปัญหา อุปสรรคการพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ 3) แนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ ตัวแทนครัวเรือน จำนวน 164 คน เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.888 วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยรูปแบบข้อมูลเชิงพรรณนา ความ

ผลการวิจัยพบว่า 1. ศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. ปัญหา อุปสรรคการพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ พบว่า 1) ขาดระบบการบริหารจัดการที่ดี 2) ผลิตรองเท้าขายได้ยากเพราะมีราคาแพง 3) เยาวชนรุ่นใหม่ไม่ได้เข้ามาเรียนรู้วัฒนธรรมไทยทรงดำอย่างแท้จริง 4) นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมมีน้อย 5) สิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชนมีไม่เพียงพอ และ 6) ขาดการสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณีแบบดั้งเดิม 3. แนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ พบว่า ควรประยุกต์กิจกรรมเชิงวัฒนธรรม การบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนา การท่องเที่ยวของชุมชน การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ การพัฒนาการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคม Online การจัดทำยุทธศาสตร์ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ

* วันที่รับบทความ : 14 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 30 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 4 กรกฎาคม 2566

Received: May 14, 2023; Revised: June 30, 2023; Accepted: July 4, 2023

คำสำคัญ : การพัฒนา; ศักยภาพชุมชน; OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ

Abstracts

The objectives of this study were: 1) to study the state of the Potential Development of Thai Song Dum's Way of Life OTOP Community Tourism, 2) to study the problems and difficulties of the potential development of Thai Song Dum's Way of Life OTOP Community Tourism, and 3) to present the guidelines for the potential development. This study applied Mixed Methods Research consisting of Quantitative Research by collecting the questionnaires with 0.888 reliability from 164 customers and the statistics used in the study included frequency, percentage, mean, and standard deviation. Qualitative Research was conducted through in-depth interviews with 9 key informants and analyzed by descriptive mode.

The results of the research were as follows: 1. The state of the potential development of Thai Song Dum's way of life OTOP community tourism found that it was at a high level. 2. Problems and difficulties of the potential development of Thai Song Dum's Way of Life OTOP Community Tourism found that 1) lack of good management, 2) high price of woven products, 3) new generations do not really come to learn Thai Song Dum culture, 4) few tourists visit, 5) inadequate facilities in the community and, 6) lack of cultural inheritance tradition. 3. Guidelines for the potential development of Thai Song Dum's Way of Life OTOP Community Tourism found that cultural activities should be applied, integration of cooperation with government agencies in community tourism, development of product quality, development of public relations via online social media, strategy preparation to promote youth participation in various activities.

Keywords: Development; Community Potential; OTOP Nawatwithi Thai Song Dam

บทนำ

รัฐบาลปัจจุบันมีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำของสังคมที่มุ่งเน้นสร้างรายได้และความเจริญความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ โดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ที่เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2544 ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ โดยมีกรมการพัฒนาชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ส่งเสริมการดำเนินงาน OTOP จนถึงปัจจุบัน จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ภายใต้อาณัติดังกล่าว ทำให้ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ได้รับผลกระทบอย่างมาก เพราะนักท่องเที่ยวที่นิยมการท่องเที่ยวโดยชุมชน จำนวนร้อยละ 96.5 มีความต้องการเดินทางท่องเที่ยวแต่มีความกังวลในสวัสดิภาพของชีวิต ความปลอดภัยและมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) จึงทำให้การเดินทางท่องเที่ยวลดลง (กรมพัฒนาชุมชน, 2561) ดังนั้น การพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยวจึงเป็นการพัฒนาความรู้ที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดกิจกรรมจนประสบความสำเร็จ ดังที่ ศิวาพร พยัคฆนันท์ และคณะ (2564 : 130-156) ได้กล่าวว่า การพัฒนาศักยภาพการจัดการ

ท่องเที่ยวชุมชนที่สำคัญ คือ 1) ด้านการดึงดูดทางการท่องเที่ยว 2) ด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยว 3) ด้านการจัดการข้อมูลเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว 4) ด้านการสร้างการรับรู้คุณค่า และ 5) ด้านศักยภาพของบุคลากร

บ้านห้วยห้าง (ศูนย์การเรียนรู้และการอนุรักษ์วิถีไทยทรงดำบ้านห้วยห้าง, 2564) หมู่ที่ 8 ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลหนองหลุม อำเภอชирбарมี จังหวัดพิจิตร มีครัวเรือนทั้ง จำนวน 192 คน มีประเพณีลอยกระทง เป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาแต่โบราณจะจัดขึ้นในเดือน 12 ของทุกปี ประเพณีวัดเข้าพรรษา เป็นประเพณีที่ชาวบ้านจัดขึ้นทุกปี มีการตักบาตร และแห่เทียนพรรษา ประเพณีวันสงกรานต์เป็นประเพณีที่จัดขึ้นระหว่างวันที่ 12 – 13 เมษายน ของทุกปี มีการทำบุญตักบาตร การรดน้ำขอพรจากผู้สูงอายุในหมู่บ้าน ประเพณีประเพณีการเล่นคอนรำแคน บ้านห้วยห้างเป็นหมู่บ้านไทยทรงดำ มีกิจกรรมการทอเสื้อผ้าไทยทรงดำของกลุ่มทอผ้าชินตา มีกิจกรรมการทำปุ๋ยอินทรีย์ป่นเม็ด มีแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ (VISION) บ้านห้วยห้าง ที่ว่า “เป็นหมู่บ้านอนุรักษ์วิถีไทยทรงดำ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนปลูกข้าวปลอดสารพิษมีแหล่งเรียนรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง” และในปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์ที่เป็นสินค้า OTOP ดังนี้ เสื้อก้อม เสื้อฮี ผ้าเปียว ผ้าชีนลายแตงโม สายคาดเอว ผ้าพันไทยทรงดำ ถุงใส่ของเบ็ดเตล็ด ทองม้วน/ทองพับ ข้าวหอมมะลิ และปุ๋ยอินทรีย์ป่นเม็ด ซึ่งในปัจจุบันบ้านห้วยห้างได้รับการส่งเสริม สนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และได้รับรางวัลต่าง ๆ เช่น รางวัลหมู่บ้านแห่งภูมิปัญญาไทยของจังหวัดพิจิตร รางวัลชนะเลิศการคัดเลือกกิจกรรมพัฒนาชุมชนดีเด่น รางวัลหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง “หมู่บ้านอยู่เย็น เป็นสุข” เป็นหมู่บ้านขยายผลการเรียนรู้ศูนย์พัฒนาการเกษตรสิรินธร กิจกรรมที่ 7 จุดเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ยกฐานะเป็นสถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน และปัจจุบันศูนย์การเรียนรู้และการอนุรักษ์วิถีไทยทรงดำบ้านห้วยห้าง แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันบ้านห้วยห้างก็ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) เช่นกัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษางานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอชирбарมี จังหวัดพิจิตร” ว่าในบ้านห้วยห้างนั้นมีศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำอย่างไร และควรมีแนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอชирбарมี จังหวัดพิจิตร อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ตามหลัก SWOT
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคการพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมผสานวิธี จากการวิจัยเชิงปริมาณ จากการแจกแบบสอบถาม และจากการวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากร คือ ตัวแทนครัวเรือนบ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 164 คน โดยเก็บจากประชากรทั้งหมดในการวิจัย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ หน่วยงานภาครัฐ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ คณะกรรมการบ้านไทยทรงดำ จำนวน 9 คน โดยคัดเลือกแบบ Focus Group
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 2.1 แบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และการพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ 2.2 แบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ และแนวทาง SWOT การพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ โดยสร้างมาจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎี เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และดำเนินการสร้างและปรับแบบสอบถาม โดยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จำนวน 3 ท่าน โดยมีค่าความสอดคล้องในแต่ละข้อตั้งแต่ 0.5 - 1.0 และนำไปหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) จำนวน 30 คน ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.888
3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ขอนหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์และการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อนำไปขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากแบบสอบถาม จำนวน 164 ชุด และจากการสัมภาษณ์ จำนวน 9 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจความถูกต้อง และข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ และวิเคราะห์โดยรูปแบบข้อมูลเชิงพรรณนาความจำแนกข้อมูลตามวัตถุประสงค์ต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนด เกณฑ์การแปลผลตามเกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

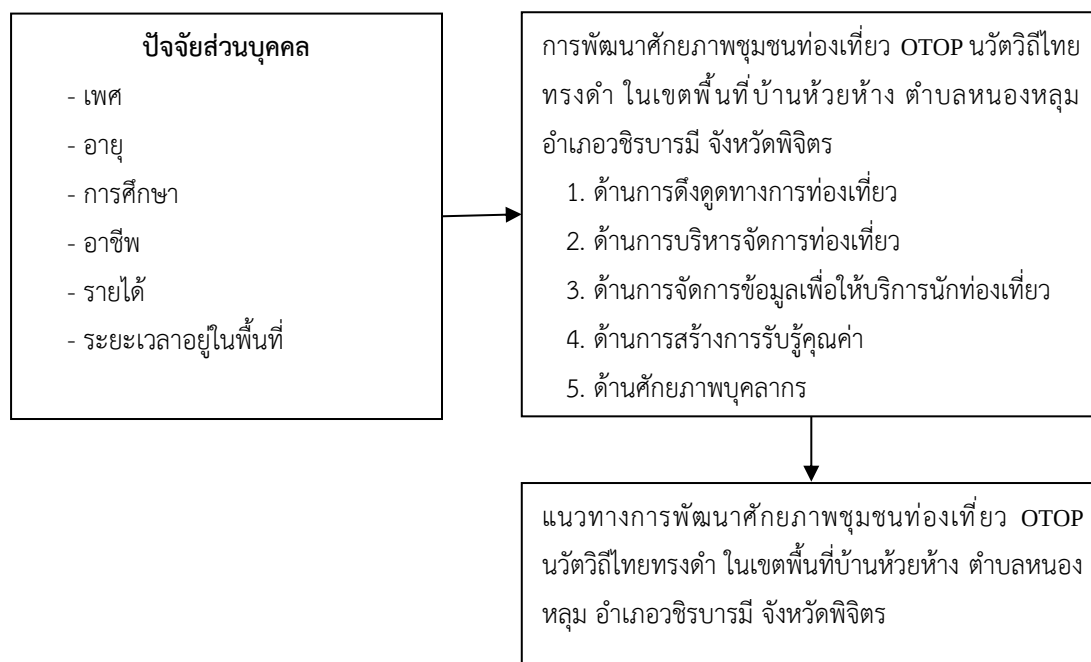
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์รูปแบบข้อมูลเชิงพรรณนาความ นำมาแปลตามวัตถุประสงค์การวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์” ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ ตามหลัก SWOT

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวม

ลำดับ	การพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ	ระดับความคิดเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านการดึงดูดทางการท่องเที่ยว	3.91	0.84	มาก
2.	ด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยว	4.15	0.59	มาก
3.	ด้านการจัดการข้อมูลเพื่อให้บริการ นักท่องเที่ยว	3.96	0.79	มาก
4.	ด้านการสร้างการรับรู้คุณค่า	4.08	0.77	มาก
5.	ด้านศักยภาพบุคลากร	3.71	0.63	มาก
ภาพรวม		3.96	0.48	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.15$) รองลงมา คือ ด้านการสร้างการรับรู้คุณค่า ($\bar{X} = 4.08$) ด้านการดึงดูดทางการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.91$) ด้านการจัดการข้อมูลเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว ($\bar{X} = 3.96$) และด้านศักยภาพบุคลากร ($\bar{X} = 3.71$) ตามลำดับ

2. ปัญหา อุปสรรคการพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ขาดระบบการบริหารจัดการที่ดี ไม่มีคนที่มีความรู้อย่างแท้จริงเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการ การผลิตการท่องเที่ยวเมื่อทำสำเร็จแล้วค่อนข้างที่จะขายได้ยากเพราะเป็นงานฝีมือเป็นงานฝีมือ กว่าที่จะทอเสร็จในการทอแต่ละผืนต้องใช้เวลาและใช้ความสามารถ จริงมีราคาแพงเยาวชนรุ่นใหม่ไม่ได้เข้ามาเรียนรู้วัฒนธรรมไทยทรงดำอย่างแท้จริง เพราะไม่ค่อยได้อยู่ในชุมชนต้องออกไปทำงานต่างพื้นที่ นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมมีน้อย ทำให้ไม่มีรายได้จากการนำเที่ยวหรือการขายสินค้าในชุมชนให้กับนักท่องเที่ยว ทำให้คนในชุมชนหลายเริ่มหมดกำลังใจหรือทอดทิ้งตัวเองกลุ่ม สิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะดวกในชุมชนมีไม่เพียงพอ ไม่สามารถรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ตามที่ต้องการ ราคาผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าไทยทรงดำมีราคาแพง เนื่องจากเป็นงานทอมือเป็นงานฝีมือกว่าจะทอเสร็จในการทอแต่ละผืนต้องใช้เวลาและความสามารถเฉพาะ งบประมาณในการพัฒนามีจำกัด และต้องเลือกพื้นที่ที่มีความจำเป็นที่สุดในการพัฒนา ภัยธรรมชาติส่งผลกระทบต่อประกอบการอาชีพของเกษตรกร จึงทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ออกไปทำงานต่างจังหวัด ราคาผลผลิตทางการเกษตรที่ไม่มีความมั่นคง ขึ้นอยู่กับกลไกราคาของตลาด ขาดการสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณีแบบดั้งเดิมเพราะเยาวชนรุ่นใหม่ไม่ได้เข้ามาเรียนรู้วัฒนธรรมอย่างแท้จริง

3. แนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอลือชัยบุรีรัมย์ จังหวัดพิจิตร พบว่า ควรประยุกต์กิจกรรมเชิงวัฒนธรรม ตลอดจนวิถีชุมชนเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว การบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน การพัฒนาการจัดแต่งสภาพแวดล้อมที่สวยงาม และสะท้อนวัฒนธรรมเพื่อเป็นจุดถ่ายภาพของนักท่องเที่ยว การพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์และการจัดโซนของตลาดชุมชนโดยใช้แนวคิดการตลาดเฉพาะกลุ่ม การพัฒนาการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคม Online การจัดทำยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของชุมชน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการท่องเที่ยวของชุมชนทั้งด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอลือชัยบุรีรัมย์ จังหวัดพิจิตร” ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยที่มีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำ ในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอลือชัยบุรีรัมย์ จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยว ด้านการสร้างการรับรู้คุณค่า ด้านการจัดการข้อมูลเพื่อให้บริการนักท่องเที่ยว ด้านการดึงดูดทางการท่องเที่ยว และด้านศักยภาพบุคลากร อยู่ในระดับมากทุกด้านตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิวาพร พยัคฆนันท์ และคณะ (2564 : 130-156) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวชุมชนผ้าไหมทอมือตำบลสวายอำเภอเมืองสุรินทร์จังหวัดสุรินทร์ผลการวิจัยพบว่าศักยภาพและความสำเร็จของการจัดการท่องเที่ยวชุมชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง โดยนำหลัก (SWOT) มาวิเคราะห์ สรุปผลได้ดังนี้ 1) จุดแข็ง (Strengths) คือ มีประวัติศาสตร์ยาวนาน วัฒนธรรม ประเพณีโดดเด่น กิจกรรมหลายหลาย ปราชญ์ชาวบ้าน มีความรู้ความสามารถ และผู้นำเข้มแข็ง ชุมชนมีความเข้มแข็ง มีความสามัคคี 2) จุดอ่อน (Weaknesses) คือ ขาด

ระบบการบริหารจัดการที่ดี ผ้าทอผ้ามีราคาแพงไม่มีเยาวชนรุ่นใหม่เข้ามาสืบทอด มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมน้อย และสิ่งอำนวยความสะดวกก็มีไม่เพียงพอ 3) โอกาส (Opportunities) คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหา สนับสนุน ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นสนับสนุน ส่งเสริมกิจกรรมทางวัฒนธรรม ประเพณีให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมและ สร้างอาชีพ และรายได้เสริม และ 4) อุปสรรค (Threats) คือ ราคาผลิตภัณฑ์เสื้อผ้ามีราคาแพง งบประมาณในการพัฒนามีขีดจำกัด ภัยธรรมชาติส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่มีความมั่นคง และขาดการสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณี จากเยาวชนรุ่นใหม่ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอารียา บุญทวี, จินดา เนื่องจำนง และวชิรพงศ์ มณีนันทวัฒน์ (2561 : 67-85) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพทุนทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอคลองเขื่อนจังหวัดฉะเชิงเทราผลการวิจัยพบว่าทุนทางวัฒนธรรมของอำเภอคลองเขื่อนจังหวัดฉะเชิงเทรา มีจุดแข็ง : ด้านศาสนสถานด้านโบราณสถานและโบราณวัตถุด้านประเพณีด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านแหล่งเรียนรู้ด้านแหล่งท่องเที่ยว จุดอ่อน : ขาดการประชาสัมพันธ์ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนโอกาสอำเภอติดกับแม่น้ำและมรดกที่สำคัญหลายวัดซึ่งสามารถจัดกิจกรรมไหว้พระทางแม่น้ำบางปะกงนอกจากนี้มรดกการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ได้เข้าไปสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงการเกษตรอุปสรรคยุคโลกาภิวัตน์ทำให้เยาวชนไม่ค่อยสนใจศิลปวัฒนธรรมการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมควรมีแนวทางดังนี้การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงระดับตำบลสู่ระดับอำเภอและสู่ระดับจังหวัดจัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์ทุนทางวัฒนธรรมและนำของดีของแต่ละชุมชนมาวางจำหน่ายที่อุทยานพระพิฆเนศวรปางเย็นตำบลบางตลาดอำเภอคลองเขื่อนจังหวัดฉะเชิงเทรา

2. ปัญหา อุปสรรคการพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอวชิรบุรี จังหวัดพิจิตร พบว่า ขาดระบบการบริหารจัดการที่ดี ไม่มีคนที่มีความรู้อย่างแท้จริงเข้ามาช่วยในการบริหารจัดการ การผลิตการทอผ้าเมื่อทำสำเร็จแล้วค่อนข้างที่จะขายได้ยากเพราะเป็นงานทอมือเป็นงานฝีมือ กว่าจะทอเสร็จในการทอแต่ละผืนต้องใช้เวลาและใช้ความสามารถ จริงมีราคาแพงเยาวชนรุ่นใหม่ไม่ได้เข้ามาเรียนรู้วัฒนธรรมไทยทรงดำอย่างแท้จริง เพราะไม่ค่อยได้อยู่ในชุมชนต้องออกไปทำงานต่างพื้นที่ นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมมีน้อย ทำให้ไม่มีรายได้จากการนำเที่ยวหรือการขายสินค้าในชุมชนให้กับนักท่องเที่ยว ทำให้คนในชุมชนหลายเริ่มหมดกำลังใจหรือทอดถอนตัวออกกลุ่ม สิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชนมีไม่เพียงพอ ไม่สามารถรองรับความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ตามที่ต้องการ ราคาผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าไทยทรงดำมีราคาแพง เนื่องจากเป็นงานทอมือเป็นงานฝีมือกว่าจะทอเสร็จในการทอแต่ละผืนต้องใช้เวลาและความสามารถเฉพาะ งบประมาณในการพัฒนามีจำกัด และต้องเลือกพื้นที่ ที่มีความจำเป็นที่สุดในการพัฒนา ภัยธรรมชาติส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพของเกษตรกร จึงทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ออกไปทำงานต่างจังหวัด ราคาผลผลิตทางการเกษตรที่ไม่มีความมั่นคง ขึ้นอยู่กับกลไกราคาของตลาด ขาดการสืบทอดวัฒนธรรม ประเพณีแบบดั้งเดิมเพราะเยาวชนรุ่นใหม่ไม่ได้เข้ามาเรียนรู้วัฒนธรรมอย่างแท้จริง ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของศิวาพร พยัคฆนันท์ และคณะ (2564 : 130-156) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนา ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวชุมชนผ้าไหมทอมือตำบลสวาย อำเภอมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ผลการวิจัย พบว่า ศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวชุมชนผ้าไหมทอมือ ด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวและด้านการสร้าง การรับรู้คุณค่าของผ้าไหมทอมือส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการท่องเที่ยวชุมชนผ้าไหมทอมือ ตำบลสวาย อำเภอมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ การพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวชุมชนผ้าไหมทอมือ ตำบลสวาย อำเภอมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ ควรให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่แสดงให้เห็นถึง เอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ พัฒนาบุคลากรการท่องเที่ยวให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นและมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้และ คุณค่าเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยว ควรจัดให้มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และจัดการบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับการท่องเที่ยว และควรพัฒนาให้คนในชุมชนมีทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการประชาสัมพันธ์และทำ การตลาดการท่องเที่ยวให้มีรูปแบบการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย และควรส่งเสริมให้ชุมชนควรมีส่วนร่วมใน อนุรักษ์วิถีชีวิตช่างทอและภูมิปัญญาผ้าไหมทอมือ

3. แนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ประยุกต์กิจกรรมเชิงวัฒนธรรม วิถีชุมชน บูรณาการความ ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ พัฒนาสภาพแวดล้อมให้สะท้อนวัฒนธรรม พัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ และการจัดโซน ของตลาดชุมชนโดยใช้แนวคิดการตลาดเฉพาะกลุ่ม พัฒนาการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคม Online จัดทำ ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของวาสนา อาจสาธิตกรณ, รัชฎากร วินิจกุล และพิชญ์ บุญนิยม (2563 : 269-287.) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทู นทางวัฒนธรรมกับการส่งเสริมศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทดำ บ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอ คลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ทูทางวัฒนธรรมของบ้านวังน้ำ มี 2 ลักษณะ ประกอบด้วย 1) ทูทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ และ 2) ทูทางวัฒนธรรมที่จับต้องได้สำหรับบทบาทของทูทางวัฒนธรรมบ้าน วังน้ำ ประกอบด้วย 8 ด้าน มีเสนอต่อผู้มาเยือนและสร้างความประทับใจโดยมีแนวทางการใช้ทูทาง วัฒนธรรมเพื่อการส่งเสริมศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทดำ ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้ 1)พัฒนา บุคลากรด้านการท่องเที่ยว 2) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก 3) พัฒนาสินค้าและบริการด้าน การท่องเที่ยว 4) เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น และ 5) ส่งเสริมการตลาดชุมชนท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอลำดวน จังหวัดบุรีรัมย์” ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นที่ควรกำหนดเป็นข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานภาครัฐควรสนับสนุน ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรในชุมชนเพื่อเสริมสร้างทักษะความรู้ที่จำเป็นต่อการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อสร้างความตระหนักรู้และให้เห็นความสำคัญของทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
2. หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของชุมชนเพื่อกระตุ้นความต้องการมาเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่จะมาสัมผัสประสบการณ์การท่องเที่ยวโดยชุมชน
3. หน่วยงานภาครัฐควรมีการประสานงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมกับการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว
4. หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนควรส่งเสริมการสร้างงานให้กับสมาชิกของชุมชนและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อการพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอลำดวน จังหวัดบุรีรัมย์
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอลำดวน จังหวัดบุรีรัมย์
3. ควรมีศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการบูรณาการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการพัฒนาศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทยทรงดำในเขตพื้นที่บ้านห้วยห้าง ตำบลหนองหลุม อำเภอลำดวน จังหวัดบุรีรัมย์

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2561). *แนวทางการดำเนินงานโครงการ ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงมหาดไทย
- ศิวาพร พยัคฆนันท์ และคณะ. (2564). การพัฒนาศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวชุมชนผ้าไหมทอมือตำบลสวาย อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์. *วารสารธรรมศาสตร์*. 40 (2), 130-156.
- ศูนย์การเรียนรู้และการอนุรักษ์วิถีไทยทรงดำบ้านห้วยห้าง. (2564). *ข้อมูลพื้นฐานศูนย์การเรียนรู้และการอนุรักษ์วิถีไทยทรงดำบ้านห้วยห้าง*. พิจิตร: ศูนย์การเรียนรู้และการอนุรักษ์วิถีไทยทรงดำบ้านห้วยห้าง.
- อารียา บุญทวี, จินดา เนื่องจำนงค์ และ วชิรพงศ์ มณีนันทวัฒน์. (2561). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพทุนทางวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา*. *วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์*. 20 (1), 67-85
- วาสนา อาจสาธิตกรณ, รัชฎากร วินิจกุล และ พิษณุ บุญนิยม. (2563). *ทุนทางวัฒนธรรมกับการส่งเสริมศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีไทดำ บ้านวังน้ำ ตำบลวังยาง อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร*. *วารสารพิกุล*. 18 (2), 269-287.

ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กรกับความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงาน
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
**The Relationship between the Organizational Climate and the
Organizational Loyalty of the Employees of the Bank for
Agriculture and Agricultural Cooperatives
in the Northeast**

อภิชาติ เวลาคีต,
ศุภพงษ์ ปิ่นเวหา และ กมล เสวตสมบุญ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
**Apichart Velakerd,
Supamong Pinveha and Gamon Savatsomboon**
Mahasarakham University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: apichart.ve@baac.or.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับบรรยากาศองค์กรและความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงาน ธ.ก.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบของบรรยากาศองค์กรที่มีต่อความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงาน ธ.ก.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นได้ค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.83 กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า พนักงาน ธ.ก.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์กร และมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความจงรักภักดีต่อองค์กร อยู่ในระดับมากที่สุด การวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบของบรรยากาศองค์กรกับความจงรักภักดีต่อองค์กร พบว่า ด้านมาตรฐาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านการสนับสนุน ด้านความยืดหยุ่นของงาน และด้านการได้รับการยอมรับ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความจงรักภักดีต่อองค์กร ดังนั้น ธนาคารควรส่งเสริมให้พนักงานมีแรงผลักดันในการพัฒนาตนเองให้เหมาะสมต่อความคาดหวังของการปฏิบัติงานของบุคลากรในระดับต่าง ๆ เพื่อเพิ่มระดับความภาคภูมิใจของพนักงาน รวมถึงการส่งเสริมบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน การได้รับความ

* วันที่รับบทความ : 5 มิถุนายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 12 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 14 มิถุนายน 2566

Received: June 5, 2023; Revised: June 12, 2023; Accepted: June 14, 2023

ไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน การได้รับรางวัลเมื่อมีผลการปฏิบัติงานที่ดี ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพัน ความรัก และความภาคภูมิใจของพนักงาน ก่อให้เกิดความจงรักภักดีต่อองค์กร

คำสำคัญ: บรรยากาศองค์กร; ความจงรักภักดีต่อองค์กร; ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

Abstracts

The objectives of this research were 1) to study the level of organizational climate and organizational loyalty among BAAC employees in the northeastern region, and 2) to study the relationship and impact of organizational climate on loyalty. To organizations of BAAC employees in the Northeastern region the data were collected by using a questionnaire with a consistency index of 0.67-1.00 and a confidence value of Cronbach's Alpha of 0.83. The samples were employees of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives in the Northeast, 400 people. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis.

The research results show that BAAC employees in the Northeastern region there are levels of opinions about the organizational climate and the level of opinions about organizational loyalty at the highest level. The analysis of the relationship and the impact of the organizational atmosphere on the organizational loyalty found that the standard, responsibility, support, flexibility and recognition. There is a positive relationship and impact on loyalty to the organizational. Therefore, the Bank should encourage employees to drive self-improvement in line with the performance expectations of personnel at different levels in order to increase the level of self-esteem employee. Including promoting organizational climate, gaining the trust of superiors and colleagues, rewarding for good performance. This is a factor that affects employee engagement, love and pride cause loyalty to the organizational.

Keywords: Organizational climate; Organizational loyalty; Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives

บทนำ

การบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จผู้บริหารจึงต้องเรียนรู้และเข้าใจบุคลากรในองค์กรการที่บุคลากรในองค์กรเกิดความพึงพอใจในงานที่ตนเองปฏิบัติอยู่จะส่งผลให้บุคลากรนั้นสร้างสรรค์ผลงานที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อองค์กรและเกิดความผูกพันและความจงรักภักดีต่อองค์กรซึ่งความจงรักภักดีต่อองค์กรของทรัพยากรมนุษย์นั้น เป็นความรู้สึกและการแสดงออกของบุคลากรต่อการเคารพองค์กรมีความเต็มใจปฏิบัติงานและอุทิศตนต่อองค์กร ซึ่งจะส่งผลให้ทำงานอยู่กับองค์กรนี้ตลอดไป ทั้งนี้บรรยากาศองค์กรถือว่าเป็นส่วนสำคัญเป็นอย่างมากซึ่งถ้ามีบรรยากาศองค์กรที่ดีจะส่งผลให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น (อัศวิน แสนสิงห์, 2560)

บรรยากาศองค์กรเป็นปัจจัยที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ หากบุคลากรมีความพึงพอใจในบรรยากาศองค์กร หรือมีทัศนคติที่ดีต่อองค์กรแล้วจะทำให้เกิดความเชื่อมั่น มีความเต็มใจในการทำงาน และนำไปสู่การคงอยู่และจงรักภักดีต่อองค์กรได้ (ลำไพ พรมชัย, 2561 : 72-75) ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ Stringer (2002) ที่ได้กล่าวว่าบรรยากาศองค์กร คือ สภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่สมาชิกในองค์กรสามารถเรียนรู้และมีประสบการณ์ รวมทั้งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคลากรในองค์กร แบ่งออกเป็น 6 มิติ คือ ด้านโครงสร้าง ด้านมาตรฐาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านการได้รับการยอมรับ ด้านการสนับสนุน และด้านความยืดหยุ่นผูกพัน เนื่องจากบรรยากาศองค์กรมีความสัมพันธ์กับความรู้สึก ทัศนคติ ความพึงพอใจในงานและพฤติกรรมของพนักงานในองค์กร (พีระ แก้วสะอาด, 2564) ความจงรักภักดีต่อองค์กรเป็นการรักษาทรัพยากรมนุษย์ขององค์กร โดยให้พนักงานทำงานอย่างมีความสุข อยู่อกอยู่กับองค์กรด้วยความเต็มใจ ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ความผูกพันต่อองค์กรเป็นสิ่งที่สำคัญในการรักษาบุคลากรขององค์กรเป็นความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างพนักงานกับองค์กรซึ่งบุคคลพร้อมจะทุ่มเทกำลังกายกำลังใจให้กับองค์กรโดยที่เขามีความรู้สึกว่าตนเองได้เข้าไปเกี่ยวข้องเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรรู้สึกว่าคุณค่า มีความหมายสำหรับองค์กร และพยายามทำให้เป้าหมายของตนเองและขององค์กรประสบความสำเร็จ (วิษุฒดา มั่งสั่น, 2563 : 151-164) ความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงานเป็นความรู้สึกและการแสดงออกของพนักงานซึ่งเคารพต่อ มีความผูกพันมีความรู้สึกเป็นเจ้าของมีความต้องการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรการที่บุคคลมีความผูกพันต่อองค์กรภูมิใจในการเป็นสมาชิกขององค์กรรู้สึกเป็นเจ้าของมีความตั้งใจจะทำงานอยู่กับองค์กรนี้ตลอดไป ทั้งนี้ความจงรักภักดีต่อองค์กรมีมิติแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมที่แสดงออก (Behavioral aspect) ด้านความรู้สึก (Affective aspect) และด้านการรับรู้ (Cognitive aspect) (นิวัติ จันทราช, 2561)

ดังนั้น บรรยากาศองค์กรและความจงรักภักดีต่อองค์กรทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้พนักงานเกิดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและความตั้งใจทำงาน (เดชพงศ์ โพธิ์สุวรรณ, 2561) ธ.ก.ส. เป็นองค์กรที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย สังกัดกระทรวงการคลังโดยได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ ธ.ก.ส. มีวัตถุประสงค์ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์การเกษตรสำหรับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรมเพื่อเพิ่มรายได้หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรหรือครอบครัวของเกษตรกรซึ่งขยายครอบคลุมไปทั่วประเทศ มีการแบ่งเขตการดำเนินงานออกเป็นส่วนงานสำนักงานใหญ่ฝ่ายกิจการสาขาภาค และสำนักกิจการนครหลวง การทำงานที่มีพนักงานเป็นจำนวนมากทำให้องค์กรต้องมีการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลให้เป็นไปตามโครงสร้างบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบและเกิดปัญหาในการปฏิบัติงานส่งผลให้พนักงานบางส่วนตัดสินใจลาออกจากงาน จากการสำรวจปัญหาการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ พบว่า มีการลาออก

ของพนักงานระดับปฏิบัติการเฉลี่ย 4.67 หรือ 5 คนต่อเดือน (กนกกรณ์ เช่นกลาง, 2563) คาดว่าอาจเกิดจากบรรยากาศองค์กรในแต่ละสภาพแวดล้อมของการปฏิบัติงานอาจแตกต่างกันไปตามพื้นที่ วัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อความรู้สึก พฤติกรรมและการรับรู้ของพนักงานส่งผลให้ความจงรักภักดีมีได้เกิดขึ้นต่อองค์กรจากผลที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กรและความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงาน ธ.ก.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยแบ่งการดำเนินงานเป็น ฝ่ายกิจการสาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน และฝ่ายกิจการสาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กรกับ ความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงานระดับปฏิบัติการ เพื่อเป็นข้อมูลในการเสริมสร้างบรรยากาศองค์กรให้มีความเหมาะสมและเป็นแนวทางในการวางแผนและประเมินความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงานให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบรรยากาศองค์กรและความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงาน ธ.ก.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบของบรรยากาศองค์กรที่มีต่อความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงาน ธ.ก.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสำรวจ รายละเอียดของระเบียบวิธีการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ พนักงานระดับปฏิบัติการของ ธ.ก.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 6,657 คน (สารสนเทศฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ ธ.ก.ส., 2563)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานระดับปฏิบัติการ ของ ธ.ก.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 364 คน โดยเปิดตาราง Krejcie & Morgan (วนิดา วาตีเจริญ และคณะ, 2560) และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 400 ชุด และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยมีรายละเอียด ดังนี้ แบบสอบถามมีลักษณะปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของพนักงาน ลักษณะแบบสอบถาม แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 7 ข้อ โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน รายได้ต่อเดือน และตำแหน่งงาน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศในองค์กรของพนักงาน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 24 ข้อ โดยครอบคลุมบรรยากาศองค์กร ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้าง จำนวน 4 ข้อ ด้านมาตรฐาน จำนวน 4 ข้อ ด้านความรับผิดชอบ จำนวน 4 ข้อ ด้านสนับสนุน จำนวน 4 ข้อ ด้านความยืดหยุ่น จำนวน 4 ข้อ และด้านการได้รับการยอมรับ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงาน ธ.ก.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 16 ข้อ โดยครอบคลุมความจงรักภักดีของพนักงาน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมที่แสดงออก จำนวน 4 ข้อ ด้านความรู้สึก จำนวน 4 ข้อ ด้านการรับรู้ จำนวน 4 ข้อ และด้านความผูกพัน จำนวน 4 ข้อ

การหาคุณภาพของแบบสอบถามพิจารณาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ซึ่งยอมรับได้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2557 : 95-96) หลังจากนั้นนำไปทดลองแจก (Tryout) จำนวน 30 ชุด ที่ไม่ใช่ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาครวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.83 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.70 นั่นคือ แบบสอบถามชุดนี้ผ่านเกณฑ์ยอมรับได้ โดยมีคุณภาพดี สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 123)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างดังนี้ 1) ขอนหนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2) ขอนหนังสือราชการจากคณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 3) ส่งแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ (Google Form) ทางออนไลน์ กลุ่มเฟซบุ๊กชมรมพนักงาน ธ.ก.ส. ระดับปฏิบัติการ และไลน์กลุ่มพนักงานสังกัดฝ่ายกิจการสาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและตอนล่าง จำนวน 400 ชุด 4) หลังจากได้รับแบบสอบถามกลับในช่วง วันที่ 20 พฤศจิกายน ถึง 25 ธันวาคม 2564 ผู้วิจัยทำการตรวจความถูกต้อง และครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ซึ่งมีแบบสอบถามตอบกลับมีจำนวน 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้ 1) ร้อยละ (Percentage) อธิบายแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของพนักงาน ธ.ก.ส. ใน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) อธิบายข้อมูล ตอนที่ 2
ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์กร และตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความจงรักภักดีต่อองค์กร สถิติที่ใช้
ในการทดสอบสมมติฐาน คือ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ซึ่งเขียน
สมการได้ดังนี้

$$OL = \beta_0 + \beta_1SD + \beta_2RP + \beta_3SP + \beta_4FL + \beta_5RC$$

เมื่อ β = ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย

OL = ความจงรักภักดีต่อองค์กร

SD = ด้านมาตรฐาน

RP = ด้านความรับผิดชอบ

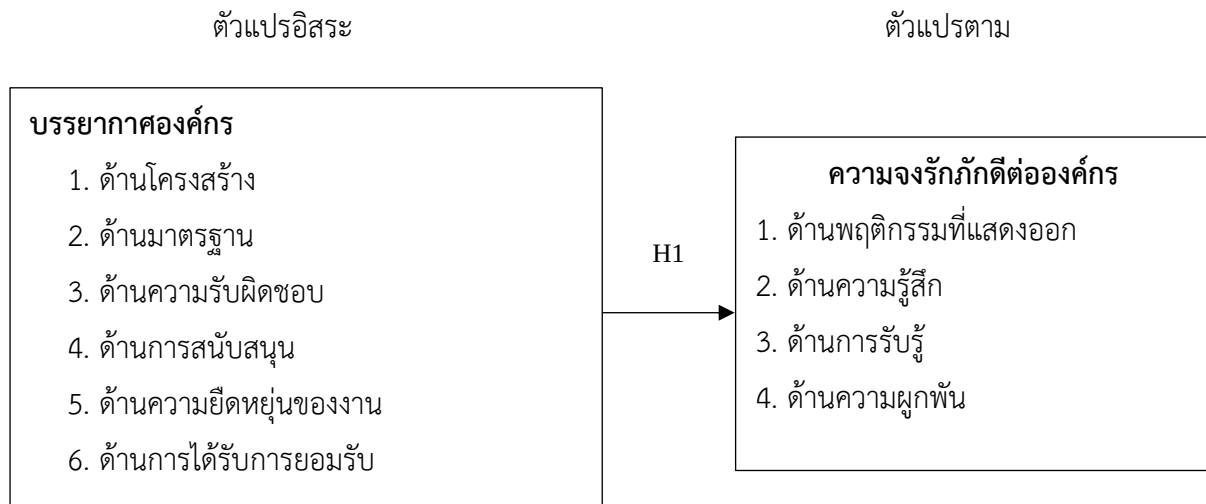
SP = ด้านการสนับสนุน

FL = ด้านความยืดหยุ่นของงาน

RC = ด้านการได้รับการยอมรับ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์กรกับความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงาน ธ.ก.ส.
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้มาจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเห็นว่า บรรยากาศองค์กร
มีความสัมพันธ์กับความจงรักภักดีต่อองค์กร ผู้วิจัยสามารถกำหนดตัวแปรอิสระ ได้แก่ บรรยากาศองค์กร โดย
ประยุกต์จากแนวคิดบรรยากาศองค์กรของ Stringer (2002) 5 ด้าน และ Steve Kelner (1998) 1 ด้าน
ประกอบด้วย ด้านโครงสร้าง ด้านมาตรฐาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านการสนับสนุน ด้านความยืดหยุ่นของงาน
และด้านการได้รับการยอมรับ มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ได้แก่ ความจงรักภักดีต่อองค์กร โดยประยุกต์จาก
แนวคิดของ Hoy & Rees (1974 : 274-275) และ Adler & Adler (1988 : 401–417) ประกอบด้วย ด้าน
พฤติกรรมที่แสดงออก ด้านความรู้สึกรู้ ด้านการรับรู้ และด้านความผูกพัน ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลศึกษาระดับบรรยากาศองค์กรและความจงรักภักดีต่อองค์กร ของพนักงาน ธ.ก.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า

1.1 พนักงานธนาคาร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 54.50) อายุ 30 - 40 ปี (ร้อยละ 41.75) สถานภาพโสด (ร้อยละ 46.25) ระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 90.00) ประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี (ร้อยละ 30.00) มีรายได้ต่อเดือน 15,000 - 25,000 บาท (ร้อยละ 32.00) และปฏิบัติงานในตำแหน่งพนักงานพัฒนาธุรกิจ (ร้อยละ 46.50)

1.2 พนักงานธนาคาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.57$) เมื่อพิจารณาเป็นรายได้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านโครงสร้าง ($\bar{X}=4.62$) ด้านการสนับสนุน ($\bar{X}=4.61$) และด้านมาตรฐาน เท่ากับด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X}=4.58$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์กรโดยรวมและรายด้านของพนักงาน ธ.ก.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

บรรยากาศองค์กร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านโครงสร้าง	4.62	0.32	มากที่สุด
2. ด้านมาตรฐาน	4.58	0.36	มากที่สุด
3. ด้านความรับผิดชอบ	4.58	0.37	มากที่สุด
4. ด้านการสนับสนุน	4.61	0.38	มากที่สุด
5. ด้านความยืดหยุ่นของงาน	4.53	0.37	มากที่สุด
6. ด้านการได้รับการยอมรับ	4.53	0.38	มากที่สุด
โดยรวม	4.57	0.29	มากที่สุด

1.3 พนักงานธนาคาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความจงรักภักดีต่อองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.58$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านความรู้สึกรัก ($\bar{X}=4.63$) ด้านการรับรู้ ($\bar{X}=4.59$) และด้านความผูกพัน ($\bar{X}=4.58$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความจงรักภักดีต่อองค์กรโดยรวมและรายด้านของพนักงาน ธ.ก.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความจงรักภักดีต่อองค์กร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านพฤติกรรมที่แสดงออก	4.52	0.37	มากที่สุด
2. ด้านความรู้สึกรัก	4.63	0.34	มากที่สุด
3. ด้านการรับรู้	4.59	0.34	มากที่สุด
4. ด้านความผูกพัน	4.58	0.38	มากที่สุด
โดยรวม	4.58	0.28	มากที่สุด

2. ผลศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบของบรรยากาศองค์กรและความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงาน ธ.ก.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า บรรยากาศองค์กร ด้านมาตรฐาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านการสนับสนุน ด้านความยืดหยุ่นของงาน และด้านการได้รับการยอมรับ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความจงรักภักดีต่อองค์กร ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของบรรยากาศองค์กรและความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงาน ธ.ก.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตัวแปร	OL	ST	SD	RP	SP	FL	RC	VIFs
$\bar{X}$	4.58	4.62	4.58	4.58	4.61	4.53	4.53	
S.D.	0.28	0.32	0.36	0.37	0.38	0.37	0.38	
OL	1	.575*	.574*	.617*	.687*	.659*	.626*	
ST		1	.526*	.581*	.572*	.580*	.584*	1.981
SD			1	.556*	.568*	.508*	.574*	1.823
RP				1	.611*	.565*	.593*	2.077
SP					1	.564*	.634*	2.178
FL						1	.551*	1.876
RC							1	2.151

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการทดสอบ Multicollinearity มีค่า VIFs ของตัวแปรอิสระบรรยากาศองค์กร มีค่าตั้งแต่ 1.823 - 2.178 ซึ่งมิต้าน้อยกว่า 10 แสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน ในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหา Multicollinearity (Black, 2006 : 585) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรบรรยากาศองค์กร ในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามความจงรักภักดีต่อองค์กร ($p < 0.05$) โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.574 - 0.687

ตารางที่ 4 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของบรรยากาศองค์กรและความจงรักภักดีต่อองค์กร

บรรยากาศองค์กร	ความจงรักภักดีต่อองค์กร		t	p
	β	SE		
ค่าคงที่	1.174	0.143	8.190*	0.000
ด้านโครงสร้าง	0.045	0.039	1.161	0.246
ด้านมาตรฐาน	0.079	0.033	2.386*	0.018
ด้านความรับผิดชอบ	0.094	0.034	2.768*	0.006
ด้านการสนับสนุน	0.213	0.034	6.262*	0.000
ด้านความยืดหยุ่นของงาน	0.213	0.033	6.462*	0.000
ด้านการได้รับการยอมรับ	0.102	0.034	2.951*	0.003

$F = 108.428, p = < 0.001, \text{Adj } R^2 = 0.618$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ผลจากการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ความจงรักภักดีต่อองค์กร ได้ดังนี้

$$OL = 1.231 + 0.083SD + 0.101RP + 0.218SP + 0.222FL + 0.109RC$$

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบ พบว่า บรรยากาศองค์กร ด้านมาตรฐาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านการสนับสนุน ด้านความยืดหยุ่นของงาน และด้านการได้รับการยอมรับ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความจงรักภักดีต่อองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. บรรยากาศองค์กรของ ธ.ก.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า พนักงานธนาคาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์กรโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน อาจเนื่องมาจากพนักงานรับรู้หน้าที่ความรับผิดชอบที่ถูกกำหนดตามโครงสร้างอย่างชัดเจน พนักงานมีอำนาจในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย ภายใต้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับหรือวิธีปฏิบัติที่ไม่ซับซ้อน ส่งผลให้เกิดความสำเร็จในงานตามที่ต้องการตั้งเป้าหมายไว้ได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชา และกำลังใจจากเพื่อนร่วมงานที่มีให้กัน ธนาคารมีการให้รางวัลเมื่อปฏิบัติงานได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนัตพร เทียมหาญ (2562) ที่พบว่า บรรยากาศองค์กร ด้านการสนับสนุน มีอิทธิพลต่อความผูกพันในองค์กรของข้าราชการและลูกจ้าง สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมในภาพรวมมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านโครงสร้างของงาน และด้าน

การยอมรับ ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชชุตา มั่งสั่น และกฤษฎา มุฮัมหมัด (2563 : 151-164) ที่พบว่า ปัจจัยจูงใจ ได้แก่ ลักษณะของงาน ความสำเร็จในการทำงาน ความรับผิดชอบ การได้รับการยอมรับ และความก้าวหน้าในงาน มีผลต่อความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (สำนักงานใหญ่) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 21.10 และปัจจัยค่าจูง ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน วิธีการปกครองบังคับบัญชา ความเป็นอยู่ส่วนตัว และนโยบายขององค์กร มีผลต่อความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (สำนักงานใหญ่) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวัติ จันทราช (2561) ที่พบว่า ปัจจัยด้านลักษณะงานที่ทำด้านการมีส่วนร่วมในนโยบายการบริหารของหน่วยงาน ด้านลักษณะของงานที่ปฏิบัติ ด้านเงินเดือน ค่าตอบแทน และสวัสดิการ และด้านอิสรภาพในการปฏิบัติงานส่งผลต่อความภักดีต่อองค์กรของบุคลากรในธุรกิจขายตรง กรณีศึกษาบริษัทในสมาคมพัฒนาการขายตรงไทย ปัจจัยด้านประสบการณ์ในการทำงาน ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านความก้าวหน้าในการทำงาน และด้านความมั่นคงในการทำงานส่งผลต่อความภักดีต่อองค์กรของบุคลากรในธุรกิจขายตรง

2. ความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงาน ธ.ก.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า พนักงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความจงรักภักดีต่อองค์กรโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน อาจเนื่องมาจากพนักงานเกิดความรู้สึก ทัศนคติ และความต้องการที่ได้รับการตอบสนองจากสิ่ง ๆ หนึ่งที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่น มุ่งมั่นในงานนั้น หรือสิ่งนั้น ๆ เมื่อเกิดความภักดีต่อสิ่งใดแล้วจะทำให้สิ่งนั้นสามารถดำเนินงานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดผลที่ดีต่อตัวองค์กรทั้งด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่จะเกิดขึ้น หากองค์กรใดสามารถจะทำให้เกิดความภักดีภายในองค์กรได้นั้น ก็จะส่งผลดีต่อองค์กรทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร เพราะตัวของพนักงานในองค์กรจะรู้สึกรักที่จะทำงาน มุ่งมั่นในการทำงาน และเกิดการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ให้กับองค์กรได้อย่างเต็มที่ พนักงานได้รับสวัสดิการพื้นฐานเหมือนกัน ได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม มีความตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ มีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ เกิดความผูกพันกับเพื่อนร่วมงานเป็นเสมือนสมาชิกในครอบครัว ทำให้พนักงานมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานอย่างสุดความสามารถเพื่อความสำเร็จขององค์กรและมีความปรารถนาที่จะเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพีรยสร์ รัตนธรรม และนนท์ สหยา (2564 : 15-31) ที่พบว่า พนักงานบริษัท เอบีซี จำกัด มีระดับความคิดเห็นด้านความจงรักภักดีต่อองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความรู้สึก ด้านการรับรู้ และด้านพฤติกรรมที่แสดงออก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทพร ชวนชอบ (2561) ที่พบว่า บุคลากรกองบริหารทรัพยากรบุคคลมีระดับความคิดเห็นต่อความจงรักภักดีของ องค์กรอยู่ในระดับสูงทุกด้าน ได้แก่ ด้านการรับรู้ของบุคลากร ด้านความรู้สึก และด้านพฤติกรรมที่แสดงออก

3. บรรยายการองค์กรของ ธ.ก.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความจงรักภักดีของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑาทิพย์ เพ็ชรสุวรรณ (2560) ที่พบว่า บรรยายการองค์กรมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมากกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน บริษัท เมชโซ่ จำกัด (สำนักงานใหญ่) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Berberoglu (2018 : 399) ที่พบว่า บรรยายการองค์กรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความผูกพันต่อองค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ในบริบทของธนาคาร อาจเนื่องมาจากองค์ประกอบของบรรยายการองค์กรด้านความยืดหยุ่นของงานมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกมากที่สุดกับความจงรักภักดีต่อองค์กรโดยรวม เนื่องจากธนาคารมีการกำหนดแผนปฏิบัติงานรายปี พร้อมทั้งมีการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัด ซึ่งพนักงาน ธ.ก.ส. ทุกคนจะมีการวางแผนการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายและตัวชี้วัด ซึ่งในการวางแผนงานพนักงานสามารถบริหารจัดการเวลาได้อย่างอิสระและยืดหยุ่นภายใต้กรอบระยะเวลาและเงื่อนไขของการปฏิบัติงาน ทำให้เมื่อปฏิบัติงานแล้วเสร็จ ก่อให้เกิดความภูมิใจในความสำเร็จที่ตั้งไว้ อีกทั้งรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ มีความตั้งใจในการปฏิบัติงานเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคหรือความพยายามในการแก้ปัญหาเหมือนตนเองเป็นเจ้าของธุรกิจ

บรรยายการองค์กร ด้านโครงสร้าง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความจงรักภักดีต่อองค์กร ด้านพฤติกรรมที่แสดงออก อาจเนื่องมาจากพนักงานธนาคารเกิดการรับรู้ถึงโครงสร้างองค์กรว่าตนเองปฏิบัติงานในตำแหน่งอะไร รับผิดชอบงานด้านไหน และมีอำนาจตัดสินใจในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างไร เป็นความชัดเจนที่พนักงานสามารถรับรู้ได้ จึงทำให้เกิดความตั้งใจทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนัตพร เขี่ยมหาญ (2562) ที่พบว่า บรรยายการองค์กร ด้านโครงสร้างของงาน มีอิทธิพลต่อความผูกพันในองค์กรในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของอักริช แสนสิงห์ (2560) ที่พบว่า ปัจจัยบรรยายการองค์กรสามารถพยากรณ์แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานประจำสำนักงาน บริษัท เดอะมอลล์กรุ๊ป จำกัด สาขานครราชสีมา โดยด้านที่ส่งผลมากที่สุด คือ ด้านโครงสร้างองค์กร

บรรยายการองค์กร ด้านมาตรฐาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความจงรักภักดีต่อองค์กรโดยรวม และด้านความรู้สึก อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานในแต่ละตำแหน่งมีการกำหนดมาตรฐานของงาน เพื่อให้พนักงานได้ยึดถือปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน พนักงานเกิดความทุ่มเท เอาใจใส่และพัฒนาให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนัตพร เขี่ยมหาญ (2562) ที่พบว่า บรรยายการองค์กร ของข้าราชการและลูกจ้าง สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ด้านมาตรฐาน มีอิทธิพลต่อความผูกพันในองค์กรในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ

สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑาทิพย์ เพ็ชรสุวรรณ (2560) ที่พบว่า บรรยากาศองค์การของ บริษัท เมซโซ จำกัด (สำนักงานใหญ่) ด้านมาตรฐาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความผูกพันต่อองค์การอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

บรรยากาศองค์การ ด้านความรับผิดชอบ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความจงรักภักดีต่อองค์การโดยรวม ด้านความรู้สึก และด้านความผูกพัน อาจเนื่องมาจากพนักงานได้รับมอบหมายงานตามตำแหน่งและหน้าที่ที่ตนเองต้องรับผิดชอบ ซึ่งจะต้องปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามแผนงานและเป้าหมายที่กำหนดไว้ และเมื่อพนักงานสามารถปฏิบัติงานได้สำเร็จตามเป้าประสงค์จะรู้สึกถึงความภูมิใจในตนเอง ส่งผลให้เกิดเป็นความผูกพันหรือความจงรักภักดีต่อองค์การ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจวรรณ ศฤงคาร และกฤษฎา เขียววัฒนสุข (2561 : 35-44) ที่พบว่า บรรยากาศองค์การ ด้านการความรับผิดชอบ ผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน บริษัท โตชิบา คอนซูมเมอร์โปรดักส์ (ประเทศไทย) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัคริช แสนสิงห์ (2560) ที่พบว่า ด้านความรับผิดชอบในการทำงาน ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานประจำสำนักงาน บริษัท เดอะมอลล์กรุ๊ป จำกัด สาขานครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บรรยากาศองค์การ ด้านการสนับสนุน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความจงรักภักดีต่อองค์การโดยรวมและทุกด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมที่แสดงออก ด้านความรู้สึก ด้านการรับรู้ และด้านความผูกพัน อาจเนื่องมาจากพนักงานธนาคารในแต่ละตำแหน่งงานได้รับการสนับสนุนการหัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน ทั้งร่างกายแรงใจ เท่านั้นยังไม่พอ ยังมีการสนับสนุนขั้นพื้นฐานจากองค์กรที่พนักงานทุกคนจะได้รับตามตำแหน่งงานนั้น ๆ อย่างเพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย จึงทำให้พนักงานธนาคารได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียม เกิดความรู้สึกเหมือนเป็นครอบครัว และส่งผลให้เกิดเป็นความจงรักภักดีต่อองค์การ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนัตพร เทียมหาญ (2562) ที่พบว่า บรรยากาศองค์การ ด้านการสนับสนุน มีอิทธิพลต่อความผูกพันในองค์กรของข้าราชการและลูกจ้าง สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ในภาพรวมมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัคริช แสนสิงห์ (2560) ที่พบว่า ด้านการสนับสนุน ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงานของพนักงานประจำสำนักงาน บริษัท เดอะมอลล์กรุ๊ป จำกัด สาขานครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บรรยากาศองค์การ ด้านความยืดหยุ่นของงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความจงรักภักดีต่อองค์การโดยรวมและทุกด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมที่แสดงออก ด้านความรู้สึก ด้านการรับรู้ และด้านความผูกพัน อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานในตำแหน่งพนักงานพัฒนาธุรกิจสามารถวางแผนการปฏิบัติงานได้อย่างยืดหยุ่นโดยยึดการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย และในการวางแผนงานแต่ละครั้งต้องได้รับความเห็นชอบจากหัวหน้างาน เพื่อสามารถควบคุมติดตามการปฏิบัติงานของพนักงานให้เป็นไปตามมาตรฐานและสอดคล้องกับระยะเวลาการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชลลธร แสงถนอม (2563) ที่

พบว่า บรรยากาศองค์การ ด้านความยืดหยุ่น มีความสัมพันธ์กับการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้โดยรวมของ พนักงานบริษัทหลักทรัพย์ ฟิลลิป (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ และสอดคล้องกับงานวิจัยของดิวิชา สังคะ (2559) ที่พบว่า บรรยากาศองค์การ ด้านการกำหนดโครงสร้างองค์การและอำนาจหน้าที่ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็น องค์การแห่งการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กล่าวคือ การกำหนดโครงสร้างองค์การและ อำนาจหน้าที่ ที่ชัดเจน เหมาะสมกับภารกิจงานและมีสายการบังคับบัญชาที่กะทัดรัด ไม่เยิ่นเย้อ เพื่อให้ บุคลากรในองค์การสามารถทำงานร่วมกันได้โดยสะดวกและเกิดความยืดหยุ่น

บรรยากาศองค์การ ด้านการได้รับการยอมรับ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความ จงรักภักดีต่อองค์กรโดยรวม และด้านความรู้สึก อาจเนื่องมาจากพนักงานรับรู้ถึงการแสดงออกของเพื่อนร่วมงาน รวมถึงหัวหน้าที่ให้การยอมรับจากการที่ตนเองสามารถปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบสำเร็จตามเป้าหมายของ องค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชนัตพร เข็มหาญ (2562) ที่พบว่า บรรยากาศองค์การ ด้านการยอมรับ มี อิทธิพลต่อความผูกพันในองค์กรของข้าราชการและลูกจ้าง สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑาทิพย์ เพ็ชรสุวรรณ (2560) ที่พบว่า บรรยากาศ องค์การ ด้านการได้รับการยอมรับ มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน บริษัท เมชโซ จำกัด (สำนักงานใหญ่) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษา พบว่า พนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรยากาศองค์การโดยรวม น้อยกว่า พนักงาน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงเสนอให้ธนาคารจัดกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศองค์การให้กับพนักงานที่มี อายุต่ำกว่า 30 ปี เช่น 1) กิจกรรมอบรมพนักงานใหม่ โดยมุ่งเน้นให้พนักงานรู้ถึงประวัติความเป็นมาขององค์กร วิสัยทัศน์ ปณิธาน ตลอดจนวัฒนธรรมขององค์กรที่ยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้พนักงานรับรู้และเข้าใจในบริบทของ องค์กร รู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งขององค์กร 2) กิจกรรมพี่เลี้ยงสอนงาน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง เพื่อนร่วมงาน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน 3) กิจกรรมมอบรางวัลพิเศษให้กับ พนักงานที่มีผลการปฏิบัติงานดีเด่น สร้างความภาคภูมิใจให้แก่ตนเอง รวมถึงเป็นแรงบัลดาลใจให้กับพนักงานคน อื่น ๆ ในองค์กร ในการยึดถือเป็นแบบอย่าง เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างบรรยากาศ องค์การและความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงาน โดยสามารถดำเนินการได้ทั้งในระดับฝ่ายกิจการสาขาสภาค และระดับธนาคาร

1.2 จากผลการศึกษา พบว่า บรรยาการองค์กร ด้านความยืดหยุ่นของงาน ด้านการสนับสนุน และด้านการได้รับการยอมรับ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความจงรักภักดีต่อองค์กร จึงเสนอให้ธนาคารมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเสริมสร้างบรรยาการด้านความยืดหยุ่นของงานเป็นลำดับแรก เนื่องจากมีผลกระทบเชิงบวกต่อความจงรักภักดีต่อองค์กรมากที่สุด เช่น การสับเปลี่ยนหน้าที่ของพนักงานการเงิน เพื่อให้พนักงานสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หลายด้าน การสับหน้าที่ของพนักงานพัฒนาธุรกิจในกระบวนการให้สินเชื่อลูกค้ารายใหญ่เป็นไปอย่างโปร่งใส ลดการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน หรือกระบวนการตรวจประเมินที่ดินของพนักงานพัฒนาธุรกิจ ธนาคารควรให้พนักงานที่ได้รับมอบหมายสามารถปฏิบัติงานในท้องที่ลำพังได้ เนื่องจากในเอกสารแบบพิมพ์ระบุว่าต้องมีผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องมีพนักงานถึง 2 คนสำหรับการตรวจประเมินที่ดินยังแปลงที่ดินลูกค้า ช่วยให้การปฏิบัติงานในพื้นที่เกิดความคล่องตัวยิ่งขึ้น เป็นต้น ลำดับถัดมาเน้นการจัดกิจกรรมด้านการสนับสนุน เช่น การประกวดผลงานนวัตกรรมระดับองค์กร เปิดโอกาสให้พนักงานที่มีองค์ความรู้ด้านนวัตกรรมคิดค้นแนวทางเพื่อพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการทำงาน ตลอดจนการสนับสนุนให้พนักงานเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองผ่านระบบ e-Learning เป็นต้น

1.3 หน่วยงานหรือผู้ประกอบการภาคเอกชน สามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมบรรยาการองค์กรของส่วนงาน เพื่อรับรู้ถึงความต้องการและปัญหาของพนักงานในทุกตำแหน่งและทุกระดับ ทั้งยังสามารถนำมาใช้วางแผนในการให้คำแนะนำ ความช่วยเหลือทางด้านการปฏิบัติงาน และการปรับปรุงกระบวนการทำงาน นำมาสู่การสร้างนวัตกรรมองค์กร นำมาซึ่งความไว้วางใจและเชื่อใจทั้งต่อส่วนงานโดยตรงและต่อบรรยาการองค์กรของส่วนงาน ส่งผลต่อความจงรักภักดีของพนักงาน ซึ่งเป็นไปตามผลการทดสอบความสัมพันธ์ของงานวิจัยที่ได้แสดงไว้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาบรรยาการองค์กรกับความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงานธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในพื้นที่ฝ่ายกิจการสาขาภาคอื่น ๆ และในภาพรวมขององค์กร

2.2 การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอให้มีการใช้เครื่องมือการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย เช่น การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกทางพฤติกรรมที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้นตามทัศนของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กนกกรณ์ เชื้อกลาง. (2563). *บรรยากาศในองค์กร ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงานเอกชน ในจังหวัดสระบุรี*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการจัดการ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จุฑาทิพย์ เพ็ชรสุวรรณ. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การและความผูกพันต่อองค์การของ พนักงาน กรณีศึกษา : บริษัท เมชโซ จำกัด (สำนักงานใหญ่)*. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรวิทยาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ. บัณฑิต วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ชนัดพร เขี่ยมหาญ. (2562). *บรรยากาศองค์การและคุณภาพชีวิตในการทำงานที่มีอิทธิพลต่อ ความผูกพันใน องค์การของข้าราชการและลูกจ้าง สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม*. วิทยานิพนธ์ หลักสูตร ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิชาเอกการจัดการทั่วไป คณะบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ชลธรร แสงถนอม. (2563). *การจัดการความรู้และบรรยากาศองค์การที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นองค์การแห่ง การเรียนรู้ของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ ฟิลลิป (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่*. สาร นิพนธ์ หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจเพื่อสังคม. บัณฑิต วิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวิศา สังคหะ. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของ สำนักงานศึกษาธิการภาค 1-13*. วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญา บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชา บริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เดชพงศ์ โพธิ์สุวรรณ. (2561). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงานระดับ ปฏิบัติการในองค์กรภาคเอกชน ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2557). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนสามัญปิซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- นันทพร ขวนชอบ. (2561). *ปัจจัยที่ส่งผลให้บุคลากรมีความจงรักภักดีต่อบริษัทอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา กอง บริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ) สาขาวิชาบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ สำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- นิวัติ จันทราช. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความภักดีของบุคลากรในธุรกิจขายตรง กรณีศึกษา บริษัท ในสมาคมพัฒนาการขายตรงไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- เบญจวรรณ ศฤงคาร และ กฤษดา เขียววัฒนสุข. (2561). ศึกษาบรรยากาศองค์กรและคุณภาพชีวิตการทำงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน บริษัท โตชิบา คอนซูมเมอร์โปรดักส์ (ประเทศไทย). วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา. 7 (1), 35-44.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พีระ แก้วสะอาด. (2564). อิทธิพลของบรรยากาศองค์กรที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงาน บมจ.ธนาคารกรุงไทย สำนักงานใหญ่. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พิรยสร์ รัตนธรรม และนนท์ สหยา. (2564). ปัจจัยเชิงจิตที่มีผลต่อความจงรักภักดีของพนักงานต่อองค์กร: กรณีศึกษาบริษัท เอปซี จำกัด. วารสารวิทยาลัยพาณิชยศาสตร์บูรพาปริทัศน์. 16 (2), 15-31.
- ลำไผ พรหมชัย. (2561). ปัจจัยแรงจูงใจและบรรยากาศองค์กรที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในจังหวัดอุบลราชธานี. วารสารรังสิตบัณฑิตศึกษาในกลุ่มธุรกิจและสังคมศาสตร์. 5 (1), 72-75.
- วิษุฒดา มั่งสั่น และกฤษฎา มุฮัมหมัด. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความจงรักภักดีต่อองค์กรของพนักงานการไฟฟ้าฝ่ายผลิต แห่งประเทศไทย (สำนักงานใหญ่). วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์. 6 (2), 151-164.
- วนิดา วาตีเจริญ, รังสรรค์ เลิศในสัตย์ และสมบัติ ทิมทรัพย์. (2560). ระเบียบวิธีวิจัย จากแนวคิด ทฤษฎีสู่ภาคปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- อักริช แสนสิงห์. (2560). บรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงาน ของพนักงานประจำสำนักงาน บริษัท เดอะมอลล์กรุ๊ป จำกัด สาขานครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.
- Adler, P. A., & Adler, P. (1988). Intense loyalty in Organizations: A case study of college Athletics. *Administrative Science Quarterly*. 33 (3), 401–417.
- Berberoglu, A. (2018). Impact of organizational climate on organizational commitment and perceived organizational performance: empirical evidence from public hospitals *BMC Health Serv Res*. 18, 399 retrieve form: <https://doi.org/10.1186/s12913-018-3149-z>.

- Black, K. (2006). *Business statistics for contemporary decision making*. (4th ed.). USA: John wiley & Sons. 585.
- Hoy, W.K., & Rees, R. (1974). *Subordinate Loyalty to Immediate Superior: A Neglected Concept in the Study of Educational Administration*. *Sociology of Education*. 47, 274-275.
- Stringer, R. A. (2002). *Leadership and Organizational Climate: the Cloud Chamber Effect*. Prentice Hall, New Jersey: Upper saddle River.

การลาออกและการธำรงรักษาบุคลากรด้านข่าวและรายการ
ในสถานีโทรทัศน์ภาครัฐของไทย
**The Turnover and Retention of Newsroom Employees in Thai Public
Broadcast Television Stations**

ศุภลักษณ์ เวชกามา และ จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Supalak Wetchakama and Chakrit Noranitipadungkarn
Ramkhamhaeng University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: supalakw.nbt2hd@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาแนวคิดและนโยบายของสถานีโทรทัศน์บริการสาธารณะของไทย 2 ช่อง คือ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 (TV 5HD) และสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (Thai PBS) ในภาพรวมและในด้านต่าง ๆ ภายหลังจากการเปลี่ยนผ่านของการประกอบกิจการโทรทัศน์จากระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล (2) ศึกษาถึงสาเหตุที่แท้จริงและความจำเป็นของการตัดสินใจในการลาออกจากงานของบุคลากรด้านข่าวและรายการของสถานีโทรทัศน์บริการสาธารณะ และ (3) ศึกษากลยุทธ์ที่สำคัญขององค์กรหรือแนวทางที่จะธำรงรักษาเพื่อลดอัตราการลาออกของบุคลากรด้านข่าวและรายการของสถานีโทรทัศน์บริการสาธารณะ ใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพประเภทการศึกษาเฉพาะกรณี โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหารจำนวน 40 คน

ผลการศึกษาพบว่า

1. แนวคิดและนโยบายของสถานีโทรทัศน์ภาครัฐของไทยทั้ง 2 กรณีศึกษา ประกอบด้วย ด้านเทคโนโลยีด้านการบริหารโครงสร้างองค์กร และปรับผังรายการหลักให้ตอบสนองพฤติกรรมของผู้บริโภค
2. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการลาออกจากงานของบุคลากรด้านข่าวและรายการของสถานีโทรทัศน์ภาครัฐของไทย ทั้ง 2 กรณีศึกษา มีผลมาจากสิ่งแวดล้อมทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร
3. แนวทางและกลยุทธ์ในการธำรงรักษาเพื่อลดอัตราการลาออกจากงานของบุคลากรด้านข่าวและรายการของทั้ง 2 กรณีศึกษาประกอบด้วย การพัฒนารายบุคคล พัฒนาอาชีพ พัฒนางค์การ การบริหารผลการปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคลากร และการสร้างวัฒนธรรมองค์กร

* วันที่รับบทความ : 11 มิถุนายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 19 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 20 มิถุนายน 2566

Received: June 11, 2023; Revised: June 19, 2023; Accepted: June 20, 2023

คำสำคัญ : โทรทัศน์ระบบดิจิทัล; การบริหารทรัพยากรมนุษย์; การธำรงรักษาบุคลากร; การลาออก

Abstracts

The objectives of this research were to study (1) the concepts and policies of 2 Thai public broadcast televisions, namely, the Royal Thai Army Radio and Television Channel 5 (TV 5HD) and Thai PBS Television Station (Thai PBS) as a whole and in various aspects after the transition of television business from analog system to digital system; (2) the real causes and necessities of the decision to resign of newsroom employees in Thai public broadcast televisions; and (3) major strategies of the organizations or approaches for retention in order to reduce the turnover of newsroom employees in Thai public broadcast televisions. The method of qualitative research typical of Case Study was used by In-Depth Interview the key informants were 40 persons, who were the executive and personnel levels.

The study findings were as follows.

1. The concepts and policies of Thai public broadcast televisions of both case studies consisted of technology organization structure management and adjusting the main program schedule to respond to consumer behavior.

2. The key factors affecting the decision to resign of newsroom employees in Thai public broadcast televisions of both case studies resulted from the internal and external environment of the organizations.

3. The approaches and strategies for retention to reduce the turnover of newsroom employees of both case studies consisted of individual development, career development, organizational development and performance management, personnel development and building organizational culture.

Keywords: Digital Television; Human Resource Management; Retention of Employees; Turnover

บทนำ

กิจการโทรทัศน์ของประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนผ่านการแพร่ภาพโทรทัศน์จากยุคแอนะล็อกเข้าสู่ยุคดิจิทัล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 และในปี พ.ศ. 2558 กลุ่มประเทศในสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน) ได้เห็นพ้องต้องกันให้ยุติการออกอากาศโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกภายในปี พ.ศ. 2563 ทำให้ประเทศไทยซึ่งกำกับดูแลกิจการโทรทัศน์ โดยสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ต้องดำเนินการเปลี่ยนผ่านการส่งสัญญาณโทรทัศน์จากระบบแอนะล็อกเป็นระบบดิจิทัลตามประกาศของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) และประเทศไทยก้าวสู่สังคมสารสนเทศ ซึ่งเป็นยุคของการจัดการข่าวสาร การประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ สร้างความเข้าใจ ในขณะเดียวกันจะเห็นได้ว่าการหลั่งไหลของข้อมูลข่าวสารจากทั่วโลกเข้าสู่ประเทศไทยอย่างรวดเร็ว เกิดการแข่งขันการนำเสนอข้อมูลข่าวสารและพัฒนาสื่อรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภคอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง ประชาชนมีการเปิดรับสื่อและมี

ส่วนร่วมในการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารมากขึ้นด้วยเช่นกัน ดังนั้น สื่อโทรทัศน์จึงยังคงเป็นสื่อที่เข้าถึงและมีอิทธิพลต่อผู้บริโภค ทั้งต่อความคิด พฤติกรรม และการใช้ชีวิต อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคโทรทัศน์ดิจิทัลของประเทศไทยก่อให้เกิดผลกระทบอย่างมากมาย ทั้งผู้ผลิตรายการ ผู้ประกอบการ ผู้บริโภคและประชาชน รวมทั้งผลกระทบในวงกว้าง ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ถือเป็นยุคการปฏิรูปสื่อที่สำคัญอีกครั้งหนึ่ง (ศิริวรรณ มนอัคระผดุง, 2556 : 18-20)

ภายใต้การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้องค์การด้านสื่อโทรทัศน์ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนต้องมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการทำงานรูปแบบใหม่ เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรขององค์กรมีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมสื่อ และเทคโนโลยี ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ที่สำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางธุรกิจและความได้เปรียบในการแข่งขัน โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมหรือบริการเดียวกัน ตลาดแรงงานเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนทักษะที่เหมาะสมและทันต่อเทคโนโลยีที่รวดเร็ว ทำให้แรงงานต้องฝึกฝนพัฒนาความรู้และทักษะตลอดเวลาและแสวงหาทักษะใหม่ ๆ เพื่อเสริมศักยภาพ และการปฏิวัติรูปแบบการทำงานใหม่ที่สามารถประสานการทำงานระหว่างนายจ้าง หรือบริษัทกับลูกจ้าง หรือแรงงานที่มีทักษะความสามารถตอบสนองความต้องการได้โดยตรง (โสภิน โปยมรัตน์สิน, 2562 : 6-7) องค์กรต่าง ๆ จึงมีอัตราการเข้า-ออกของพนักงานที่สูงส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงาน ที่ต้องเสียเวลาในการคัดเลือก สรรหา และการฝึกอบรมทักษะการทำงานให้บุคลากรที่เข้ามาใหม่ เพิ่มค่าใช้จ่ายและต้นทุนในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรมนุษย์เพิ่มสูงขึ้น

อุตสาหกรรมสื่อที่ได้รับผลกระทบโดยเฉพาะตำแหน่งงานที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานทั้งด้านหน้าและเบื้องหลัง คือ ผู้สื่อข่าว โพรดิเซอร์ผู้ประกาศ พิธีกรหรือผู้ดำเนินรายการ รีไรเตอร์ กราฟิก ช่างภาพ ช่างกล้อง ช่างตัดต่อ เพราะภายหลังการเปลี่ยนผ่านการดำเนินกิจการโทรทัศน์จากระบบแอนะล็อกสู่ระบบดิจิทัล วงการโทรทัศน์ของไทยได้รับผลกระทบในวงกว้าง ทั้งต่อพฤติกรรม ความคิด หรือแม้แต่การดำเนินชีวิต เกิดการแข่งขัน การซื้อตัว การย้ายช่องของพนักงานด้านข่าว และรายการผู้ที่มีความสามารถ เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับจากผู้ชม กอปรกับคนเหล่านั้นต้องการเพิ่มมูลค่าให้กับตัวเอง ต้องการเป็นที่ยอมรับและมีชื่อเสียงในสังคม ที่สำคัญก็คือต้องการค่าตอบแทนที่สูง และสวัสดิการที่ดี ซึ่งจากสภาพปัญหาดังกล่าวสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 (TV 5HD) เป็นอีกหนึ่งสถานีที่มีอัตราการลาออกของบุคลากรอย่างต่อเนื่องรวมระยะเวลา 6 ปีย้อนหลัง (ปี 2558 – 2563) มีอัตราการลาออกในแต่ละปีอยู่ที่ร้อยละ 3-5 และในปี พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงระบบการออกอากาศจากระบบแอนะล็อกสู่ยุคดิจิทัล พบว่ามีจำนวนบุคลากรลาออกถึงร้อยละ 10.07 (ข้อมูลจากฝ่ายบริหารทรัพยากรบุคคล ช่อง 5, 2565) และสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (Thai PBS) ก็เผชิญกับสภาวะการณ์การลาออกของบุคลากร รวมระยะเวลา 6 ปีย้อนหลัง (ปี 2558 – 2563) มีอัตราการลาออกในทิศทางเดียวกันกับช่อง 5 โดยในแต่ละปีมีบุคลากรลาออกถึงร้อยละ 3-5 ส่วนในปี พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มเปลี่ยนแปลงระบบการออกอากาศจากแอนะล็อกไปเป็นดิจิทัล พบว่ามีบุคลากรลาออกเป็นจำนวนมากถึงร้อยละ 11.20 (ข้อมูลจากสำนักทรัพยากรมนุษย์ ช่องไทยพีบีเอส, 2565)

จากสภาพปัญหาการแข่งขันด้านการตลาดของอุตสาหกรรมโทรทัศน์ไทย ภายหลังจากเปลี่ยนผ่านจากยุคแอนะล็อกสู่ยุคดิจิทัล เพื่อการอยู่รอดของช่องรายการ การหาแม่เหล็กในการดึงดูด การแข่งขันในการนำเสนอเนื้อหาที่ดี มีคุณภาพ การซื้อตัวผู้ปฏิบัติงานด้านข่าวและรายการ ทั้งคนเบื้องหน้าและเบื้องหลัง จึงส่งผลกระทบต่อหน่วยงานเดิม การศึกษาปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลาออกจางาน และแนวทางหรือกลยุทธ์ที่จะดำรงรักษามูลค่าหลักในสายงานข่าวและรายการในสถานีโทรทัศน์ภาคพื้นดินของไทยไว้จึงเป็นเรื่องสำคัญ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและนโยบายของสถานีโทรทัศน์บริการสาธารณะของไทยทั้ง 2 ช่อง คือ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 (TV5 HD) และสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (Thai PBS) ในภาพรวม และในด้านต่าง ๆ ภายหลังจากการเปลี่ยนผ่านของการประกอบกิจการโทรทัศน์จากระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล
2. เพื่อศึกษาถึงสาเหตุที่แท้จริงและความจำเป็นของการตัดสินใจในการลาออกจางานของบุคลากรด้านข่าวและรายการของสถานีโทรทัศน์บริการสาธารณะ
3. เพื่อศึกษากลยุทธ์ที่สำคัญขององค์กรหรือแนวทางที่จะดำรงรักษาเพื่อลดอัตราการลาออกของบุคลากรด้านข่าว และรายการของสถานีโทรทัศน์บริการสาธารณะ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงคุณภาพแบบกรณีศึกษา โดยกรณีศึกษาแบบเฉพาะเจาะจงในงานวิจัยนี้ประกอบด้วยองค์การ 2 แห่ง คือ สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 และสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (Thai PBS)

กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวนทั้งหมด 40 คน ซึ่งใช้วิธีการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยการสุ่มแบบเจาะจงผสมผสานกับใช้วิธีการคัดเลือกแบบแนะนำต่อ ๆ กัน ในระดับผู้บริหารและบุคลากรที่ยังปฏิบัติงานในองค์กรและลาออกจากกรณีศึกษาของ 2 องค์กร

เครื่องมือที่ใช้การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและกำหนดประเด็นการศึกษา พร้อมนำมาสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสร้างแบบสัมภาษณ์ใช้แนวคำถามสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ที่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบทุกประเด็นตามที่ต้องการศึกษา รวมถึงเครื่องมือสำหรับการบันทึกข้อมูลภาคสนาม และนำไปให้คณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือในการวิจัยก่อนนำไปใช้สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพที่อาศัยวิธีการ (Triangulation) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการวิเคราะห์เอกสาร โดยมีขั้นตอนดังนี้ (1) เตรียมการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมและทักษะการถามคำถามและการตีความคำตอบก่อนลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และทำการประสานผู้ให้ข้อมูลสำคัญนัดหมายเข้าพบ (2) ขั้นตอนระหว่างเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกตามประเด็นที่ศึกษา ร่วมกับการสังเกตพฤติกรรม เหตุการณ์ (3) ขั้นตอนหลังเก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและดำเนินการจัดข้อมูลทั้งหมดอย่างเป็นระบบ หมวดย่อย เพื่อนำไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์และสังเคราะห์กรณีศึกษาข้อมูลเชิงเนื้อหา สรุป อภิปรายผล และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการพรรณนา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

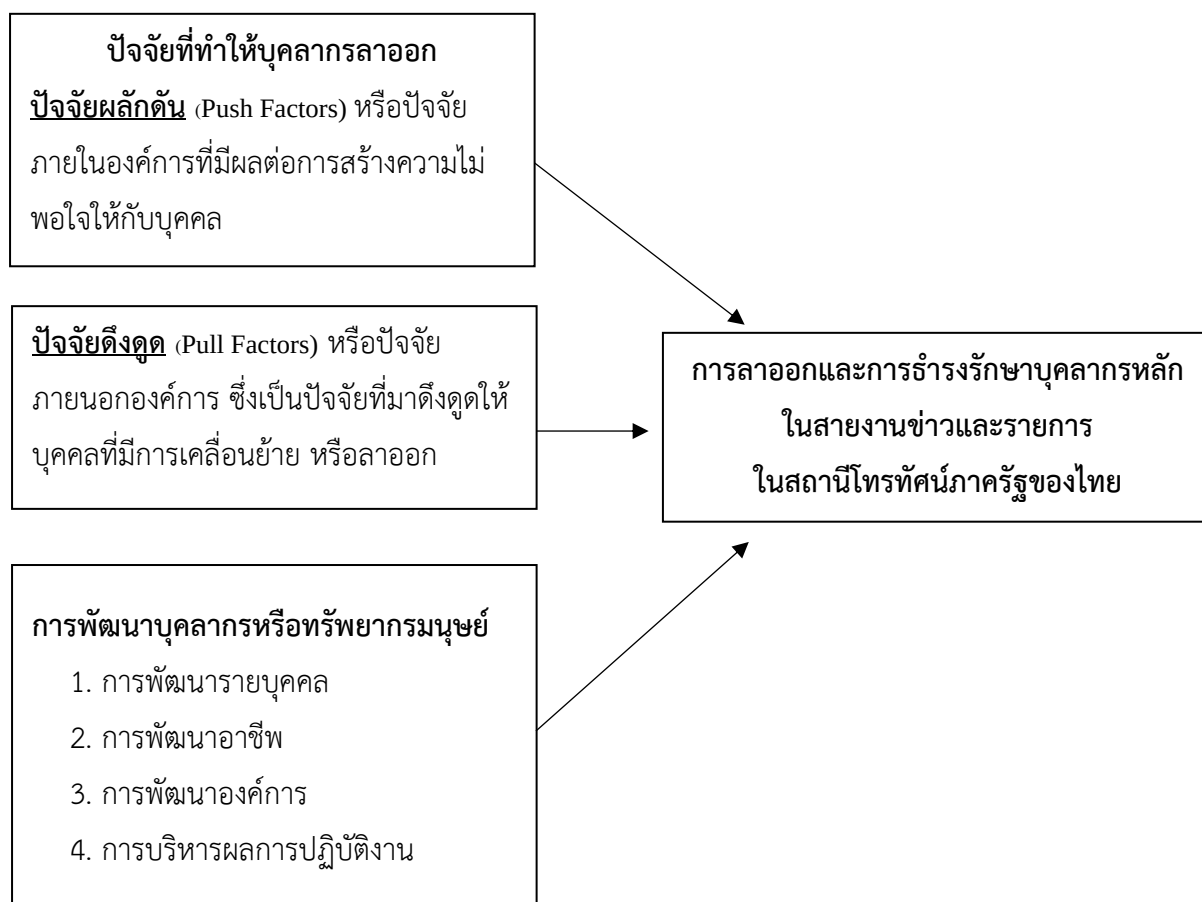
จากทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะในสายงานด้านช่างและรายการ ของสถานีโทรทัศน์บริการสาธารณะของประเทศไทย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิด (conceptual framework) ในเบื้องต้นโดยเสนอปัจจัยที่ส่งผลต่อการธำรงรักษาบุคลากรบุคลากรหลักในสายงานช่างและรายการในสถานีโทรทัศน์ ได้แก่

1. ปัจจัยที่ทำให้บุคลากรลาออกตามแนวคิดของ Shilliar and Freudenberg (1982: 846-847) ประกอบด้วย 2 ปัจจัยได้แก่

1.1. ปัจจัยผลักดัน (Push Factors) หมายถึง ปัจจัยภายในองค์กรที่มีผลต่อการสร้าง ความไม่พอใจให้กับบุคคลซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลลาออกในที่สุด เช่น ค่าจ้าง ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลในหน่วยงาน ขนาดขององค์กร การสื่อสารภายในองค์กร

1.2. ปัจจัยดึงดูด (Pull Factors) หมายถึง ปัจจัยภายนอกองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยที่มาดึงดูดให้บุคคลที่มีการเคลื่อนย้าย หรือลาออกจากองค์กรเดิมไปสู่องค์กรใหม่ เช่น ตลาดแรงงาน ค่าตอบแทนสูงกว่า โอกาสก้าวหน้า เป็นต้น

2. การพัฒนาบุคลากรหรือทรัพยากรมนุษย์ ตามแนวคิดของ Nadler and Wiggs (1989) แบ่งการพัฒนาบุคลากรหรือทรัพยากรมนุษย์ ออกเป็น 4 ด้าน คือ การพัฒนารายบุคคล การพัฒนาอาชีพ การพัฒนาองค์กร และการบริหารผลการปฏิบัติงาน ซึ่งคาดว่าเป็นตัวแปรสำคัญมีความสัมพันธ์กับการธำรงรักษาบุคลากรบุคลากรหลักในสายงานช่างและรายการในสถานีโทรทัศน์ภาครัฐของไทย ให้คงอยู่ด้วยความผูกพัน และมีความสุขในสถานที่ทำงาน ซึ่งยังจะส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแก่องค์กร และสามารถแข่งขันได้ภายใต้บริบทของสื่อสาธารณะ แผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษามีข้อค้นพบดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและนโยบายของสถานีโทรทัศน์ภาคีรัฐของไทย ทั้ง 2 กรณีศึกษา ภายหลังจากการเปลี่ยนผ่านของการประกอบกิจการโทรทัศน์จากระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล ในภาพรวมและในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย

1.1 ด้านเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดการหลอมรวมของสื่อหลายชนิดเข้าด้วยกัน เป็นการเปิดช่องทางการสื่อสารให้ประชาชนเข้าถึงสถานีโทรทัศน์มากขึ้น และนำมาซึ่งความน่าเชื่อถือของสถานีโทรทัศน์ที่มีอยู่มาต่อยอดในเรื่องเทคโนโลยี จะทำให้ฐานคนดูเพิ่มขึ้น

1.2 ด้านการบริหารโครงสร้างองค์กร โดยการปรับลดขนาดองค์กร (Downsizing) ให้มีความเหมาะสม ปรับผังรายการหลักให้ตอบสนองพฤติกรรมของผู้บริโภค บุคลากรต้องปรับตัวตามนโยบาย และ

ปรับตัวให้เท่าทันเทคโนโลยี รวมถึงปรับวิธีการทำงานเพื่อแข่งขันกับสถานีโทรทัศน์ที่เป็นช่องเอกชน ตลอดจนปรับผังรายการหลักให้ตอบสนองพฤติกรรมของผู้บริโภค

2. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการลาออกจากงานของบุคลากรด้านข่าวและรายการของสถานีโทรทัศน์ภาครัฐของไทย ทั้ง 2 กรณีศึกษา มีผลมาจากสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร ประกอบด้วย

2.1 ปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่

2.1.1 แรงกดดันจากงานที่รับผิดชอบ ลักษณะงานการทำรายการข่าว ประกอบกับรูปแบบการจ้างงานที่ไม่มีวันหยุดยาว หรือวันลาพักร้อน ทำให้บุคลากรรู้สึกเหนื่อย การแบกรับภาวะความกดดันจากการแข่งขันภายในองค์กร จึงมีความกดดันค่อนข้างสูงส่งผลให้บุคลากรเกิดความเครียด และจากการเปลี่ยนแปลงระบบสัญญาณการออกอากาศโทรทัศน์จากระบบแอนะล็อกมาเป็นระบบดิจิทัล บุคลากรต้องปรับบทบาทเพิ่มจากที่เคยเป็นเพียงผู้ประกาศข่าว มาเป็นผู้ช่วยบรรณาธิการหรือเป็นผู้สื่อข่าวภาคสนามด้วย เป็นผลให้ไม่สามารถแบกรับภาระหน้าที่ที่มีมากขึ้นได้ ทำให้รู้สึกไม่มีความสุขในการทำงาน และมองหาที่ทำงานใหม่ซึ่งคาดว่าจะให้งานได้ตรงตามความต้องการของตนเองได้

2.1.2 แรงกดดันจากหัวหน้างานหรือผู้บังคับบัญชา หัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชาที่เน้นผลงานมากเกินไปทำให้บุคลากรรู้สึกกดดันเกิดภาวะเครียด ทำให้ตัดสินใจลาออกไปในที่สุด

2.1.3 ค่าตอบแทนและสวัสดิการ บุคลากรมีความเห็นว่าตนได้รับค่าตอบแทนไม่สมเหตุสมผลกับภาระหน้าที่และความสามารถของตน ตลอดจนเห็นว่าศักยภาพของตนเองสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าค่าตอบแทนที่ได้รับจากองค์กร นอกจากนี้ การได้รับข้อเสนอหรือเงื่อนไขจากองค์กรอื่นในด้านของรายได้ที่มากกว่าเดิม ซึ่งเป็นข้อเปรียบเทียบที่เห็นชัดเจนคือค่าตอบแทนหรือสวัสดิการที่มีความแตกต่างกันมาก เช่น ค่าตอบแทนหรือรายได้ของสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส ซึ่งเป็นหน่วยงานของภาครัฐจะน้อยกว่าสถานีโทรทัศน์ของภาคเอกชนค่อนข้างมาก เมื่อได้รับการทาบทามทำให้บุคลากรตัดสินใจลาออกไปทำงานกับองค์กรที่สามารถให้ค่าตอบแทนที่ตนพึงพอใจ

2.1.4 วัฒนธรรมองค์กรมีอิทธิพลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของบุคลากร การที่วัฒนธรรมขององค์กรขาดความแข็งแกร่ง ไม่ส่งเสริมความจงรักภักดีของบุคลากรต่อองค์กร เมื่อเกิดเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ภายในองค์กร จึงส่งผลให้บุคลากรตัดสินใจลาออกจากองค์กรได้ง่าย

2.1.5 ปัจจัยส่วนตัว อายุ ระดับการศึกษา หรือแม้แต่วิถีการดำเนินชีวิตที่รักความเป็นอิสระ เป็นปัจจัยหนึ่งในการตัดสินใจลาออกจากงานของบุคลากร

2.2 ปัจจัยภายนอก

โอกาสความก้าวหน้า การมองเห็นโอกาสในความก้าวหน้าและการเติบโตในสายงานอาชีพของตนจากภายนอกองค์กร ย่อมนำไปสู่ความมั่นใจที่จะย้ายไปทำงานกับองค์กรที่สามารถสนับสนุนให้ตนมีโอกาสดำเนินการในสายงานอย่างก้าวหน้า อาทิสัน ได้รับตำแหน่งที่สูงกว่าเดิม เป็นต้น

3. แนวทางการธำรงรักษาเพื่อลดอัตราการลาออกจากงานของบุคลากรด้านข่าวและรายการของทั้ง 2 กรณีศึกษา ได้แก่

1. การพัฒนารายบุคคล ผู้บริหารองค์กรให้การสนับสนุน ส่งเสริมความรู้ต่าง ๆ ให้กับบุคลากรทุกสายงาน อาทิ การฝึกทดลองงานก่อนเลื่อนตำแหน่ง การฝึกอบรมเรื่องบุคลิกภาพ หรือการฝึกอบรมเรื่องการอ่านข่าว การไปดูงานต่างประเทศ เป็นต้น

2. พัฒนาอาชีพ การวางแผนอาชีพ ระบบตำแหน่งงาน การให้คำปรึกษา การจัดเตรียม การพัฒนาเส้นทางอาชีพ การพัฒนาตนเองเพื่อรองรับการปฏิบัติงานในอนาคตที่จะเกิดขึ้น

3. พัฒนางานองค์กร การพัฒนางานองค์กรให้มีความน่าเชื่อถือ มีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ดี การสร้างความสามัคคีในหมู่บุคลากร ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งการเห็นอกเห็นใจกัน

4. การบริหารผลการปฏิบัติงาน องค์กรกำหนดกิจกรรมที่มุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานของบุคคล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งการบริหารผลการปฏิบัติงานจะเชื่อมโยงเป้าหมายผลการปฏิบัติงานในระดับบุคคล ระดับหน่วยงาน และระดับองค์กรเข้าด้วยกัน

สำหรับกลยุทธ์ในการธำรงรักษาบุคลากรด้านข่าวและรายการของสถานีโทรทัศน์ภาครัฐของไทย ได้แก่

1. สิ่งจูงใจ รายได้ ชื่อเสียง องค์กรมุ่งเน้นการให้สิ่งจูงใจ รายได้ ชื่อเสียงแก่บุคลากรที่มีผลการปฏิบัติดี มีคุณภาพ อาทิ การให้รางวัลบุคลากรดีเด่นด้านการจัดรายการข่าว เพื่อเป็นการประกาศเกียรติคุณ สร้างชื่อเสียงและส่งเสริมความภาคภูมิใจให้บุคลากร มีการสร้างระบบการพิจารณารายได้ของบุคลากรอย่างเป็นธรรม

2. การวางแผน อาทิ มีการวางแผนการพัฒนาบุคลากรสู่ความเป็นเลิศอย่างมืออาชีพ การจัดตั้งโครงการฝึกอบรมให้ความรู้และการเพิ่มทักษะในการผลิตรายการคุณภาพ ควบคู่กับคุณธรรม จริยธรรม และการรู้เท่าทันสื่อเพื่อประโยชน์สาธารณะ

3. การพัฒนารักษามูลค่าบุคลากร ในปัจจุบันสามารถพัฒนาบุคลากรที่จะเข้ามาร่วมงานกับองค์กรให้เป็นสื่อมวลชนอาชีพ ให้มีจริยธรรมด้วยการเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดี ๆ และนำไปต่อยอด สร้างช่องรายการเป็นของตัวเองผ่านสื่อออนไลน์ได้

4. การสร้างวัฒนธรรมในองค์กร วัฒนธรรมแห่งความรักและสามัคคี สร้างวัฒนธรรมของการเป็นเจ้าขององค์กรร่วมกัน มีความจงรักภักดีและอุทิศตนเพื่อองค์กร

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อค้นพบสาเหตุที่แท้จริงและความจำเป็นจนส่งผลต่อการตัดสินใจลาออกจากงานของบุคลากรด้านข่าวและรายการของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5 (TV5 HD) และสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (Thai PBS) ที่มีผลมาจากสิ่งแวดล้อมทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร ประกอบด้วย รายได้ ค่าตอบแทน และสวัสดิการ แรงกดดันจากงานที่รับผิดชอบ และแรงกดดันจากหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชา วัฒนธรรมองค์กร และโอกาสความก้าวหน้าในงาน บุคลากรไม่พอใจในค่าตอบแทน มีความรู้สึกต้องการค่าตอบแทนที่สูงขึ้น จะแสดงพฤติกรรมในการแสวงหางานใหม่ที่ให้ค่าตอบแทนที่สูงกว่างานในปัจจุบัน ดังนั้น หากบุคลากรรับรู้ค่าตอบแทนที่ตนเองได้รับไม่คุ้มค่ากับงานที่รับผิดชอบ ไม่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ โดยบุคลากรอาจทำการเปรียบเทียบกับองค์กรอื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน หากพบว่าค่าตอบแทนที่ได้รับไม่เหมาะสม จะเกิดความไม่พอใจและแสวงหางานใหม่ เพื่อตอบสนองความต้องการของตน ในทางกลับกันหากบุคลากรรับรู้ค่าตอบแทนมีความเหมาะสมและยุติธรรม จะยังคงอยู่กับองค์กรเดิมต่อไป Dobbs (2001) เห็นว่า พนักงานมีการเปรียบเทียบค่าตอบแทนระหว่างตนกับเพื่อนร่วมงาน โดยอาจคาดเดาว่าทำไมเพื่อนร่วมงาน จึงได้รับเงินเดือนสูงสำหรับงานที่คล้ายคลึงกันและกล่าวโทษองค์กรในการจ่ายค่าตอบแทนที่ไม่เป็นธรรม ดังนั้น การจ่ายค่าตอบแทนที่ดีที่เหมาะสมจะสามารถเป็นปัจจัยกำหนดความพึงพอใจในงานที่นำไปสู่การบรรลุผลสำเร็จในองค์กรที่สูงขึ้น

ดังนั้น จึงต้องมีกลยุทธ์ที่ดีเพื่อลดการลาออกของพนักงาน การจัดสวัสดิการพิเศษคือสิ่งจูงใจบุคลากรซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานและการรักษาบุคลากรไว้กับองค์กร การเสนอผลประโยชน์ที่ได้รับมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดึงดูด รักษา และจูงใจบุคลากรให้ทำงานต่อไปเพื่อความสำเร็จขององค์กร เหตุผลประการหนึ่งคือผลประโยชน์ส่วนต่างมีบทบาทสำคัญในการโน้มน้าวความสนใจของแต่ละคนให้ทำงานกับองค์กร องค์กรจำนวนมากจึงให้สวัสดิการพิเศษ สิ่งจูงใจ และการยอมรับผลการปฏิบัติงานของพนักงานเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจ (Lee and Mitchell, 1994 : 51-89) ในขณะการศึกษาของ Shahzad et al. (2008 : 110-123) พบว่าผู้บังคับบัญชาที่มีความยุติธรรม มีเหตุมีผลและผูกพันกับพนักงาน สภาพแวดล้อมในการทำงานที่เป็นมิตร เพื่อนร่วมงานที่ร่วมมือกัน การให้คำปรึกษาด้านอาชีพ และโอกาสในการฝึกอบรมและพัฒนาเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้พนักงานยังคงอยู่กับองค์กร ส่วนการศึกษาของ Martin and Martin (2003 : 498-509) ยังพบว่าอิทธิพลของเพื่อนร่วมงานมีผลกระทบที่สำคัญอย่างมากต่อความต้องการลาออกของพนักงาน โดยหากรับรู้ว่ามีเพื่อนร่วมงานกำลังจะลาออก จะส่งผลให้พนักงานคนนั้นต้องการลาออกตามเพื่อนร่วมงาน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Mowday et al. (1984 : 79-94) ที่ให้ทัศนะไว้ว่า วัฒนธรรมองค์กรที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพนักงานให้คงอยู่กับองค์กร หากพนักงานไม่พึงพอใจกับวัฒนธรรม สภาพแวดล้อมในการทำงาน โครงสร้างองค์กร มีความเป็นไปได้สูงที่จะลาออกจากงาน จึงอาจกล่าวได้ว่าองค์กรสามารถดึงดูดและจูงใจพนักงานให้ทำงานกับองค์กรต่อไปได้ด้วยการยึดหลักปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กรที่ดีที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กำหนดนโยบาย ทิศทาง และเป้าหมายการพัฒนาบุคลากรในรูปแบบบทบาทและพฤติกรรมที่คาดหวัง เพื่อความชัดเจนสำหรับบุคลากรในการยอมรับความคาดหวังที่องค์กรมีต่อบุคลากร รวมถึงกำหนดนโยบายการพิจารณาโครงสร้างการบริหารองค์การที่ชัดเจน ทำให้บุคลากรมองเห็นการเติบโตและความก้าวหน้าในชีวิตการทำงาน

2. กำหนดนโยบายด้านสวัสดิการ หรือผลตอบแทนพิเศษสำหรับบุคลากรกลุ่มทักษะความสามารถพิเศษเฉพาะ เพื่อสร้างแรงจูงใจ และรักษาพนักงานผู้มีผลการปฏิบัติงานที่ดี มีประสิทธิภาพไว้กับองค์กรได้ การพิจารณาค่าตอบแทนในอัตราที่เหมาะสม และเป็นไปตามมาตรฐานที่จ่ายอยู่ในสายงานประเภทเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน โดยมุ่งเป้าหมายให้บุคลากรเกิดความรู้สึกมีกำลังใจในการทำงานและรู้สึกถึงความมั่นคงในสายอาชีพ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. **ด้านบุคลากร** สนับสนุนและเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม ทั้งในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจอย่างอิสระ ให้คำปรึกษา อำนวยความสะดวก ให้ความไว้วางใจ ให้ข้อมูลย้อนกลับ รวมถึงส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเพื่อนร่วมงาน ตลอดจน การจัดหลักสูตรอบรม การส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถ ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ทักษะ และทัศนคติที่ดีต่อการทำงานให้กับบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

2. **ลักษณะงาน** ปรับให้มีการหมุนเวียนงาน สลับงานที่มีความยากง่าย มุ่งเน้นการมอบหมายงานหลักที่ตรงตามความรู้ความสามารถของบุคลากร จะช่วยลดความเครียดของบุคลากรได้ ซึ่งเป็นการส่งเสริมทักษะของบุคลากรและเพิ่มประสิทธิภาพของงาน

3. **การจัดสวัสดิการและผลตอบแทนที่จูงใจ** การพิจารณาค่าตอบแทนให้เหมาะสมกับความสามารถและผลการปฏิบัติงานจริง เป็นแรงกระตุ้นให้บุคลากรแสดงผลการปฏิบัติงานให้เต็มศักยภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งต่อไปสามารถขยายกลุ่มกรณีศึกษาในภาคเอกชน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการลาออกและการดำรงรักษาบุคลากรด้านข่าวและรายการในสถานีโทรทัศน์ของแต่ละสถานีโทรทัศน์ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

2. ควรศึกษากระบวนการกำหนดนโยบายด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ที่จะเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาการลาออกและดำรงรักษาบุคลากรหลักได้อย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- ศิริวรรณ มนอัคระผดุง. (2556). การเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคโทรทัศน์ดิจิทัลของประเทศไทย. *บทความวิชาการ*. 3 (7), 18-20.
- โสภิน โปยมรัตน์สิน. (2562). แนวทางการจัดจ้างหน่วยงานภายนอกเพื่อการดำเนินงานของโรงพยาบาลเอกชนในจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*. 1 (7), 6-7.
- Dobbs, K. (2001). Knowing how to keep your best and brightest. *Workforce*. 80 (4), 56-60.
- Lee, T. W. and Mitchell, T. R. (1994). An alternative approach: The unfolding model of voluntary employee turnover. *Academy of management review*. 19 (1), 51-89.
- Martin, R. and Martin, C.A. (2003). Employment relations in Central and Eastern Europe in 2002: towards EU accession. *Industrial Relations Journal*. 34 (5), 498-509.
- Mowday, R. T., Koberg, C. S. and McArthur, A. W. (1984). The psychology of the withdrawal process: A cross-validation test of Mobley's intermediate linkages model of turnover in two samples. *Academy of management Journal*. 27 (1), 79-94.
- Nadler, Leonard, and Wiggs, Garland D. (1989). *Managing Human Resource Development*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Shahzad, K., Bashir, S. and Ramay, M.I. (2008). Impact of HR practices on the perceived performance of university teachers in Pakistan. *International Business Review*. 4 (2), 110-123.

Music in Sports Dance Teaching Guidebook at Tai an City, Shandong Province

Yu Jinnan,
Pranote Meesorn and Pakorn Rodchangphuen
Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

The objectives of research were :(1) To study music in sports dance teaching guidebook in Tai'an city, Shandong province, the people's republic of China. (2) To create a guide book for the Sports dance music teaching. (3)To verify the educational guide provided by 3 experts.

The research methodology was qualitative method.

Research tools included: Interview form; Sports dance music Teaching Guidebook; IOC form. Descriptive analysis was used for the information of interviewing from three key informants.

The results of this study:(1) music and dance are inseparable. Music is the sound of dance, and dance is the body of music. The relationship between sports dance and music is complementary, mutual integration and blending. The clever combination of the two makes things more complementary, not only gives the music soul, but also makes the dance equipment with vitality. (2) The dance movement and the rhythm of music is the basis of sports dance training, followed by the understanding and embodiment of dance style. Including choreography of dance movements, rhythm of music, speed of music, as well as music melody and dance style, these are factors that affect the choice of music. (3) It can gradually improve students' level of music theory and fully embody the status of music in teaching activities. Introduce excellent teachers to lay a foundation for better dance teaching effect; To achieve good coordination between music and technical movements, to ensure the rational use of music speed; Flexible use of music change rules, will fully reflect the rule changes.

Keywords: Sport Dance; music; Sports dance music teaching

Introduction

Dance sport is gradually becoming popular. Different from other projects, it is that sports dance itself is competitive and performing, and needs musical accompaniment in the process of performance. As one of the essential contents of sports dance, the spread of dance music rhythm directly exceeds the spread of language in the process of human communication, and in the process of competition, its rules have very high requirements for the music rhythm of the contestants. Then, how to use the advantages of music rhythm in the process of integrating their own characteristics in the competition to effectively improve their own performance ability has also become a necessary quality in the current sports dance dancers (Huang & Ren, 2004 : 3)

* Received: June 19, 2023; Revised: June 27, 2023; Accepted: June 28, 2023

In sports dance, itself is set in technical beauty, music beauty and clothing beauty as a sport, itself has a high ornamental, so the audience in the process of watching sports dance for players music rhythm will have a lot of attention, and sports dance music rhythm for the player in the process of the emotion has a greater incentive and promote the role, for the audience and the referee himself, sports dance rhythm selection, affect the referee's score. And in the process of sports dance teaching, the training process can also help the participants to better understand the rhythm of the music, which plays an extremely important role and influence in the training of sports dance teaching. Therefore, we can see the role and influence of the music itself for the sports dance. Only the dancers who understand the content of the music can select the music, and finally make the sports dance can be integrated with the cooperation of the music and the movement, to achieve the best artistic effect (Luo, 2010 : 1).

The importance of music in sports dance

Dance education is a comprehensive subject, a complete dance should have the participation of music, lighting, dance beauty, costume and other elements, good music is half of the success of dance, so music is a very key part of dance education, if dance movement elements like human bones, the music is either fat or thin, or round or elastic skin, she makes the dance more three-dimensional, full, she mobilizes people's hearing and kinesthetic, creating a harmonious common space. Music is the soul of dance, which shows the importance of music to dance. Without music, it is difficult to fully express emotions in dance. Dance music plays a crucial role in the success or failure of a dance work. Music is not only the accompaniment of the dance, but also the expression of the characters' rich thoughts and feelings and personality characteristics. For dance, music needs to stimulate and strengthen the dance. Music can cooperate with dance to stimulate the audience in both auditory and visual aspects. The combination of the two can complement each other to form a unified whole of visual image and auditory (Wu & Dong, 2004 : 3).

1) Inspire dancers and develop dance feeling

For the dancers, the dance movement has been deeply imprinted in their minds, and as long as the music plays out, they will dance to the music. To reach this level, music is needed to develop a sense of dance. In sports dance teaching, teachers can let 6 students practice some basic movements without music, but when practicing the specific dance movements, if music is not introduced, it will not only make students feel tired, but also affect the formation of students' dance feeling because the thinking system lags behind the movement system. Before the dance practice, the teacher first guides the students with music to feel the dance emotion with music, and then corresponds the specific movements with the music content to practice, so that the students can practice the dance movements with emotion, and strengthen the movement memory under the "stimulation" of the music melody and rhythm. According to scientific research, the human nerve center can be under the auditory action to reflect, among which the psychological reflection is the most obvious, for example, when people hear the enthusiastic, bright rhythm of music, can get excitement and enthusiasm, and the operation of the brain will be accelerated, making the movement more flexible. Cultivating the feeling of dance is the basis of learning dance well and the necessary process to shorten the distance between students and dance. Therefore, sports dance teaching must be good at using music, only in this way can we lay a foundation for cultivating excellent dancers. When practicing sports dance, practitioners can mobilize their imagination according to the melody and rhythm of the music and body movements, so as to obtain certain inspiration to complete the dance

movements and improve the visual aesthetic effect (Hu & Xu, 2011 : 3). The reason why music can stimulate dancers' imagination and inspiration is that human auditory nerve and brain center can make certain psychological response to sound stimulation, and this reaction has certain directivity and regularity, so different auditory stimulation can cause different psychological response. It is this kind of reaction that causes practitioners to have endless associations and imagination when they participate in sports dance, so as to achieve the spiritual realm of blending scenes and enjoy more profound and beautiful artistic conception of dance. Sports dance is a kind of artistic dance which is "in the form of the outside and the feeling of the inside". In fact, the practice process is the integration of action and emotion. Different music expresses the emotion, embodies the artistic conception of the dance is also different. For example, the music of Rumba is touching and lyrical, which reminds people of the touching and romantic relationship between lovers. Samba with Brazilian style requires music that is warm and cheerful; 7 The paso doble, which shows the generosity of men, is accompanied by a Spanish style of march.

2) Improve the dance performance

Dance performance can reflect the basic skills of dancers, is an important standard to measure the quality of dance performance. An excellent dancer should not only master the skills and methods of dance performance, but also be able to deeply grasp the connotation of dance, and show the connotation of dance through their own movements and expressions. The dance expressive force can convey the connotation and emotion of the dance works, so as to infect the audience and trigger their emotional resonance. When evaluating the quality of dance performance, people should not only judge the technical difficulty of dance movements, but also pay attention to the expressive force of dance performance. Only good expressive force of dance can bring shock to the audience. Dance is the art of expressing emotions through dance movements. It is difficult to convey the connotation of dance without paying attention to the expressive force of dance and only paying attention to dance movements. For sports dance, its biggest charm lies in the organic combination of dance movements and emotion together, to achieve the purpose of physical and mental unity. Whether the body movement can fully express the emotion, mainly depends on the dancer's own expression. There are some factors that affect expression, and music is the most important factor. The organic integration of music in sports dance can fully express their feelings. The most important thing is to introduce the audience into the artistic conception of the dance, so that they can feel the feelings that the dancers want to express in the dance communication. For an excellent dancer, it can realize the organic integration of music and dance, so that the dancer and the audience have a tacit understanding and emotional resonance. Therefore, in the dance teaching, it is necessary to cultivate students in the grasp of music rhythm, so that they can find the 8 artistic conceptions of dance with the music tune, and then improve the ability of dance expression (Li & Li 2006 : 109-111).

3) Help dancers to create and design dance movements

People's central nervous system can be influenced by music, prompting the rhythm of the rhythm and the rhythm of the dancers' thoughts and emotions, so that their creative inspiration can be fully stimulated, and then make the dance movements richer and more beautiful. For this reason, dance sport is usually about designing the dance movements according to the selected music, rather than choosing the music according to the dance movements (Nie, 2001 : 2). Creating a dance atmosphere according to its melody can promote

the choreography and design of some dance movements closely related to the music in the choreography to express the artistic conception of the dance. Dance sport is also created according to the musical style that he likes and needs. In addition, sports dance is not only subordinate to music, but also has a certain selectivity for music. For example, in the tango's movement, the music needed should be sonorous and powerful, only in this way can we express the generous and heroic spirit of the dance. Music can help dancers and viewers understand the content of the dance, but also can increase the emotional color of the dance, make the dance more charming, more vivid. Therefore, music can directly touch the audience. Music is an emotional link between the viewer and the dancer, and makes the viewer closer to the dancer. Without music, music cannot adequately express emotion. The sense of rhythm of dance needs music to strengthen, and only in rhythm can we create dance works with appreciation and coordination. Music is the perfect image builder of dance. The connection of different musical forms makes the plot development of dance works more logical and complete (Ma, 2016 : 312-313).

4) Music can make the dance movements more coordinated Music can help the dancers to control their movements effectively and make them more coordinated. Especially for beginners, at the beginning of learning, some movements cannot be well mastered, and the timing of the force and the strength of the movement cannot meet the standard requirements. The music beat, rhythm and dance movements can be effectively coordinated. Both are carried out at the same time when students practice. Reasonable music stimulation can help students gradually grasp the timing of force and effectively control the movements. At the same time, sports dance is a group sports project, which has high requirements for students' sense of teamwork. It requires different dancers to complete all dance movements in tacit understanding, and to achieve coordination and unity in terms of strength, speed, movement and technology. However, in practice, due to the differences between individual students, the phenomenon of disharmony in the completion of the movements often occurs, which affects the overall aesthetic feeling and expressive force of the dance. At this time, the teacher with music guidance can help students to produce the time inertia in the practice, and then realize the unity of action. Physiological studies tell us that the mental response of cognitive nerve centers to auditory stimuli is also regular, so the melody of music and the corresponding impression of movement can be associated with the cerebral cortex. Therefore, to some extent, the rhythm and melody of music are reproducible, which can play a role in strengthening memory. Sports dance dancers' memory of the rhythm, speed, direction, distance and form of Sports dance t movements is also mostly accomplished in the unconscious state with the help of music. Such a situation is often encountered in sports dance teaching. Some students have not practiced sports dance for a long time, so they can't remember many movements and essentials. However, when the music starts, the practitioners can recall many relevant movements immediately, and 10 even complete the whole dance smoothly along with the music rhythm under the guidance of the music (Zhang, 2006 : 3).

Research Objectives

- 1) To study music in sports dance teaching guidebook at Tai'an city, Shandong province, the people's republic of China;
- 2) To create a guide book for the Sports dance music teaching;
- 3) To verify the educational guide provided by 3 experts.

Research Methodology

This research was conducted qualitatively, Collect data by interview three experts.

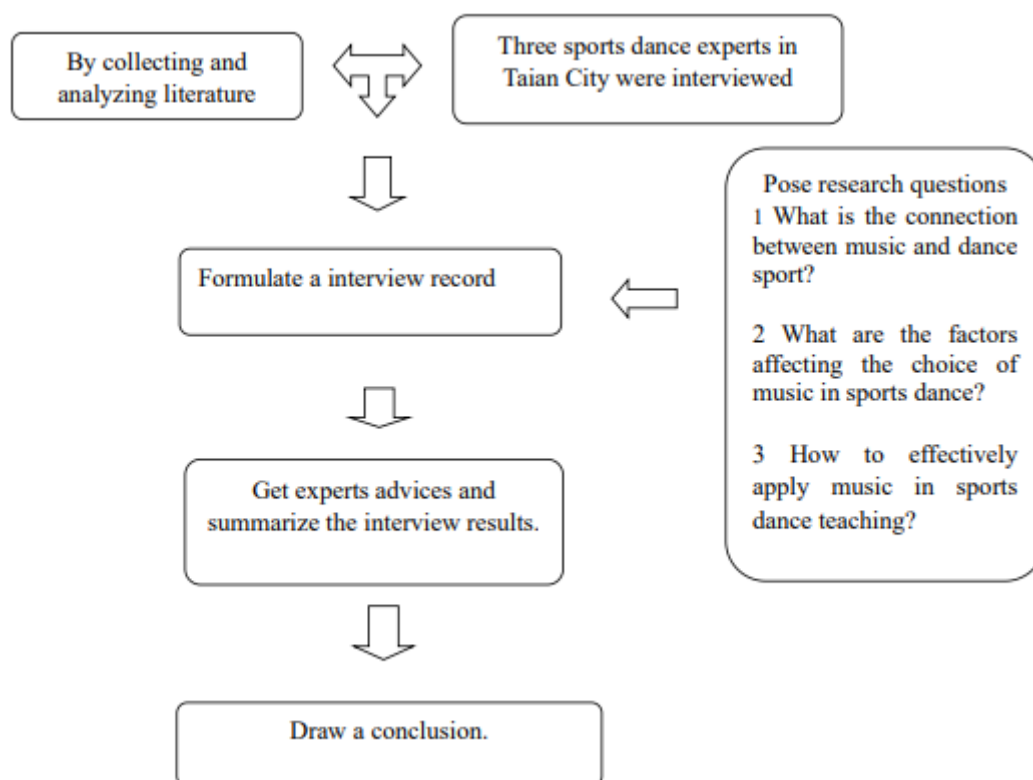
Research Scope

Scope of Place: Fashion art dance school, Tai 'an city, Shandong Province.

Scope of time:2022.06-2022.10.

Scope of Content: The importance of music in sports dance; The use of music in sports dance; Analysis on the application of music in sports dance; An introduction to sports dance.

Research Conceptual Framework

Research Findings

Create Guidebook

Chapter1.The use of music in physical dance

Section1.Analysis of music selection factors

1.Choreography of dance movements

It is to carry out the process of designing core movements. In the process of dance performance want to design a wonderful action, in the process of technology and performance need to be based on the melody of the music, rhythm and other aspects of the action selection, and finally to determine the action and the form of its performance.

2.Rhythm of the music

The length of the organized sound is called rhythm. The rhythms that are typical in music are called rhythmic patterns. Rhythmic type is characterized by recurrence and can maximize the musical style of that music. All the dance types in our sports dance, such as rumba, cha-cha, waltz, tango, have their corresponding specific rhythmic patterns in music. For sports dance, music plays a very important role in the process of sports dance competition or training, where the style of music refers to the combination of various elements that make up the music, the appearance of music will unconsciously stimulate the dancer's nervous system, from the dancer's ears to the body and the dancer in the use of their own beautiful dance to express, the two need to effectively combine to give the audience the enjoyment of beauty.

3.Tempo of Music

How fast or slow the music proceeds is called tempo. Basically, it can be divided into: fast, slow and medium speed. Dances like rumba, waltz, and foxtrot are slow dances. And bullfighting, tango, Vienna waltz all belong to medium speed dance. Other samba, cha-cha, cowboy, and quickstep all belong to fast dances. Speed must be understood to be artificially determined and necessary for the music. It is for expressing musical emotions and shaping musical images. In music, fast playing slow music will seriously damage the image of the music. Excitement, excitement, joy with fast, lyrical with medium speed, hymns of praise, memories, elegies are used with slow speed. This common sense can help you understand the expressive emotions of music.

4.The melody of music and dance style

Rhythm as an important basis of dance, melody is an extension of the dance content. The sports dimension is the artistic content expressed in the movement of a person's own body. Adding some beautiful melody can make the shape of sports dance as well as music more cleverly combined, and the melody of music ultimately has an impact on sports dance not second to the impact of rhythm and dance, thus the importance of music melody can be understood. Let students master the dance style and present the music melody to enhance their learning and develop their overall quality.

section2.Dancers need to know about music theory.

For sports dance and music, their artistic characteristics are relatively independent, and to integrate them perfectly and accurately, dancers need to have a certain knowledge of music theory. To fully grasp the melody and rhythm of the music, and understand the musical background, so that the dancers in the process of practice, more in-depth understanding of the musical context, the dance will be perfectly shown to the audience, so that they feel the unique charm of sports dance. In different nationalities and regions, there are certain differences in their musical characteristics, and there are also certain differences in the thoughts and emotions expressed. Therefore, a full understanding of these connotations and characteristics will enable a reasonable selection of the corresponding music. In addition, to fully develop a sense of music and to understand music more deeply, one needs to absorb the sounds of very different styles. A thorough and in-depth understanding of the context, mood, melody, and rhythm of each piece of music. When carrying out dance teaching, teachers should guide students in the mastery of music theory knowledge, so that students can make use of beautiful music and through body language, so that the audience can better understand the aesthetic side of sports dance.

section3. Mastering music rhythm teaching

Sports dance is mainly based on music to design dance movements, therefore, when selecting music, the type of dance should be clarified. The characteristics of the music will be

different, in terms of speed and beat. It is very impractical to explain all the music in detail, so we need to focus on the rhythm of basic dance music to ensure that all students can fully grasp it, and through repeated practice, to find the inner connection between each music, to achieve the purpose of learning from one to another. For basic dance rhythm, there are certain rules, and in the international community, the beat and speed of music commonly used in sports dance are regulated. For example, in waltz, the beat is $\frac{3}{4}$ time and the speed is about 29 bars per minute. When carrying out teaching activities, students need to master the beat rhythm and then learn the dance movements.

Chapter2.Collection of music in sports dance

Section1 Characteristics of music in physical dance

Music plays an important role in the teaching of physical dance and can further improve the effectiveness of teaching. However, not all music is suitable for sports dance teaching. The music applied in sports dance teaching mainly has the following characteristics: first, the music has a strong sense of rhythm, whether it is soothing and beautiful music or hot music, it needs to have a strong sense of rhythm. In order to make the movements in sports dance have the characteristics of coherence and consistency, not only to reduce the difficulty of sports dance choreography, but also to enhance the appreciation and artistic characteristics of sports dance; secondly, can be well matched with sports dance teaching, music can be perfectly integrated with sports and dance movements, so in the selection of music, it also needs to be carefully selected to Promote that the two can complement each other, thus forming a unified whole.

Section2. Collection of music materials

Cha-cha-cha

Cha-cha-cha:

Rumba

Rumba:

Samba

Samba:

Jive

Jive dance

Bullfighting dance

Bullfighting dance:

Waltz

Waltz:

Tango

Tango:

Foxtrot

Foxtrot:

Quickstep

Quickstep

Vienna Waltz

Vienna Waltz:

Discussion

In the process of dance, music is an important component, so in the selection of music, it is necessary to effectively audit with dance. However, in terms of the current situation of the use of music in the performance works, the most prominent thing is that the music choice of dance does not match the style of dance, which will ultimately directly affect the effect of the performance. In sports, dance has certain particularity, the need to stick to the rhythm of the music, under a certain beat dance movement, if and music will eventually let the dancers own body coordination, also will affect the atmosphere of the performance, express emotions and emphasis does not reach the designated position, make the whole performance will fail. In sports dance, dance style and characteristic is needed according to the rhythm of the music; in the process of performance, the dancers need to express different emotions, and in each kind of mood need different music to match if the dancers themselves need to express more sad mood, eventually selected music also need more dull slow, the dance is to slow down, to form a sad atmosphere, bring the audience into them, can highlight the artistic aesthetic feeling of dance. Therefore, in the actual teaching of sports dance, there is an inconsistent trend between dance and music style, which is difficult to guide students to put into specific learning, and it is difficult for students to master more dance skills, which has a bad impact on the healthy development of students (Ma, 2016 : 312-313).

Sports dance originally originated in Western countries; in the process of development of the original and Western music rhythm wanted to match, so sports dance itself has some western exclusive production; in some large sports dance competitions and the process of performance, a lot of music is for the dance performance and creation, dancers themselves under the music to show a more beautiful dance. Among some important dance sport competitions in the world, the most visible dancer level is the Black Pool Dance Festival. Since its establishment in 1920, it has been respected by all dance sport dancers, mainly representing the most advanced technology, and music is also an important platform for dancers from different countries. In the process of the game the rules of the game are by different dancers' approach, to random music; in the black pool dance festival held for many years, each session of music will be repetitive selection, also represents the competition in the sports dance competition status and level, so relatively less professional dance will affect the effect of the performers and mood.

Music education often faces resource and time constraints, resulting in music educators needing to weigh all aspects of the educational process. In this context, emotional management may be considered a secondary pedagogical component and therefore receive less attention.

Individual and Cultural Differences

There are large individual differences among music performers, and the needs and appropriate strategies for emotion management may vary from performer to performer. In addition, there are differences in musical performances and emotional expressions in different cultures. These factors may add to the difficulty of music emotion management education.

Conclusion

Music has the role of improving the performance effect of dancers and improving the sports performance in sports dance. However, the unmatched music has a negative impact on the dancers' performance effect, which restricts the dancers' performance. 2. Sports dance performance works are influenced by various factors, including the choreography of sports dance movements and performance in sports dance performance. There is a very important position in the work. The quality of the choreography will directly affect the students' interest and efficiency and the audience's preferences. The creation of dance movements needs to be arranged according to the level of the dancers, the difficulty of the movements, the rhythm and style of the music. The selection and creation of music have a guiding role in the choreography and design of dance movements. There are many problems in the application of music in sports dance. To integrate music and dance, it should be made according to the style of dance. Some dancers instead ignore the music and focus only on the dance skills. 51 The most prominent point is that the choice of dance music is not suitable for the style of dance. The learning difficulty of sports dance lies in the tacit cooperation between dance steps and music, and also to convey the emotion of the connotation of dance. The most basic requirement is to practice dance sport, dance movements and the beat of the music. Blind choice of dance music will affect the performance, performance effect and training enthusiasm of the dancers

Recommendation

Theoretical Recommendation

The choreography should be combined with music. The creation of dance movements should be arranged according to the level of the dancers, the difficulty of the movements, the rhythm and style and other factors of the music. First, we should conceive the general style of the movement, decide the theme and form of the dance movement, set the general path of the movement, the style of the whole set of dance music, the form, technical level, physical quality and expression of the dancers. Including the style of music and dance, the expression of music connotation, the design of movements, to determine the framework of performance dance. Make the form of sports dance performance works rich and wonderful and logical.

Dancers' study of music theory should be strengthened. Teachers should teach dancers to master relevant music knowledge, such as music rhythm, music rhythm, music style, etc., and have simple music appreciation and analysis ability. Have good attention to music, memory, etc. This knowledge is simple and easy to learn, and the most operational and efficient way is to let students beat while doing movements, so as to improve the application of music theory knowledge.

In the teaching process, music and dance should be combined with each other, and they should complement and influence each other in the development. Dance movements should be changed from simple to complex, step by step practice, cannot blindly pursue more learning, speed. In the specific learning process, the first thing is to recognize the rhythm of the music. Teachers should explain the knowledge and characteristics of the music in detail, but also guide the students' interest in learning, let them complete the learning task independently, practice more in practice, and give the dance in different ways of expression. What is more important is how the students choose the music suitable for the dance in their study.

Practical Recommendations

Following the principles and methods of editing music, there are two ways to create dance background music. One is to use the existing music to complete and set up corresponding plots for the existing dance. In general, this way. When editing the music, we should consider that the music and the dance movement style are consistent and adhere to the principle of unity. Of course, it is mainly to highlight the main body of dance and music, which requires editing music to highlight the main body, whether in terms of melody or rhythm. And for different sports dance styles, performance objects, performance occasions, we should choose the appropriate way to create the background music. In short, the flexible and clever selection of accompaniment music is the most fundamental. In dance teaching, teachers should not only have strong professional dance professional ability, but also constantly improve their personal cultivation in music, correct and reasonable and broad selection of music materials, so that the music accompaniment in dance class is diverse and rich in content.

References

- Hu, X., & Xu, F. (2011). Reflections on the "Chineseization" of sports dance music from the perspective of the fusion of Chinese and Western cultures. *Journal of Chengdu Institute of Physical Education*. 37 (3), 3.
- Huang, S., & Ren, J. (2004). On music in physical dance teaching and training. *Journal of Shenyang Sports College*. 3 (5), 3.
- Li, S., & Li, J. (2006). The application of music conditioning in domestic sports. *Journal of the Capital Institute of Physical Education*. 18 (1), 109-111.
- Luo, J. (2010). An introduction to the role of music in dance teaching. *China Science and Education Innovation Guide*. (17), 1.
- Ma, J. (2016). Exploring the role and influence of music in dance teaching. *Reading and Writing* (Upper, Late). 13 (10), 312-313.
- Nie, J. (2001). Music selection and its role in physical dance teaching. *Hubei Sports Science and Technology*. (3), 2.
- Wu, D., & Dong, W. (2004). On the role of sports dance music and the elements of beauty. *Journal of Wuhan Institute of Physical Education*. 38 (3), 3.
- Zhang, X. (2006). Physical dance and music. *Journal of Hulunbuir College*. 14 (5), 3.

Practical Exercises for Yangqin National Higher Education Entrance in Music, The People's Republic of China

Liang Zhu,
Nicha Pattananon and Rujee Srisombut
Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

This study aimed to To create Practical Exercises for Yangqin National Higher Education Entrance in Music, The people's republic of China. This research was conducted qualitatively, Collect data by interview three experts.

The research findings found that experts suggestion was key skills during the college entrance examination for Yangqin players include candidates' understanding of music, expression, state of performance, and integrity of performance. Shortcomings that can lead to point deductions include poor understanding and expression of music, poor playing, inability to complete selected music, inappropriate clothing, insufficient stage performance experience, and stuttering or mispronunciation caused by unfamiliarity with the music. Good sound is a fundamental requirement for the Yangqin in exams, followed by the tension of music, rich expressions, appropriate body movements, and unique understanding and processing of music as bonus items. Personal attire, conversation, and the first 30 seconds of playing are also crucial for building a good first impression with the judges during the exam.

Keywords: Practical Exercises, Yangqin, National Higher Education Entrance in Music, The People's Republic of China

Introduction

China's long-standing cultural tradition has a strong function of absorbing and melting foreign culture, and the Yangqin, like other musical instruments introduced in history, has been integrated into the Chinese music system quickly. When the Central Broadcasting Chinese Orchestra was established in 1952, the Yangqin was an authentic Chinese musical instrument like the PiPa and Erhu. It was absorbed into the "orchestration instrument" of the Chinese orchestra, and at the same time, in China's fledgling higher music education, the Yangqin naturally occupied a place. Since then, it has been called "Yangqin" (Zhu, 1994).

Many of China's top music universities offer Yang Qin majors in higher education. Music college entrance examination is a kind of examination method of China's college entrance examination, generally conducted by each province independently; candidates need to complete the college entrance examination registration and professional examination registration procedures of the year, and the specific examination time is determined by each locality, generally within half a year before the unified college entrance examination time (Li, 2001:95-103).

* Received: June 17, 2023; Revised: June 27, 2023; Accepted: June 28, 2023

The importance of examination in China is "gaokao" Unified national tertiary entrance examination marked the start of the reform of National Matriculation Tests Policies (NMTP) in the newly established People's Republic of China. In July 1966, the NMTP was officially canceled and replaced with a new admission policy recommending workers, farmers, and soldiers to college. During the next ten years, the Down to the Countryside Movement, initiated by Mao Zedong, forced senior and junior secondary school graduates, the so-called "intellectual youths," to work as farmers in countryside villages. Against the backdrop of the world revolution, millions of such young people joined the ranks of farmers, working and living alongside them.

So many students who want to study music in the Yangqin major have to prepare hard to participate in this exam; Yangqing is one of the majors in the Faculty of Music and is of interest to students who want to take the entrance exam for this major. Some teachers' teaching methods still need to cover the material used in the Chinese higher education entrance examination. Students need to gain the skills and standard knowledge required by the exam and correct preparation. Therefore, the researcher wants to do this research to study the data and create a series of exercises that will be useful academically for those who want to prepare for the Unified national tertiary entrance examination.

The basic knowledge of Yangqin in China

Chinese Yangqin

The trapezoidal yangqin (simplified Chinese: 扬琴; traditional Chinese: 揚琴; pinyin: yángqín) is a Chinese hammered dulcimer, originally from Persia (modern-day Iran). It used to be written with the characters 洋琴 (lit. "foreign zither"), but over time the first character changed to 揚 (also pronounced "yáng"), which means "acclaimed." It is also spelled yang quin or yang ch'in. Hammered dulcimers of various types are now very popular in China and Eastern Europe, the Middle East, India, Iran, and Pakistan. The instruments are also sometimes called "santur" and "cymbalom" (Zhou, 2010 : 58-61).

The yangqin was traditionally fitted with bronze strings (though older Chinese stringed instruments used silk strings, resulting in there, and the yangqin's, categorization as a silk, or "si" instrument), which gave the instrument a soft timbre. This form of instrument is still occasionally heard today in the "hudie qin" (蝴蝶琴, lit. "butterfly zither") played in the traditional silk and bamboo genre from the Shanghai region known as Jiangnan sizhu (江南絲竹), as well as in some Cantonese music groups (Zhu, 1994). The Thai and Cambodian khim are nearly identical in their construction, having been introduced to those nations by southern Chinese musicians. Since the 1950s, however, steel alloy strings (in conjunction with copper-wound steel strings for the bass notes) have been used to give the instrument a brighter and louder tone. The modern yangqin can have as many as five courses of bridges and may be arranged chromatically. Traditional instruments with three or more bridge courses are also widely used. The instrument's strings are struck with two lightweight bamboo beaters (also known as hammers) with rubber tips. A professional musician often carries several sets of beaters, each of which draws a slightly different tone from the instrument, much like the drumsticks of Western percussionists.

The yangqin is used both as a solo instrument and in ensembles. Composer/vocalist Lisa Gerrard has used this instrument in the 8 albums recorded by the band Dead Can Dance and in some of her solo performances since the breakup of Dead Can Dance. The Chinese

group Viva Girls, best known for covering popular Chinese and foreign songs using traditional instruments, has also used it in their albums and performances (Chen, 2017).

Yangqin is made of wood, and the strings are made of steel. Uses two sticks made of bamboo. Many kinds of yangqin exist in many places, but the range and pitches are different. The orchestra uses three kinds of yangqin, but the techniques are the same (Touchin, 1973 : 249–249).

Yangqin is a worldwide musical instrument with a long history, variety, and distribution. Different countries and ethnic groups call yangqin by different names, and all countries have distinct national characteristics in shape, playing technique, and musical style. The yangqin, an ancient instrument whose predecessor was a plucked instrument without a resonance box, neck, and fret, first appeared in Assyrian reliefs (Zhu, 1994). After centuries of evolution and development, various types have been derived so far. From the point of view of music, the hearing and feeling of different ethnic groups are influenced by special music and its language and culture, showing different musical views. From the historical background, geographical environment, and social culture, Mr. Xiang Zuhua divided the world yangqin into three systems: European yangqin, West Asian and South Asian yangqin, and Chinese yangqin based on factors such as the shape, structure, and playing style of yangqin (Zhang, 2005 : 45-49).

Yangqin was introduced into China in the 17th century, and its social status has been in the civilian class for a long time. At the end of the 17th century, palace music gradually lagged, and folk music rose. Yangqin was introduced into various performance forms of local folk music and integrated with local folk music, opera music, and local folk art. Through the practice and accumulation of previous musicians, it gradually formed its unique local style and had its own traditional repertoire and representative pianists. Among them, Guangdong music yangqin, Jiangnan Sizhu yangqin, Sichuan yangqin, and northeast yangqin have great influence. After 1959, yangqin developed professionally and entered local professional schools and orchestras. Looking back on the introduction of foreign yangqin into China, it has experienced the development process from folk to professional team and from local to national popularization. Yangqin has become a traditional musical instrument in China and plays an important role in Chinese national music (Li, 2001 : 95-103).

Therefore, this paper takes the development of yangqin in Chinese music culture as the starting point and pays attention to its inheritance and development process since it was introduced into China. The music characteristics of mutual integration with other national music in different periods comb the evolution of yangqin and yangqin music in time and space and explore the symbiotic relationship between yangqin music and history, society, and national music. This will help fully understand the development context and evolution process of yangqin music and also help to expand the new field of national instrumental music research.

Research Objectives

To create Practical Exercises for Yangqin National Higher Education Entrance in Music, The people's republic of China

Research Methodology

This research was conducted qualitatively, Collect data by interview three experts.

Research Scope

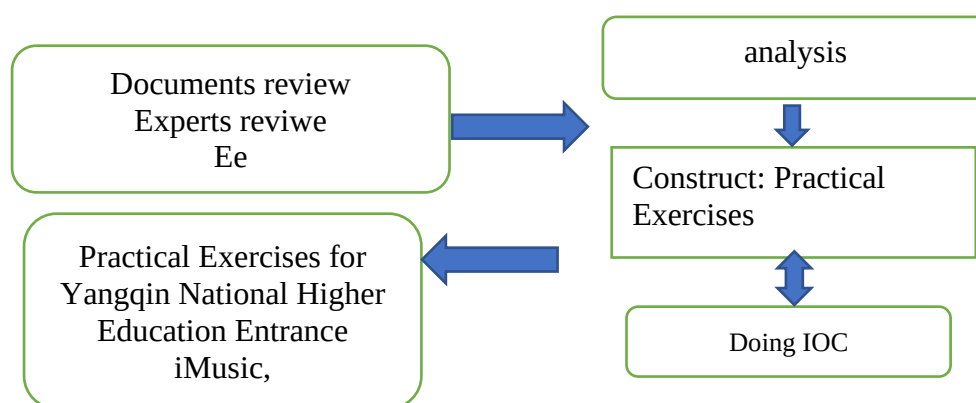
Time 2022-2023

Place: Hunan Province, The people's republic of China

Person: Three Yangqin experts

Area of Contents: Practical Exercises for Yangqin National Higher Education Entrance in music

Research Conceptual Framework

Research Findings

1. the practical exercises for Yangqin National Higher Education Entrance in music form experts' interview

Interview form for interview three experts, Interview topic will be following as:

1.1 Yangqin teaching methods

The most important thing in the beginner stage of the dulcimer is to strengthen the functions of fingers, wrists, and arms and to control the stability and accuracy at different speeds; in advanced training, it is necessary to adjust the use ratio of fingers, wrists, and arms according to the needs of the music to control the change of timbre finely. At the same time, pay attention to the coordination of breathing and the whole body. Start with the understanding of the Yangqin, a worldwide musical instrument, followed by learning the appearance, internal structure, pronunciation structure, and diagrams of the Chinese Yangqin. At the primary stage, you should pay attention to the basic movements of the dulcimer, including the individual training of fingers, wrists, and arms to control the bamboo.

1. Targeted long-term practice of basic skills: Basic skills training for more than 2 hours (single tone, double tone, round tone, scale, etc.) and use a metronome to accelerate layer by layer.

2. Targeted practice of etudes: Observe one's shortcomings in a certain basic skill, find the corresponding etudes, and conduct individual training until the shortcomings are

resolved.

3. Audio recording or video recording: Use audio recording and video recording in practice, repeat observation after practice, find out the shortcomings in the timbre-level performance state of your performance, and strengthen it in the next practice.

4. Participate more in school and social activities, take the initiative to show yourself in performances, and achieve the best-performing state so that you can perform stably in important performances, not have stage fright, and enjoy the stage.

After getting acquainted with the dulcimer, start with the commonly used scales, and find and become familiar with the phonemes and scales of each tone in the dulcimer. Use basic etudes to train and actively master the various skill requirements of the dulcimer from the shallower to the deeper.

1.2 The book and document materials for teaching

It is recommended to use the Yangqin song Huang He, Shen Jian's "Dulcimer Daily Practice"; Huang He's "99 Yellow River Etudes", "Dulcimer must be practiced every day" by Huang He and Shen Jian; "99 Yellow River Etudes" by Huang He; "National General Textbook for Social Art Level Examination of China Conservatory of Music" by Xiang Zuhua and Li Lingling; "The Opera of Yangqin" by Qian Weihong Style and Teaching Research". "Daily Must Practice", "99 Yellow River Etudes", "China Conservatory of Music's National General Textbook for Social Art Level Examination", "Chinese Music Ceremony-Dulcimer Chapter"

1.3 The score and song for using in Practical Exercises

The etudes and scores used for important piano practice belong to "Quick Triplet Qizhu Practice", "Rapid Decomposition Practice"; "Decomposition of Chord Exercises"; "Big Jump Exercises", "Quick independent practice of left and right hands", "long round sound practice"; "rapid decomposition practice"; Playing exercises, big jump exercises, left-hand rapid independence exercises, right-hand rapid independence exercises, bumblebee flying, double-voice independence exercises

1.4 The important of Yangqin skill for National Higher Education Entrance Examination

Ask for expert j advice on the importance of Yangqin skills for the National Higher Education Entrance Examination)

Among the institutions of higher learning that have set up high-level art troupes, the schools that recruit Yangqin special students have the right to enroll students independently, and the special students who pass the school's examination can get the advantage of lowering the admission score.

1) From the perspective of performance: dulcimer occupies a unique advantage and importance in higher education examinations because it has certain particularity and irreplaceability. As an instrument that can be played solo and accompaniment, the dulcimer plays an irreplaceable role in national bands. The solo can also take into account a variety of special timbres, can perfectly interpret the music characteristics of various ethnic groups, and can also perfectly express the composer's various unique writing techniques.

2) From an individual point of view: its colorful performance forms and unique timbre can enrich students' worldviews and awaken their deep love for music. Secondly, you can obtain the relevant policies of the school and the country in the college entrance examination to obtain the ideal university.

1.5 The skills that important points and which shortcomings cause points to be deducted in exams

Experts suggest which skills are the key points during the college entrance examination and which shortcomings lead to deductions for the exam. (Including behavior, action, and performance form)

Key skills: Candidates' understanding of music, expression, state of performance, integrity of performance

Points deducted for shortcomings: Cannot understand the music well, express it well, play poorly, or play the selected music completely. Second, physical appearance could be better suited for exams or stage performances. Key skills: 1. The density of the wheel tone 2. The strength control of the single tone 3. The accuracy of the rhythm 4. The accuracy of the chromatic scale performance 5. The fast up and down performance of the scale.

Point deduction items: 1. Inappropriate clothing 2. Insufficient stage performance experience 3. Continuity of action before and after the performance 4. Stuttering, mispronunciation, and panic caused by not being familiar with the music 5. Complaints with comments Communication is not serious, and so on. The first thing to do in the exam is to have a good sound. It may be an extremely simple requirement for other musical instruments. However, the yangqin is already a qualified performer who can restore the score and have a good sound. On the premise of good sound, the tension of music, rich expressions, graceful and appropriate body movements, and unique understanding and music processing are all bonus items that can widen the gap with others.

Personal attire, conversation, and the first 30 seconds of playing can build a good first impression of the judges, which is also extremely important during the exam.

2. Practical Exercises for Yangqin National Higher Education Entrance in Music

Practical Exercises for Yangqin National Higher Education Entrance in Music The contents of the book were created by studying relevant documents and interviewing three Yangqin experts. Guidebook contents follow as:

Chapter 1	single pitch Exercises (单音奏法)
Chapter 2	Double pitch Exercises (双音奏法)
Chapter 3	tremolo Exercises (轮技法)
Chapter 4	One-stick the melody Exercises (衬音法)
Chapter 5	arpeggio Exercises (琶音法)
Chapter 6	Staccato Exercises (顿音法)
Chapter 7	Polyphonic Exercises (浪竹法)
Chapter 8	pizzicato Exercises (拨奏法)
Chapter 9	vibrato Exercises (揉弦法)

Chapter 10	Glide Exercises (滑音法)
Chapter 11	Grab with the finger Exercises (抓弦法)
Chapter 12	Glissando Exercises 刮奏法
Chapter 13	Hamonic Exercises (泛音法)

Here, would like to give an example of the content of one chapter of the book.

Chapter 1: single pitch Exercises (单音奏法)

The single pitch method is the form of playing a single tone, and the monophonic technique is the key to the introduction to dulcimer playing. The focus of playing a single note should be loose-tight-loose, that is, loosen when preparing to play, relatively hard when playing the strings, and naturally loosen and bounce back after playing. Pay attention to the harmony of effort and release.

Pay attention to the following points when playing:

1. When practicing monophony, pay attention to the balance exercise of the left hand and the right hand, first practice the left hand, then practice the right hand, and then practice the left and right hands.
2. The practice of monophony is the foundation of other single exercises, only if you master the training method of monophony, other exercises are relatively easy.
3. On the basis of practicing the left- and right-hand monophony, you can use etudes to practice solid training. First of all, when slowing down the speed to practice a single tone, the intensity and speed should always be to the end, and remember not to be fast and slow.
4. The training of rapid monophony lays a good foundation for indefinite wheel tones. The indefinite wheel tone must be changed under will, and the special point is to understand the inertia of rapid speed, and find the smooth feeling of wrists, fingers, and arms. The wheel tone blowing of the fast moose set requires the student to not change the rotation form, the wind form, and the sound effect.

Practice how to use:

1. First one hand once tapping, then two hands alternately and both hands down the number of strings gradually increase the number of exercises, pay attention to the wrist force pronunciation full, firm movements crisp and sharp.
2. Practice with the following basic rhythmic patterns.

Exercise

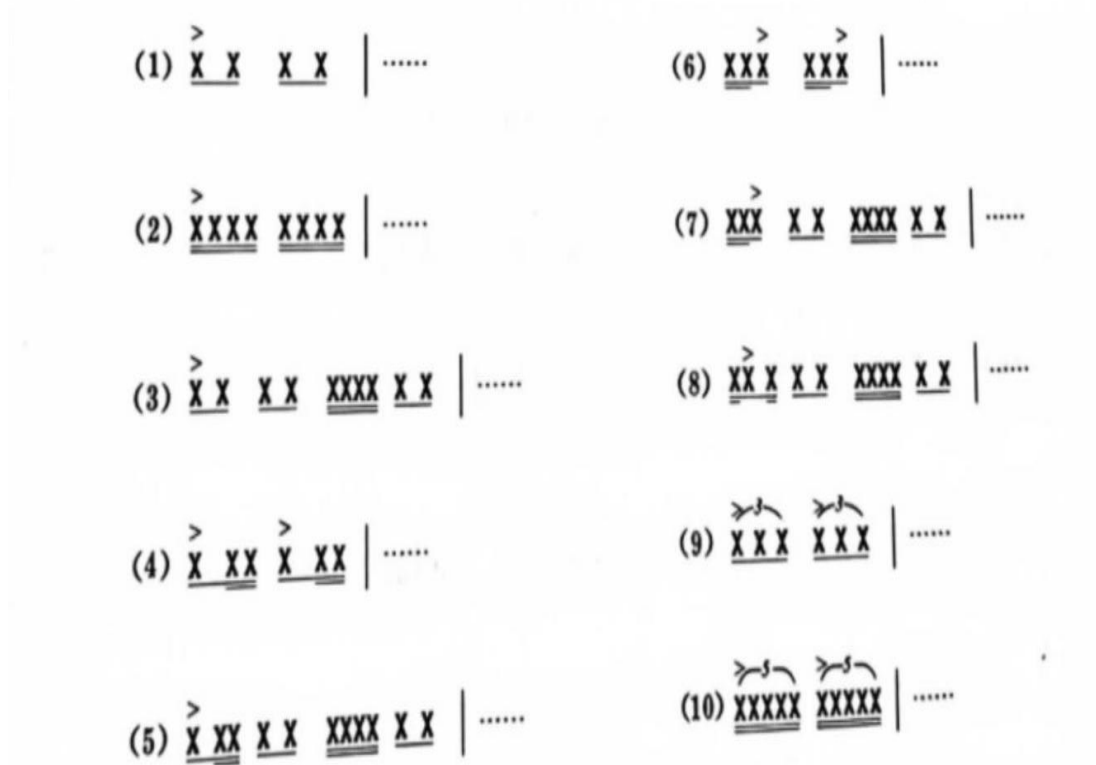

Figure 4.1: Attached: "Pronunciation Practice" 《发音练习》 score

Practical Exercises for Yangqin National Higher Education Entrance in Music, the full text can be found in appendix 5.

Chaper2 Double pitch Exercises (双音奏法): Double pitch playing is one of the basic playing skills of the dulcimer. That is, striking strings with both hands at the same time to create harmonic effects on different phonemes. Commonly used are octave, fourth and fifth, third and sixth, etc. Two-tone playing can not only increase the volume and resonance of the same tone, but also increase the sense of color and rhythm of the melody.

Pay attention to the following points when playing:

1. Maintain the coordination and neatness of the limb movements in the octave unison, and maintain the original state of the big arm, small arm, wrist and hand shape.
2. Keep the piano and Yangqin parallel to the string state, and must not form an inverted figure eight state.
3. Pay attention to the balance of left- and right-hand strength and timbre.
4. The amplitude of action is neat, the speed of hitting the string is uniform and neat, and the landing point of the hitting string is neat.
5. Improve your mastery of the distance relationship between octaves.

Practice how to use:

1. Slow speed: pick up the bamboo, slowly raise the arms with both hands, then slowly drop the arms, and when the touch point is about to reach the touch point, the wrist naturally strikes the strings, so repeated practice to find the coordination and balance of the hands.
2. Medium speed: add the use of metronome and fix the beat practice. And perform scale

modulation to familiarize yourself with the phonemes and strengthen the pitch.

3. Fast: You can first perform rapid Yangqin practice on a fixed pitch to achieve a certain durability and stability. Then the voice is changed, and different intervals such as three, four, and octave in the scale are modulated or reversed to train the brain's response and domination to the different orientation pitches of the hands.

Exercise

Attached: Score example of "Two-tone Practice"

附：《双音练习》谱例

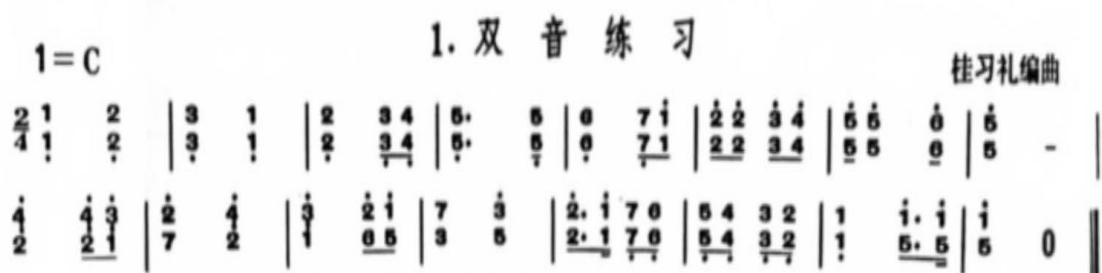

Figure4.2: Attached: Score example of "Two-tone Practice"

Practical Exercises for Yangqin National Higher Education Entrance in Music, the full text can be found in appendix 5.

The complete exercise book is in appendix 1.

3. Practical Exercises Evaluation

here are some potential issues could explore in verified by experts for Practical Exercises for Yangqin National Higher Education Entrance in Music, The people's republic of China by rating scale.

scoring criteria follower as:

- 1 very poor
- 2 poor
- 3 averages
- 4 good
- 5 very good

Topic	Experts Average Score
Type of Practical Exercises	4.67
Easy to understand the contents	5.0
Reasonable contents classification	4.0
Contents rich and comprehensive	3.33
Matching Practical Exercises with Entrance reequipment	4.0
Easy to practice on your own	4.33
Suitable content for Hight school students for Entrance in Music	4.33

Experts for Practical Exercises for Yangqin National Higher Education Entrance in Music, the People's Republic of China by rating scale the result found that. The evaluation results in the topic Easy to understand the contents received the highest 5.0 score. The Contents rich and comprehensive topic with the least evaluation of 3.33 score evaluation results in the topic Type of Practical Exercises got high scores in second is 4.67, and the Reasonable contents classification and Matching Practical Exercises with Entrance reequipment topics received the same evaluation score of is4.0. Moreover, Easy to practice on your own. Suitable content for High school students for Entrance in Music got a 4.33 score.

Discussion

Based on the interviews with the experts, the recommendations from the three experts can be summarized as consistent with the research results; the study of basic ability training and its significance in dulcimer performance has found that, in conclusion, basic ability training is essential for dulcimer players to develop solid foundational skills. Basic skills are considered a "stepping stone" for beginners to play a musical instrument and are an area that good players pay special attention to during daily performance training. Basic abilities are the foundation of musical instrument learning, and mastery of basic techniques and methods is the first step toward becoming a professional player. (Zhang, 2019 : 45-49)

Conclusion

In conclusion, to improve skills in playing the dulcimer, beginners should focus on strengthening their fingers, wrists, and arms while controlling stability and accuracy at different speeds. Advanced training involves adjusting the use ratio of fingers, wrists, and arms to control the change of timbre and coordinate with breathing and the whole body. Targeted long-term practice of basic skills, the practice of etudes, audio/video recording, and active participation in performances are recommended for skill development. Getting acquainted with the dulcimer's scales and phonemes and using basic etudes to train is essential in mastering the instrument's various skill requirements.

Recommendation

Theoretical Recommendation

The researcher hopes that the contents of this book will be useful for high school students who want to take the entrance exam for higher education in China. The one-year Chinese university entrance exam is held only once. High school students need to prepare for this exam.

In order to get the most out of using this expert for Practical Exercises for Yangqin National Higher Education Entrance in Music, we recommend the following instructions. Convenience: Guidebooks provide a centralized location for all relevant information about an event or location, making it easy to quickly access and find what you need. With schedules, maps, and other important details all in one place, guidebooks help keep users organized and on track with events or activities. Time-saving: Guidebooks can save time by providing detailed information that can answer common questions or eliminate the need for additional research. Overall, guidebooks are a convenient and effective way to stay informed, organized, and efficient during events or when traveling to new locations. The search function quickly

finds specific information within the guidebook. You can also save pages or bookmark them for easy access later on.

Practical Recommendations

Here are some possible recommendations for further research experts on practical exercises of Yangqin or about Yangqin; you can research another topic like expertise, including traditional techniques, modern playing styles, and pedagogy—research on the history and development of the instrument. Yangqin is a performer and educator who has developed innovative teaching methods for the instrument. His research interests include developing a new repertoire for the instrument and exploring its potential in contemporary music. The instrument's role in traditional Chinese music and its evolution in contemporary music. She also incorporates interdisciplinary approaches in her teaching to help students develop their creativity and critical thinking skills. You can be valuable resources for further research on practical exercises for Yangqin national higher education entrance in music.

References

- Chen, P. Y. (2017). *Twelve girls' band and the representation of Chinese traditional musical instruments through virtual perspectives*/Chen Pei Ying, [doctoral dissertation]. University of malaya.
- Li, X. Y. (2001). Fifty years of development of Chinese yangqin art. *Chinese musicology*. 17 (01), 95-103.
- Touchin, H. R. (1973). History of a dulcimer. *Early music*. 1 (4), 249–249.
- Zhang, C. L. (2005). Textual research on the historical data of yangqin in "qing bai lei chao". *Journal of Nanjing academy of arts*. 28 (04), 45-49.
- Zhou, J. B. (2010). Dulcimer on the silk road. *Instruments*. 39 (01), 58-61.
- Zhu, X. X. (1994). *Wen Jian Ou Lu*. shanghai bookstore press.

Studying the Vocal Training Method for Improving Singing Ability in Vocal Music Student at Binzhou Vocational College, Shandong, China

Chi Jie,

Pranote Meesorn and Manop Wisuttiapat

Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

The research has the following purpose: (1) To study vocal ability in vocal music with experts, (2) to create a Vocal teaching guidebook, (3) To experimental vocal teaching guidebook, and (4) To evaluate the result of the Vocal teaching guidebook with first-year vocal music students of Binzhou Vocational College. The researcher used a mixed research method, qualitative research was used to collect the documents with interviews with singing experts, and then quantitative research was used to create the vocal teaching guidebook, to use and experimental Vocal teaching guidebook with first-year vocal music students of Binzhou Vocational College.

Research findings found that the vocal ability in vocal music with experts and study documents. It was found that learners should study the principles of 1) Vocal practice, songs for practicing sounds, 2) the problem of vocal ability, nervousness, Vocal ability, and Preparation, 3) Vocal pedagogies and apply based on performance, 4) Developing A vocal teaching guidebook that contains Italian Vocal practice. Opera and Chinese Vocal Opera. Creating a vocal teaching guidebook with 8 lessons including Vocal practice, Songs for practicing sounds, Simple Italian vocal songs, Simple Chinese vocal songs, Italian Vocal Opera, Chinese Vocal, Artistic songs, and Vocal songs in other languages. The result of the vocal teaching guidebook with first-year vocal music students of Binzhou Vocational College, the average result was 83.79 and the effectiveness index is equal to 0.5584. It showed that most of the learners had a significantly higher test score, and the average score was higher than the hypothesis

Keywords: Vocal training method; Singing ability; Binzhou Vocational College

Introduction

Binzhou Vocational College is uneven, Faculty: According to the official website of the school in November 2018, the college has 12 secondary colleges and 2 teaching deunitments, and 41 higher vocational enrollment majors, covering science and engineering, agriculture, medicine, finance, information science, architecture, art, navigation and other categories. Involving 57 professional directions. According to the official website of the school in November 2018, the college has 870 full-time faculty members and 668 full-time teachers, including 35 professors, 222 associate professors, 11 doctors, 271 masters, and young and middle-aged experts who have made outstanding contributions to the country. 1 person, 8 experts with special government allowances from the State Council, 2 young and middle-aged experts with outstanding contributions at the provincial level, 10 teaching teams at the provincial level, 6 famous teachers at the provincial level, and more than 30 professional

* Received: June 17, 2023; Revised: June 27, 2023; Accepted: June 28, 2023

and technical personnel with outstanding contributions in Binzhou City.

The faculty at Binzhou Vocational College is dispersed. As of November 2018, the school's official website lists 41 higher vocational enrollment majors in addition to 12 secondary colleges, two teaching deunits, and majors in science and engineering, agriculture, medicine, finance, information science, architecture, art, and navigation. 57 professional directives were involved. The college has 870 full-time faculty members and 668 full-time teachers, according to the school's official website in November 2018. These individuals include 35 professors, 222 associate professors, 11 doctors, 271 master's degree holders, and young and middle-aged experts who have made outstanding contributions to the nation. 1 person, 8 experts with special government allowances from the State Council, 2 young and middle-aged experts with outstanding contributions at the provincial level, 10 teaching teams, 6 renowned teachers at the provincial level, and more than 30 outstanding professionals and technical personnel in Binzhou City.

The official website of the school in November 2018, the college has 2 key majors supported by the Ministry of Education and the Ministry of Finance for the construction of higher vocational schools, 7 majors established by the Ministry of Education, 1 national vocational college demonstration major, and 2 national-level majors. Modern apprenticeship pilot majors, 5 main majors in Shandong Province, 8 provincial characteristic majors, 2 brand professional groups in Shandong Province, 3 modern apprenticeship pilot majors in Shandong Province, 1 vocational education training base supported by the central government, 3 national-level excellent courses, 3 national-level excellent resource sharing courses, 64 provincial-level excellent courses, and 12 Shandong provincial excellent resource-sharing courses.

Chinese singing teaching is based on the foundation laid by its predecessors and influenced by Western music education philosophy, and has undergone a change of vocal nationalization. It is characterized by the use of sound to convey emotion and nurture people with emotion, and in the process of the shock of sound and emotion, the students' hearts and minds are inculcated with truth, goodness and beauty, and their personalities are subconsciously brought to perfection, thus having an important role that cannot be replaced by other subjects. (Zhu, 2001) Western vocal art seeks typicality, image, climax, emotional catharsis, distinctive image, and clear structure; it emphasizes the need to pay special attention to the feeling of coherence when singing; it looks for the brilliant and dramatic beauty of the cry of the soul. (Zhang, 2014) Their primary and secondary school music education consists of three major teaching systems: Orff, Kodály, and Dalcroze, which consolidate students' basic musical knowledge and develop their basic musical abilities.

The main mode of vocal music education in Binzhou Vocational College is the traditional vocal music teaching method. Junior college students in the school time is short, it is difficult for students to quickly improve singing ability. Students' vocal music singing problems cannot be solved, which will affect the musical performance of vocal music works.

Xue Fei (2017) Vocal music lessons in education professional inheriting the music colleges teaching concept and requirements, vocal music classroom teaching to imitate music professional teaching mode, too much emphasis on professional strong singing skills and voice method training, ignored the children's songs singing method, leading to students to work after the learning content and actual need, so in the vocal music teaching in higher vocational colleges, teachers must clear training objectives, reasonable arrangement of teaching content, make the students adapt to the needs of the singer teaching in the future. (Zhu Yanbin and Lu Donghui, 2017) The quality of voice instruction in music courses has a

direct impact on how education is developed. The development of infant quality is hindered by the traditional teaching method's somewhat solitary approach to teaching infant vocal skills. The lack of a good theoretical base among students severely hinders their ability to develop their musical literacy. (Tan Jielian, 2020)

The voice teaching manual still in its infancy has various issues, such as the blind, haphazard selection process and the laborious instructional design. Given these issues, educators must continually develop their musical literacy, periodically reflect on their own pedagogical practices, and employ effective ways and approaches to inspire children's interest and initiative in their studies. As a result, the researcher's objective is to study the issues, create the vocal teaching guidebook and evaluate its quality to ensure that it is appropriate for use in 21st-century teaching and learning.

Research Objectives

1. To create a vocal teaching guidebook.
2. To experimental vocal teaching guidebook.
3. To evaluate the result of the Vocal teaching guidebook with first-year vocal music students of Binzhou Vocational College.

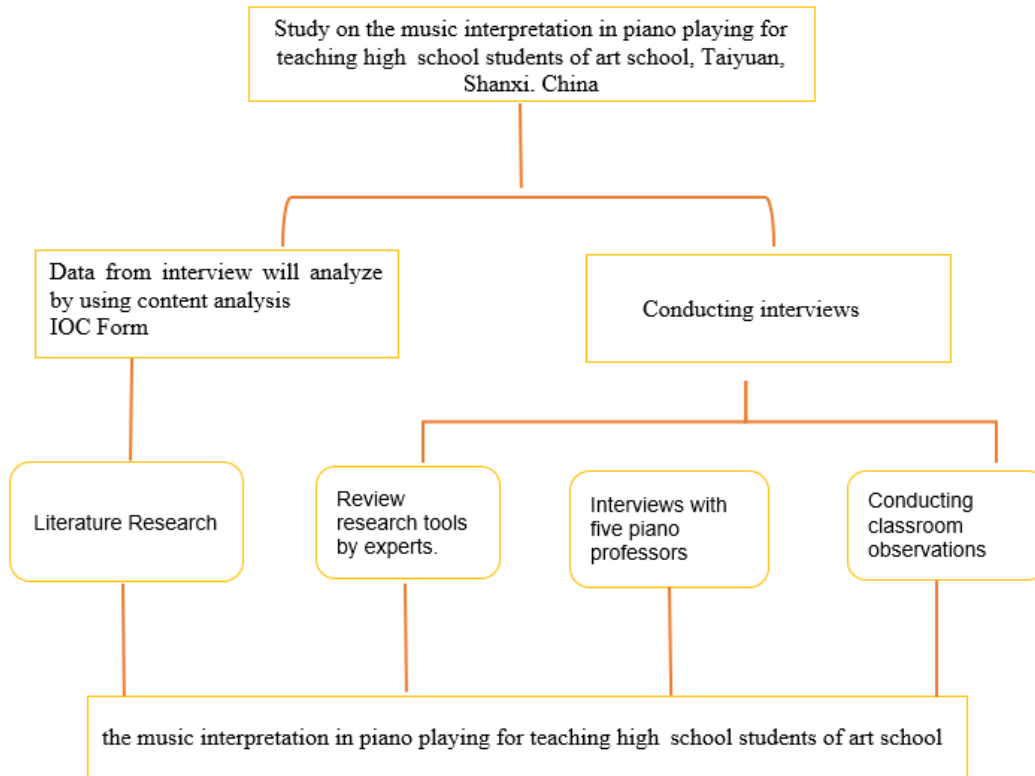
Research Methodology

This study uses qualitative research. Collected data by interview 5 piano teaching experts.

Research Scope

Time: Interview data collection from April 2023 to June 2023
Location: Taiyuan Art School, China
Person: High school piano student
Content: Completion of a study on musical interpretation in piano instruction for high school students in Taiyuan, Shaanxi, China

Research Conceptual Framework

Research Findings

The music interpretation in piano playing for teaching high school students, Taiyuan art school, Shanxi, China.

1) Musical interpretation

Musical interpretation is the sentiment, mood, or emotional state conveyed by a musical composition. Musical emotions include joy, sadness, anger, fear, warmth, excitement, quietness, and relaxation. It is the emotion expressed by the composer or performer through music and the emotional experience generated through the listener's interpretation and feeling of the musical work. Musical interpretation is the feelings and emotions conveyed by musical works, which can profoundly affect people's emotional experience and emotional state, and is one of the unique artistic expressions of music.

2) Importance of musical interpretation in piano performance

Musical interpretation is very important in piano performance. The versatile piano can express rich emotions through notes, musical elements, playing techniques, and tones. The expression of emotion in piano performance is closely related to the musical work, which can give the music a deeper emotional connotation and convey the work's emotion to the listener.

3) The common problems of musical interpretation

Broadly summarized, there are four areas of problems: Difficulty understanding musical notation and terminology. A lack of emotional expression in music requires students to

gradually deepen their understanding by listening more, playing more, feeling more music, and understanding the background and context behind the creation of music. Difficulty in grasping the structure and form of the music. Performance skills and expressiveness could be more satisfactory.

4) The degree of performance technique used affects Music Interpretation. The degree of piano playing technique affects the expression of emotion on the piano. Piano playing skills include finger techniques, musical expression, music theory knowledge, tempo mastery, music perception, and many other factors that directly affect the way and the degree to which the player can express the emotions of the music. Therefore, three teachers believe that the degree of good or bad piano playing technique directly impacts the expression of piano emotion. A high level of virtuosity can help the player express the music's emotions better and thus touch the listener's emotions more deeply. Two teachers thought they had an influence, but not a decisive one.

5) The role of musical interpretation

Musical interpretation refers to the artistic expression made by a performer, conductor, or singer when interpreting music, and its function is to make the music more vivid and deeper to convey the emotions and ideas that the music is intended to express. Musical interpretation is a very important part of music performance, which can make the music works more fully played and expressed. It can express the emotion and meaning of music, shape its style and characteristics, and enhance its expressiveness and infectiousness. In short, musical interpretation is integral to musical performance, allowing music to be better played and expressed.

6) The specific ways to develop and improve musical interpretation

Emotional expressiveness in piano playing is a key musical skill that allows the performance to be more personal and emotional and to resonate with the listener. In sum, there are seven ways to develop and improve emotional expression in piano playing: musical understanding, technical mastery, and emotional experience. Musical Expression, Creative Performance, Presentation of Emotion in Performance, Reflection, and Feedback

7) The importance of creativity in musical interpretation

Creativity is very important in piano performance. Creativity gives a musical work personality, emotion, and unique artistry, making the performance more attractive and deeper. Researchers have summarized several points about the importance of creativity in piano performance: unique expression, free flow of emotions, artistic exploration, flexible improvisation, and innovative musical expression. Therefore, creativity is very important in piano performance, which makes the performance more personal, emotional, and artistic and gives new life and charm to the musical work.

8) Exercises to enhance and develop students' musical interpretation

The exercises that are very helpful in improving and developing the student's musical interpretation in piano playing are musical analysis, emotional interpretation, improvisation, individual interpretation, tactile and physical perception, and visual and emotional connection.

9) Advice for piano students

Find a teacher who is a good fit for you and helps develop a learning plan. Develop persistence and patience, and maintain a certain amount of practice time each day. Learn the basics of music, including music theory, tune patterns, harmony, etc. Practice good performance and emotional expression to make the music more beautiful and moving. Participate in various practical activities to challenge yourself constantly and exercise your

abilities in competitions. Try diverse musical experiences that can be enriched by participating in orchestras, ensembles, etc. This helps to improve your child's musicianship and develop their interest and love for music. Music is an auditory art; developing good musical listening is crucial to learning the piano. It is recommended that children listen to various music genres while learning the piano to train their ears to perceive and understand music. Finally, learn to self-assess and reflect regularly to find out their shortcomings, make a reasonable learning plan, and keep improving and improving in their learning.

10) Suggestions for piano teachers

(1) Ensure a solid foundation: Piano is a highly skilled musical art, so piano teachers are advised to focus on developing students' basic skills, including correct finger placement, flexible wrist movements, and accurate note playing. Students better cope with the complex repertoire and techniques in subsequent studies when a solid foundation is established.

(2) Focus on music theory: Music theory is an important part of piano learning, including notes, rhythms, chords, etc. Piano teachers should focus on teaching students' music theory to help them understand the score and grasp the structure and expression of the music so that they can better interpret the repertoire.

(3) Personalized teaching: Each student has his or her learning characteristics and interests, so the piano teacher should use a personalized teaching method that is adjusted to the different needs and levels of the students. For example, for beginners, simple, easy-to-understand pieces can be used, and students can be encouraged to practice them several times over; for advanced students, more challenging pieces can be chosen to develop their playing skills and artistic expression.

(4) Encourage artistic expression: Piano playing is a demonstration of technique and art. Piano teachers should encourage students to express their personalities and emotions in their performances, guide them to understand the emotional connotations of musical works and cultivate their artistic expression so that they can express their emotions and ideas through music.

(5) Stimulate interest and fun: Learning piano requires a lot of effort and time, so piano teachers should stimulate students' interest and fun so that they can develop a love and devotion for piano. This can be done by choosing students' favorite repertoire, interacting with them, and holding mini-concerts so that students can have fun and maintain a positive attitude toward learning.

(6) Provide feedback and guidance: Piano teachers should provide timely feedback and guidance to help students find and correct mistakes and improve their performance.

Conclusion

Through performance technique training, tone training, focusing on the detailed expression of music, and mastering the methods of playing speed, intensity, and rhythm, students can improve their skills in expressing emotions in piano performance. For example, by repeatedly practicing the technical requirements of a musical work, students can master various hand patterns, fingering, arpeggios, vibrato, and other techniques to express their emotions more comfortably when playing. At the same time, students can gain a deeper understanding of the emotional connotation of musical works. Through the analysis and interpretation of the works, they can better grasp the composer's intention and emotional direction to express their emotions more accurately in their performances.

Students can also pay attention to the detailed expression of music, for example, by controlling the sustain of notes, the change of volume, and the transformation of timbre, to enhance the emotional expression of the work. At the same time, students should be flexible in the speed, intensity, and rhythm of their playing and adjust it to the emotional needs of the piece to make it more emotional and coherent. By doing this, students will not only master the techniques but also be able to express the emotions in the music more deeply, making the performance more touching, authentic, and deep

To sum up, through these teaching strategies in teaching musical interpretation in piano, we can effectively improve the emotional expression ability of high school students so that they can understand and experience the emotional connotation in music works more deeply and express their emotions more authentically in piano performance, thus showing a higher level of emotional expression in music performance. This will help cultivate students' more comprehensive music literacy and enhance their overall ability in music learning and music composition.

Discussion

The vocal ability in vocal music the learners should study the concepts of 1) Vocal practice, songs for practicing sounds, and the issue of vocal capacity, anxiousness, vocal ability, and preparation should all be studied by learners. 3) Performance-based vocal pedagogies and applications. 4) Creating a manual for vocal teaching guidebook that includes Italian and Chinese vocal opera. The researcher has created vocal teaching guidebook for teaching vocal technique with eight lessons, including Voice practice, Songs for practicing sounds, Simple Italian Vocal Songs, Simple Chinese Vocal Songs, Italian Vocal Opera, Chinese Vocal, and Vocal Songs in Other Languages. The results of this research are consistent with Freer (2011 : 164-178) the caliber of the musical performance and the caliber of education that choral music instructors provide to students are two goals that teachers simultaneously work toward but may conflict with. This essay shows how the issue has persisted ever since the first choral music classes in North America were taught approximately a century ago. Teachers should also use clear language as much as possible and guide students with heuristic teaching techniques. They should also take into account the interaction, interest, and artistry of the entire training process. (Jing Gaoxiang, 2022 : 121-124) As well as the report Jin Yingshu (2021 : 176-177) Your breathing should be checked first. Consider using your core muscles when singing rather than your chest and throat. You should use your lower abdominal muscles to sing if you want to sound like a rock star since they will give you the strength to maintain the high pitch.

Recommendation

Theoretical Recommendation

Properly understand the characteristics of music education, and always implement the educational concept of aesthetics as the core in the whole practice of music aesthetic education. The teaching contents of music knowledge and skills are organically infiltrated into the aesthetic experience of music art so that students can fully feel, discover, create, express, and enjoy the beauty of music. While learning music knowledge and skills, students will develop the ability to feel, appreciate and create beauty.

To develop individuality, we respect the differences, uniqueness, autonomy, and creativity of individual students and guide them according to their interests, talents, qualifications, hobbies, and specialties to overcome bad personalities and promote good personalities, to promote their strengths and avoid their weaknesses, and to promote their harmonious and perfect development.

Teachers should focus on guiding students' participation and interaction in teaching to improve students' independent learning abilities. This can be done by interacting with students to understand their learning situation and difficulties and by giving timely help and guidance. At the same time, they should also carry out appropriate activities such as discussion and inquiry in the classroom to improve students' understanding and application of knowledge points.

There needs to be a suitable textbook and scientific arrangement of course content for high school students majoring in piano. First of all, in terms of teaching materials, only piano textbooks are used by professional students, and teachers customize their piano learning content according to their personal experience and students' level. Each teacher has different standards and focuses on different directions of practice. It is recommended to develop a unified syllabus for piano lessons for high school students in Taiyuan City Art School, where teachers follow scientific content and develop a unified textbook with not only technically difficult piano exercises but also some famous musical works to be supplemented for appreciation and study.

In order to play the piano works well, it is necessary to enjoy a large number of musicians of different styles and periods in the classroom to expand the students' music appreciation and perception ability, and finally, to improve their ability to play piano emotionally.

Practical Recommendations

The use of advanced technological means to assist in the improvement of the emotional expression of piano performance, such as the use of high-tech products such as electronic pianos and digital pianos, can achieve more detailed and rich musical expression using tone simulation and effect processing to improve the performance effect and performance skills. In addition, intelligent music analysis and processing technology can be used to analyze better and understand the structure and emotional expression of music and to improve the artistry and infectiousness of performance.

In the Internet age, using online platforms to improve the emotional expression of piano playing is also effective. High school students can learn piano playing techniques and theoretical knowledge online and share their performance works, and expression experiences online to get more feedback and guidance. In addition, they can also participate in various piano-playing competitions and activities to expand their musical circle and experience.

In music education, we can start by reforming the curriculum and teaching methods and adopting a diversified and practical teaching model to improve students' overall quality and musical expression. In addition, we should strengthen the construction of teachers, introduce excellent music education resources from home and abroad, and provide better quality music education services, while focusing on cultivating students' musical emotions and creative spirit and encouraging students to explore and experiment in music performance and composition actively.

In conclusion, improving the emotional expression of high school students' piano performance in Taiyuan needs a comprehensive use of technology, network, reform, and other means to continuously improve the music education system and training mode to achieve better results.

References

- Jin, Y. (2021) Talking about the current problems and countermeasures of vocal music teaching in preschool education majors in my country. *China Academic Journal Electronic Publishing House*. 6 (4). 176-177.
- Jing, G. (2022). Reflections on the Innovation of Vocal Music Teaching in Vocational Colleges under the Current Situation. *This article was published in "Art Review"*. 4 (13). 121-124.
- Freer, P. K. (2011). Philosophy of Music Education Review. *Journal article The Performance-Pedagogy Paradox in Choral Music Teaching*. 19 (2), 164-178.

The Study the Emotional and Expression of Mongolian Music “Qing Xi Cao Yuan” at Tai’an City, Shandong Province, the People’s Republic China

Gao Yusen,

Pranote Meesorn and Manus Kaewbucha

Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

The objectives of research were: (1)To study the emotional and expression in Mongolian music;(2)To create a guide book for the emotional and expression in Mongolian music;(3)To verify the educational guide provided by 3 experts.

The research methodology was document research and qualitative research mixed method. Research tools included: Interview form; Guidebook; IOC form. Descriptive analysis was used for the information of interviewing from three key informants.

The results of this study:(1)Music a very important position in the process of Mongolian dance creation, it can help the work to have a richer emotion and vitality both blend together, completely showing the ideas of the dance creator and performer.(2)Expression is a necessary condition for Mongolian dancers to improve the visual enjoyment of the audience and the proper use of expressions can add to the performance. The emotion of Mongolian music and dance is extremely important to the dance performance. Rich emotional expression can more perfect show of music and dance works, fully enhance the appeal of music and dance, and cause the emotional resonance of the audience. (3) Mongolian music and dance need to be constantly presented in various new forms and styles, and need new changes and innovations. In the future development and creation process of Mongolian music and dance, we must take Chinese national characteristics and culture as the theme and express positive content and form.

Keywords: Mongolian music; dance; emotional and expression; “Qing Xi Cao Yuan”

Introduction

The Mongolian nationality is an ethnic minority in northern China. After a long time of development, the people here gradually grow into brave and enthusiastic national feelings, and most of the people here are very forthright. The music and dance of Mongolia has different forms, often impress people, and the national characteristics are obvious, which is also related to the national emotion of the Mongolian nationality. Therefore, when analyzing the Mongolian dance, we should study the emotions of the Mongolian people.

Music is the soul of artistic creation, and emotional expression is the main driving force of artistic creation. Chinese dance art creates artistic image, expresses emotion, pursues meaning and creates artistic value from the dimensions of music and time and space. The Mongolian nationality is a minority group in northern China. In the long history of national development, the Mongolian nationality has formed a brave, enthusiastic, and frank national emotion. The Mongolian people often leave a very deep impression on people, with distinctive ethnic characteristics, and the formation of these characteristics has an important relationship

* Received: June 19, 2023; Revised: June 27, 2023; Accepted: June 28, 2023

with the Mongolian ethnic music and ethnic emotion.

"Qing Xi Cao Yuan" is a dance work with a unique style and profound emotion. This dance work has a unique style, positive value orientation, simplicity, and deep feeling. They gave profound humanistic care to the natural ecology of the grassland and the people on the grassland, praising the Mongolian bold and brave, simple, and generous love for the grassland.

At present, it is difficult for domestic dance major students to master the emotional expression of Mongolian music and dance. Most of them only use a single movement to express the Mongolian music and emotional expression, to a large extent, it is difficult to express their emotions through dance.

This paper takes the dance "Qing Xi Cao Yuan" as an example, starting with the research of the emotion and expression of the works, combines theory with practice, analyzes the specific application of emotion and expression in the creation of music and dance works, so as to better examine the self-gains and losses in the creative practice and accumulate valuable experience for the creative practice.

Therefore, I will take the dance students aged 13-18 as the object, take the Mongolian dance work "Qing Xi Cao Yuan" as an example, and study the emotion and expression of the Mongolian music and dance work "Qing Xi Cao Yuan". Hope to be able to use the prairie emotion in the Mongolian dance "dance" to present "dance" to analyze the Mongolian music dance emotion and music rhythm and the connection between the dance movements, to better understand the emotional basis of the Mongolian dance, promote the Mongolian dance performance in emotional and physical fusion, to further promote the health of the national dance transmission and specification. It also provides some advice for other folk dances and choreography within their capacity.

The Mongolian music culture in China

Mongolian men, women and children love singing. They respect those who are good at singing. Mongolian folk songs are mainly divided into two categories: ceremonial songs and pastoral songs. Etiquette songs are used for wedding banquets and other festive occasions, with the main content of singing pure love, singing heroes and singing the racehorses who win the bid. Pastoral songs in the release and relocation to sing, the content to praise home, like lyrical people. Mongolian folk songs are free in rhythm, many and delicate in decoration, and have strong recitation, with their loud, long and kind tunes, refreshing the heart and refreshing. The lyrics of pastoral are not only good at lyric, but also pay attention to the scene, scene blending, showing the harmonious relationship between man and nature. The rhythm of Mugeng is generally long, slow and free, and the rhythm of "dense-thin-more dense-thin" is mostly adopted. Under normal circumstances, the rhythm of the ascending music is long and slow, and the descending music often adopts the active jumping rhythm to form gorgeous colorful phrases (Liu, 2015 : 3).

Mongolian music has a long history and a long origin. Tracing the origin of Mongolian music, it is inseparably related to the northern grassland culture. In the long history, many northern ethnic groups, in their own unique way, have injected their due contribution to the northern grassland culture, carving out indelible chapters and traces of history. Since 1206, when the great Mongolian historical figure Genghis Khan unified the tribes of the northern grasslands, he also announced that the Mongolians had officially entered the historical stage of the northern grassland culture and became the inheritors and disseminators of the northern grassland culture. After the Mongolian people inherited the culture of the northern grasslands, the culture of the Mongolian people has been flowing with the cultural blood of the early

grassland ancestors and the cultural factors of the nomads, and through the continuous development of history, the Mongolians have injected fresh blood and added new vitality to it in their own way. Mongolian music originates from its profound cultural heritage, the nomadic lifestyle of the steppe people and the unique geographical environment, thus creating its unique style. Mongolian music is the music that people on the grasslands record their lives, praise nature and express their feelings, and it has a common grassland style in Mongolia and a unique style in each region. The Mongolian music works are as vast as a sea of smoke, and their taste and quantity are so high that the world is amazed, and they are very popular and loved by the people (Yue, 2014 : 1).

Mongolian folk songs are famous for their grand sounds and melodious tunes. Mongolian folk songs are very rich in them, including describing love and marrying women, praising horses, grasslands, mountains, rivers, and praising the heroes of the grassland. These folk songs vividly reflect the local customs and customs of Mongolian society (Yang, 2017 : 3).

The Mongols are good at singing and dancing, and the folk songs are divided into short and short tunes. The Mongolian chief is named "Uri Tu Dao", that is, long tune. It is characterized by fewer words and long cavity, high and distant, relatively long tunes, stretch and free rhythm. The continuous cough and trills in the long tone are like a horse, making the music colorful, passionate and broad, and the long tune is softly down three, four and five degrees, full of lyrical color.

The short tune is relatively compact, the rhythm is neat, the song length is short, the oral language is strong, rarely use decorative sound, often accompanied by the cheerful Mongolian dance. The Mongolian Humai art has a long history.

Humai is also known as "Haolin Chaoer". It is the use of "throat voice" part pronunciation to sing the art, a person can sing multiple parts at the same time. The voice of Humai is melodious and profound, clear and ethereal. (Su & Li, 2018 : 2).

From the origin and evolution of the regional style of Mongolian folk music, there are three main levels of evolution. The first stage: Since the beginning of the thirteenth century, when Genghis Khan, a member of the Feminist tribe, unified the Mongolian nation after several efforts, and then Kublai, with the strength of his tribe, finally established the Yuan dynasty, the vast Inner Mongolian grasslands have evolved into a unique combination of ethnic groups with multiple regional characteristics after many tribes competed for it. The Inner Mongolian Autonomous Region evolved with the same language, culture and customs of the large ethnic groups, and the experience of the "multitude but few". Nearly one hundred years after the Yuan Dynasty, the traditional Mongolian music and songs have basically taken shape, covering the central music style area, the eastern horsing zone music area, and the western wazoo area music culture area.

The second stage: the Yuan dynasty soon fell, and the Mongolian song once again underwent the metamorphosis of "from the few to the many". The Mongolian tribes of the steppe have gone through dynastic changes, the rise and fall of power, regional division, vassal states mixed and divided, the traditional national songs have been exploited several times, like Wu Lianghai and other relatively small local tribes gradually formed the unique style of the region's music culture, and then for some reason, the once prosperous regional tribes have completely died out.

The third stage: the music culture with distinctive Mongolian regional style was mostly finalized in the middle of Qing Dynasty. After the Qing Dynasty unified the Mongolian tribes, it used the separating method of breaking them down one by one to try to unify the culture, but with Local ethnic characteristics of Mongolian music culture was not defeated on the contrary Yu rubbed Yu Yong, through the continuous growth and strengthening. In the face of the opium war of Ming and Qing dynasties, the fall of Qing dynasty, the process of the great changes in the foreign grasslands of the northern part of the country, in the new dynastic change and chaotic situation, regional music received different levels of criticism and flogging once again showed the difficult evolution of "from complexity to simplicity" (Liu, 2014 : 2).

The Mongolian nation is a musical region, and the vast steppe is called the heaving sea of Mongolian songs by the local people, not only a small yurt, but also a clan with Mongolian blood in their body, and the traditional folk songs in the mouths of their ancestors are always lingering between their singing. No matter where you are, no matter what kind of nationality you come from, once you listen to the fast and slow Mongolian grassland pastoral songs, you will immediately be in the presence of the thick national "air" and "blood", and taste the continuous inculcation of the revered art. The vast territory of the Inner Mongolia grasslands has evolved into unique singing tunes due to the vast differences in the life and customs of the people, so the Mongolian music culture has both the fusion of styles and the colorful complexity and diversity of each region (Cui, 2016 : 2).

As a representative of the typical crystallization of the vast grassland atmosphere and the traditional music culture of the Mongolian people - long tune pastoral songs, through the excellent herdsmen of the nation and generations of outstanding folk wise men and women to compile, and constantly remove the essence of the dregs of innovation after several hard work to do seed brewed "fairy tune "The high value and charm of the collection itself is incomparable. As a more ancient music culture way of "Mongolian long tune folk song" in the pastoralist vernacular life customs and grassland peoples have an inexplicable connection, long adhering to the long-standing culture of the Mongolian region is also a typical representative of the local nomadic production life and spiritual civilization, national style of the presentation, but also a cross-ethnic territory of the It is a cultural example of music song that crosses the ethnic realm (He, 2022 : 148-150).

The Mongolian folk songs in various genres

Mongolian people often through some folk collective activities, such as the general assembly, sacrifice Aoba, traditional wedding held a variety of channels and forms to inheriting folk songs, from the process of folk songs spread the national moral beliefs and history and culture, and through the folk songs singing form to express and express their rich thoughts and feelings. Therefore, the Mongolian folk songs contain all the Mongolian religious beliefs, ideas, ethics, folk customs and aesthetic values. For thousands of years, the Mongolian people have created a variety of genre folk songs with the characteristics of grassland nomadic culture, as stated in "The Collection of Chinese Folk Songs · Inner Mongolia Volume":

1. "Chao Erdo" —— is chao er song: Chao er song contains Hao Lin Chao er and Chao Lindo. HaLin Chaer also called Mai, that is, a person singing a continuous bass, at the same time in the high pitch area floating a fine and beautiful over melody. Chao Lindo is a long tune song with a continuous bass accompaniment. Chao Lindo is also divided into three types: Chahar, Horqin and Altai, with its own characteristics in content and form.

2. "Uritendo" —— is a long tune song: a long and vast melody, with a bold and unrestrained grassland atmosphere, is a Mongolian song genre with a long history and tradition.

The lyrics of "Uritendo" are a solemn way to express the tradition, folk customs of grassland nomadic culture and production and life. For example, at the beginning of the sacrificial Aoba, wedding and so on, the first singing "Uritendo" to show the solemnity of this activity.

3. "Bao Gu Ni duo" —— refers to short folk songs: the rhythm of the melody has a distinct law, melody composition method is very rich, both high stretch melody, also have smooth solemn melody, and lively melody, has the characteristics of Mongolian music style, spread in folk, the people.

4. The Mongolian people called Shaman religion "Bo": As the ancient primitive religion of the Mongolian people, the content and form of its religious activities contain the ideas of traditional Mongolian culture. The contents and forms of Shaman activities have been widely inherited among the people and have a great influence.

5. "Haodegqin" —— Performance song: such as Andi song. In Andi, the music of the dance mostly adopts the way of singing, with distinct and regular rhythm and dance; The musical characteristics and expressions have the multi-voice music elements, which is the most artistic part of the song.

6. "Huren Uliger" —— is the Mongolian folk rap music still performed by the folk today. "Huren" is what people call the Sihugin. "Uliger" refers to the story, which together is: the storytelling. It is a trinity of speaking, singing and playing. Rap and accompaniment form a vertical polyphonic combination and a horizontal answer and echo relationship, forming the characteristics of Mongolian multi-part music (Yue, 2014 : 1).

Research Objectives

1. To study the emotional and expression in Mongolian music
2. To create a guidebook for the emotional and expression in Mongolian music.
3. To verify the educational guide provided by 3 experts.

Research Methodology

This research was conducted qualitatively, Collect data by interview three experts.

Research Scope

Scope of time:

In this study, Mongolian music data will be collected from 2022.6-2022.10.

Scope of Place:

Shandong Province, Tai'an City, Feicheng No.1 Middle School

Scope of Content:

The importance of music and emotional expression in Mongolian dance.

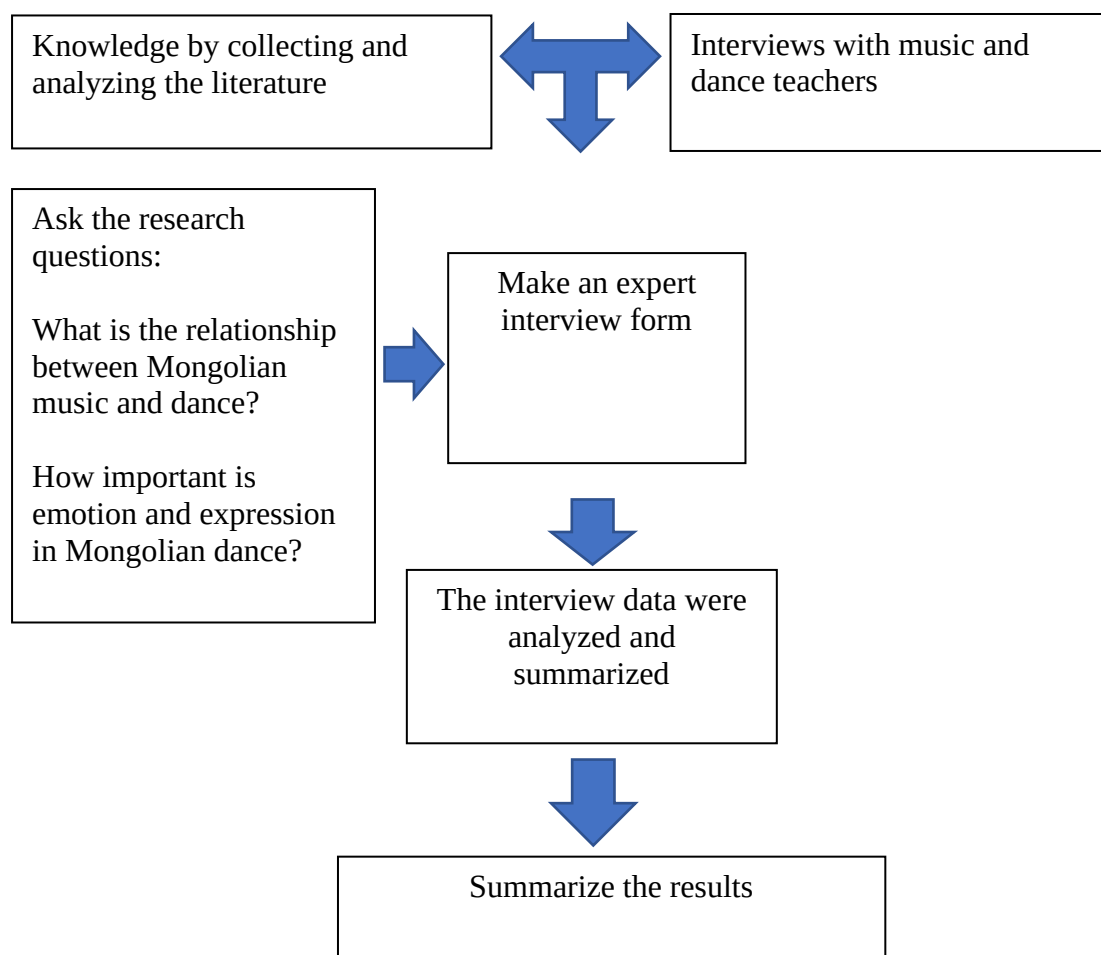
Chapter 1: The importance of Mongolian Music and Dance.

Chapter 2: The emotional and expression of music

Chapter 3: The background and introduction of the "Qing Xi Cao Yuan".

Chapter 4: A brief introduction to Qing Xi Cao Yuan's music, instruments, and dance body expressions.

Research Conceptual Framework

Research Findings

Create Guidebook

Chapter 1 A brief introduction to Qing Xi Cao Yuan's music, instruments and dance body expressions

Section I The music and Musical Instruments of the “Qing Xi Cao Yuan”

1. Music of “Qing Xi Cao Yuan”

The music of “Qing Xi Cao Yuan” is divided into two parts, which I will analyze separately next:

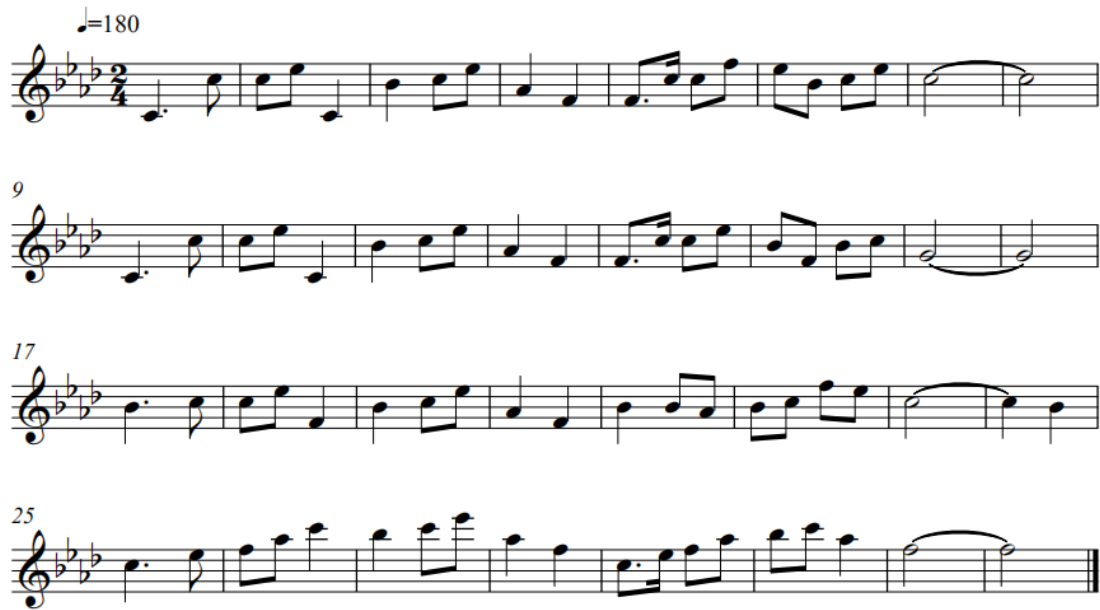

Figure1: Adaptation of "Horse Racing"

- (1) Speed: 180
- (2) Beat: 2/4
- (3) Modulation: f-featured six-tone tuning

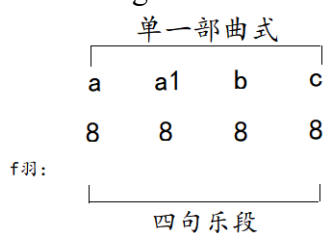

(4) Melody: The melody is adapted from the Erhu song "Horse Racing", and the addition of octaves and polyphony makes the piece more emotional.

- (5) Rhythm:

(6) Song structure:

The single-part form is formed by four phrases, the tonicity of which is based on the f-feature, and the four phrases show the squareness of 8 bars. The first and second phrases begin with the same head and echo through the difference in the falling notes. In the fourth phrase, the melody is modulated in the upper register, creating the climax of the piece, which ends happily and enthusiastically on the main note.

Figure 2:Tukin Sang

- (1) Speed: 112
- (2) Beat: 4/4
- (3) Modulation: c feather tetrameter

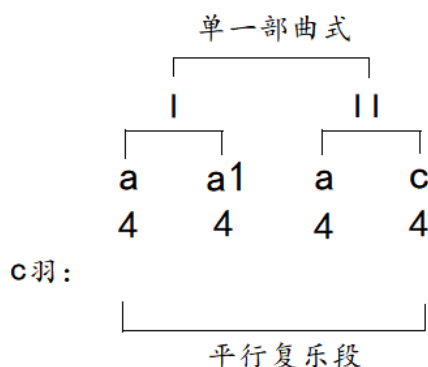
(4) Melody:

The scale of the piece omits the levelling tones in the pentatonic mode, which gives it a distinctly Mongolian musical style. The melodic line of the tune is long, undulating, and natural, flowing naturally on the four backbone levels, producing a peaceful and soothing musical feeling.

(5) Rhythm:

(6) Song structure:

This piece is in the form of a single piece, with a parallel complex structure. The secondary structure consists of four four-bar square phrases, the first three of which begin at the same point and have a high degree of unity. The fourth phrase is slightly expanded, starting with a quotidian note, and the melody moves briefly upward, with a distinctive change from the first three phrases, injecting a new feeling into the music, but the rhythmic pattern continues with a similar rhythm, ensuring the unity of the musical content.

2. Instrument of the “Qing Xi Cao Yuan”

2.1 Matouqin

Figure 3:Matouqin

Matouqin is made of hardwood, and the speakers have inverted trapezoid, rectangular and so on. The big organ is 120 meters long, and the small piano is 70 centimeters long. A horse or sheepskin with patterns painted on both sides of the speaker. Zhang has two ponytail strings. The bow is outside the string. Sitting on the floor, the lower left corner of the speaker was held between the knees, and the right hand held a ponytail bow. Can play double sound. The volume is smaller. Used for solo, and with four hu and other instruments ensemble and folk songs, storytelling accompaniment. When accompanying folk songs, many three degree and four degree trills are used to imitate singing. Often simulate the horse whissy.

2.2 Four hu

Figure 4:Four hu

Mongolian bow and string instrument. It is also called the Mongolian small four-hu. It is made based on the small folk four-hu. It has a clear and crisp sound and can be used for solo and instrumental ensemble. It is popular in Inner Mongolia, Liaoning, Jilin, Heilongjiang, and other provinces. The sound is crisp, beautiful and loud. The left hand has slide, tremolo, punch, overtone, double tone, double punch, double overtone, etc. The right hand technique is similar to Erhu. It is mainly used for solo, repertoire and instrumental ensemble. It is often used for repertoire and ensemble playing with alto shiku, horse head qin, sanshin, yatoga or firebrace.

2.3 Mongolian three strings

Figure 5:Mongolian three strings

It is one of the traditional plucked musical instruments of Mongolian origin since Yuan Dynasty. The traditional production method of Mongolian sanshin is to make the speaker and the pole of the sanshin with elm art. The thin skin of cow and sheep is used to cover the surface of the speaker, and the thin sheep intestine is used to make the string, and the movable string code is pressed on the shaft. The Mongolian sanshin is generally played by hooking, plucking, rolling, twisting and other means. When playing, the shank is rolled up and down with one hand and the string is plucked with the other hand.

Inner Mongolian sanshin has a long shank, square speaker, two sides covered with skin, three strings, and is played by holding it sideways in the arms. The tone is rough and bold. It can be played as a solo, ensemble or accompaniment, and is commonly used in national instrumental music, opera music and rap music.

Section II Dance of “Qing Xi Cao Yuan”

One of the characteristics of Mongolian dance is that it has a strong sense of movement, a large range, and the basic form of "release" and "open", which is very intense. The choreography of this dance is a good combination of the movements of "release" and "open", and it has both a programmatic and a random approach to the Mongolian dance vocabulary, which gives this dance multiple aesthetic charms.

Mongolian male dance has the basic posture of front point step position(Figure 6) upper body slightly backward, neck slightly backward control; shoulder movement amplitude to be large; movement to the crotch as the axis, spontaneous up to the bottom of the foot, etc. The basic posture of Mongolian dance in this dance work this typical action has been well used in this dance work, in the flow of the action is still well maintained.

Figure 6: Mongolian dance basic posture: front point step position

The dance of “Qing Xi Cao Yuan” is divided into two parts, which I will analyze separately next:

1. The first half of the dance movement of “Qing Xi Cao Yuan”

(1) Backstep: One foot is located behind the other foot, with the heel of the back foot standing up. Front leg straight, rear leg knee bent, close to the front leg knee.

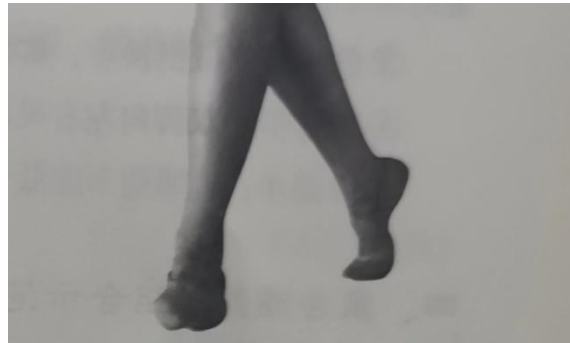

Figure 7:Back step

(2) Hard wrist: five fingers naturally flat, driven by the wrist palm to do elastic lifting and pressing. To highlight the staccato wrist.

Figure 8:Hard wrist

(3) Hard shoulders: fast and strong, with a sense of staccato. Alternate back and forth movement of both shoulders.

Figure 9:Hard shoulders

(4) Shoulder Wrap: Up and down standing circular movement of the shoulders.

Figure 10:Shoulder Wrap

(5) Cradle Step: Flexible rolling of both feet to the left and right, with loose wrists and slightly pinched calves.

(6) Lemma hand: Hold an empty fist in your hand, with your arm in an arc, and stretch out in front of your body.

Figure 11:Lemma hand

Figure 12:Lemma hand

The first half of this dance often uses arms, stiff wrists and other resounding, angular movements to express the scene of young people riding, tumbling and playing in the vibrant grassland after the storm.

Although Mongolian dances also use hand, wrist, waist and arm movements to show emotion, they tend to place more emphasis on the movements of the legs and feet. The classic movement of cradle step in the first half of the dance, with intense foot and leg movements, is rough and bold, showing the youth's pride in riding and galloping on the grassland.

2. Half of the dance movements of “Qing Xi Cao Yuan”

(1) Soft arm: The shoulder and arm are loose, powered by the elbow, in a continuous wave-like motion, with the back stretched.

Figure 13:Soft arm

(2) Soft shoulders: The shoulders are flexible and continuous.

(3) Flat step: chest up, waist up, back straight, while women walk with the forefoot on the ground to show a light and lively style. Men walk on all feet to show a simple, steady and rugged style.

(4) Forked hands: thumbs crossed waist, elbows slightly sent forward.

Figure 14:Forked hands

(5) Shake hands: waist as the axis, shoulders, elbows active force, wrist driven in a downward arc, with a sense of continuity.

Figure 15: Shake hands

In the second half of the work, the movements of soft hands, soft arms and soft shoulders are used to express the youth's longing for his mother late at night and his intoxication in the morning scene of the grassland, expressing a calm and deep love for the grassland. In the first half and the second half, the movements of "Zhang" and "Release" are appropriately interspersed and alternated, making this dance work more layered in movement.

The Mongolian people are known as the "horseback people", and it has become one of the typical features of male dances to show the majestic posture of galloping on the grassland of the brave knights. In the second half of the dance, the dancers hold their heads high, their passions restrained, their bodies upright, loose outside and tight inside, dashing but not slack, showing the scene of leisurely strolling in the sunset.

3. Summary of the dance "Qing Xi Cao Yuan"

In conclusion, "Qing Xi Cao Yuan" of emotion and expression in Mongolian music and dance is highly influential and has obvious pedagogical implications. "Qing Xi Cao Yuan" is a Mongolian dance work with a distinctive style, rich in emotion, positive values, and a unique dance style that expresses the love of the Mongolian people for the grasslands. The work is about a young Mongolian man who returns to the Mongolian grasslands and feels sad and sorry when he sees the destruction of the grasslands. After the rain, the grassland looks so alive that it reminds the young man of his childhood dream. The plot of the dance work is clear and spontaneous, fully expressing the author's love for the Mongolian grassland and the Mongolian people's cherishing of the natural environment of the grassland.

Discussion

Mongolian music and dance are in a period of transformation, which is facing a challenge. If not from artistic content to art form, from expression techniques to expression vocabulary is different from yesterday, then it is difficult to be accepted by today's audience (Liu, 2014 : 2).

Mongolian music and dance should be based on the premise of diversification, changeable on the basis and changeable process of stability, and in the stable and changeable artistic communication, find the right breakthrough, so as to join the world ethnic dance forest with the personality that is not similar to other ethnic dances. I think this is exactly the realistic way out of Mongolian dance, but also the future prospect of Mongolian dance (Yue, 2014 : 1).

Conclusion

Music a very important position in the process of Mongolian dance creation, it can help the work to have a richer emotion and vitality both blends together, completely showing the ideas of the dance creator and performer.

Expression is a necessary condition for Mongolian dancers to improve the visual enjoyment of the audience and the proper use of expressions can add to the performance. The emotion of Mongolian music and dance is extremely important to the dance performance. Rich emotional expression can more perfect show of music and dance works, fully enhance the appeal of music and dance, and cause the emotional resonance of the audience.

Mongolian music and dance need to be constantly presented in various new forms and styles, and need new changes and innovations. In the future development and creation process of Mongolian music and dance, we must take Chinese national characteristics and culture as the theme and express positive content and form.

Recommendation

Theoretical Recommendation

Establish a strong sense of national identity and national culture. Only when we have a strong sense of identity and superiority to the Mongolian music and dance, we can carry forward our Mongolian music and dance from the heart. In addition, in order to better master and learn the Mongolian folk dance, we should also have a deep understanding of the Mongolian folk-dance culture, and better promote the Mongolian folk dance culture.

Focus on expanding and inheriting the specificity of ethnic and folk dance, so that its national characteristics can be preserved.

Strengthen efforts to advocate the inheritance and development of Mongolian music and dance, so that the Mongolian music and dance culture can be preserved more perfect and continued.

Practical Recommendations

First, take the original national folk dance as the basis and create on the premise of fully understanding the national folk customs and cultural background;

second, the choreography techniques should be rationally used to avoid matching the ethnic folk dance materials are over deconstruction;

Third, strengthen artistic accomplishment to fully understand the cultural connotation of the national folk dance.

Explore the new social functions of ethnic and folk dance and expand its living space.

Strengthen the construction of teachers for Mongolian music and dance, so that teachers can get more experience and understanding. Only by truly understanding their culture and grasping the essence of Mongolian music and dance, can we have better teaching in the future.

Let folk dance and folk artists enter the classroom, retain the original characteristics of Mongolian music and dance style and the existing technical conditions according to the characteristics of Chinese dance education and teaching, and carry out certain innovations.

References

- Cui, J. (2016). A Review of Traditional Minority Instrumental Music Composition - Taking the Mongolian Plucked Instrument Firebuss as an Example. *China Ethnic Expo*. (1), 2.
- He, H. (2022). Experimentation on the importance of emotional expression in dance performance. *Drama House*. (26), 148-150.
- Liu, C. (2014). Exploring the Aesthetic Characteristics of Mongolian Dance. *Big Stage*. (12), 2.
- Liu, X. (2015). A study of Mongolian music culture in the grassland culture perspective. *Inner Mongolia Art*. (1), 3.
- Su, Y., & Li, Y. (2018). A discernment of the relationship between Mongolian music and culture. *Yellow River Sound*. (11), 2.
- Yang, J. (2017). Mongolian dance's transmission of Mongolian custom culture and heroic culture. *Inner Mongolia Art*. (2), 3.
- Yue, Y. (2014). A preliminary exploration of the music culture of Mongolian people. *Music Time and Space*. (15), 1.

The Survey on Application of Multimedia for Teaching Music Theory at Universities in Dalian Liaoning Province

Yi Teng and Thanyawat Sondhiratna

Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

Multimedia demonstration teaching is a highly effective teaching method that harnesses the power of multimedia technology to display experiments, phenomena, processes, or skills that may be difficult to observe or perform in real-life settings. It is also important in the education and music. The objectives of this research were (1) To investigate Multimedia Music Teaching. (2) To analyze Multimedia Music Teaching in Colleges and Universities in Dalian, Liaoning Province. (3) To find out the value of Multimedia Music Teaching in Colleges and Universities in Dalian, Liaoning Province. The research methodology was mixed method. The qualitative conducted by interview key informants and the quantitative research conducted by questionnaire survey which had the 176 music students and teacher as the sample.

The results of this research were: The Current Status of Multimedia Application in Teaching Music Theory Based on the analysis of questionnaire and interview data, it is evident that multimedia music teaching has gained significant traction in Dalian colleges and universities. The utilization of various multimedia materials, including audio, video, text, images, animation, and interactive elements, is observed among both music teachers and students. The purposes of employing these materials are diverse, ranging from introducing musical concepts to enhancing motivation and engagement. Online platforms and mobile devices emerge as prominent tools for accessing multimedia content.

Keywords: The Survey on Application; Multimedia; Teaching Music Theory; Universities in Dalian Liaoning Province

Introduction

Music is an important form of art and culture that enriches people's lives and promotes social development. Music education plays a crucial role in cultivating musical talents, spreading musical culture, and fostering music innovation. To enhance the effectiveness, efficiency, and attractiveness of music teaching and learning, multimedia teaching has emerged as a new and smart approach that utilizes various media forms, such as audio, video, images, and animations.

Dalian, a significant port and business city in Liaoning Province, China, is home to numerous colleges and music schools offering diverse music education programs. These institutions train music talents for different fields, including performance, composition, education, research, and management. Moreover, music education in Dalian colleges and universities contributes to the dissemination of music culture and stimulates music innovation, adding to the cultural diversity and vitality of the city. However, music education in Dalian faces challenges such as limited resources, uniform teaching methods, varying teaching quality, and low student motivation. To address these issues, music multimedia teaching presents a

* Received: September 25, 2023; Revised: October 9, 2023; Accepted: October 11, 2023

promising solution. By integrating multimedia elements into music instruction, this innovative teaching method has the potential to overcome the identified challenges and elevate the value of music education in Dalian. Drawing from previous research in the field, studies have emphasized the significance of music as an art form that positively impacts individuals and societies. They have also recognized the multifaceted goals of music education, including talent cultivation, cultural dissemination, and creativity promotion. Furthermore, literature on multimedia teaching has demonstrated the advantages of using diverse media forms to enhance learning experiences, improve comprehension, and stimulate engagement and creativity (North & Hargreaves, 2008).

Given the specific context of Dalian, researchers have acknowledged the city's role as a prominent hub for music education, with colleges and universities contributing to talent development and music culture. However, challenges persist, necessitating a closer examination of the potential benefits and drawbacks of music multimedia teaching in this particular setting. Against this backdrop, the research aims to conduct a value analysis of music multimedia teaching in Dalian's colleges and universities. It seeks to assess the current state of music multimedia teaching, explore its advantages and shortcomings, and examine its impact on students' music literacy, aesthetic ability, and creativity. Additionally, the study aims to identify the difficulties and challenges faced during the implementation of multimedia music teaching and propose effective solutions. By examining the experiences of Dalian's universities, the research intends to identify areas for improvement and develop a more scientific, reasonable, and effective music multimedia teaching mode. Moreover, the research will build upon the existing literature to establish a solid theoretical framework for the study. Previous studies have highlighted the importance of music in cognitive development, emotional expression, cultural understanding, and social cohesion. They have emphasized the multifaceted goals of music education, including talent cultivation, cultural dissemination, and creativity promotion. Additionally, scholars have recognized the advantages of multimedia teaching in enhancing learning experiences, improving comprehension, and stimulating engagement and creativity (Li et. al., 2019).

Literature Reviews

Multimedia demonstration teaching

Multimedia demonstration teaching is a highly effective teaching method that harnesses the power of multimedia technology to display experiments, phenomena, processes, or skills that may be difficult to observe or perform in real-life settings. It serves the purpose of explaining relevant principles, concepts, or methods to learners. This approach is particularly valuable when live demonstrations are impractical, dangerous, costly, or time-consuming. The key characteristics of multimedia demonstration teaching include:

Utilization of multimedia technology: Multimedia demonstration teaching utilizes multimedia technology to create realistic or simulated demonstrations that are visually clear, vivid, and interactive. These demonstrations capture learners' attention and interest, creating an engaging learning experience.

Active involvement of learners: Learners actively participate in observing, analyzing, predicting, and evaluating the demonstrations. This approach encourages learners to apply their existing knowledge, skills, and attitudes to new situations, fostering deeper understanding and comprehension (Fang, 2022 : 368-375).

Immediate feedback and guidance: Throughout the demonstration process, learners receive immediate feedback, guidance, and scaffolding from the teacher or their peers. This feedback aids in the construction of new knowledge and understanding through cognitive and affective engagement.

Integration of multiple disciplines and perspectives: Multimedia demonstration teaching integrates multiple disciplines and perspectives into the demonstrations, exposing learners to different viewpoints, values, and cultures. This integration enhances learners' intercultural awareness and communication competence.

The theoretical foundation of multimedia demonstration teaching draws from several learning theories and principles, including:

Cognitive theory of multimedia learning: This theory posits that learners have separate channels for processing verbal and visual information. Multimedia facilitates learning by reducing cognitive load and increasing cognitive engagement, as learners can process information through multiple modalities simultaneously.

Constructivist learning theory: Emphasizing the active role of learners, this theory suggests that learners construct their own knowledge and meaning through engagement with the learning environment and social interaction with others. Multimedia demonstration teaching provides opportunities for learners to actively engage with the content and construct their understanding.

Motivational theory: This theory proposes that learners' motivation is influenced by factors such as interest, relevance, challenge, feedback, autonomy, and social support. Multimedia, with its interactive and visually appealing nature, has the potential to enhance learners' motivation by incorporating these motivating factors.

By leveraging these theoretical foundations, multimedia demonstration teaching offers a powerful tool for enhancing learning outcomes. It enables learners to visualize and understand complex concepts, engage in active learning, and receive immediate feedback and guidance, leading to a deeper comprehension of the subject matter (Levitin, 2006).

Research Objectives

1. To investigate Multimedia Music Teaching
2. To analyze Multimedia Music Teaching in Colleges and Universities in Dalian, Liaoning Province
3. To find out the value of Multimedia Music Teaching in Colleges and Universities in Dalian, Liaoning Province

Research Methodology

The research methodology employed in this study is a mixed research approach, combining both qualitative and quantitative methods. The qualitative research component involves conducting a literature review and performing case studies, while the quantitative research utilizes questionnaire surveys. These methods have been selected to ensure a comprehensive understanding of music multimedia teaching in Dalian's colleges and universities and facilitate the collection and analysis of relevant data. The sample was stratified by role (music teacher or music student) and institution. The questionnaire was distributed to a random sample of 200 music teachers and students from three colleges and universities in Dalian (Dalian University, Dalian Normal University, and Dalian Arts College). The sample

was stratified by role (music teacher or music student) and institution. The questionnaire was available online for two weeks, during which reminders were sent to the participants via email. A total of 176 valid responses were received, resulting in a response rate of 88%. The questionnaire data were downloaded from the web-based platform and imported into a spreadsheet software for further processing.

Research Conceptual Framework

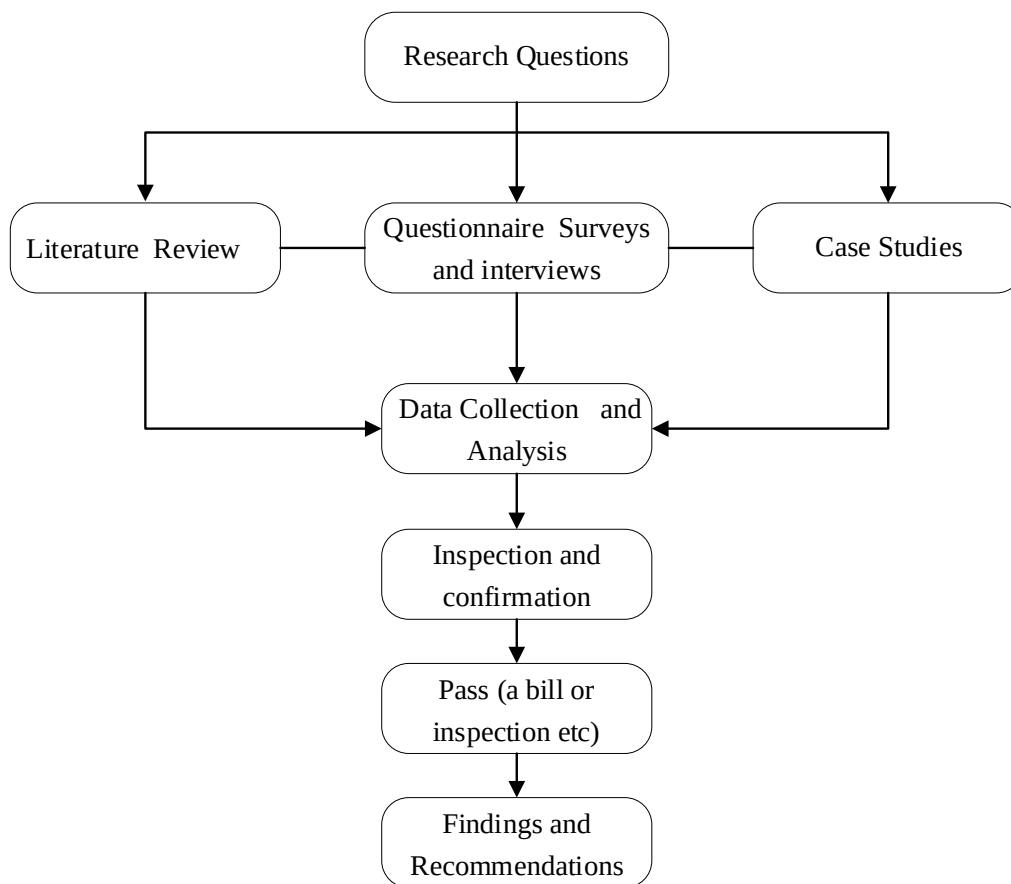

Figure 1 Conceptual Framework

Research Findings

Inferential statistics of questionnaire data

In addition to descriptive statistics, inferential statistics were applied to analyze the questionnaire data, allowing for deeper insights and understanding of the relationships and trends within the responses. Inferential statistics were used to draw conclusions beyond the sample and make inferences about the larger population of music teachers and students in Dalian colleges and universities.

The questionnaire data were subjected to chi-square tests and correlation analyses to examine potential associations between different variables. Specifically, the chi-square tests were used to assess the relationships between categorical variables, such as university affiliation (Question 1) and role (Question 2) of the respondents with their main purpose of using multimedia materials (Question 3) and the types of multimedia materials they use (Question 4). The correlation analyses were performed to explore the potential relationships between the format of accessing multimedia materials (Question 5) and the effectiveness and impact of multimedia materials on learning outcomes, motivation, interest, and satisfaction (Questions 8).

The results of these inferential statistical analyses provided valuable insights into the patterns and trends within the data. For instance, the chi-square tests revealed whether there were significant differences in the purposes and types of multimedia materials used by music teachers and students from different universities. The correlation analyses helped identify potential associations between the format of accessing multimedia materials and the perceived effectiveness and impact on learning outcomes and satisfaction.

The inferential statistical analysis allowed us to make evidence-based interpretations and draw conclusions about the relationships and trends within the data. However, it is essential to acknowledge that inferential statistics have their limitations, and any causal relationships or generalizations beyond the selected population should be made with caution.

In conclusion, the inferential statistics complemented the descriptive statistics in this study, providing a more comprehensive understanding of the value and effectiveness of music multimedia teaching in Dalian colleges and universities. The combination of both descriptive and inferential analyses enriched the research findings and contributed to a more robust and informed discussion of the research objectives and research questions.

Thematic analysis of interview data

The interview data were analyzed using thematic analysis. Thematic analysis involved identifying recurring themes and patterns within the interview responses. The transcribed data were carefully reviewed and coded to extract meaningful themes related to the goals and objectives, selection and design of multimedia materials, integration with teaching methods, evaluation of effectiveness, benefits, challenges, and ethical and legal considerations of multimedia music teaching.

The Current Situation of Multimedia Application in Teaching Music Theory in Colleges and Universities in Dalian, Liaoning Province

The research findings indicated that multimedia music teaching is becoming increasingly prevalent in Dalian colleges and universities. Both music teachers and students reported using various multimedia materials, such as audio, video, text, images, animations, and interactive elements, to enhance music theory classes. The main purposes of using multimedia materials were to introduce musical concepts, demonstrate examples, facilitate activities, and enhance

motivation. The findings also highlighted the widespread use of online platforms and mobile devices to access multimedia materials, enabling individualized and collaborative learning experiences.

The Advantages and Disadvantages of Multimedia Application in Teaching Music Theory in Colleges and Universities in Dalian, Liaoning Province

The research revealed several advantages of multimedia music teaching, including improved understanding of musical concepts, enhanced application of knowledge and skills, increased engagement and enjoyment, and heightened interest and curiosity in music theory. Both music teachers and students rated multimedia materials positively in terms of meeting their learning needs and preferences. However, some challenges were identified, such as technical issues, content relevance, and potential distractions. The findings underscored the need for professional development for teachers and thoughtful material selection to optimize the benefits of multimedia music teaching.

The Factors Affecting the Multimedia Application in Teaching Music Theory in Colleges and Universities in Dalian, Liaoning Province

The research findings indicated that effective integration of multimedia materials with other teaching methods and strategies is crucial for successful music multimedia teaching. Music teachers reported using a combination of teacher-led, student-led, and collaborative approaches to interact with multimedia materials in music theory classes. The evaluation of effectiveness relied on various methods, including feedback from students and teachers, tests, surveys, and observations. The research also highlighted the importance of considering ethical and legal issues, such as copyright compliance and data privacy, when using multimedia materials.

In conclusion, this chapter presented the data collection methods, analysis, and research findings related to the value and effectiveness of music multimedia teaching in Dalian colleges and universities. The combination of quantitative and qualitative research methods provided a comprehensive understanding of the current state of multimedia music teaching, its advantages and challenges, and the factors influencing its application. The research findings offer valuable insights to inform the improvement and optimization of music multimedia teaching practices in the local context of Dalian.

Discussion

The findings regarding the current status of multimedia application underscore the transformative impact of digital tools on music education. The prevalence of multimedia materials indicates a shift toward dynamic and interactive pedagogical approaches, facilitating a deeper understanding of musical concepts (Fan, 2014 : 926-930). The identified advantages of multimedia application validate its potential in addressing the challenges of traditional music instruction. However, the recognition of challenges necessitates proactive measures, such as technological support and curriculum redesign, to mitigate any drawbacks and ensure optimal utilization. The significance of effective integration and evaluation strategies reinforces the need for pedagogical innovation (Wang & Li, 2018 : 368-371). Moreover, the ethical and legal considerations highlight the importance of responsible multimedia usage and the development of guidelines within educational institutions.

Recommendation

1. Practical Recommendations

Based on the research findings, it is recommended that Dalian colleges and universities embrace a multidimensional approach to music multimedia teaching. Faculty development programs should be designed to enhance educators' proficiency in integrating multimedia materials effectively. Additionally, institutional policies should be established to address ethical and legal dimensions, ensuring a responsible and compliant use of multimedia resources.

2. Recommendation for future research

To extend the understanding of music multimedia teaching, future research could explore the longitudinal impact of multimedia integration on long-term musical proficiency and explore the preferences and perspectives of students from diverse backgrounds. Moreover, comparative studies across different regions or countries could offer insights into the cross-cultural effectiveness of multimedia teaching methods.

In conclusion, this chapter synthesizes the research objectives, methodology, conclusions, and discussions to provide a comprehensive view of the implications of music multimedia teaching in Dalian colleges and universities. The recommendations put forth serve as valuable guidelines for both educators and policymakers, fostering the advancement of innovative and effective pedagogical practices. As the study contributes to the broader discourse on music education, it lays a foundation for further scholarly exploration in this evolving field.

References

- Fan, Y. B. (2014). The application of multimedia technology in vocal music teaching. *Advanced Materials Research*, 926-930, 4638-4640. <https://doi.org/10.4028/www.scientific.net/AMR.926-930.4638>
- Fang, H. (2022). *Design and implementation of multimedia vocal music learning system based on network information technology*. In Z. Xu, J. Wang, & Y. Zhang (Eds.), *Computer Science and its Applications in Communication and Industry* (368-375). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-030-96908-0_46
- Levitin, D. J. (2006). *This is your brain on music: The science of a human obsession*. Penguin.
- Li, J., Wang, Y., & Zhang, J. (2019). Innovation of digital multimedia VR technology in music education curriculum in colleges and universities. *Journal of Physics: Conference Series*, 1237, 042086. <https://doi.org/10.1088/1742-6596/1237/4/042086>
- North, A. C., & Hargreaves, D. J. (2008). *The social and applied psychology of music*. Oxford University Press.
- Wang, J., & Li, Y. (2018). Study on the application and teaching strategy of multimedia technology in music teaching in colleges and universities. *Advances in Social Science, Education and Humanities Research*, 176, 368-371. <https://doi.org/10.2991/icemc-18.2018.83>

The Surveying Vocal Music Teaching in Fuqing of Fukang Road Primary School and Literary Road Primary School in Baotou of Nei Mongol

Liu Zhuoxuan and Orawan Banchongsilpa
Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 1450930801@qq.com

Abstracts

The objectives of this study were to Surveying Vocal Music Teaching in Fuqing, Fukang Road Primary School and Literary road primary in Baotou, Nei Mongol. The researcher adopted qualitative research methods. Through the interview and observation of three experts, the present situation of vocal music teaching in Fuqing, Fukang Road Primary School and Literary road primary in Baotou, Nei Mongol was analyzed. The purpose of this study is to improve the teaching quality of vocal music course teachers in primary schools. Researcher extensively reviewed various sources, including references, books, magazines, and websites, to acquire comprehensive knowledge on vocal music. Subsequently, interview and observation forms were developed and reviewed by IOC. A survey was conducted after the audit was passed.

Major Findings: Through interviews, we found (1) Interest is the source of improving learning effect, so teachers should improve students' interest in learning in the teaching process; (2) According to the psychological characteristics of pupils, targeted teaching methods are used; (3) The use of multimedia in vocal music teaching has certain effects. Through multimedia, abstract vocal music teaching content can be vividly expressed through pictures or videos.; (4) To establish the emotional relationship between teachers and students, teachers should play a leading role, start from the details, so that students can truly feel the teacher's intentions.; (5) To build a good vocal music environment, students' vocal music teaching environment should pay attention to the beauty of hearing and vision. Through observation, it is found that (1) the class design is reasonable; (2) Textbooks basically meet the needs of teachers and students; (3) Various teaching methods; (4) Different assessment methods; (5) Students have different receptivity to knowledge.

Keywords: Vocal music teaching; Interview; Observation; Vocal music classroom in primary school

Introduction

In recent years, with the advancement of quality education and the improvement of people's music appreciation level, music has become a way to meet people's spiritual and cultural needs, and music also provides people with an experience of reviewing beauty (Ren, 2012 : 11).

At present, the development of vocal music in primary school teaching has always been restricted by traditional educational ideas, and schools, teachers, parents, etc., do not pay much attention to music teaching, which affects the effect of students' vocal music learning to a large extent. At the same time, the resources invested in vocal music teaching in schools are relatively small, the overall teaching ability and level of music teachers are not high, and the

* Received: September 25, 2023; Revised: October 9, 2023; Accepted: October 11, 2023

music lessons are not enough, so the teaching situation is not optimistic. Secondly, there are still many unreasonableness in vocal music teaching in primary schools. For example, the requirement of quality education has not been implemented. The main purpose of vocal music teaching is to cultivate students' musical quality and improve their learning (Zheng, 2022 : 15).

Students' aesthetic ability to music also stimulates students' creative thinking. However, in the current music teaching in primary schools, teachers mostly explain knowledge to students according to the theoretical knowledge content in books, ignoring the cultivation of students' interests, and the single way of music assessment is difficult to meet the needs of students' quality and ability development.

Vocal music teaching is a very important component in the primary school music teaching classroom, so the efficiency of vocal music teaching in the classroom is related to the effectiveness of primary school music teaching. The higher the efficiency of vocal music teaching, the stronger the students' ability to master vocal music, the stronger the practical effect of primary music teaching. However, some teachers often ignore the importance of vocal music teaching in classroom teaching, thus hindering the effective improvement of students' learning efficiency. In order to realize the goal of talent training in primary school, primary school music teachers must dig out students' interests and adopt efficient vocal music teaching methods (Wu, 2021 : 138-139).

Vocal music learning needs a long-term and deepening process. As an important part of primary school teaching, vocal music plays a fundamental role in primary school music teaching and plays an important role in the whole teaching. It is a subject that cannot be replaced by other subjects. It can not only improve the musical quality of primary school students, but also has great significance in cultivating the quality of vocal music thought. Therefore, teachers should constantly improve their teaching methods, improve their own quality, and teach on the basis of studying new forms (Shang, 2016 : 150).

In teaching, primary education lays emphasis on the study of theoretical knowledge and assessment content. From the perspective of balanced development of students, their development in music is relatively lagging behind, and vocal music teaching should be vigorously developed. Therefore, exploring vocal music teaching methods has certain positive significance for promoting music teaching and quality education. With the deepening of teaching reform, the primary education pays more and more attention to the balanced development of students, so vocal music teaching has received more attention, but it is undeniable that there are still various problems in the current vocal music teaching. More typical is the teaching problems, for example, without understanding the needs of students, the ability of primary school students in all aspects is still relatively weak, generally show inattention in learning, lack of interest in learning, greatly affecting their performance in the classroom. In other words, it is necessary to pay attention to the development of students' interest in vocal music teaching. In addition, there are also attitudes towards vocal music teaching, such as parents' failure to face up to the impact of vocal music teaching on students, teachers' lack of three innovations in vocal music teaching methods, etc., which greatly limit the further advancement of vocal music teaching and quality education.

The vocal music teaching method of the primary school music classroom is different from that of the professional colleges. The primary school music teaching adopts a variety of teaching methods, which reflects the teaching concept of teaching without definite method to the maximum extent. The age characteristics and physiological characteristics of primary school students determine the limitations of their acceptance ability, and the abstract

characteristics of vocal music teaching bring some confusion to primary school students. This puts forward higher requirements for vocal music teaching methods in primary schools. Because the students' voice conditions are different, the vocal music teaching method can not be the same, it should be different from person to person, according to their aptitude, for each student's own situation, teaching activities are targeted.

As a music teacher, researcher would like to survey vocal music teaching to improve the teaching efficiency.

Research Objectives

To survey the vocal music teaching in Fuqing, Fukang and literary Road Primary School.

Research Methodology

Research type: Qualitative research

Research place: Fuqing Road Primary School , Fukang Road Primary Literary road primary School.

Key informats:

- 1) Mr. Sun chao in Fuqing Road Primary School.
- 2) Ms.Dong yuxin in Fukang Road Primary School.
- 3) Ms.Yan zhenhong in Literary road primary School.

Research Conceptual Framework

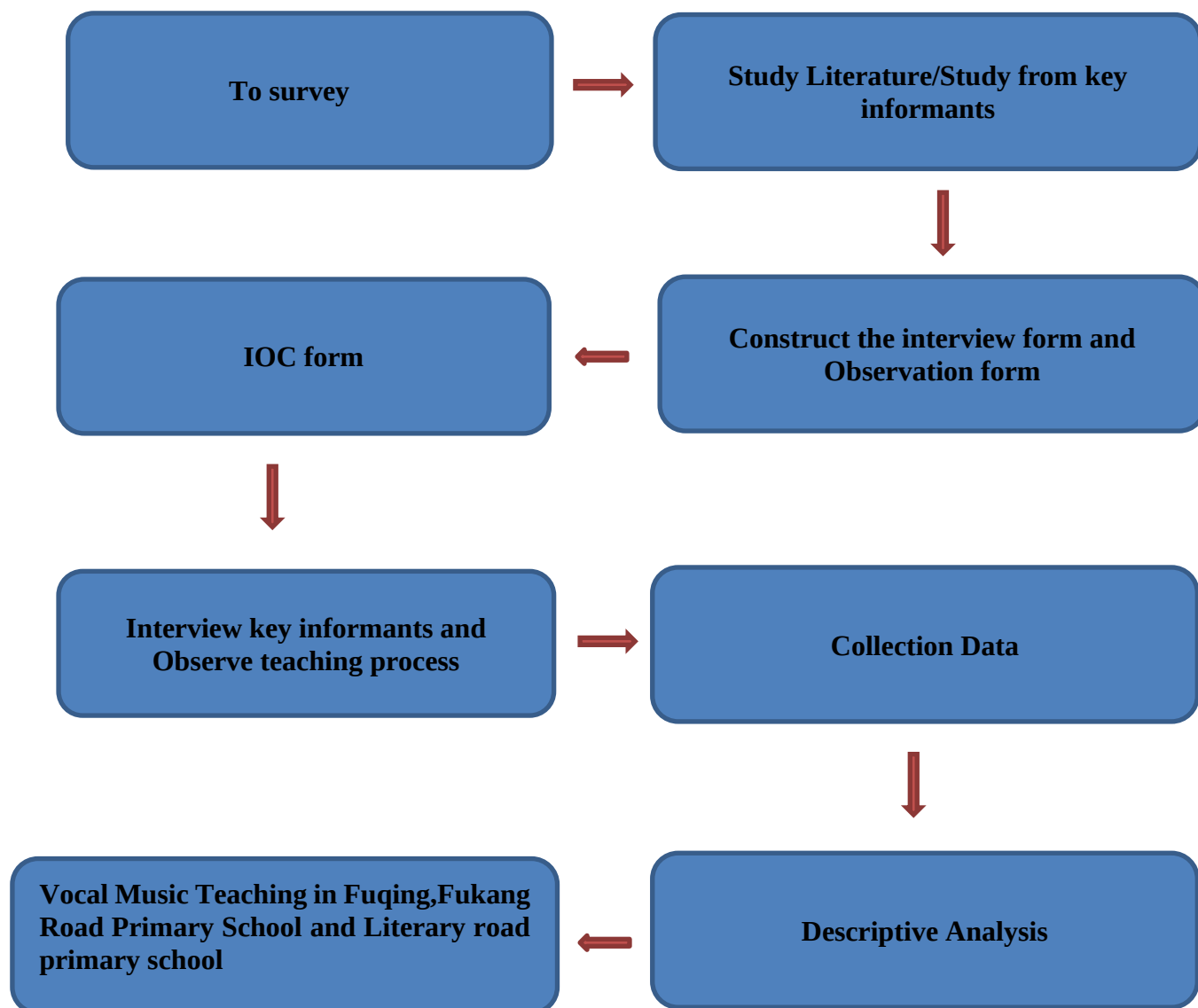

Figure 1 Conceptual Framework

Research Findings

1. The researchers drew conclusions from the interviews.

According to the interview, schools and teachers should attach importance to students' art experience. The teaching of sound course should let students have more contact and feel singing, rather than just learn singing knowledge and skills. Teachers can set up singing clubs, interest groups, etc., to create a good atmosphere for learning vocal music knowledge. At present, vocal music teaching activities in primary schools are still mostly limited to the classroom and the classroom, and the teaching methods adopted are more traditional, and students have fewer opportunities to explore vocal music knowledge independently, which is difficult to stimulate learning interest.

In teaching, some primary school teachers' teaching content is relatively simple, and students' learning experience is not good. The main reason is that some primary schools do not pay enough attention to vocal music courses, and the supply of teachers, teaching equipment and teaching resources is insufficient. For example, the teaching equipment of vocal music course in some schools is relatively simple, and there is even no special music classroom. Teachers can only organize singing lessons with teaching materials, and it is difficult to implement instrument teaching, music appreciation, music dance choreography and creation, resulting in a relatively simple teaching content.

Context creation is an important approach to vocal music teaching. Teachers can cultivate students' singing emotion and help students understand the artistic conception of music culture through the teaching methods of empathizing, generating emotion from environment and blending scene. For example, when learning the nursery rhyme "Two Tigers", teachers can interpret the song more interesting through body movements, but some teachers use pictures to create situations, and the pictures they choose are the fierce tiger image, which is completely inconsistent with the naive tiger image in the song, which affects the play of the teaching value of the song.

Because of the shortage of teachers, music is closely related to social life and related disciplines. The diversity of vocal music course teaching content, teachers need to be versatile, and actively establish the association between singing and other art forms, which requires teachers

High, some teachers are difficult to meet the requirements, making the teachers insufficient.

At present, there are still some deficiencies in the information literacy of primary school music teachers. Some music teachers are not good at using the Internet to collect and integrate teaching resources, which is mainly manifested as the ability to directly download and use music works, and the ability to independently develop music resources and create music works for reference. Some teachers can only use the video demonstration function and audio playback function on multimedia teaching equipment, and it is difficult to effectively use the rich music lessons on the Internet to teach lessons, practical activities, etc., and influence teaching and learning Efficiency.

2. The researchers' observations led them to the following conclusions

The three teachers use different teaching methods, but the overall teaching method is relatively simple. At present, there are problems in the design and implementation of lesson preparation for vocal music teaching in primary schools. The new lesson standard is the theoretical basis of teaching design, and teachers need to grasp the process of writing lesson plans to meet the learning needs of students. There are some problems in the design of lesson preparation for vocal music teaching, such as study course standard being reduced to form and teaching plan design being formalized. With the development of school music education in a better direction after the education reform, at present, some teachers have a shallow interpretation of the curriculum, lack a sense of hierarchy in all aspects of the teaching process, teaching evaluation cannot be self-evaluation and mutual evaluation, and some teachers have been teaching for many years but their ideas are relatively backward.

At present, the problem of teaching plan design in vocal music teaching is that teachers lack the correct concept, teaching design is only changed on the basis of the original teaching plan, there is a formalism problem in lesson preparation, and teachers do not prepare lessons in normal class hours. Classroom teaching is a process in which teachers guide students to learn. Music teaching cannot copy classroom theories to prepare lessons, and the design of classroom teaching is unpredictable, which requires teachers to have the ability to fully control classroom teaching. In vocal music teaching in primary school, there are problems such as low skill level and improper use of teaching methods. Teaching normal singing requires teachers to have a strong ability to play and sing. In the practical teaching, some teachers do not play and sing, which affects students' interest in learning singing. The piano vocal music level of teachers is low, music lessons simply rely on multimedia listening repeatedly, lack of piano calibration pitch, and lack of teaching normal singing rings.

Teaching method is a series of teaching behaviors adopted by teachers to achieve teaching goals. Teachers can interpret music works according to learning conditions. At present, due to the short teaching time and lack of experience in vocal music teaching, some teachers often use teaching methods repeatedly to solve different problems and adopt the same teaching method in different classes.

Discussion

Vocal music teaching is the basic content of music lessons in primary school, and vocal music teaching in primary school requires teachers to integrate the concept of core literacy into singing teaching to promote the development of students' core literacy. In actual teaching, some teachers have cognitive bias, which further affects the progress of teaching activities. To carry out the core quality of singing teaching in vocal music class in primary school, teachers need to change their teaching concepts (Li, 2022 : 11), follow the principle of teaching according to students' aptitude and encouraging innovation through entertaining, improve classroom teaching from the aspects of teaching objectives, content forms and evaluation, and effectively enhance the singing teaching effect in music class (Yang, 2013 : 188-189).

Under the core quality, vocal music teaching design requires teachers to clarify the teaching objectives, grasp the key teaching contents, grasp the learning situation of different students, flexibly use diversified teaching methods, and improve the classroom teaching evaluation system. Teaching concept is a teacher's view on teaching object, purpose, content, etc. Teachers' teaching concept affects teaching behavior and quality. Teachers' adoption of

teaching concept has stability and permanence, and teachers' transformation of teaching goal under the core quality requires the establishment of student-oriented and active teaching concept for all students (Liu, 2018 : 189).

To cultivate the core quality of students in vocal music teaching in primary schools, it is necessary to design and implement the aesthetic perception of music, artistic expression and cultural understanding. The new curriculum standard interprets the aesthetic perception as the experience of the means and elements of the expression of the auditory characteristics of music art As the core quality of music, aesthetic perception guides students to pursue lofty humanistic spirit.

Teaching should enhance creativity, cultivate students' aesthetic perception ability, and enhance students' communication and exchange. Artistic expression is based on music practice activities. Students participate in vocal music practice performance in learning music culture and improve their understanding of music through accumulation of experience. Changes in music learning, make use of students' strong desire to show and other characteristics, change the teaching mode, create an active atmosphere, and create a good music atmosphere through different students' performance (Yue, 2021 : 14).

This paper analyzes how to improve vocal music teaching in primary school by means of interview and observation. These are the two methods that most researchers often use in their studies. In this paper, the researchers apply a different perspective to analyze this problem. This paper makes a detailed study of the teaching process from teaching situation, from teachers to students, from theory to practice (Zhao, 2016 : 11-12), from teaching methods to auxiliary teaching methods, and tries to analyze the current teaching situation. The researchers looked at a variety of possible factors to try to find a way to help study school students and teachers.

Recommendation

1. Practical Recommendations

This study discusses the ways to improve the effect of vocal music teaching in primary schools from the perspective of teachers' teaching methods. However, because the education level of the region studied by the researchers is not developed, there is a significant difference between the learning ability of students and the level of teachers. Therefore, in this study, teachers should pay more attention to students and pay more attention to students' interest, learning ability and personalized display performance.

In addition, in recent years, due to national policies and other reasons, the development of basic music education is not balanced, and the enrollment scale has expanded, resulting in an increasing number of students with uneven overall level. Some students' parents are even backward and think that music education is not important, so in the process of research, Researchers should take into account the diverse learning abilities of students and the actual level of teachers.

2. Recommendation for future research

In vocal music teaching in primary schools, teachers should change the inherent concept of vocal music teaching, analyze the problems existing in vocal music teaching in primary schools, and increase the importance of vocal music teaching. The so-called concept is the first guide to guide action, and any behavior must start from the concept. First, teachers must update their teaching concepts, analyze their shortcomings in teaching, take the initiative to learn and

absorb new teaching ideas, and accept new vocal music teaching strategies. For example, the dominant thought of contemporary primary vocal music teaching is the core quality teaching thought, which is formed from the integration of quality education and all-round development concepts. Teachers should carefully analyze the core quality teaching of primary vocal music after class. First, it includes the cultivation of singing sense, which is students' ability to sense and know music melody and lyrics. Let the students listen to the melody to know what kind of thoughts and feelings the song expresses, listen to the lyrics of the song to understand what kind of historical environment the song is created in, so as to stimulate the waves in their hearts, which has important guiding significance for practical teaching. Second, the cultivation of musical interest, focusing on the value of cultivating students' vocal interest, analyzed the key to the cultivation of primary school students' interest is: to stimulate curiosity, step by step guidance, step by step encouragement and display, so that students' study and life more colorful. Third, music creation literacy, which refers to not requiring students to be able to create high-quality music works like music creators, but requiring students to be able to compile a small melody or introduce the melody learned before according to the actual situation and needs anytime and anywhere in life and study. Use these melodies to express their attitudes and opinions about life and things.

Change the form of vocal music teaching. In vocal music teaching, teachers should develop innovative and distinctive forms of teaching organization. As a primary school music teacher, teachers must keep pace with The Times to carry out efficient and interesting teaching activities in order to give full play to the characteristics of art, show the beauty of art and stimulate the enthusiasm of students. Teachers can combine the "imitation show" activity in the variety channel to carry out vocal music imitation show in class. Teachers encourage students to imitate different stars and sing songs. Because primary school students have a certain admiration for singers, some students deliberately learn after class and model others' singing style, and many students imitate perfectly in the game. It makes other students feel very interesting and adds to the learning atmosphere of the class.

Actively carry out extracurricular vocal music learning activities. In the elementary teaching work, teachers can organize students to carry out a variety of extracurricular learning activities. Extracurricular learning activities can develop students' interest and hobby in music learning, cultivate students' attitude toward music learning, enrich students' extracurricular life, and let students experience and feel the beauty brought by music. The perfect expression of the thoughts, emotions and artistic conception conveyed by singing songs has positive significance for students' experience and feeling of songs.

References

- Li, Y. (2022). The application of psychological adjustment function in music teaching in middle school music classroom. *Academic paper*, 11.
- Liu, Y. (2018). The application of vocal music teaching method in primary school music class. *Art teaching and research*, 189.
- Ren, J. (2012). Research on vocal music teaching in primary school music classroom. *Academic paper*, 11.
- Shang, J. (2016). Analysis on effective teaching strategies of students vocal music. *Northern music*, 150.
- Wu, M. (2021). The application of vocal music teaching method in primary school music class. *Education in Tianjin*, 138-139.
- Yang, W. (2013). Theory and practice of vocal music teaching in primary school. *Examination weekly*, 188-189.
- Yue, W. (2021). Problems and solving strategies in children's vocal music teaching. *Academic paper*, 14.
- Zhao, Y. (2016). Exploration and research of children's music psychology in primary school music teaching practice. *Academic paper*, 11-12.
- Zheng, X. (2022). *Thoughts on the Adaptation of Vocal Music Teaching to the Development of Primary School Music Education*, Proceedings of the Summit Forum on Modern and Accurate Management of Education and Teaching (Primary Education), 15.

Studying the Heinrich Gustavovich Neuhaus Method for Improving Piano Playing Ability of Teaching Student in First-Year Students at Binzhou College, Shandong Province, the People's Republic of China

Sun Shiyu,
Pranote Meesorn and Chuchat Pinpart
Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

The research has the following purpose: (1) to study the Heinrich Gustavovich Neuhaus method, (2) to create piano exercise book on the Heinrich Gustavovich Neuhaus method, (3) to teach piano for 1st year student at Art College of Binzhou University, and (4) to evaluate the use of the piano exercise book on the Heinrich Gustavovich Neuhaus method at Art College of Binzhou University.

This research is a mixed method: the qualitative, studied relevant documents and interviewed 3 keys information, to knowledge the Heinrich Gustavovich Neuhaus method. To create piano exercise book 8 chapters, to invited three other experts to check the quality and improve as recommended. By using pre-experimental research according to the one group pretest-posttest design, the piano exercise book for 1st year for a specific sample of 8 people in semester 2/2022 and evaluating the use of the piano exercise book. The researcher conducted during September 2022-February 2023.

Keywords: Heinrich Gustavovich Neuhaus; Piano Performance; First-Year Students; Binzhou College

Introduction

Normal colleges offer a concentration in music education that prepares students to teach music in schools. Piano playing aptitude is a requirement for music teachers. It is predominantly used for educational purposes, such as song instruction and vocal accompaniment. In accordance with this training objective, the piano teaching curriculum is divided into two sections: piano performance and piano improvised accompaniment. The foundation of piano instruction was performing the piano. It teaches students the fundamentals of piano performance while preparing them for improvised accompaniment in second grade. How to complete teaching tasks in a reasonable amount of time and achieve positive teaching effects has emerged as the most pressing issue in piano teaching at regular colleges and universities, as students majoring in music education typically have a low level of piano performance and some have never been exposed to piano performance (Wan and Li, 2019). The piano course is a professional requirement for music majors and a prerequisite for learning the fundamentals of instructing. The vast majority of advanced vocational preschools Prior to enrolling in college, education majors lack piano experience. How can students with no prior piano experience create a solid foundation so that they can learn the piano quickly? This necessitates that piano teachers educate their students effectively in four areas: the habit of reading music, the development of cadence, the enhancement of playing form, and the

* Received: June 19, 2023; Revised: June 27, 2023; Accepted: June 28, 2023

cultivation of music (Xiong, 2016 : 143-146). First-Year New students who are majoring in music should be equipped with comparable fundamental knowledge and skills. deciding on methods for teaching piano that will assist students in modifying and advancing their skills, particularly in cadence. Every student is familiar with the concept of rhythm, but it is necessary to employ rhythm-based training techniques to attain a steady, correct speed. As Mr. Zhao (2004) mentions in his article, due to the complexity of piano playing skills, we place skill training at the forefront of piano instruction while neglecting rhythm training. In fact, rhythm training is closely related not only to the development of pupils' musical sensibility, but also to the training of piano skills. Many piano educators in the 20th century incorporated rhythm awareness into the skills training; a representative in this regard is the female piano educator Abby Wright; her piano playing and teaching concept is the heart of rhythm; "whether playing vibrato, continuous octave and dual tone, or play arpeggios and scales, will set off from the rhythmic of the heart rhythm" (Tian, 2006).

The fundamental element of musical structure is rhythm, also known as the initial element. Two of the most fundamental aspects of music education are fostering a rhythmic sensibility and imparting a thorough musical understanding to students. Rhythm is taught in every aspect of music education, including solfeggio training aural classes, instrumental music lessons, vocal music lessons, and percussion lessons (Chaun, 2014). Improving your musical acuity requires that you develop your sense of cadence. Rhythm is the core of music, the basis of music, the lifeblood of music, and the basis for how songs progress. Not only can pitch produce music without cadence, but so can cadence. In order to comprehend music, we must begin with the rhythmic of the rhythm, and children are more likely to embrace the rhythmic of the rhythm than the pitch (Li, 1998). Outstanding Russian pianist and teacher Heinrich Gustavovich Neuhaus. (1888–1964) The development of the Russian piano school was significantly aided by a renowned Russian pianist and instructor. Both of Neuhaus' parents are proficient musicians, and he grew up in an artistically supportive environment. Neuhaus began performing in front of an audience at the age of nine and eventually toured the entire Soviet Union. His lessons from the "mystery master of technique," the Polish pianist Godowski, have served him well throughout his life. Neuhaus began as vice president of the Moscow Conservatory of Music in 1934 before ascending to president three years later. He taught until he decided to resign due to his illness. During his decades as a professor at the Moscow Conservatory of Music, Neuhaus has coached a number of distinguished pianists, among them.

Wan Shuliang and Li Doudou's (2019) review article on the Art of Piano Performance was published in the Chinese Journal of Education. This piano methodology book was published in 1960 in response to the proliferation of piano performance and performance approaches. Even though the book "On the Art of Piano Performance" lacked a systematic approach and was deemed insufficiently "fashionable" from the perspective of performance science, the author was free to express his own opinions on piano art, including those that were "annoying." Here, inquiries will be answered with an abundance of precise and even pointed insights. Some claim that this is a "heart method" for developing creative skills rather than a text that could be used for genuine classroom instruction. 1) Neuhaus' view on piano education. Neuhaus had dual careers in music and education. His educational philosophy focuses predominantly on the two aspects of piano instruction and training. He believes that the piano should only be used as a vehicle when teaching piano, since the objective is to foster students' inherent qualities. According to specialists, the ideal sequence for learning music is

to become a pianist of intermediate skill, a good musician, a good artist, and a perfect human. 2) The illuminating perspective of Neuhaus on piano instruction. The majority of research on Neuhaus' piano education concept is scattered, and the author rarely classifies as comprehensive, but it can be characterized as insightful in light of the current methods of piano instruction.

Early in their studies, they were "ashamed" of their piano skills, but they persisted in their studies with the mantra "perseverance is victory." It was incomprehensible and fruitless. We must read a book and engage in some introspection, but if we are only able to reflect without altering our behavior, our "province" will not be as good as it could be. What type of piano instruction would therefore be appropriate and rational? To further develop Neuhaus' position, the author believes that studying piano and literature should be given equal importance. Neuhaus discusses with students the imaginative image that was intended to create a visible link for them, enabling them to more easily observe piano skills, acquire subconscious playing techniques, and then impart them using their fingertips. This will increase the emotional resonance of more individuals. This determines the degree to which piano students can discern a "landscape" as they advance in their studies.

Thus, from the problem of first-year students with varying abilities, the problem of exercising rhythm, and the piano method according to Heinrich Gustavovich Neuhaus, he was both a pianist and a teacher whose work was internationally recognized. Therefore, would like to research and implement Heinrich Gustavovich Neuhaus's teaching method in order to develop piano exercises for Art College students at Binzhou University. Highly appropriate for instructors to continue instructing their students.

Research Objectives

- 1) To study the Heinrich Gustavovich Neuhaus method.
- 2) To create piano exercise book on the Heinrich Gustavovich Neuhaus method.
- 3) To teach piano for 1st year student at Art College of Binzhou University.
- 4) To evaluate the use of the piano exercise book on the Heinrich Gustavovich Neuhaus method at Art College of Binzhou University.

Research Methodology

This research is a quantitative and qualitative combined method study for research and development.

Qualitative: to study and review piano teaching, to interview the problems of piano teachers, clearly identifying teaching problems, and to review papers and research to find reports on solving various types of piano teaching both domestically and internationally, focusing on the Heinrich Gustavovich Neuhaus method.

Quantitative: to construct a piano exercise book based on the Heinrich Gustavovich Neuhaus method, with expert advice and review, and to test the piano exercise book with first-year students at BinZhou College.

Population and Samples

Population: There are 80 first-year students in BinZhou College

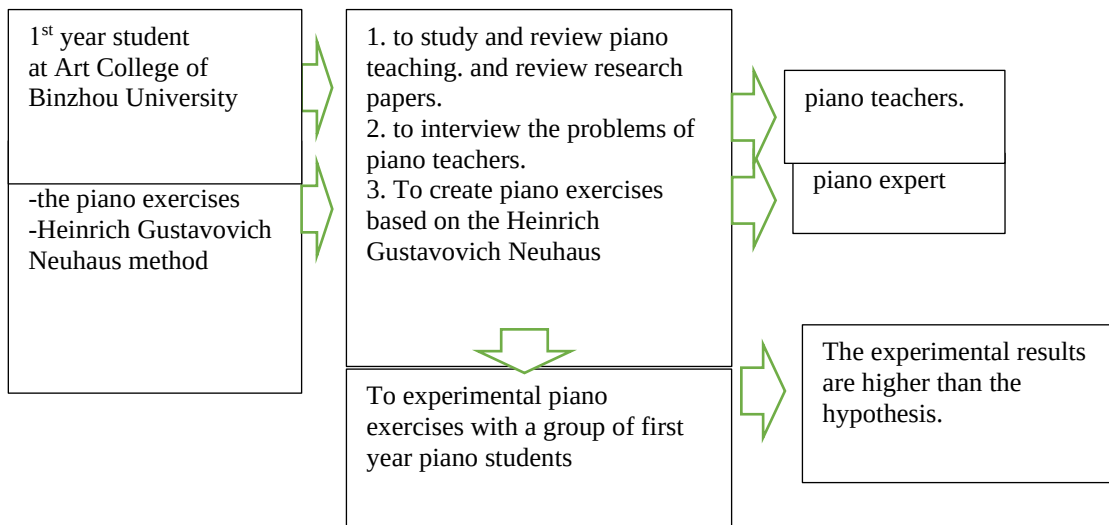
Samples: There are 10 student piano majors purposive sampling in BinZhou College.

Key informant: 3 piano experts.

Research Scope

- 1) Data collection in semester 1/2022; during the month 10-12, 2022
- 2) Assessment 3-time; formative evaluation after the end of parts 3, 6. summative evaluation after the end of part 8.

Research Conceptual Framework

Research Findings

1. The Heinrich Gustavovich Neuhaus method

Heinrich Gustavovich Neuhaus. The renowned polish composer Karol Szymanowski nicknamed Neuhaus "Heinrich the Great." Heinrich Gustavovich Neuhaus was a talented pianist, educator, author of books, articles, and reviews, and scholar of poetry, painting, and philosophy. He was fluent in six languages, and his musical abilities were exceptional. Neuhaus' concerts were witnessed by both aficionados who had heard Rachmaninoff and Horowitz and the general public. Neuhaus meticulously plotted each interpretation of the works he performed, yet his piano sound was passionate and impulsive.

Topic: the methodology of piano performance

Zhou Jia (2023) Niegauz's an extraordinary pianist and representative of the five principal Russian piano schools. His performances and teaching theories have had a significant impact on the piano education in my country. Negauz's music theory was introduced at the beginning of my country's piano art, played a crucial role in the development of associated disciplines, and had a profound impact on my country's piano education via the first generation of piano teachers. On the basis of categorizing Negauz's musical concepts, this paper analyzes the dissemination and adoption of his ideas in contemporary China and attempts to assess the benefits and drawbacks of my nation's current piano education.

Wan Shuliang and Li Doudou (2019) published an article on the Art of Piano Performance in the journal Chinese Journal of Education in the 1960s, which included the methodology of piano performance. He was one of the most renowned piano teachers of the 20th century, and the majority of his recordings date back to the late 1940s and early 1950s.

This book was not "fashionable" enough from the standpoint of performance science, but the author expressed his own opinions on piano art, particularly the "annoying" ones.

Heinrich Neuhaus (1888–1964) contributed significantly to the development of the Russian piano school. Given that both of Neuhaus's parents are accomplished musicians, a musically supportive environment was essential to his growth. Neuhaus began performing in front of an audience at the age of nine and eventually toured the entire Soviet Union. He studied under the renowned "mysterious master of technique" Godowski, a Polish pianist, and benefited from the master's instruction throughout his entire existence. Neuhaus became vice president of the Moscow Conservatory of Music in 1934 and was promoted to president three years later. Until his resignation due to illness, he continued to teach. Throughout his many years of teaching at the Moscow Conservatory of Music, Neuhaus has produced a number of notable musicians. (Wan Shuliang and Li Doudou, 2019) He was a teacher in Tbilisi between 1916 and 1918, a professor at the Kiev Conservatory of Music between 1918 and 1922, and a dean at the Moscow Conservatory of Music between 1922 and 1964.

Neuhaus concentrates on two aspects of piano education: piano instruction and piano training. Qin Chuan (February, 5, 2022, interview) His view was that the piano was merely a vehicle, and that the goal of music education should be to inspire students' individuality. He elevated learning the piano to the level of shaping people and suggested that novices practice with more folk melodies and develop a rich musical image from the start. He also placed a high value on the inspiration of his students, believing that the performer's understanding of music is even more essential than technical training. Neuhaus devised techniques such as commanding gestures and gradual practice to help students develop an appreciation for art, increase self-assurance, and acquire piano skills naturally.

Wei Danwen (February, 12, 2022, interview) His belief was that the talent of students was crucial, and that uncritically pursuing works with high technical difficulty would torture students with mediocre talent. Neuhaus suggested that students should become the "chief conductor" of the score, study the rhythm of the work from beginning to end, and find a method to approach it with a more objective, calm, and prudent eye. This has far-reaching implications for the spread of domestic piano education. Tian Xia. (February, 19, 2022, interview) Neuhaus's perspective on piano education and learning is that people are first and foremost in piano education and learning, and that piano learning is not an end in and of itself, but rather a means by which individuals can develop a sounder character and acquire a more advanced "joy of life." In addition, he believes that teaching students according to their aptitude has nearly become the consensus among educational disciplines, and that domestic piano education generally begins with "Thompson" and "Hanon" in order to cultivate a sense of music and build a firm foundation. This method is viewed as a significant reminder of the general condition of domestic grading examinations, as it requires individuals with solid personalities rather than musicians. According to Li Jinjing (2011), piano instruction at advanced-level standard schools should be enhanced by employing advanced education and teaching strategies from abroad. This essay analyzes the Russian piano school and the Neuhaus piano teaching method in depth and compares them to the standard piano curricula of the nation's colleges and universities. To improve piano instruction at the nation's traditional colleges and universities, this project identifies a suitable piano teaching methodology.

Topic: the piano teaching method

Xiaojie Xu Ming (2021) Early in the 20th century, a large number of influential composers and piano teachers emerged in Russia and established a distinct Russian piano school. This dissertation focuses primarily on Heinrich Gustavovich Neuhaus's (1888-1964) Niegauz piano instruction method. Neuhaus initially studied piano with his parents and later with the renowned Dutch pianist Godowski (1870-1938). In 1916, he launched his teaching career at the St. Petersburg Conservatory, where he was admitted in 1915. During his teaching career, Neuhaus combined his many years of educational experience to establish the 1958-published Neuhaus piano teaching method. The characteristics of the Neuhaus piano teaching method include the artistic representation of musical works, the training of fundamental skills, the mastery of timbre, and performance skills.

The Neuhaus piano teaching method is a model of piano instruction in Russia that is applicable to the instruction of piano majors at conventional institutions. It requires strict requirements for various techniques, including legato, staccato, and the use of pedals, and emphasizes fundamental training, such as fingertip standing and high finger training. It also pursues musical expressiveness, such as by providing students with a preliminary understanding of the melody and style of the piece by looking up performance videos or audios of various performers, and by gaining an understanding of the piece's context, composer's performance style, and theme. These teaching techniques assist students in gaining a deeper comprehension of the music, incorporating their own emotions into the performance process, and focusing on singing so that the performance is expressive. To develop students' potential and highlight their strengths as pianists, schools should employ an individualized approach to instruction.

Qin Chuan (February 5, 2022, interview) Students with low professional levels, for instance, should receive a unified teaching plan, while those with higher professional levels require individualized plans. Concerts, professional sexual seminars, and participation in professional competitions should also be used to encourage practical education. Wei Danwen (February 12, 2022, interview) In addition, music appreciation and appreciation abilities can be developed by attending additional concert and chamber music performances, that piano accompaniment is another essential skill for college and university students, requiring the performer to comprehend the creative background of piano work and convey musical emotions in advance. The prelude is essential for establishing the mood of the music and guiding the vocalist to cultivate emotions.

Tian Xia (February 19, 2022, interview) Neuhaus was a renowned pianist and piano instructor in the former Soviet Union and Russia. During his time teaching at the Moscow Conservatory of Music, he created his own distinct piano teaching theory. His artistic processing techniques are natural and proficient, and his piano performance art is unrestrained and enthusiastic. His teaching philosophy emphasizes the principle of integrating music aesthetics and instruction, precise performance skills, and distinctive musical qualities. It emphasizes the artistic image of music works in teaching and learning, the training of timbre for learners, the systematic and scientific training of performance skills for learners, and the importance of rigor and precision in piano performance in artistic performances. Xiaojie Xu Ming (2021) Neuhaus believes that the technical level of pianists and composers has a direct effect on the expressiveness of their piano art, and that piano instruction must organically integrate works and performance techniques to accomplish the established goals of piano music education.

Topic: piano education

Wan Shuliang (2013) Analysis of the Influence of Neuhaus Piano School on Chinese Piano. Neuhaus' piano teaching theory has practical value in college teaching practice. It helps to improve the artistic accomplishment of learners by focusing on two aspects: the artistic cultivation of thought and the artistic cultivation of singing. Neuhaus believes that piano music players should have certain ideological or emotional artistic accomplishments, as well as strengthen their training of singing artistic accomplishments. In practice, Neuhaus' piano teaching theory plays an important role in improving learners' artistic accomplishment level, helping to stimulate their artistic inspiration, improve the aesthetic standards of piano music, and perceive the "beauty" brought by the objective world. Additionally, it helps to integrate their own emotions when learning and playing piano music works.

Qin Chuan (5 February, 2022, interview) Neuhaus places a strong emphasis on the utilization of cultural accomplishment to advance music literacy. In his piano education, Neuhaus sets very high standards for cultural achievement. Russian piano instruction is the finest in the world because it focuses on how to convey imaginative imagery, and Chinese piano instruction has been influenced by this concept. The business' rapid expansion. Neuhaus's ability to play the piano at such a high level and with such exquisite piano tone is inextricably linked to the breadth of his knowledge. According to their distinctive characteristics and the current status of China, Chinese pianists can expand on the theme of fostering cultural achievement. With the appearance of numerous remarkable Chinese works of art. This necessitates that exceptional artists possess exceptional performance skills and wide cultural knowledge. While learning to play the piano for the first time, it is essential to comprehend the parallel development of musical and cultural accomplishments. Neuhaus advised his pupils to increase their cultural competence by reading a great deal of Pushkin's poetry. As a Chinese pianist, reading the allure of Tang and Song poetry, which are distinctive to China, can help you advance culturally. These poems contribute to how you perceive and comprehend the timbre and emotional hue of piano compositions.

Wei Danwen (February, 12, 2022, interview) Neuhaus places a significant emphasis on the logical treatment of musical compositions. Neuhaus excels at incorporating multiple excellent performance philosophies into a single furnace and assimilating outstanding piano performance knowledge. He is not limited by a specific form. While playing the piano, he highlights the superiority of music and reason. All forms of art must comprehend the logic of works of art, including music art, which must comprehend the logic of musical compositions. For instance, literary works allow individuals to express their emotions and ideas. Writing requires the application of logic. Typically, we emphasize the importance of seamless transitions between paragraphs and a logical writing style.

Tian Xia (February 19, 2022, interview) Neuhaus emphasized the importance of patriotism. Neuhaus appreciates both music and his native country. It is evident from his published writings that he places a high value on his country's music and sense of identity. Neuhaus's emphasis on national pride was also transmitted to his pupils, who continue this practice to this day. This is why Russian piano performance has rapidly surpassed the Italian school, the Polish school, and the French school to become the global leader. Every one of us Chinese has a strong sense of national identity, inspired by the Neuhaus piano school, and every pianist should value the musical culture of his or her own country.

Topic: Technical of piano performance

Wan Shuliang and Li Doudou's (2019) The viewpoint of Neuhaus on piano instruction. Neuhaus was both an educator and a musician. His educational philosophy is predominately focused on two aspects of piano instruction and piano training. Regarding piano instruction, he believes that the instrument solely served as a means to inspire students' individuality. Therefore, the appropriate order of music education should be "to be a middle-level pianist - to be a good musician - to be a good artist - to be a perfect person" Neuhaus' "magnificence" consisted of this. He elevated piano learning to the level of shaping people and eliminated low-level "craftsmen"; as a result, people's perspectives will be broadened. Not only does he maintain this perspective, but he also employs it in his teaching. He advised that novices practice with more ethnic melodies and develop a complex musical image from the very beginning. Even modern society is guided by this concept, which is vastly preferable to mere technical training.

Qin Chuan (February 5, 2022, interview) Neuhaus believed that the aptitude of students was essential for piano instruction. He suggested that pupils become consciously the "chief conductor" of the score, study the rhythm of the work from beginning to end, and find a more objective, calm, and prudent method to deal with the rhythm. His views have implications for the historical context of domestic piano education becoming the norm, as most performers have their own comprehension of how to successfully perform a piece.

Wei Danwen (interview, February 12, 2022) Neuhaus places a premium on the concept of synchronized technological and musical development. According to Neuhaus, when a pianist performs a piece of music, the meaning of the piece should not be sacrificed for technical skill; rather, the musical work should aim to transmit the piece's mood. Whether we are practicing finger flexibility or interpreting art, we should strive for the most natural condition and sound. The vast majority of performers in our country, however, are readily constrained by their performance abilities and can only perform at that level. When their fingertips are barely moving, the majority of practitioners are no longer willing to practice slowly.

Tian Xia (February 19, 2022, interview) The Niegolz method of piano instruction. Be aware of the "artistic image" of a piano performance; acquire piano skills such as melody, key, scale, timbre, and auditory expressiveness; hone essential abilities such as the power of the fingers and arms, dramatic expression, the desired sound, sound impact, emotions, louder, slowing down, and increasingly accelerating pace; study music theory, philosophy, the humanities, sculpting, and other fine arts; and study music theory, philosophy, the humanities, sculpting, and other fine.

Topic: piano music performance skills

Guo Cong (2015) Niegauz's views on artistic cultivation in piano theory teaching are mainly reflected in two aspects: the artistic cultivation of thought and the artistic cultivation of singing. He believes that piano music players should not only have certain ideological or emotional artistic accomplishments, but also strengthen the training of singing artistic accomplishments. Niegauz's piano teaching theory plays an important role in improving learners' artistic accomplishment level, stimulating their artistic inspiration, improving the aesthetic standards of piano music, and integrating their own emotions when learning and playing piano music works.

Feng Jingling (2014) Niegauz's piano teaching theory pays special attention to the balance between piano music performance skills and the player's emotion and rationality. He believes that the timbre processing of piano music and the effect of music interpretation are

closely related to the performer's "inner emotions, thoughts, and skills". This is in contrast to Gordon Weitzer's strict piano teaching theory, which pays more attention to showing the artistic beauty of piano music works with plain and simple playing skills.

Qin Chuan (5 February, 2022, interview) Niegauz's piano music teaching theory advocates the supremacy of music and pays attention to the logic of piano music itself and performance. Learners must be able to use their own thinking logic to analyze the connotation, thought, and performance techniques of the work. Niegauz has a rigorous attitude towards each piano music work, requiring learners to handle each note well. To play a perfect "timbre" in music performance, the player's fingers must be relaxed and they must be able to control their emotions. Niegauz's rigorous and pragmatic attitude towards piano music works will help guide learners to correct their learning attitudes and improve learning effects.

Wei Danwen (interview, February 12, 2022) Niegauz is a world-class piano music creator, performer, and professional piano music educator. His natural and simple style of pursuing teaching and performance is a distinctive feature. His performances of Bach's twelve well-tempered, Beethoven sonatas, and Scriabin's symphonies show his uniqueness in interpretation of piano music and timbre processing. His piano teaching theory explains what is real piano music and what is the focus of piano music teaching. His "unified style" of piano music teaching and performance has reference significance for improving the quality of piano music classroom teaching in colleges and universities and promoting the reform of piano music classroom teaching.

Tian Xia (February 19, 2022, interview) Niegauz believes that confidence and relaxation are essential for learning piano music well. To achieve this goal, a relaxed and good piano music teaching environment is necessary. This environment guides learners to break through psychological barriers, enhance self-confidence, achieve moderate relaxation, ensure fingers are flexible and stand firmly, improve coordination of various parts of the body, and transmit the strength of various parts to the fingertips through the arms.

Niegauz's piano teaching theory particularly emphasizes the principle of integration of music aesthetics and teaching, with accurate performance skills and distinctive music characteristics, which have extremely high practical application value in piano music classroom teaching in colleges and universities. The piano teaching theory advocated by Niegauz is more pragmatic and pays more attention to understanding the creator's emotions, which is of great significance for changing the teaching misunderstanding of "emphasizing form rather than spirit" in current piano music teaching.

2. Creating the piano exercise book on the Heinrich Gustavovich Neuhaus method

The focus of the study was on the influence of the piano exercise book on the Neuhaus method. Each semester is held fourteen times per hour, with all eight segments. Therefore, the researcher devised a tool comprising eight elements or the full-time content: The piano exercises comprise the content of effective piano practice, including sub-training exercises with explanations and songs related to the practice, in a total of eight parts ranging in difficulty from easy to difficult as described below.

- 1) Finger exercises
- 2) Scales and arpeggios
- 3) Etudes for right-handed exercises
- 4) Etudes for left-handed exercises
- 5) Exercises for polyphony

- 6) Exercises for lyrical music
- 7) Chinese piano
- 8) Foreign piano

The consistent validation of the piano exercise's contents

After studying relevant documents and experts, the researcher prepared the piano exercises contents to present to experts for validation before use as, as a result of the consistent validation of the piano exercises contents.

A result of the consistent validation of the piano exercise contents was evaluated at 0.75, which exceeded the applicable quality criterion and after the experiment the authors continued to improve it.

The results of this assessment are preliminary, during and posttest. Researchers have refined the tools to make them more effective.

Contents of Assessment piano skills

The researcher chose to assess scoring because there is a three-time formative evaluation of piano performance skills following completion of the third and sixth songs, and a summative evaluation following completion of the eighth song. rubrics and inviting external piano experts as assessors, with skill assessments created as follows.

After studying relevant documents and experts, the researcher prepared the contents of assessment piano skills to present to experts for validation before use as, as a result of the consistent validation of contents of assessment piano skills.

The results of this assessment are preliminary, during and posttest. Researchers have refined the tools to make them more effective.

A result of the consistent validation of the contents of assessment piano skills was evaluated at 0.80.

The results of this assessment are preliminary, during and posttest. Researchers have refined the tools to make them more effective.

From the formulation of assessment piano skills content, the results were evaluated at 0.75; after eight lessons, the assessment piano skills content was evaluated at 0.80. According to the results of the experts' evaluations, the research tools exceed the criteria, making them appropriate for further testing.

3. Teaching the piano exercise book for 1st year students

Using pre-experimental research evaluation of the use of the piano exercise book, there is a three-time piano assessment of skills, with formative and summative examinations in weeks 5 and 10. The formative evaluation following completion of the third and sixth songs, followed by a summative evaluation following completion of the eighth song, for teaching first-year students in February 2022.

Table 1 Contents of piano exercise book of teaching plan

	The contents	Song	Evaluation
1	Finger exercises	Song 1	
2	Finger exercises	Song 2	
3	Scales and arpeggios	Song 3	
4	Scales and arpeggios	End of 3rd song	
5	Etudes for right-handed exercises		formative test 1
6	Etudes for right-handed exercises	Song 4	
7	Etudes for left-handed exercises	Song 5	
8	Etudes for left-handed exercises	Song 6	
9	Exercises for polyphony	End of 6th song	
10	Exercises for polyphony		formative test 2
11	Exercises for lyrical music	Song 7	
12.	Exercises for lyrical music	Song 7	
13	Chinese piano	Song 8	
14	Chinese piano	Song 8	
15	Foreign piano	End of song 8	
16	Foreign piano		Summative test 3

Since it is a practical, specialized course with only 8 students, students need to spend time practicing easy and moderate songs at the beginning of the semester, while at the middle and at the end of the semester the exercises and songs become more difficult. Therefore, studying in the class is only the main guideline, additional self-practice is a way to enhance the learner's skills.

4. Evaluation of the use of the piano exercise book on the Heinrich Gustavovich Neuhaus method at Art College of Binzhou University.

Table 2 the comparison between the formative and summative scores test.

Students ID	Formative scores (100) (Sum of intermediate test)	Summative scores (100) (Final exam)
S1	75.00	93.33
S2	66.67	86.67
S3	66.67	76.67

S4	71.67	80.00
S5	75.00	83.33
S6	71.67	90.00
S7	76.67	86.67
S8	78.33	83.33
sum	581.67	680.00
$\bar{X}$	73.33	85.00
SD	4.36	5.35
%	72.71	85.00

From the comparison table of intra-learning and post-learning assessment results, it was determined that the average post-learning score was 85.00, while the average intra-learning score was 72.71. The results of the evaluation of learning effectiveness were therefore founded on a hypothesis of 75/75. In other words, the score was higher after learning than during learning.

Discussion

Learners interested in improving their musical aptitude on the piano should familiarize themselves with the following concepts: 1) Finger exercises, 2) Scales and arpeggios, 3) Etudes for right-handed exercises, 4) Etudes for left-handed exercises, 5) Exercises for polyphony, 6) Exercises for lyrical music, 7) Chinese piano, and 8) Foreign piano. The eight lessons in the piano teaching handbook the researcher have compiled. There is agreement between this study's findings and the quality of the musical performance and the quality of the instruction that choral music instructors deliver their students are two aims that teachers work toward concurrently but may clash with one another, as pointed out by Ren Xiaolin (2014 : 183-185) the construction of piano teaching innovation model in colleges and universities. The young children's piano enlightenment teaching materials involve the cultivation of children's basic practice, playing skills and music theory knowledge, which has a strong foundation and largely determines students' ability of follow-up learning and development. the external piano teaching materials have become increasingly mature in their teaching concept, teaching methods, interesting training and systematic training, which is worth learning. As well as Mei Han (2005 : 75-78) Analysis of Key Piano Course Teaching of Senior Teachers. Journal of Xi'an Conservatory of Music. This articles generally for a single or more teaching materials for content, structural introduction, analysis, choose a piano teaching material analysis are: Han yu "little Thompson" textbook " which corresponds to Li Bing (2005 : 119-110.) the expansion of teaching content and curriculum system of piano teachers, and Li Jiawen (2020 : 95-97) Piano Practice Teaching Reform in College Musicology Major.

Conclusion

The Niegolz piano instruction technique is the Heinrich Gustavovich Neuhaus method. Be aware of the "artistic image" of a piano performance; acquire piano skills such as melody, key, scale, timbre, and auditory expressiveness; hone essential abilities such as the power of the fingers and arms, dramatic expression, the desired sound, sound impact, emotions, louder, slowing down, and increasingly accelerating pace; study music theory, philosophy, the humanities, sculpting, and other fine arts; and study music theory, philosophy, the humanities, sculpting, and other fine.

Creating the piano exercise book: the construction of contents of assessment piano skills was evaluated at 0.75, 8 lessons, and the contents were evaluated at 0.80. According to the results of the experts' evaluations, the research tools exceed the criteria, making them appropriate for further testing.

Teaching the piano exercise book to a student in their first year: Using pre-experimental research evaluation of the use of the piano exercise book, there is a three-time piano assessment of skills, with formative and summative examinations in weeks 5 and 10. The formative evaluation following the completion of the third and sixth songs, and the summative evaluation following the conclusion of the eighth song, for teaching first-year students in February 2022.

Evaluation of the use of the piano exercise book:

It was found that most students had relatively low scores with an average of only 66.67, the 8th student had the highest score of 76.67. Students number 2 and 6 had low scores.

It was found that most students had relatively high scores with an average of only 79.17, the 5th student had the highest score of 86.67. Students number 3 had low scores.

It was found that most students had relatively high scores with an average of only 85.00, the 1st student had the highest score of 93.33. Students number 3 had low scores.

Comparing intra-learning and post-learning assessment results, it was determined that the average score after learning was 85,00, whereas the average score during learning was 72,71. The results of the evaluation of learning effectiveness were therefore founded on a hypothesis of 75/75. In other words, the score was higher after learning than during learning.

Recommendation

Theoretical Recommendation

The primary goal of this support is to facilitate the production of piano teaching materials and exercise books as well as to encourage piano teachers to engage in teaching research. The education system should prioritize the spread of the piano-playing vocation by providing popular education on the singer for all age groups.

We will be putting in extra effort to provide lecture and master classes given by renowned pianists in order to provide new venues for professional development and interaction between educators and their students. Teachers can implement some of these strategies in the classroom; students' progress can be monitored through tests; and reflective practice and classroom discourse help instructors zero in on effective activities and approaches to instruction. Some of the activities in this research can be used by piano teachers to help their students work through fundamental playing issues and develop individualized lesson plans.

Practical Recommendations

The authors of a new practice book for the piano are putting an emphasis on getting pupils to master the fundamentals. The piano teaching community might benefit from more teachers creating specialized lesson plans and practice books for their students' specific needs and skill levels. To increase the likelihood of the new piano practice book becoming a marketable textbook, it would be beneficial to solicit more feedback from experts, piano teachers, and students. There are already 6-8 units of content in the developing a new piano practice book, and there is room to grow to incorporate as much material as possible. New approaches to teaching the piano can benefit from the use of cutting-edge high-tech teaching strategies developed around the world. The current study only analyzes longitudinally from a single content section, and problem identification is limited to a single perspective. The current study did not explore and analyse the candidates' perspective. This study did not investigate and analyze the candidates' viewpoint.

References

- Chaun, C. (2014). *Fundamentals of Piano Practice*. Built with Sphinx using a theme provided by Read the Docs.
- Li, B. (2005). Talking about the expansion of teaching content and curriculum system of piano teachers. *Journal of Social Sciences, Jiamusi University*. 3 (3), 119-110.
- Li, J. (2020). Research on Piano Practice Teaching Reform in College Musicology Major. *Theatre House*. 3 (2). 95-97.
- Li, J. (1998). Brief Talking About Senior Teacher Piano Common Class Teaching. *Journal of Hebei Normal University*. {Education Science Edition} Issue 4.
- Mei, H. (2005). Analysis of Key Piano Course Teaching of Senior Teachers. *Journal of Xi'an Conservatory of Music*. (3), 75-78.
- Ren, X. (2014). The Construction of Piano Teaching Innovation Model in Colleges and Universities. *Grand Stage*. 4 (3), 183-185.
- Tian, M. (2006). *Textbook of Sports Training*. Beijing. Higher Education Press.
- Wan, S., & Li, D. (2019). Book Review This article was published in the journal "Chinese Journal of Education". *the Art of Piano Performance*. (05)
- Xiong, X. (2016). Cultivation and Analysis of Piano Performance Ability in Piano Teaching. *Art Mirror*. 3 (02), 143-146.
- Zhao, J. (2004). *Piano Learning Strategy Research*. Changsha. Hunan Normal University.

ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในจังหวัดหนึ่งของภาคใต้

**Factors in the Decision to Elect Leaders of Local Government
Organizations in a Province in the South**

พงศ์ประสิทธิ์ อ่อนจันทร์,
เดโช แชน้ำแก้ว, เชษฐา มหะหมัด,
บุญยิ่ง ประทุม, พีระพงศ์ สุจริตพันธ์ และพีรดา สุจริตพันธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

**Pongprasit Onchan,
Daycho Khaenamkhaew, Chettha Muhamad,
Boonying Pratum, Peerapong Sutcharitpan and Peeradaw Sutcharitpan**
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Pongprasit_onc@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนึ่งของภาคใต้ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามและใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็นแบบบังเอิญ จำนวน 2,402 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนึ่งของภาคใต้ ได้แก่ นโยบายที่ใช้ในการหาเสียง ความรู้ความสามารถ วิสัยทัศน์ในการพัฒนาท้องถิ่น ผลงานในอดีต ความโปร่งใสในการทำงาน การแก้ปัญหาและช่วยเหลือชุมชน บุคลิกภาพเป็นคนรุ่นใหม่ ภูมิหลังในพื้นที่ การสังกัดพรรคการเมือง การมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในสังคมและประสบการณ์ของทีมงานบริหาร โดยภาพรวมทุกด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$, $SD. = 0.82$) เฉลี่ยสูงสุดคือ ประสบการณ์ของทีมงานบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.28$, $SD. = 0.85$) รองลงมาคือ การแก้ปัญหาและช่วยเหลือชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.27$, $SD. = 0.86$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นโยบายที่ใช้ในการหาเสียงอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.12$, $SD. = 0.73$)

* วันที่รับบทความ : 17 มิถุนายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 5 กรกฎาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 8 กรกฎาคม 2566

Received: June 17, 2023; Revised: July 5, 2023; Accepted: July 8, 2023

คำสำคัญ: การตัดสินใจเลือกตั้ง; ผู้นำ; องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstracts

This article aims to study Factors in the decision to elect leaders of local government organizations in a province in the south. Quantitative research, The research tools were a questionnaire was used to select a sample without using random probability for 2,402 people and analyzed the data by computer using a packaged program to determine the number, percentage, mean and standard deviation. The results showed that: Factors in the decision to elect leaders of local government organizations in a province in the south, These include policies used in campaigning, knowledge and skills, vision for local development, past performance, transparency in work, solving problems and helping communities, personality as a new generation, background in the area, affiliation, Political parties, reputation and social acceptance and experience of the management team. Overall, found that it was at a moderate level ($\bar{x} = 3.22$, SD. = 0.82). The highest mean was, experience of the management team, it was at a moderate level ($\bar{x} = 3.28$, SD. = 0.85), followed by solving problems and helping communities, it was at a moderate level ($\bar{x} = 3.27$, SD. = 0.86), and the lowest mean, policies used in campaigning, it was at a moderate level ($\bar{x} = 3.12$, SD. = 0.73).

Keywords: The decision; Leaders; Local government organizations.

บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการปกครองประเทศ มาจากหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีลักษณะพิเศษเนื่องจากการปกครองระดับล่างที่ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน มีความใกล้ชิดกับประชาชน ดังนั้นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม หากมีแนวทางที่ชัดเจนก็จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปกครองตนเอง มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการ ก็ย่อมทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว ทิศทางการปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคต ควรกำหนดให้เป็นหน่วยงานหลักในการจัดบริการสาธารณะมีความอิสระโดยการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ มีคณะกรรมการกลางกำกับตรวจสอบดูแลและประเมินผลการดำเนินงาน ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน กำหนดอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารและการตรวจสอบการบริหาร (ปิ่นนคร เจริญชัยพฤกษ์, 2561 : 183-196)

วิสัยทัศน์ของประเทศไทยเป็นไปตามการเติบโตระดับชาติที่มุ่งเน้นด้วยนวัตกรรม ภายใต้สโลแกน “ประเทศไทย 4.0” และปัจจัยสำคัญประการหนึ่งสำหรับการเติบโต คือ การปรับปรุงและเสริมสร้างประชาธิปไตย เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นที่มุ่งสำรวจความก้าวหน้าทางประชาธิปไตยในระดับปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับทิศทางการเติบโตของประเทศด้วยนวัตกรรม

เป็นฐาน (พนารัตน์ มาศมณฑล, 2562 : 98-114) การเลือกตั้งท้องถิ่นถือเป็นการเครื่องมือของประชาธิปไตย ซึ่งมีความสำคัญมากสำหรับคนในท้องถิ่นในการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และการอ้างสิทธิ์ที่จำเป็นต่อองค์กรปกครอง การเลือกตั้งท้องถิ่นโดยกระบวนการลงคะแนนเสียงในระบอบประชาธิปไตยในท้องถิ่น เพื่อสะท้อนกระบวนการประชาธิปไตยและความสำคัญของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น การพัฒนาประชาธิปไตย และตัวชี้วัดที่สำคัญที่แสดงให้เห็นถึงสถานะของผู้บริหารท้องถิ่นและยังเป็นเครื่องชี้วัดคุณภาพของประชาธิปไตยท้องถิ่น (พระสิริรัตนเมธี, ไกรสร สุมน และพระมหาสมศักดิ์ สติสมปนโน, 2564 : 384-396) และเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเลือกตั้งแบบยึดกฎหมายเป็นหลัก และจำกัดขอบเขตของกิจกรรมการมีส่วนร่วมเฉพาะการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การดำเนินกิจกรรมการมีส่วนร่วม (มณีรัตน์ มิตรประสาธ, 2551 : 43-55) เนื่องจากการปรากฏขึ้นของประชาสังคมในบริบทสังคมการเมืองไทย ถือได้ว่าเป็นดุลอำนาจใหม่ทางการเมืองที่ทำหน้าที่ท้าทาย ตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจของประชาธิปไตยในภาพรวมให้แข็งแกร่งขึ้น แต่บทบาทที่เพิ่มขึ้นในทางการเมืองของพลังประชาสังคมส่งผลให้ระบอบการเมืองไทยเคลื่อนตัวเข้าสู่มิติใหม่ทางการเมือง ซึ่งนับเป็นการพัฒนาการอีกขั้นหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย (ยุทธพร อิศรชัย, 2554 : 48-73)

ทั้งนี้ ปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองในท้องถิ่นไม่ได้เรียบง่ายเสมอไป แต่เต็มไปด้วยความขัดแย้งและการเจรจาภายใต้ระบบอำนาจที่ซับซ้อน จึงไม่มีใครสามารถครอบงำการตัดสินใจของคนไทยในท้องถิ่น ในทางกลับกันคนในท้องถิ่นสามารถเชื่อมโยงตนเองกับนักการเมืองที่ได้รับการเสนอชื่อและเข้าสู่ระบบค่านิยมในวัฒนธรรมการเลือกตั้งท้องถิ่น และนำพวกเขามาตอบสนองความคาดหวังและการยอมรับทางสังคมอย่างเหมาะสม อีกทั้งยังมีหน้าที่ควบคุมและสร้างความชอบธรรมให้กับอำนาจทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น (หัชชากร วงศ์สายัณห์, 2560 : 187-209) แต่หลายพื้นที่มีปัญหาการซื้อสิทธิขายเสียง กฎหมายไม่มีความแน่นอน ผลประโยชน์ของพรรคพวกและนักการเมืองหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง จึงจำเป็นต้องค้นหาวิธีปฎิบัติและแนวทางในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการป้องกันการทุจริตเลือกตั้งท้องถิ่นให้เครือข่ายและภาคประชาชนได้เข้าใจ รู้จักปกครองตนเองในท้องถิ่น การเมือง เศรษฐกิจ สังคมและหัวใจของประชาธิปไตยด้วยการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน (ชูศักดิ์ คำล้น, 2563: 388-402) พร้อมทั้งการป้องกันแก้ไขปัญหาการทุจริตเลือกตั้งท้องถิ่นและควรปฏิบัติงานอย่างจริงจังในการควบคุมและจัดการเลือกตั้ง รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ สุจริตและเที่ยงธรรม (ณัชชานุช พิชิตธนารัตน์, 2561 : 72-81)

นอกจากนี้ งานวิจัยของอภิสิทธิ์พร สองเมืองสุข และกฤษณะ บุหลัน (2557 : 86-92) พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ในขณะที่งานวิจัยของพระครูศรีธรรมวิเทศ, ยุทธนาปราณีต, สุรพล สุยะพรหม และสวัสดิ์ จิรัฏฐิติกาล (2564 : 23-32) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ งานวิจัยทั้งสามชิ้นให้ผลการวิจัยไปในระดับมาก ซึ่งบ่งชี้ถึงปัจจัยและความคิดเห็นของประชาชนเพื่อการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งในชุมชนท้องถิ่น ในขณะที่ งานวิจัยของ

ถวิลวดี บุรีกุล (2554 : 1-28) พบว่า ปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง และงานวิจัยของไททัศน์ มาลา (2556 : 116-141) พบว่า อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน บ่งชี้ถึงความแตกต่างของผลการวิจัย ที่ต้องทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเพื่อให้เห็นและเข้าใจไปยังพื้นที่นั้น ๆ เช่น ในจังหวัดหนึ่งของภาคใต้ โดยอาศัยแนวคิดจากงานวิจัยของ พรหมเทพ ภูกัน, ยุภาพร ยุภาศ และภักดี โพธิสิงห์ (2565), และงานวิจัยของนิรัตน์ เพชรรัตน์, อัญมณี ชุมณี, อภิชาติ มหาราชเสนา และสมชาย สาโรวาท (2564: 153-160.) และงานวิจัยของวรยุทธ สถาปนาสกุล (2560: 141-148.) โดยทำการศึกษาในประเด็น นโยบายที่ใช้ในการหาเสียง ความรู้ความสามารถ วิสัยทัศน์ในการพัฒนาท้องถิ่น ผลงานในอดีต ความโปร่งใสในการทำงาน การแก้ปัญหาและช่วยเหลือชุมชน บุคลิกภาพเป็นคนรุ่นใหม่ ภูมิหลังในพื้นที่การสังกัดพรรคการเมือง การมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในสังคม และประสบการณ์ของทีมบริหาร ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากความสำคัญข้างต้น จึงสนใจศึกษาเรื่อง ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนึ่งของภาคใต้ เนื่องจากยุคสมัยแห่งการเมืองและผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอัตลักษณ์และเครือข่ายความสัมพันธ์ในระบบการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น มีลักษณะใกล้ชิดกับประชาชนมากขึ้นและมีความผูกพันระหว่างกันในฐานะอุดมการณ์ร่วมผ่านกลไกการเมืองท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมุ่งหวังให้ภาคประชาชนได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงคุณค่าของการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะเข้ามาเป็นตัวแทนในการสร้างประโยชน์และพัฒนาชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนึ่งของภาคใต้

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษครั้งนี้เพื่อศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการศึกษาเชิงปริมาณ พื้นที่ที่ศึกษา คือ จังหวัดหนึ่งของภาคใต้

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 821,148 คน (สำนักงานประชาสัมพันธ์, 2564) และจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโร่ ยามาเน่ ซึ่งตามสูตรการคำนวณได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน (Taro Yamane, 1973) ทั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถเก็บข้อมูลได้ จำนวน 2,402 คน และใช้การ

เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็นแบบบังเอิญหรือการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Kerlinger, 1973)

3. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่กำหนดและออกแบบมาเพื่อถามคำถามกับประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้สมัครพรรคการเมืองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนึ่งของภาคใต้ ประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพและการตัดสินใจไปเลือกตั้งเป็นคำถามแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้สมัครพรรคการเมืองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นโยบายที่ใช้ในการหาเสียง ความรู้ความสามารถ วิสัยทัศน์ในการพัฒนาท้องถิ่น ผลงานในอดีต ความโปร่งใสในการทำงาน การแก้ปัญหาและช่วยเหลือชุมชน บุคลิกภาพเป็นคนรุ่นใหม่ ภูมิหลังในพื้นที่ การสังกัดพรรคการเมือง การมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในสังคมและประสบการณ์ของทีมงานบริหาร เป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ และมีเกณฑ์ของค่าเฉลี่ยของปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้สมัครพรรคการเมืองส่วนท้องถิ่น (สงครี ชมภูวงศ์, 2554) และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามแบบปลายเปิด จากนั้นนำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอที่ปรึกษาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขและเสนอคณะผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไข (IOC) จำนวน 3 ท่าน ได้ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามระหว่าง 0.66-1.00 แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงอีกครั้งเพื่อนำไปใช้จริงต่อไป โดยการคำนวณค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าคือ 0.877

4. การรวบรวมข้อมูล

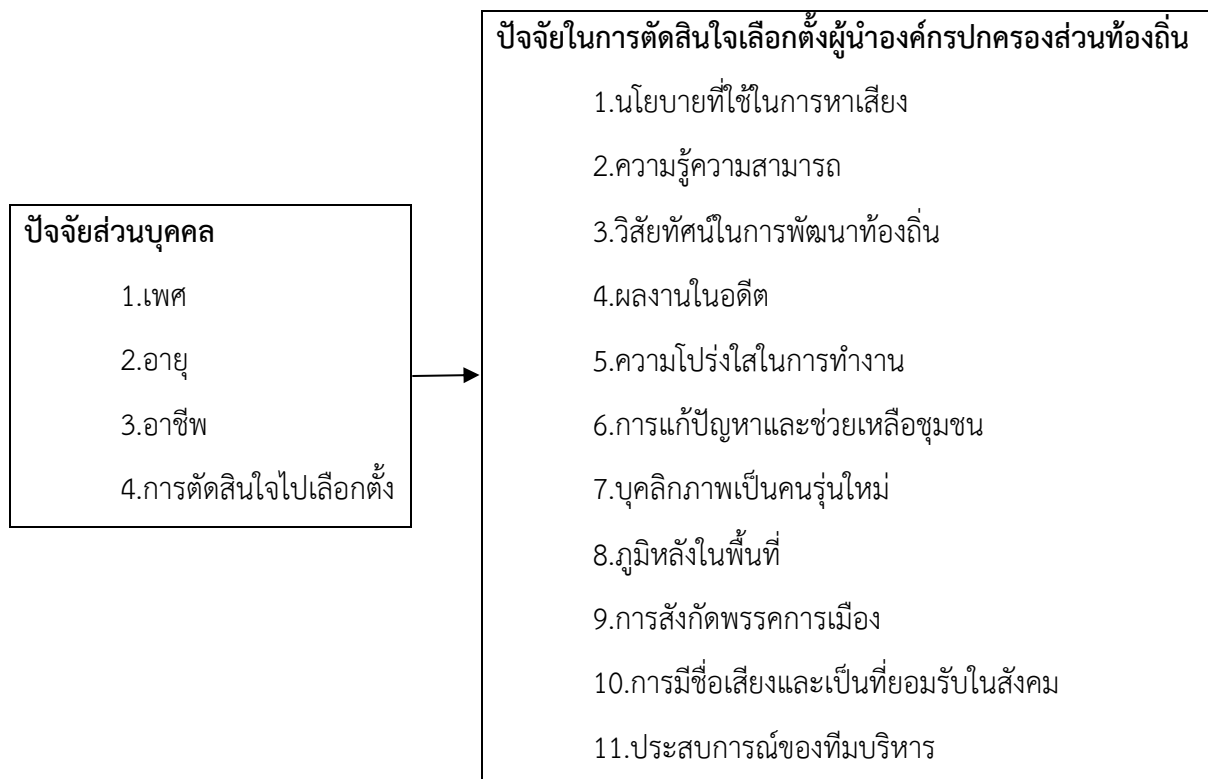
ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่านกูเกิ้ลฟอร์ม คือ <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeEpHk2BXZ4ydXF1uf1mLtpqL5vNOjDLGu9Y1mWOg-fj2W0fw/viewform> โดยใช้ช่องทางในการส่งต่าง ๆ เช่น Email Line และ Facebook และได้ข้อมูลหลังผ่านไป 5 วันและได้รับแบบสอบถามคืนมา จำนวน 2,402 ชุด ตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพและการตัดสินใจไปเลือกตั้งด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาจำนวน ร้อยละ และใช้แผนภาพประกอบคำอธิบาย และวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้สมัครพรรคการเมืองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ นโยบายที่ใช้ในการหาเสียง ความรู้ความสามารถ วิสัยทัศน์ในการพัฒนาท้องถิ่น ผลงานในอดีต ความโปร่งใสในการทำงาน การแก้ปัญหาและช่วยเหลือชุมชน บุคลิกภาพเป็นคนรุ่นใหม่ ภูมิหลังในพื้นที่ การสังกัดพรรคการเมือง การมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในสังคมและประสบการณ์ของทีมงานบริหาร ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้ตารางประกอบคำอธิบาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนึ่งของภาคใต้ มีกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยอาศัยแนวคิดจากงานวิจัยของ พรหมเทพ ภูกัน, ยุภาพร ยุภาศ และภักดี โพธิสิงห์ (2565), และงานวิจัยของนิรัตน์ เพชรรัตน์, อัญมณี ชูมณี, อภิชาติ มหาราชเสนา และสมชาย สาโร วาท (2564: 153-160.) และงานวิจัยของวรยุทธ สถาปนาศุภกุล (2560 : 141-148.) สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

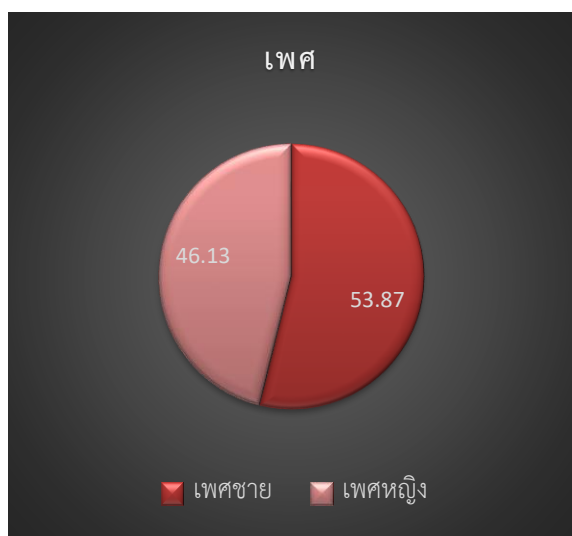
1. ปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่า

(1) เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 1,294 คน คิดเป็นร้อยละ 53.87 รองลงมาคือ เพศหญิง จำนวน 1,108 คิดเป็นร้อยละ 46.13

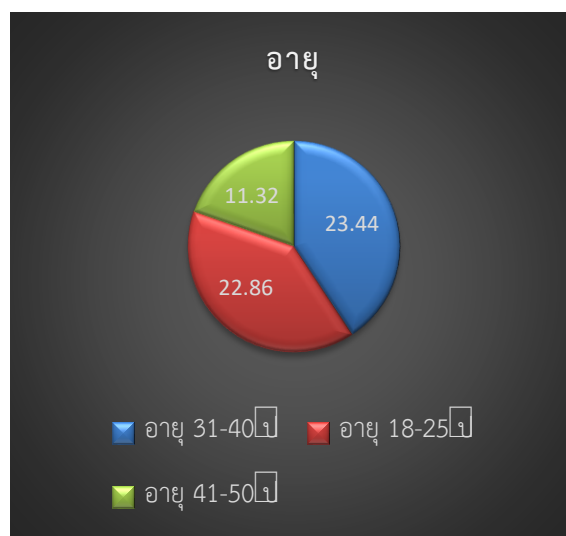
(2) อายุ ส่วนใหญ่อายุ 31-40 ปี จำนวน 563 คน คิดเป็นร้อยละ 23.44 รองลงมาคือ อายุ 18-25 ปี จำนวน 549 คน คิดเป็นร้อยละ 22.86 และน้อยที่สุดคือ อายุ 41-50 ปี จำนวน 272 คน คิดเป็นร้อยละ 11.32

(3) อาชีพ ส่วนใหญ่ว่างงาน จำนวน 707 คน คิดเป็นร้อยละ 29.43 รองลงมาคือ อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ขายสินค้าออนไลน์ จำนวน 392 คน คิดเป็นร้อยละ 16.32 และน้อยที่สุดคือ อาชีพอิสระ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.12

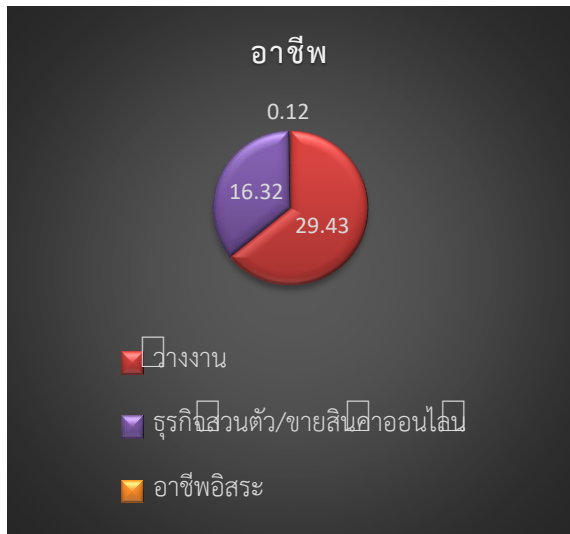
(4) การตัดสินใจไปเลือกตั้ง ส่วนใหญ่ตั้งใจไปเลือกตั้ง จำนวน 2,306 คน คิดเป็นร้อยละ 96.00 รองลงมาคือ ยังไม่แน่ใจ จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 2.79 และน้อยที่สุดคือ ไม่ไปเลือกตั้งแน่นอน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 0.37 ดังแผนภาพที่ 2-6 ดังนี้

ภาพที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ

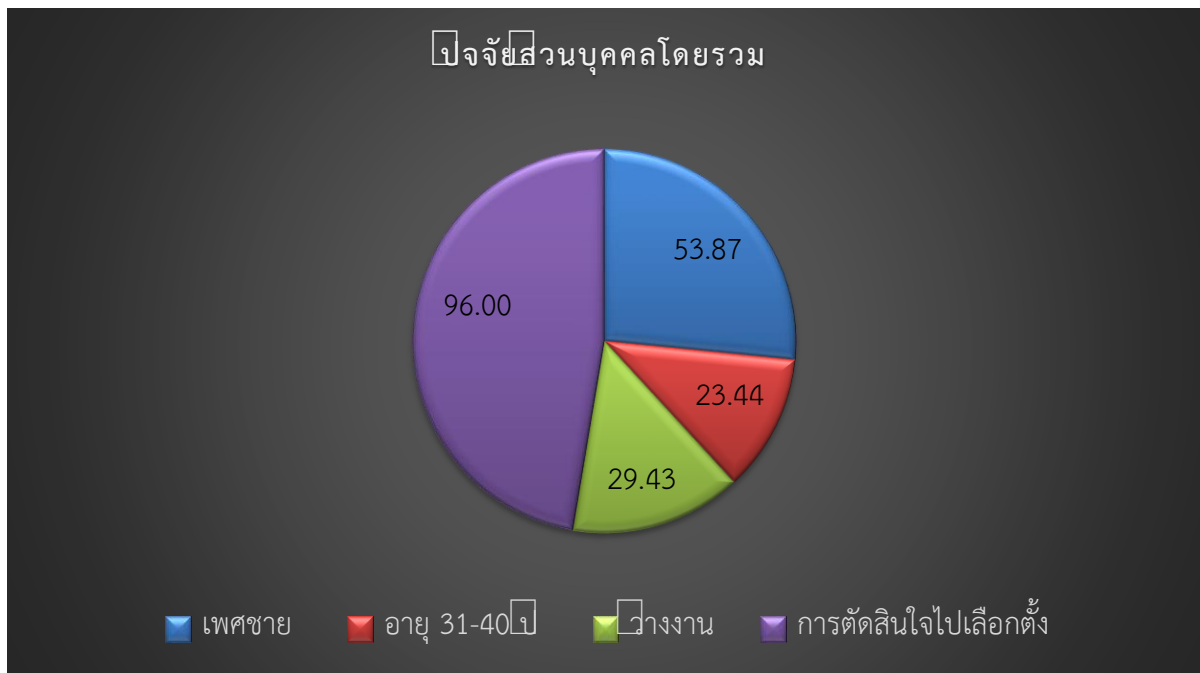
ภาพที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคลอายุ

ภาพที่ 4 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ

ภาพที่ 5 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านการตัดสินใจไปเลือกตั้ง

ภาพที่ 6 ปัจจัยส่วนบุคคลโดยรวม

2. ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนึ่งของภาคใต้ สามารถสรุปผลการวิจัยดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนึ่งของภาคใต้

ที่	รายการ	ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้ง		
		$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1.	นโยบายที่ใช้ในการหาเสียง	3.12	0.73	ปานกลาง
2.	ความรู้ความสามารถ	3.15	0.72	ปานกลาง
3.	วิสัยทัศน์ในการพัฒนาท้องถิ่น	3.17	0.77	ปานกลาง
4.	ผลงานในอดีต	3.18	0.83	ปานกลาง
5.	ความโปร่งใสในการทำงาน	3.24	0.86	ปานกลาง
6.	การแก้ปัญหาและช่วยเหลือชุมชน	3.27	0.86	ปานกลาง
7.	บุคลิกภาพเป็นคนรุ่นใหม่	3.25	0.87	ปานกลาง
8.	ภูมิหลังในพื้นที่	3.26	0.86	ปานกลาง
9.	การสังกัดพรรคการเมือง	3.24	0.83	ปานกลาง
10.	การมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในสังคม	3.24	0.84	ปานกลาง
11.	ประสบการณ์ของทีมบริหาร	3.28	0.85	ปานกลาง
รวมทุกด้าน		3.22	0.82	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนึ่งของภาคใต้ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า

(1) ประสบการณ์ของทีมบริหาร พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$, SD. = 0.85)

(2) การแก้ปัญหาและช่วยเหลือชุมชน พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27$, SD. = 0.86)

(3) ภูมิหลังในพื้นที่ พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.26$, SD. = 0.86)

- (4) บุคลิกภาพเป็นคนรุ่นใหม่ พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.25$, $SD. = 0.87$)
- (5) ความโปร่งใสในการทำงาน พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.24$, $SD. = 0.86$)
- (6) การมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในสังคม พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.24$, $SD. = 0.84$)
- (7) การสังกัดพรรคการเมือง พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.24$, $SD. = 0.83$)
- (8) โดยภาพรวมทุกด้าน ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$, $SD. = 0.82$)
- (9) ผลงานในอดีต พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.18$, $SD. = 0.83$)
- (10) วิสัยทัศน์ในการพัฒนาท้องถิ่น พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.17$, $SD. = 0.77$)
- (11) ความรู้ความสามารถ พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.15$, $SD. = 0.72$)
- (12) นโยบายที่ใช้ในการหาเสียง พบว่า ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.12$, $SD. = 0.73$)

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนึ่งของภาคใต้ โดยภาพรวมทุกด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิสิทธิ์พร สองเมืองสุข และกฤษณะ บุหลัน (2557 : 86-92) พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ทั้งนี้ เนื่องจากมีช่องทางในการกระจายข่าวสารแก่ประชาชนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งยังไม่มีประสิทธิภาพหรือขาดความสม่ำเสมอ สำหรับค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประสิทธิภาพของทีมบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูศรีธรรมวิเทศ, ยุทธนาปราณีต, สุรพล สุยะพรหม และสวัสดิ์ จิรัฐติกาล (2564 : 23-32) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในด้านทีมบริหารหรือเป็นสมาชิกกลุ่มอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากการรวมกลุ่มและประสิทธิภาพในการทำงานยังไม่ดีเท่าที่ควร

ในขณะที่การแก้ปัญหาและช่วยเหลือชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของถวิลวดี บุรีกุล (2554 : 1-28) พบว่า ปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง และผู้สมัครในด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาชุมชนและการทำประโยชน์เพื่อชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้ ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นโยบายที่ใช้ในการหาเสียงอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของไททัศน์ มาลา (2556 : 116-141) พบว่า นโยบายของผู้สมัคร ชื่อเสียงหรือผลงานทางการเมืองของผู้สมัครแต่ละคน รวมถึงกระแสความนิยมต่อกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองของผู้สมัคร

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดหนึ่งของภาคใต้ โดยภาพรวมทุกด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.22$, $SD. = 0.82$) เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาเฉลี่ยต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ประสิทธิภาพของทีมงานบริหารอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.28$, $SD. = 0.85$) รองลงมาคือ ด้านการแก้ปัญหาและช่วยเหลือชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.27$, $SD. = 0.86$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านนโยบายที่ใช้ในการหาเสียงอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.12$, $SD. = 0.73$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1. จากผลการศึกษา ด้านนโยบายที่ใช้ในการหาเสียงอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.12$, $SD. = 0.73$) ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีความชัดเจนในการนำเสนอและปฏิบัติได้จริง
2. ควรมีการหนุนเสริมและสร้างความมั่นใจให้กับประชาชน ไม่เพียงการโฆษณาเพื่อชวนเชื่อแต่ไม่สามารถปฏิบัติได้จริง พร้อมทั้งควรมีนโยบายที่สอดคล้องกับบริบทและวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่

ข้อเสนอเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เพื่อให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมในพื้นที่และนำไปสู่การสร้างเครือข่ายพัฒนาท้องถิ่น
2. ควรศึกษาเชิงคุณภาพไปประเด็นภาวะผู้นำของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชูศักดิ์ คำล้น. (2563). ภาควิชาช่วยกับกลไกการป้องกันการทุจริตเลือกตั้งท้องถิ่นจังหวัดสุรินทร์. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*. 5 (12), 388-402.
- ณัชชานุช พิชิตธนารัตน์. (2561). การทุจริตเลือกตั้งท้องถิ่นในจังหวัดเพชรบุรี. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*. 7 (1), 72-81.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2554). การเมืองเรื่องเลือกตั้งและปัจจัยสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกพรรคการเมืองและผู้สมัคร: วิเคราะห์จากการเลือกตั้ง 3 กค. 2554. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*. 9 (2), 1-28.
- ไททัศน์ มาลา (2556). การเมืองเรื่องการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์: สัมพันธภาพและการเปลี่ยนแปลงในเชิงอำนาจ. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*. 11 (1), 116-141.
- นิรัตน์ เพชรรัตน์, อัญมณี ชูมณี, อภิชาติ มหาราชเสนา และ สมชาย สาโรธาท. (2564). กลยุทธ์การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด. *วารสาร มจร การพัฒนาลังคม*. 6 (1), 153-160.
- ปณณธร เขียวชัยพุกข์. (2561). ทิศทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในอนาคต. *วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์*. 3 (2), 183-196.
- พนารัตน์ มาศมมาดล. (2562). การกดปุ่มเลือกตั้งกับเครื่องลงคะแนนในการเลือกตั้งของท้องถิ่น. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*. 7 (2), 98-114.
- พรหมเทพ ภูกัน, ยุภาพร ยุภาศ และภักดี โพธิสิงห์. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีหนองกุ้ง อำเภอชื่นชม จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 6 (4), 113-122.
- พระครูศรีธรรมวิเทศ, ยุทธนาปราณีต, สุรพล สุยะพรหม และสวัสดิ์ จิรัญจิตติกาล. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไป ในอำเภอเมือง จังหวัดชุมพร. *วารสาร มจร การพัฒนาลังคม*. 6 (2), 23-32.
- พระสิริรัตนเมธี, ไกรสร สุมโน และพระมหาสมศักดิ์ สติสมปนโน. (2564). การเลือกตั้งท้องถิ่นกับการพัฒนาประชาธิปไตย. *Journal of Modern Learning Development*. 6 (4), 384-396.
- มณีนีรัตน์ มิตรประสาธ. (2551). ธรรมชาติในการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งระดับจังหวัด : กรณีศึกษา คณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดมหาสารคาม. *วารสารปริชาต*. 21 (1), 43-55.
- ยุทธพร อิศรชัย. (2554). วาระเลือกตั้ง : บทวิเคราะห์ว่าด้วยการเลือกตั้ง 2554 กับความเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างสังคมการเมืองไทย. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*. 9 (2), 48-73.
- วรยุทธ สถาปนาสกุล. (2560). ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประชาชนปรารถนา. *วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ*. 2 (2), 141-148.

- สงศรี ชมภูวงศ์. (2554). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- สำนักงานประชาสัมพันธ์. (2564). กกต.นครศรีธรรมราช เตรียมพร้อมรับเลือกตั้งสมาชิกและนายก อบต.ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 21 กันยายน 2566. แหล่งที่มา: <https://thainews.prd.go.th/th/news/detail/TCATG210929163954693>.
- หัชชากร วงศ์สายัณห์. (2560). ระบบคุณค่าในวัฒนธรรมการเลือกตั้งท้องถิ่น. *วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 4 (2), 187-209.
- อภิสิทธิ์พร สองเมืองสุข และกฤษณะ บุหลัน. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์*. 6 (1), 86-92.
- Kerlinger, F.N. (1973). *Foundation of Behavioral Science Research*. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York : Harper and Row Publications.

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
เรื่อง เศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอน
โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน่องไบบัวนักวางแผน

กับการสอนปกติ

**The Comparison of Social Studies Religion and Culture Learning on
“Economics” Among Second Grade Students between the
Teaching with Nong Bai Bua the Planner Workbook
set to Enhance Experience and
Regular Instruction**

วรรณภา หลักทอง และ กรวิภา สรรพกิจจำนง

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Wunnapa Lakthong and Kornveepa Suppakitjumnong
Ramkhamhaeng University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: 6412440013@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์ 1) เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน่องไบบัวนักวางแผนที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง เศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ชุดน่องไบบัวนักวางแผนกับการสอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนลำพะอง(ราชบุรีจำเริญบำรุง) ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย จำนวน 60 คน แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองใช้วิธีการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน่องไบบัวนักวางแผนกับการสอนแบบปกติ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ รายวิชาสังคมศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุมใช้วิธีการสอนแบบปกติ จำนวน 30 คน เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน่องไบบัวนักวางแผน จำนวน 8 เรื่อง 2) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 8 แผน และ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบสองกลุ่ม สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

* วันที่รับบทความ : 7 มิถุนายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 4 กรกฎาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 8 กรกฎาคม 2566

Received: June 7, 2023; Revised: July 4, 2023; Accepted: July 8, 2023

ผลการศึกษาพบว่า 1) หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน เรื่องเศรษฐศาสตร์วิชา สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าประสิทธิภาพ 81.42/80.11 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดของ E_1/E_2 คือ 80/80 2) สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องเศรษฐศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียน ด้วยหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน สูงกว่าการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ .05

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน; สังคมศึกษา; ชั้นประถมศึกษาปีที่2; หนังสือเสริมประสบการณ์ชุดน้องไบบัวนักวางแผน; วิธีการสอนปกติ

Abstracts

The purpose of this research was to 1) construct and find efficiency of workbook set of Nong Bai Bua the Planner to meet the criteria of 80/80, 2) to compare the result between the teaching with Nong Bai Bua The Planner workbook set and regular teaching method towards “Economics” among second grade students. The participants in this study consist of 60 second grade students from Lumpaong School in the second semester of academic year of 2022. The participants are randomly selected by using simple random sampling method and divided into two groups which are experimental group and controlled group. The experimental group is taught by using Nong Bai Bua the Planner workbook set and regular teaching method on economics by social studies for 30 students. This study was a experimental reserch. The controlled group is taught by regular teaching method for 30 students. The instrument used in the research were 1) Nong Bai Bua The Planner workbook set with 8 chapters 2) 8 lesson plans on social studies religion and culture learning towards economics for second grade students 3) Learning assessment by Randomized Pretest – Posttest Control Group Design plan. The data were analyzed by calculating data average, standard benchmark, and t-test independent sample.

The research found that 1) The Nong Bai Bua workbook set about economics for grade 2 has an efficiency score of 81.42/80.11 meeting the criteria of E_1/E_2 standard which is 80/80. 2) The achievement of learning social studies about economics of second grade using workbook set Nong Bai Bua the Planner is significantly higher than the regular teaching method by .05

Keywords: Achievement; Social Studies; Second Grade; Workbook Set “Nong Bai Bua the Planner”; Teaching Method

บทนำ

ปัจจุบันความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี เข้ามามีส่วนร่วมในชีวิตประจำวันทำให้มีการพัฒนาและคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆอยู่ตลอดเวลา นวัตกรรมเป็นแนวความคิดการกระทำหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ใหม่ซึ่งพัฒนาจากของเดิมที่มีอยู่หรือเป็นการค้นพบขึ้นใหม่โดยไม่ได้ปรับปรุงจากสิ่งที่มีอยู่ในการพัฒนาหรือการสร้างนวัตกรรมนั้นได้กระทำอย่างเป็นระบบมีการทดลองปรับปรุงจนกระทั่งมีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์น่าพอใจเมื่อนำไปใช้ในสถานการณ์จริงสามารถช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (อรนุช ลิ้มศิริ,

2557) ทำให้เกิดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการศึกษามากมาย ไม่ว่าจะเป็น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-BOOK), หนังสือเสริมประสบการณ์หรือสื่อมัลติมีเดียต่าง ๆ มาใช้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และยังสามารถคล้อยกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 66 ที่ได้กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาในโอกาสแรก ที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้ และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างเนื่องตลอดชีวิต และสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษา ที่ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 22

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ 1 ใน 8 สาระของ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้เรียนทุกคนในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องเรียนทั้งนี้ ช่วยให้ ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์และการอยู่ร่วมกันในสังคมการปรับตัวตามสภาพแวดล้อม รวมถึงการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงตามยุคตามสมัยตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทนอดกลั้นยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรมสามารถนำ ความรู้ไปในการดำเนินชีวิตและเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก กลุ่มการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ยังได้กล่าวถึงการที่มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมที่มีปฏิสัมพันธ์ความเชื่อมสัมพันธ์กัน และ มีความต่างอย่างหลากหลายเพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อมเป็นคนเมืองดี มีความ รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสมในสาระเศรษฐศาสตร์ ผู้ที่ เรียนต้องได้เรียนรู้ถึง การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้า บริการการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ อย่างจำกัด อย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพและการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของรัชกาลที่ 9 และยังทำให้ผู้เรียนมีความรู้ เกี่ยวกับการออมขั้นพื้นฐานทางเศรษฐกิจ รวมถึงข้อคิดเกี่ยวกับรายรับรายจ่ายของตนเองและของครอบครัว เข้าใจถึงการเป็นผู้ผลิต ผู้บริโภค รู้จักการออมขั้นพื้นฐานและหลักการเศรษฐกิจพอเพียงเป็นต้น

สภาพปัญหาปัจจุบันพบว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมนั้น ครูส่วนใหญ่จะใช้วิธีสอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว ไม่เห็นความสำคัญของการใช้สื่อและนักเรียนเห็นความสำคัญ ของการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์น้อยลง เพราะคิดว่าเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญ ไกลตัว มีแต่ให้ท่องจำ ทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ ไม่สนใจเรียน ทำให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษาน้อย ไม่สามารถคิดวิเคราะห์ แยกแยะ ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้วิชาสังคม ศึกษาค่อนข้างต่ำ วิชาสังคมศึกษาเป็นวิชาที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น การซื้อ-ขาย สินค้าและ

บริการ ต้องเข้าใจและปฏิบัติตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่พึงงามดำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุขกับสังคมมนุษย์ต่อไป

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้นมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญวิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากสภาพปัญหาที่พบจึงทำให้ผู้วิจัยคิดทำสื่อนวัตกรรม ที่สามารถสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน จึงสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุด น่องไบบัวนกวางแผนขึ้น เพื่อใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนโดยจัดทำให้มีสีสันสวยงาม น่าดึงดูดและมีเนื้อหาความรู้ที่น่าสนใจ เพื่อนำมาใช้ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องเศรษฐศาสตร์ และเพื่อกระตุ้นความสนใจให้ผู้เรียนเพิ่มให้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1 เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ชุด น่องไบบัวนกวางแผนที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์วิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ชุดน่องไบบัวนกวางแผนกับการสอนแบบปกติ

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ใช้แบบแผนการทดลองแบบสองกลุ่ม (Randomized Contral- Group Pretest Posttest Design) โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

1. ประชากร

ประชากรทั้งหมดที่รวบรวมนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนลำพะอง(ราชบุรีจำเริญบำรุง)จำนวน 102 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

2.1 กลุ่มตัวอย่างเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนลำพะอง(ราชบุรีจำเริญบำรุง) ด้วยการสุ่มดังนี้

- ครั้งที่ 1 กลุ่มทดลอง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนกับพะอง (ราชบุรีจำเริญบำรุง) จำนวน 30 คนใช้วิธีการสอนโดยหนังสือเสริมประสบการณ์ชุด น่องไบบัวนกวางแผน เรื่องเศรษฐศาสตร์

- ครั้งที่ 2 กลุ่มควบคุมได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/3 โรงเรียนลำพระอง (ราษฎร์จำเริญ บำรุง) จำนวน 30 คน ใช้วิธีการสอนแบบปกติ

2.2 กลุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุด น่องไบบัวนักวางแผน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 จำนวน 42 คน จากประชากร 102 คน ที่ไม่ซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างในข้อ 2.1 โดยเป็นกลุ่มเป็นกลุ่มเก่ง ปานกลาง อ่อน ดังนี้

2.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ชุด น่องไบบัวนักวางแผน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ แบบรายบุคคลเป็นการทดลองหนึ่งต่อหนึ่ง (Individual testing) จำนวน 3 คน แบ่งนักเรียนที่มีความสามารถ เก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน อ่อน 1 คน และไม่เคยเรียนรู้เนื้อหามาก่อน

2.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน่องไบบัวนักวางแผนเรื่อง เศรษฐศาสตร์ เป็นการทดลองใช้กลุ่มย่อย (Small group) จำนวน 9 คน โดยเป็นนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาเก่ง 3 คน ปานกลาง 3 คน อ่อน 3 คนซึ่งไม่เคยเรียนเนื้อหามาก่อน

2:2:3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน่องไบบัวนักวางแผนเรื่องเศรษฐศาสตร์ เป็นการทดลองภาคสนาม (Field testing) จำนวน 30 คน โดยแบ่งนักเรียนที่มีสติปัญญาเก่ง 10 คนปานกลาง 10 คนอ่อน 10 คนซึ่งไม่เคยเรียนเนื้อหามาก่อน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุด น่องไบบัวนักวางแผนวิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ส12101 เรื่องเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 เรื่อง 8 ชั่วโมง
2. แผนจัดการเรียนรู้ที่สอนโดยหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุด น่องไบบัวนักวางแผนวิชาสังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม ส12101 เรื่องเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 แผน 8 ชั่วโมง
3. แบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ส21102 สังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เศรษฐศาสตร์ เป็นแบบทดสอบที่มีลักษณะเป็นข้อสอบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน่องไบบัวนักวางแผน วิชาสังคมศึกษาศาสนา เรื่องเศรษฐศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสถาน ศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา

1.2 ศึกษาวิธีการสร้างและการหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน จากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน ที่จะใช้ในการทดลอง

1.3 กำหนดเนื้อหาของหนังสือเสริมประสบการณ์ชุดน้องไบบัวนักวางแผนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

1.4 วิเคราะห์และออกข้อสอบหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน วิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

1.5 จัดทำเค้าโครงหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน วิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา การใช้ภาษาการใช้ ภาพประกอบการเชื่อมโยง และส่วนอื่นๆแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.6 สร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน วิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามได้ออกแบบไว้โดยใช้โปรแกรม Canva ในการสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน เมื่อสร้างเสร็จแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของหนังสือเสริมประสบการณ์ชุดน้องไบบัวนักวางแผนกับจุดประสงค์การเรียนรู้

1.6.1 การประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของหนังสือเสริมประสบการณ์ชุดน้องไบบัวนักวางแผนโดยใช้เกณฑ์ในการกำหนดคะแนนความคิดเห็น (สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์และคณะ 2555 : 321-328) โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาคำนวณหาดัชนีความสอดคล้องของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน โดยค่าดัชนีตั้งแต่ .50 ขึ้นไป แสดงว่าหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน มีความสอดคล้องสามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยหาค่าดัชนีต่ำกว่า .50 ต้องปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบใหม่ ตรวจสอบจากการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 แสดงว่าแผนจัดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกันสามารถนำไปใช้ได้

1.6.2 การประเมินคุณภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน เป็นแบบสอบถามมาตรา ประเมินค่า 5 ระดับ เพื่อประเมินคุณภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ชุดน้องไบบัวนักวางแผน โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย 4 ด้าน ด้านออกแบบนวัตกรรม ด้านเนื้อหาด้านภาษาและรูปภาพประกอบ และด้านการวัดและประเมินผล โดยเทียบเกณฑ์ของ บุญชุม ศรีสะอาด (2553 : 163 -166) โดยมีระดับคุณภาพ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1.7 นำหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน ไปทดลองหาประสิทธิภาพ โดยดำเนินการทดลอง กับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากโรงเรียนลำพะอง (ราษฎร์จำเริญ

บำรุง) ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 เพื่อทดสอบค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 โดยทดลองมีรายละเอียดดังนี้

1.7.1 การทดลองครั้งที่ 1 เป็นการทดลองหนึ่งต่อหนึ่ง (Individual testing) โดยผู้วิจัยได้นำหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน ไปทดลองใช้แบบหนึ่งต่อหนึ่ง เป็นการทดลองใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คน ประกอบด้วยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ เก่ง ปานกลาง อ่อน ระดับละ 1 คน โดยให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาและทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนในแต่ละเรื่องหลังจบเนื้อหา และเมื่อจบเนื้อหาทั้งหมด 8 เรื่อง ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนมาวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพ 80/80 ผลที่ได้เท่ากับ 81.25/80.00 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียนและซักถามนักเรียนเพื่อตรวจสอบความบกพร่องซึ่งผู้เรียนดังกล่าวว่าเนื้อหามีมากเกินไปทำให้อ่านไม่ทันผู้วิจัยจึงนำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำไปใช้กับทดลองต่อไป

1.7.2 การทดลองครั้งที่ 2 เป็นการทดลองใช้กลุ่มย่อย (Small group) โดยผู้วิจัยได้นำหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน ไปทดลองใช้แบบหนึ่งต่อหนึ่ง เป็นการทดลองใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน ประกอบด้วยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ เก่ง ปานกลาง อ่อน ระดับละ 1 คน โดยให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาและทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนในแต่ละเรื่องหลังจบเนื้อหา และเมื่อจบเนื้อหาทั้งหมด 8 เรื่อง ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนมาวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพ 80/80 ผลที่ได้เท่ากับ 81.81/80.37 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

1.7.3 การทดลองครั้งที่ 3 เป็นการทดลองภาคสนาม (Field testing) โดยขั้นตอนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทดสอบประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน ครั้งสุดท้ายโดยทำการทดลองใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องในด้านต่างๆและทดสอบหาค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ประกอบด้วยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ เก่ง ปานกลาง อ่อน ระดับละ 10 คน โดยให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาและทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนในแต่ละเรื่องหลังจบเนื้อหา และเมื่อจบเนื้อหาทั้งหมด 8 เรื่อง ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน

1.8 หลังจากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนมาวิเคราะห์หาค่าประสิทธิภาพ 80/80 ผลที่ได้เท่ากับ 81.42/80.11เป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้

1.9 ตรวจสอบและปรับปรุงหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน ก่อนนำไปใช้

2. แผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ประกอบไปด้วย 2 รูปแบบ คือ แผนเรียนรู้แบบปกติ และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องโบว์นักรวงแผน โดยแผนการจัดการเรียนรู้ ทั้ง 2 รูปแบบจะมีความแตกต่างกันไปในส่วนของขั้นตอนการสอนเท่านั้น มีขั้นตอนในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

2.1 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนลำพะอง(ราชบุรีจำเริญบำรุง) กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่2 เกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด โครงสร้างวิชา คำอธิบายรายวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการ สร้างแผนจัดการเรียนรู้

2.3 สร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านต่างๆ ให้ครอบคลุมเนื้อหา จุดประสงค์ที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับเวลาในการสอน

2.4 จัดทำแผนจัดการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามกรอบวัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรมที่ตั้งไว้ประกอบด้วยมาตรฐาน ตัวชี้วัด สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลและประเมินผล จำนวน 8 แผน

2.5 นำแผนจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 แผน ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความ ถูกต้องเหมาะสม และปรับปรุงแก้ไขแผนจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 แผนตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.6 นำเสนอแผนจัดการเรียนรู้ทั้ง 8 แผนเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 3 คน ตรวจสอบความ สอดคล้อง

2.7 นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนเพื่อคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง แผนจัดการเรียนรู้กับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าแผนจัดการ เรียนรู้มีความสอดคล้องสามารถนำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ถ้าค่าดัชนีต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุงแก้ไขตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบจากการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 แสดงว่า แผนจัดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้มีความสอดคล้องกันสามารถนำไปใช้ได้

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา ส12102 สังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง เศรษฐศาสตร์ เป็นแบบทดสอบที่มีลักษณะเป็นข้อสอบปรนัย 3 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

ก่อนนำไปหาคุณภาพของแบบทดสอบเพื่อนำไปใช้ในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของ นักเรียนกลุ่มทดลองซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพ

3.1 ศึกษาหนังสือ เอกสาร ตำราและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบทดสอบ

3.2 ศึกษาหนังสือ เอกสาร ตำราและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย 6 ระดับของ Bloom คือ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การประเมินค่า และการคิดสร้างสรรค์

3.3 ศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อนำมาสร้างแบบทดสอบ

3.4 สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบแบบปรนัย 3 ตัวเลือก ตามเนื้อหาที่กำหนดและระดับพฤติกรรม การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ ตามแนวคิดของ Bloom ทั้ง 6 ชั้น คือ ความรู้ความจำ ความเข้าใจ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ การประเมินค่า และการคิดสร้างสรรค์

3.5 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ จำนวน 40 ข้อ ตามตารางที่วิเคราะห์ไว้ในขั้นที่ 3.4

3.6 นำแบบทดสอบที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ด้านการสอนสังคมศึกษา 1 ท่าน ด้านหลักสูตรและการสอน 1 ท่าน และด้านการวัดผลและประเมินผล 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องระหว่างข้อสอบและ จุดประสงค์การเรียนรู้ (index of item-objective congruence หรือ IOC) ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป จึงจะถือว่าแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม ซึ่งได้แบบทดสอบที่มีความเหมาะสม มีค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.67 – 1.00 จำนวน 38 ข้อ

3.8 นำแบบทดสอบที่ปรับแก้ตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่เคยได้รับการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เศรษฐศาสตร์ มาแล้วซึ่งได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/4 โรงเรียนลำพะอง (ราษฎร์จำเริญบำรุง) จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน

3.9 นำผลการทดลองมาใช้วิเคราะห์หาความยาก-ง่าย (item difficulty หรือ ค่า p) และค่าอำนาจจำแนก (item – discrimination หรือ ค่า r) พิจารณาเลือกแบบทดสอบที่มี ค่าความยาก-ง่าย อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งมีแบบทดสอบที่ผ่าน เกณฑ์จำนวน 35 ข้อ

3.10 นำแบบทดสอบ จำนวน 30 ข้อ มาหาค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ (Reliability) ตามวิธีคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) โดยใช้สูตร KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.85

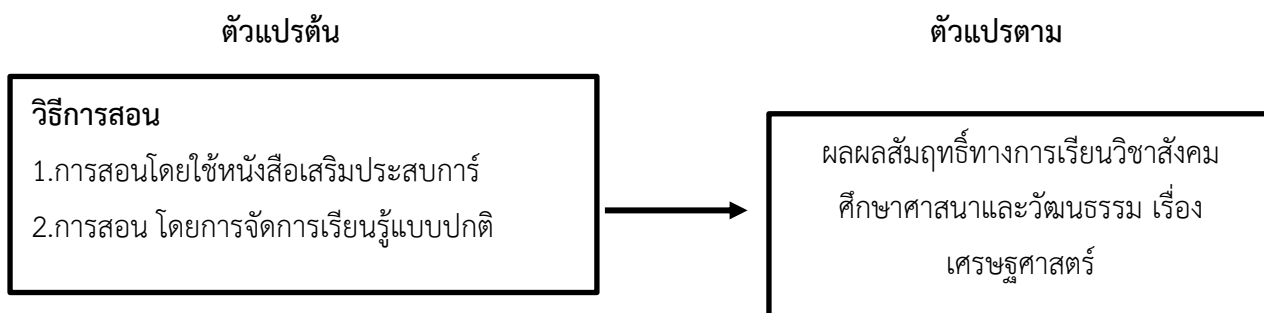
3.11 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ ไปใช้กับกลุ่มทดลองและกลุ่ม ควบคุมในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล การใช้สถิติที่เกี่ยวข้อง

1. วิเคราะห์การตรวจสอบคุณภาพของแผนจัดการเรียนรู้ เรื่องเศรษฐศาสตร์ โดยการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด
2. การวิเคราะห์การตรวจสอบคุณภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบั้วนักวางแผน โดยการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. วิเคราะห์การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องเศรษฐศาสตร์ โดยการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ค่าดัชนีความสอดคล้อง(index of item-objective congruence หรือ IOC) ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการของ คูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) โดยใช้สูตร KR-20
4. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบั้วนักวางแผน โดยทำการหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 วิเคราะห์โดยการหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2)
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าทดสอบค่าที (t-test) โดยใช้ t - test Independent กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเศรษฐศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบั้วนักวางแผน กับการสอนปกติ ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ วิชาสังคมศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังจากผู้วิจัยนำหนังสือเสริมประสบการณ์ชุดน้องไบบัวนักวางแผน ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 30 คน โดยเก็บคะแนนระหว่างเรียนและทดสอบหลังเรียนเพื่อหาค่าเฉลี่ยและร้อยละได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง

ตารางที่ 1 ผลการหาค่าประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน เรื่อง เศรษฐศาสตร์

การทดลอง	จำนวนนักเรียน	คะแนนระหว่างเรียน		คะแนนทดสอบหลังเรียน	
		คะแนนเฉลี่ย	คิดเป็นร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย	คิดเป็นร้อยละ
หนึ่งต่อหนึ่ง	3	65.00	81.25	24.00	80.00
กลุ่มย่อย	9	65.44	81.81	24.11	80.37
ภาคสนาม	30	65.13	81.42	24.03	80.11

จากตารางที่ 1 สรุปผลการดำเนินการทดลองการหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน เรื่อง เศรษฐศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามขั้นตอนของการหาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ชุดน้องไบบัวนักวางแผน 3 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบหนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 3 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.25/80.00 ขั้นที่ 2 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มย่อย จำนวน 9 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.81/80.37 และขั้นที่ 3 ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแบบภาคสนาม จำนวน 30 คน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.42/80.11 หมายความว่าหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน เรื่อง เศรษฐศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 81.42/80.11 ตามเกณฑ์ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน กับการเรียนแบบปกติ

หลังจากผู้วิจัยนำหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผนไปใช้กับกลุ่มทดลองคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/2 จำนวน 30 และกลุ่มควบคุมคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/3 จำนวน 30 คน โดยเก็บคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียนเพื่อหาค่า t-test ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตาราง

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนวิชาสังคมศึกษาเรื่องเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผนกับการเรียนแบบปกติ

กลุ่ม	n	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	30	9.03	3.23	1.697	.100
กลุ่มควบคุม	30	8.53	2.54		

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน เรื่องเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .05 แสดงว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความรู้พื้นฐานไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องเศรษฐศาสตร์ ของนักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผนกับการเรียนแบบปกติ

กลุ่ม	n	$\bar{x}$	S.D.	t	Sig.
กลุ่มทดลอง	30	23.90	3.94	11.186	.000
กลุ่มควบคุม	30	15.00	3.77		

* $P \leq .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน เรื่องเศรษฐศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. หาประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ชุดน้องไบบัวนักวางแผน เรื่องเศรษฐศาสตร์ ประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน เรื่องเศรษฐศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าประสิทธิภาพ 81.42/80.11 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดของ E1/E2 คือ 80/80 ตามที่กำหนดไว้ เนื่องมาจากการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน เรื่องเศรษฐศาสตร์ เกิดจากการที่ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างตัวบุคคลกับการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับในช่วงวัยและเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตัวอย่างและทบทวนความรู้อยู่เสมอการจัดการเรียนการสอนด้วยหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน เป็นการกระตุ้นเพิ่มความสนใจให้กับผู้เรียนเนื่องจากภายในหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน จะประกอบ ด้วยรูปภาพที่มีสีสันสวยงาม สอดคล้องกับเนื้อหาที่น่าสนใจ มีเนื้อหาที่กระชับเข้าใจง่าย เหมาะสม

กับช่วงวัย จึงช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น และยังมีแบบฝึกเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งยังช่วยกระตุ้นความคิด จึงทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ มีความสุขในการเรียนการสอนและได้ความรู้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ (ภัสสรดา เป็นใจ, 2561) ทำวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมาย ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบึงอ้ายเจียม ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ พบว่า ประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ วิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมาย ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า หนังสือเสริมประสบการณ์มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.33/82.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 อีกทั้งยังอีกทั้งสอดคล้องกับ จาง หยวง (ZHANG YUAN, 2559) ทำวิจัยเรื่อง การสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ภาษาไทย เรื่อง เทศกาลสำคัญของจีน ผลการวิจัย พบว่า หนังสือเสริมประสบการณ์ภาษาไทย เรื่อง เทศกาลสำคัญของจีนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.80/81.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และสอดคล้องกับ (ชนานันท์ พงศ์ศิริ, 2559) ทำวิจัยเรื่อง การสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ชุด ประเพณีสำคัญของชาวล้านนา ผลการวิจัย พบว่า หนังสือเสริมประสบการณ์ ชุด ประเพณีสำคัญของชาวล้านนา มีประสิทธิภาพ (E1) คิดเป็น ร้อยละ 89.06 และมีประสิทธิภาพผลลัพธ์ (E2) คิดเป็น ร้อยละ 89.12 ดังนั้น การหา ประสิทธิภาพของหนังสือเสริมประสบการณ์ $E1/E2 = 89.06/89.12$ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐศาสตร์

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง เศรษฐศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน สูงกว่าการเรียนแบบปกติ พบว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง มีค่า 23.90 คะแนน และกลุ่มควบคุมมีค่าเท่ากับ 15.00 คะแนน จึงสรุปได้ว่า นักเรียนที่เรียนด้วยหนังสือเสริมประสบการณ์ ชุดน้องไบบัวนักวางแผน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังสูงกว่าวิธีการเรียนแบบปกติสูงกว่าการเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ (ศิริประภา จังพานิช, 2557) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเรื่อง ชุมชนคนไร่ชิง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนรู้ หลังใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องชุมชนคนไร่ชิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยผลการเรียนรู้หลังใช้สูงกว่าผลการเรียนรู้ก่อนใช้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับ (ชัยพิวัชร ฉาสันเทียะ, 2561 : 1-7) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่องอารยธรรมโลก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีวิทยา ๒ ในพระราชูปถัมภ์ฯ ที่เรียนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์กับการเรียนแบบปกติ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์สูงกว่า การเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Violeta F. and Rosita P. 2021 : Abstracts) ได้ทำการศึกษาการเปรียบเทียบการสอนแบบเลคเชอร์ และใช้หนังสือเสริมประสบการณ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนในวิชานิติศาสตร์ จากการศึกษาพบว่า

การศึกษานี้มุ่งเน้นเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการพัฒนาการเรียนรู้แบบเลคเชอร์และการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ในเรียนในวิชานิเวศวิทยาในมหาวิทยาลัยดอน มาเรียโน มาคอส เมมโมเรียล สเตท ประเทศฟิลิปปินส์ การศึกษานี้จัดทำขึ้นจากการส่งเสริมและการเก็บคะแนนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน 44 คนในวิชานิเวศวิทยา โดยแบ่งออกเป็นสองกลุ่ม กลุ่ม เอ นักเรียน 22 คน ใช้วิธีการสอนแบบเลคเชอร์ และ กลุ่ม บี 22 คนใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ในการสอน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ความถี่ และเปอร์เซ็นต์ในการวัดความสามารถของทั้งสองกลุ่มจากการสอบก่อนการทดลองและหลังทดลอง และการสอบที่ทดสอบเพื่อหาค่าความแตกต่างของความสามารถทั้งสองกลุ่ม คะแนนการทดสอบของทั้งสองกลุ่มอยู่ที่ 59% ก่อนการทดลองเริ่มการสอนแบบเลคเชอร์และใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม เอ อยู่ที่ 89% หลังการทดลอง และ 21.38% ของการพัฒนา และ คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม บี อยู่ที่ 90% ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี คิดเป็น 23.09% ของการพัฒนา ทั้งสองกลุ่มมีการพัฒนาในวิชานิเวศวิทยาหลังการทดสอบอย่างเห็นได้ชัด แต่การใช้หนังสือเสริมประสบการณ์มีการพัฒนาที่ดีกว่า

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยและการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ ควรมีการศึกษาพัฒนาหนังสือเสริมประสบการณ์ เอกสารประกอบการสอน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะพัฒนาวิธีการสอน หนังสือประกอบการเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติมในเนื้อหา กลุ่มสาระอื่น ๆ
2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย การจัดการเรียนการสอนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ ทำให้ผลการเรียนของผู้เรียนดีขึ้น บุคลากรในโรงเรียนและผู้วิจัยควรมีการศึกษา และพัฒนาต่อหนังสือเสริมประสบการณ์ที่สร้างขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายในระดับชั้นอื่น ๆ
3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ จากการวิจัยพบว่า ผลการใช้หนังสือเสริมประสบการณ์ในครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์เป็นแนวทางให้ครูสามารถนำไปจัดกิจกรรม ในการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการอ่าน เพิ่มความรู้ให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุวิทย์สาสน์.
- อรนุช ลิมตศิริ. (2557). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชนานันท์ พงศิริ. (2559). *การสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ชุด ประเพณีสำคัญของชาวล้านนา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ลภัสรดา เป็นใจ. (2561). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา เรื่อง กฎหมาย ของ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบึงอ้ายเจียม. *วารสารออนไลน์บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. 1-7.
- ชัยพิวิธ ฉาสันเทียะ. (2561). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่องอารยธรรมโลก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีวิทยา ๒ ในพระราชูปถัมภ์ฯ ที่เรียนโดยใช้หนังสือเสริมประสบการณ์กับการเรียนแบบปกติ. *วารสารออนไลน์บัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*. 1-7.
- ศิริประภา จังภาณิช. (2557). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเรื่อง ชุมชนคนไร่ขิง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- หยวน จาง. (2559). การสร้างหนังสือเสริมประสบการณ์ภาษาไทย เรื่องเทศกาลสำคัญของจีน. *พินเนศวร์สาร*. 12 (1), 130-135.
- Violeta F. & Rosita P. (2021). Comparison between the Use of Lecture and Workbook in Improving the Academic Performance of Students in Ecology. *Turkist Journal of computer and Mathematics Education*, 12 (6), <https://turcomat.org/index.php/turkbilmat/article/view/8426>

The Importance of the Application of Han Folk Songs in the Vocal Music Lessons of Freshman Students in Guangzhou, The People's Republic of China

Lin Guojun,
Pranote Meesorn and Nayos Sartjinpong
Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

The purpose of this paper is mainly in two aspects: first, it provides a feasible plan for the popularization and implementation of Chinese Han folk songs in the music education of colleges and universities in Guangzhou; Secondly, it points out the feasible development direction for the development of Chinese national vocal music. This paper adopts the research methods of investigation, observation, and literature analysis, synthetically compares the academic theory, fully considers the development of Han folk songs to the inheritance and development of Chinese traditional music and Chinese national vocal music.

The research shows that popularizing Han folk songs in college education is of great significance to solve and break through the problems of Chinese national vocal music breaking away from traditional Chinese folk songs and the lack of development impetus of Han folk songs. To solve the above problems, this paper puts forward relevant measures about the popularization of Han folk songs in college music education, hoping to promote the development of Chinese traditional folk music education and promote the continuous development of Han folk songs and Chinese national vocal music in a good direction.

Keywords: Han folk songs; Chinese national vocal music; music education; Gansu "Flowers"; Northern Shaanxi "Xintianyou"

Introduction

Chinese folk songs have a long history and their development started late. In the early 20th century, the corresponding folk song system was gradually formed. Han folk songs were originally oral songs created by working people in order to express their thoughts and feelings and were constantly processed and improved in the process of inheritance. Han folk songs originate from people's life (Huang, 2012). The music language is simple and concise, the music image is vivid, and the expression techniques are rich and diverse. Chinese folk songs of the Han nationality have a long historical tradition and are often associated with music and dance in the ancient primitive society. Due to the large number of ethnic groups and vast territory, the Han folk songs in each region also have their own characteristics, beautiful scene, and together become the foundation of the development of Chinese music and culture. Various musical art forms, such as instrumental music, song, and dance, Quyi, opera and other musical cultures often absorb nourishment from the folk songs of the Han nationality, and thus promote its continuous development and improvement. Professional music creation often takes folk songs of the Han nationality as the material, or quotes the original songs, or extracts fragments, or draws on their singing styles to develop and create (Chen, 2022).

* Received: June 19, 2023; Revised: June 27, 2023; Accepted: June 28, 2023

Han folk songs were created by the Han people in China before there were words and music. In the long course of history, folk songs were created by oral singing by the working people, and the oldest songwriting preserved the essence of ancient Chinese folk songs in the form of poetry. For thousands of years, the Han people have created a splendid music culture (Long, 2021). Han folk songs in the history of Chinese folk music is not optimistic, and even some decline, among which the most important reason is that people's overall understanding of Han folk songs is not enough, the scope of understanding is limited, and the ideological consciousness of the ethnic vocal music is weak, which leads to the continuous decline of the development level of Chinese ethnic vocal music. Fortunately, in recent years, the academic circle has continuously called for the development of national vocal music and the excavation of Chinese traditional folk songs, and the relevant departments of the state have also increased the impetus in the development of Chinese folk songs. Therefore, the voice of revitalizing Chinese national vocal music is more and more strong, and the development of national vocal music has a new impression (Miao, (2010).

Han nationality has its special status from the perspective of the whole country because of its large population and long history of cultural development. The folk songs of the Han nationality are widely distributed in different regions. Due to the differences in natural environment and dialects, the folk songs of the Han nationality are diversified in style and basically stereotyped in categories. In terms of musical characteristics, it can be summarized into three types: haozi, folk song and minor tune (Zhao, 2018).

The emergence and development of national folk music is closely related to historical culture, political background, ecological environment, human geography, population factors, language characteristics, living habits and so on. Chinese folk songs are interrelated with the music of all nationalities in the world, and they are different in shape and color. Chinese folk songs are basically oral singing, improvisation, and the differences are mainly reflected in language and customs. Therefore, today we study the Han folk songs, we must proceed from the reality, pay attention to the point of emphasis, grasp a good sense of proportion, and study it step by step (Jiang, 2019).

Research Objectives

- 1) To study the feasible plan for the popularization and implementation of Chinese Han folk songs in the music education of colleges and universities in Guangzhou
- 2) To study the feasible development direction for the development of Chinese national vocal music.

Research Methodology

This study adopts qualitative research method to study the popularization and application of Han folk songs in vocal music classes of freshmen in Guangzhou.

The object of this study is the first-year college students. Twenty students in the first semester of the first-year college in 2022 in Huizhou University, Guangdong Province, are divided into two groups.

This study takes music majors and non-music majors of freshmen in Huizhou University of Guangdong as the research objects. This study adopts purple-oriented sampling and divides 20 sampled students into an experimental group of 10 according to their majors.

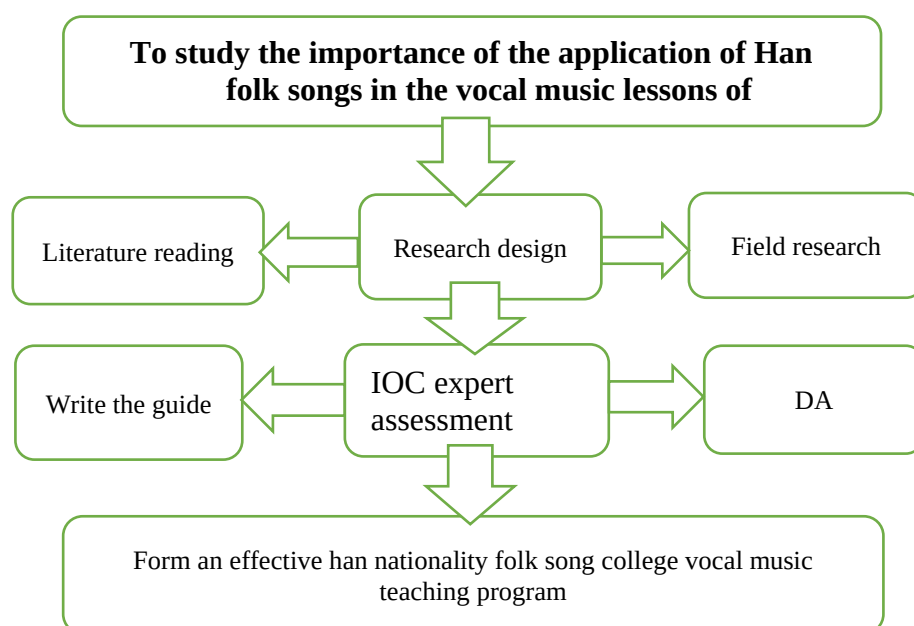
Research Scope

Location: Guangzhou, China

Time: October 2022

Research content: The importance of the popularity of Chinese Han folk songs in vocal music classes of freshmen in Guangzhou

Research Conceptual Framework

Research Findings

Create Guidebooks

Section 1: Types of Chinese folk songs

Chinese folk songs can be roughly divided into three categories: Haozi, folk songs and minor tunes. The classification of folk songs is helpful to understand and study the relationship between folk songs and people's life, the social function of folk songs, the musical expression methods, singing characteristics and other problems. Folk song is the working people in the practice of social production activities lyrical oral creation of songs, it is the crystallization of the collective wisdom of Chinese working people. Chinese folk songs, which can be traced back to primitive society, are part of the national folk music with the earliest generation and the most extensive spread.

The creation of folk songs is simple and free because of its objectivity and randomness. Some songs may not have a strict form of music, but the structure of Chinese folk songs is nothing more than the mold, the same head for the tail, the fish bite the tail and screw the top of the form. The melody characteristics of folk songs are generally divided into three types, namely open type, closed type and decorative type. The melody interval of open folk songs is relatively large, the rhythm is relatively loose and free, and the tone is wide and long and full of lyric characteristics. Most folk songs, haozi songs and some folk songs of ethnic minorities contain such melody patterns, such as the northwest folk song "Go up to the mountain and

look at the plains". Crenel type melody interval beat relatively small, single rhythm, calm tone, and narrative characteristics, in various folk songs in the "crenel sentence", part of the labor songs, ancient songs, worship songs, children's songs and ballads include this kind of melody. Decorative melody interval, this kind of song melody changes frequently, the rhythm is more fluid, the tone is graceful, gorgeous, detailed, generally with flowers decoration and other characteristics.

The lyrics of Han folk songs are not fixed, and there is no regular rhyme, so there is also the possibility of innovation in the improvisation processing and adaptation. In China, due to differences in different regions, languages, and customs, even the same song may have different lyrics and rhythms. Especially, some rhymes in the lyrics are basically the same as "bridge words". For example, in "A Little Wagon is Long and Long", "then" and "whooping" in the lyrics are written as "coming", "whooping" or "whooping" in some local folk songs. Folk songs have no fixed structure, with long and short lyrics and a flexible and free syntax. In the process of creation and development, folk songs of Han nationality reflect people's thoughts, feelings and living conditions. For example, Anhui folk song "A Little Wagon is Long and Long" (see the picture below)

Figure 1 Xiao Shui Che Chang You Chang
Source: Lin Guojun

1. Musical structure of Han folk songs

The form of Han folk songs is generally formed by expanding the basic structure, which is also the common form structure of general vocal music works. Some songs often reflect the structure of two and a half sentences, which is actually a half sentence in the next sentence, or some of the two sentences after the addition of the second half sentence. In addition, the three-sentence structure is also developed from the two-sentence structure, and the structural form is usually shown as "up and down" or "up and down". There is also the "lifting and closing" form, which is the compression of the four-sentence structure. The form of four-sentence and half-sentence structure is developed by adding one or half sentence "interlining" to the four-sentence structure. Generally, it is added to the end of the third sentence to foil the fourth sentence to achieve the role of connecting the preceding and the following, so that the end of the sentence is more prominent and complete. In addition, there is another "five sentences", which is to add one sentence after the four sentences as a motif. This form is more common in southern folk songs.

Improvisational structure is very common in the creation of folk songs, especially the use of this technique is more prominent in folk songs.

This form is mainly in the structure of the length of free, flexible, expansion and compression play a great role in rhythm, rhythm, basic structure and expansion of the structure of the free, at any time to increase the possibility of new music material. The most representative form of this form is "single sentence", in which a complete tune is used to sing a lyric. Some lyrics are too many, and the same tune is simply repeated or changed repeatedly, which may change at any time because of the length of the lyric. It is highly improvisational and generally appears in folk songs and haozi. For example, Sichuan folk song "When will Sophora Blossom" (see the picture below)

Figure 2 Huai Hua Ji Shi Kai
Source: Lin Guojun

2. Melodic elements of Han folk songs

Compared with other ethnic minority folk songs, Han folk songs not only have the same place, but also have unique charm. From the perspective of melody of Han folk songs, melody can be divided into two important parts: "tone" and "rhythm". Although Han folk songs are originated from folk, some songs' expression forms and temperament show typical regional characteristics. However, no matter which region of the Han folk songs need to develop on the basis of certain temperament, and to meet the physiological characteristics of human folk singing conditions.

Due to the differences in regional features and historical background, the folk songs of the Han nationality in the north and the south are different in terms of structure and rhythm. The folk songs of the Han nationality in northern China are characterized by more melodies and less regularity in rhythm. In southern Han folk songs, the melody is more progressive, the rhythm is regular, the melody lines are twists and turns, and the music style is mainly lyricism.

2.1 "Haozi"

There are five types of bugle: handling Haozi , engineering Haozi , farming Haozi and fishing Haozi e. The music of Haozi is strong, bold, and bold, and the music is full of

rhythm. Its strength, weakness, width, and narrowness directly reflect the rhythmic characteristics of the rhythm of the labor rhythm. Such as sichuan folk song "familiar boatman song", shown in the sail on the river of calm mood, speed slow, melodious melody, gently, led the melody with sichuan opera Gao Qiang lasting appeal, the end of the song, boaters with strong rhythm of the rolled pulp sing 6 - | -- - | harmony, 1 with led corresponding to each other. The characteristics of Haozi: sonorous tunes, impassioned generous, calm, and powerful. One person makes, many people and, the music style perseverance simple, bold, and bold, it is an indispensable cultural gene in Chinese folk songs. For example, Sichuan folk song "Pingshui Haozi" (see the picture below)

Figure 3. PingShuiHaozi
 Source: Lin Guojun

2.2 “Shange”

Folk song is a vocal music genre produced in the working life in the mountains. It has a high, bright tone and free rhythm.

Flexible and changeable, is a direct expression of personal feelings of a folk song. It is a popular folk song among the working people, with a wide range of content and strong improvisation. There are folk songs in most areas of our country, and the names of folk songs are different because of their national customs. The characteristics of folk songs are strong improvisation, singing along with the compilation, many folk songs singers are touching the scene, blurt out. It reflects not only love life, but also natural scenes, working life, revolutionary struggles and class contradictions in the old society.

The type of mountain songs is mainly divided into three big categories in our country: Gaocavity mountain songs, flat cavity mountain songs and short cavity mountain songs. First, Gaoqu folk songs, high tunes, loud voice, free, wide vocal range, the melody of the beat sex is very big, free rhythm, long drawl, the singer is free to extend the sound more, generally for young men and women duet, adult men with falsetto singing. Second, the Pingqiang folk song has a relatively free rhythm, a long tune, a smooth melody, and a beautiful and delicate emotion. Pingqiang folk song is a kind of multi-variant, the melody uses the double technique of rapid rhythm type or free extension tone combination, the music image is more vivid and flexible. Third, short Chinese folk songs are called "low Chinese folk songs" in some areas. It has a beautiful, soft tune, less drawl, and a wide vocal range. The lyrics and songs are usually one word and one tone, and the rhythm is regular.

The music form of folk songs is mainly manifested as free and unrestrained music, loud tones, cheerful emotions, and long tunes. In the singing process, prolonged tones and drawl are widely used. The rhythm is relatively free, the structure of the paragraph is relatively simple, but the structure of the inside of the phrase changes more techniques. Generally, the upward extension, or "upper long tone", is used, which is the most common melodic feature of mountains and the most typical artistic expression technique in the form of mountain songs. For example, Shanbei folk song "Drive the Animal Spirit" (see the picture below)

Figure 4. Gan Shengling
Source: Lin Guojun

2.3 Minor

Minor tunes are folk songs for people in their daily life, entertainment, celebration and other occasions. It is one of the folk songs of Chinese Han nationality, the largest number of folk songs, a wide range of applications, the form is regular, diverse techniques of expression, with twists and turns, detailed performance characteristics.

Because minor tunes are sung by professional or semi-professional artists and are inextricably linked with Quyi and opera, there are many factors for processing and refining, and lyrics and songs are less impromptu. Generally, they are more fixed and mature in artistic expression. According to the different content, minor tunes can be divided into four categories: lyric songs, humorous songs, children's songs and folk songs.

The musical expression of the minor key is characterized by its strong tone and smooth melody, which often implies the story, or the landscape customs, or with the help of historical legends, and euphonically expresses the inner friendship. The expression technique is relatively detailed, and it is good at expressing the contradictory and complex inner world, implying the inner original intention, and the development process of things with twists and turns of multiple layers. The form presented is regular and full of embellishments. For example, Jiangsu folk song "Jasmine Flower" (see picture below)

茉莉花

抒情、优美地 江苏民歌

5 好 一 朵 美 丽 的 茉 莉 花， 好 一 朵 美 丽 的 茉 莉 花。

9 芬 芳 美 丽 满 枝 丫 又 香 又 白 人 人 夸。

13 让 我 来 将 你 采 下 送 给 千 万 家。 茉 莉

花 呀 茉 莉 花。 间奏略

Figure 5. Mo Lihua
Source: Lin Guojun

2.. Local characteristics of Han folk singing

2.1 Common and personalized characteristics

The author has described the stylistic characteristics of Han folk songs in some regions of China. It is undeniable that northwest folk songs have something in common with folk songs of other provinces and regions, which may be the basic connotation of folk songs as artistic media. Such as vigorous and powerful, this can be said to be the common characteristics of various parts of China's labor haozi. But in the whole northwest region not only folk songs, labor songs have these characteristics, in some Yangge, minor tunes also have different degrees of performance with this rugged temperament. Therefore, it is against the rules and reality to think that the style characteristics of northwest folk songs are completely different from those of Han folk songs in other provinces. On the other hand, it is unrealistic to think that the style characteristics of Han folk songs in the whole country are the same. For example, Gansu flowers and Qinghai flowers are different to some extent, while Northern Shaanxi folk song is the most prominent in the whole northwest folk song field. Most of Qinghai flowers are like minor style with fast rhythm and free melody, while some are similar to mountain songs with high voice and long tone, such as Qinghai Hui folk song "Snow-white Dove". And Gansu folk songs because of the border with northern Shaanxi, so Gansu folk songs always have obvious "Xintianyou" flavor, but the unique spirit of Gansu folk songs is obvious, such as Gansu folk songs "green walking green", "Sister's Shandan flowers open", "Down Sichuan" and so on. According to the above situation, therefore, we should pay special attention to the singing of folk songs cannot be the same, we must pay attention to the local characteristics of folk songs. The stylistic characteristics of folk songs are not invariable things, they are bound to change with the different people's lives and the changes of The Times, but the essential things belonging to the working people will always exist. For example, Gansu folk song "Sister's Shandan Flowers Bloom".

2.2 Regional colors in folk singing

Regional color refers to the local characteristics of a place, which is an important part of the style characteristics of folk singing, can also be said to be different from other folk songs in the primary sign. To sum up, the regionalization characteristics of folk song singing can be summed up in the following aspects: First, every place has its own ethnic dialect. Even if a nationality is in a different area, its dialect is also different. Language factor is an important part of regional color. The ebb and flow of many folk tunes is influenced by the tone of the language. The common pronunciation at the end of words in folk songs has its own characteristics in every place. For example, in northern Shaanxi folk songs, "ah, hi, whew, howl" and so on become "hey, yi, ow" and so on in other areas. Second, the local characteristics of various interlining words, interlining sentences. Such as "Whoops, whoops, whoops, whoops", etc. These contrast words are especially prominent in northwest folk songs. Third, various grace notes and variations formed by the influence of local dialect pronunciation. For example, in northern Shaanxi folk songs, the upper glissando, lower glissando, trill and coloratura are often used to decorate the tune of the song.

3. Some important skills in local folk singing

Local folk songs are an art as well as a knowledge. We learn to sing folk songs, master the characteristics of the local language, but also understand its style and flavor, which is only half the solution to the problem, and the other half is to learn some important skills of folk singing. The style characteristics of folk songs, it depends on the singer's singing skills to support, otherwise just grasp the style characteristics, no good singing skills and singing skills or performance of the inherent charm of folk songs.

The most common singing techniques in local folk songs are only these types of singing, vibrato and glissando. The so-called Gao Qiang singing method mainly refers to the use of falsetto in the high voice area in folk singing, that is, the head cavity echo point. This point is particularly important in northwest folk songs, especially in northern Shaanxi folk song "Xintianyou" singing, Gaoqiang singing is basically "common". Vibula singing and burlesque singing are also one of the commonly used skills in northwest folk songs. In Gansu folk song Flowers and Shaanxi folk song Xintianyou singing, burlesque singing is often a decorative feature to increase the color. Singers often increase the emotion of the whole song through up burlesque and down burlesque singing. Vibrato singing is essential in flower singing, because the "lining", "reducing" and "playing the tongue" are often decorated with vibrato.

From the singing of folk songs and the development of folk songs in different regions, almost no folk songs are without ci

It is not only mood words, but also decorative words of local color. Some music phrases are completely displayed by the lining words. It can also be said that the lining words and the singing method of the lining words are the basic requirements and necessary means of singing folk songs, as well as the most basic conditions for mastering the singing style of folk songs.

Section 2: the Han folk song teaching methods

1, the way of national vocal music development

The development of Chinese national vocal music is bound to be "pluralistic". Pluralistic coexistence and local characteristics are the characteristics of the current vocal music education in China. Chinese national vocal music is a relatively complex unity,

including folk songs of Han nationality and other ethnic minorities, rap music and opera music.

The characteristics of Chinese national vocal music is the sound standard, natural, strong appeal, enunciation words clear, flexible breath, in the real falsetto conversion use freely, vocal area unity, wide range, sweet voice, strong and soft very expressive.

With the development of society and the continuous improvement of people's living standards, people's aesthetic concept and auditory system have also changed. Now, the Internet information age has broadened people's vision, and the music works that initially satisfied people have gradually withdrawn from the market with the improvement of life concept. In fact, in recent years, the creation and singing of national vocal music have a distinct sense of The Times, in line with the development standards of The Times to create no matter from the concept of singing or singing form, with the pace of the trend of The Times. In a word, with the development of the society, people have a new concept and identity for the evaluation of beauty, which also includes the enrichment and renewal of the national traditional concept of vocal music art and creates conditions for the diversified development of national vocal music.

1.2. Principles for the development of Chinese National vocal Music

On the way of the innovation and development of Chinese vocal music art, we should always adhere to the idea of "self-oriented, reference as supplement". To focus on myself is to reflect the backbone of the development of national vocal music and create popular national vocal music works. In the process of accepting foreign vocal music, we must think rationally and carefully, not blindly to imitate, not to copy. Music art is the language of the world, and the development path of vocal music should not be too conservative or too open. If it is too strict with the fundamentals, it will become old-fashioned. If it learns from too much, the personality traits of national vocal music and the essential attributes of folk songs will change There you go.

1.2.1 Be Self-centered

This is the principle of the development of Chinese national vocal music. It is not only the excavation and protection of Chinese folk songs and folk singers to bring forth the new, the most important is to study the development and innovation of national vocal music and inherit the excellent traditional culture, and constantly refine the scientific, theoretical, systematic, and national singing method. Based on learning from western Bel canto singing, Chinese folk singing absorbs nourishment from Chinese Han folk songs and constantly improves and innovates itself.

"Self-oriented" means to take Chinese national vocal music culture as the guide, Han language and dialect as the main body, through the exchange and mutual learning with western culture and various ethnic music to learn and communicate to make up for the weak, to make Chinese national vocal music develop healthily and rapidly.

1.2.2 Reference is auxiliary.

Practice has proved that any cultural form will be more perfect if it absorbs foreign factors.

The development process of Chinese vocal music art, we take the traditional culture as the starting point, with the international vision of change, development, movement to look at the Chinese national vocal music art, in inheriting Chinese folk songs, we should constantly according to the actual needs of the infusion of new content, new elements, new styles, this continuous absorption of new elements, in essence is the inheritance of traditional

vocal music art. At the same time, it is also the correction of their own weaknesses, which is the enrichment and creation of the traditional Chinese vocal music art. Only by respecting style differences, acknowledging the relativity of artistic value standards of various ethnic vocal music and advocating the importance of inheritance and development of various ethnic vocal music, can Chinese ethnic vocal music find the right starting point and foothold, and find its own development advantages and position.

Discussion

Implementation of Chinese Han folk songs in the vocal music classes of students in Guangzhou University. The purpose of this study is to popularize the teaching of Han folk songs to college music education, so that students can fully understand Chinese traditional folk songs in school music education, so that students can learn to sing Han folk songs in music class, which is conducive to improve students' deep understanding of Chinese traditional folk songs and have a deeper understanding and learning of Chinese Han folk songs (Zhao, 2018). However, it is found in the survey that almost all colleges and universities in China have not popularized Chinese Han folk songs, and some schools are too light in the description of Han folk songs involved in the teaching of Chinese folk music, and there are serious defects in the teaching of folk songs (Jiang, 2019). As a result, students have no interest in learning in the music class and have very little understanding of traditional folk songs. Moreover, some students do not know what traditional folk songs are, which is the defect and deficiency of the education and teaching of folk music. This paper is to advocate the popularization of Chinese Han folk songs in college music education, which is forced by the current form of folk music education.

Conclusion

This study has made a lot of investigation on the popularization and implementation of Chinese Han folk songs in the vocal music classes of students in Guangzhou University. The purpose of this study is to popularize the teaching of Han folk songs to college music education, so that students can fully understand Chinese traditional folk songs in school music education, so that students can learn to sing Han folk songs in music class, which is conducive to improve students' deep understanding of Chinese traditional folk songs and have a deeper understanding and learning of Chinese Han folk songs. However, it is found in the survey that almost all colleges and universities in China have not popularized Chinese Han folk songs, and some schools are too light in the description of Han folk songs involved in the teaching of Chinese folk music, and there are serious defects in the teaching of folk songs. As a result, students have no interest in learning in the music class and have very little understanding of traditional folk songs. Moreover, some students do not know what traditional folk songs are, which is the defect and deficiency of the education and teaching of folk music. This paper is to advocate the popularization of Chinese Han folk songs in college music education, which is forced by the current form of folk music education.

Of course, there are some difficulties in popularizing Han folk songs in colleges and universities at the present stage, including the formulation and implementation of policies of the Ministry of Education, the allocation of Han folk songs and vocal music textbooks and the setting of music courses in schools. However, the fundamental reason for this situation is that the teaching of Chinese national vocal music is not closely combined with Chinese Han folk

songs. Chinese national vocal music pays more attention to the introduction of this plate in the two aspects of "introducing" and "going out". Therefore, Chinese national vocal music presents a situation of "one thousand people with one voice" and "one thousand people with the same voice". This study is to advocate Chinese national vocal music in the "go out" more efforts, and go out is not a slogan, we need to prove with practice, how to find a national vocal music development road that not only conforms to the international standard of vocal music, but also reflects the Chinese taste, Chinese charm, Chinese grace, Chinese charm, etc. Its starting point and foothold are Chinese Han folk songs.

Therefore, the healthy development of Chinese national vocal music cannot be separated from the nourishment of Chinese traditional folk songs and the theoretical support of the singing characteristics of Chinese Han folk songs. Only by popularizing Han folk songs in vocal music teaching in Chinese colleges and universities can the development of traditional music be well promoted, and only by popularizing folk songs teaching can the essence of vocal music education in schools be brought into play. Only when the teaching of Chinese national vocal music is closely related to, closely cooperated with, and highly integrated with Chinese Han folk songs, can the teaching of Chinese national vocal music get out of the Chinese character.

Recommendation

Theoretical Recommendation

In vocal music teaching, we must realize the importance of language in vocal music, adopt scientific teaching methods, and encourage students to grasp vocal music language correctly, to sing some local folk songs with ease and skill.

Vocal music teaching must do "individualized teaching", cannot be generalized, class a hat. Special attention should be paid to the development of students' personality, personality thinking is a kind of idea that must be adhered to in vocal music teaching, vocal music teaching should try to avoid the situation of "one thousand people with one voice, ten thousand people with the same cavity". In particular, the teaching of Han folk songs should not only pay attention to the depth and width, but also grasp the vertical development, so that students should have the development space of thinking creation. The concept of vocal music learning is more vague, is a kind of invisible things, and vocal music learning should not only have a systematic and comprehensive, scientific method of sound, but also to highlight the personality characteristics, which all depends on a teacher's comprehensive quality to shape, so, teachers in the process of teaching vocal music must have a solid theoretical knowledge reserve and rich personal experience, Only in accordance with the actual situation of students and the characteristics of the harmony line to develop a learning plan, has reached the learning goal.

Practical Recommendations

In the educational work, the teacher's function has two meanings, one is to teach, the other is to learn. And in the teaching of vocal music art, the teacher's responsibility is particularly important, because vocal music art is a kind of intuitive art, he is formed by the vocal cords of the voice of the human body and the combination of tone and language art, compared with instrumental music, has a very obvious mold, vocal music art with language description, more direct and specific expression of people's subtle emotions. Therefore, vocal music teachers in teaching students singing, must be different from person to person, according to their aptitude, on the basis of outstanding personality to achieve scientific norms.

References

- Chen, S. (2022). *Introduction to Chinese Folk Music*, Shaanxi Tourism Publishing House.
- Huang, L. (2012). *Chinese Ethnic and Folk Music Course*. Jinan University Press.
- Jiang, M. (2019). *Chinese Folk Music*, Higher Education Press, 3rd Edition.
- Long, Y. (2021). *Study Notes on Folk Songs of Northern Shaanxi*. Shaanxi Normal University Press
- Miao, J. (2010). *On Melody of Han Folk Songs*. China Literature Association Publishing House.
- Zhao, D. (2018). *Study on Han Language and Melody Li Xi 'an*. Modern Publishing House.

แนวทางการสร้างความโปร่งใสในการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพ

ระดับท้องถิ่น กรณีศึกษา : กองทุนหลักประกันสุขภาพ

ระดับท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี

Guidelines for Creating Transparency in the Management of the Local Health Security Fund Case Study: Local Health Security Fund Saraburi Province

ยุทธชัย รำไพวรรณ และ ปธาน สุวรรณมงคล

มหาวิทยาลัยรังสิต

Yutthachai Ramphaiwan and Pathan Suwanmongkol

Rangsit University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ramphaiwan.yutt@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ปัจจัยความสำเร็จ และแนวทางการสร้างความโปร่งใสในการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์กระบวนการกลุ่มคณะกรรมการกองทุนจาก 4 กองทุน และสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น รวม 16 คน แบบจำเพาะเจาะจง โดยใช้แบบสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย การแต่งตั้งคณะกรรมการ การพิจารณาอนุมัติโครงการ การออกกฎระเบียบหรือประกาศ การควบคุม กำกับ การใช้งบประมาณ การติดตามประเมินผล การให้คำปรึกษาและประชาสัมพันธ์
- 2) ปัญหา อุปสรรค พบว่าคณะกรรมการไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ ขาดความรู้ความเข้าใจ การบริหารกองทุน มีระเบียบไม่ชัด ขาดแผนการติดตามประเมินผลที่ชัดเจน ประชาชนมีส่วนร่วมน้อยและขาดความรู้ในสิทธิประโยชน์ของตนเอง
- 3) ปัจจัยความสำเร็จ พบว่ามีการใช้งบประมาณสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เน้นกระจายทุนให้ทุกกลุ่มเป้าหมาย ทุกภาคส่วนในชุมชนมีส่วนร่วมตรวจสอบ มีการเสนอและพิจารณาโครงการอย่างโปร่งใสตามระเบียบที่กำหนด จัดทำรายละเอียดและเปิดเผยข้อมูลได้ทุกโครงการ และมีการประชุมชี้แจงรายการรับจ่ายอย่างต่อเนื่อง

* วันที่รับบทความ : 26 พฤษภาคม 2566; วันที่แก้ไขบทความ 22 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 23 มิถุนายน 2566

Received: May 26, 2023; Revised: June 22, 2023; Accepted: June 23, 2023

4) แนวทางการสร้างความโปร่งใสในการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี มี 9 องค์ประกอบตามรูปแบบ “RUMPAIVUN Model” ได้แก่ 1)Regulation คือ จัดทำกฎระเบียบ ข้อบังคับ 2) Use Discretion คือ ใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจ 3)Manifesto คือ ผู้บริหารประกาศนโยบายการบริหารอย่างโปร่งใส 4)Participationคือการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง 5)Administration คือ การบริหารจัดการที่ดี 6)Information คือข้อมูลชัดเจนพร้อมเปิดเผย 7)Verifiable คือ การตรวจสอบได้จริง 8)Utility คือ การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อประโยชน์สาธารณะ และ 9)Normคือกำหนดแบบแผนการปฏิบัติ

คำสำคัญ: ความโปร่งใส; กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น

Abstracts

The research objective is to study situations, operations, problems, obstacles, success factors, and guidelines for creating transparency in managing the Local Health Security Fund in Saraburi Province. It is qualitative research. Collecting data was completed by interviewing seven groups of 4 fund committees and in-depth interviews with 16 experts related to their operation through specific interview methods using an interview form and content analysis. The results showed that;

1) Operations of the Local Health Security Funds in Saraburi Province consist of appointing committees, approving projects, issuing regulations or announcements, controlling, overseeing the use of budgets, monitoring and evaluation, and consulting and public relations.

2) Problems and obstacles are found that the committee did not understand their roles and responsibilities, lacked knowledge and understanding, had unclear fund administration, lacked well monitoring and evaluation plans, had less public involvement, and lacked knowledge of their benefits.

3) The success factors are found that the budget is used in line with the objectives by emphasizing the distribution of funds to all target groups, all sectors in the community are involved in the audit, the projects are proposed and considered transparently according to the specified regulations, every project can disclose the details and information, committees come from representatives from all sectors, along with meetings to clarify transactions regularly.

4) Guidelines for creating transparency in the management of the Local Health Security Funds in Saraburi Province are nine elements according to the "RUMPAIVUN Model" model. There are 1) Regulation, the preparation of rules and regulations 2) Use discretion, the use of discretion in decision-making 3) Manifesto, announcing the policy of transparent management by executives 4) Participation, the participation of stakeholders 5) Administration, good management 6) Information, the transparent and open information 7) Verifiable, which can be verified 8) Utility, spending budget for public benefit, and 9) Norm, setting an action pattern.

Keywords: Transparency; Local Health Security Fund

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการขยายตัวของการศึกษา การคมนาคมและการสื่อสาร สื่อสารมวลชน และเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้ก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวและเป็นแรงผลักดัน ทำให้การจัดการภาครัฐจะต้องปรับตัว เพื่อก้าวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการสนองตอบต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของประชาชน นำไปสู่การพยายามแสวงหากระบวนทัศน์ ในการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่มุ่งไปสู่การให้บริการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล (Beam, 2001 : 636) การดำเนินงานต่างๆ จึงต้องมีความระมัดระวังการดำเนินงานอย่างโปร่งใสและนำทรัพยากรที่มีอยู่ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมปัจจัยที่จะทำให้องค์กรมีการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ได้แก่ ทรัพยากร บุคคล ระบบฐานข้อมูล การบริหารการเปลี่ยนแปลง เพื่อสัมฤทธิ์ผลที่กำหนด โดยใช้หลักการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2556 : 2)

ความโปร่งใส มีความเกี่ยวข้องกับแกนหลักสำคัญ 3 ประการ คือ 1) ต้องทำให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ข้อบังคับ และนโยบายอื่นๆ ของรัฐได้รับการเปิดเผยสู่สาธารณชน 2) ต้องแจ้งให้กลุ่มบุคคลที่มีความสนใจทราบเกี่ยวกับกฎหมาย และข้อบังคับของรัฐ และสามารถเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และ 3) ต้องทำให้แน่ใจว่ากฎหมาย และกฎข้อบังคับต่างๆ ได้ถูกบัญญัติอย่างมีรูปแบบ ยุติธรรม และมีเหตุมีผล (Bellver and Kaufman, 2005 : 4) จุดเริ่มต้นของการบริหารงานแบบโปร่งใสจึงอยู่ที่ผู้นำองค์กร ซึ่งจะต้องตระหนักถึงการประพฤติตนและการแสดงออก ให้เห็นถึงความจริงใจในการปฏิบัติต่อผู้ตามตรงไปตรงมา เปิดเผย มีความซื่อสัตย์สุจริต มีจิตใจที่เป็นธรรม หากผู้นำองค์กรใดมีพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่ส่อไปในทางทุจริต กระทำการใดไม่สะท้อนถึงความโปร่งใส ย่อมมีผลต่อบุคลากรในองค์กรให้ประพฤติตามเช่นนั้นด้วย (บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ, 2554 : 33-48)

ตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 กำหนดให้คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สนับสนุน ประสาน และกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินงาน และบริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ได้ตามความพร้อมความเหมาะสม และความต้องการ โดยกำหนดให้มีการจัดตั้งกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ขึ้น นับเป็นนวัตกรรมทางสังคมที่สำคัญในระบบสุขภาพ เพื่อสร้างหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้แก่บุคคลในพื้นที่ โดยให้ได้รับค่าใช้จ่ายจากกองทุน รวมถึงสนับสนุนและกำหนดหลักเกณฑ์ให้องค์กรชุมชน องค์กรเอกชนและภาคเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรเข้ามามีส่วนร่วมเสนอขอรับทุนเพื่อนำไปแก้ไขปัญหาและพัฒนาสุขภาพให้แก่บุคคลในพื้นที่ (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, 2557)

ปัญหาความเสี่ยงที่ไม่โปร่งใสของการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น หรือพื้นที่ มี 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านที่ 1 การจัดสรรงบประมาณ ตั้งแต่การเสนอโครงการ และการอนุมัติโครงการ ได้แก่ 1) ไม่มีแนวทางการวิเคราะห์หรือการประเมินความเสี่ยงต่อการทุจริตในโครงการที่จะขอรับการสนับสนุน

งบประมาณ 2) ความเสี่ยงจากการอนุมัติโครงการในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อนได้ เช่น การอนุมัติโครงการให้แก่ผู้ใกล้ชิดกับคณะกรรมการกองทุนระดับท้องถิ่น เป็นต้น 3) ไม่มีแนวทางการวิเคราะห์ผลลัพธ์การใช้งบประมาณโดยเปรียบเทียบกับต้นทุนที่ใช้ไป ให้โครงการบางอย่างอาจไม่มีความคุ้มค่าและ 4) การอนุมัติแผนงาน/โครงการไม่เชื่อมโยงกับเป้าประสงค์ แนวทาง และวิธีการในแผนระดับท้องถิ่น เช่น แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนสุขภาพชุมชน เป็นต้น ด้านที่ 2 การบริหารงบประมาณ การเบิกจ่ายงบประมาณ และการใช้งบประมาณ ได้แก่ 1) ผู้ปฏิบัติขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้อง 2) เจ้าหน้าที่ขาดความตระหนักและมีความจงใจ โดยอาศัยช่องว่างของกฎหมายเพื่อกระทำการทุจริต 3) คณะกรรมการกองทุนฯ ขาดการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ให้ประชาชนทราบถึงการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ ส่งผลทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการแจ้งเบาะแสการทุจริต และ ด้านที่ 3 การติดตามประเมินผล และการรายงานผลการดำเนินโครงการ ได้แก่ 1) การรายงานผลการดำเนินโครงการยังไม่ชัดเจน ข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริงทำให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียขาดข้อมูลที่จำเป็นในการตรวจสอบ 2) การรายงานความคืบหน้าการดำเนินโครงการไม่มีความต่อเนื่องทำให้การติดตามการใช้จ่ายงบประมาณไม่มีประสิทธิภาพ 3) ขาดช่องทางการรายงานผลการดำเนินโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณด้วยภาพถ่ายหรือภาพวิดีโอ และ 4) ขาดช่องทางให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมประเมินผลโครงการ (สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2563 : 16-17)

ปัจจุบันจังหวัดสระบุรี มีจำนวนกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นทั้งสิ้น 108 แห่ง จากผลการประเมินเมื่อปี 2563 โดยใช้แบบประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ 2) ด้านประสิทธิภาพการบริหารเงิน 3) ด้านประสิทธิผลการสนับสนุนโครงการ และ 4) ด้านประสิทธิผลการได้รับประโยชน์เชิงรูปธรรม (ทางสุขภาพ) ผลการประเมินพบว่า อยู่ในระดับ A+ (90-100 คะแนน) เป็นกองทุนมีศักยภาพสูงเป็นที่ศึกษาดูงานแก่กองทุน อื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี ร้อยละ 13.9 ระดับ A (70-89 คะแนน) เป็นกองทุนมีศักยภาพดี ร้อยละ 56.5 ระดับ B (50-69 คะแนน) เป็นกองทุนมีศักยภาพพอใช้ ร้อยละ 13.0 และกองทุนที่ขาดความพร้อมเร่งพัฒนาระดับ C (น้อยกว่า 50 คะแนน) ร้อยละ 16.7 ตามลำดับ (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี, 2563) ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา แนวทางการบริหารความโปร่งใสตรวจสอบได้กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นของจังหวัดสระบุรี เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินการพัฒนากองทุนให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลและมีศักยภาพในการบริหารจัดการบรรลุตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์การบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรี
- 2) เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรค ของการบริหาร กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรี
- 3) เพื่อศึกษาปัจจัยความสำเร็จของการบริหาร กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นที่โปร่งใสในจังหวัดสระบุรี
- 4) เพื่อเสนอแนวทางการสร้างความโปร่งใสการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการสร้างความโปร่งใสในการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น กรณีศึกษา: กองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรี เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ แบ่งออกได้เป็น ขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) 2) สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 3) สนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ และ 4) คัดกรองตัวแปรและสังเคราะห์ องค์ประกอบการสร้างความโปร่งใสในการบริหารกองทุนฯ มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Analysis) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด และทฤษฎีการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพ แห่งชาติ พ.ศ. 2545 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล แนวคิดเกี่ยวกับความโปร่งใส และ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับนำมาพัฒนาสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ เพื่อ ค้นหาประเด็นการบริหารที่มีความโปร่งใส และปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการบริหารกองทุนหลักประกัน สุขภาพในระดับท้องถิ่น ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Information) ได้แก่ คณะกรรมการบริหารกองทุน หลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรี โดยเลือกแบบเจาะจง กับคณะกรรมการกองทุน ฯที่มี ประสบการณ์ในการทำงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี จำนวน 4 กองทุน ประกอบด้วย 1) กองทุนที่มีการ บริหารจัดการดีได้คะแนนผลการประเมินตั้ง 70 ขึ้นไป คือเทศบาลตำบลแสงผืน อำเภอมวกเหล็ก และองค์การ บริหารส่วนตำบลไผ่ขวาง อำเภอบ้านหมอ และ 2) กองทุนที่ได้คะแนนผลการประเมินต่ำกว่า 50 คือ องค์การ บริหารส่วนตำบลหินซ้อน อำเภอแก่งคอย และองค์การบริหารส่วนตำบลมิตรภาพ อำเภอมวกเหล็ก โดยใช้ แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามแนวคำถามการบริหารที่โปร่งใสซึ่ง มีเนื้อหา 4 มิติ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2553) ประกอบด้วย มิติที่ 1 ด้านนโยบายของผู้บริหารและ ความพยายามริเริ่มในการสร้างความโปร่งใส มิติที่ 2 ด้านความเปิดเผย การมีระบบตรวจสอบภายในและการมี

ส่วนร่วมของประชาชน มิติที่ 3 ด้านการใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจและมิติที่ 4 ด้านการมีระบบกลไกจัดการข้อร้องเรียน ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ปัญหาและอุปสรรค และแนวทางการสร้างความโปร่งใสในการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรี เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ ข้อค้นพบ เป็นบทสรุปต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 สัมภาษณ์เจาะลึก (In-dept Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ (Key Information) จำนวน 16 คน ได้แก่ 1) ผู้อำนวยการสำนักงานปราบปรามการทุจริตประจำจังหวัดสระบุรี 2) ผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 4 สระบุรี 3) ท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี 4) รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสระบุรี 5) หัวหน้ากลุ่มงานหลักประกันสุขภาพสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี 6) ท้องถิ่นอำเภอ 7) สาธารณสุขอำเภอ 8) ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 9) นายกเทศมนตรี 10) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 11) ปลัดเทศบาล 12) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 13) ผู้อำนวยการกองสาธารณสุขของเทศบาล หรือ หัวหน้ากองสาธารณสุของค์การบริหารส่วนตำบล และ 14) หัวหน้าฝ่ายการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 15) กำนัน และ 16) แกนนำชุมชนที่ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ไม่เป็นทางการ (Information Interview) โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนนำมาสรุปเป็นรูปแบบต่อไป

ผลการวิจัย

1. จากการศึกษาสถานการณ์การดำเนินงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี พบว่าจังหวัดสระบุรี มีประชากรทุกสิทธิรวม 717,854 คน ได้รับงบประมาณสนับสนุนทั้งสิ้นจำนวน 32,303,430 บาท ประชากรที่ได้รับสิทธิบัตรทอง (UC) จำนวน 437,583 คน ได้รับงบประมาณจำนวน 19,691,235 บาท คิดเป็นร้อยละ 60.96 ประชากรสิทธิอื่น (Non UC) จำนวน 280,271 คน ได้รับงบประมาณจำนวน 12,612,195 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.04 มีการจัดตั้งกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จำนวน 108 กองทุน ซึ่งประกอบด้วย กองทุนฯของเทศบาลเมือง จำนวน 4 แห่ง กองทุนฯเทศบาลตำบล จำนวน 34 แห่งและกองทุนฯขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 70 แห่ง จากรายงานการเบิกจ่ายงบประมาณของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ของจังหวัดสระบุรี ประจำปีงบประมาณ 2565 ทั้งหมด 108 กองทุน พบว่ามีเงินคงเหลือยกมา 55,760,234.71 บาท รายรับ 49,337,048.29 บาท รายจ่าย 54,221,741.42 บาท เงินคงเหลือยกมา 50,875,541.58 คิดเป็นร้อยละ 48.51 ของเงินคงเหลือ (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เขต 4 สระบุรี ณ วันที่ 30 กันยายน 2565) โดยทั้ง 108 กองทุนมีกระบวนการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพ ระดับท้องถิ่น ประกอบด้วย การแต่งตั้งคณะกรรมการ การพิจารณาอนุมัติโครงการ การออกกฎระเบียบหรือประกาศ การควบคุม กำกับกับการใช้งบประมาณ การติดตาม ประเมินผล และการให้คำปรึกษาและประชาสัมพันธ์

2. จากการศึกษาปัญหา อุปสรรค ของการสร้างความปลอดภัยในการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี พบว่าคณะกรรมการไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการบริหารกองทุนฯ บางกองทุนมีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบ่อยเพราะมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารทำให้การดำเนินงานตามนโยบายขาดความต่อเนื่อง มีการประชุมไม่ต่อเนื่องทำให้การกำกับติดตามแผนการดำเนินงานไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ บางกองทุนขาดแผนการติดตามประเมินผลโครงการที่ได้รับการอนุมัติเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ ด้านการใช้จ่ายงบประมาณมีระเบียบรองรับไม่ชัดเจน ทำให้มีการใช้จ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนและมีการใช้งบประมาณไม่สอดคล้องกับปัญหาของแต่ละกลุ่มวัย อันจะก่อให้เกิดภาวะเสี่ยงต่อการทุจริต ด้วยงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติที่ผูกติดกับจำนวนประชากรในพื้นที่จึงมีจำนวนจำกัด มีผลทำให้การดำเนินงานตามโครงการไม่สามารถแก้ไขสาเหตุของปัญหาได้อย่างครบวงจร ภาคเอกชนในพื้นที่ไม่ได้ให้การสนับสนุนงบประมาณอันเนื่องมาจากการประสานงานไม่ดีทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือ และที่สำคัญคือประชาชน กลุ่ม หรือองค์กรในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมน้อยตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำร่วมประเมินผล ทำให้ขาดการร่วมรับประโยชน์ ตามสิทธิที่ควรได้รับตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งกองทุนฯ

3. ปัจจัยความสำเร็จ ของการสร้างความปลอดภัยในการบริหารจัดการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี พบว่า มีปัจจัยที่สำคัญตั้งแต่การใช้งบประมาณตรงความต้องการสอดคล้องกับวัตถุประสงค์เน้นกระจายทุนให้ทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างมีศักยภาพตรวจสอบได้จากทุกกลุ่มทุกโครงการดูแลผู้ด้อยโอกาสผู้สูงอายุผู้ป่วยติดบ้าน ติดเตียงกระบวนการบริหารการมีส่วนร่วมของภาคส่วนในชุมชนมีสิทธิสอบถามชาวบ้านร่วมตรวจสอบร่วมเสนอ โครงการอย่างโปร่งใส ตามขั้นตอนของระเบียบที่กำหนดเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดทุกโครงการ ติดตามประเมินผลตามวัตถุประสงค์หลังดำเนินโครงการ บูรณาการการแก้ไขปัญหากลุ่มชุมชนกับทุกหน่วยงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ผ่านอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน การพิจารณาทุกโครงการก่อนการอนุมัติให้ดำเนินงาน จัดทำข้อมูลของปัญหาทุกกลุ่มเป้าหมายให้ประชาชนเข้าถึงง่าย คณะกรรมการที่คัดเลือกมาจากทุกภาคส่วน มีความรู้ มีความสามารถนำเสนอปัญหาทุกกลุ่มวัยให้ได้รับการแก้ไข มีการประชุมอย่างต่อเนื่อง ชี้แจงรับจ่ายมีการเผยแพร่ความรู้การจัดทำโครงการแก่ประชาชน

4. จากการศึกษา แนวทางการสร้างความโปร่งใสการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี

4.1 ด้านนโยบาย ผู้บริหาร และความพยายามริเริ่มในการสร้างความโปร่งใส พบว่าผู้บริหารและคณะกรรมการได้เน้นการดำเนินงานตามระเบียบข้อบังคับกองทุนระเบียบทางราชการ มีการพิจารณาโครงการอย่างโปร่งใสโดยใช้มติที่ประชุมรับรองผลการพิจารณาโครงการ การประชุมคณะกรรมการมีความต่อเนื่อง สมาชิกมีสิทธิเสนอความเห็นตามหลักประชาธิปไตย มีการแต่งตั้งคณะทำงานแนะนำการเขียนโครงการแก่ผู้สนใจ ให้มีการนำเสนอแผนค่าใช้จ่ายประจำปีชัดเจน ด้านการกำกับติดตามให้มีการรายงานผล

ทุกโครงการที่ผ่านการพิจารณาโดยให้ประชาชนร่วมรับรู้ คณะกรรมการทุกคณะมีส่วนร่วมวิเคราะห์ สรุปปัญหาและกำหนดแนวทางการแก้ไขร่วมกัน

4.2 ด้านความเปิดเผย การมีระบบตรวจสอบภายในและการมีส่วนร่วม พบว่ามีการจ่ายเงินโครงการตามแผนที่กำหนด และเป็นไปตามวัตถุประสงค์กองทุน แต่งตั้งคณะกรรมการและรายงานต่อที่ประชุมทุก4เดือนระหว่างและหลังดำเนินโครงการ ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมตรวจสอบได้ มีการติดตามและรายงานการใช้จ่ายจัดทำรายงานการเบิกจ่าย มีเอกสารหลักฐานประกอบการเบิกจ่าย และอนุมัติ มีการจัดทำแผนงานประจำปีโครงการที่ผ่านการอนุมัติมีความครอบคลุมในการแก้ไขปัญหาของทุกกลุ่มวัยในชุมชน และที่สำคัญประชาชนมีส่วนร่วมเสนอโครงการผ่านที่ประชุมคณะกรรมการ ร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจสอบและร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านการประเมินความพึงพอใจในเวทีประชาคมของหมู่บ้านและชุมชนอย่างเปิดเผย

4.3 ด้านการใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจ พบว่าในการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารและคณะกรรมการได้ยึดหลักตามระเบียบพัสดุ มีเอกสาร หลักฐานรองรับและอ้างอิงได้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวัตถุประสงค์ของกองทุนที่สามารถเปิดเผยข้อมูลและชี้แจงได้ มีการจัดตั้งคณะกรรมการกลั่นกรองประชุมพิจารณาทุกโครงการก่อนขอความเห็นชอบในการมีมติร่วมกัน กำหนดทิศทางแนวทางการดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกัน โดยเน้นประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ ในการตัดสินใจการใช้จ่ายเงินจะต้องสอดคล้องกับระยะเวลา ความยากง่ายการแก้ไขสาเหตุปัญหา และความเป็นไปได้ของกิจกรรมตามขั้นตอนที่เสนอมา

4.4 ด้านการมีกลไกจัดการข้อร้องเรียน พบว่า คณะกรรมการบริหารกองทุนมีการแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบข้อร้องเรียนเป็นการเฉพาะ เพื่อดำเนินงานตามภารกิจ ตั้งแต่การจัดทำช่องทางการรับเรื่องร้อง การตรวจสอบข้อร้องเรียน และการรายงานผลหลังการตรวจสอบข้อร้องเรียน โดยที่คณะกรรมการสามารถตอบข้อซักถามได้ และมีการประชาสัมพันธ์ รายงานข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง ผ่านกลุ่มไลน์ในชุมชน

จากการดำเนินการวิจัยสามารถสรุปเป็นแนวทางการสร้างความโปร่งใสในการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ได้ 9 องค์ประกอบ ตามรูปแบบ “RUMPAIVUN Model” ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ 1) R = Regulation หมายถึง มีการจัดทำกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของกองทุนฯ ที่ชัดเจนและสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง 2) U = Use Discretion หมายถึง การใช้ดุลยพินิจของคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้องสอดคล้องและเป็นไปตามกฎ ระเบียบ และวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยไม่ใช้การตัดสินใจด้วยความรู้สึกของตนเอง 3) M = Manifesto หมายถึง ผู้บริหารกองทุนมีการประกาศแถลงการณ์หรือมีนโยบาย ในการที่จะบริหารจัดการอย่างโปร่งใส ให้สาธารณะได้รับรู้อย่างทั่วถึง 4) P = Participation หมายถึงการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 5) A = Administration หมายถึงการบริหารจัดการที่ดีตั้งแต่การจัดทำแผนงานประจำปี การปฏิบัติตามแผนงานและการประเมินผลแผนงานที่ได้กำหนดไว้ รวมถึงการติดตาม ประเมินผลโครงการของกลุ่ม องค์กรหรือหน่วยงานต่างๆในพื้นที่ที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนฯ 6) I = Information หมายถึง มี

การจัดการและประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสารที่ดี ชัดเจน ถูกต้องพร้อมเปิดเผยได้ตลอดเวลา 7) V=Verifiable หมายถึง การใช้จ่ายงบประมาณทุกกิจกรรมและการบริหารจัดการสามารถตรวจสอบได้จริง จากทุกภาคส่วน โดยมีได้ปิดบังหรือซ่อนเร้น 8)U=Utilityหมายถึงคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ กลุ่มองค์กรหรือหน่วยงานที่ขอรับการสนับสนุนมีการใช้จ่ายเงินงบประมาณของกองทุนฯไปเพื่อประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อสาธารณะมิใช่เพื่อผลประโยชน์ของคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งแต่เพียงฝ่ายเดียว และ 9)N=Normหมายถึงมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานแบบแผนที่ดีและเหมาะสมในการพิจารณาถ่วงดุลและอนุมัติโครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากกลุ่ม องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่

อภิปรายผลการวิจัย

1.จากการศึกษาปัญหา อุปสรรค พบว่าคณะกรรมการไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ ขาดความรู้ความเข้าใจการบริหารกองทุน มีระเบียบไม่ชัด ขาดแผนการติดตามประเมินผลที่ชัดเจน ประชาชนมีส่วนร่วมน้อย และขาดความรู้ในสิทธิประโยชน์ของตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาของสมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์โสภา และ สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย (2561 : 1725- 1740) ที่ได้ศึกษากระบวนการบริหารสถานศึกษา ให้เกิดความโปร่งใสตามหลัก พุทธบูรณาการ ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารสถานศึกษา ระดับประถมศึกษาในด้านความโปร่งใสในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อันเนื่องมาจาก ขาดการกระจายอำนาจ ขาดการติดตามตรวจสอบจากหน่วยงานต้นสังกัด และบุคลากรขาดความตระหนักในบทบาทและหน้าที่ของตน

2. จากการศึกษาศักยภาพความสำเร็จ พบว่ามีการใช้งบประมาณสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เน้นกระจายทุนให้ทุกกลุ่มเป้าหมาย ทุกภาคส่วนในชุมชนมีส่วนร่วมตรวจสอบ มีการเสนอและพิจารณาโครงการอย่างโปร่งใสตามระเบียบที่กำหนด จัดทำรายละเอียดและเปิดเผยข้อมูลได้ทุกโครงการ และมีการประชุมชี้แจงรายการรับจ่ายอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการศึกษาของ อนุจิตร ชินสาร (2563 : 83-84) ได้ศึกษาการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเลิศด้านความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ที่พบว่า ปัจจัยส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานที่เป็นเลิศ โดยให้ความสำคัญกับทุกฝ่ายในการทำงานร่วมกันและสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคประชาชนอย่างแท้จริง

3. จากการศึกษานโยบายการสร้างโปร่งใสการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี ประกอบไปด้วย ด้านนโยบายของผู้บริหาร ด้านการตรวจสอบภายในและการมีส่วนร่วม ด้านการใช้ดุลพินิจในการตัดสินใจและด้านการจัดการข้อร้องเรียนซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2555 : ออนไลน์) ที่ได้ศึกษาและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการจัดทำมาตรฐานความโปร่งใส ปีงบประมาณ พ.ศ.2555 พบว่ามี 4 มิติได้แก่ มิติที่ 1 ด้านนโยบาย ผู้บริหาร และความพยายามริเริ่มของหน่วยงานในการสร้างความโปร่งใส มิติที่ 2 ด้านความเปิดเผย

การมีระบบตรวจสอบภายในองค์กรและการมีส่วนร่วม มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามภารกิจ และได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มิติที่ 3 ด้านการใช้ดุลยพินิจ ได้มีจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงลดการใช้ดุลยพินิจในการบริหารทรัพยากรบุคคล มิติที่ 4 ด้านการมีระบบ กลไกจัดการรับเรื่องร้องเรียน มีการกำหนดหน่วยงานและผู้รับผิดชอบโดยตรงในการดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียนรวมถึงมีระเบียบปฏิบัติในการดำเนินการต่อเรื่องร้องเรียน เมื่อวิเคราะห์รายด้าน มีดังนี้

3.1 ด้านนโยบาย ผู้บริหาร และความพยายามริเริ่มในการสร้างความโปร่งใส เน้นการดำเนินงานตามระเบียบข้อบังคับกองทุน ระเบียบทางราชการ พิจารณาโครงการอย่างโปร่งใสใช้มติที่ประชุมผลการพิจารณาโครงการ ประชุมคณะกรรมการอย่างต่อเนื่องเสนอความเห็นตามหลักประชาธิปไตย แต่งตั้งคณะทำงานแนะนำการเขียนโครงการแก่ผู้สนใจ นำเสนอแผนค่าใช้จ่ายประจำปีที่ชัดเจน รายงานผลทุกโครงการที่ผ่านการพิจารณาให้ประชาชนรับรู้คณะกรรมการร่วมวิเคราะห์ สรุปปัญหาและแนวทางการแก้ไขร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับ อนุจิตร ชินสาร (2563 : 83-84) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเลิศด้านความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา ที่พบว่า แนวทางสำคัญที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์องค์ที่เป็นเลิศในด้านความโปร่งใส ได้แก่ การกำหนดนโยบายและวิสัยทัศน์องค์กรที่ชัดเจน สร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สร้างระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ นำระบบเครือข่ายทางสังคมมาใช้ในการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และปฏิรูปองค์กรแบบมีส่วนร่วมที่เหมาะสมกับการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ

3.2 ด้านความเปิดเผย การมีระบบตรวจสอบภายในและการมีส่วนร่วม มีการจ่ายเงินโครงการตามตามวัตถุประสงค์กองทุนแต่งตั้งคณะกรรมการและรายงานต่อที่ประชุมทุก4เดือนระหว่างและหลังดำเนินโครงการทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมตรวจสอบมีการติดตามและรายงานการใช้จ่ายจัดทำรายงานการเบิกจ่ายมีเอกสารหลัก ฐานประกอบการเบิกจ่าย และการอนุมัติ ประชาชนมีส่วนร่วม เป็นคณะกรรมการตรวจสอบ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานประจำปีโครงการครอบคลุมทุกกลุ่มวัยร่วมแสดงความคิดเห็นผ่านการประเมินความพึงพอใจจัดเวทีประชาคมหมู่บ้านเสนอโครงการผ่านที่ประชุมคณะกรรมการ ซึ่งสอดคล้องกับสหศักดิ์ ฤทธิ์รักษา (2558 : 60-61) ได้ศึกษาความพึงพอใจความโปร่งใสในการบริหารงานของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์พบว่า มีแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการตรวจสอบภายใน มีมาตรการหรือวิธีการต่าง ๆ ตรวจสอบเพื่อธรรมาภิบาล สร้างจิตสำนึกและวัฒนธรรม มีการจัดอบรมจิตสำนึกความโปร่งใสและตรวจสอบได้ทั้งคนทั้งงาน มีนโยบายตรวจสอบภายในที่ชัดเจน ประชาชนมีสิทธิในการตรวจสอบกิจกรรมโครงการต่าง ๆ มีส่วนในการเข้าร่วมตรวจสอบการจัดซื้อ เข้าร่วมประชุมสภาเทศบาลเพื่อรับทราบข้อมูลและกำกับการบริหารงานของเทศบาล

3.3 ด้านการใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจ ยึดตามเอกสารตามระเบียบพัสดุหลักฐานหลักเกณฑ์ที่กำหนดตามวัตถุประสงค์กองทุนเปิดเผยข้อมูลชี้แจงได้มีการประชุมกลั่นกรองทุกโครงการขอความเห็นชอบในการมีมติร่วมกันพิจารณาความเป็นไปได้ของการดำเนินงานตามขั้นตอนที่เสนอมา มีการกำหนดทิศทางแนวทางการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน เน้นประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ พิจารณาการใช้จ่ายเงินสอดคล้องกับระยะ เวลาความยากง่ายของการแก้ไขปัญหาซึ่งสอดคล้องกับจรรยา ติศกระโทก และภิญญา ไวสำรวจ (2563 : 320-316) ได้ศึกษาความโปร่งใสและการตรวจสอบได้ของกรมศุลกากร : รณเมธ NGV ที่พบว่า ปัจจัยที่มีส่วนในการส่งเสริมความโปร่งใสและตรวจสอบได้คือปัจจัยด้านบุคลากร พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา มีการหาความรู้ใหม่ ๆ เรียนรู้และติดตามกฎหมายใหม่ๆ เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ปัจจัยการบริหารจัดการ ที่มีการนำเทคโนโลยี มาปรับใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อลดการใช้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ทำให้เกิดความโปร่งใสในการปฏิบัติงานมากขึ้น

3.4 ด้านการมีกลไกจัดการข้อร้องเรียน มีการแต่งตั้งคณะทำงานตรวจสอบข้อร้องเรียน รายงานผลหลังการตรวจสอบข้อร้องเรียน โดยคณะกรรมการสามารถตอบข้อซักถามได้ และมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงผ่านในชุมชนซึ่งสอดคล้องกับ วิจิต สุรดิษฐ์, ศรีปริญา ฐปกระจ่าง และ วรเดช จันทรร (2563 : 922-923) ที่ได้ศึกษาความโปร่งใสขององค์การธุรกิจไทยตามการรับรู้ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต แล้วพบว่า กระบวนการสร้างความโปร่งใส ในการให้บริการ ต้องมีการแก้ไข บรรเทาความเดือดร้อน ตรวจสอบข้อเท็จจริง ช่วยเหลือผู้บริโภคอย่างรวดเร็วและทั่วถึง มีการกำหนดระยะเวลาพร้อมทั้งมีการแจ้งผลในแต่ละขั้นตอนของการตรวจสอบข้อร้องเรียน ตั้งแต่การรับเรื่องร้องเรียน ระหว่างการแก้ไขข้อร้องเรียนและรายงานผลหลังจากการแก้ไขข้อร้องเรียนแล้วอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปจัดทำเป็นคู่มือหรือเอกสารทางวิชาการ กำหนดเป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงานที่โปร่งใสของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ได้นำไปใช้ในการประเมินตนเองด้านความโปร่งใสได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปจัดทำเป็นเกณฑ์ชี้วัดและประเมินด้านความโปร่งใสของการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือประยุกต์ใช้กับกองทุนหรือองค์กรในรูปแบบอื่นได้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานที่กำกับ ดูแลและสนับสนุนภารกิจของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรี ควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการ รวมถึงการติดตามสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง
2. ผู้บริหารและคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นทั่วไป ควรมีนโยบายจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภายใน โดยให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมเป็นการเฉพาะและพยายามริเริ่มจัดทำเกณฑ์การประเมินมาตรฐานความโปร่งใส การเปิดเผยข้อมูล และจัดให้มีกลไกการจัดการข้อร้องเรียน มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ สร้างการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประชาชน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

จากผลการวิจัย มีข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น ควรดำเนินการ ดังนี้

1. ควรมีแผนการใช้จ่ายการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เน้นกระจายทุนให้ทุกกลุ่มเป้าหมาย ให้ทุกภาคส่วนในชุมชนมีส่วนร่วมตรวจสอบ
2. ควรมีการให้ผู้จัดทำโครงการขอรับทุนได้นำเสนอโครงการด้วยตนเองเพื่อให้คณะกรรมการได้มีการพิจารณาโครงการอย่างโปร่งใส ตามระเบียบที่กำหนด พร้อมจัดทำรายละเอียดและเปิดเผยข้อมูลของทุกโครงการให้สาธารณะได้รับรู้อย่างทั่วถึง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *การบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคลกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพมหานคร: จิรฐา ทิศกระโทก และกฤษฎา ไวสารวง. (2563). ความโปร่งใสและการตรวจสอบได้ของกรมศุลกากร: รณเมธ NGV. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*. 5 (8), 320-316.
- บุญอยู่ ขอพรประเสริฐ. (2554). แนวทางการพัฒนามาตรฐานความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*. 28 (1), 33-48.
- วิจิต สุรดิษฐ์, ศรีปริญา ฐปกระจ่าง และวรงค์ จันทรร. (2563). ความโปร่งใสขององค์การธุรกิจไทย ตามการรับรู้ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. 8 (3), 922-923.
- สมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์โสภา และ สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย. (2561). กระบวนการบริหารสถานศึกษาให้เกิดความโปร่งใสตามหลักพุทธบูรณาการ. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. 6 (4), 1725- 1740.
- สหศักดิ์ ฤทธิ์รักษา. (2558). *ความพึงพอใจความโปร่งใสในการบริหารงานของเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์*. สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร พัฒนาชุมชนมหาบัณฑิต ภาควิชาการพัฒนาชุมชน คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 60-61.

- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). *คู่มือแนวทางการสร้างมาตรฐานความโปร่งใสของส่วนราชการ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *สรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554*. ออนไลน์. <http://www.udd.go.th/Thai-html/05022007/PDF/PDF01/index.htm>
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.(2563).*ข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริตในการบริหารจัดการงบประมาณโครงการกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่*, 16-17
- สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระบุรี.(2563). *รายงานการติดตามประเมินผลกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่น*. เอกสารอัดสำเนา.
- สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. (2557). *คู่มือปฏิบัติงานกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- อนุจิตร ชินสาร.(2563). การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเลิศด้านความโปร่งใส และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา. *วารสารชุมชนวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*. 15 (1), 83-84.
- Beam, G. (2001). Quality public management: What it is and how it can be improved and advanced. *Public Administration Review*. 61 (15), 636-645.
- Bellver, A., and Kaufmann, D.(2005). *Trans parenting Transparency: Initial Empirics and Policy Applications*, Draft discussion paper presented at the IMF conference on transparency and integrity 6-7 July 2005, World Bank, Washington, D.C.

การศึกษาความหมายภูมินามสถานที่ท่องเที่ยวของนครหังโจว

มณฑลเจ้อเจียง ประเทศจีน

A Study on the meaning of the toponyms of tourist attractions in Hangzhou, Zhejiang Province, China

กัลยาณี กฤตโตปการกิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Kullayanee Kittopakarakit
Khon Kaen University, Thailand
E-mail: kullayane@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความหมายชื่อสถานที่ท่องเที่ยวของนครหังโจว มณฑลเจ้อเจียง ประเทศจีน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ทำการสังเคราะห์เอกสารข้อมูลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวของนครหังโจว มณฑลเจ้อเจียง ประเทศจีน จำนวน 449 แห่ง วิเคราะห์กลุ่มความหมายที่นำมาตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว นำเสนอผลการศึกษาโดยการพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า คำศัพท์ที่นำมาใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยวของนครหังโจวจัดกลุ่มความหมายเรียงตามลำดับจำนวนที่ปรากฏได้ดังนี้ กลุ่มที่เป็นนามเฉพาะ ได้แก่ (1) สัตว์ (2) ชื่อเขตปกครอง ชื่อถนน (3) ต้นไม้ ดอกไม้ พืชผักผลไม้ (4) อาชีพ ผลิตภัณฑ์ชุมชน วัฒนธรรม จุดเด่นของชุมชน (5) คำบอกเวลา สมัย (6) ชื่อ แซ่ (7) ความบันเทิง กิจกรรม (8) เทพเจ้า ศาสนา (9) ชื่อภูเขา ประตูเมืองป้อมปราการ แม่น้ำ (10) คำศัพท์ในยุคใหม่ (11) ตำแหน่งทิศทาง (12) ลำดับ และการวัด (13) ละครวรรณกรรม เรื่องเล่า ผลงานภาพวาด กลอน (14) สภาพภูมิอากาศและฤดูกาล (15) ความหมายมงคล (16) การแพทย์และสุขภาพ (17) การเมือง (18) ชื่อบริษัท (19) เครื่องดนตรี (20) ชนเผ่า ชนกลุ่มน้อย และ (21) การคัดลอกจากชื่อเดิม กลุ่มที่เป็นนามทั่วไป แบ่งได้เป็น (1) วิถีวัฒนธรรมชาติ (2) สิ่งปลูกสร้างอาคารพิพิธภัณฑสถาน ศูนย์ ฐานปฏิบัติการ (3) หมู่บ้าน ชนบท (4) ศาสนา (5) ถนน ตรอก ซอย (6) สถานที่พำนัก รีสอร์ท (7) ความบันเทิง กิจกรรม (8) โบราณสถาน การศึกษาความหมายภูมินามสถานที่ท่องเที่ยวนี้ทำให้เห็นปรากฏการณ์ทางพื้นที่ของนครหังโจว การศึกษาจากกลุ่มความหมายที่เป็นนามเฉพาะ และนามทั่วไปของชื่อสถานที่สะท้อนให้เห็นสัญลักษณ์เชิงประจักษ์ทางธรรมชาติของพื้นที่ ซึ่งผ่านการตกผลึกมาอย่างยาวนาน จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในพื้นที่ที่ควรแก่การศึกษา

คำสำคัญ: ความหมาย; ภูมินามชื่อสถานที่ท่องเที่ยว; นครหังโจว

* งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ 2566

วันที่รับบทความ : 17 มิถุนายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 11 กรกฎาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 19 กรกฎาคม 2566

Received: June 17, 2023; Revised: July 11, 2023; Accepted: July 19, 2023

Abstracts

The objective of this research is to analyze the significance of the names assigned to tourist attractions in Hangzhou, Zhejiang Province, China. This qualitative study utilizes document analysis to synthesize information collected from 449 viewpoints and scenic spots in Hangzhou. The specific names of tourist attractions can be categorized into the following groups: (1) Animals, (2) Administrative regions and street names, (3) Trees, flowers, and plants, (4) Occupations, community products, community Highlights, and culture, (5) Time and historical periods, (6) Personal names, (7) Entertainment and activities, (8) Deities and religions, (9) Mountains, city gates, forts, and rivers, (10) Modern terminology, (11) Directions, (12) Rankings, (13) Theater, literature, storytelling, paintings, and poems, (14) Climate and seasons, (15) Auspicious meaning, (16) Medicine and health, (17) Politics, (18) Company names, (19) Musical instruments, (20) Ethnic groups and minorities, and (21) Replications from original names. Additionally, there are general names that can be further divided into: (1) Natural landscapes, (2) Architectural structures, museums, centers, and stations, (3) Villages and rural areas, (4) Religion, (5) Streets, lanes, and alleys, (6) Accommodation places and resorts, (7) Entertainment and activities, and (8) Historical sites. Studying the meanings of the place names in this tourist attractions enables us to observe the distinctive features of the area of Hangzhou city. This study delves into the specific and general connotations of place names, which reflect the distinctive natural symbols of the area. These names have been deeply ingrained over an extensive period, becoming an integral part of the cultural fabric in this region that deserves further academic exploration.

Keywords: Meaning; Toponyms of Tourist Attractions; Hangzhou

บทนำ

การศึกษาชื่อสถานที่หรือภูมินามซึ่งเป็นสัญลักษณ์เชิงประจักษ์ทางภูมิศาสตร์ จะทำให้เข้าใจสภาพแวดล้อม วัฒนธรรมในพื้นที่ที่ต่างกันของมนุษย์และลักษณะเด่นทางธรรมชาติของพื้นที่นั้นๆ ซึ่งผ่านการตกผลึกมาอย่างยาวนาน (王荣, 刘影, 许意如, 2021 : 172 ภูมินาม (Toponyms หรือ Toponymy) เป็นวิชาที่ว่าด้วยการศึกษาที่มา โครงสร้างคำ ความหมายแฝง วิวัฒนาการ หน้าที่ เอกลักษณ์ทางภาษา หลักเกณฑ์การกระจายตัว มาตรฐานในการเขียนและการอ่าน ความสัมพันธ์กับธรรมชาติของชื่อสถานที่ (陈梦家, 1988 : 249) เป็นการตั้งและกำหนดความแตกต่างเบื้องต้นทางพื้นที่อย่างหนึ่งของมนุษย์ เพื่อให้สามารถเรียกบ่งสถานที่ต่างๆ ได้จำเพาะเจาะจง การกำหนดตั้งนามเรียกสถานที่ในแต่ละท้องถิ่น คนที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ จะเป็นผู้กำหนดตั้งขึ้นตามภูมิปัญญานักคิดของตนแบบมีความหมาย หรือ มีประวัติความเป็นมา ซึ่งอาจจะมีความสัมพันธ์กับปรากฏการณ์สภาพแวดล้อมธรรมชาติต่างๆ หรือสัมพันธ์กับวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น หลังจากที่ใช้เรียกกันเป็นที่รู้จักแพร่หลายและยอมรับกันในท้องถิ่น นามนั้นก็จะกลายเป็นชื่อภูมิศาสตร์ (geographical names) ที่บันทึกปรากฏบนแผนที่ใช้กันทั่วไปภายในประเทศหรือระหว่างประเทศ (ไพฑูรย์ ปิยะปกรณ, 2537 : 7-18) ภูมินามของสถานที่ท่องเที่ยวกล่าวได้ว่าเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ (Duncan Light, 2014 : 142) การศึกษาสถานที่ท่องเที่ยวเกี่ยวกับ

ภูมินามมีนักวิชาการสนใจศึกษาตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1980 เป็นต้นมา โดยการศึกษา “ภูมินาม” กับ “สถานที่ท่องเที่ยว” ในระยะต้นนิยมศึกษาการเปลี่ยนชื่อสถานที่ท่องเที่ยว การตั้งชื่อและเปลี่ยนชื่อสถานที่ท่องเที่ยว การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว ปัจจุบันการศึกษาภูมินามสถานที่ท่องเที่ยวสามารถแบ่งได้เป็นการศึกษาจากปัจจัยภายใน และการศึกษาจากปัจจัยภายนอก โดยการศึกษาจากปัจจัยภายในเป็นการศึกษาโครงสร้างคำในชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ความหมาย การตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว วิวัฒนาการชื่อสถานที่ท่องเที่ยว การศึกษาจากปัจจัยภายนอกเป็นการศึกษาหน้าที่ คุณค่า และการจัดการชื่อสถานที่ท่องเที่ยว (王荣, 刘影, 许意如 2021 : 172) ทั้งนี้ ภูมินามเรียกสถานที่นั้นมักจะประกอบด้วยนามสองส่วน คือ นามทั่วไป (generic names) และนามเฉพาะ (specific names) ในส่วนที่เป็นนามทั่วไปนั้นจะเป็นปรากฏการณ์ทางพื้นที่ เป็นที่น่าสนใจศึกษาเพราะเป็นส่วนประกอบภูมินามที่ปรากฏซ้ำๆ กันในภูมิภาคหรือท้องถิ่นหนึ่ง (Jordon and Rowntree, 1986 อ้างใน ไพฑูรย์ ปิยะปรกรณ์, 2537 : 18) เช่น 龙门瀑 (น้ำตกประตุมังกร) นามทั่วไปของชื่อสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนี้ คือ คำที่เป็นปรากฏการณ์ทางพื้นที่ “瀑” (น้ำตก) นามเฉพาะคือส่วนที่ระบุรายละเอียดของสถานที่นั้นๆ ในสถานที่แห่งนี้ คือ “龙门瀑” (น้ำตกประตุมังกร) ในการศึกษาความหมายของชื่อสถานที่ท่องเที่ยวนครหังโจวนี้ ผู้วิจัยศึกษาทั้งนามทั่วไปและนามเฉพาะ

ทั้งนี้ หากกล่าวถึงสถานที่ท่องเที่ยวของจีน มณฑลเจ้อเจียงเป็นหนึ่งในเมืองที่นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวเมืองหนึ่งของจีน มณฑลเจ้อเจียงตั้งอยู่ทางชายฝั่งทะเลทางตะวันออกเฉียงใต้ของจีนและทางใต้ของสามเหลี่ยมแม่น้ำฉางเจียง ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาขนาดเล็กถึงขนาดกลาง (ร้อยละ 70.4) ของพื้นที่ พื้นที่ที่เหลือเป็นพื้นที่ราบ (ร้อยละ 23.2) และทะเลสาบและแม่น้ำ (ร้อยละ 6.4) (ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง) มณฑลเจ้อเจียงมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน โดยพบร่องรอยทางประวัติศาสตร์ที่เป็นซากปรักหักพังของสิ่งปลูกสร้างในสมัยยุคหินใหม่ภายในเขตมณฑลเจ้อเจียงกว่า 100 แห่ง ประกอบด้วยอารยธรรมเหอหมู่ตู (河姆渡) ในยุค 7,000 ปีก่อน อารยธรรมหม่าเจียปัง (马家浜) ในยุค 6,000 ปีก่อน และอารยธรรมเหลียงจู (良渚) ในยุค 5,000 ปีก่อน (杭州简史编委会, 2022 : 3-13) มณฑลเจ้อเจียงแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 เมือง ได้แก่ หังโจว (杭州) Ningbo (宁波) Wenzhou (温州) Huzhou (湖州) Jiaxing (嘉兴) Shaoxing (绍兴) Jinhua (金华) Quzhou (衢州) Zhoushan (舟山) Taizhou (台州) และLishui (丽水) โดยมีนครหังโจวเป็นเมืองเอก นครหังโจวมีพื้นที่ 16,596 ตร.กม. มีประวัติศาสตร์ยาวนาน หังโจวได้รับยกย่องว่าเป็น 1 ใน 7 เมืองเก่าแก่ที่สำคัญของจีน (杭州市文化广电旅游局资讯网, n.d.) นครหังโจวมีแหล่งท่องเที่ยวสวยงามที่มีชื่อเสียงระดับโลก เช่น ทะเลสาบซีหู วัดหลิงอิน เป็นต้น นครหังโจวเป็นเมืองที่มีสภาพการพัฒนาทางเศรษฐกิจดีติด 1 ใน 10 เมืองของจีน และเป็นเมืองที่มีกำลังการบริโภคสูงที่สุดในมณฑลเจ้อเจียง โดยมีความโดดเด่นทางอุตสาหกรรมหลากหลายด้าน อาทิ การสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม การท่องเที่ยว บริการทางการเงิน ธุรกิจ e-commerce ซอฟต์แวร์ข้อมูล การผลิตอุปกรณ์ทันสมัย และพลังงานใหม่ เป็นต้น (ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน สถาน

เอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง, ม.ป.ป.:ออนไลน์) โดยกรมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยววัฒนธรรมและศิลปวัฒนธรรม (浙江省文化和旅游, 2022 : 2-12) แบ่งระดับคุณภาพการท่องเที่ยวของนครหังโจว ถึงปี ค.ศ. 2021 วันที่ประกาศ วันที่ 6 เดือนพฤษภาคม ปี ค.ศ. 2022 จำนวนทั้งสิ้น 110 แห่ง โดยเป็นการแบ่งระดับจากบริการและความสะดวกในการท่องเที่ยวต่าง ๆ ทั้งหมด 12 ด้าน ได้แก่ การคมนาคม แหล่งท่องเที่ยวความปลอดภัย ความสะอาด บริการด้านประโยชน์และโทรเลข แหล่งช้อปปิ้ง การบริหารจัดการ การรักษาทรัพยากรสิ่งแวดล้อม แรงดึงดูดด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว แรงดึงดูดด้านการตลาด จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว แบ่งได้เป็นห้าระดับ คือ ระดับ จำนวน 3 แห่ง ระดับ 4A จำนวน 43 แห่ง ระดับ 3A จำนวน 54 แห่ง และระดับ 2A จำนวน 10 แห่ง ซึ่งผู้วิจัยศึกษาความหมายของชื่อสถานที่ในนครหังโจวจากแหล่งท่องเที่ยวทั้งห้าระดับ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความหมายของชื่อสถานที่ในช่วงหลายปีมานี้ ได้มีผู้ศึกษาความหมายภูมินามของหมู่บ้านในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย สุพัตรา จิรนนทนาภรณ์ และ อัญชลี สิงห์น้อย (2547 : 781) ศึกษาภูมินามของหมู่บ้านในเขตภาคเหนือตอนล่าง จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า การจำแนกลักษณะของนามทั่วไปของชื่อหมู่บ้าน จำแนกตามกลุ่มความหมายได้เป็นนามทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับน้ำและแหล่งน้ำ ภูมิประเทศอื่นๆ สิ่งก่อสร้าง/สถานที่ ตำแหน่ง/ทิศทาง พืชพรรณธรรมชาติ สัตว์ สิ่งของ ฯลฯ และในปี 2548 คณะวิจัยกลุ่มเดียวกันนี้ได้ศึกษาโครงสร้างทางภาษาภูมินามของหมู่บ้านในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ชื่อหมู่บ้านในจังหวัดพิษณุโลกจำแนกตามลักษณะความหมายแบ่งออกเป็น น้ำและแหล่งน้ำ ภูเขาและที่ราบสูง สิ่งก่อสร้าง/สถานที่ ดินแดน/กลุ่ม/ส่วน ตำแหน่ง/ทิศทาง แร่ธาตุ/วัตถุธรรมชาติ พืชพรรณธรรมชาติ สัตว์ สิ่งของ อวัยวะ อาชีพ ความเป็นสิริมงคล คุณลักษณะ กริยาอาการ จำนวน/ปริมาณ และอื่นๆ ที่ไม่สามารถจัดเข้ากลุ่มได้ นิรัตน์ มุมทอง (2550 : 248-249) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมินามที่มาจากภาษาเขมรถิ่นไทยกับลักษณะทางภูมิศาสตร์จังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษาในด้านความหมาย พบว่า ภูมินามของจังหวัดสุรินทร์มีความหมายเกี่ยวข้องกับลักษณะภูมิประเทศ พืชพรรณ บุคคล ชื่อสัตว์ ตำแหน่งที่ตั้งทิศทาง การตั้งถิ่นฐาน ตามลำดับ และยังปรากฏภูมินามที่ไม่ทราบความหมาย และความหมายอื่น ๆ โอฬาร รัตนภักดี และ วิมลศิริ กลิ่นบุบผา (2553 : 58) ศึกษาเกี่ยวกับภูมินามของหมู่บ้านในจังหวัดลำพูน พบว่า โครงสร้างทางความหมายของภูมินามหมู่บ้านมีศัพท์หลักแบ่งเป็น 13 กลุ่มความหมาย ที่พบมากที่สุดคือลักษณะทางภูมิศาสตร์ และศัพท์ขยายทั้งหมด 15 กลุ่มความหมาย ที่พบมากที่สุดคือศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับพืช อีกทั้งเมื่อนำศัพท์หลักและศัพท์ขยายทั้งหมดมาเปรียบเทียบกับ พบว่ารูปศัพท์ที่พบมากที่สุดคือ "ป่า" ปัสรา คำวชิรพิทักษ์ (2553 : 3-4) ศึกษาลักษณะและการจำแนกนามทั่วไปของชื่อหมู่บ้านในจังหวัดชัยภูมิตามกลุ่มความหมาย พบว่า ลักษณะและการจำแนกนามทั่วไปของชื่อหมู่บ้านในจังหวัดชัยภูมิตามกลุ่มความหมาย มีลักษณะสอดคล้องกัน กล่าวคือชื่อหมู่บ้านในจังหวัดชัยภูมิมีส่วนประกอบหลักที่มีลักษณะเฉพาะทางภูมิศาสตร์เป็นแหล่งน้ำ ปรากฏมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ชื่อหมู่บ้านที่ส่วนประกอบหลักมีลักษณะเฉพาะทางภูมิศาสตร์เป็นที่สูง ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่า

สภาพทั่วไปของจังหวัดชัยภูมิส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีแหล่งน้ำที่สำคัญทำให้ประชาชนไปตั้งถิ่นฐานในบริเวณนั้น แล้วนำลักษณะเด่นของที่อยู่อาศัยมาตั้งเป็นชื่อหมู่บ้าน รัตนตรุณ มณีเนตร, บุญยงค์ เกศเทศ และ กัลยา กุลสุวรรณ (2559 : 55) ศึกษาความเป็นมาความหมายการเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมของชื่อบ้านนามเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยเขมรและไทยกวย ในตำบลตองกำเม็ดอำเภอบุซขันจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ความหมายของชื่อบ้านนามเมือง มี 6 ลักษณะ คือ มีความหมายเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม ชื่อบุคคลหรืออาการของคน แหล่งน้ำ อาชีพ ทิศทาง และสิ่งก่อสร้าง มัสวีณี สาและ (2562 : 113) ศึกษาภูมินามหมู่บ้านในจังหวัดยะลา พบว่า ลักษณะทางกายภาพ สังคม และวัฒนธรรมที่สะท้อนจากภูมินามหมู่บ้านในจังหวัดยาลานั้น เป็นข้อมูลที่สำคัญในการบ่งบอกและสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะการตั้งถิ่นฐาน และวิถีชีวิตของคนในจังหวัดยะลาได้เป็นอย่างดีซึ่งความหมายของชื่อบ้านมีความสัมพันธ์กับสภาพทางกายภาพ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งสามารถแบ่งกล่าวได้เป็น พิษพรณธรรมชาติ น้ำและแหล่งน้ำ ภูมิประเทศ บุคคล ตำแหน่งที่ตั้งสถานที่ ดิน หิน และแร่ธาตุ ความเป็นสิริมงคล วัสดุและอุปกรณ์ สัตว์ กริยาอาการ อาชีพ ความเชื่อ ประวัติศาสตร์ อาหารและขนมหวาน และความหมาย อื่น ๆ จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้จะเห็นได้ว่าการศึกษาความหมายชื่อสถานที่ต่างๆ สามารถจัดกลุ่มความหมายของชื่อสถานที่นั้น ๆ มีทั้งเหมือนและแตกต่างกันตามลักษณะของพื้นที่ สามารถสรุปกลุ่มความหมายได้เป็นกลุ่มที่มีความหมายเกี่ยวกับน้ำและแหล่งน้ำ ภูมิประเทศ สิ่งก่อสร้าง/สถานที่ ดินแดน/กลุ่ม/ส่วน ตำแหน่ง/ทิศทาง พิษพรณธรรมชาติ แร่ธาตุ/วัตถุธรรมชาติ สัตว์ สิ่งของ จำนวน/ปริมาณ อาหารและขนมหวาน อวัยวะ บุคคล อาชีพ คุณลักษณะ กริยาอาการ ความเป็นสิริมงคล ความเชื่อ และประวัติศาสตร์ ส่วนงานวิจัยที่มีการศึกษาชื่อสถานที่ของจีนมีการศึกษาไว้ ดังนี้ การตั้งชื่อสถานที่เมืองหนานจิง มณฑลเจียงซู (张超亚、张小林、李红波, 2015 : 83-88) การตั้งชื่อสถานที่นครเซี่ยงไฮ้ (程郗熙, 2020 : 59-60) การตั้งชื่อสถานที่เมืองหนานตาน มณฑลเหอเป่ย์ (王然, 2018 : 39) การตั้งชื่อสถานที่เมืองหนิงปัว มณฑลเจ้อเจียง (黎科, 2022 : 85-89) การตั้งชื่อสถานที่เมืองอู่ มณฑลเจ้อเจียง (周妤婕, 2015 : 40-41) การตั้งชื่อสถานที่เมืองหลินเฟิน มณฑลชานซี (刘泽玲, 2013 : 45) ทั้งนี้ พบว่า นครหางโจวซึ่งเป็นหนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวอันเป็นที่นิยมของชาวจีนยังไม่มีผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องในด้านความหมาย

จากที่กล่าวมานี้ ผู้วิจัยเล็งเห็นว่านครหางโจวเป็นเมืองท่องเที่ยวสำคัญแห่งหนึ่งของจีน ในการศึกษาความหมายภูมินามสถานที่ท่องเที่ยวของนครหางโจวในมณฑลเจ้อเจียง ประเทศจีนจะทำให้รู้สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติต่างๆ สัมพันธ์ถึงสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจข้อมูลด้านการท่องเที่ยว การศึกษาภาษาจีน และสามารถนำไปใช้ประกอบในการเรียนการสอนวิชาท่องเที่ยว วิชาภาษาจีน หรือวิชาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการประยุกต์ใช้ผลวิจัยในการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ความหมายภูมินามสถานที่ท่องเที่ยวของนครหังโจว มณฑลเจ้อเจียง ประเทศจีน

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่องการศึกษาความหมายภูมินามสถานที่ท่องเที่ยวของนครหังโจว มณฑลเจ้อเจียง ประเทศจีนเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยนำชื่อสถานที่ท่องเที่ยวที่รวบรวมมาจากฐานข้อมูลกรมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวมณฑลเจ้อเจียง รวมถึงการใช้ข้อมูลในการลงพื้นที่สำรวจนำมาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ และแสดงผลการวิเคราะห์ด้วยการพรรณนา

1. กลุ่มเป้าหมายสำคัญที่ให้ข้อมูล

แหล่งท่องเที่ยวระดับ A ของนครหังโจว มณฑลเจ้อเจียง ประเทศจีน จำนวน 110 แห่ง แบ่งเป็นระดับ 5A จำนวน 3 แห่ง ระดับ 4A จำนวน 43 แห่ง ระดับ 3A จำนวน 54 แห่ง และระดับ 2A จำนวน 10 แห่ง โดยแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดมีจุดชมวิวสำคัญจำนวน 449 แห่ง

2. เครื่องมือการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ ชุดข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวจุดชมวิวนครหังโจว จำนวน 449 แห่ง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

เกณฑ์การคัดเลือกข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้อง การสังเกตการณ์ และการถ่ายภาพ โดยเกณฑ์การคัดเลือกข้อมูลชื่อสถานที่ท่องเที่ยวอ้างอิงตามเว็บไซต์กรมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวมณฑลเจ้อเจียง Zhejiang Provincial Department of Culture and Tourism (浙江省文化和旅游厅)

ช่องทางการเก็บข้อมูล

1. สืบค้นจำนวนและการแบ่งระดับสถานที่ท่องเที่ยวของมณฑลเจ้อเจียง นครหังโจวจากเว็บไซต์กรมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวมณฑลเจ้อเจียง (浙江省文化和旅游厅) จากนั้นสืบค้นชื่อจุดชมวิว สถานที่ วิถีทัศน์ที่สำคัญของสถานที่ท่องเที่ยวนั้น ๆ จากเว็บไซต์ของรัฐบาลประชาชน มณฑลเจ้อเจียง (浙江省人民政府) และเว็บไซต์ของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ รวบรวมทำเป็นตารางแหล่งท่องเที่ยวระดับต่าง ๆ ของนครหังโจว

2. ห้องสมุดมณฑลเจ้อเจียง

3. พิพิธภัณฑ์ที่นครหังโจว ได้แก่ พิพิธภัณฑ์มณฑลเจ้อเจียง พิพิธภัณฑ์ทะเลสาบซีหู พิพิธภัณฑ์นครหังโจว พิพิธภัณฑ์เหลียงจู หอประวัตินครหังโจว เป็นต้น

4. ป้ายแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว

5. การสังเกตการณ์ ผู้วิจัยเดินทางไปนครหังโจว มณฑลเจ้อเจียง ประเทศจีน สัมผัสสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ ตลอดจนสภาพพื้นที่ที่ตั้งของสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการศึกษาครั้งนี้

หลังจากเก็บข้อมูลแล้วผู้วิจัยได้นำข้อมูลจัดเก็บตามประเภทของข้อมูล ได้แก่ ไฟล์รูปภาพ ไฟล์วิดีโอ ไฟล์เอกสาร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ชุดข้อมูลความหมายชื่อสถานที่ของนครหังโจว มณฑลเจ้อเจียง ประเทศจีน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) รวมทั้งใช้แนวคิดจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนในการวิเคราะห์

ผลการวิจัย

จากการศึกษาความหมายภูมินามสถานที่ท่องเที่ยวของนครหังโจว มณฑลเจ้อเจียงทั้งหมด 449 แห่ง โดยชื่อสถานที่ท่องเที่ยวหนึ่งแห่งประกอบด้วยกลุ่มความหมายหลายกลุ่ม ผู้วิจัยแบ่งผลการวิจัยเป็นสองส่วน ได้แก่ ส่วนของนามทั่วไป และนามเฉพาะ ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ความหมายนามเฉพาะในภูมินามสถานที่ท่องเที่ยวของนครหังโจว

คำศัพท์ที่นำมาใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยวของนครหังโจวจัดกลุ่มความหมายเรียงตามลำดับจำนวนที่ปรากฏ ได้แก่ (1) สัตว์ (2) ชื่อเขตปกครอง ชื่อถนน (3) ต้นไม้ ดอกไม้ พืชผักผลไม้ (4) อาชีพ ผลิตภัณฑ์ชุมชน วัฒนธรรม จุดเด่นของชุมชน (5) คำบอกเวลา สมัย (6) ชื่อ แซ่ (7) ความบันเทิง กิจกรรม (8) เทพเจ้า ศาสนา (9) ชื่อภูเขา ประตุมืองป้อมปราการ แม่น้ำ (10) คำศัพท์ในยุคใหม่ (11) ตำแหน่งทิศทาง (12) ลำดับ และการวัด (13) ละคร วรรณกรรม เรื่องเล่า ผลงานภาพยนตร์ กลอน (14) สภาพภูมิอากาศและฤดูกาล (15) ความหมายมงคล (16) การแพทย์และสุขภาพ (17) การเมือง (18) ชื่อบริษัท (19) เครื่องดนตรี (20) ชนเผ่าชนกลุ่มน้อย และ (21) การคัดลอกจากชื่อเดิม ดังนี้

(1) สัตว์

คำบอกชนิดของสัตว์ที่ปรากฏในชื่อสถานที่จุดชมวิวเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ มังกร (龙) ปรากฏจำนวน 22 ครั้ง สิงโต (獅) และปลา (魚) ปรากฏจำนวน 5 ครั้งเท่ากัน หงส์ (鳳凰) ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง นกกระเรียน (鶴/黃鶴) และนกเหยี่ยวป่า (鸱鵂) ปรากฏจำนวน 2 ครั้งเท่ากัน และสัตว์ต่อไปนี้ปรากฏจำนวน 1 ครั้งเท่ากัน ปลาขาว (白龙) ม้าขาว (白马) จระเข้ (鱷) เต่า (龟) สัตว์ทะเล (海兽) ปลาโลมา (海豚) ลิง (猴) ตะพาบ (甲鱼) วัว (金牛) นกยูง (孔雀) สุนัขหมาป่า (狼) นกกระสา (鹭) อินทรี (老鹰) เพนกวิน (企鹅) แมงกระพรุน (水母) นกกระจอกเทศ (鸵鸟) ช้าง (象) หมี (熊) นกขมิ้น (莺) หิ่งห้อย (萤火虫) และห่านตัวผู้ (雄鹅) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว

ได้แก่ เกาะภูเขามังกร (龙山岛: 5A) ภูเขาสิงโต (狮子山: 4A) ภูเขานกกระเรียน (黄鹤山: 4A) เป็นต้น

(2) ชื่อเขตปกครอง ชื่อถนน

คำบอกชื่อเขตปกครอง ชื่อถนนที่ปรากฏในชื่อสถานที่จุดชมวิว ได้แก่ นครหังโจว (杭州) ปรากฏจำนวน 12 ครั้ง มณฑลเจ้อเจียง (浙江) ปรากฏจำนวน 6 ครั้ง ประเทศจีน (中国) ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง หมู่บ้านฮวนถาน (欢潭) และเขตหลินอัน (临安) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง เท่ากัน และคำต่อไปนี้อีกปรากฏจำนวน 1 ครั้ง เท่ากัน ได้แก่ หมู่บ้านอันจยา (安家) ตำบลฟู่ชุนเจียง (富春江) อำเภอฉุนอัน (淳安县) ชื่อเมืองเดิมเหอจู่ (河渚) เมืองเจี้ยนเต๋อ (建德) เมืองลี่เจียง (丽江) เมืองหลงเฉวียน (龙泉) ชื่อถนนสุยเป่ย์ (水北粮) ตำบลกังซี (塘栖) อำเภอถงหลู่ (桐庐) ตำบลอู่หัง (五杭) เขตซีหู (西湖) ชื่อเมืองในอดีตเมืองซีหลิง (西陵) เขตเซียวซาน (萧山) ตำบลเหยียนหลิง (严陵) ชื่อเมืองเก่าเหยียนโจว (严州) ประเทศจีนและสหรัฐอเมริกา (中美) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ โลกสัตว์ป่านครหังโจว (杭州野生动物世界: 4A) พิพิธภัณฑ์ศิลปะเจ้อเจียง (浙江美术馆: 4A) พิพิธภัณฑ์ผ้าไหมจีน (中国丝绸博物馆: 4A) เป็นต้น

(3) ต้นไม้ ดอกไม้ พืชผักผลไม้

คำบอกชนิดของพันธุ์ไม้ที่ปรากฏในชื่อสถานที่จุดชมวิว ได้แก่ ชา (茶) และต้นเหมย (梅) ปรากฏจำนวน 6 ครั้ง เท่ากัน ต้นอ้อ ต้นกก (芦/葭/蒹) ปรากฏจำนวน 4 ครั้ง ต้นสน (松) ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง ต้นการบูร (古樟) และไผ่ (竹) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง เท่ากัน ต้นหลิว (柳) และต้นเฮงยี่นเงิน (银杏树) ปรากฏจำนวน 1 ครั้ง เท่ากัน ส่วนคำบอกชนิดของดอกไม้ที่ปรากฏในชื่อสถานที่จุดชมวิว ได้แก่ ดอกบัว (荷/莲) ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง และคำต่อไปนี้อีกปรากฏจำนวน 1 ครั้ง เท่ากัน ต้นกุหลาบจันทร์ (月季花) ดอกกล้วยไม้ (兰) กุหลาบดอย (映山红) พุดซ้อน (梔子花) และคำบอกชนิดของผลไม้ที่ปรากฏในชื่อสถานที่จุดชมวิว ได้แก่ ลูกท้อ (桃) ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง สาลี่ (蜜梨) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง และคำต่อไปนี้อีกปรากฏจำนวน 1 ครั้ง เท่ากัน แดง/ฟัก (瓜果) สตรอเบอร์รี่ (草莓) ลูกพลับ (柿) มะเดื่อ (无花果) น้ำเต้า (葫芦) ใบกล้วย (蕉叶) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ เทือกเขาถามชา (问茶岭: 4A) ดอกบัวบานในลานฉิว (曲院风荷: 5A) สวนต้นท้อพันต้น (千桃园: 3A) เป็นต้น

(4) อาชีพ ผลิตภัณฑ์ชุมชน วัฒนธรรม จุดเด่นของชุมชน

คำศัพท์อาชีพ ผลิตภัณฑ์ชุมชน วัฒนธรรม จุดเด่นของชุมชนที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ชาวประมง (渔) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง จอหงวน (状元) และแม่นม (奶娘) ปรากฏจำนวน 1 ครั้ง เท่ากัน ผลิตภัณฑ์ชุมชน ได้แก่ ชา (茶) ปรากฏจำนวน 6 ครั้ง ยา (药) ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง ผ้าไหม (丝绸) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง เบียร์เหล้า (酒/啤酒) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง สารสกัดจากผลไม้ (千草素) และตะกร้าไผ่ (笱箕) ปรากฏจำนวน 1 ครั้ง เท่ากัน วัฒนธรรมที่ปรากฏได้แก่ วัฒนธรรม

เจียงหนาน (江南) ปรากฏจำนวน 5 ครั้ง วัฒนธรรมสะพานข้ามทะเลสาบ (跨湖桥) ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง วัฒนธรรม เหลียงจู (良渚) และวัฒนธรรมบ้านริมน้ำ (水乡文化) ปรากฏจำนวน 1 ครั้ง เท่ากัน จุดเด่นของชุมชนโบราณวัตถุสิ่งของที่ค้นพบ ได้แก่ เครื่องปั้นดินเผาในสมัยราชวงศ์ซ่งใต้ (官窑) และจานฝนหมึกจีน (砚) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง เท่ากัน และคำศัพท์ต่อไปนี้ทั้งหมดปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ได้แก่ ปากว่า (八卦) ตำราสอนลูก (家训) เครื่องปั้นดินเผาโบราณของจินทางใต้ (越窑) กระโจมมองโกเลีย (蒙古包) กังหัน (风车) แม่กุญแจ (锁) เงินทอง (元宝) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ หมู่บ้านชาวประมงกลางสายฝน (渔村烟雨: 5A) สวนชา (茶园: 3A) จุดชมวิวมู่ว่านโบราณ วัฒนธรรมเจียงหนานเมืองงหลู (桐庐江南古村落风景区: 4A) สถานที่แสดงเครื่องปั้นดินเผาสมัยราชวงศ์ซ่งใต้ (龙泉官窑陈列馆: 4A) เป็นต้น

(5) คำบอกเวลา สมัย

คำศัพท์บอกเวลาสมัยอดีต (古) ปรากฏจำนวน 27 ครั้ง คำที่มีความหมายบอกถึงยุคสมัย ได้แก่ สมัยราชวงศ์ซ่งใต้ (南宋) ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง และคำศัพท์ต่อไปนี้ทั้งหมดปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ได้แก่ อดีตกาล (千古) พันปี (千年) สมัยราชวงศ์หมิง-ชิง (明清) สมัยแคว้นอู๋ (吴) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ เมืองโบราณเหยียนโจว (严州古城: 4A) ถนนราชดำเนินสมัยราชวงศ์ซ่งใต้ (南宋御街: 4A) เป็นต้น

(6) ชื่อ แซ่

คำบอกชื่อ แซ่ที่ปรากฏในชื่อสถานที่จุดชมวิว ได้แก่ ขุนนางสมัยราชวงศ์ชิง นักการค้าที่มีชื่อเสียง หูเสวี่ยเหยียน (胡雪岩) นักรบกู้ชาติคนสำคัญในสมัยราชวงศ์ซ่งใต้เยว่เฟย (岳、武穆) นักพรตเหยียนกง (严子陵) ปริมาจารย์ด้านชาลูอี่ว (陆羽、苕翁) ทั้งหมดปรากฏจำนวน 2 ครั้ง และชื่อบุคคลสำคัญต่อไปนี้ปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ได้แก่ กวีเอกซู่ตงโพ (苏) ชาวบ้านแซ่ชยาเจียง (下姜) ตระกูลซุน (孙) ขุนนางแซ่หง (洪) แซ่ทัง (หมู่บ้าน) (汤) บุคคลกตัญญูตงหลาน (丁兰) นักวรรณกรรมกั๋ว (郭璞) หมอฮว่าถัว (华佗) จิตรกรหลีเซ่อหฺราน (李可染) สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์โหลวม่านเหวิน (楼曼文) นักการแพทย์โหลวอิง (楼英) ประธานเหมาเจ๋อตุง (毛主席) นักวิทยาศาสตร์ผู้ก่อตั้งกิจการอวกาศเฉียนเสวี่ยเฉิน (钱学森) จักรพรรดิเฉียนหลง (乾隆) ชื่อคน-หรง (蓉) ขุนนางเหวินเทียนเสียง (文天祥) ปริมาจารย์ศิลปะอู่ซ่งซั่ว (吴昌硕) สนมแคว้นอู๋ (吴汉月) ชื่อคนซีเหยา (西姚) พระศรีอริยเมตไตร (弥勒) พ่อเผ่าเหยียนเจียง (岩将) ขุนนางอี่วเฉียน (于谦) รัฐบุรุษจางเหลียง (张良) แม่ทัพอู่จื่อสวี่ (子胥) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ที่พำนักหูเสวี่ยเหยียน ย่านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมชิงเหอฝิง (胡雪岩故居: 4A) ศาลเยว่เฟย ชุมชนโบราณกู่อวี่นฮวนถาน (武穆祠: 3A) เป็นต้น

(7) ความบันเทิง กิจกรรม

คำศัพท์ชื่อความบันเทิง กิจกรรมที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ผ่อนคลาย (休闲) ปรากฏจำนวน 5 ครั้ง ตกปลา (垂钓) และร้องเพลง (歌、曲) ปรากฏจำนวน 4 ครั้งเท่ากัน ชมปลา (观鱼) และล่องแพ (漂流) ปรากฏจำนวน 2 ครั้งเท่ากัน และคำศัพท์ต่อไปนี้ทั้งหมดปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ได้แก่ ล่องเรือใบ (扬帆) ล่องเรือมังกร (龙舟) กอล์ฟ (高尔夫) กิจกรรมชิปไลน์ (高空飞索) สกายวอร์ค (空中漫步) กิจกรรมแอดเวนเจอร์ (冒险) ถ่ายภาพ (摄影) โรงอาบน้ำ (浴场) ชมละคร (戏剧) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ รีสอร์ทเพื่อการพักผ่อนไปวันเจียน (白云间休闲旅游度假区 : 3A) เสียงคำรามของมังกรตกปลา (龙吟垂钓 : 4A) เป็นต้น

(8) เทพเจ้า ศาสนา

คำศัพท์เทพที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ เทพเกาเถิง (皋亭) ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง และคำศัพท์ต่อไปนี้ทั้งหมดปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ได้แก่ เจ้าแม่ชีหวังหมู่ (瑶母) เทพแห่งดวงดาว (文昌) คำศัพท์ความเชื่อ ศาสนาที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ คำในศาสนาพุทธเผยแผ่กว้างไกล (广济) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง และคำศัพท์ต่อไปนี้ทั้งหมดปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ได้แก่ ภาษาสันสกฤต (梵) แสงแห่งศาสนาพุทธ (佛光) พระหัตถ์พระพุทธเจ้า (佛手) วัดในศาสนาพุทธ (灵栖) รูป (香) คำในศาสนาเปรียบเทียบเส้นทางที่ผิดบาป (杨岐) ชื่อของเจ้าแม่กวนอิม (圆通) ศาสนาคริสต์ (基督) ลัทธิขงจื้อ (儒家) ลัทธิเต๋า (道家) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ เขาเทพเกาเถิง (皋亭山 : 4A) หาดเจ้าแม่ชีหวังหมู่ หาดหิน อำเภองงหลู (瑶母滩 : 4A) เป็นต้น

(9) ชื่อภูเขา ประตุมืองป้อมปราการ แม่น้ำ

คำบอกชื่อภูเขา ได้แก่ เขาเกาเถิง (皋亭山) และเขาเทียนมู่ (天目山) ปรากฏจำนวน 2 ครั้งเท่า ๆ กัน เขาซีเจ้า (夕照) เขาจี้ (草山) และเขาเฉ่า (吉山) ปรากฏจำนวน 1 ครั้งเท่า ๆ กัน คำบอกชื่อประตุมืองป้อมปราการ ได้แก่ ประตูอู่หลิน (武林) ประตูเฟิงชาน (凤山) ประตูอี้เหมิน (义门) ป้อมปราการซานเป่า (三堡) ปรากฏจำนวน 1 ครั้งเท่า ๆ กัน คำบอกชื่อแม่น้ำ แม่น้ำเฉียนถิง (钱塘江) ทะเลสาบเซียง (湘湖) คลองอวิ้นเหอ (运河) ปรากฏจำนวน 1 ครั้งเท่า ๆ กัน ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ อุทยานภูเขาเทียนมู่ เขตหลินอัน (临安天目山 : 4A) ประตูเมืองอู่หลิน (武林问渡 : 4A) กลุ่มแม่น้ำเฉียนถิง (钱塘江流域 : 4A) เป็นต้น

(10) คำศัพท์ในยุคใหม่

ศัพท์ในยุคใหม่ที่ปรากฏในชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ดิจิทัล (数字) ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง อินเทอร์เน็ต (互联网) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง นวัตกรรม (创新) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง การท่องเที่ยวอัจฉริยะ (智慧旅游) อินเทอร์เน็ตอัจฉริยะ (智慧网) การป้องกันอัจฉริยะ (智慧安防) คลาวด์ (云) ปัญญาประดิษฐ์ (人工智能) หุ่นยนต์ (机器人) พาณิชย์ดิจิทัล (电商园) ทั้งหมด

ปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ชุมชนนวัตกรรมสุขภาพดิจิทัลหัวใจ เขตพัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยี ชุมชนเมืองท่าแห่งข้อมูล (杭州湾区数字公园 : 3A) หมู่บ้านอินเทอร์เน็ต ชุมชนดรีมทาวน์ (互联网村 : 4A) สวนนวัตกรรมสุขภาพดิจิทัลนานาชาติ (微医国际数字健康创新中心 : 3A) เป็นต้น

(11) ตำแหน่งทิศทาง

คำบอกตำแหน่งที่ตั้งที่ปรากฏในชื่อสถานที่จุดชมวิว ปรากฏเท่า ๆ กัน จำนวน 1 ครั้ง โดยปรากฏคำบอกความหมายตำแหน่งต่าง ๆ ได้แก่ บนแม่น้ำ (河上) หลังศาลา (后厅) หน้าลำธาร (前溪) ทิศตะวันตกของสะพาน (桥西) ใกล้น้ำ (曲水) หน้าประตูวัด (社门) ห่างจากน้ำ (水远) ตำแหน่งที่ตั้งบนทางน้ำเชี่ยว (湍口) ฝั่งล่างตรอก (下祠弄) ถนนตอนล่าง (下街) ริมน้ำ (滨) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ถนนโบราณบนแม่น้ำ (河上老街 : 3A) ตรอกหลังโรง (后厅弄 : 3A) ตรอกหน้าแม่น้ำ (前溪弄 : 3A) เป็นต้น

(12) ลำดับ และการวัด

คำศัพท์บอกลำดับ การวัด ได้แก่ ลำดับที่หนึ่ง (第一掌/楼) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง สูงลิ่วไกล (百丈) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง และคำศัพท์ต่อไปนี้ทั้งหมดปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ได้แก่ ลำดับที่ 171 (171号) ลำดับที่ 519 (519号) ห้องโถงลำดับที่ห้า (五厅) ร้อยก้าวเดิน (百步) สูงและห่างไกล (九霄) สูงและลึก (千仞) มาตรฐานในการเลือกบัณฑิต (玉尺) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ หอขุนเจียงลำดับที่หนึ่ง (春江第一楼 : 3A) ร่องน้ำลึกจุดชมวิวไท่หูหยวน (百丈滨 : 4A) เป็นต้น

(13) ละคร วรรณกรรม เรื่องเล่า ผลงานภาพวาด กลอน

คำศัพท์ชื่อละคร วรรณกรรม นิทาน ตำนาน เรื่องเล่า ผลงานภาพวาด กลอนที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ มังกรคู่ (双龙) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง และคำศัพท์ต่อไปนี้ทั้งหมดปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ได้แก่ ไปเยโปโลเย (聊斋) บทกลอนซงโพ (松坡) บทรวมวรรณคดี (珍帚斋) ตำนานเจ็ดบุรุษ (七贤) ละครฝ่ามือตลึงจิตสวรค์ (步步惊心) ภาพชิงหมิงซ่งเหอเถ (清明上河图) ผลงานภาพวาดหมิงจินจ้าวหลิงเถ (富春大岭图) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ มังกรคู่เล่นน้ำ เขตล่องแพซวงซีจู่ไท่ (双龙戏水 : 4A) สะพานเจ็ดบุรุษ ชุมชนการออกแบบเมิ่งซี (七贤桥 : 3A) เป็นต้น

(14) สภาพภูมิอากาศและฤดูกาล

คำบอกสภาพภูมิอากาศ ฤดูกาลที่ปรากฏในชื่อสถานที่จุดชมวิว ได้แก่ ฝน (雨) ปรากฏจำนวน 4 ครั้ง หิมะ (雪) และฤดูใบไม้ร่วง (秋) ปรากฏจำนวน 2 ครั้งเท่ากัน ฤดูใบไม้ผลิ (春) ปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ป่าเหมยในสายฝน (烟雨梅林 : 4A) สะพานขาดหิมะทับถม (断桥残雪 : 5A) ทะเลสาบนิ่งสงบพระจันทร์ในฤดูใบไม้ร่วง (平湖秋月 : 5A) และ ทำนบกั้นน้ำซุ่รุ่จื่อ (苏堤春晓 : 5A) เป็นต้น

(15) ความหมายมงคล

คำศัพท์ที่มีความหมายมงคลที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ความสุข (福) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง นางฟ้า (天使) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง และคำศัพท์ต่อไปนี้ทั้งหมดปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ได้แก่ คำพ้องเสียงกับคำว่าบุญวาสนา (绿) อายุยืนยาว (寿) ร่ำรวยมีวาสนา (富义) เหลือกินเหลือใช้ (馀) สว่างไสว (方盛) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ทำนบกั้นน้ำความสุขของพื้นที่ชุ่มน้ำซีซี (福堤 : 5A) ทำนบกั้นน้ำบุญวาสนา (พ้องเสียง) (绿堤 : 5A) ทำนบกั้นน้ำอายุยืนยาว (寿堤 : 5A) เป็นต้น

(16) การแพทย์และสุขภาพ

คำศัพท์สุขภาพที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ สุขภาพ (健康) ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง การแพทย์ (医) ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง การกีฬา (运动) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ สวนนวัตกรรมสุขภาพดิจิทัลนานาชาติ (微医国际数字健康创新中心 : 3A) ชุมชนยาจีน นครหังโจว (杭州医药港小镇景区 : 3A) เขตป่าสงวนแห่งชาติแหล่งกิจกรรมผจญภัย เขาตงซานเจียน (东山尖运动森林公园 : 3A) เป็นต้น

(17) การเมือง

คำศัพท์การเมืองที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ รัฐบาลจีน (中共) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง วัฒนธรรม (การเมือง) อันมีเอกลักษณ์ของประเทศจีน (红色文化) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง กองกำลังปฏิวัติแห่งชาติกองทัพภาคที่ 4 (新四军) ปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ สำนักคณะกรรมการพรรคคอมมิวนิสต์จีนเดิม อำเภอดุนอัน (中共淳安县委旧址景区 : 2A) เขตถนนวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ การปฏิวัติ เฟิงหวง (凤凰谷红色风情街区 : 4A) หอที่ระลึกคอมมิวนิสต์ (新四军纪念馆 : 3A) เป็นต้น

(18) ชื่อบริษัท

คำบอกชื่อบริษัทที่ลงทุนในกิจการนั้น ๆ ปรากฏอย่างละ 1 ครั้ง ได้แก่ บริษัทกวงต้า (光达) บริษัทตงฟิง (东方) บริษัทเกอซือต้า (歌诗达) บริษัทอิงกั๋วเล่อ (英冠乐) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ หอศิลป์กวงต้า บริษัทกวงต้า ชุมชนกองทุนอิ้วหวงซานหนาน (光达美术馆 : 4A) รีสอร์ทตงฟิง อุทยานวัฒนธรรมตะวันออก นครหังโจว (东方度假区 : 4A) ศูนย์คอสด้า บริษัทเกอซือต้า เขตสัมผัสประสบการณ์การท่องเที่ยวและการศึกษานานาชาติ มณฑลเจ้อเจียง (歌诗达中心 : 4A) สวนซอสสีว์ถิงไท่ บริษัทสีว์ถิงไท่ (徐同泰官酱园 : 3A) เป็นต้น

(19) เครื่องดนตรี

คำศัพท์เครื่องดนตรีที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ระฆัง (钟) กลอง (鼓) พิณ (琴) ทั้งหมดปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ระฆังยามเย็นเขาหนานผิง (南屏晚钟 : 5A) หอกกลองชิงเหอฝิง (鼓楼 : 4A) ถ้ำเสียงพิณ (琴音洞 : 4A) เป็นต้น

(20) ชนเผ่า ชนกลุ่มน้อย

คำศัพท์ชนเผ่า ชนกลุ่มน้อยที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ชื่อเรียกแผ่นดินชนชาวจีนในอดีต (华夏) ชนกลุ่มน้อยเซอ (山哈) ปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ทะเลสาบหว่าซย่า (华夏湖 : 4A) หมู่บ้านชนกลุ่มน้อยเซอ อำเภอหลงหลู (莪山遇见山哈景区 : 3A) เป็นต้น

(21) การคัดลอกจากชื่อเดิม

คำศัพท์จากการคัดลอกชื่อเดิมที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ น้ำตกหวงกัวชู่เล็ก (小黄果树) ปรากฏจำนวน 1 ครั้ง

2. ความหมายนามทั่วไปในภูมินามสถานที่ท่องเที่ยวของนครหังโจว

กลุ่มที่เป็นนามทั่วไป แบ่งได้เป็น (1) วิถีชีวิตทัศนธรรมชาติ (2) สิ่งปลูกสร้างอาคาร พิพิธภัณฑสถาน ศูนย์ฐานปฏิบัติการ (3) หมู่บ้าน ชนบท (4) ศาสนา (5) ถนน ตรอก ซอย (6) สถานที่พำนัก รีสอร์ท (7) ความบันเทิง กิจกรรม (8) โบราณสถาน ดังนี้

(1) วิถีชีวิตทัศนธรรมชาติ

คำบอกวิถีชีวิตทัศนธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่ปรากฏในชื่อสถานที่จุดชมวิว ได้แก่ ภูเขา (山) ปรากฏจำนวน 35 ครั้ง สวน (园/苑) ปรากฏจำนวน 27 ครั้ง ทะเลสาบ (湖) ปรากฏจำนวน 20 ครั้ง เกาะ (岛) ปรากฏจำนวน 17 ครั้ง แม่น้ำ (河) ปรากฏจำนวน 14 ครั้ง น้ำตก (瀑) และ ป่า (林) ปรากฏจำนวน 13 ครั้งเท่ากัน หิน (石) และลำธาร (溪/溪谷) ปรากฏจำนวน 11 ครั้งเท่ากัน สวนสาธารณะ (公园) และ หุบเขา (谷/峡谷) ปรากฏจำนวน 10 ครั้งเท่ากัน บ่อ (潭) โค้งน้ำ (湾) และถ้ำ (洞) ปรากฏจำนวน 9 ครั้งเท่ากัน หินผา (岩) และหาด (滩) ปรากฏจำนวน 8 ครั้งเท่ากัน ทำนบกั้นน้ำ (堤/堰) และน้ำพุ (泉/温泉) ปรากฏจำนวน 6 ครั้งเท่ากัน บึง (塘) ยอดเขา (峰) และทะเล (海) ปรากฏจำนวน 5 ครั้งเท่ากัน บ่อ (池) เทือกเขา (岭) หน้าผา (崖) และท่าเรือ (埠/码头) ปรากฏจำนวน 3 ครั้งเท่ากัน หาด (沙滩/沙) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง เขื่อน (水库) ที่ราบ (坪) และ คูน้ำ (沟) ปรากฏจำนวน 1 ครั้งเท่ากัน ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ เขาเซา (超山然人 : 4A) สวนเจดีย์ขาว (白塔公园 : 4A) เป็นต้น

(2) สิ่งปลูกสร้างอาคาร พิพิธภัณฑสถาน ศูนย์ ฐานปฏิบัติการ

คำศัพท์สิ่งปลูกสร้างอาคารที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ สะพาน (桥) ปรากฏจำนวน 9 ครั้ง ประตู (门) ปรากฏจำนวน 7 ครั้ง ท่าเรือ (港) หอ (楼塔) ศาลา (亭) และป้อมปราการ (坞) ปรากฏจำนวน 4 ครั้งเท่ากัน แท่นบูชา (台) และศิลาจารึก (碑) ปรากฏจำนวน 3 ครั้งเท่ากัน กำแพง (壁) ระเบียง (廊) และโรงผลิต (坊) ปรากฏจำนวน 2 ครั้งเท่ากัน และคำศัพท์ต่อไปนี้ทั้งหมดปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ได้แก่ พลัปปลา (阁) ศาลาที่ว่าการ (衙) สุสาน (墓) อนุสาวรีย์ (造像)

ด่าน (关) โพร่ง (坑) บ่อ (井) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ สะพานกู่วินเหอ (古韵河桥 : 3A) หมู่บ้านโบราณประตูหิน (石门古村 : 3A) เป็นต้น

คำศัพท์พิพิธภัณฑ์ที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ หอระลึก (纪念台、纪念馆) และพิพิธภัณฑ์ (博物馆、博物院) ปรากฏจำนวน 10 ครั้ง เท่ากัน หอแสดงนิทรรศการ (陈列馆、展示馆) ปรากฏจำนวน 4 ครั้ง หอศิลปะ (美术馆) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง และคำศัพท์ต่อไปนี้ทั้งหมดปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ได้แก่ งานเอกซ์โป (博览馆) ห้องสมุด (图书馆) หอวรรณกรรม (文学馆) หอแสดงภาพวาดศิลปะ (画院) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ หอนุสรณ์การต่อต้าน (文天祥皋亭抗论纪念台 : 4A) พิพิธภัณฑ์มรดกทางวัฒนธรรมสะพานข้ามทะเลสาบ (跨湖桥文化遗址博物馆 : 4A) เป็นต้น

คำศัพท์ศูนย์ ฐานปฏิบัติการที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ศูนย์ (中心) ปรากฏจำนวน 4 ครั้ง ศูนย์เรียนรู้ (体验中心) และฐานตั้งแคมป์ (露营地) ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง เท่ากัน ศูนย์ศิลปะ (艺术中心) และศูนย์ฝึกปฏิบัติ (实训中心、实训基地) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง เท่ากัน และคำศัพท์ต่อไปนี้ทั้งหมดปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ได้แก่ ฐานการถ่ายภาพ (摄影基地) ฐานอนุรักษ์ (保护基地) ฐานกิจกรรมกลางแจ้ง (户外基地) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ หอศิลป์ 519 (519艺术中心 : 4A) ศูนย์ประสบการณ์วัฒนธรรมเหล้า (酒文化体验中心 : 4A) เป็นต้น

(3) หมู่บ้าน ชนบท

คำศัพท์หมู่บ้าน ชนบทที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ชุมชน (镇) ปรากฏจำนวน 16 ครั้ง หมู่บ้าน (村) ปรากฏจำนวน 12 ครั้ง ชุมชน (谷) ปรากฏจำนวน 11 ครั้ง หมู่บ้านโบราณ (古村) ปรากฏจำนวน 4 ครั้ง ชุมชนโบราณ (古镇) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง และคำศัพท์ต่อไปนี้ทั้งหมดปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ได้แก่ หมู่บ้านสโลว์ไลฟ์ (慢村) ชนบท (庄) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ชุมชนโบราณถังซี (塘栖古镇 : 4A) หมู่บ้านเสียนเต๋อ (贤德村 : 3A) เป็นต้น

(4) ศาสนา

คำศัพท์ชื่อสามัญศาสนาที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ศาลบรรพบุรุษ (宗、祠) ปรากฏจำนวน 6 ครั้ง เจดีย์ (塔) ปรากฏจำนวน 5 ครั้ง วัด (寺) ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง วัดปฏิบัติธรรม (禅寺) อาราม (庵) ศาล (庙) และศาลา (堂) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง เท่ากัน และคำศัพท์ต่อไปนี้ทั้งหมดปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ได้แก่ อุโบสถ (佛殿) วัด (佛院) แท่นบูชา (坛) หอ (观) โบสถ์คริสต์ (教堂) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ศาลบรรพบุรุษตระกูลซุน (孙氏大宗 : 4A) เจดีย์เหลยเฟิง นครหังโจว (杭州雷峰塔景区 : 4A) เป็นต้น

(5) ถนน ตรอก ซอย

คำศัพท์ถนน ตรอก ซอย ที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ตรอก (弄) ปรากฏจำนวน 7 ครั้ง ถนนโบราณ (老街、古街) ปรากฏจำนวน 4 ครั้ง ตรอกซอย (巷) และถนน (街) ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง เท่ากัน ลาน (广场) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง และคำศัพท์ต่อไปนี้ทั้งหมดปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ได้แก่ ย่านศิลปะ (风情街区) ถนนราชดำเนิน (御街) ตรอกซอยโบราณ (古巷) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ตรอกโกล้งลำดับที่ห้า (五厅弄 : 3A) ถนนโบราณฮวนถาน (欢潭老街 : 3A) เป็นต้น

(6) สถานที่พำนัก รีสอร์ท

คำศัพท์สถานที่พำนัก รีสอร์ทที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ที่พัก (居) ปรากฏจำนวน 4 ครั้ง บ้านเกิด (故居) ปรากฏจำนวน 3 ครั้ง บ้านพักโบราณ (古宅) และ รีสอร์ท (度假区) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง เท่ากัน โฮมสเตย์ (民居) และบ้านพัก (宅) ปรากฏจำนวน 1 ครั้ง เท่ากัน ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ ชุมชนที่พักโบราณ (古民居 : 4A) บ้านเกิดเฉียนเสวียเซิน (钱学森故居 : 3A) เป็นต้น

(7) ความบันเทิง กิจกรรม

นามทั่วไปในด้านความบันเทิง กิจกรรมที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ บ้านผีสิง (鬼屋) สวนสนุก (乐园) และโลกแห่ง... (X世界) ปรากฏจำนวน 2 ครั้ง เท่ากันและคำศัพท์ต่อไปนี้ทั้งหมดปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ได้แก่ โรงชมภาพยนตร์ (电影馆) เขาวงกต (迷宫) บาร์ (吧) ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ บ้านผีสิงเจาะมิติพิชิตบัลลังก์ (步步惊心鬼屋 : 4A) โลกสัตว์ป่านครหังโจว (杭州野生动物世界 : 4A) เป็นต้น

(8) โบราณสถาน

คำศัพท์โบราณสถานที่ปรากฏใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ หอมนรดกทางวัฒนธรรม (文化遗产馆) สถานที่ที่มีซากปรักหักพัง (遗址) อุทยานมรดกซากปรักหักพัง (遗址公园) ทั้งหมดปรากฏจำนวน 1 ครั้ง ตัวอย่างชื่อสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ พิพิธภัณฑ์จับต้องไม่ได้เจ้อเจียง (浙江非物质文化遗产馆 : 3A) ศาลาที่ว่าการเก่า (古县衙遗址 : 3A) เป็นต้น

ตารางที่ 1 จำนวนคำที่ปรากฏในกลุ่มความหมายของนามเฉพาะและนามทั่วไป

นามเฉพาะ		นามทั่วไป	
(1) สัตว์	60	(1) วิถีชีวิตชนธรรมชาติ	268
(2) ชื่อเขตปกครอง ชื่อถนน	42	(2) สิ่งปลูกสร้างอาคาร พิพิธภัณฑ์ ศูนย์ ฐานปฏิบัติการ	98
(3) ต้นไม้ ดอกไม้ พืชผักผลไม้	43	(3) หมู่บ้าน ชนบท	47

(4) อาชีพ ผลิตภัณฑ์ชุมชน วัฒนธรรม	40	(4) ศาสนา	27
(5) คำบอกเวลา สมัย	34	(5) ถนน ตรอก ซอย	22
(6) ชื่อ แซ่	32	(6) สถานที่พำนัก รีสอร์ท	13
(7) ความบันเทิง กิจกรรม	26	(7) ความบันเทิง กิจกรรม	9
(8) เทพเจ้า ศาสนา	17	(8) โบราณสถาน	3
(9) ชื่อภูเขา ประตุมืองป้อมปราการ แม่น้ำ	14		
(10) คำศัพท์ในยุคใหม่	14		
(11) ตำแหน่งทิศทาง	11		
(12) ลำดับ และการวัด	11		
(13) ละคร วรรณกรรม เรื่องเล่า ผลงานภาพวาด กลอน	9		
(14) สภาพภูมิอากาศและฤดูกาล	9		
(15) ความหมายมงคล	9		
(16) การแพทย์และสุขภาพ	8		
(17) การเมือง	5		
(18) ชื่อบริษัท	4		
(19) เครื่องดนตรี	3		
(20) ชนเผ่า ชนกลุ่มน้อย	2		
(21) การคัดลอกจากชื่อเดิม	1		

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ความหมายชื่อสถานที่ท่องเที่ยวของนครหังโจว มณฑลเจ้อเจียง ประเทศจีน จำนวน 449 แห่ง พบว่า ความหมายในกลุ่มนามเฉพาะของชื่อสถานที่ท่องเที่ยวของนครหังโจวปรากฏคำที่มีความหมายเรียงตามลำดับจำนวนที่ปรากฏ ได้แก่ (1) สัตว์ ปรากฏมากที่สุดโดยสัตว์ที่ปรากฏในลำดับต้น ๆ ล้วนเป็นสัตว์มงคลตามความเชื่อของชาวจีน ได้แก่ มังกร สิงโต ปลา หงส์ และนกกระเรียน เช่นเดียวกันในการตั้งชื่อหมู่บ้านในประเทศไทยก็พบคำที่มีความหมายเกี่ยวกับสัตว์เช่นกัน โดยเป็นความหมายสัตว์ที่ปรากฏในประเทศไทย ได้แก่ กวาง ไก่ ปลวก พลาย เสือ (สุพัตรา จิรนนทนาภรณ์ และ อัญชลี สิงห์น้อย, 2548 : 89) ช้าง ม้า วัว หอย จระเข้ และสัตว์พื้นบ้านอื่นๆ (นิรัตน์ มุมทอง, 2550 : 172-176) พะยูง ลิง (มัสวีณี สาและ, 2562 : 94) และลำดับรองลงมาในกลุ่มนามเฉพาะของชื่อสถานที่ท่องเที่ยวของนครหังโจว ได้แก่ (2) ชื่อเขตปกครอง ชื่อถนน ในรายชื่อสถานที่ท่องเที่ยวจะมีการระบุมณฑล เมือง หรือเขตการปกครองอื่น ๆ เช่น นครหังโจว มณฑล

เจ้อเจียงลงไปในเรื่องของสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ด้วย (3) ต้นไม้ ดอกไม้ พืชผักผลไม้ ซึ่งคำที่ปรากฏมากที่สุดของแต่ละชนิด ได้แก่ ชา ดอกบัว ลูกท้อ สะท้อนให้เห็นถึงพืชพรรณที่เป็นเอกลักษณ์ของนครหังโจว ซึ่งนครหังโจวขึ้นชื่อเรื่องของการเป็นแหล่งปลูกชาหลงจิ่งของจีน นอกจากนี้ในสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ของนครหังโจว ก็มักจะพบเห็นดอกบัวตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ส่วนลูกท้อเป็นผลไม้ที่ชาวจีนนิยมรับประทาน สามารถพบเห็นได้ทั่วไปเช่นกัน (4) อาชีพ ผลิตภัณฑ์ชุมชน วัฒนธรรม จุดเด่นของชุมชน คำเกี่ยวกับอาชีพที่ปรากฏเป็นอันดับต้น ๆ ได้แก่ อาชีพชาวประมง นครหังโจวเป็นเมืองแห่งน้ำ เมื่อน้ำอาชีพอาชีพชาวประมงจึงพบเห็นได้มากจึงถูกนำมาใช้ในการตั้งชื่อสถานที่ ด้านผลิตภัณฑ์ชุมชน “ชาหลงจิ่ง” เป็นผลิตภัณฑ์ส่งออกสำคัญของนครหังโจวในด้านวัฒนธรรม นครหังโจวเป็นเมืองวัฒนธรรมเจียงหนาน หรือ วัฒนธรรมพื้นที่ตอนล่างแม่น้ำแยงซี ที่นครหังโจวสามารถพบเห็นวิถีชีวิตชาวเรือ หมู่บ้านกลางน้ำได้โดยทั่วไป และจุดเด่นของชุมชน พบว่าเครื่องปั้นดินเผาพบมากที่สุด เพราะนครหังโจวเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมยาวนาน มีการขุดค้นพบเครื่องปั้นดินเผาในหลายยุคสมัย (5) คำบอกเวลา สมัย ปรากฏคำบอกเวลาที่กล่าวถึงอดีตมากที่สุด และรองลงมาเป็นยุคสมัยที่นครหังโจวได้เป็นเมืองหลวงของจีน ได้แก่ สมัยราชวงศ์ซ่งใต้ (6) ชื่อแซ่ของบุคคลสำคัญที่ปรากฏในเรื่องสถานที่ท่องเที่ยวที่พบเป็นอันดับต้น ๆ ได้แก่ หูเสวียเหียน ขุนนางสมัยราชวงศ์ซ่ง เขาเป็นนักการค้าที่มีชื่อเสียงจึงมีหอระลึกที่สร้างเพื่อบันทึกประวัติที่นครหังโจว และยังปรากฏชื่อของนักรบภูชาติคนสำคัญในสมัยราชวงศ์ซ่งใต้นามว่าเยว่เฟย (7) ความบันเทิง กิจกรรม คำที่ปรากฏมากที่สุดคือคำที่มีความหมายว่าการผ่อนคลาย รองลงมาเป็นกิจกรรมที่มักจะเกี่ยวกับน้ำ เช่น ตกปลา ชมปลา ล่องแพ เป็นต้น (8) เทพเจ้า ศาสนา คำที่ปรากฏเกี่ยวกับเทพเจ้าและศาสนาสะท้อนให้เห็นความเชื่อ และความหลากหลายทางศาสนา เช่น พระหัตถ์พระพุทธเจ้า ศาสนาคริสต์ ลัทธิหฺงจฺยา ลัทธิเต๋า เป็นต้น (9) ชื่อภูเขา ประตูเมืองป้อมปราการ แม่น้ำ สะท้อนให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมของนครหังโจวที่มีพื้นที่ทั้งภูเขาและแม่น้ำ (10) คำศัพท์ในยุคใหม่ ปรากฏคำในด้านดิจิทัล และอินเทอร์เน็ต สะท้อนให้เห็นถึงความเจริญในด้านดิจิทัลของนครหังโจว (11) ตำแหน่งทิศทาง (12) ลำดับ และการวัด สะท้อนให้เห็นถึงวิธีการวัดในอดีตของจีน (13) ละคร วรรณกรรม เรื่องเล่า ผลงาน ภาพวาด กลอน สะท้อนให้เห็นถึงความเจริญทางวัฒนธรรม (14) สภาพภูมิอากาศและฤดูกาล ปรากฏฤดูกาลต่าง ๆ ของจีน โดยปรากฏฤดูฝนมากที่สุด (15) ความหมายมงคลที่นำมาใช้ในการตั้งชื่อสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อในการใช้คำมงคลของชาวจีน (16) การแพทย์และสุขภาพ สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับสุขภาพของชาวจีน (17) ความหมายด้านการเมือง สะท้อนให้เห็นสภาพสังคม การให้ความสำคัญและการระลึกถึงบุคคลสำคัญทางการเมือง (18) ชื่อบริษัท สะท้อนให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในกิจการการท่องเที่ยวของบริษัทต่าง ๆ (19) เครื่องดนตรี ปรากฏเครื่องดนตรีที่นิยมของชาวจีน ได้แก่ ระฆัง กลอง และพิณ (20) ชนเผ่า ชนกลุ่มน้อย ซึ่งหังโจวมีบ้านเกิดชนกลุ่มน้อยเพียงกลุ่มเดียวในเขตปกครองนครหังโจว นั่นคือ ชนกลุ่มน้อยเซอ ที่เมืองถงหลู และ (21) การคัดลอกจากชื่อเดิม ตามลำดับ

ส่วนความหมายในกลุ่มนามทั่วไปของชื่อสถานที่ท่องเที่ยวนครหังโจวปรากฏคำที่มีความหมายเกี่ยวกับทิวทัศน์ธรรมชาติมากที่สุด โดยคำที่ปรากฏมากที่สุดในวิวทิวทัศน์ คือ ภูเขา (山) ซึ่งในการตั้งชื่อหมู่บ้านในประเทศไทยก็พบคำที่บอกสภาพทางภูมิศาสตร์ในงานวิจัยเช่นกัน แต่จากภูมิประเทศที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ ทำให้คำที่ปรากฏแตกต่างกัน ดังในงานวิจัยของโอฬาร รัตนภักดี และ วิมลศิริ กลิ่นบุบผา (2553 : 58) พบว่าโครงสร้างทางความหมายของภูมินามหมู่บ้านในจังหวัดลำพูนที่พบมากที่สุดคือลักษณะทางภูมิศาสตร์ "ป่า" ส่วนในพื้นที่จังหวัดชัยภูมิ ปภัสรา คำวชิรพิทักษ์ (2553 : 3-4) พบว่า ชื่อหมู่บ้านในจังหวัดชัยภูมิมีส่วนประกอบหลักที่มีลักษณะเฉพาะทางภูมิศาสตร์เป็นแหล่งน้ำมากที่สุด ความหมายในกลุ่มนามทั่วไปของชื่อสถานที่ท่องเที่ยวนครหังโจวที่ปรากฏในลำดับรองลงมา ได้แก่ สิ่งปลูกสร้างอาคาร พิพิธภัณฑ์/ศูนย์/ฐานปฏิบัติการ หมู่บ้าน/ชนบท ศาสนา ถนน/ตรอก/ซอย สถานที่พำนัก/รีสอร์ท ความบันเทิงกิจกรรม และโบราณสถาน ตามลำดับ

การศึกษาความหมายภูมินามสถานที่ท่องเที่ยวนี้เป็นการศึกษาจากปัจจัยภายใน เพื่อให้เห็นปรากฏการณ์ทางพื้นที่ของนครหังโจว จากกลุ่มความหมายที่เป็นนามเฉพาะ และนามทั่วไปของชื่อสถานที่ท่องเที่ยวนครหังโจวนี้ได้สะท้อนให้เห็นสัญลักษณ์เชิงประจักษ์ทางธรรมชาติของพื้นที่ ซึ่งผ่านการตกผลึกมาอย่างยาวนาน จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในพื้นที่ที่ควรแก่การศึกษา

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากงานวิจัย

จากผลการศึกษาความหมายภูมินามสถานที่ท่องเที่ยวของนครหังโจว ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่ในด้านความหมายในการตั้งชื่อสถานที่ที่ได้สะท้อนลักษณะเด่นทั้งทางด้านสภาพแวดล้อม สังคม และวัฒนธรรมของนครหังโจว มณฑลเจ้อเจียง ประเทศจีน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาคความหมายภูมินามสถานที่ท่องเที่ยวของนครหังโจว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ งานวิจัยนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลด้านการท่องเที่ยววิเคราะห์ความหมายของชื่อสถานที่ เป็นการสร้างองค์ความรู้ในด้านการศึกษาทางภาษาและการท่องเที่ยว ผู้สนใจสามารถนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปใช้ในงานด้านภาษา การท่องเที่ยว การแปลชื่อสถานที่ท่องเที่ยว และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป ควรศึกษาเพิ่มเติมในแต่ละภูมิภาคของประเทศจีนเพื่อให้เห็นถึงลักษณะเด่นของแต่ละภูมิภาค

เอกสารอ้างอิง

- นิรัตน์ มุมทอง. (2550). *ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมินามที่มาจากภาษาเขมรถิ่นไทยกับลักษณะทางภูมิศาสตร์จังหวัดสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปภัสรา คำศิริพิทักษ์. (2553). การศึกษาชื่อหมู่บ้านในจังหวัดชัยภูมิ. *วารสารช่อพะยอม*. 21, 3-16.
- ไพฑูรย์ ปิยะปกรณ์. (2537). ภูมินามการตั้งถิ่นฐานหมู่บ้านชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: วิเคราะห์รูปแบบทางภูมิศาสตร์ของนามทั่วไป. *วารสารภาษาและวัฒนธรรม*. 13 (2), 49-60.
- มัสวีณี สาและ. (2562). *ภูมินามหมู่บ้านในจังหวัดยะลา: การวิเคราะห์ชื่อหมู่บ้านในบริบทด้านภาษา สังคม และวัฒนธรรม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รัตนดรณ มณีเนตร, บุญยงค์ เกศเทศ และ กัลยา กุลสุวรรณ. (2559). วัฒนธรรมภาษาในการตั้งชื่อบ้านนามเมืองของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยเขมร และไทยกูย ในตำบลดองกำเม็ด อำเภอยะรัง จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. 7 (2), 55-69.
- ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจไทยในจีน สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง. (ม.ป.ป.). มณฑลเจ้อเจียง. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2566. แหล่งที่มา: <https://thaibizchina.com/country/zhejiang/>
- สุพัตรา จิรนนทนาภรณ์ และ อัญชลี สิงห์น้อย. (2547). *ภูมินามของหมู่บ้านในเขตภาคเหนือตอนล่างจังหวัดเพชรบูรณ์* (รายงานการวิจัย). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุพัตรา จิรนนทนาภรณ์ และ อัญชลี สิงห์น้อย. (2548). โครงสร้างทางภาษาภูมินามของหมู่บ้านในจังหวัดพิษณุโลก. *ภาษาและภาษาศาสตร์*. 23 (2), 75-94.
- โอฬาร รัตนภักดี และ วิมลศิริ กลิ่นบุบผา. (2553). ภูมิลำเนาของหมู่บ้านในจังหวัดลำพูน. *วารสารมนุษยศาสตร์วิชาการ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 17 (1), 58-84.
- Duncan Light. (2014). Tourism and toponymy: commodifying and consuming place names. *Tourism Geographies*. 16 (1), 141-156.
- 陈梦家. (1988). *殷墟卜辞综述*. 北京: 中华书局.
- 程郗熙. (2020). *上海市地名用字及其语言文化研究*. 文学硕士学位论文. 研究生院: 四川外国语大学.
- 杭州简史编委会. (2022). *杭州简史* (重印). 杭州: 杭州出版社. 杭州市文化广电旅游局资讯网. (n.d.). *杭州*. online. Retrieved on 10 Jan 2023. Retrieved from: <https://wgly.hangzhou.gov.cn/cn/tszl/you/jdjq/index.html>
- 黎科. (2022). *浙江地名文化遗产的数字化保护策略研究—以宁波为例*. *文化创新比较研究*, 6 (13), 85-89.
- 刘泽玲. (2013). *临汾地名语言与文化研究*. 文学硕士学位论文. 研究生院: 山西师范大学.

- 王然. (2018). *邯郸地名的语言与文化研究*. 文学硕士学位论文. 研究生院: 北方民族大学。
- 王荣, 刘影, 许意如. (2021). 旅游地名研究理论体系建构研究. *干旱区资源与环境*, 35 (8), 167-174。
- 张超亚、张小林、李红波. (2015). 城市演进视角下的城市道路地名演变研究—以南京市为例. *地理与地理信息科学*, 31 (4), 83-88。
- 浙江省文化和旅游厅. (2022). *浙江省A级旅游景区名录表*. online. Retrieved on 10 Jan 2023. Retrieved from: http://ct.zj.gov.cn/art/2022/5/6/art_1643509_59010331.html
- 中华人民共和国国家质量监督检验检疫总局. (2003). *GB/T17775-2003 旅游区(点)质量等级的划分与评定*, 中华人民共和国国家标准。
- 周好婕. (2015). *义乌地名的语言文化研究*. 文学硕士学位论文. 研究生院: 浙江师范大学。

ผลการใช้รูปแบบการสืบสอบ **Stripling** ที่มีต่อการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
**Effects of Using the Stripling Model of Inquiry on Historical Reasoning of
Upper Secondary Students**

ธนวัต เปรมปรีชา และ ชัยรัตน์ โตศิลา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

Thanawat Prempreecha and Chairat Tosila

Silpakorn University, Thailand

Corresponding Author, E-Mail: toneprempreecha@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสืบสอบ **Stripling** ที่มีต่อพัฒนาการของการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ๒ เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวนนักเรียน 34 คน สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แผนหน่วยการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ประเด็นสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย และแบบประเมินการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประเมินการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์จากผลงานของนักเรียนทั้ง 3 ระยะ และวิเคราะห์ผลการวิจัยโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ

ผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสืบสอบ **Stripling** ส่งผลให้พัฒนาการของการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีพัฒนาการจากระยะที่ 1 ระยะที่ 2 และระยะที่ 3 สูงขึ้นในทุกระยะ

คำสำคัญ: รูปแบบการสืบสอบ **Stripling**; การสอนประวัติศาสตร์; การให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์

* วันที่รับบทความ : 11 มิถุนายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 30 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 1 กรกฎาคม 2566

Received: June 11, 2023; Revised: June 30, 2023; Accepted: July 1, 2023

Abstracts

The purposes of this research were to study the learning management using the Stripling Model of Inquiry that affects the development of historical reasoning of upper secondary students, as experimental research The sample of this research consisted of 34 students in a classroom of tenth grade students studying in the first semester of the academic year 2022 in Rittiyawannalai 2 school, Sai Mai District, Bangkok randomly selected by simple random sampling. by making lucky drawings for using classrooms as random units. Research tools include: the historical learning management lesson plans using the Stripling Model of Inquiry and the historical reasoning Assessment. Data were collected by evaluating historical reasoning from students' work in the three phases and analyzing the research results by arithmetic mean (M), standard deviation (S.D.), and Repeated measures ANOVA.

The research findings were summarized as follows the learning management using the Stripling Model of Inquiry resulted in the historical reasoning of students had higher development at .05 level of significance, with development from phase 1 to phase 2 and phase 3 was higher in all phases.

Keywords: The Stripling Model of Inquiry; Teaching History; Historical Reasoning

บทนำ

ประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่ศึกษาเหตุการณ์สำคัญของสังคมมนุษย์ในอดีตตามมิติของเวลาโดยใช้ร่องรอยหลักฐานทางประวัติศาสตร์และวิธีการทางประวัติศาสตร์ในการสังเคราะห์ (synthesis) เพื่อใช้ความคิดและตีความผสมผสานกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558 : 80 ; เฉลิม มลิลลา นิติเขตต์ปรีชา, 2559: 5) การศึกษาประวัติศาสตร์จึงมีความสำคัญทำให้ผู้ศึกษาได้ฝึกทักษะในการตรวจสอบความรู้ที่มีหลักฐานอ้างอิงและน่าเชื่อถือ อันจะทำให้เกิดความรอบคอบ คิดวิพากษ์ ประเมินคุณค่าของข้อมูลอันจะนำไปสู่การคิดอย่างมีเหตุผล เข้าใจและแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้ (รัชนิกร หงส์พนัส, 2564 : 21, 26) การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว ครูผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้นักเรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ เน้นให้นักเรียนวิพากษ์วิจารณ์ข้อมูลหรือหลักฐานอย่างมีวิจารณญาณมากกว่าการสอนโดยเน้นข้อมูลหรือเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ รวมไปถึงการได้ฝึกกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณในการประเมินความน่าเชื่อถือของการนำเสนอเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่นักประวัติศาสตร์นำเสนอ ตลอดจนการฝึกพิจารณาบริบททางประวัติศาสตร์และประเมินเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ด้วยใจเป็นกลาง (สิริวรรณ ศรีพหล, 2553 : 136 ; ศุภณัฐ พานา, 2563 : 392) แต่สภาพการณ์การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาประสบปัญหาอันสืบเนื่องจากการจัดโครงสร้างหลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้รายละเอียดเนื้อหา มากกว่าการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่ผู้เรียนควรได้รับ รวมถึงขาดความเชื่อมโยงกับสาระอื่นและชีวิตประจำวันของผู้เรียน นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับวิธีสอนประวัติศาสตร์ที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้มากกว่าการสร้างองค์ความรู้ใหม่ สภาพการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ผู้เรียนไม่เห็นความสำคัญว่าวิชาประวัติศาสตร์จะเป็นรากฐานสำคัญของการเข้าใจปัญหาอย่างมีเหตุผลและนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

พื้นฐาน, 2558 : 17-19, 21 ; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564 : 2) ในปัจจุบันจึงมีการศึกษาความสามารถในการศึกษาประวัติศาสตร์รูปแบบใหม่ที่สำคัญกับการมีส่วนร่วมในกระบวนการทางประวัติศาสตร์ (historical process) และการสอนให้ผู้เรียนเกิดการคิดอย่างประวัติศาสตร์ (think historically) (Wineburg, 2001 cited in Dillenburg, 2017 : 1) การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างดี ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการเห็นคุณค่าของบริบททางประวัติศาสตร์การพิจารณาและตัดสินใจเพื่อสะท้อนสาเหตุของเหตุการณ์และกระบวนการทางประวัติศาสตร์ ผลลัพธ์ที่อาจเกิดขึ้นจากการกระทำ และการสะท้อนผลกระทบของอดีตที่มีต่อปัจจุบัน (Barton and Levstik, 2004; van Drie and van Boxtel, 2007 : 87) โดยการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ (historical reasoning) เป็นหนึ่งในความสามารถสำคัญที่จะให้เหตุผลกับข้อเท็จจริงและเรื่องราวเกี่ยวกับอดีตรวมถึงการเรียนรู้เพื่อสร้างเรื่องราวเชื่อมโยง อันเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้การศึกษาประวัติศาสตร์เป็นการปฏิบัติทางวัฒนธรรมของสังคมที่สำคัญ (van Drie and van Boxtel, 2007 : 87)

การให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ (historical reasoning) เป็นความสามารถที่บุคคลจัดระเบียบข้อมูลเกี่ยวกับอดีตเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ทางประวัติศาสตร์โดยให้เหตุผลกับข้อเท็จจริงในอดีตรวมถึงการเรียนรู้เพื่อเชื่อมโยงเรื่องราวโดยใช้ทักษะที่สำคัญคือ การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์ที่แก้ปัญหาเชิงประวัติศาสตร์ รวมถึงกลวิธีการคิดที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางประวัติศาสตร์ ในแง่นี้ การให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์จึงครอบคลุมทั้งกระบวนการและผลลัพธ์ที่สามารถระบุได้ในชั้นเรียนวิชาประวัติศาสตร์ และนำมาซึ่งความเข้าใจทางญาณวิทยารายบุคคลที่นำไปสู่ความเข้าใจการให้เหตุผลของนักประวัติศาสตร์ (van Drie and van Boxtel, 2007 : 88-89, 104 ; Kuhn, Weinstock and Flaton, 1994 : 386 cited in Luís and Rapanta, 2020 : 2) โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ 1) การถามคำถามประวัติศาสตร์ (asking historical questions) คือ การถามคำถามเชิงสาเหตุ เปรียบเทียบหรือประเมินเกี่ยวกับปรากฏการณ์และแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์ 2) การใช้หลักฐาน (using sources) คือ การเลือก ประเมิน ตีความและยืนยันข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับคำถามและสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ 3) การอธิบายบริบททางประวัติศาสตร์ (contextualization) คือ การอธิบาย ชี้แจง เปรียบเทียบหรือประเมินผลเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์โดยใช้มิติทางด้านเวลา สถานที่และสังคม 4) การโต้แย้ง (argumentation) คือ การยกเหตุผลและหลักฐานที่ผ่านการประเมินและตีความที่แตกต่างกันมาถ่วงน้ำหนักข้อมูลหรือสมมติฐานชุดเดิม 5) การใช้สาระสำคัญ (using substantive concepts) คือ การนำสาระความรู้ทางประวัติศาสตร์ในการอธิบายปรากฏการณ์ทางประวัติศาสตร์ และ 6) การใช้ meta-concept (using meta-concepts) คือ การแสดงพฤติกรรมในการใช้แบบแผนที่นักประวัติศาสตร์ใช้ตรวจสอบและอธิบายกระบวนการทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ คำอธิบายของกระบวนการของการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ การเปรียบเทียบปรากฏการณ์ทางประวัติศาสตร์ คำอธิบายของเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์และการใช้แหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์ (van Drie and van Boxtel, 2007)

การจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์จะเน้นกิจกรรมและให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้เรียนในการตีความปรากฏการณ์ที่เชื่อมโยงอดีตกับปัจจุบันและให้ความสำคัญกับการสนับสนุนผู้เรียนได้ให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์จากการปฏิบัติกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้จัดระเบียบข้อมูลเกี่ยวกับอดีตเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ทางประวัติศาสตร์ (van Drie and van Boxtel, 2007 : 88-89) อีกทั้งควรแนะนำนักเรียนให้เข้าสู่บรรทัดฐานและแนวปฏิบัติของนักประวัติศาสตร์ (Luís and Rapanta, 2020) ดังนั้น กลยุทธ์ที่เหมาะสมในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์คือการสืบสอบ (van Drie and van Boxtel, 2007 : 105) โดยเฉพาะรูปแบบการสืบสอบทางประวัติศาสตร์ (Historical Inquiry) ซึ่งเป็นกลยุทธ์การสอนที่ให้ผู้เรียนค้นคว้าหาหลักฐานเพื่อตอบคำถามที่ได้ตั้งไว้ จากนั้นจึงหาข้อสรุปที่สมเหตุสมผลในบริบททางประวัติศาสตร์จากหลักฐานที่ผ่านการรวบรวมและประเมินแล้ว (Barton and Levstik, 2004 : 188 ; Foster and Padgett, 1999 : 2 อ้างถึงใน ศศิพัชร จำปา, 2562 : 979) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาศักยภาพจนมีความเข้าใจในแนวคิดและการคิดทางประวัติศาสตร์ หรือมีความเข้าใจทักษะทางประวัติศาสตร์ (ศศิพัชร จำปา, 2562 : 981) โดยหนึ่งในรูปแบบการสืบสอบที่นำไปสู่การพัฒนาการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์คือรูปแบบการสืบสอบ Stripling อันเป็นรูปแบบที่พัฒนาโดย Barbara Stripling (2009) ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงความสนใจส่วนบุคคลกับความปรารถนาใคร่รู้ในขณะนั้นของนักเรียน นำไปสู่การถามคำถามที่สืบสาวราวเรื่องจากหลักฐาน ตรวจสอบคำตอบจากหลายมุมมอง จนกระทั่งเกิดการสร้างความเข้าใจใหม่และบทสรุปต่าง ๆ โดยสะท้อนให้เห็นผ่านกระบวนการและผลลัพธ์ของการเรียนรู้ อันประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) เชื่อมต่อ (Connect) คือ การเชื่อมโยงความรู้เดิมของตนเองกับหัวข้อที่ตนเองสนใจ 2) สงสัย (Wonder) คือ การสร้างคำถามขั้นสูง (higher-level inquiry questions) ที่เหมาะสมกับการสืบสอบ รวมไปถึงการตั้งสมมติฐาน คือ การคาดการณ์คำตอบล่วงหน้า 3) ตรวจสอบ (Investigate) คือ การค้นหาและประเมินหลักฐานและข้อมูลที่จะตอบคำถามและทดสอบสมมติฐาน 4) สร้าง (Construct) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนพัฒนาและสังเคราะห์ข้อมูลและความคิดเพื่อเชื่อมโยงความเข้าใจใหม่ของตนเองกับความรู้ก่อนหน้า เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคำถามและสมมติฐาน 5) แสดงออก (Express) ทำความเข้าใจกับบริบทหรือสถานการณ์ใหม่ที่มีการสร้างในขั้นที่แล้ว และนำเสนอความรู้ใหม่นี้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น และ 6) สะท้อนกลับ (Reflect) สะท้อนการเรียนรู้ของตนเองเพื่อนำไปสู่การถามคำถามใหม่

รูปแบบการสืบสอบ Stripling เป็นแบบแผนการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ที่ส่งเสริมให้มีความกระตือรือร้นจะใช้สติปัญญาตัดสินใจอย่างมีสติและไตร่ตรองและมีส่วนร่วมกับการคิดและข้อความโดยใช้วิจารณญาณ โดยคำตอบจากการสืบสอบจะมาจากกระบวนการของผู้เรียน ไม่ใช่การตอบคำถามตายตัวที่ครูกำหนดให้ นำแนวคิดและมุมมองที่ต่างกันมารวมกันเพื่อนำไปสู่แนวคิดและความเข้าใจใหม่ (Stripling, 2014 : 95-96) อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการคิดเชิงประวัติศาสตร์ ชวนให้นักเรียนอยากรู้อยากเห็น ให้เกียรติคำถามของนักเรียน (honors students' questions) และให้นักเรียนอธิบายคำตอบอย่าง

รอบคอบ (Kalmon; et al, 2012 : 13) จะเห็นได้ว่า ลักษณะและขั้นตอนของรูปแบบการสืบสอบ Stripling มีความสอดคล้องและสามารถนำไปเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในการพัฒนาการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ จากการศึกษาช่วงวัยของผู้เรียนที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้รูปแบบดังกล่าว พบว่าผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีอายุระหว่าง 16-20 ปี เป็นวัยที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นของการพัฒนาความเข้าใจทางประวัติศาสตร์โดยเฉพาะเรื่องที่เกี่ยวข้องกับแบบแผนโดยทั่วไปและประสบการณ์ทางประวัติศาสตร์โดยภาพรวม (Egan, 1997 อ้างถึงใน ชัยรัตน์ โตศิลา, 2555 : 41) ด้วยสภาพปัญหาและความต้องการที่คาดหวังดังกล่าว งานวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาและพัฒนาผลการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยใช้รูปแบบการสืบสอบ Stripling ที่มีต่อการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการพัฒนาการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้กระบวนการทางประวัติศาสตร์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะการการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและการคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณ ซึ่งเป็นหนึ่งในทักษะทางสังคมศึกษาที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดีต่อไป (วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา, 2555 : 11)

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสืบสอบ Stripling ที่มีต่อพัฒนาการของการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองแบบกลุ่มเดียว (One Group Design) มีการทดลองเพื่อศึกษาพัฒนาการของการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ และวิเคราะห์ความแปรปรวนเมื่อมีการวัดซ้ำ (One Shot Repeated Measures Design) (ศจีมาจ ณ วิเชียร, 2555 : 40) ดังนี้

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัย One Shot Repeated Measures Design

	X	O ₁	X	O ₂	X	O ₃

เมื่อ	X	แทน	การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสืบสอบ Stripling
	O ₁	แทน	การประเมินการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ครั้งที่ 1
	O ₂	แทน	การประเมินการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ครั้งที่ 2
	O ₃	แทน	การประเมินการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ครั้งที่ 3

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ๒ เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,224 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ๒ เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวนนักเรียน 34 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ประเด็นสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสืบสอบ **Stripling** จำนวน 3 แผน แผนละ 4 คาบ โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ดังต่อไปนี้ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สุโขทัย: อนุรักษ์แห่งความสุข เวลา 4 คาบ 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง อยุธยาเมืองท่านานาชาติ เวลา 4 คาบ และ 3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง พัฒนาการสู่รัฐไทยสมัยใหม่ เวลา 4 คาบ โดยได้ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมทางภาษา และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของเครื่องมือ โดยมีค่าเท่ากับ 0.98 0.96 และ 0.96 ตามลำดับ ถือว่ามีความสอดคล้องสามารถนำไปใช้ได้ จากนั้นนำแผนหน่วยการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ๒ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแผนหน่วยการจัดการเรียนรู้ พบว่า นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตามวัตถุประสงค์

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมินการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ จำนวน 1 ฉบับ เป็นแบบประเมินผลงานของนักเรียน โดยใช้เกณฑ์การวัดแบบรูบริก (Rubric) สำหรับการศึกษาพัฒนาการของการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ โดยได้ตรวจสอบความเหมาะสม ความชัดเจน และความเที่ยงตรง (Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของเครื่องมือ มีค่าเท่ากับ 1.00 ถือว่ามีความสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ จากนั้นนำแบบประเมินไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ๒ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบประเมินการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์โดยใช้เกณฑ์ 0.20 ขึ้นไป พบว่า แบบประเมินการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.35 – 0.89 มีระดับที่จำแนกดีถึงดีมาก รวมถึงนำแบบประเมินการให้เหตุผลทาง

ประวัติศาสตร์ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.891 มีระดับความเชื่อมั่นดี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/10 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย ๒ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบเรียน รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 12 คาบเรียน โดยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองตามแผนหน่วยการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ประเด็นสำคัญในประวัติศาสตร์ไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสืบสอบ Stripling ที่ได้สร้างและพัฒนาไว้ และใช้แบบประเมินการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ในการประเมินพัฒนาการของการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ 3 ระยะโดยได้แบ่งนักเรียนออกเป็น 9 กลุ่ม และประเมินจากผลงานของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผน ทั้งนี้ ในการประเมินการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ นักเรียนจะอยู่กลุ่มเดิมทั้ง 3 ระยะ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ศึกษาพัฒนาการของการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสืบสอบ Stripling โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS มาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) ค่าเฉลี่ย (M) 2) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ 3) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (Repeated measures ANOVA)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้รูปแบบการสืบสอบ Stripling ที่มีต่อการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ตัวแปรต้น

รูปแบบการสืบสอบ Stripling

เป็นแบบแผนหน่วยการจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความสนใจส่วนบุคคลกับความปรารถนาใคร่รู้ในขณะนั้นของนักเรียน โดยการสืบสาวเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. เชื่อมต่อ (Connect) คือ การเชื่อมโยงความรู้เดิมของตนเองกับหัวข้อที่ตนเองสนใจ
2. สงสัย (Wonder) คือ การสร้างคำถามขั้นสูง (higher-level inquiry questions) ที่เหมาะสมกับการสืบสอบ รวมไปถึงการตั้งสมมติฐาน คือ การคาดการณ์คำตอบล่วงหน้า
3. ตรวจสอบ (Investigate) คือ การค้นหาและประเมินหลักฐานและข้อมูลที่จะตอบคำถามและทดสอบสมมติฐาน
4. สร้าง (Construct) เป็นขั้นตอนที่นักเรียนพัฒนาและสังเคราะห์ข้อมูลและความคิดจำนวนมากเพื่อความเข้าใจใหม่ของตนเองที่เชื่อมโยงกับความรู้ก่อนหน้า เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคำถามและสมมติฐาน
5. แสดงออก (Express) ทำความเข้าใจกับบริบทหรือสถานการณ์ใหม่ที่มีการสร้างในขั้นที่แล้ว และนำเสนอความรู้ใหม่นั้นเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น
6. สะท้อนกลับ (Reflect) สะท้อนการเรียนรู้ของตนเองเพื่อนำไปสู่การถามคำถามใหม่

ตัวแปรตาม

การให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์

(Historical Reasoning)

การแสดงออกของบุคคลในการจัดระเบียบข้อมูลเกี่ยวกับอดีตเพื่ออธิบายปรากฏการณ์หรือกรณีศึกษาทางประวัติศาสตร์ ประกอบด้วย

1. การถามคำถามประวัติศาสตร์ (asking historical questions) คือ การถามคำถามเชิงอธิบายสาเหตุเชิงเปรียบเทียบหรือคำถามเชิงประเมินเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางประวัติศาสตร์และแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์
2. การใช้หลักฐาน (using sources) คือ การประเมินหลักฐานทางประวัติศาสตร์ การเลือก การตีความและการยืนยันข้อมูลจากหลักฐานเพื่อตอบคำถามและสมมติฐาน หรือเพื่อใช้หลักฐานสำหรับการยืนยันเรื่องราวในอดีต
3. การอธิบายบริบททางประวัติศาสตร์ (contextualization) คือ การนำปรากฏการณ์ทางประวัติศาสตร์ วัตถุ คำแถลง ข้อความหรือรูปภาพในกรอบเวลา สถานที่และสังคมมาอธิบายชี้แจงเปรียบเทียบหรือประเมินผลเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์
4. การโต้แย้ง (argumentation) คือ การยกเหตุผลและหลักฐานที่ผ่านการประเมินและตีความที่แตกต่างกันมากแล้วแย้งข้อมูลหรือสมมติฐานชุดเดิม
5. การใช้กรอบความคิดที่สำคัญ (using substantive concepts) คือ การใช้สาระความรู้ในการนิยามปรากฏการณ์ทางประวัติศาสตร์ บุคคลและช่วงเวลาเมื่อจัดระเบียบข้อมูลเกี่ยวกับอดีต เพื่อพรรณนา เปรียบเทียบและ/หรืออธิบายปรากฏการณ์ทางประวัติศาสตร์
6. การใช้ meta-concept (using meta-concepts) คือ การมีพฤติกรรมในการใช้แบบแผนที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการตรวจสอบและอธิบายกระบวนการทางประวัติศาสตร์

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการศึกษาค้นคว้าพัฒนาการของการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนระหว่างได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสืบสอบ **Stripling** (ระยะที่ 1-3)

องค์ประกอบของ การให้เหตุผลทาง ประวัติศาสตร์	คะแนนเต็ม	ระยะ/แผนการจัดการเรียนรู้						ค่าเฉลี่ย รวม	S.D	ลำดับที่	ระดับ คุณภาพ
		ระยะที่ 1 (แผนฯ ที่ 1)		ระยะที่ 2 (แผนฯ ที่ 2)		ระยะที่ 3 (แผนฯ ที่ 3)					
		M	S.D	M	S.D	M	S.D				
การถามคำถาม ประวัติศาสตร์ (asking historical questions)	4	2.56	0.50	2.89	0.57	3.33	0.67	2.93	0.66	2	ดี
การใช้หลักฐาน (using sources)	4	2.67	0.67	3.11	0.31	3.33	0.47	3.04	0.58	1	ดี
การอธิบายบริบท ทางประวัติศาสตร์ (contextualization)	4	2.22	0.42	2.67	0.67	2.56	0.50	2.48	0.57	4	พอใช้
การโต้แย้ง (argumentation)	4	1.56	0.50	2.11	0.57	2.33	0.47	2.00	0.61	5	พอใช้
การใช้สาระสำคัญ (using substantive concepts)	4	2.22	0.42	2.33	0.47	3.00	0.00	2.52	0.50	3	ดี
การใช้ meta- concept (using meta- concepts)	4	2.22	0.63	2.33	0.47	2.89	0.31	2.48	0.57	4	พอใช้
ค่าเฉลี่ยรวม	4	2.24	0.33	2.57	0.27	2.91	0.21	2.57	0.37		
ลำดับที่		3		2		1					

ระดับคุณภาพ	พอใช้	ดี	ดี				

จากตารางที่ 2 พบว่า พัฒนาการของการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนระหว่างได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสืบสอบ **Stripling** (ระยะที่ 1-3) ระยะที่มีคะแนนสูงสุด คือ ระยะที่ 3 (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง พัฒนาการสู่รัฐไทยสมัยใหม่) มีค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับดี รองลงมาคือ ระยะที่ 2 (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง อยุธยาเมืองท่านานาชาติ) มีค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับดี และลำดับสุดท้าย คือ ระยะที่ 1 (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สุโขทัย: อารยรุ่งแห่งความสุข) มีค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ในระดับพอใช้

การวิเคราะห์การให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ระยะที่ 1 ระยะที่ 2 และระยะที่ 3 โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำ (**Repeated measures ANOVA**) ผู้วิจัยได้การทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมว่าเป็นเมทริกซ์เอกลักษณะหรือไม่ด้วย **Mauchly's Test of Sphericity** มีรายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ระยะที่ 1 ระยะที่ 2 ระยะที่ 3 และการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมด้วย **Mauchly's Test of Sphericity**

ระยะ	M	S.D.	Mauchly's W	df	Sig.	Epsilon		
						Greenhouse-Geisser	Huynh-Feldt	Lower-bound
ระยะที่ 1	2.24	.334	.394	2	.038	.623	.681	.500
ระยะที่ 2	2.57	.266						
ระยะที่ 3	2.91	.206						

*p > 0.05

จากตารางที่ 3 เมื่อทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมว่าเป็นเมทริกซ์เอกลักษณะหรือไม่ด้วย **Mauchly's Test of Sphericity** พบว่า เมทริกซ์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ไม่เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น เมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมไม่เป็นเมทริกซ์แบบเอกลักษณะ จึงไปพิจารณาค่า **Epsilon** ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 1 ทั้งหมด และค่า **Epsilon** ของ **Greenhouse-Geisser** มีค่าน้อยกว่า 0.75 ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้การทดสอบแบบ **Greenhouse-Geisser** ในการวิเคราะห์

ความแปรปรวนของคะแนนการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์และความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการทดสอบความแปรปรวนของคะแนนการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์

Within-Subjects Effects	Type III Sum of Squares	df	MS	F	Sig.
Greenhouse-Geisser	2.013	1.245	1.617	18.187	.001

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนและความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ระหว่างได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสืบสอบ **Stripling** พบว่า พัฒนาการการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสืบสอบ **Stripling** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีพัฒนาการจากระยะที่ 1 ระยะที่ 2 และระยะที่ 3 สูงขึ้นในทุกระยะ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลการใช้รูปแบบการสืบสอบ **Stripling** ที่มีต่อการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สรุปผลได้ว่า การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสืบสอบ **Stripling** ส่งผลให้พัฒนาการสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์สามารถพัฒนาได้ด้วยการจัดการเรียนรู้ที่มีรูปแบบกระบวนการ วิธีการ เทคนิคและนวัตกรรมที่เหมาะสม ดังที่ **Luis and Rapanta (2020)** ได้เสนอว่า หนึ่งในแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ คือ การแนะนำนักเรียนให้เข้าสู่บรรทัดฐานและแนวปฏิบัติของนักประวัติศาสตร์ กล่าวคือ การสอนเกี่ยวกับการใช้ "กลยุทธ์การจัดหา (sourcing strategies)" การสอนเกี่ยวกับวิธีการทำงานกับหลักฐานขั้นต้นและหลักฐานที่หลากหลาย รวมถึงการอ่านและกลยุทธ์การเขียน ซึ่งล้วนแต่เป็นประเด็นหลักขององค์ประกอบขั้นตอนการคิดแบบนักประวัติศาสตร์ รวมถึงการพัฒนา “การพินิจประวัติศาสตร์นิพนธ์ (Developing a ‘historiographic gaze’)” อันเป็นกลยุทธ์ในการสืบค้นทั้งหลักฐานขั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง ยิ่งไปกว่านั้น วิธีการนี้จะบอกเป็นนัยเช่นกันว่านักเรียนควรตั้งปัญหาหรือคำถามเพื่อนำไปสู่ “การถามคำถามทางประวัติศาสตร์” และวางกรอบการสืบสอบทางประวัติศาสตร์ของตนเอง แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับรูปแบบการสืบสอบ **Stripling** ที่มีหลักการสำคัญคือ 1) การเชื่อมโยงกับความสนใจส่วนบุคคลและความอยากรู้ของผู้เรียน 2) การถามคำถามที่สืบสาวราวเรื่องนอกเหนือจากการรวบรวมข้อเท็จจริงอย่างง่าย และ 3) การตรวจสอบคำตอบจากหลายมุมมอง รวมถึงการสร้างความเข้าใจใหม่และบทสรุปต่าง ๆ ของรูปแบบและสะท้อนให้เห็นถึงทั้งกระบวนการและผลลัพธ์ของการเรียนรู้ โดยรูปแบบการสืบสอบ **Stripling** ช่วยส่งเสริมให้

มีความกระตือรือร้นจะใช้สติปัญญาตัดสินใจอย่างมีสติและไตร่ตรองและมีส่วนร่วมกับความคิดและข้อความโดยใช้วิจารณ์ การถามคำถามที่ดีจะนำไปสู่การสำรวจสิ่งที่ไม่รู้ซึ่งไม่สามารถคัดลอกคำตอบจากแหล่งใดแหล่งหนึ่ง เป็นการเรียนรู้กับสถานการณ์ใหม่หรือเชื่อมต่อกับโลกความเป็นจริง คำตอบจากการสืบสอบจะมาจากกระบวนการของผู้เรียน ไม่ใช่การตอบคำถามตายตัวที่ครูกำหนดให้ นำแนวคิดและมุมมองที่ต่างกันมารวมกันเพื่อนำไปสู่แนวคิดและความเข้าใจใหม่ ๆ (Stripling, 2014 : 95-96) นอกจากนี้ พัฒนาการของการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ที่สูงขึ้นยังแสดงให้เห็นถึงผลของการใช้รูปแบบการสืบสอบ Stripling ในแต่ละระยะที่มีลักษณะเป็นกระบวนการแบบเรียกซ้ำ (recursive process) และเป็นวัฏจักรโดยผู้เรียนย้อนกลับไประหว่างขั้นตอนเพื่อถามคำถามใหม่และดำเนินการสืบสอบใหม่ ๆ เมื่อเกิดคำถามขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกิดความเข้าใจใหม่สำหรับผู้เรียน แต่ไม่ใช่คำตอบสุดท้ายเพราะผู้เรียนได้ค้นพบพื้นที่ที่น่าสนใจเพื่อดำเนินการสืบสอบในอนาคต (Stripling, 2014 : 94) ทั้งนี้ ในแต่ละขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการสืบสอบ Stripling มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ของนักเรียน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เชื่อมต่อ (Connect) ขั้นนี้เป็นขั้นเตรียมการเบื้องต้นเพื่อช่วยส่งเสริมการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ในองค์ประกอบการอธิบายบริบททางประวัติศาสตร์ (contextualization) การใช้สาระสำคัญ (using substantive concepts) และการถามคำถามประวัติศาสตร์ (asking historical questions) เนื่องจากขั้นตอนนี้เป็นการเชื่อมโยงความรู้เดิมของตนเองกับหัวข้อที่ตนเองสนใจ โดยผู้เรียนจะสำรวจและระบุความรู้พื้นฐานที่มีมาแต่เดิม เพื่อเป็นการรวบรวมบริบทสำหรับการสืบสอบ อันเป็นการปูพื้นฐานให้ผู้เรียนได้แนวคิดที่น่าสนใจเกี่ยวกับหัวข้อที่พวกเขาต้องการสืบค้น โดยผู้เรียนจะต้องใช้ความสามารถในการเข้าใจความรู้เดิมของตนเองโดยสามารถระบุหรืออธิบายความคิดที่อยู่ในใจของตนเองได้ (pre-existing mental models) รวมไปถึงการเชื่อมโยงชีวิตของตนเองกับโลกแห่งความเป็นจริงหรือหัวข้อที่กำลังศึกษาอยู่ อีกทั้งทำความเข้าใจบริบท คำศัพท์เฉพาะ ความมุ่งหมายของเนื้อหาอันจะนำไปสู่การค้นหาหัวข้อหลัก (central themes) และความคิดหลัก (big ideas) ของเรื่องที่กำลังศึกษา ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะต้องใช้วิธีการตีความเป็นรายบุคคลผ่านการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) ดังนั้น ในขั้นตอนนี้ การให้ความรู้พื้นฐานแก่ผู้เรียนจึงยังเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อให้นักเรียนนำข้อมูลไปใช้ในขั้นตอนต่อไปได้ (Stripling, 2009)

ขั้นตอนที่ 2 สงสัย (Wonder) ขั้นนี้มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ในองค์ประกอบการถามคำถามประวัติศาสตร์ (asking historical questions) เนื่องจากขั้นตอนนี้เป็นการสร้างคำถามซึ่งถือเป็นแรงผลักดันสำคัญของการสืบสอบ ผู้เรียนจะต้องตั้งคำถามจากการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับเรื่องที่กำลังศึกษา โดยผู้สอนมีบทบาทสนับสนุนให้ผู้เรียนพัฒนาการถามคำถามขั้นสูง (higher-level inquiry questions) ที่เหมาะสมกับการสืบสอบ สามารถตอบได้จริงและนำผู้เรียนไปสู่หัวข้อของตนเองในเชิงลึกและเพื่อหาข้อมูลที่ขัดแย้งหรือมุมมองที่หลากหลาย รวมไปถึงการตั้งสมมติฐาน คือ การคาดการณ์คำตอบล่วงหน้า (Stripling, 2010 : 19) ทั้งนี้ การตั้งคำถามเป็นปัจจัยสำคัญที่จะเป็น

ตัวกำหนดว่านักเรียนจะสามารถให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ในขั้นตอนอื่นได้ดีหรือไม่ ดังที่ van Drie and van Boxtel (2007 : 91) ได้ให้ข้อสังเกตว่า การตั้งคำถามอาจทำหน้าที่เป็น "กลไก" สำหรับการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ แต่ละองค์ประกอบของการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์สามารถกำหนดขึ้นมาได้ด้วยคำถามประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้พื้นฐานของผู้เรียนและบริบทของคำถาม

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบ (Investigate) ขั้นนี้มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ในองค์ประกอบการใช้หลักฐาน (using sources) เนื่องจากขั้นตอนนี้เป็นการค้นหาและประเมินหลักฐานและข้อมูลที่จะตอบคำถามและทดสอบสมมติฐาน ระบุแนวคิดหลัก (main ideas) และหลักฐานสนับสนุน แสวงหามุมมองที่หลากหลาย จากนั้นนำข้อมูลมาคิดและพิจารณาเพื่อให้ได้ความกระจ่างในคำถามและสมมติฐาน โดยในการสำรวจแหล่งข้อมูลผู้เรียนจะต้องใช้ทักษะในการสืบค้นการประเมินแหล่งที่มาข้อมูล และสามารถกำหนดอำนาจของแหล่งข้อมูล (determining the authority of sources) (Stripling, 2010 : 19) ทั้งนี้ ครูและนักเรียนจะต้องทำงานร่วมกันในการคัดเลือกหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับประเด็นคำถามที่นักเรียนกำหนด รวมถึงนักเรียนจะต้องศึกษาหลักฐานอย่างละเอียดเพื่อนำไปสู่การประเมินความน่าเชื่อถือและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อใช้ในการตอบคำถามดังกล่าว โดยผู้เรียนจะต้องใช้ความสามารถในการอ่านเพื่อทำความเข้าใจกับข้อมูลเชิงลึกมากกว่าข้อเท็จจริงที่ผิวเผิน ทั้งนี้จะต้องตรวจสอบความเข้าใจอย่างต่อเนื่องในขณะที่ศึกษาแหล่งข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงความชัดเจนและการเชื่อมโยงกันในขณะที่เขียนร่างคำตอบ (Stripling, 2009)

ขั้นตอนที่ 4 สร้าง (Construct) ขั้นนี้มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ในองค์ประกอบการอธิบายบริบททางประวัติศาสตร์ (contextualization) การโต้แย้ง (argumentation) การใช้สาระสำคัญ (using substantive concepts) และการใช้ meta-concept (using meta-concepts) เนื่องจากขั้นตอนนี้ผู้เรียนพัฒนาและสังเคราะห์ข้อมูลและความคิดจำนวนมากเพื่อความเข้าใจใหม่ของตนเองที่เชื่อมโยงกับความรู้ก่อนหน้า เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคำถามและสมมติฐาน ในขั้นนี้ผู้เรียนต้องสำรวจรูปแบบและความสัมพันธ์ระหว่างความคิดจากแหล่งข้อมูลที่มีความแตกต่างและหลากหลาย จากนั้นจัดทำข้อสรุป สร้างความคิดเห็นและพัฒนาความคิดตามการตีความของตนเอง (Stripling, 2014 : 94) ทั้งนี้ นักเรียนต้องใช้ทักษะที่หลากหลายในกิจกรรมการเรียนรู้ขั้นตอนนี้ เช่น การวิเคราะห์ ตีความและสังเคราะห์ข้อมูล ดังที่ Stripling (2009) ได้ให้ข้อสังเกตว่า ผู้เรียนจะต้องใช้ความสามารถในการตีความ กล่าวคือ ค้นหารูปแบบและความสัมพันธ์เปรียบเทียบกับความรู้เดิม และทำการอนุมานความหมายของข้อความนั้นเพื่อนำไปสู่การสรุปและพัฒนาความเข้าใจใหม่ โดยสิ่งที่ต้องคำนึง คือ การใช้เครื่องมือโต้ตอบเพื่อทำงานร่วมกับผู้อื่น การใช้กลยุทธ์การคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อเสริมสร้างการดำเนินการและการตัดสินใจที่รวดเร็ว รวมไปถึงต่อต้านการล่อลวงของการคัดลอกและวางข้อมูล (Resist temptations of copy-and-paste)

ขั้นตอนที่ 5 แสดงออก (Express) ขั้นนี้มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ในทุกองค์ประกอบ ได้แก่ การถามคำถามประวัติศาสตร์ (asking historical questions) การใช้หลักฐาน (using sources) การอธิบายบริบททางประวัติศาสตร์ (contextualization) การโต้แย้ง (argumentation) การใช้สาระสำคัญ (using substantive concepts) และการใช้ meta-concept (using meta-concepts) จากการที่นักเรียนนำเสนอองค์ความรู้ใหม่อันเป็นผลสะท้อนจากกิจกรรมการเรียนการสอนทั้ง 4 ขั้นตอนที่ผ่านมา โดยนอกจากจะเป็นการสรุปผลการเรียนรู้ของตนเองแล้ว ยังเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นอีกด้วย ทั้งนี้ ในการนำเสนอดังกล่าวผู้เรียนจะต้องแบ่งปันความเข้าใจใหม่กับผู้อื่นผ่านการอภิปราย การเขียนและการนำเสนอ (Stripling, 2009) สอดคล้องกับงานวิจัยของ van Drie และคณะ (2015) ที่ได้ศึกษาผลของการเรียนการสอนการเขียนที่มีต่อการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์และคุณภาพของงานเขียน โดยได้เปรียบเทียบการเรียนการสอน 2 รูปแบบ คือ การเรียนการสอนการเขียนแบบทั่วไปกับการเรียนการสอนการเขียนแบบมีระเบียบวิธี (discipline-based writing instruction) รวมถึงการศึกษาลักษณะของการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวสำหรับนักเรียนที่มีความสามารถในการเขียนเริ่มต้นที่แตกต่างกัน และได้ข้อค้นพบว่าการจัดการเรียนการสอนการเขียนแบบมีระเบียบวิธีเป็นฐาน (discipline-based writing instruction) ช่วยพัฒนาการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนให้สูงขึ้น

ขั้นตอนที่ 6 สะท้อนกลับ (Reflect) ขั้นนี้มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ในองค์ประกอบการใช้ meta-concept (using meta-concepts) เนื่องจากขั้นตอนนี้เป็นการสะท้อนการเรียนรู้ของตนเองเพื่อเป็นการรักษาสภาพแวดล้อมที่ครุ่นคิด (Strive for contemplative environment) โดยนักเรียนต้องเรียนรู้ที่จะทบทวนเนื้อหาหรือผลลัพธ์ของการเรียนรู้อีกครั้งเพื่อประเมินว่าพวกเขาเข้าใจแนวคิดและสร้างความรู้ใหม่ ๆ ได้ดีเพียงใด รวมไปถึงการประเมินตนเองทั้งในด้านการกระบวนการและผลลัพธ์ที่ได้จากการสืบสอบ (Stripling, 2010 : 19) ทั้งนี้ ขั้นตอนนี้แสดงให้เห็นว่า สิ่งสำคัญในการศึกษาประวัติศาสตร์นอกเหนือจากสาระเนื้อหา คือ ความเข้าใจในกระบวนการหรือระเบียบวิธีการของนักประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการศึกษาประวัติศาสตร์ สอดคล้องกับ Wineburg (1991a ; 1991b ; 2001 cited in Luís and Rapanta, 2020 : 2) ที่ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์โดยเปลี่ยนจุดเน้นจากการถ่ายทอดเนื้อหาสาระสู่แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับระเบียบวิธีการ (procedural disciplinary practices) ได้แก่ 1) การสืบค้น (sourcing) กล่าวคือ การพิจารณาและวิเคราะห์แหล่งข้อมูลอย่างมีวิจารณญาณ 2) การยืนยัน (corroboration) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบแหล่งที่มาเพื่อหาความเหมือนและความแตกต่างของข้อมูล และ 3) การอธิบายบริบท (contextualization) ซึ่งเป็นการจัดตำแหน่งเอกสารในเวลาและพื้นที่ โดยการจัดตำแหน่งแหล่งที่มาในมุมมองทางประวัติศาสตร์ ความเข้าใจดังกล่าวสอดคล้องกับใจความสำคัญของการใช้ meta-concept ซึ่งเป็นการเข้าใจแบบแผนที่นักประวัติศาสตร์ใช้ในการตรวจสอบ

และอธิบายกระบวนการทางประวัติศาสตร์และช่วงเวลา อันเป็นพื้นฐานของความรู้ทางประวัติศาสตร์และเป็นสื่อกลางในการทำความเข้าใจสาระสำคัญของนักเรียน (van Drie and van Boxtel, 2007 : 101)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 การจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสืบสอบ **Stripling** จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนรวมถึงการแนะนำนักเรียนระหว่างดำเนินการสืบสอบ ดังนั้น ก่อนการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ ครูจึงต้องเตรียมการทั้งทางด้านความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ กระบวนการศึกษาประวัติศาสตร์ รวมถึงหลักฐานและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประวัติศาสตร์ในประเด็นนั้น เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายของการสืบสอบได้

1.2 ในการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสืบสอบ **Stripling** ครูมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้อำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนในการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน ทั้งนี้ บทบาทของครูจะมากหรือน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความรู้และประสบการณ์พื้นฐานของนักเรียนรวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกภายในชั้นเรียน เช่น อินเทอร์เน็ต จอภาพหรือเครื่องฉายภาพ เครื่องเสียง เป็นต้น

1.3 ในกรณีที่จัดการเรียนเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสืบสอบ **Stripling** ในลักษณะของการแบ่งกลุ่มในชั้นเรียน ครูควรให้นักเรียนแบ่งกลุ่มโดยความสามารถของนักเรียนภายในกลุ่ม เพื่อให้ให้นักเรียนกลุ่มเก่งช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มอ่อนและทำให้นักเรียนทุกกลุ่มสามารถดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนได้จนจบกระบวนการ

1.4 ในสภาพจริงของการจัดการเรียนเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสืบสอบ **Stripling** บางขั้นตอนนักเรียนอาจต้องดำเนินการนอกคาบเรียนและกิจกรรมการเรียนรู้โดยส่วนใหญ่ครูจะต้องให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม ดังนั้น ครูอาจให้คำปรึกษาและติดตามการดำเนินงานของนักเรียนนอกเวลาเรียนเพื่อความทั่วถึง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำการจัดการเรียนเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสืบสอบ **Stripling** ไปใช้ในการพัฒนาความสามารถ ทักษะกระบวนการและคุณลักษณะอื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาประวัติศาสตร์นอกเหนือจากการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ เช่น การคิดทางประวัติศาสตร์ การตีความทางประวัติศาสตร์ การเขียนทางประวัติศาสตร์ การสร้างจิตสำนึกทางประวัติศาสตร์ การรับรู้ความรู้สึกทางประวัติศาสตร์

2.2 ควรศึกษาต่อยอดและพัฒนาการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์แยกแต่ละองค์ประกอบ โดยนำรูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้อื่นที่นอกเหนือจากรูปแบบการสืบสอบ **Stripling** มาใช้ในการพัฒนาการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์ที่เหมาะสมกับแต่ละองค์ประกอบ หรืออาจพัฒนารูปแบบหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้ขึ้นใหม่ในรูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

2.3 ควรนำรูปแบบการสืบสอบ **Stripling** หรือการให้เหตุผลทางประวัติศาสตร์มาใช้กับประเด็นสำคัญทางประวัติศาสตร์ไทยประเด็นอื่นที่น่าสนใจและมีข้อโต้แย้งหรือการตีความที่หลากหลาย รวมถึงนำไปใช้ในรายวิชาประวัติศาสตร์สากลหรือประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในระดับชั้นมัธยมศึกษาหรือระดับอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิม มลิตา นิตเชตต์ปรีชา. (2559). *เทคนิควิธีการสอนประวัติศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชัยรัตน์ โตศิลา. (2555). *การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชนิกร หงส์พนัส. (2564). *การพัฒนาครูสังคมศึกษาในฐานะนวัตกรการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพมหานคร: พรณิพันธ์ตั้งเซ็นเตอร์.
- วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2555). *ครูสังคมศึกษากับการพัฒนาทักษะแก่นักเรียน*. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิพัชร จำปา. (2562). กระบวนการสืบสวนและการตีความทางประวัติศาสตร์: การเรียนรู้ด้วยวิธีปฏิบัติการประวัติศาสตร์. *Veridian E-Journal*. 12 (5), 974-988.
- ศจีมาจ ณ วิเชียร. (2555). การออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2565. แหล่งที่มา: http://rlc.nrct.go.th/ewtadmin/ewt/nrct_museum/ewt_dl.php?nid=911
- ศุภณัฐ พานา. (2563). แนวทางในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์. *วารสารสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. 23 (2), 390-399.
- สิริวรรณ ศรีพล. (2553). *การจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ในสถานศึกษา*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *การสอนประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ไทย หลายหลายวิธีเรียน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *รายงานการศึกษาวิจัย เรื่อง สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มพัฒนานโยบายด้านการมีส่วนร่วมและสมัชชาการศึกษา และกลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้ สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนารเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- Barton, Keith C. and Levstik, Linda S. (2004). *Teaching History for the Common Good*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

- Dillenburg, M. (2017). *Understanding historical empathy in the classroom*. Dissertation Ed.D. School of Education : Boston University.
- Kalmon, Stevan; et al. (2012). From Corn Chips to Garbology: The Dynamics of Historical Inquiry. *OAH Magazine of History*. 26 (3), 13-18.
- Luís, Rita and Rapanta, Chrysi. (2020). Towards (Re-)Defining historical reasoning competence: A review of theoretical and empirical research. *Educational Research Review*. 31, 100336.
- Stripling, Barbara. (2009). Inquiring Minds Want to Know: Using Primary Sources to Guide Inquiry-Based Learning. *Online*. Retrieved October 27, 2019. from <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.832.585&rep=rep1&type=pdf>
- Stripling, Barbara. (2010). Teaching Students to Think in the Digital Environment: Digital Literacy and Digital Inquiry. *School Library Monthly*. 25 (8), 16-19.
- Stripling, Barbara. (2014). Inquiry in the Digital Age. In *Inquiry and the Common Core: Librarians and Teachers Designing Teaching for Learning*, 93-105. Edited by Violet H. Harada and Sharon Coatney. Santa Barbara: ABC-CLIO, LLC.
- van Drie, Jannet and van Boxtel, Carla. (2007). Historical Reasoning: Towards a Framework for Analyzing Students' Reasoning about the Past. *Educational Psychology Review*. 20, 87-110.
- van Drie, Jannet; Braaksma, Martine and van Boxtel, Carla. (2015). Writing in History: Effects of writing instruction on historical reasoning and text quality. *Journal of Writing Research*. 7 (1), 123-156.

ประสิทธิผลของโปรแกรมคัดกรองมะเร็งปากมดลูกต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง
โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี
**The Efficiency of Cancer screening program on self-care behavior in a
Suratthani Hospital**

พวงพิศ นังเกิด

โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Poungpit Nungkerd
Surat Thani Hospital Surat Thani Province
E-mail: Poungpit.ng@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) แบบหนึ่งกลุ่มวัดก่อนและหลังสองครั้ง (The pretest – posttest one groups design) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี และ 2. เปรียบเทียบแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2566 - มกราคม 2567 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่เข้ารับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในแผนกสูติ-นรีเวชกรรม โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ในช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม 2566 จำนวน 30 คน ได้มาจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และตามเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนด เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติทดสอบค่าที่ Paired t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก พบว่า ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) ด้านแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ พบว่า ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงควรนำโปรแกรมคัดกรองมะเร็งปากมดลูกต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานีไปประยุกต์ใช้เพื่อบูรณาการกับการให้บริการทางการแพทย์เพื่อแนะนำและถ่ายทอดความรู้ในเรื่องมะเร็งปากมดลูก รวมทั้งประชาสัมพันธ์การให้กำลังใจ และการกระตุ้นเตือนให้สตรีกลุ่มเป้าหมายมาตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเพิ่มมากขึ้นซึ่งจะช่วยให้สามารถค้นพบมะเร็งปากมดลูกได้ในระยะแรก ส่งผลให้ลดอัตราการเสียชีวิตได้

* วันที่รับบทความ : 1 กุมภาพันธ์ 2567; วันที่แก้ไขบทความ 12 กุมภาพันธ์ 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 15 กุมภาพันธ์ 2567

Received: February 1, 2024; Revised: February 12, 2024; Accepted: February 15, 2024

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพของโปรแกรม; คัดกรองมะเร็งปากมดลูก; พฤติกรรมการดูแลตนเอง

Abstracts

This research is a quasi-experimental study. Quasi-experimental research: The pretest – posttest one groups design. The objectives are to: 1. Compare knowledge about cervical cancer. Before and after participating in the cervical cancer screening program on self-care behavior Suratthani Hospital and 2. Compare health belief patterns Before and after participating in the cervical cancer screening program on self-care behavior Surat Thani Hospital From December 2023 - January 2024, the sample group is people who undergo cervical cancer screening. In the obstetrics and gynecology department Surat Thani Hospital During November-December 2023, a total of 50 people were drawn from purposive sampling and according to the specified eligibility criteria. Data were collected using a questionnaire. Statistics used in data analysis include descriptive statistics such as frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation. Inferential statistics include Paired t-test statistics.

The results of the research found that 1) Regarding knowledge about cervical cancer, it was found that before and after participating in the program, the sample group had knowledge about cervical cancer. They were significantly different at the 0.05 level. 2) Regarding health belief patterns, it was found that before and after participating in the program, the sample group's mean scores on health belief patterns in all 4 areas were significantly different. Statistics at the 0.05 level. Therefore, the cervical cancer screening program for self-care behavior at Surat Thani Hospital should be applied to integrate with nursing services to introduce and transfer knowledge about cervical cancer. including public relations encouragement and encouraging more women in the target group to come for cervical cancer screening, which will help detect cervical cancer in the early stages. Resulting in reducing the death rate.

Keywords: Effectiveness of program; Cervical cancer screening; self-care behavior

บทนำ

มะเร็งปากมดลูกเป็นมะเร็งที่พบบ่อยที่สุดในสตรีทั่วโลกและเป็นเหตุของการเสียชีวิตมากกว่ามะเร็งอื่น ๆ ใน 55 ประเทศแถบทวีปแอฟริกากลาง เอเชีย และบางประเทศในอเมริกากลางและใต้ สำหรับประเทศไทย พบว่าอุบัติการณ์มะเร็งปากมดลูกสูงเป็นอันดับสองรองจากมะเร็งเต้านมแต่เป็นสาเหตุการตายอันดับ 1 ของหญิงไทยพบมากในช่วงอายุ 30-60 ปี

โรคมะเร็งปากมดลูกเมื่อเป็นแล้วจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้ป่วย ครอบครัว และประเทศชาติ มีอัตราอุบัติการณ์ปรับมาตรฐานตามอายุ (age-standardized incidence rate: ASR) ประมาณ 14.4 คนต่อประชากรหญิง 100,000 คนต่อปี ซึ่งมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด การลดอัตราตายและผลกระทบจากการเกิดมะเร็งปากมดลูกสามารถทำได้โดยให้ความสำคัญกับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเพราะจะช่วยให้การวินิจฉัยโรคมะเร็งระยะเริ่มแรกได้เร็วขึ้น ซึ่งสามารถรักษาให้หายขาดได้ โดยการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกโดยวิธีแพพสมียร์ (pap smear) คือ การตรวจเซลล์เยื่อบุของปากมดลูก เป็นวิธีที่ง่ายสะดวก ค่าใช้จ่ายน้อย และมีความเชื่อมั่น (effective) มากถึงร้อยละ 98

จากสถิติจำนวนผู้ป่วยเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในแผนกสูติ-นรีเวชกรรม งานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ประจำปีงบประมาณ 2563-2565 เฉลี่ยปีละ 2,022 คน ตามลำดับ ซึ่งจากการพูดคุยพบว่า ผู้มารับบริการการตรวจหาเซลล์มะเร็งปากมดลูกยังไม่ค่อยเห็นความสำคัญ และรวมถึงบางคนยังไม่ทราบอันตรายและโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคร้ายอย่างแท้จริง มีความอาย และไม่กล้าที่จะตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก รวมถึงยังขาดแรงสนับสนุนจากครอบครัว ส่งผลให้ไม่ได้รับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกทุกปีอย่างต่อเนื่อง จากการศึกษาวรรณกรรมที่ผ่านมาพบว่า การศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการให้ความรู้ในรูปแบบของการบรรยาย การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ยังขาดการจัดรูปแบบกิจกรรมเพื่อลดอุปสรรคที่สัมพันธ์กับความกลัวและความอายและขาดการสร้างแรงจูงใจในการมาตรวจหาเซลล์มะเร็งปากมดลูก ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีสุรัตน์ ชัยรัตน์ศักดิ์ดา (2564) ให้ความเห็นว่า การให้สุศึกษาแก่สตรีกลุ่มเป้าหมายในชุมชนเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้สตรีตระหนักในคุณค่า และความสำคัญของการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเนื่องจากการให้สุศึกษาเป็นการให้ความรู้ทางเดียวไม่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม จึงไม่อาจทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกได้ด้วยเหตุผลนี้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองในแผนกสูติ-นรีเวชกรรม งานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี โดยนำแนวคิดของ Strecher & Rosenstock (1996) ซึ่งเชื่อว่าพฤติกรรมการป้องกันโรคของบุคคล เกิดขึ้นจากการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรค และการรับรู้ความรุนแรงของโรค ซึ่งการรับรู้นี้มีส่วนช่วยผลักดันให้บุคคลหลีกเลี่ยงจากภาวะคุกคามของโรค โดยการเลือกวิธีในการปฏิบัติที่คิดว่าเป็นทางออกที่ดีที่สุด ด้วยการเปรียบเทียบประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิบัติกับผลเสียหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น และรวมถึงแรงจูงใจด้านสุขภาพ โดยผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะสามารถเป็นแรงจูงใจให้ผู้เข้ารับบริการ ณ แผนกสูติ-นรีเวชกรรม งานผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี เห็นความสำคัญในการคัดกรองมะเร็งปากมดลูก เกิดความรู้ความเข้าใจและมีแนวทางในการปฏิบัติตนที่ถูกต้อง เพื่อห่างไกลมะเร็งปากมดลูก รวมทั้งยังสามารถขยายผลไปยังญาติ กลุ่มเพื่อน หรือบุคคลใกล้ชิดให้เห็นความสำคัญของการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดูแลตนเองและคัดกรองมะเร็งปากมดลูกทุกปีอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกต่อพฤติกรรมการดูแลตนเอง โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research design) แบบหนึ่งกลุ่มวัดผลก่อนและหลังการทดลอง ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2566 - มกราคม 2567

กลุ่มประชากร คือ ผู้ที่ได้รับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในแผนกสูติ-นรีเวชกรรม โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ในช่วงเดือนธันวาคม 2566 - มกราคม 2567

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่ได้รับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในแผนกสูติ-นรีเวชกรรม โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ในช่วงเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม 2566 จำนวน 30 คน ได้มาจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และตามเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนด

เกณฑ์การคัดเลือก (Inclusion criteria) คือ 1. เพศหญิงที่มีอายุระหว่าง 30-60 ปี ที่ได้รับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในแผนกสูติ-นรีเวชกรรม โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี 2. ไม่มีปัญหาการได้ยิน พูด อ่าน เขียน และสื่อสารภาษาไทยได้ 3. ยินดีเข้าร่วมการวิจัย และ 4. สามารถเข้าร่วมโครงการวิจัยได้ตลอดกิจกรรมตามระยะเวลาที่กำหนด

เกณฑ์คัดออก (exclusion criteria) คือ ไม่สมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย และมีโรคประจำตัวที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

เครื่องมือ คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และแบบสอบถาม ดังนี้

1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ โปรแกรมการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองในแผนกสูติ-นรีเวชกรรม โรงพยาบาล สุราษฎร์ธานี โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการทบทวนวรรณกรรมและได้นำแนวคิดของโรเซนสต็อก (Rosenstock) มาประยุกต์เพื่อกำหนดเป็นกิจกรรมในการวิจัยครั้งนี้

2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก จำนวน 20 ข้อ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก และนำมาประยุกต์เพื่อพัฒนาเป็นแบบสอบถาม ลักษณะคำตอบเป็น 3 ตัวเลือก ใช่/ไม่ใช่/ไม่แน่ใจ ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่แน่ใจให้ 0 คะแนน คิดคะแนนรวมและจัดระดับความรู้เป็น 3 ระดับได้แก่ ระดับความรู้สูง (คะแนนมากกว่าร้อยละ 80) ระดับ ความรู้ปานกลาง (คะแนนร้อยละ 60 – 80) และระดับความรู้ต่ำ (คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ จำนวน 35 ข้อ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และประยุกต์มาจากแนวคิดแบบความเชื่อด้านสุขภาพ (Health Believe Model) ของ Strecher & Rosenstock (1996) แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง จำนวน ด้านการรับรู้ต่อความรุนแรงของโรค ด้านการรับรู้ประโยชน์ และด้านการรับรู้ต่ออุปสรรค ลักษณะคำตอบเป็น 3 ตัวเลือก คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วย มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ข้อความที่เป็นบวก (Positive Statement) ข้อความที่เป็นลบ (Negative Statement)

เห็นด้วย	3 คะแนน	1 คะแนน
ไม่แน่ใจ	2 คะแนน	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	1 คะแนน	3 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนน (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ย 2.34 - 3.00 หมายถึง มีการรับรู้อยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 1.67 - 2.33 หมายถึง มีการรับรู้ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.66 หมายถึง มีการรับรู้ในระดับต่ำ

ส่วนที่ 4 ความตั้งใจต่อการมาตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก จำนวน 1 ข้อ โดยให้คะแนนผู้มาตรวจ = 1
ผู้ไม่มาตรวจ = 0

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Item Objective Congruence: IOC) โดยทุกข้อมีค่าคะแนน 0.8 ขึ้นไป จากนั้นผู้วิจัยปรับแก้ไขตามข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน ของโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานีแล้วผู้วิจัยขออนุญาตผู้อำนวยการโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล ณ โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี เมื่อได้รับการอนุญาตผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย และให้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้วตามจำนวนและกระบวนการวิจัยที่กำหนด ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การพิทักษ์สิทธิ

การวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ฉบับที่ 106/66 ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2566

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล โดยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
2. วิเคราะห์ระดับความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก และแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ โดยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก และแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน Paired t-test

ผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อายุ 41-50 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา และ ปริญญาตรี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอาชีพอื่น ๆ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 จำนวนครั้งในการตั้งครุฑมากกว่า 2 ครั้ง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 มีประวัติการมีบุตร จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33 และส่วนใหญ่มีรายได้ 5,000 - 10,000 บาทต่อเดือน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 ตามลำดับ

2. ด้านความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก พบว่า ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยก่อนเข้าร่วมโปรแกรม มีความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก อยู่ในระดับความรู้ปานกลาง (คะแนนร้อยละ 60 – 80) จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และหลังเข้าร่วมโปรแกรมมีความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก อยู่ในระดับความรู้สูง (คะแนนมากกว่าร้อยละ 80) จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33 ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม

ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก	ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม		หลังเข้าร่วมโปรแกรม		t	df	Sig
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ระดับความรู้สูง (คะแนนมากกว่าร้อยละ 80)	8	26.67	19	63.33	4.583	49	0.000*
ระดับความรู้ปานกลาง (คะแนนร้อยละ 60 – 80)	18	60.00	9	30.00			
ระดับความรู้ต่ำ (คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 60)	4	13.33	2	6.67			

Sig* < 0.05

3. ด้านแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ พบว่า ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม

แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ	ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม		หลังเข้าร่วมโปรแกรม		t	df	Sig
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง	1.22	0.13	2.69	0.54	64.177	49	0.000*
ด้านการรับรู้ต่อความรุนแรงของโรค	1.71	0.31	2.42	0.67			
ด้านการรับรู้ประโยชน์	1.37	0.18	2.41	0.45			
ด้านการรับรู้ต่ออุปสรรค	2.01	0.33	2.52	0.68			

Sig* < 0.05

4. จากผลการวิเคราะห์ความตั้งใจต่อการมาตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม หลังเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจต่อการมาตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100

อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก พบว่า ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยก่อนเข้าร่วมโปรแกรม มีความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก อยู่ในระดับความรู้ปานกลาง (คะแนนร้อยละ 60 – 80) และหลังเข้าร่วมโปรแกรมมีความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก อยู่ในระดับความรู้สูง (คะแนนมากกว่าร้อยละ 80) ที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่า โปรแกรมคัดกรองมะเร็งปากมดลูกต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ครั้งนี้ สามารถเสริมสร้างความรู้ให้แก่ผู้ที่เข้ารับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในแผนกสูติ-นรีเวชกรรม โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เข้ารับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกมีความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูกเพิ่มมากขึ้น สามารถรู้สาเหตุที่ทำให้เกิดมะเร็งปากมดลูก การป้องกัน และการรักษาโรคมะเร็งปากมดลูกที่ถูกต้อง เหมาะสม เห็นความสำคัญของการเข้ารับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก รวมทั้งจากกิจกรรมนี้ทำให้ผู้ที่เข้ารับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกรับรู้ว่าการตรวจคัดกรองมีประโยชน์ต่อตัวเอง จึงช่วยให้กลุ่มตัวอย่างมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ เพ็ญนิภา ชำนาญบริรักษ์ และ เพ็ชรศักดิ์ อุทัยนิล (2565) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก ของสตรี ในพื้นที่รับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขา พบว่า ระดับความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก มีความรู้ระดับปานกลาง ร้อยละ 52.30 3) ทักษะคติของการมารับบริการการตรวจมะเร็งปากมดลูก มีระดับทัศนคติที่ดี 4) พฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก อยู่ในระดับดี ร้อยละ 64.70 5) ความสัมพันธ์ระหว่างการตรวจมะเร็งปากมดลูก ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก และทัศนคติของการมารับบริการการตรวจมะเร็งปากมดลูก มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับการวิจัยของ รัฐพล สาแก้ว และคณะ (2560) โดยเน้นให้มีส่วนร่วมในกระบวนการคิดและการทำกิจกรรม มีการเรียนรู้ตามศักยภาพและความสนใจ เกี่ยวกับสาเหตุ ภาวะแทรกซ้อน การป้องกันโรคและการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก และสอดคล้องกับการวิจัยของ สุวิมล สอนศรี และคณะ (2564) โดยสามารถส่งเสริมให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับมะเร็งปากมดลูกเพิ่มขึ้นและเข้ามารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเพิ่มมากขึ้น

2. ด้านแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ พบว่า ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ ทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้ เพราะว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโปรแกรมได้รับกิจกรรมตามต่าง ๆ ที่สร้างความเชื่อมั่นในการรับรู้เกี่ยวกับ

ประโยชน์และข้อดีของการคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ทั้งด้านปัญหาและมะเร็งปากมดลูก สาเหตุ ปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งปากมดลูกโดยผ่านการสอนและสื่อการสอนที่หลากหลาย เช่น แผ่นพับ วิดีโอสื่อการสอน และการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคมะเร็งปากมดลูกมากกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม ดังนั้นจึงทำให้กลุ่มตัวอย่างสามารถรับรู้ปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง รับรู้ประโยชน์และอุปสรรค เพื่อนำมาปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การดูแลตนเอง จนสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง และสามารถหลีกเลี่ยงพฤติกรรมอันตรายที่จะทำให้เกิดโรคได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับการศึกษาของรัฐพล สาแก้ว และคณะ (2560) พบว่า ได้มีการใช้ตัวแบบมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์จริงและกระตุ้นทางอารมณ์ด้วยการชมวิดิทัศน์ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก การเตรียมตัวก่อนและหลังการเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก โดยการบรรยายและใช้สื่อประกอบ รวมทั้งสาธิตวิธีการตรวจ หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังของความสามารถในตนเองเพิ่มมากขึ้น และได้สอดคล้องกับการศึกษาของ Malmir (2018) ได้ประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรค โดยการบรรยาย อภิปรายกลุ่ม มีการถาม-ตอบภายในกลุ่มทดลองและแผ่นพับเกี่ยวกับอาการแสดงและปัจจัยเสี่ยงของการเกิดโรคมะเร็งปากมดลูก ให้กับกลุ่มทดลอง รวมถึงการนำตัวแบบมาถ่ายทอดประสบการณ์ของการเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดโรคมะเร็งปากมดลูกมากกว่าก่อนการทดลอง และสอดคล้องกับการศึกษาของริญาดา ตะวันกุลกิตติ (2560) ที่ได้มีการสร้างกิจกรรมการรับรู้ความรุนแรงของโรค พบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีการรับรู้ความรุนแรงของการเกิดโรคมะเร็งปากมดลูกมากกว่าก่อนการทดลอง และสอดคล้องกับการวิจัยของ

สรุป

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าประสิทธิผลของโปรแกรมคัดกรองมะเร็งปากมดลูกต่อพฤติกรรม การดูแลตนเองโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ครั้งนี้สามารถส่งผลให้ผู้เข้ารับการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกสามารถรับรู้ประโยชน์ของการคัดกรองมะเร็งปากมดลูก มีความรู้และมีความเชื่อทางด้านสุขภาพในการดูแลตนเองที่ถูกต้องเหมาะสม และเห็นความสำคัญของการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกอย่างต่อเนื่อง สม่าเสมอ ดังนั้นจึงควรนำโปรแกรมคัดกรองมะเร็งปากมดลูกต่อพฤติกรรม การดูแลตนเองโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานีไปประยุกต์ใช้เพื่อบูรณาการกับการให้บริการทางการแพทย์ เพื่อแนะนำและถ่ายทอดความรู้ในเรื่องมะเร็งปากมดลูก รวมทั้งประชาสัมพันธ์ การให้กำลังใจ และการกระตุ้นเตือนให้สตรีกลุ่มเป้าหมายมาตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเพิ่มมากขึ้นซึ่งจะช่วยให้สามารถค้นพบมะเร็งปากมดลูกได้ในระยะแรก ส่งผลให้ลดอัตราการเสียชีวิตได้

ข้อเสนอแนะ

1. หากมีการศึกษาครั้งต่อไป ควรศึกษาโปรแกรมคัดกรองมะเร็งปากมดลูกโดยการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาแนวปฏิบัติทางการแพทย์ในการให้บริการผู้ที่เข้ามารับการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. เพื่อให้เกิดการสร้างแรงจูงใจและสนับสนุนให้สตรีมาตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกมากยิ่งขึ้น ควรให้ครอบครัวได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อสร้างความตระหนักและเห็นความสำคัญของการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก
3. ควรนำข้อมูลจากผลการวิจัยครั้งนี้ไปพัฒนาเป็นกลยุทธ์เพื่อให้หน่วยงานมีแนวปฏิบัติในการให้บริการผู้ที่เข้ามารับการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกอย่างเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อันจะส่งผลให้สามารถเพิ่มคุณภาพการให้บริการทางการแพทย์ และสามารถให้บริการผู้ที่เข้ารับบริการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกได้อย่างมีมาตรฐานเดียวกัน

เอกสารอ้างอิง

- เพ็ญนิภา ชำนาญบริรักษ์ และ เพ็ชรศักดิ์ อุทัยนิล. (2565). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมารับบริการตรวจมะเร็งปากมดลูก ของสตรีในพื้นที่รับผิดชอบโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเขา.
วารสารวิชาการทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์สุขภาพ. 2 (2), 1-12.
- กรมอนามัย. (2558). การควบคุมมะเร็งปากมดลูกที่ครอบคลุม: แนวทางการปฏิบัติที่สำคัญ. นนทบุรี: สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์.
- รัฐพล สาแก้ว, จงกลณี ธนาไสย์ และบัณฑิต วรรณประพันธ์. (2560). ผลของโปรแกรมการส่งเสริมพฤติกรรมการมารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ในสตรีอายุ 30-60 ปี ในเขตโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองเหล็ก อำเภอสรรคบุรี จังหวัดสุรินทร์. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา. 23 (1), 17-30.
- ริญา ตะวันกุลกิตติ. (2564). รูปแบบกิจกรรมการสร้างแรงจูงใจและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อส่งเสริมสตรีกลุ่มเสี่ยงเข้ารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเพี้ยเก่า อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์. 1 (6), 5-14.
- ศรีสุรัตน์ ชัยรัตน์ศักดิ์ดา. (2564). ผลการใช้โปรแกรมการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกต่อความรู้ ทักษะ และ ความตั้งใจมารับบริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลพระนอน จังหวัดนครสวรรค์. สวรรค์ประชารักษ์เวชสาร. 18 (1), 60-69.
- สถาบันมะเร็งแห่งชาติ. (2563). แนวทางการคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ด้วยวิธี HPV DNA Test. นนทบุรี: สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข.

- สุวิมล สอนศรี, วาริณี เอี่ยมสวัสดิกุล และชื่นจิตร โพธิ์พิฬ์สุข. (2564). ผลของโปรแกรมการส่งเสริมการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกสตรีกลุ่มเสี่ยง อ.เสลภูมิ จ.ร้อยเอ็ด. *วารสารพยาบาล*. 70 (3), 11-19.
- Department of Health. (2016). *Comprehensive Cervical Cancer Control: A guide to essential practice*. Bangkok : Bureau of Reproductive Health, 439. 2016. [in Thai].
- Malmir, S. (2018). Effect of an educational intervention based on protection motivation theory on preventing cervical cancer among marginalized women in west iran. *Asian Pacific journal of cancer prevention*. 19 (3), 755-761. doi:10.22034/APJCP.2018.19.3.755
- Strecher & Rosenstock. (1996). Social learning theory and health belief model. *Health Education Quarterly*.15 (2), 75-138.

ผลของโปรแกรมการให้ความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวด
ของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ่วด้วยคลื่นกระแทก

โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี

**Effects of an educational program on pain relief preparation of patients
after receiving shock wave lithotripsy at Surat Thani Hospital**

นุชนารถ วงสินชัย

โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Nuchanart Wongsinchai

Surat Thani Hospital Surat Thani Province

E-mail: nuchnarth2970@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research design) แบบหนึ่งกลุ่มวัดผลก่อนและหลังการทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เปรียบเทียบความปวด และความทุกข์ทรมานของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ่ว 2. เปรียบเทียบความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ่ว และ 3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ่วหลังเข้าร่วมโปรแกรม ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2566 – เดือน มีนาคม 2567 กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยโรคนิ่วที่เข้ารับการสลายนิ่วด้วยคลื่นกระแทก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จำนวน 30 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยโปรแกรม G*Power และกำหนดอำนาจในการทดสอบ (Power of test) ที่ระดับ 0.82 และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนด เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ สถิติทดสอบค่าที่ Paired t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการประเมินความปวด (Pain Scale) ก่อนและหลังเข้าโปรแกรม พบว่ามีค่าเฉลี่ยคะแนนความปวด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) หลังเข้าร่วมโปรแกรม ผู้ป่วยมีความรู้อยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 2 3) โดยภาพรวมหลังเข้าร่วมโปรแกรมผู้ป่วยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.90 ดังนั้นเพื่อเป็นการขยายผลการวิจัยให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย สามารถนำโปรแกรกดังกล่าวไปประยุกต์เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการเตรียมความพร้อมผู้ป่วยก่อนและหลังผ่าตัดได้ เพื่อให้ผู้ป่วยรู้ถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง อาการปวด การปฏิบัติตน

* วันที่รับบทความ : 1 กุมภาพันธ์ 2567; วันแก้ไขบทความ 12 กุมภาพันธ์ 2567; วันตอบรับบทความ : 15 กุมภาพันธ์ 2567

และการจัดการความปวดของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้พยาบาลมีแนวปฏิบัติทางการพยาบาลที่เป็นลายลักษณ์อักษรและสามารถนำไปใช้ในทิศทางเดียวกัน อันจะส่งผลให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

คำสำคัญ: การระงับความปวด; การเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวด; การรักษาด้วยการสลายนิ่วด้วยคลื่นกระแทก

Abstracts

This research is a quasi-experimental research. (Quasi-experimental research design), one group measuring results before and after the experiment. The objectives are to 1. Compare pain. and suffering of patients after receiving stone dissolving treatment. 2. Compare knowledge regarding preparation for pain relief of patients after receiving stone dissolving treatment, and 3. Analyze satisfaction. Patient satisfaction after receiving stone removal treatment after participating in the program From October 2023 - March 2024, the sample group was gallstone patients who received shock wave lithotripsy. Surat Thani Hospital, 30 people, calculated the sample size with the G*Power program and set the power of test (Power of test) at the level of 0.82 and selected specific samples according to the specified qualification criteria. Data were collected using a questionnaire. Statistics used in data analysis include descriptive statistics such as frequency distribution, percentage, mean, and standard deviation. Inferential statistics include Paired t-test statistics.

The results of the research found that 1) The pain assessment results (Pain Scale) before and after entering the program found that there was an average of pain scores. They are significantly different at the 0.05 level. 2) After joining the program Patients have a high level of knowledge. And when comparing the average knowledge before and after joining the program, it was found that they were significantly different at the 0.05 level, as shown in Table 2. 3) Overall, after joining the program, patients were at a high level of satisfaction. The average value is 4.90. Therefore, in order to expand the research results to be able to be used in a variety of ways. The program can be applied as a guideline for preparing patients before and after surgery. To make patients aware of events that will happen to them, their pain, how to behave and manage their own pain correctly and appropriately. To provide nurses with written nursing guidelines that can be used in the same direction. This will result in patients receiving the same standard of care.

Keywords: Pain relief ; Preparation for pain relief; Stone dissolution treatment with shock wave

บทนำ

โรคนิ่วในไต คือการแข็งตัวของผลึกซึ่งมักเกิดขึ้นภายในไต เป็นโรคทางเดินปัสสาวะที่เพิ่มมากขึ้นต่อสุขภาพของมนุษย์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชากรประมาณ 12% ของโลก มีความเกี่ยวข้องกับความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นของภาวะไตวายระยะสุดท้าย สาเหตุของนิ่วในไตมีหลายปัจจัย นิ่วในไตชนิดที่พบบ่อยที่สุดคือแคลเซียมออกซาเลต ปัจจุบันยังไม่มียาที่เพียงพอในการรักษาและ/หรือป้องกันการกลับเป็นนิ่วในไต ดังนั้น การทบทวนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลที่รวบรวมล่าสุดเกี่ยวกับสาเหตุนิ่วในไต การเกิดโรค และแนวทางการป้องกัน การรักษาโรคนิ่วโดยวิธีการสลายนิ่ว เป็น

การรักษาที่ไม่จำเป็นต้องฉีดยาชา ไม่ต้องดมยาสลบใดๆ ผู้ป่วยจะรู้สึกตัวตลอดเวลาที่ทำการรักษา สามารถกลับไปพักผ่อนที่บ้านได้หลังจากรับการรักษาแล้ว ทั้งนี้ในขณะที่ทำการสลายนี้อาจจะรู้สึกปวดบ้างจากพลังงานเสียงที่ตกกระทบ ถ้าปวดมากจนทนไม่ได้ ต้องบอกให้แพทย์หรือพยาบาลทราบเพื่อลดระดับของพลังงานลง หรืออาจหยุดพักเป็นระยะๆ และบางรายอาจจะรู้สึกคลื่นไส้ อาเจียนหรือจะเป็นลม นอกจากนี้ ความปวดยังกระตุ้นการทำงานของประสาทซิมพาเทติก ทำให้ผู้ป่วยมีอัตราชีพจร อัตราการหายใจ และความดันโลหิตเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อความยุ่งยากในการรักษาได้

จากสถิติจำนวนผู้ป่วยที่ต้องเข้ารับการรักษาด้วยเครื่องสลายนี้นับด้วยคลื่นกระแทก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี 3 ปีย้อนหลังมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เห็นได้จากปีงบประมาณ 2563-2566 จำนวน 846, 792 และ 888 ราย ตามลำดับ ซึ่งจากประสบการณ์การทำงานของผู้วิจัยพบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่มักสอบถามข้อมูลต่าง ๆ ที่ต้องปฏิบัติตัวทั้งก่อน ระหว่าง และหลังได้รับการสลายนี้นี้ เช่น แนวทางการปฏิบัติตัวก่อน ขณะและหลังเข้ารับการรักษา ความปวดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างและหลังได้รับการสลายนี้อีกทั้งในขณะที่เข้ารับการรักษาจะพบว่า ผู้ป่วยมีการขยับตัวและเคลื่อนไหวไปมาบ่อยๆ ทำให้ระหว่างการรักษาด้วยเครื่องสลายนี้นี้ไม่สามารถหาจุดโฟกัสได้ ส่งผลต่อระยะในการสลายนี้นี้ต้องใช้เวลานานกว่าเดิม ซึ่งสอดคล้องกับการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมาพบว่า พบว่า การให้ผู้ป่วยจำกัดการเคลื่อนไหวนอนบนเตียงนานๆ จะมีผลกระทบทั้งด้านร่างกายและจิตใจเนื่องจากผู้ป่วยจะเพลีย เกร็งกล้ามเนื้อ หรือบางรายอาจจะทำให้ไม่สามารถควบคุมกล้ามเนื้อได้ กล้ามเนื้อกระตุก ผลที่จะเกิดด้านจิตใจ คือ ผู้ป่วยเครียด กังวล เป็นความทุกข์ทรมานทางด้านจิตใจ ซึ่งจะก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้ป่วยขณะเข้ารับการรักษาด้วยคลื่นเสียงความถี่สูง รวมทั้งต้องนัดผู้ป่วยเพื่อเข้ารับการผ่าตัดใหม่ ก่อให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจของผู้ป่วยและหน่วยงาน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริการ

จากความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาหลักฐานเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการจัดการความปวดและนำมาพัฒนาเป็นโปรแกรมการให้ความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนี้นี้ ด้วยคลื่นกระแทก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี โดยมีแนวทางที่สำคัญ คือ การให้ข้อมูลความปวดโดยประยุกต์แนวคิดทฤษฎีควบคุมให้ผู้ผู้ป่วยเข้าใจได้ง่ายการประเมินความปวด การจัดการความปวดโดยการให้ยาร่วมกับการจัดการความปวดโดยไม่ใช้ยา โดยมุ่งเน้นการผ่อนคลายด้วยการหายใจที่มีประสิทธิภาพ (หายใจเข้า-เบา-ยาว-ลึก) สำหรับการประเมินความปวดเพื่อหาสาเหตุของความปวดความรุนแรงและติดตามผลการรักษาเกณฑ์ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ใช้วิธีให้ผู้ผู้ป่วยบอกตัวเลข (numerical rating scale) โดยมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 10 (none to worse) 0 คือ การที่ผู้ป่วยไม่รู้สึกปวดเลยและ 10 คือ การที่ผู้ป่วยปวดมากที่สุด จนไม่สามารถทนได้ โดยใช้ร่วมกับแบบประเมินความปวด (Pain Scale) ซึ่งผลของโปรแกรมการให้ความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนี้นี้ ด้วยคลื่นกระแทก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ป่วยและครอบครัวให้สามารถมีส่วนร่วมในการจัดการความปวดด้วยตนเองได้ในระดับหนึ่ง รวมทั้งยังสามารถเป็นแนวทางสำหรับพยาบาลในการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนี้นี้ ด้วยคลื่นกระแทก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ได้อย่างมีประสิทธิภาพและผู้ป่วยได้รับการดูแลหลังการรักษาที่มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความปวด และความทุกข์ทรมานของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ่ว ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม
2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ่วด้วยคลื่นกระแทก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม
3. เพื่อวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ่วหลังเข้าร่วมโปรแกรม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research design) แบบหนึ่งกลุ่มวัดผลก่อนและหลังการทดลอง ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2566 – เดือน มีนาคม 2567

กลุ่มประชากร คือ ผู้ป่วยโรคนิ่วที่เข้ารับการสลายนิ่วด้วยคลื่นกระแทก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ระหว่างเดือนธันวาคม 2566 – มกราคม 2567

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยโรคนิ่วที่เข้ารับการสลายนิ่วด้วยคลื่นกระแทก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ราษฎร์ธานี ในช่วงเดือนธันวาคม 2566 - มกราคม 2567 จำนวน 30 คน ได้มาจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ตามเกณฑ์คุณสมบัติที่กำหนด

เกณฑ์การคัดเลือก (Inclusion criteria) คือ 1. เป็นผู้ป่วยนิ่วที่เข้ารับการสลายนิ่ว และมาตามนัดแพทย์มีอายุอยู่ระหว่าง 30 ปีขึ้นไป รู้สึกตัวดี และ ไม่มีโรคประจำตัวที่เป็นข้อห้ามของการสลายนิ่ว สามารถติดต่อสื่อสาร พูด การฟัง อ่าน และ การเขียน ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี มีโทรศัพท์ และหมายเลขโทรศัพท์ ที่สามารถติดต่อได้ และ สมัครใจและยินยอมให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมโครงการวิจัย

เกณฑ์คัดออก (exclusion criteria) คือ ไม่สมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัย และมีโรคประจำตัวที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าร่วมกิจกรรม

เครื่องมือ คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และแบบสอบถาม ดังนี้

1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ โปรแกรมให้ความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ่วด้วยคลื่นกระแทก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ระยะเวลาการดำเนินกิจกรรม 4 สัปดาห์ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ประสบการณ์การมีอาการ (symptom experience) ขั้นตอนที่ 2 วิธีการจัดการอาการ (symptom management strategies) และขั้นตอนที่ 3 ผลลัพธ์ของการจัดการอาการ (outcomes)

2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการระงับความปวด และความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ่วด้วยคลื่นกระแทก แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วย ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพสมรส รายได้ สิทธิการรักษา โรคประจำตัว ระยะเวลาที่ใช้ในการสลายนิ้ว และการได้รับยาขณะการสลายนิ้ว มีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายปิดให้เลือกตอบ และเติมคำตอบ

ส่วนที่ 2 แบบประเมินความปวด (Pain Scale) โดยผู้วิจัยพัฒนามาจากแบบประเมินความปวดแบบเส้นตรง Numeric Rating scales (NRS) มีลักษณะเป็นการประเมินความปวดปวด โดยใช้มาตราวัดความปวดแบบตัวเลข ซึ่งวัดคะแนนจากซ้ายไปขวาจนถึงบริเวณที่มีการทำเครื่องหมาย (I) ไว้ แทนความรู้สึกดังกล่าว่าระดับความปวดแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

1) ปวด ระดับเล็กน้อย (0-2 คะแนน) สอบถามผู้ป่วยว่ามีความต้องการการจัดการความปวดโดยใช้ยาและหรือไม่ใช้ยาหรือไม่ เช่น ใช้หมอนประคบแผล การผ่อนคลาย สำหรับผู้ป่วยที่เลือกวิธีการใช้ยาบรรเทาปวด ต้องรอเวลาให้ยาออกฤทธิ์สูงสุดก่อนเริ่มทำหัตถการนั้นๆ

2) ปวด ระดับปานกลาง (3-4 คะแนน) ให้ยาบรรเทาปวดตามแผนการรักษา และประเมินความปวดซ้ำอีกครั้งก่อนเริ่มทำหัตถการ

3) ปวด ระดับมาก (5-10 คะแนน) การจัดการความปวดเช่นเดียวกับระดับปานกลางเมื่อประเมินความปวดซ้ำ หากผู้ป่วยยังคงมีความปวดอยู่ระดับปานกลางถึงมาก ควรรายงานแพทย์เพื่อพิจารณาการให้ยาบรรเทาปวดที่เพียงพอ

ส่วนที่ 3 แบบวัดความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ้วด้วยคลื่นกระแทก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จำนวน 12 ข้อ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการระงับความปวด ความรู้เกี่ยวกับการรักษาด้วยการสลายนิ้วด้วยคลื่นกระแทก เพื่อให้ครอบคลุมแนวคิดการจัดการอาการของดอดด์และคณะ (Dodd et al., 2001) เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ 2 ตัวเลือก ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน การแปลผลความรู้จากคะแนนเต็ม 12 คะแนน เป็น 3 ระดับ ตามแนวคิดของบลูม (Bloom, 1971) ดังนี้

คะแนน	คะแนนจากการตอบ	ระดับความรู้
ร้อยละ 80 ขึ้นไป	ของคะแนนเต็ม 9.60 คะแนน ขึ้นไป	สูง
ร้อยละ 60-79.99	ของคะแนนเต็ม 7.20-9.59 คะแนน	ปานกลาง
ต่ำกว่าร้อยละ 60	ของคะแนนเต็ม ต่ำกว่า 7.2 คะแนน	ต่ำ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ป่วยหลังการให้ความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ้วด้วยคลื่นกระแทก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี จำนวน 10 ข้อ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นตามแนวคิดการจัดการอาการของดอดด์และคณะ (Dodd et al., 2001) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด แปลผลระดับคะแนนความรู้ตามเกณฑ์ของ Bloom (1971) แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00–2.33 หมายถึง มีความพึงพอใจหลังการให้ความรู้	อยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.34–3.66 หมายถึง มีความพึงพอใจหลังการให้ความรู้	อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจหลังการให้ความรู้	อยู่ในระดับมาก

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ศัลยแพทย์ระบบทางเดินปัสสาวะ และพยาบาลงานห้องผ่าตัดระบบทางเดินปัสสาวะ 2 ท่านและ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ 1 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Item Objective Congruence: IOC) โดยทุกข้อมีค่าคะแนน 0.8 ขึ้นไป จากนั้นผู้วิจัยปรับแก้ไขตามข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากผ่านการพิจารณาและอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน ของโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานีแล้วผู้วิจัยขออนุญาตผู้อำนวยการโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล ณ โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี เมื่อได้รับการอนุญาตผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย และให้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้วตามจำนวนและกระบวนการวิจัยที่กำหนด ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การพิทักษ์สิทธิ

การวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี เลขที่โครงการวิจัย REC 66-0102 ลงวันที่ 06 ธันวาคม 2566

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ข้อมูลส่วนบุคคล และแบบวัดความปวด และความทุกข์ทรมานของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ่วด้วยเครื่องสลายนิ่วคลื่นความถี่สูง วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 2) การวิเคราะห์ความวิตกกังวลขณะเผชิญ และระดับความพึงพอใจของผู้ป่วยหลังการให้ความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ่วด้วยคลื่นกระแทก วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- 3) เปรียบเทียบความปวด และความทุกข์ทรมานของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ่วด้วยคลื่นกระแทก ก่อนและหลังได้เข้าร่วมโปรแกรม ด้วยสถิติทดสอบค่าที่ Paired t-test

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้โดยผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎี และนำแนวคิดแบบจำลองการจัดการอาการของดอดด์ และคณะ มาเป็นแนวทางในการจัดทำกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพกรอบแนวคิดการวิจัยด้านล่างนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 มีอายุ 20-30 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 96.67 และมีสถานภาพสมรส คู่ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ย 5,001-10,000 บาท จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 96.67 มีสิทธิการรักษาประกันสังคม จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 มีระยะเวลาที่ใช้ในการสลายนิ้ว จำนวน 2 วัน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 และ การได้รับยาขณะการสลายนิ้ว จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ตามลำดับ

2. จากผลการประเมินความปวด (Pain Scale) ก่อนและหลังเข้าโปรแกรมการให้ความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ้วด้วยคลื่นกระแทก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี พบว่า ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนความปวด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความปวด ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม (n=30)

ความปวด	ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม		หลังเข้าร่วมโปรแกรม		t	df	Sig
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
คะแนน 0	0	0	15	50.00	34.587	29	0.000*
คะแนน 1-3	0	0	12	40.00			
คะแนน 4-6	24	80.00	3	10.00			
คะแนน 7-10	6	20.00	0	0			

*sig<0.05

3. จากผลการเปรียบเทียบความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ้วด้วยคลื่นกระแทก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ้วด้วยคลื่นกระแทก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม

	$\bar{x}$	S.D.	t	df	Sig
ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม	1.05	0.21	3.225	29	.001*
หลังเข้าร่วมโปรแกรม	2.34	0.54			

*sig<0.05

4. จากผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ป่วยหลังการให้ความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ่วด้วยคลื่นกระแทก พบว่า โดยภาพรวมหลังเข้าร่วมโปรแกรมผู้ป่วยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.90

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการประเมินความปวด (Pain Scale) ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมการให้ความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ่วด้วยคลื่นกระแทก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี พบว่า ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนความปวด แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นถึงผลของการให้ความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ่วด้วยคลื่นกระแทกที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้ป่วยที่เข้ารับการสลายนิ่วด้วยคลื่นกระแทก คลายความกังวล มีความรู้และแนวทางการปฏิบัติตัวหลังการสลายนิ่วได้อย่างเหมาะสม ลดความปวดและจัดการความปวดของตนเองได้อย่างถูกต้อง ตามคำแนะนำของพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พงษ์ ธิธนะเพชญ์ (2564) พบว่า หลังการรักษา ผลข้างเคียงระหว่างการรักษา และระดับคะแนนความปวดช่วงต่างในการสลายนิ่วพบว่าทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน แต่ความพึงพอใจของการรักษาพบว่ากลุ่มทดลองได้คะแนน 10/10 มากกว่ากลุ่มควบคุม 8/10 ($P<0.001$) และสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิลดา การะเกตุ และคณะ (2560) พบว่า ในกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นโรคข้อเข่าเสื่อม จำนวน 78 ราย เป็นเพศชาย 17 ราย เพศหญิง 61 ราย ช่วงอายุที่พบมากที่สุดอยู่ระหว่าง 60-64 ปี ส่วนใหญ่ดัชนีมวลกายอยู่ระหว่าง 24-29 กิโลกรัม/ตารางเมตร จำนวนข้อเข่าที่มีอาการปวดข้างเดียวพบมากที่สุด 42 ราย ร้อยละ 53.85 ปวดทั้งสองข้าง 36 ราย ร้อยละ 46.15 เมื่อวัดคะแนนความปวดก่อนและหลังการรักษา พบว่าอาการปวดเข่าลดลงคะแนนความปวดลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.001$)

2. จากผลการเปรียบเทียบความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ่วด้วยคลื่นกระแทก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ของความรู้ที่ผู้ป่วยได้รับเพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ่วด้วยคลื่นกระแทกอยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้ป่วยสามารถนำความรู้ เช่น การรับประทานอาหาร การจัดการความปวดที่ได้รับไปใช้ในการระงับความปวดควบคู่กับการใช้ยาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ลดความปวดและความรุนแรงหลังได้รับการสลายนิ่วด้วยคลื่นกระแทกมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรรพรรณ ทรัพย์วรฤทธิ์ (2560) พบว่า ผู้ป่วยโรคนิ่วที่เข้ารับการสลายนิ่วด้วยคลื่นความถี่สูง โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานีที่ได้รับข้อมูลอย่างมีแบบแผนด้วยคู่มือการปฏิบัติตัวเพื่อเข้ารับการสลายนิ่วด้วยคลื่นความถี่สูงมีความวิตกกังวลน้อยกว่าผู้ที่ได้รับข้อมูลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. จากผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้ป่วยหลังการให้ความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิ่วด้วยคลื่นกระแทก พบว่า โดยภาพรวมหลังเข้าร่วมโปรแกรมผู้ป่วยมีความพึง

พอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.90 แสดงให้เห็นว่าผู้ป่วยที่ได้รับข้อมูลและความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดของผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิวด้วยคลื่นกระแทก สามารถนำความรู้และแนวปฏิบัติไปใช้ในการจัดการความปวดของตนเองได้และลดความรุนแรงของความปวดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้มีความพึงพอใจต่อการให้บริการทางการแพทย์ที่ตรงกับความต้องการของผู้ป่วย รวมทั้งยังเปิดโอกาสให้ผู้ป่วยได้ซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ป่วยได้เตรียมตัวทั้งด้านร่างกายและจิตใจเพื่อเผชิญกับความปวดอย่างถูกต้อง เหมาะสม สาเหตุควบคุมและจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดหลังได้รับการสลายนิวด้วยคลื่นกระแทก อย่างถูกวิธี

สรุป

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการให้ความรู้ต่อการเตรียมความพร้อมเพื่อระงับความปวดดังกล่าว สามารถนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติอย่างมีแบบแผนเพื่อดูแลผู้ป่วยหลังการได้รับการรักษาด้วยการสลายนิว ด้วยคลื่นกระแทกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นเพื่อเป็นการขยายผลการวิจัยให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลาย สามารถนำโปรแกรมดังกล่าวไปประยุกต์เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการเตรียมความพร้อมผู้ป่วยก่อนและหลังผ่าตัดได้ เพื่อให้ผู้ป่วยทางถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง อาการปวด การปฏิบัติตน และการจัดการความปวดของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้พยาบาลมีแนวปฏิบัติทางการแพทย์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรและสามารถนำไปใช้ในทิศทางเดียวกัน อันจะส่งผลให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความเชื่อด้านสุขภาพต่อพฤติกรรม的自我ดูแลตนเองในผู้ป่วยที่ได้รับการสลายนิว ด้วยคลื่นกระแทก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี เพื่อเพิ่มความหลากหลายในปัจจัยความเชื่อด้านสุขภาพที่ส่งผลต่อพฤติกรรมสุขภาพ การดูแลตนเอง และการปฏิบัติตนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ป่วยสามารถตระหนักและเห็นความสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตนเองเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในผู้ป่วยที่ได้รับการสลายนิว ด้วยคลื่นกระแทก โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี หรือด้วยวิธีอื่น ๆ เพื่อให้ทราบปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจส่งผลต่อความวิตกกังวล เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรมทางการแพทย์ให้สามารถนำไปใช้ได้ถูกต้อง เหมาะสมกับความต้องการของผู้ป่วย

เอกสารอ้างอิง

- โรงพยาบาลจุฬารัตน์ อินเตอร์ 3. (2566). *คำแนะนำสำหรับผู้ป่วยสลายนิ่ว*. ศูนย์รักษาโรคมะเร็ง โรงเรียนจุฬารัตน์ อินเตอร์ เฮลท์.
- พฤทธิ ณะแพสย์. (2564). การเปรียบเทียบประสิทธิผลการใช้เครื่องควบคุมความปวดด้วยตนเองกับการระงับความรู้สึกโดยการบริหารยาทางหลอดเลือดดำในการสลายนิ่วด้วยคลื่นเสียงกระแทกในผู้ป่วยนิ่วในไตและท่อไตส่วนบน. *ร้อยเอ็ดเวชสาร*. 8 (1), 11-23.
- ศิลดา การะเกตุ และคณะ. (2560). การศึกษาเปรียบเทียบระดับความเจ็บปวดก่อนและหลังจากการรักษาโคลนสมุนไพรรพอกเย็น ร่วมกับการนวดแผนไทยในผู้สูงอายุที่มีอาการปวดเข่า กลุ่มงานแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก จังหวัดพะเยา. *>เชียงใหม่รายเวชสาร*. 9 (2), 115-124
- อรรณพ ทรัพย์วรฤทธิ. (2560). ผลของการให้ข้อมูลอย่างมีแบบแผนต่อการลดความวิตกกังวลและความพึงพอใจในผู้ป่วยที่ได้รับการสลายนิ่วด้วยเครื่องสลายนิ่วคลื่นความถี่สูงโรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี. *วารสารวิชาการแพทย์ เขต 11*. 31 (4), 639 -648.
- Dodd, M., Janson, S., Facione, N., Faucett, J., Froelicher, E. S., & Humphreys, J., et al. (2001). Advancing the science of symptom management. *Journal of Advanced Nursing*. 33 (5), 668-676.
- Elke Bovelander. (2019). The Influence of Pain on the Outcome of Extracorporeal Shockwave Lithotripsy. *Curr Urol*. 8;12 (2), 81-87. doi: 10.1159/000489424.
- Tilahun Alelign. (2018). Kidney Stone Disease: An Update on Current Concepts. *Adv Urol*. 4:2018:3068365. doi: 10.1155/2018/3068365. eCollection 2018.

การจัดการการสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมประติมากรรมดินเหนียว
ในมณฑลเหอเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน
**The Inheritance and Development Strategy Management of Clay Sculpture
Culture in He Bei Province People's Republic of CHINA**

ตู้ เหวินผิง,
สมเดช เฉยไสย และ พิชัย สดภิบาล
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
Du Wenping,
Somdej Chueysai and Pichai Sodbhiban
Bangkokthonburi University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: sirisasi123@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของประติมากรรมดินเหนียวพื้นบ้านในมณฑลเหอเป่ย์ และกลยุทธ์การจัดการเพื่อการพัฒนาเสริมสร้างประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน โดยระบุปัญหาที่ไม่เอื้อต่อการสืบทอด วัฒนธรรมประติมากรรมดินเหนียวของมณฑลเหอเป่ย์ เสนอข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปกป้องคุ้มครอง ประติมากรรมดินเหนียวพื้นบ้านของมณฑลเหอเป่ย์ ตามความต้องการในการพัฒนาตามยุคสมัย และการเปลี่ยนแปลง รสนิยมทางสุนทรีย์ของผู้คน และสำรวจวิธีการคิดและการจัดการทางการตลาดสำหรับการสืบทอดห้องทำงานศิลปะ (สตูดิโอ) ประติมากรรมดินเหนียวในมณฑลเหอเป่ย์ การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสม รวมถึงการวิเคราะห์ SWOT เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกและคำแนะนำเชิงกลยุทธ์ โดยการทำความเข้าใจอย่างครอบคลุมถึงข้อดี ข้อเสีย โอกาสในการพัฒนา และคอขวดของวัฒนธรรมประติมากรรมดินเหนียวในภูมิภาคต่าง ๆ ขณะเดียวกันได้ศึกษา โดยเลือกสถานการณ์จริงของประติมากรรมดินเหนียวหุเถียน และประติมากรรมดินเหนียว “ซานซือไจ้” ในมณฑลเหอเป่ย์มาเป็นกรณีศึกษา มีการวิเคราะห์เชิงลึกและเปรียบเทียบ ครอบคลุมถึงภูมิหลังของภูมิภาคและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยของบทความนี้จะให้แนวคิดใหม่ๆ สำหรับกลยุทธ์การจัดการประติมากรรม ดินเหนียวเหอเป่ย์ รวมถึงการสืบทอดและการพัฒนาของประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์ พร้อมทั้งเน้นย้ำถึงบทบาทสำคัญของวัฒนธรรมประติมากรรมดินเหนียวในการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งทำให้เราได้แนวทางที่เป็นนวัตกรรม สำหรับการพัฒนาและการจัดการประติมากรรมดินเหนียวผาเหอเป่ย์

คำสำคัญ: การจัดการเชิงกลยุทธ์; การสืบทอดศิลปะ; พิพิธภัณฑ์ศิลปะ; วัฒนธรรมประติมากรรมดินเหนียว; เหอเป่ย์

* วันที่รับบทความ : 19 กุมภาพันธ์ 2567; วันที่แก้ไขบทความ 12 มีนาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 15 มีนาคม 2567

Abstracts

The main objective of this study is to strengthen the investigation of the current situation of folk clay sculptures in Hebei and the strategic management of their own development. Identify issues that are not conducive to the inheritance of Hebei clay sculpture culture, propose some suggestions that are helpful for the protection of folk clay sculptures in Hebei based on the development needs of the times and changes in people's aesthetic tastes, and explore suitable ways of thinking and marketing strategy management for the inheritance of clay sculpture studios in Hebei Province. The study adopts a mixed approach, including the SWOT research method, to provide in-depth insights and strategic guidance by comprehensively understanding the advantages, disadvantages, development opportunities, and bottlenecks of clay sculpture culture in different regions. Meanwhile, the research method of case selection is adopted Taking the actual situation of the Yutian clay sculpture and the "Sanchi Zhai" clay sculpture in Hebei Province as a case study, in-depth analysis and comparison are conducted, covering different regional and environmental backgrounds. Finally, the research findings of this article will provide new ideas for the strategic management of Hebei clay sculpture and the inheritance and development of Hebei clay sculpture, while emphasizing the key role of clay sculpture culture in sustainable development, and providing innovative solutions for the development and management of Hebei clay sculpture.

Keyword: Strategic management; art inheritance; Art Museum; Clay sculpture culture; Hebei

บทนำ

ประติมากรรมดินเหนียวพื้นบ้านถือเป็นส่วนสำคัญของศิลปะพื้นบ้าน โดยประติมากรรมดินเหนียวที่สำคัญในประเทศจีนมีด้วยกัน 2 รูปแบบ รูปแบบแรกคืองานประติมากรรมดินเหนียวและของเล่นเด็กเพื่อความเพลิดเพลิน เช่น งานประติมากรรมดินเหนียวชุด “ไซอิ๋ว (Journey to the West)” ในเทศมณฑลหูเหียน เมืองถังชาน มณฑลเหอเป่ย์ อีกรูปแบบหนึ่งคือประติมากรรมดินเหนียวขนาดกลางและขนาดใหญ่ที่จัดแสดงในที่สาธารณะ เช่น วัด โดยทั่วไปจะเป็นรูปปั้นทางศาสนา เช่น พระพุทธรูปในหอเหมยถั่ว วัดหลงซิง เมืองเจิ้งติ้ง มณฑลเหอเป่ย์ ในปี ค.ศ. 2008 สภาแห่งรัฐได้ขึ้นทะเบียนประติมากรรมดินเหนียวหูเหียน ให้อยู่ในรายชื่อมรดกทางวัฒนธรรม ที่จับต้องไม่ได้ของชาติ ชุดที่ 2 ประติมากรรมดินเหนียวประจำเทศมณฑลไป๋โกวในเมืองเป่ติง มณฑลเหอเป่ย์ และประติมากรรมดินเหนียว “ซานซือโจ้ว” ในเมืองโปโกว มณฑลเหอเป่ย์ ได้รับการขึ้นทะเบียนในรายชื่อมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของจังหวัดชุดแรกในมณฑลเหอเป่ย์ ในปี 2006 และ 2013 ตามลำดับ กลุ่มของประติมากรรมเหล่านี้ ประติมากรรมดินเหนียวในเขตหูเหียน เมืองถังชาน มณฑลเหอเป่ย์ เป็นผลงานรูปปั้นดินเหนียวของตระกูลอู่ชื่อ ได้รับการสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน เป็นรุ่นที่ห้า มีภูมิหลังทางประวัติศาสตร์อันเป็นเอกลักษณ์และเทคนิคการผลิตอันวิจิตรบรรจง วัตถุประสงค์ด้านการสะสม เพื่อความเพลิดเพลิน และมีคุณค่าในการอนุรักษ์เก็บรักษา แม้ว่าประติมากรรมดินเหนียวไป๋โกวในเมืองเป่ติง และประติมากรรมดินเหนียว “ซานซือโจ้ว” ในเมืองโปโกวได้รับการพัฒนาค่อนข้างช้า แต่ยังมีโอกาสในการพัฒนาประติมากรรมดินเหนียวค่อนข้างมาก ปัญหาทั่วไปในการพัฒนาประติมากรรมดินเหนียวพื้นบ้านของเหอเป่ย์ มีด้วยกัน 4 ประการ ดังนี้ ประการแรก ขาดผู้สืบทอดทักษะการผลิตอันประณีตนี้ ประการที่สอง

ประเด็นสำคัญของประติมากรรมดินเหนียว ถูกจำกัดโดยประเพณีท้องถิ่น เนื่องจากในปัจจุบันวัฒนธรรมท้องถิ่นเริ่มมีอิทธิพลน้อยลง ประติมากรรมดินเหนียว จึงขาดคุณค่าด้านการใช้งานจริง ประการที่สาม ขาดรูปแบบการสร้างประติมากรรมดินเหนียวและความก้าวหน้า ด้านนวัตกรรมตามยุคสมัย ประการที่สี่ ขาดการกำกับดูแล แนวทางทางวิชาชีพในตลาดศิลปะ การสร้างผลิตภัณฑ์ ที่คุณภาพไม่ดี และความสับสนในการใช้ชื่อแบรนด์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิจัยภาคสนาม สถานะปัจจุบันของการพัฒนาวัฒนธรรมประติมากรรมดินเหนียวในมณฑลและเมืองต่าง ๆ จากมุมมองและระดับต่าง ๆ
2. เพื่อเสนอกลยุทธ์การจัดการที่มีประสิทธิภาพและสมเหตุสมผล จากมุมมองของปัญหาในการสืบทอดวัฒนธรรม ประติมากรรมดินเหนียวในภูมิภาคตัวแทนของมณฑลเหอเป่ย์
3. เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมวัฒนธรรมและศิลปะบูรณาการศิลปะประติมากรรมดินเหนียวของมณฑลเหอ

ระเบียบวิธีวิจัย

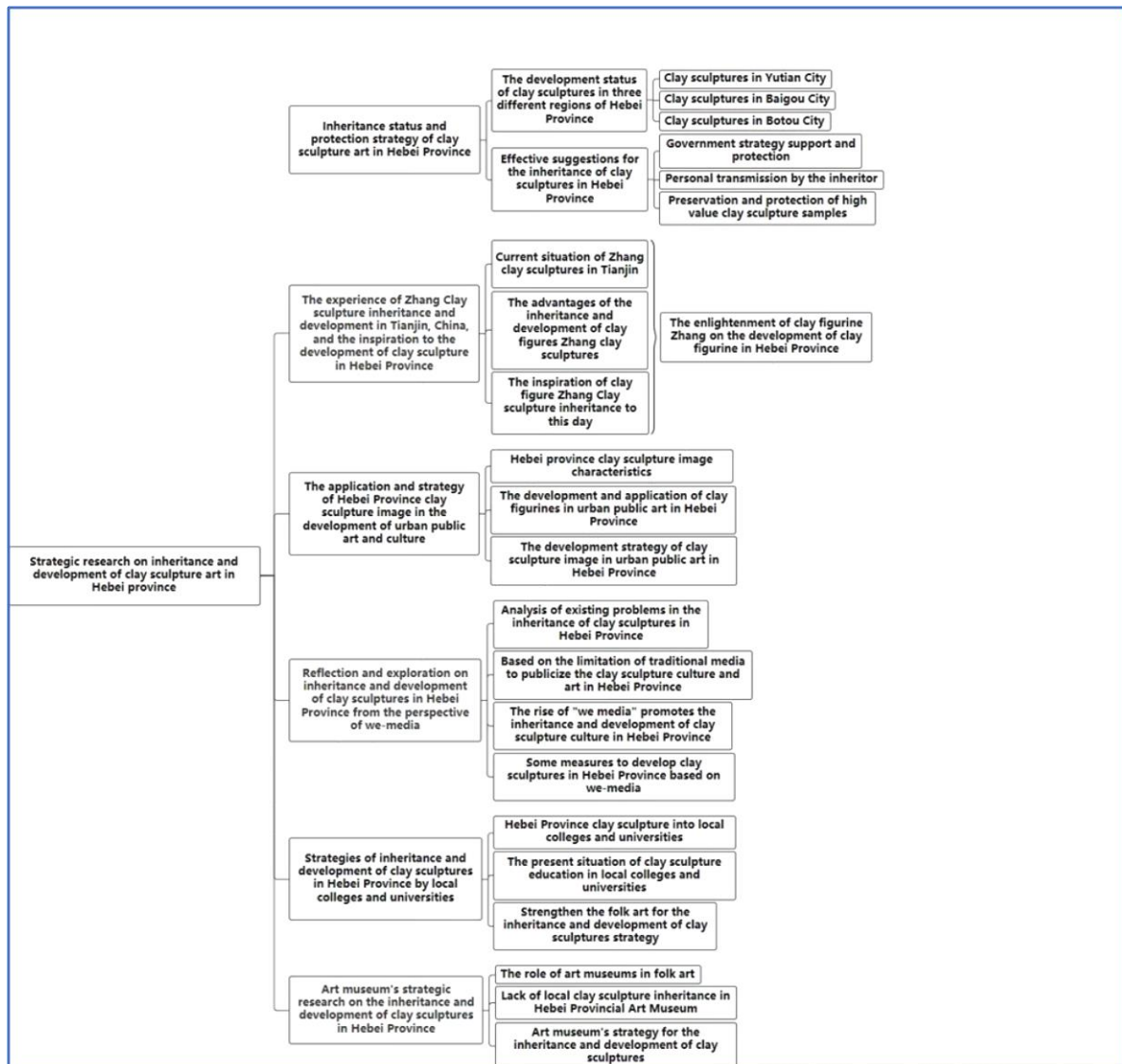
1) เครื่องมือวิจัย

- 1) เรียนรู้จากการทบทวนวรรณกรรมและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง จัดเรียงข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการวัฒนธรรมประติมากรรมดินเหนียวอย่างยั่งยืนในมณฑลเหอเป่ย์
- 2) ทำการสำรวจสถิติโอประติมากรรมดินเหนียวและพิพิธภัณฑ์ในเทศมณฑลและเมืองต่าง ๆ 4-8 แห่ง มณฑลเหอเป่ย์ โดยใช้แบบสอบถามการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยนักศึกษา 50 คน ชาวบ้าน 10 คน พนักงานขายของร้านประติมากรรมดินเหนียว 10 คน ผู้จัดการพิพิธภัณฑ์วัฒนธรรมท้องถิ่น 10 คน ผู้สืบทอดวัฒนธรรม ประติมากรรมดินเหนียว 10 คน และเจ้าหน้าที่บริหารของรัฐบาลประชาชน 10 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน เพื่อเสนอกลยุทธ์การจัดการการสืบทอดและการพัฒนาประติมากรรมดินเหนียวในมณฑลเหอเป่ย์อย่างยั่งยืน
- 3) ใช้วิธีวิจัยแบบสหวิทยาการ โดยการบูรณาการความรู้ทางการจัดการตลาดเข้ากับการวิจัยเกี่ยวกับกลยุทธ์การจัดการการสืบทอดและการพัฒนาประติมากรรมดินเหนียวในมณฑลเหอเป่ย์อย่างยั่งยืน

2) การรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ทำการรวบรวมบทความและงานวิจัยฐานข้อมูลสาธารณะ เพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลที่รวบรวม มีความถูกต้องแม่นยำ และเพื่อวิเคราะห์กลยุทธ์การจัดการสืบทอดและการพัฒนาประติมากรรมดินเหนียวในมณฑลเหอเป่ย์อย่างยั่งยืน
- 2) ทำการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้สืบทอดวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้และบุคลากรด้านการจัดการที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การศึกษานี้ทำการศึกษาสถิติโอประติมากรรมดินเหนียวและพิพิธภัณฑสถานในเทศบาลและเมืองต่าง ๆ 4-8 แห่งในมณฑลเหอเป่ย์ โดยการวิจัยและวิเคราะห์หน้าที่ด้านการส่งเสริม สถานะของการจัดการ และข้อบกพร่องในการจัดการวัฒนธรรมประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์ โดยใช้แบบสอบถามสำรวจกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 100 คน ประกอบด้วยนักศึกษา 50 คน ชาวบ้าน 10 คน พนักงานขายของร้านประติมากรรมดินเหนียว 10 คน ผู้จัดการพิพิธภัณฑสถานวัฒนธรรมท้องถิ่น 10 คน ผู้สืบทอดวัฒนธรรม ประติมากรรมดินเหนียว 10 คน และเจ้าหน้าที่บริหารของรัฐบาลประชาชน 10 คน ซึ่งก็คือ ข้าราชการพลเรือน ของสำนักงานวัฒนธรรม วิทยุ โทรทัศน์ และการท่องเที่ยวในเขตเมืองต่าง ๆ

การศึกษาการจัดการวัฒนธรรมประติมากรรมดินเหนียวอย่างยั่งยืนในมณฑลเหอเป่ย์ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ การสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์กรณีศึกษา (สามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในตารางที่ 4 ในภาคผนวก) การเยี่ยมชมสถานที่จริง ฯลฯ ซึ่งแบบสอบถามเป็นวิธีที่ใช้กันโดยทั่วไปในการสำรวจเพื่อการวิจัย การศึกษานี้เราได้ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม และการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามดังนี้

การจัดการการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม

ความหมายแฝงของการจัดการการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม

การสืบทอดหมายถึงการสืบทอดประติมากรรมดินเหนียว ซึ่งโดยทั่วไปหมายถึงกระบวนการสอน สืบทอดและพัฒนาวัฒนธรรม ทักษะ การศึกษาประติมากรรมดินเหนียวในหมู่อาจารย์และลูกศิษย์

ประวัติของการสืบทอดประติมากรรมดินเหนียว

1. การสืบทอดผ่านบุคคล

การสืบทอดระหว่างอาจารย์และลูกศิษย์ เป็นวิธีการสืบทอดผ่านบุคคลและรูปแบบการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม ที่สำคัญในประเทศของเรา ไม่ว่าจะเป็นสืบทอดโดยระบบราชการ โรงเรียน หรืองานหัตถกรรมพื้นบ้าน จะมีประเพณี สืบทอดระหว่างอาจารย์และลูกศิษย์เสมอ จะมีการให้ความเคารพต่ออาจารย์ครู และสนับสนุนการยึดมั่นในคุณธรรม โดยมีคำกล่าวที่ว่า “เป็นอาจารย์หนึ่งวัน ถือเป็นบิดาทั้งชีวิต” อย่างไรก็ตาม ความแพร่หลายของระบบการศึกษา ของโรงเรียน ส่งผลให้รูปแบบการสืบทอดระหว่างอาจารย์และลูกศิษย์เป็นสิ่งที่พบได้ยากในสังคมปัจจุบัน และโดยทั่วไปจะปรากฏในการสืบทอดศิลปะและวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมเท่านั้น วัฒนธรรมประติมากรรมดินเหนียวควรมีรูปแบบการสืบทอดแบบดั้งเดิม มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับงานศิลปะประเภทนี้ โดยทั่วไปแล้วอาจารย์ด้านศิลปะและงานฝีมือประติมากรรมดินเหนียวมักจะสร้างผู้สืบทอดที่ตนพึงพอใจ โดยการถ่ายทอดทักษะของตนเอง เพื่อให้ลูกศิษย์สืบทอดศิลปะประติมากรรมดินเหนียวในรูปแบบของตนโดยตรง ซึ่งเป็นวิธีที่ค่อนข้างมีประสิทธิภาพ

2. การสืบทอดในครอบครัว

ครอบครัวเป็นผลผลิตจากการพัฒนาสังคมมนุษย์มาตั้งแต่ยุคประวัติศาสตร์ และความก้าวหน้าและความสมบูรณ์ ของโครงสร้างองค์กรของสังคมมนุษย์ย่อมส่งผลต่อการพัฒนารูปแบบและลักษณะของครอบครัว รวมถึง ประเพณี ทางสังคมและวัฒนธรรมพื้นบ้าน การพัฒนางานหัตถกรรมพื้นบ้านของจีนมีความเกี่ยวข้องอย่าง ใกล้ชิดกับโครงสร้างองค์กรของครอบครัวชาวจีน ในสังคมศักดินาของจีนในยุคหลายพันปี ครอบครัวไม่เพียงแต่มี หน้าที่สำคัญ ในการสืบพันธุ์ลูกหลาน แต่ยังมีหน้าที่ในถ่ายทอดความรู้ทางศีลธรรมและวัฒนธรรม และส่งต่องาน หัตถกรรมแบบดั้งเดิม อีกด้วย ระบบการสืบทอดงานหัตถกรรม “มักเป็นการส่งต่อในหมู่ผู้ชายภายในเท่านั้น จะไม่มี การส่งต่อในหมู่ผู้หญิง หรือบุคคลภายนอกครอบครัว” ระบบนี้ถือกำเนิดในครอบครัวแบบดั้งเดิม ยึดหลักการพึ่งตนเอง แต่ก็เป็นปัจจัยสำคัญ ที่จำกัดการแลกเปลี่ยน การนวัตกรรม และการสืบทอดหัตถกรรมแบบดั้งเดิมให้แพร่หลาย การสืบทอดภายในครอบครัวเป็นหนึ่งในรูปแบบการสืบทอดที่พบได้บ่อย และสำคัญที่สุดของการสืบทอด ประติมากรรมดินเหนียว และทั่วไปมักเป็นการส่งต่อจากคนรุ่นเก่าสู่คนรุ่นใหม่ภายในครอบครัว [13]

3. การศึกษาแบบเดิม

การศึกษาในโรงเรียนถือเป็นหนึ่งในรูปแบบที่สำคัญในการสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้านแบบดั้งเดิม อย่างไรก็ตาม เนื้อหาที่สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่มักเป็นวัฒนธรรมชนชั้นสูง ไม่ค่อยมีการสอนเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน หรือ อาจกล่าวได้ว่าการศึกษาในโรงเรียน และสื่อการสอนเกี่ยวกับการสืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้านแบบดั้งเดิม นั้น ยังมีช่องว่างและข้อบกพร่องบางประการ ช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาวัฒนธรรมดั้งเดิม โดยเฉพาะมรดกทาง วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่ามากขึ้นอย่างกว้างขวาง จึงมีการสอนเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม พื้นบ้านดั้งเดิม ในการศึกษาในโรงเรียนมากขึ้นเรื่อย ๆ นอกจากนี้หน่วยงานด้านวัฒนธรรมและการศึกษาต่างก็ ให้ความสำคัญ อย่างมากกับกระบวนการสืบทอดประติมากรรมดินเหนียวหยาบๆ โรงเรียนสาธิตหยาบๆ ได้ จัดตั้งกลุ่มผู้สนใจงานประติมากรรมดินเหนียว ซึ่งไม่เพียงแต่ปลูกฝังจิตสำนึกด้านสุนทรียศาสตร์ ความสามารถทาง ปฏิบัติให้กับเด็ก ๆ แต่ยังสืบทอดและสืบสานวัฒนธรรมพื้นบ้านดั้งเดิมนี้อีกด้วย [14]

4. การสืบทอดแบบกลุ่มทางสังคมในท้องถิ่น

การสืบทอดแบบกลุ่มทางสังคมในท้องถิ่น ส่วนใหญ่เป็นวิธีการสืบทอดภายในท้องถิ่น เช่น หลักสูตร ประติมากรรม ดินเหนียวที่จัดขึ้นเป็นประจำในพิธีกรรมท้องถิ่น หอศิลป์เพื่อประชาชน สถานที่สาธารณะเพื่อ สาธารณประโยชน์ ซึ่งมีเพียงการให้ผู้คนทราบเกี่ยวกับประติมากรรมดินเหนียวและการขยายอิทธิพลของศิลปะและ วัฒนธรรม ประติมากรรม ดินเหนียวเท่านั้นที่ทำให้สามารถสืบทอดศิลปะประติมากรรมดินเหนียวได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรส่งเสริมและให้การสนับสนุนการสืบทอดมรดกวัฒนธรรม ประติมากรรมดินเหนียว อย่างจริงจัง

แนวทางการสืบทอดประติมากรรมดินเหนียว 3 แนวทาง

1. การสืบทอดผ่านผู้สืบทอด

กระบวนการสืบทอดและการพัฒนาของวัฒนธรรมพื้นบ้าน ศิลปินพื้นบ้านไม่เพียงแต่เป็นผู้สร้างและผู้สืบทอด วัฒนธรรมพื้นบ้านเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการปกป้องและพัฒนาวัฒนธรรมพื้นบ้านอีกด้วย ดังนั้น ศิลปะพื้นบ้าน และผู้สืบทอดมรดกพื้นบ้านจึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ตราบใดที่ยังมีผู้สืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้านก็จะมีโอกาสสืบทอดต่อไปได้ มิเช่นนั้นก็จะสูญหายไป ดังนั้นภารกิจหลักของศิลปะพื้นบ้านคือการปกป้องผู้สืบทอด หากศิลปะพื้นบ้านไม่สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้อีกต่อไปเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ของสังคมยุคใหม่ ผู้สืบทอดก็จะไม่สามารถสืบทอดศิลปะพื้นบ้านต่อไปได้ หากงานศิลปะนั้นไม่สามารถตอบสนอง ความต้องการพื้นฐานด้านสภาพความเป็นอยู่ให้แก่ผู้สืบทอดได้ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของผู้สืบทอดเพื่อปกป้องศิลปะพื้นบ้านแบบดั้งเดิม ประกาศเรื่องการใช้งบประมาณพิเศษเพื่อการปกป้องคุ้มครองมรดก วัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของชาติในปี 2023 ที่ออกโดยกระทรวงวัฒนธรรม กำหนดให้มีการมอบเงินอุดหนุนสำหรับผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญภายใต้โครงการมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของชาติ เป็นจำนวนเงิน 20,000 หยวนต่อคนต่อปี อย่างไรก็ตาม ในมณฑลเหอเป่ย์ ผู้สืบทอดภายใต้โครงการมรดกทางวัฒนธรรม ที่จับต้องไม่ได้ได้รับเงินอุดหนุนเพียง 6,000 หยวนต่อคนเท่านั้น เป็นที่ทราบกันดีว่าในญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร และประเทศอื่น ๆ รัฐบาลก็มีนโยบายคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ สนับสนุนเงินอุดหนุนจำนวนมาก โดยให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการปรับปรุงสถานะทางสังคมของผู้ที่ไม่ใช่ผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรม ประเทศแถบยุโรปบางประเทศ และสหรัฐอเมริกา ได้ขึ้นทะเบียนและปกป้องคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้โดยใช้วิธีการทางกฎหมาย เมื่อเปรียบเทียบกับระบบการปกป้องคุ้มครอง มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่สมบูรณ์ในต่างประเทศ พบว่านโยบายและข้อบังคับเกี่ยวกับการสนับสนุน ผู้สืบทอดในประเทศจีนยังคงมีช่องว่างที่ควรปรับปรุงเพิ่มเติม การประชุมสภาประชาชนแห่งชาติ และการประชุมที่ปรึกษาทางการเมืองประชาชนจีนที่จัดขึ้นเมื่อปี 2015 มีการเสนอให้เพิ่มการสนับสนุนการเงินเพื่อการปกป้องคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ และเพิ่มมาตรฐานเงินอุดหนุนสำหรับผู้สืบทอด ดังนั้น เมื่อมีการให้หลักประกันมาตรฐานการครองชีพทายาทให้แก่ผู้สืบทอด จึงจำเป็นต้องมีการกระตุ้นให้ผู้สืบทอด มีความกระตือรือร้นยิ่งขึ้น และสร้างศูนย์ผู้มีความสามารถด้านศิลปะประติมากรรมดินเหนียวในมณฑลเหอเป่ย์ การระบุและสืบทอดผ่านผู้สืบทอด จำเป็นต้องระบุปัญหาที่มีอยู่ในการจัดการประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์ ตัวอย่างเช่น ในมณฑลเหอเป่ย์ สถานที่ผลิตผู้สืบทอดที่ไม่ได้มีความสัมพันธ์ทางสายเลือด คือห้องทำงานศิลปะ นั้น ตั้งอยู่กระจัดกระจายเกินกว่าจะตอบสนองความต้องการด้านการเรียนรู้ของผู้ฝึกหัดและผู้ชื่นชอบประติมากรรม ดินเหนียวจำนวนมาก กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประติมากรรมดินเหนียวโดยส่วนใหญ่เป็นชั้นเรียนชั่วคราว หรือชั้นเรียนที่น่าสนใจสำหรับนักเรียน ซึ่งไม่สามารถฝึกและสร้างผู้สืบทอดได้อย่างแท้จริง เพื่อให้มั่นใจว่าผู้สืบทอดจะสามารถถ่ายทอดทักษะประติมากรรมดินเหนียวได้ รัฐบาลท้องถิ่นจึงควรให้ความสำคัญกับการจัดตั้งและการก่อสร้างสถานที่การถ่ายทอดศิลปะประติมากรรมดินเหนียวที่แน่นอน รับสมัครผู้ปฏิบัติงานที่มีทักษะการวาดภาพและความสนใจใน

งานประติมากรรมดินเหนียว จัดหลักสูตรการสอนประติมากรรมดินเหนียวเป็นประจำ ซึ่งมาตรการทั้งหมดนี้ถือเป็นแนวทางสำคัญในการสืบทอดและความต่อเนื่องของประติมากรรมดินเหนียวในเหอเป่ย์

2. ตัวอย่างของการสืบทอดงานประติมากรรมดินเหนียว

ซ่งฉางเฟิง ประติมากรดินเหนียวเมืองโปโลวกล่าวว่า (16) ตอนนี้เขาแก่แล้ว แต่งานฝีมือของบรรพบุรุษเป็นสิ่งที่ไม่อาจละทิ้งได้ ดังนั้นเขาจึงใช้ความพยายามให้มากขึ้น เพื่อฝากผลงานไว้ให้คนรุ่นลูกรุ่นหลาน สืบสานงานหัตถกรรมของบรรพบุรุษนี้ การสืบทอดประติมากรรมดินเหนียวในมณฑลเหอเป่ย์ไม่เพียงแต่ควรใส่ใจกับการปกป้องคุ้มครองผู้สืบทอดเท่านั้น ยังต้องใช้มาตรการต่าง ๆ ในการปกป้องคุ้มครองกระบวนการผลิตการจัดแสดง และการเก็บรักษาผลงานประติมากรรมดินเหนียว ซึ่งการเก็บรักษาตัวอย่างประติมากรรมดินเหนียวสามารถทำได้หลายวิธี ได้แก่ การเก็บรักษาในรูปของข้อความ รูปภาพ และวิดีโอ พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น [8]

รูปที่ 1: ซ่งฉางเฟิง ผู้สืบทอดประติมากรรมดินเหนียวโปโลว (ที่มา: จากหนังสือพิมพ์ฉางโจว)

ตามหลักทฤษฎี การเก็บรักษามรดกที่เป็นลายลักษณ์อักษรจะช่วยยกระดับประสบการณ์ของผู้สืบทอดให้อยู่ในระดับที่สูงได้ และเป็นหนึ่งในรูปแบบการสืบทอดแบบมาตรฐาน ในศตวรรษที่ผ่านมา ประติมากรรมดินเหนียวพื้นบ้าน ในมณฑลเหอเป่ย์ ส่วนใหญ่ได้รับการถ่ายทอดผ่านทางวาจา และส่งต่อภายในครอบครัว ดังนั้น การปรับปรุงความรู้และวัฒนธรรมของผู้คนให้ดียิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถบันทึกประวัติศาสตร์ มรดก และกระบวนการผลิตประติมากรรม ดินเหนียวเหอเป่ย์ได้ดีขึ้น จึงส่งผลให้การสืบทอดผ่านบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรเริ่มเป็นรูปเป็นร่างมากขึ้น ในแง่ของการเก็บรักษาตัวอย่างประติมากรรมดินเหนียว สถานที่สาธารณะ สิ่งอำนวยความสะดวกที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์และการปกป้องคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมในมณฑลเหอเป่ย์ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการ ในการพัฒนามรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ในท้องถิ่นได้ และอาจเป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากร ผลงานประติมากรรม ดินเหนียวของซ่งฉางเฟิง ส่วนใหญ่ถูกจัดเก็บไว้ในสตูดิโอประติมากรรมดินเหนียวของศิลปิน ดังนั้น เพื่อให้สามารถ เผยแพร่มรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ได้ดียิ่งขึ้น การขยายอิทธิพลของประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์ รัฐบาลท้องถิ่นจึงควรจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ประเพณีพื้นบ้าน เพื่อวัตถุประสงค์ด้านการ

ประชาสัมพันธ์และการปกป้อง คุ่มครอง มรดกทางวัฒนธรรม การเก็บรักษาตัวอย่างของประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์ไม่ควรเริ่มต้นจากการรวบรวมข้อมูล รูปภาพ การแสดงผลงานทางกายภาพ ฯลฯ เท่านั้น ควรใช้รูปแบบของวิดีโอสารคดี การจำลองแอนิเมชัน อาจใช้ เทคโนโลยีสื่อดิจิทัลและวิทยาศาสตร์อื่น ๆ และวิธีการทางเทคโนโลยี เพื่อเผยแพร่ รวมถึงแสดงถึงเสน่ห์ของประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์อย่างรอบด้าน

3. นโยบายการปกป้องคุ้มครองและการสืบทอดประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์

การปกป้องคุ้มครองประติมากรรมดินเหนียวซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ ถือเป็นประเด็นสำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับประชาชนทุกคน เพื่อให้สามารถสืบทอดและสืบสานศิลปะพื้นบ้านของประติมากรรมดินเหนียวในมณฑลเหอเป่ย์ได้ดียิ่งขึ้น จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากรัฐบาลและประชาชนทั่วไป ประการแรก ควรพัฒนา เศรษฐกิจการท่องเที่ยว โดยบูรณาการทรัพยากรที่มีรอบ ๆ ของมณฑลเหอเป่ย์ สร้างศูนย์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น เพิ่มรายได้ให้กับคนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการพัฒนาภูมิทัศน์ศิลปะพื้นบ้านที่ยอดเยี่ยม อย่างประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์ ประการที่สอง คือการกระตุ้นความสนใจของคนในท้องถิ่นและพื้นที่โดยรอบ เพื่อแสดงเสน่ห์ของมรดกวัฒนธรรมดินเหนียวได้ดียิ่งขึ้น และมีบทบาททางวัฒนธรรม การเพิ่มความนิยมในประติมากรรมดินเหนียวในมณฑลเหอเป่ย์ จะทำให้ผู้คนจำนวนมากมีความเข้าใจในมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ และศิลปะพื้นบ้าน เพื่อส่งต่อ สืบทอด และปกป้องมรดกได้ดียิ่งขึ้น ประการที่สาม คือการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ ประติมากรรมดินเหนียว เนื่องจากการส่งเสริมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เป็นวิธีสำคัญที่ทำให้สามารถปกป้องคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ในท้องถิ่นได้ดียิ่งขึ้น ประการที่สี่ คือการสำรวจเส้นทางที่อยู่รอดของศิลปะทางวัฒนธรรม ภายใต้ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ใหม่ เพื่อเป็นเวทีนวัตกรรมสำหรับการพัฒนาศิลปะพื้นบ้านในอนาคต และสร้างห่วงโซ่อุตสาหกรรมประติมากรรมดินเหนียวของเหอเป่ย์ ตัวอย่างเช่น การแสดงวิดีโอ 3 มิติ ของกระบวนการผลิตประติมากรรมดินเหนียวของเหอเป่ย์และผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปในพิพิธภัณฑ์และ ห้องนิทรรศการในเมือง เทศมณฑล และมณฑล รวมถึงอุปกรณ์โต้ตอบระหว่างมนุษย์และคอมพิวเตอร์สำหรับการจำลองการผลิตประติมากรรมดินเหนียวทางออนไลน์ การจัดตั้งสถาบันฝึกอบรมมรดกประติมากรรมดินเหนียว และการเปิดสอนหลักสูตรหัตถกรรมศิลปะพื้นบ้านเหอเป่ย์ ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยที่มีวิทยาลัยศิลปะในมณฑล เพื่อให้นักเรียนสามารถเลือกหลักสูตรการเรียนรู้ที่ชื่นชอบได้ รวมถึงการดำเนินกิจกรรมวิทยาเขตมรดกทางวัฒนธรรม ที่จับต้องไม่ได้ด้วยรูปแบบและวิธีการใหม่ๆ ในมหาวิทยาลัย และโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ที่มีคุณสมบัติ เหมาะสม การพัฒนาเกมออนไลน์บนโทรศัพท์มือถือเพื่อส่งเสริมการจัดแสดง การผลิต และการเผยแพร่ประติมากรรม ดินเหนียวเหอเป่ย์ ฯลฯ การสืบทอดและปกป้องคุ้มครองประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์ไม่ใช่งานด้านเดียว แต่เป็นโครงการสำคัญที่ต้องใช้ความพยายามร่วมกันของหลายฝ่าย

4. การขยายอิทธิพลทางวัฒนธรรมของศิลปะประติมากรรมดินเหนียว

การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและการปรับปรุงกำลังการผลิตส่งผลให้สภาพความเป็นอยู่ของผู้คนดีขึ้น และสภาพแวดล้อมของวัฒนธรรมพื้นบ้านมีแนวโน้มที่จะเสื่อมโทรมลง การแทรกซึมของวัฒนธรรมต่างประเทศ บูรณาการและส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมของวัฒนธรรมพื้นบ้านอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ส่งผลให้

รสนิยมทางสุนทรียศาสตร์ของผู้คนเปลี่ยนไปเช่นกัน วิถีชีวิตในชนบทก็เปลี่ยนไปอย่างมาก การเปลี่ยนแปลงของชีวิตทางสังคม ส่งผลให้ลักษณะการทำงานของประติมากรรมดินเหนียวในมณฑลเหอเป่ย์ซึ่งส่วนใหญ่เป็นงานปั้นพระพุทธรูปในวัด มีแนวโน้มที่จะสูญหายไป และมีความสำคัญกับชีวิตประจำวันของผู้คนน้อยลงเรื่อย ๆ

ในช่วงกลางศตวรรษที่ผ่านมา อิทธิพลของศิลปะประติมากรรมตะวันตก เช่น ประติมากรรมปูนปลาสเตอร์และซีเมนต์ ส่งผลให้ตลาดศิลปะดินเผาพื้นบ้านแบบดั้งเดิมพังทลายลงอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ การพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ค่อย ๆ แทนที่งานหัตถกรรมแบบดั้งเดิม

ในกรณีนี้ ควรตระหนักอย่างลึกซึ้งว่าวัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นวัฒนธรรมแห่งการไหลเวียนของกิจกรรม การพัฒนาและความก้าวหน้าไปตามยุคสมัย ภายใต้อิทธิพลของการเมือง เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วัฒนธรรมและศิลปะ และเงื่อนไขอื่น ๆ ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน จะส่งผลให้วัฒนธรรมพื้นบ้านมีการเปลี่ยนแปลงและเปลี่ยนรูปไปในที่สุด ดังนั้นจึงควรมีการจัดนิทรรศการประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์ในพื้นที่และรัฐบาลท้องถิ่น ควรให้การสนับสนุนสตูดิโอ ประติมากรรมดินเหนียวในท้องถิ่นในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น แกรนด์คาแนลพาร์ค เมืองฉงโจว รัฐบาลท้องถิ่น ได้จัดตั้งสตูดิโอประติมากรรมดินเหนียวขึ้นเป็นพิเศษ และเป็นศูนย์พัฒนาผู้สืบทอดประติมากรรมดินเหนียวแห่งแรก ในเมือง ที่ไม่ใช้การสืบทอดผ่านความสัมพันธ์ทางสายเลือด หน่วยงานด้านวัฒนธรรมทุกระดับในเมืองเหอเป่ย์ได้ส่งเสริม มรดกดังกล่าวด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้เป็นประจำ และสนับสนุน ให้ครูและนักศึกษาของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยสังเกตและเรียนรู้ ณ ศูนย์มรดกทางวัฒนธรรมแห่งนี้ มาตรการเหล่านี้ ได้ส่งเสริมความเข้าใจของสาธารณชนทั่วไปเกี่ยวกับประติมากรรม ดินเหนียวของเหอเป่ย์ในระดับหนึ่ง และยังมีส่วนช่วย ในการสืบทอดประติมากรรมดินเหนียวของเหอเป่ย์ในระดับหนึ่งอีกด้วย โดยทั่วไปแล้วการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมักจะนำมาซึ่งความท้าทายใหม่ ๆ การปกป้องคุ้มครองวัฒนธรรมพื้นบ้านปัจจุบันมาตรการปกป้องคุ้มครองโดยส่วนใหญ่ ก็มักให้ความสำคัญกับการรวบรวมข้อมูล และการแสดงผลลักษณ์สำเร็จแบบอยู่กับที่ ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญการจัดแสดงผลงานแบบพลวัตมูลค่าทางเศรษฐกิจของการถ่ายทอดและการผลิตวัฒนธรรมพื้นบ้าน ให้ความสำคัญกับการปกป้องคุ้มครองงานที่เป็นรูปธรรม ให้ความสำคัญกับการปกป้องคุ้มครองและการพัฒนาผู้สืบทอดวัฒนธรรมพื้นบ้าน

การจัดการการพัฒนาประติมากรรมดินเหนียวในเชิงกลยุทธ์

ความหมายแฝงของการจัดการการพัฒนาประติมากรรมดินเหนียวในเชิงกลยุทธ์

กลยุทธ์การจัดการ เป็นการตัดสินใจและการจัดการของทิศทางการพัฒนา เป้าหมาย งานและนโยบายโดยรวม นโยบายระยะยาวของสถานประกอบการหรือองค์กรในช่วงเวลาหนึ่ง ตลอดจนการจัดสรรทรัพยากรของอุตสาหกรรม ประติมากรรมดินเหนียว หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับประติมากรรมดินเหนียวในช่วงเวลานั้น ๆ ในการพัฒนาอุตสาหกรรม ดินเหนียวนั้น จะต้องมีการบูรณาการกลยุทธ์ระดับบริษัท กลยุทธ์ระดับธุรกิจ และกลยุทธ์ระดับสายงาน เข้าด้วยกัน กลยุทธ์การจัดการแต่ละระดับในอุตสาหกรรมดินเหนียวนี้มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ส่งเสริมกัน

ดังนั้นอุตสาหกรรม ดินเหนียวจึงต้องมีการบูรณาการกลยุทธ์ทั้งสามระดับอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุเป้าหมายกลยุทธ์โดยรวม

ข้อดีและข้อเสียของการจัดการการพัฒนาประติมากรรมดินเหนียวในเชิงกลยุทธ์

1. ข้อดีของการจัดการการพัฒนาประติมากรรมดินเหนียวในเชิงกลยุทธ์

(1) ประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์มีขนาดใหญ่และยังมีโอกาสในการพัฒนาที่ดี

มณฑลเหอเป่ย์ มี “เมืองหุ่นดินเหนียว” อยู่หลายแห่ง (รูปที่ 9) ที่รู้จักกันดี ได้แก่ ประติมากรรมดินเหนียวไป่โกว ประติมากรรมดินเหนียวหยูเถียน ประติมากรรมดินเหนียวฉงโจว ประติมากรรมดินเหนียวโปโกว ประติมากรรม ดินเหนียวเหอเป่ย์ใต้ ประติมากรรมดินเหนียวจีจิ้ง ประติมากรรมดินเหนียวปาโจว ฯลฯ งานประติมากรรมดินเหนียว ในภูมิภาคต่างๆ ไม่เพียงแต่สะท้อนถึงลักษณะเฉพาะของภูมิภาคเท่านั้น แต่ยังแสดงออกถึงวัฒนธรรมของภูมิภาค ประเพณีพื้นบ้าน และอารมณ์ความรู้สึกของคนในท้องถิ่นอีกด้วย

(2) ประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์มีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอันยาวนาน

ประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์ได้รับความนิยมอย่างมากจากประชาชน เหอเป่ย์อยู่ใกล้กับเมืองเทียนจินและปักกิ่ง หากมีการบูรณาการทางเศรษฐกิจระหว่างปักกิ่ง-เทียนจิน-เหอเป่ย์ จะทำให้การจัดการการพัฒนาประติมากรรมดินเหนียวได้รับการสนับสนุนอย่างมากจากนโยบายของรัฐบาล

(3) ความร่วมมือจากสังคมอย่างครอบคลุมและลึกซึ้ง

การพัฒนาทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้ประเพณีพื้นบ้าน ศิลปะ และมูลค่าทางการค้าของประติมากรรมดินเหนียวเฟื่องฟู ได้รับความสนใจมากขึ้น รัฐบาลได้นำประติมากรรมไปเข้าร่วมในนิทรรศการศิลปะและกิจกรรมแลกเปลี่ยนทั้งใน และต่างประเทศ การสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วยให้ศิลปินพื้นบ้านได้สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ สื่อต่างๆ ช่วยประชาสัมพันธ์ งานประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์อย่างครอบคลุมและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2. ข้อบกพร่องของการจัดการการพัฒนาประติมากรรมดินเหนียวในเชิงกลยุทธ์

(1) การผลิตประติมากรรมดินเหนียวยังคงกระจุกกระจายซึ่งไม่เอื้อต่อการจัดการแบบรวมศูนย์

พื้นที่ผลิตประติมากรรมดินเหนียวในมณฑลเหอเป่ย์ตั้งอยู่ค่อนข้างกระจุกกระจาย มีระยะห่างระหว่างเมืองและ มณฑลที่ค่อนข้างไกล มักเป็นการผลิตในครัวเรือน มีปัญหาใหญ่ด้านการจัดการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนา

ประการแรก มีการแบ่งหน้าที่ ไม่ชัดเจน ช่วงมักได้รับการสืบทอดภายในครอบครัว การทำงานแบบครอบครัว ถือเป็นรูปแบบการจัดการที่มักใช้กับงานฝีมือแบบดั้งเดิม นอกจากนี้ยังขาดการสร้างมาตรฐานผลิตภัณฑ์แบบครบวงจร มีสินค้าลอกเลียนแบบคุณภาพต่ำซึ่งขายในราคาที่ต่ำ มีการแข่งขันค่อนข้างสูง ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และยอดขายของประติมากรรมดินเหนียวอย่างมาก อีกทั้งยังส่งผลเสียต่อการขยายตลาดด้วย

ประการที่สอง สถานการณ์ไม่เอื้อต่อการขยายขนาดการผลิตและพัฒนาอุตสาหกรรม การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของสังคม ส่งผลให้การผลิตในครอบครัวยังมีขนาดเล็ก การผลิตประติมากรรมดินเหนียวใน

ครอบครัว จึงเผชิญกับปัญหามากมาย ผู้ผลิตต้องคำนึงถึงกระบวนการผลิตเป็นจำนวนมาก มีการขัดขวางการแบ่งหน้าทำงาน และการพัฒนาอุตสาหกรรม เนื่องจากการผลิตมีขนาดเล็ก สตูดิโอประติมากรรมดินเหนียวของครอบครัวจึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ เป็นการยากที่จะสร้างช่องทางการขาย เนื่องจากปัจจุบัน ตลาดมีการแข่งขันสูง ปัจจัยเหล่านี้จึงส่งผลเสียอย่างมีนัยสำคัญต่อการพัฒนาประติมากรรมดินเหนียวของเหอเป่ย์ ในระยะยาว

(2) ผู้ผลิตขาดความตระหนักรู้ด้านการบริหารจัดการ

เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น สภาพแวดล้อมทางทางภูมิศาสตร์ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ผู้ผลิตประติมากรรม ดินเหนียวจึงมีมุมมองวัฒนธรรมที่ไม่ดี มีความคิดแบบอนุรักษ์นิยม มีความเข้าใจที่จำกัดเกี่ยวกับกฎหมายของเศรษฐกิจตลาด และขาดประสบการณ์ในการจัดการอุตสาหกรรมในลักษณะองค์กร

ประการแรก ผู้ผลิตยังไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการรับรู้ตราสินค้าหรือแบรนด์ โดยจะเห็นได้ว่าประติมากรรม ดินเหนียวของเหอเป่ย์ ส่วนใหญ่ไม่มีชื่อและเครื่องหมายการค้า ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการสร้างผลกระทบและอิทธิพล ให้กับตราสินค้า ความแพร่หลายของผลิตภัณฑ์ลอกเลียนแบบส่งผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อศิลปินประติมากรรม ดินเหนียว มีความกระตือรือร้นในการสร้างสรรค์นวัตกรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาประติมากรรมดินเหนียว

ประการที่สอง ผู้ผลิตขาดปรัชญาในการดำเนินธุรกิจ ไม่มีการวิจัยตลาด การตลาดค่อนข้างอ่อนแอและผู้ผลิต อยู่ในสถานะที่อ่อนแอในห่วงโซ่อุตสาหกรรม ผู้ผลิตไม่สามารถปรับตัวเข้ากับกฎหมายของตลาดได้ ส่งผลให้ไม่สามารถมองเห็นภาพรวมของการผลิตและการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน และประสบปัญหาขาดทุนอย่างหนัก ซึ่งเกิดจากการที่ผู้ผลิตไม่ตระหนักรู้ และไม่มีความเข้าใจในตลาด

กลยุทธ์การพัฒนาตลาดประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์

การปรับแบบจำลองธุรกิจ

สาระสำคัญของอุตสาหกรรมดินเหนียวก็คือการเปลี่ยนทรัพยากรจากดินเหนียวให้เป็นผลิตภัณฑ์และบริการ จากดินเหนียว เพื่อเพิ่มมูลค่า สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดภาวะยากลำบากในการพัฒนาในปัจจุบันก็คือแบบจำลองธุรกิจที่ไม่ดี การแข่งขันระดับภูมิภาคที่รุนแรง และขาดอิทธิพลทางวัฒนธรรม ในยุคแห่งการแปลงข้อมูลเป็นดิจิทัลนี้ ผู้ผลิต ประติมากรรมดินเหนียวยังไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากการพัฒนา ความก้าวหน้าแห่งยุคอินเทอร์เน็ตและยังคงมีความสงสัยเกี่ยวกับความสามารถของอินเทอร์เน็ตที่มีต่อการเร่งการพัฒนาอุตสาหกรรมของตน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาของหลายอุตสาหกรรม แต่ยังเป็นช่องทางและโอกาสในการพัฒนาประติมากรรมดินเหนียวอีกด้วย

ประการแรก ปัญหาของอุตสาหกรรมประติมากรรมดินเหนียวนั้นเป็นผลมาจากแบบจำลองธุรกิจที่ไม่ยืดหยุ่น กล่าวคือ ยังคงมุ่งเน้นการขายสินค้าแบบหน้าร้าน รูปแบบและประโยชน์ใช้สอยของสินค้ายังไม่มีความหลากหลาย ดังนั้นจึงควรใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเพิ่มช่องทางในการจำหน่ายผลงานประติมากรรมดินเหนียว

ประการที่สอง นิยามใหม่ของกลุ่มผู้บริโภค ปัจจุบัน กลุ่มผู้บริโภคที่สำคัญของงานประติมากรรมดินเหนียว เคยเป็นกลุ่มผู้บริโภคระดับไฮเอนด์ กลายเป็นกลุ่มผู้บริโภคระดับกลางและระดับล่าง และเปลี่ยนมาประกอบธุรกิจ ในพื้นที่อยู่อาศัยภายในชุมชน เพื่อปรับปรุงสถานะของชุมชน กลุ่ม และบุคคลในการปกป้องคุ้มครองประติมากรรม ดินเหนียวที่จับต้องไม่ได้

ประการที่สาม การใช้แนวคิดของการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจโดยกลุ่มแฟนคลับ (Fan Economy) เปลี่ยนแบบจำลอง ธุรกิจแบบออฟไลน์ ปรัชญาการดำเนินธุรกิจดั้งเดิมให้ทันสมัย และสอดคล้องกับโลกปัจจุบันมากขึ้น รวมถึงการเปลี่ยนจาก การผลิตมาเป็นการมอบประสบการณ์ เปลี่ยนบริการให้เป็นผลิตภัณฑ์ ขายผ่านระบบออนไลน์ ใช้หน้าร้านเป็นการมอบ ประสบการณ์แบบออฟไลน์ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้กับตราสินค้าโดยอาศัยศิลปินคนดังที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก

ประการที่สี่ ใช้ช่องทางการขายอีคอมเมิร์ซหลาย ๆ ช่องทางเพื่อสร้างชุมชนประติมากรรมดินเหนียวทั้งในระบบออนไลน์และออฟไลน์

ประการที่ห้า อาศัยชุมชนและสถาบันการศึกษาในการสร้างผู้มีความสามารถด้านงานฝีมือประติมากรรมดินเหนียว รวมถึงการเพิ่มชั้นเรียนและหลักสูตรฝึกอบรม

1. การปรับวิธีการทางการตลาด

ประการแรก การตลาดของอุตสาหกรรมประติมากรรมดินเหนียว ควรพิจารณาถึงข้อมูลของคนยุคใหม่ การพึ่งพาเครือข่าย ทำความเข้าใจเกี่ยวกับช่วงเวลา และใช้การโฆษณาผ่านแพลตฟอร์มความบันเทิงทางอินเทอร์เน็ต เพื่อการประชาสัมพันธ์

ประการที่สอง สร้างแพลตฟอร์มวี-มีเดีย (we-media) เพื่อให้สามารถส่งผลกระทบต่อรับรู้ของกลุ่มลูกค้า เกี่ยวกับวัฒนธรรมประติมากรรมดินเหนียวได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น เพื่อเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรมประติมากรรม ดินเหนียวอย่างมีประสิทธิภาพ

ประการที่สาม อาศัยความร่วมมือหลายฝ่ายโดยรวมกับผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่ได้รับความนิยม เพื่อให้ผู้บริโภคมีความต้องการซื้อมากขึ้น และปรับปรุงการรับรู้ตราสินค้า

2. การพัฒนาและการประยุกต์ใช้ภาพลักษณ์ของประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์ในวัฒนธรรมประชานิยม

ทุกปีก่อนเทศกาลไหว้พระจันทร์ “กระต่ายน้อย” (รูปที่ 19) ซึ่งเป็นสัญลักษณ์แห่งเทศกาลไหว้พระจันทร์จะกลับมาได้รับความสนใจจากผู้คนอีกครั้ง ผู้ออกแบบรักษาเอกลักษณ์ของ “กระต่าย” เอาไว้ โดยการออกแบบ เป็นรูปกระต่ายที่มีลักษณะคล้ายคนสวมชุดนักบวช สวมรองเท้าที่ดูเป็นทางการ มือข้างหนึ่งถือสาบดยา อีกข้างหรือจับที่เข็มขัด หูกระต่ายชี้ขึ้น ทำให้น่ารัก มีความหมายที่ดีและเป็นที่ยอมรับของผู้คน นอกจากนี้ยังมี การยกระดับเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของ “กระต่ายน้อย” ในเหอเป่ย์ เพื่อแสดงให้เห็นถึงเสน่ห์ของ

วัฒนธรรมประชานิยม (public culture) ในลักษณะของ theme store บูรณาการเข้ากับวัฒนธรรมเกิดใหม่จากต่างประเทศ

รูปที่ 2 ประติมากรรมดินเหนียว “กระต่ายน้อย”
(ที่มา: เครือข่ายต้นทาง)

3. มาตรการการพัฒนาภาพลักษณ์ของประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์ในวัฒนธรรมประชานิยม

ตั้งแต่ปี 2006 ประเทศจีนได้ใช้ความพยายามอย่างมากในการปกป้องคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ และให้ความสนใจกับการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ จากงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิมของประติมากรรม ดินเหนียวไม่เพียงแต่แสดงถึงลักษณะทางวัฒนธรรมท้องถิ่น แต่ยังแฝงไปด้วยลักษณะมนุษยนิยมของวัฒนธรรม ประชานิยมอีกด้วย ดังนั้น งานหัตถกรรมระดับภูมิภาคจึงควรมีการเผยแพร่ให้แพร่หลายในท้องถิ่นก่อน โดยใช้ลักษณะและภาพลักษณ์ของประติมากรรมดินเหนียวในการออกแบบภาพประกอบเรื่องราวโดยอิงจากประติมากรรม ดินเหนียว รวมถึงการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีตัวละครที่เคลื่อนไหวได้ ปรากฏในหนังสือเรียนของนักเรียน และนำไปประยุกต์ใช้กับการศึกษาวัฒนธรรมดั้งเดิมในท้องถิ่นและวัฒนธรรมในระดับภูมิภาค ซึ่งจะสามารถดึงดูด ความสนใจนักเรียนได้อย่างมาก นอกจากนี้ ยังช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับวัฒนธรรมดั้งเดิม ตั้งแต่วัยเด็ก ฝังแน่นอยู่ในความทรงจำของเด็ก ๆ โดยสามารถเพิ่มหลักสูตรศิลปะท้องถิ่นในหลักสูตรศิลปะระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเหอเป่ย์ได้ ครูผู้สอนสามารถแนะนำนักเรียน ให้สัมผัสกับวัฒนธรรมประชานิยมในพื้นที่เขตเมือง สถาบันฝึกอบรมวิจิตรศิลป์บางแห่งในเหอเป่ย์มุ่งเน้นการปลูกฝัง การรับรู้ ความสนใจทางศิลปะของนักศึกษา มีการสอนแบบผสมผสานระหว่างหลักสูตรการวาดภาพด้วยตนเอง การวาดภาพเชิงสร้างสรรค์ โดยในกลุ่มของหลักสูตรเหล่านี้ ทั้งหลักสูตรเกี่ยวกับดินเหนียวให้เด็ก ๆ ได้ประดิษฐ์ ผลงานดินเหนียวที่มีลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นด้วยตนเอง อาจเริ่มจากพื้นฐาน

ง่าย ๆ ที่แฝงไปด้วยลักษณะเฉพาะ ของท้องถิ่น จากนั้นจึงค่อยๆ ปรับปรุงความลุ่มลึกของหลักสูตรด้วยการปรับปรุงความสามารถในการรับรู้และความเข้าใจ (รูปที่ 20) โดยใช้ดินน้ำมันเพื่อเลียนแบบ “ประติมากรรมดินเหนียวเทศมณฑลไปโกว” และ “ประติมากรรมดินเหนียว เทศมณฑลหยูเถียน” ทำความเข้าใจลักษณะและเทคนิคของประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์เพิ่มเติม จากนั้นจึงให้สัมผัสกับผลงานจริง ซึ่งการทำเช่นนี้ไม่เพียงแต่บ่มเพาะความสามารถในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการสังเกต ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมของนักเรียน แต่ยังปลูกฝังกลุ่มเยาวชนให้เผยแพร่ประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์ให้เป็นที่นิยมอีกด้วย

เหอเป่ย์เป็นแหล่งวัฒนธรรมที่สำคัญในประเทศจีน มีการบูรณาการทางเศรษฐกิจระหว่างปักกิ่ง-เทียนจิน-เหอเป่ย์ อย่างค่อยเป็นค่อยไป ปักกิ่ง เทียนจิน และเหอเป่ย์ ต่างมีข้อได้เปรียบที่โดดเด่น มีการบูรณาการทรัพยากรร่วมกัน การพัฒนาร่วมกัน ผลประโยชน์ร่วมกัน การเผยแพร่วัฒนธรรมโดยใช้สัญลักษณ์ของวัฒนธรรมประชานิยม ตัวอย่างเช่น จี้จิง (Jiqing More than a Doll) ซึ่งเป็นผลงานที่สำคัญของแกรนด์คาแนลเอ็กซ์โป ในมณฑลเหอเป่ย์ โดยมีการจัดการแข่งขันและกิจกรรมระดับชาติและระดับนานาชาติมากมายในภูมิภาคปักกิ่ง-เทียนจิน-เหอเป่ย์ และมีการส่งเสริมการขายโดยใช้มาสคอต ที่ออกแบบโดยใช้ลักษณะและภาพลักษณ์ของประติมากรรมดินเหนียวปักกิ่งเทียนจินเหอเป่ย์ ให้มีลักษณะที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมและกิจกรรมในภูมิภาค ส่งเสริมการสืบทอดและการพัฒนาประติมากรรม ดินเหนียว ผ่านช่องทางการสื่อสารมวลชน แสดงถึงวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมสู่สายตาของคนทั้งประเทศและโลก

4. กลยุทธ์การพัฒนาภายใต้แนวคิดวี-มีเดีย

ฉินหัวหมิง และ หลิวหลิว อธิบายว่า วี-มีเดีย (we-media) ซึ่งเรียกอีกอย่างว่า “สื่อส่วนตัว” เป็นการสื่อสาร ผ่านสื่อส่วนตัวรูปแบบหนึ่งที่เป็นที่นิยมอย่างมาก หรือกล่าวได้ว่า ทุกคนสามารถเป็นผู้ประกาศข่าวได้ โดยเนื้อหา การสื่อสารแบบวีมีเดียจะมีความกระชับและชัดเจน สามารถเผยแพร่มุมมองและความคิดเห็นส่วนตัวได้ด้วยความตระหนักรู้เรื่องของการสื่อสารในปัจจุบัน ทำให้เราสามารถเพิ่มความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเหตุการณ์นั้น ๆ ระหว่างการสื่อสาร มีโอกาส และสิทธิ์การแสดงความคิดเห็น ซึ่งความรวดเร็วในการสื่อสารแบบนี้สามารถกระตุ้นให้เกิดผลกระทบต่อสาธารณชนได้อย่างรวดเร็ว [17] และมีความใกล้ชิดกับชีวิตของผู้คนมากกว่าสื่อแบบดั้งเดิม ปัจจุบันผู้คนต่างก็ชื่นชอบวัฒนธรรมการพักผ่อนที่สามารถควบคุมเวลาว่างได้ด้วยตัวเอง ลักษณะของ “วี-มีเดีย” จึงมีทั้งการควบคุมเวลาว่างของผู้คนได้อย่างเหมาะสม ความคล่องตัว และการแบ่งเวลา จะมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและการสืบทอดประติมากรรมดินเหนียวพื้นบ้านของเหอเป่ย์

5. กลยุทธ์การพัฒนาประติมากรรมดินเหนียวเหอเป่ย์ของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในท้องถิ่น

การพัฒนาอย่างรวดเร็วของสังคมและการไหลของข้อมูลบนอินเทอร์เน็ต ทำให้เราสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูล กับประเทศอื่น ๆ ได้แบบเรียลไทม์ สังคมที่มีขนาดใหญ่เช่นนี้ ส่งผลให้คนหนุ่มสาวได้รับผลกระทบจากวัฒนธรรม ต่างประเทศมากขึ้น วัฒนธรรมดั้งเดิมก็ถูกกลืนและเริ่มสูญหายไป วัฒนธรรมดั้งเดิมอันทรงคุณค่ามี

ความหมายลึกซึ้ง ของจีนนั้น เป็นรากฐานที่นำไปสู่ความเชื่อมั่นทางวัฒนธรรม ปัจจุบันวัฒนธรรมดั้งเดิมมีอิทธิพลน้อยมากต่อวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่ คนหนุ่มสาวแทบไม่ได้สัมผัสกับประเพณีและทักษะแบบดั้งเดิม ดังนั้น ภูมิภาคทั้งสาม ได้แก่ ปักกิ่ง เทียนจิน และเหอเป่ย์ จึงได้ร่วมกันสร้างสถานการณ์ใหม่เพื่อส่งเสริมการปกป้องคุ้มครองและการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ในทั้งสามภูมิภาค เพื่อสร้างความเชื่อมั่นทางวัฒนธรรม การปกป้องและสืบสานวัฒนธรรมดั้งเดิม จนถึงปัจจุบัน กรุงปักกิ่ง เทียนจิน และเหอเป่ย์ มีรายการมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของชาติ จำนวน 287 รายการ คิดเป็นเกือบหนึ่งในห้าของมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของชาติ ทั้งหมดและอีก 1,175 รายการเป็นมรดกทางวัฒนธรรมระดับเทศมณฑลและเทศบาล วัฒนธรรมประชาชนนิยมและ ประชาชนภูมิภาคปักกิ่ง-เทียนจิน-เหอเป่ย์ มีบทบาทในการส่งเสริมการสืบทอดศิลปะพื้นบ้านในภูมิภาค แต่ก็จำเป็นต้องส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่มีบทบาทในการส่งเสริมการพัฒนาศิลปะพื้นบ้านมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การศึกษาเรื่องการสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมดั้งเดิมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง

รูปที่ 3 ชั้นเรียนของอาจารย์โบซองคิม วิทยาลัยอาชีวศึกษาโปโลว
(ที่มา: ถ่ายภาพโดยเหาเยว่ จากวิทยาลัยอาชีวศึกษาโปโลว)

6. มาตรการการถ่ายทอดและการพัฒนาศิลปะพื้นบ้านในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในท้องถิ่น

อาจารย์และนักศึกษาของวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยสหสาขา ไม่มีความเข้าใจในเรื่องประติมากรรมดินเหนียวระดับสูง และมีความเข้าใจในศิลปะพื้นบ้านน้อยมาก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องจัดทำหลักสูตรความรู้เกี่ยวกับมรดกทางวัฒนธรรมประติมากรรมดินเหนียว เพื่อให้เป็นที่นิยมในหมู่อาจารย์ และนักศึกษาทั้งสถาบัน ประการแรก อาจารย์และนักเรียนทุกคนควรมีความรู้เกี่ยวกับประติมากรรมดินเหนียว และเสริมสร้างการปกป้องคุ้มครองประติมากรรมดินเหนียว ประการที่สอง งานฝีมือไม่ควรสูญหายไป กระบวนการสืบทอด อาจารย์และนักศึกษาในโครงการ “ประติมากรรมดินเหนียว” ควรจัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ทฤษฎี กระบวนการผลิตของโครงการ และประการสุดท้าย ควรมีการคัดเลือกอาจารย์และนักศึกษาที่สนใจเป็นผู้สืบทอด ผ่านโครงการฝึกอบรมเชิงลึก ทั้งนี้ อาจารย์และนักศึกษาในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมีคุณสมบัติพื้นฐานที่เหมาะสม สำหรับการสืบทอดศิลปะพื้นบ้าน จึงจำเป็นต้องเพิ่มระดับการเรียนรู้ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น และ

ยกระดับความสนใจ ในการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในท้องถิ่นของเหอเป่ย์ ก็ได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ในรูปแบบของสมาคมกับผู้สืบทอดศิลปะพื้นบ้าน เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาสนใจที่จะเรียนรู้และสร้างศิลปะพื้นบ้านใหม่ ๆ ตามแนวทางวิชาชีพของตนเอง (รูปที่ 26)

รูปที่ 4 ชั้นเรียนประติมากรรมดินเหนียวสำหรับนักศึกษาวิทยาลัยในมณฑลเหอเป่ย์
(ที่มา: ถ่ายภาพโดยเหาเยว่)

วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยควรผสมผสานสภาพแวดล้อมการสอนแบบร่วมสมัยเข้ากับสภาพการเรียนรู้ การสอน และจัดทำหลักสูตรศิลปะพื้นบ้านที่เหมาะสมสำหรับการสอนสมัยใหม่ นอกจากนี้ วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ควรเลือก ศิลปะพื้นบ้านที่โดดเด่นในท้องถิ่น จัดทำหลักสูตรออนไลน์สำหรับประชาชนทั่วไปที่มีระดับความยาก ต่างกัน โดยเลือกหลักสูตรทั่วไปในโรงเรียนต่าง ๆ ใช้ทรัพยากรในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยอย่างสมเหตุสมผล นักศึกษา สามารถเลือก หลักสูตรในระดับต่าง ๆ ตามเกรดและระดับการเรียนรู้ของตนเอง อาจารย์สามารถตั้งกลุ่มการ วิจัยตามทิศทาง การวิจัยของตนเองเพื่อทำงานร่วมกับผู้สืบทอดเพื่อดำเนินการวิจัยเชิงนวัตกรรมและการ พัฒนาโครงการต่าง ๆ

ชื่อ:	อายุ:	อาชีพ:
งานวิจัยที่สนใจ:		วันที่เยี่ยมชม:
คำถาม 1. คุณคิดว่าปัญหาในการพัฒนาประติมากรรมดินเหนียวของเหอเป่ย์มีอะไรบ้าง และเราได้ใช้มาตรการการจัดการอะไรบ้างเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้? 2. วัฒนธรรมประติมากรรมดินเหนียวในท้องถิ่นได้รับการส่งเสริมอย่างไรบ้าง? 3. วัฒนธรรมดินเหนียวในท้องถิ่นมีส่วนช่วยเศรษฐกิจท้องถิ่นหรือไม่? 4. เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นให้การสนับสนุนการพัฒนาประติมากรรมดินเหนียวอย่างไรบ้าง? 5. คุณคิดอย่างไรเกี่ยวกับอนาคตของวัฒนธรรมประติมากรรมดินเหนียวในเหอเป่ย์?		

รูปที่ 5: ถ่ายภาพโดยผู้ประพันธ์

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษานี้ทำการสำรวจกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ (1) ใช้วิธีสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์เชิงลึก ที่ได้จากการรวบรวมวรรณกรรมและงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพล (2) ตรวจสอบความถูกต้องและประสิทธิผลของแบบสอบถาม ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้สืบทอดวัฒนธรรมประติมากรรมดินเหนียว และผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง (3) รวบรวมข้อมูล ที่เกี่ยวข้องจากแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายและวิเคราะห์ทางสถิติ การวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาประกอบไปด้วย 2 ขั้นตอนหลักๆ โดยขั้นตอนแรก คือ การทดสอบ แบบสอบถาม เยี่ยมชมพื้นที่จริง เนื้อหาการสัมภาษณ์ เพื่อใช้อ้างอิงเบื้องต้น ส่วนขั้นตอนที่สอง คือ การวิเคราะห์ การจัดระเบียบข้อมูล เพื่อศึกษาผลกระทบการจัดการการสืบทอดและการพัฒนาประติมากรรมดินเหนียวในมณฑลเหอเป่ย์อย่างยั่งยืน โดยพิจารณาจากหลายมุมมองอย่างรอบด้าน เพื่อให้ผลการวิจัยมีความถูกต้องยิ่งขึ้น โดยหวังว่าผลการวิจัยที่ได้สามารถใช้

เป็นแรงจูงใจและเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับการศึกษาและพัฒนากลยุทธ์ที่ยั่งยืนสำหรับการคุ้มครองมรดกทางวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ที่มีลักษณะคล้ายกันในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ปัญหาของอุตสาหกรรมประติมากรรมดินเหนียว มุ่งเน้นการขายสินค้าแบบหน้าร้าน รูปแบบและประโยชน์ใช้สอยของสินค้ายังไม่มีหลากหลาย จึงควรมานำอินเทอร์เน็ตเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลงานประติมากรรมดินเหนียว ใช้ช่องทางการขายอีคอมเมิร์ซหลาย ๆ ช่องทางเพื่อสร้างชุมชนประติมากรรมดินเหนียวทั้งในระบบออนไลน์และออฟไลน์ หลาย ๆ แพลตฟอร์ม

2. ปรับเปลี่ยนให้กลุ่มผู้บริโภคระดับกลางและระดับล่างสามารถบริโภคได้ และเปลี่ยนมาประกอบธุรกิจในพื้นที่อยู่อาศัยภายในชุมชน เพื่อปรับปรุงสถานะของชุมชน กลุ่ม และบุคคลในการปกป้องคุ้มครองประติมากรรม ดินเหนียวที่จับต้องไม่ได้ ดำเนินธุรกิจดั้งเดิมให้ทันสมัย และสอดคล้องกับโลกปัจจุบันมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรส่งเสริมการถ่ายทอดสืบทอดและการพัฒนาวัฒนธรรมศิลปะพื้นบ้าน และจัดทำหลักสูตรศิลปะพื้นบ้านที่เหมาะสมสำหรับการสอนสมัยใหม่ ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในท้องถิ่น นอกจากนี้ วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยควรเลือกศิลปะพื้นบ้านที่โดดเด่นในท้องถิ่น จัดทำหลักสูตรออนไลน์สำหรับประชาชนทั่วไปที่มีระดับความยากต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- Wang Xiujuan. (2013). *Research on Inheritance of Yutian Clay Sculptures in Tangshan, Hebei Province*. Wang Xiujuan.
- Du Wenping. (2023). *Interview with Song Changfeng Studio, Botou City, Hebei Province*.
- Zhang Hailin. (2015). *Research on the Development of Intangible Cultural Heritage in the Era of We-Media*.
- Nie Yanji. (2020). *Research on Artistic Inheritance and Development Countermeasures of Folk Clay Sculptures in Beijing, Tianjin and Hebei*.

การปลูกฝังโพธิจิตในกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าวิถีพุทธ

Cultivation of Bodhicitta Based on the Slow Tourism Activities in Buddhist Approach

สุภาพร บำรุงวงศ์¹, มนต์เทียน มนตราภิบุลย์²,

สุวิญ รักสัตย์³ และ พระครูวินัยธร บุญศรี ญาณวุฒโฒ⁴

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตวังไกลกังวล¹,

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น², มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย^{3,4}

Supaporn Bamrungwongsa¹, Montien Montrapibully²,

Suvin Ruksat³, Phrakruvinaython Boonsri Nanavuddho⁴

Rajamangala University of Technology Rattanakosin, Wang Klai Kangwon Campus¹

Mahamakut Buddhist University, Isan Campus², Mahamakut Buddhist University^{3,4}

Corresponding Author, E-mail: s.bamrung56@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้นำเสนอ 3 ประเด็นหลักคือ แนวคิดการท่องเที่ยวแบบเนิบช้า แนวคิดโพธิจิตในคัมภีร์พุทธศาสนาและแนวทางปลูกฝังโพธิจิตในกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าวิถีพุทธ พบว่า 1) การท่องเที่ยวแบบเนิบช้าจัดเป็นการท่องเที่ยวทางเลือกที่มีคุณภาพที่อยู่ในกระแสนิยม ที่ให้ความสำคัญนักท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ เพื่อการพักผ่อน เรียนรู้ สร้างประสบการณ์ และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบช้ามี 5 รูปแบบ คือ (1) การสัมผัสธรรมชาติ (2) เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน (3) ร่วมกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ (4) การเดินทางแบบคาร์บอนต่ำ และ (5) ตระหนักถึงคุณค่าแห่งชีวิต 2) โพธิจิต เป็นจิตของการตรัสรู้ธรรม ในคัมภีร์พุทธศาสนาและแนวทางปลูกฝังโพธิจิตในกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าวิถีพุทธ มีแนวทางจัดกิจกรรมพัฒนาโพธิจิตเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ในรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการพัฒนาทางจิต ในความเป็นจิตแท้เดิม หรือบ้านเดิมของจิตคือโพธิจิตที่อยู่ในทุกสรรพสัตว์ตามความเชื่อของมหายาน ได้รูปแบบ เรียกว่า HOME Model

คำสำคัญ : โพธิจิต; การท่องเที่ยวแบบเนิบช้า; กิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าวิถีพุทธ

* วันที่รับบทความ : 1 มิถุนายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 11 กันยายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 15 กันยายน 2566

Received: June 1, 2023; Revised: September 11, 2023; Accepted: September 15, 2023

Abstracts

This article aims to present into 3 issues: concept of slow tourism, concept of Bodhicitta in Mahayana Buddhist Scriptures and guidelines to cultivate of Bodhicitta based on the slow tourism activities in Buddhist approach. Found that, 1) slow tourism is a kind of alternative tourism which is quality one in trend. It emphasizes on travel without hesitation for relaxing, learning, experience creating and do not cause any impact on the environment and society. There are 5 forms of slow tourism activities: (1) touching nature, (2) experience community's way of life, (3) undertaking creative activities, (4) low-carbon traveling, and (5) realizing value of life. 2) Bodhicitta means the mind of enlightenment. In inscriptions of Mahayana Buddhism believed that all being have enlightenment's mind can cultivate and practice to enlighten, likewise setting right and straight mind with no adherence or *Sūnyatā*. By following to Bodhisattva's aspirations which are 6 Perfections and 3 characteristics 3) The guidelines to cultivate of Bodhicitta based on the slow tourism activities in Buddhist approach. There are activities guidelines to develop bodhicitta in the form of tourism activities that can contribute to the mental development into the original mind or the original home of the mind. This is the Bodhicitta resides in all beings according to Mahayana beliefs, in the model of "HOME Model".

Keywords : Bodhicitta; Slow Tourism; Slow Tourism Activities in Buddhist Approach

บทนำ

ในสถานการณ์โลกช่วงที่ผ่านมา เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน ทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ การติดต่อสื่อสาร การคมนาคมขนส่ง และชีวิตประจำวันที่ต้องเร่งรีบและรวดเร็วขึ้น มีการระบาดของโรคที่แพร่กระจายไปทั่วโลก จากสถานการณ์เหล่านี้ผู้คนต้องใช้ชีวิตอย่างเร่งรีบและความบีบคั้น กดดันต่างๆ ในกระแสสังคมและเศรษฐกิจปัจจุบัน ทำให้การท่องเที่ยวเป็นทางออกให้แก่ผู้คนเพื่อต้องการการพักผ่อน กระแสการท่องเที่ยวที่กำลังเป็นที่นิยมอย่างมากของหมู่คนจากเมืองใหญ่ คือ การท่องเที่ยวแบบเนิบช้า หรือ Slow Tourism ต้องการหลีกเลี่ยงจากวิถีชีวิตประจำวันที่เร่งรีบ วุ่นวายและจำเจ ไปหาเที่ยวแบบไม่ต้องเร่งรีบ ไม่ต้องแข่งกับเวลา เพื่อแสวงหาการพักผ่อนที่แท้จริงผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ของแหล่งท่องเที่ยว ใช้เวลาและพักผ่อนอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวให้นานมากขึ้น ทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ช้าลง จะได้มองเห็นสิ่งสวยงามที่รายล้อมอยู่รอบตัวได้มากขึ้น พบกับประสบการณ์ชีวิตใหม่ ๆ (กมลวรรณ วิชัยรัตน์, 2565 : ออนไลน์) สำหรับประเทศไทยภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 บรรเทาลง รัฐบาลให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้กำหนดแผนการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวใน 3 มิติ คือ การพร้อมรับ (Cope) การปรับตัว (Adapt) และการเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่างยั่งยืน (Transform) โดยมีเป้าหมายการพัฒนา 3 ประการ คือ 1) การท่องเที่ยวในประเทศไทยมีการใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น 2) ไทยเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวคุณภาพ และ 3) ไทยเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวของภูมิภาค ซึ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพทางการท่องเที่ยวทั้งด้านแหล่งท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากรด้านการท่องเที่ยว

กระบวนการและเครื่องมือทางการตลาด และศักยภาพการบริหารจัดการ (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, มปป. : 41-46)

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาสากล มีหลักคำสอนที่เป็นคำสอนเพื่อการปฏิบัติการหลุดพ้น และเป็นคำสอนสำหรับแนวทางการดำรงชีวิตและเกื้อกูลประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นหรือสังคม หลักคำสอนในพุทธศาสนamahayanเน้นการบำเพ็ญสร้างบารมีธรรม ตามแนวทางพระโพธิสัตว์พัฒนาโพธิจิตเพื่อบำงสู่พุทธภูมิ พุทธศาสนาจึงสามารถนำมาบูรณาการในการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าวิถีพุทธ เป็นการส่งเสริมสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทานของการท่องเที่ยว เป็นการพัฒนาศักยภาพทางการท่องเที่ยวตามแผนการพัฒนากการท่องเที่ยวของประเทศ และยังมีผลสอดคล้องกับกระแสความต้องการทางการท่องเที่ยวในปัจจุบันด้วยเช่นกัน

แนวคิดการท่องเที่ยวแบบเนิบช้า

การท่องเที่ยวแบบเนิบช้า (Slow Tourism) หรือการเดินทางไปในสถานที่ต่างๆไม่เร่งรีบ (Slow Travel) ถือเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบแรกๆ เช่น เส้นทางไปจาริกแสวงบุญ (The pilgrimage routes) การไปเที่ยวชมยังเมืองใหญ่หรือเมืองสำคัญๆ (The Grand Tour) เป็นรูปแบบการเดินทางที่เรียกในปัจจุบันว่าการเดินทางแบบเนิบช้า แนวคิดแบบเนิบช้านี้เกิดขึ้นในอิตาลีในปลายทศวรรษ 1980 (Dickinson, J.E., Lumsdon, L., Robbins, D., 2011 : 282) ซึ่งเป็นกระแสการต่อต้านกระแสการบริโภคอาหารจานด่วนแบบสังคมอเมริกัน ไม่ส่งผลดีต่อสุขภาพของชาวอิตาลีที่ต้องบริโภคอาหารแบบเนิบช้า (Slow food) จนกลายเป็นกระแสที่ขยายตัวไปสู่ประเทศในยุโรปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้มีนัยยะอยู่ 2 ประการคือ การต่อต้านการเข้ามาของวัฒนธรรมจากภายนอกผ่านอุตสาหกรรมร้านอาหารจานด่วน(แมคโดนัลด์) และต่อต้านวิธีการบริโภคที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพของคนในท้องถิ่น จึงเป็นที่มาของการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าในเวลาต่อมา (บุญยสฤษฎ์ อเนกสุข, 2560 : 29-30) นอกจากนี้ ชลตรงค์ ทองสง, 2558 : 3-4) ยังได้กล่าวถึงแนวคิดการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าว่า เกี่ยวข้องกับความเร่งรีบในการใช้ชีวิตของผู้คนในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะสังคมในเมืองใหญ่ จึงต้องการไปใช้ชีวิตในช่วงเวลาหนึ่งเพื่อการพักผ่อนที่สงบเงียบ ตลอดจนการทำกิจกรรมต่างๆ ที่ไม่เร่งรีบจนเกินไป ไปรวมไปถึงกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวด้วย ซึ่งในอดีตการท่องเที่ยวส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่ความรวดเร็วในการเดินทางเพื่อที่จะสามารถนำนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวได้หลายแห่งในหนึ่งวัน กิจกรรมการท่องเที่ยวจึงค่อนข้างรวดเร็วและเร่งรีบ กิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้เริ่มเปลี่ยนแปลงไปเมื่อผู้คนเริ่มเบื่อหน่ายกับสังคมที่ใช้ชีวิตและกิจกรรมที่วุ่นวาย ผู้คนและนักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งจึงถวิลหากิจกรรมการท่องเที่ยวที่เชื่องช้า สงบ ผ่อนคลาย ใช้เวลาในการทำกิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งยาวนานขึ้น การท่องเที่ยวในรูปแบบนี้จึงกลายเป็นที่มาของการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าในที่สุด ซึ่งการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้มีความคล้ายคลึงและมีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) ที่กำลังได้รับความนิยมอยู่ในปัจจุบัน

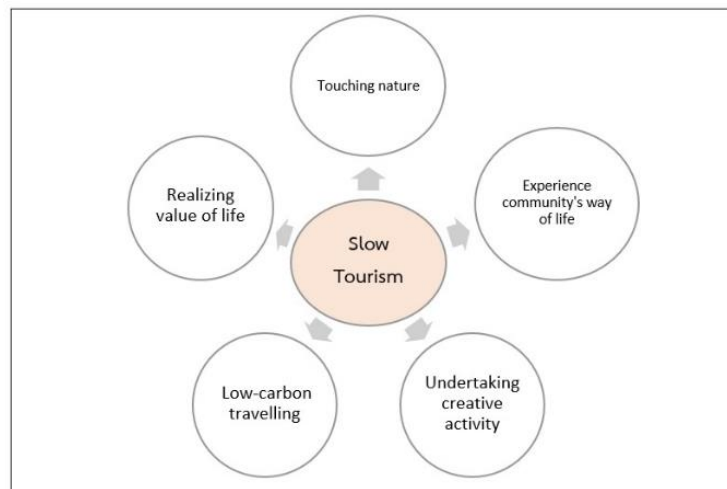
นักวิชาการได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวแบบเนิบช้า ที่สอดคล้องกัน เช่น Dickinson, J.E. et al., (2011 : 283-284) ได้เสนอว่าการท่องเที่ยวแบบเนิบช้า สัมพันธ์กับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1)รูปแบบการขนส่งที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่ำและมีการเดินทางที่น้อยลง หรือการเดินทางที่ใช้เครื่องยนต์ให้น้อยลง เช่น ใช้การเดินทางโดยรถไฟ หรือจักรยานเป็นต้น รวมทั้งการพักผ่อนในระยะเวลาที่นานขึ้น 2)มุ่งเน้นการได้รับประสบการณ์จากการท่องเที่ยว และ3) การได้รับประสบการณ์จากการเดินทาง ซึ่งการท่องเที่ยวแบบเนิบช้านี้เป็นการท่องเที่ยวทางเลือกแบบหนึ่ง ที่ให้ความสำคัญกับความคิดในเรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในปัจจุบัน ศักยภาพของคาร์บอนต่ำ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่นักท่องเที่ยวแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวที่สงบ เรียบง่ายเพื่อการพักผ่อนทั้งด้านร่างกายและจิตใจ (ชลตรงค์ ทองสง, 2558 : 4) เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีการจัดกิจกรรมที่ใช้เวลาในระยะเวลาที่นานเพียงพอ เพื่อจะได้เรียนรู้และเกิดความเข้าใจในลักษณะทางสังคม วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นได้ดีขึ้น (บุญยสฤษฎ์ อเนกสุข, 2560 : 31) ถือเป็นการท่องเที่ยวแบบ **Slow Movement** ที่เป็นการท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบให้ถึงจุดหมายปลายทางท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี สังคม และการเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ดั้งเดิมของชุมชนอย่างลึกซึ้ง และเป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบ น้อยแต่มาก คือส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย แต่นักท่องเที่ยวจะได้รับประสบการณ์ท่องเที่ยวมาก (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2565 : ออนไลน์) และการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าจะเน้นที่การใช้ชีวิตในช่วงออกเดินทางท่องเที่ยวให้ช้าลง เน้นความเรียบง่าย สงบ ประกอบกิจกรรมที่เป็นมิตรและใส่ใจกับสิ่งแวดล้อม มุ่งเข้าหาธรรมชาติ เข้าไปสัมผัสกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ เทียบเหมือนไม่ใช่นักท่องเที่ยว แต่มายังเป็นการกระจายรายได้ไปสู่ท้องถิ่นอีกต่างหาก (กมลวรรณ วิชัยรัตน์, 2565 : ออนไลน์)

การท่องเที่ยวแบบเนิบช้า จึงเป็นการท่องเที่ยวแบบคุณภาพ ที่เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่นิยมอย่างมากของนักท่องเที่ยวในกระแสการท่องเที่ยวปัจจุบัน สามารถเดินทางค้นหาและวางแผนการท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง เป็นการท่องเที่ยวทางเลือกที่ให้ความสำคัญกับตัวนักท่องเที่ยว ที่เริ่มตั้งแต่การเดินทาง การทำกิจกรรมการท่องเที่ยว และการพักผ่อนในแหล่งท่องเที่ยวแบบไม่เร่งรีบ ใช้เวลาในแหล่งท่องเที่ยวอย่างอิสระ เพื่อให้สามารถดื่มด่ำกับความสงบเงียบ การพักผ่อนทางกายและจิตใจ และการได้รับประสบการณ์ต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

รูปแบบและกิจกรรมสำหรับการท่องเที่ยวแบบเนิบช้า นั้น ตั้งอยู่บนฐานแนวคิดข้างต้น ซึ่ง บุญยสฤษฎ์ อเนกสุข (2560 : 35-37) ได้ศึกษาและเสนอว่า ประกอบด้วย รูปแบบและกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ 1) การร่วมวิถีชีวิตกับชุมชนท้องถิ่นหรือชนเผ่า 2) การร่วมเทศกาลประเพณีท้องถิ่น 3) การชมสถาปัตยกรรม จิตรกรรมและประติมากรรมที่ไร้ความเร่งรีบ 4) การเดินเท้าเพื่อการท่องเที่ยว (Walking tourism) 5) การขี่จักรยานเพื่อการท่องเที่ยว (Cycling tourism) 6) การเดินทางโดยรถไฟเพื่อการท่องเที่ยว (Train tourism) 7) การเดินทางโดยรถประจำทาง (Bus and Coach tourism) 8) การเดินทางทางน้ำ (Water-base travel) 9) การ

ท่องเที่ยวเชิงอาหาร (Food tourism) หรือการท่องเที่ยวเชิงอาหารแบบเนิบช้า (Slow food tourism) 10) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism) 11) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness tourism) 12) การท่องเที่ยวในตัวเมือง (Urban tourism) 13) การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative tourism) ขณะที่ วัชรภรณ์ สุทธิ และ ฉลองศรี พิมลสมพงศ์ (2560 : 5-6) ได้เสนอรูปแบบการสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบ เนิบช้าเชิงสร้างสรรค์โดยใช้ “NAWALL” Model เพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิต และ รสนิยม (Lifestyle) ของนักท่องเที่ยว ได้แก่ 1) นักท่องเที่ยวชอบปล่อยเวลาให้อยู่กับธรรมชาติขณะเดินทางท่องเที่ยวและทำกิจกรรม 2) นักท่องเที่ยวต้องการดื่มด่ำไปกับวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ศิลปะ วัฒนธรรม และ บรรยากาศที่เพลิดเพลิน 3) นักท่องเที่ยวต้องการค้นหาคุณภาพชีวิตให้เข้ากันได้กับตนเองทั้งทางด้านจิต กาย และจิตวิญญาณ 4) นักท่องเที่ยวชื่นชอบการใช้จินตนาการจากการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้แก่ การฟังเสียง การสัมผัส การสูดดม การรับรส และการมองเห็น 5) นักท่องเที่ยวต้องการใช้ชีวิตกลมกลืนไปกับธรรมชาติ ทั้ง ที่พักแรม การรับประทานอาหาร และการทำกิจกรรม ต่าง ๆ และ 6) นักท่องเที่ยวที่สนใจการมอย้อนกลับไปในอดีต ซึ่งมีเรื่องราวต่าง ๆ ที่ยังอยู่ในความทรงจำ

ในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวแบบเนิบช้าเป็นรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในหลากหลายรูปแบบ ผู้ศึกษาจึงได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรม ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้านคือ 1) เป็นการท่องเที่ยวที่ นักท่องเที่ยวได้สัมผัสความงามจากธรรมชาติ ที่สร้างความสุข ความสงบทางจิตใจให้เกิดขึ้นได้ (Touching nature) 2) เป็นการท่องเที่ยวที่ นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสสัมผัส เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชน (Experience community's way of life) 3) เป็นการท่องเที่ยวที่ นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ (Undertaking creative activity) 4) เป็นการท่องเที่ยวที่ นักท่องเที่ยวได้มีการเดินทางอย่างไม่เร่งรีบ และไม่ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างเกินความจำเป็น รวมทั้งมีส่วนช่วยในการลดคาร์บอนในอากาศลงได้ (Low-carbon travelling) และ 5) การจัดการท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ตระหนักรู้ในคุณค่าของชีวิตรวมทั้งการสร้างประโยชน์เกื้อกูลทั้งต่อตนเอง ผู้อื่น สัตว์อื่น และสังคมได้ (Realizing value of life) ดังแสดงในรูปที่ 1

รูปที่ 1 แสดงแนวทางการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวแบบเนิบช้า

แนวคิดโพธิจิตในคัมภีร์พุทธศาสนมหายาน

พุทธศาสนานิกายมหายานให้ความสำคัญและมีความเกี่ยวข้องกับ โพธิจิต เป็นอย่างมาก มหายาน แปลว่า พาหนะที่ใหญ่ และ ยานที่สูงที่สุด ซึ่งหมายถึง การเป็นยานที่รับคนได้ทุกประเภท ทุกอาชีพ ทุกวัย รวมทั้งสัตว์โลกทุกรูปทุกนาม เป็นยานที่จะไปถึงพุทธภูมิแล้วสำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าได้ (อภิชาต โพธิ์ประสิทธิ์ ศาสตร, 2539 : 107) และแนวทางแห่งการปฏิบัติเพื่อถึงซึ่งพุทธภูมิการพัฒนาโพธิจิตให้เข้าสู่การเป็นเอกยาน

โพธิจิต เป็นคำ(อิตถิลิงค์)ประสมกันในภาษาสันสกฤต ระหว่าง โพธิ และ จิตตะ คำว่า โพธิ แปลว่า "ตื่น" หรือ "รู้แจ้ง" โดยทั่วไปใช้สถานะของบริบททางพุทธศาสนา เป็นพุทธะหรือคุณสมบัติในทางธรรมที่จะเป็นพุทธะ โดยทั่วไปคำนี้หมายถึง การรับรู้ ความเข้าใจ ความรู้ ปัญญา ความตรัสรู้ และการตื่นรู้ และ คำว่า จิตตะ หรือ จิตตา แปลว่า "ใจ" "หัวใจ" หรือจิตใจ ความนึกคิด ความใส่ใจ ฯลฯ ดังนั้น โพธิจิต จึงหมายถึง จิตใจหรือหัวใจของ(หรือการมุ่งไปสู่) การตื่นรู้หรือการตรัสรู้ ทั้งนี้โพธิจิตถือเป็นแนวคิดสำคัญในพระพุทธศาสนาทั้งในฝ่ายเถรวาท มหายาน และตันตระ แม้ว่าในพุทธศาสนาเถรวาทจะไม่ได้กล่าวถึงโพธิจิตก็ตาม แต่ในนิกายมหายาน และตันตรยานนั้น แนวคิดแบบโพธิจิตได้พัฒนาไปตามแนวจริยธรรมและทางอภิปรัชญา ซึ่งในแนวคิดนี้ถูกมองว่าเป็นสภาวะแห่งความสุขอย่างยิ่ง (มหาสุขะ) (Samye Institute, 2022 : online, Ven. Gayleg Tenzin, Phramaha Anon Ānando, Asst. Prof. Dr., 2019 : 59.)

โพธิจิตเรียกอีกอย่างได้ว่า จิตตรัสรู้ ในพุทธศาสนายุคต้น หมายถึงการตรัสรู้ธรรม รู้ชัดธรรมด้วยจิตและจิตนั้นประกอบด้วยองค์ธรรมฝ่ายตรัสรู้หรือรู้ชัด ประกอบด้วยพุทธธรรมบารมี 10 และโพธิปักขิยธรรม 37 ซึ่งเป็นองค์ธรรมที่สำคัญแห่งโพธิทำให้รู้ชัดธรรมที่ลึกซึ้ง เห็นได้ยาก รู้ตามได้ยาก สงบ ประณีต เป็นกระบวนการธรรมแห่งอิทัปปัจจยตา หรือหลักปฏิจจสมุพบาท 12 อันเป็นกระบวนการที่บูรณาการกับหลักอริยสัจ 4 โดยมี

อริยมรรคมีองค์ 8 เป็นกระบวนการวิธีที่ทำให้จิตเข้าถึงความรู้อัตถิ ความสงบแห่งสังขารทั้งปวง ความสลัดทิ้งอุปธิทั้งปวง ความสิ้นต้นหา วิราคะ นิโรธ และนิพพาน ขณะที่โพธิจิตในแนวคิดของพุทธศาสนาหายาน เป็นคำศัพท์ที่ประดิษฐ์ขึ้นใหม่ มีความหมายเหมือนกับจิตตรัสรู้ในยุคต้น เป็นศัพท์ที่หมายถึง องค์ความรู้ ความเห็น 2 ระดับ และมีปัญญาเป็นองค์ความรู้ระดับโพธิอยู่ทุกระดับ ได้แก่ 1) โพธิปณิธิจิตตะ (สมมติโพธิจิต เป็นโพธิจิตดั้งเดิมมีเมตตากรุณาเป็นแรงจูงใจ โดยปกติแสวงหาความรู้แจ้งเพื่อประโยชน์แก่สรรพสัตว์เป็นวิธีการบ่มเมล็ดพุทธะของเราและสั่งสมบุญเป็นเหตุนำไปสู่รูปพรรณ (นิรมานกาย) ของพระพุทธรูป คือ ความเป็นพระพุทธรูปเจ้า และ 2) ปรมัตถโพธิจิต เป็นจิตมีปัญญาสูงสุด โดยมีโพธิจิตดั้งเดิมเป็นแรงจูงใจซึ่ง หมายถึง จิตรอบรู้ความว่างอันเป็นธรรมชาติแท้จริงของทุกสิ่งที่ปรากฏ และเข้าถึงความหลุดพ้นเป็นเหตุนำไปสู่รูปแท้ของพระพุทธรูปเจ้า คือ ธรรมกาย (พระมหาสายัณห์ วิสุทโธ (เทียนครบ) และคณะ, 2561 : 337-340)

จุดมุ่งหมายสูงสุดในคำสอนของพระพุทธศาสนาคือการมุ่งสู่พระนิพพาน คือ การดับของกิเลสและกองทุกข์ทั้งหลาย โพธิจิตจึงมีความหมายในทำนองเดียวกัน พระสูตรหายานหลายพระสูตรได้กล่าวถึงความสำคัญและการตั้งปณิธานของพระโพธิสัตว์เพื่อปรารถนาโพธิจิต เช่น พระสัทธรรมปุณฑริกสูตร วัชรปรัชญาปารมิตาสูต เป็นต้น ในคัมภีร์โพธิจักรยาวดาร์ของศานติเทวะ (ศานติเทวะ, 2559 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงคุณค่าและความสำคัญของโพธิจิต ไว้ดังนี้

“...ท่านทั้งหลายจงยึดเอาสิ่งซึ่งควรค่าอย่างยิ่ง อันชื่อว่าโพธิจิตให้มั่นคง เพราะโพธิจิตนี้สามารถเปลี่ยนร่างที่ไม่สะอาดทั้งหลายให้เป็นร่างแห่งพระพุทธรัตตะอันประมาณค่ามิได้ ท่านทั้งหลายผู้ไม่อยู่ปราศจากโลกียวิสัยเป็นปกติ พึงยึดมั่นในรัตตะคือ โพธิจิต อันพระผู้ทรงเป็นสารถิเอกของโลก ผู้มีปัญญอันหาประมาณมิได้ ทรงพิจารณาเห็นแล้วว่า มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น...”

พระพุทธศาสนาหายานถือว่าการพัฒนาโพธิจิตของสรรพสัตว์มีความสำคัญอย่างยิ่ง และทุกสรรพสัตว์โดยเฉพาะมนุษย์สามารถเข้าถึงโพธิจิตได้ ตามที่เสถียร โพธิ์นันทะ (2543 : 255-258) ได้กล่าวว่าหายานเชื่อว่าทุกดวงจิตมีสถานะเดิม บริสุทธิ์ผ่องแผ้ว กิเลสต่างๆ เป็นเพียงสิ่งภายนอกที่มาห่อหุ้มจิตอันบริสุทธิ์ไว้ เหมือนเมฆบังดวงอาทิตย์ กิเลสก็ไม่ใช่จิต ธรรมชาติของจิตมีความสะอาดหมดจด แต่ขุ่นหมองเพราะมีกิเลสมาเคลือบ จึงกล่าวได้ว่าสรรพสัตว์ในโลกโดยเฉพาะมนุษย์นั้นมีสถานะความเป็นพุทธะ หรือพุทธภาวะอยู่ในตัว ซึ่งเป็นศักยภาพที่จะหลุดพ้นจากทุกข์ได้เหมือนกับพระพุทธรูปเจ้าที่กระทำสำเร็จมาก่อน ทุกคนจึงสามารถพัฒนาตนด้วยการบำเพ็ญโพธิจิตตามแนวทางแห่งมหายานเพื่อการบรรลุพุทธภูมิได้ (สุมาลี มหณรงค์ชัย, 2550 : 22-23)

การเข้าถึงโพธิจิตได้นั้นต้องมีแรงปรารถนาหรือมีปณิธานที่มุ่งมั่นในการบำเพ็ญบารมีต่างๆ ดังเช่น ในโพธิจักรยาวดาร์ของศานติเทวะได้กล่าวถึงการตั้งความปรารถนาและการบำเพ็ญต่างๆ เพื่อให้เข้าสู่โพธิจิต ว่า

“...เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจะต้องเสริมสร้างโพธิจิตให้เกิดขึ้นเพื่อความสงบสุข ของสัตว์โลกและด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าควรจะศึกษาปฏิบัติซึ่งหลักคำสอนเหล่านั้น ตามคำพร่ำสอนอย่างสมบูรณ์...เมื่อยึดมั่นโพธิจิต

อยู่อย่างนี้แล้ว ผู้มีปัญหาพึงศรัทธาเลื่อมใสเพื่อประโยชน์แห่งความสุขความเจริญ...โพธิจิตนี้ได้เกิดขึ้นแก่ข้าพเจ้าด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่นเดียวกับคนตาบอดพึงได้รับแก้วมณีจากกองหยากเยื่อฉะนั้น...ยา (คือโพธิจิต) นี้ได้เกิดขึ้นแล้วเพื่อทำลายมฤตยูแห่งสัตว์โลกให้พินาศไป เป็นขุมทรัพย์อันไม่เสื่อมสลายที่สามารถบรรเทาเบาบางความยากจนขัดสนของสัตว์โลกให้หมดไป โพธิจิตนี้เป็นเภสัชอันประเสริฐเลิศล้ำ ที่สามารถขจัดความเจ็บปวดร้าวร้าวของสัตว์โลกให้ลดน้อยลง เป็นพอกุษาสำหรับพักผ่อนหย่อนจิตของสัตว์โลกที่เหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า จากการเดินทางตามมรรควิถีชีวิตตน...” (Shanti Deva, 2022 : online)

ในพระสัทธรรมปุณฺณทริปิฏก กล่าวถึงการแสดงพระธรรมเทศนาของพระพุทธเจ้าว่าด้วยอวโลกิตेश्वरโพธิสัตว์สมันตรมุขปิรวรรต “เมื่อแสดงธรรมจบลงยังผลให้สรรพสัตว์ทั้งแปดหมื่นสี่พันที่ประชุมกันอยู่นั้นต่างบังเกิดอนุตตรสัมมาสัมโพธิจิตอันหาเปรียบมิได้โดยทั่วกัน” (พระกุมารชีวะ (กนกพร นุ่มทอง และเกวลิ เพชราทิพย์, แปล), 2564 : 53)

โพธิจิตในมหายาน เป็นการรวมลักษณะเฉพาะที่สนับสนุนกัน 2 ลักษณะคือ 1) ความตั้งใจมุ่งมั่นที่จะสำเร็จเป็นพระพุทธเจ้า และ 2) ความมุ่งมาดปรารถนาที่จะช่วยเหลือสัตว์ทั้งหมด (พระมหาสาณันท์ วิสุทโธ (เทียนครบ), และคณะ, 2561 : 343-344.) ดังนั้นสาระหลักที่สำคัญของโพธิจิตก็คือ การปฏิบัติเพื่อตนเองในการเข้าถึงพุทธภูมิ และการช่วยผู้อื่น ซึ่งเป็นหลักการของพระโพธิสัตว์ แต่การเข้าถึงโพธิจิตได้นั้นจะต้องมีการฝึกฝนจิตของตนด้วยการทำให้เกิดความว่าง (สุญญตา) (Nagarjuna's Bodhicittavivarana, 2023 : online) หรือการไม่ยึดติดในอัตตา ตามที่ปรากฏในวัชรเจติกปรัชญาปารมิตาสูต (อัมมนนทา สามเณรี, 2545 : 4-20) พระพุทธเจ้าได้แสดงพระธรรมเทศนาว่ากล่าวถึงการฝึกฝนตนเพื่อพัฒนาโพธิจิต โดยไม่ให้ยึดติดในอัตตาทั้งหลายในสิ่งที่เรียกว่า आयตนะ ในธรรมหรืออธรรม หรือในทุกสิ่ง เพราะทุกสิ่งนั้นไม่มีอยู่จริง และเมื่อผู้ปฏิบัติได้เข้าสู่โพธิจิตแล้วก็จะรู้ เชื่อ และเข้าใจในสรรพสิ่งว่าไม่ควรยึดถือในธรรมลักษณะที่อยู่ในจิต ดังนี้

“...แม้ว่าจำนวนสรรพสัตว์ที่เข้าสู่นิพพานจะมีจำนวนมากมายมหาศาลนับจำนวนมิได้ แต่ก็เป็นจริงที่ไม่มีใครเลยที่จะเข้าสู่พระนิพพาน ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น สุกฤติ? เพราะว่าหากพระโพธิสัตว์ยังยึดมั่นในลักษณะอันไม่เที่ยงแท้แห่งอัตตา บุคคล สัตว์และชีวิต เขาก็ยังไม่ใช่พระโพธิสัตว์ (ที่แท้จริง) ...ธรรมะนี้เป็นสากล ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด จึงเรียกว่าการตรัสรู้อันยิ่ง การปฏิบัติธรรมทั้งหลาย เป็นอิสระจากการยึดติดเกาะเกี่ยวในอัตตา บุคคล สัตว์และชีวิต เช่นนี้ย่อมนำไปสู่การเข้าถึงการตรัสรู้อันยิ่ง ...บุคคลที่ได้พัฒนาอนุตตรสัมมาสัมโพธิจิต จึงพึงรู้ เชื่อ และเข้าใจในสรรพสิ่ง เขาไม่ควรยึดถือในธรรมลักษณะที่อยู่ในจิต ...”

โพธิจิตถือเป็นปณิธานสำคัญของพระโพธิสัตว์ในการโปรดสรรพสัตว์ มุ่งสู่พุทธภูมิเพื่อชนสัตว์ให้พ้นทุกข์จนหมดสิ้น วิมลเกียรติคุณสุต (เสถียร โพธิ์นันทะ, 2552 : 3) ได้กล่าวถึงการบรรลุวิสุทธิภูมิของพระโพธิสัตว์ก็คือ โพธิจิต การเข้าถึงได้นั้นก็ด้วยการบำเพ็ญบารมี การดำเนินชีวิตของพระโพธิสัตว์หลังจากที่ได้ตั้งปณิธานให้แก่ตนเองแล้วจะต้องบำเพ็ญบารมี(ปารมิตา) เบื้องต้น 6 ประการ ซึ่งเมื่อพระโพธิสัตว์บำเพ็ญบารมีทั้ง 6 อย่างเต็มบริบูรณ์แล้วก็ย่อมจะบรรลุโพธิจิตได้ ได้แก่ ทานบารมี ศีลบารมี กษานติ (ขันติ)บารมี วิริยบารมี

ธยาน(สมาธิ)บารมี และปัญญาบารมี ทั้งนี้ 1)ทานบารมี ศีลบารมี มีคุณในการกำจัดความโลภ การให้ทานมี 3 ชนิดคือ วัตถุทาน อภัยทานและธรรมทาน โดยที่ธรรมทานเป็นเลิศกว่าทุกทานเพราะเป็นการให้ปัญญาแก่ตนเองและผู้อื่น 2) ศีลบารมีจะเป็นเครื่องวิรัติให้ไม่ทำความชั่วและต้องสอนสัตว์ทั้งหลายให้ไม่ทำความชั่วด้วย 3) วิริยบารมีและขันติบารมี มีคุณในการช่วยให้ต่อสู้กับอุปสรรคที่เป็นเครื่องกีดขวางต่อการบรรลุธรรมได้ วิริยบารมีคือความเพียรในการปฏิบัติเพื่อให้ก้าวไปสู่คุณธรรมในเบื้องสูงได้ 4)ขันติบารมี คือความอดทนที่พระโพธิสัตว์ต้องบำเพ็ญให้เกิดมี ในการต้องผจญกับอุปสรรคที่อาจเกิดจากสิ่งแวดล้อมหรือกิเลสในตัว 5) สมาธิบารมีและปัญญาบารมี เป็นสิ่งช่วย ไม่เกิดความหลง สมาธิบารมี เป็นเครื่องสงบระงับความหวั่นไหวของจิตต่อโลกธรรม 6) ปัญญาบารมีเป็นเครื่องสร้างความเห็นที่ถูกตรงหรือสัมมาทิฐิให้เกิดมีขึ้น (เสถียร โพธิ์นันทะ, 2552 : 3, 2548 : 6 และ อภิชาติ โพธิ์ประสิทธิ์ศาสตร์, 2539 : 107-139)

พระโพธิสัตว์ยังมีคุณสมบัติหรือคุณธรรม 3 ประการ ที่จะต้องใช้เป็นหลักในการฝึกฝนตน คือ 1) มหากุณา ได้แก่ ต้องเป็นผู้มีจิตใจกว้างใหญ่ มีจิตใจกรุณาอย่างไม่มีขอบเขต 2) มหาปัญญา ได้แก่ ความเป็นผู้ทันต่อกิเลส ไม่ตกเป็นทาสของกิเลส มีปัญญาเห็นแจ้งในธรรม และ 3) มหาอุบาย ได้แก่ ความเป็นผู้ฉลาดในการช่วยเหลือสรรพสัตว์ ใช้กุศโลบายเพื่อขจัดทุกข์ให้สรรพสัตว์ (สุวิญ รักษ์สัตย์, 2555 : 97-98) ทั้งบารมี 6 และคุณธรรม 3 นี้เป็นแนวปฏิบัติที่บุคคลทุกคนสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการดำเนินชีวิต

แนวทางปลูกฝังโพธิจิตในกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าวิถีพุทธ

ในการปลูกฝังโพธิจิตในกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าวิถีพุทธ ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบช้า และแนวคิดการพัฒนาโพธิจิตของพระโพธิสัตว์ มาประยุกต์ร่วมกัน จึงเสนอเป็นแนวทางการดำเนินจัดกิจกรรมพัฒนาโพธิจิตเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ในแนวทางกิจกรรมต่างๆ 3 รูปแบบ คือ

1) โพธิจิตเนิบช้าแบบการให้ (Slow Bodhicitta for giving) เป็นกิจกรรมในระหว่างการเดินทางไปท่องเที่ยว ที่ปลูกฝังเกี่ยวกับการเป็นผู้ให้ การฝึกตนให้รู้จักเสียสละตนเองเพื่อการทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นและสังคม การปลูกฝังการทำดีด้วยการให้ต่าง ๆ เช่น กิจกรรมใส่บาตรพระทำบุญในแหล่งท่องเที่ยว การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในชุมชน และโรงเรียนในชนบท เช่น การทำกิจกรรมอาสาสมัครทางการเกษตร (ทำนา) เป็นต้น การเป็นอาสาสมัครสอนภาษา สอนพระพุทธศาสนา ประวัติศาสตร์ ศิลปหัตถกรรม ให้แก่นักเรียนตามโรงเรียนต่างๆ การให้บริจาคเงิน อาหาร ตลอดจนบริจาคของตนเองโดยการเก็บขยะในแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

2) โพธิจิตเนิบช้าแบบอิมเมมประสบการณ์ (Slow Bodhicitta for delightful experience) เป็นกิจกรรมที่เน้นการสร้างคุณค่า ความหมาย และประสบการณ์แก่นักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมเกี่ยวกับทางศาสนา และกิจกรรมท่องเที่ยวชุมชน เช่น กิจกรรมเดินหรือปั่นจักรยานเที่ยวชมธรรมชาติและชีวิตความเป็นอยู่ในชุมชนหมู่บ้าน เพื่อให้สามารถสัมผัสวิถีชีวิตชุมชนมากขึ้น และการทำบุญหรือกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาในวัดในแหล่งท่องเที่ยวนั้น

3) โพธิจิตเนิบช้าแบบเต็มเต็มทางปัญญาและคุณค่าทางสุนทรีย์ (Slow Bodhicitta with Intellectual fulfillment & appreciating aesthetic value) ตามแนวคิดของการท่องเที่ยวแบบเนิบช้า นักท่องเที่ยวจะได้เที่ยวชมและพักผ่อนอย่างมีความสุขในสถานที่ท่องเที่ยวที่เดินทางไป สามารถเก็บเกี่ยวความสุข ความสงบ ท่ามกลางธรรมชาติที่สวยงามนั้น ได้แก่ กิจกรรมที่ให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสเรียนรู้ในเรื่อง การฝึกทำสมาธิ การฝึกสติด้วยการเล่นโยคะ การเดินจงกรมหรือฝึกการเดินธุดงค์ในระยะทางสั้นๆ ในท่ามกลางความงามของธรรมชาติ รวมทั้งการเข้าร่วมเรียนรู้ทักษะและความรู้ทางภูมิปัญญาจากชุมชนในแหล่งท่องเที่ยว

จากแนวทางกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าวิถีพุทธนี้ นักท่องเที่ยวจะได้รับประโยชน์ด้านการปลูกฝังโพธิจิต 3 ประการ คือ

1. วิถีแห่งจริยธรรม (Ethical way) คือการได้ประโยชน์ในแนวปฏิบัติด้านคุณธรรมจริยธรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถนำมาเป็นแนวประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมในพุทธศาสนาได้

2) ได้แนวทางแห่งวิถีปฏิบัติตน (Epistemological way) คือประโยชน์ในวิถีแห่งญาณวิทยา นักท่องเที่ยวจะได้แนวทางในการปฏิบัติตน ได้รู้วิธีการปฏิบัติเพื่อเป็นคุณค่าให้แก่ตนเองตามแนวทางแห่งโพธิจิต

3) ก่อให้เกิดการเรียนรู้ความจริง (Metaphysical way) คือการได้รับประโยชน์ในทางอภิปรัชญา นักท่องเที่ยวจะสามารถเรียนรู้ความจริงแท้ในชีวิตได้

แนวทางปลูกฝังโพธิจิตในกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าวิถีพุทธนี้ ก่อให้เกิดการพัฒนาทางจิตในความเป็นจิตแท้เต็ม หรือบ้านเดิมของจิต คือ “โพธิจิต” ที่อยู่ในทุกสรรพสัตว์ตามความเชื่อของพระพุทธศาสนา มหายาน ผู้ศึกษาจึงเสนอเป็นรูปแบบ (Model) เรียกว่า HOME Model คือ การ “ท่องเที่ยวอย่างสุขใจ ฝึกตนเป็นผู้ให้ ไปอย่างมีความหมาย (ด้วยการสร้างประสบการณ์) ทำให้ง่ายไม่ยึดติด” ดังนี้

1. H คือ (Travel) Happiness ท่องเที่ยวอย่างสุขใจ ตามแนวคิดของการท่องเที่ยวแบบเนิบช้า ที่ไม่เร่งรีบเป็นไปเพื่อการพักผ่อน นักท่องเที่ยวจะได้ เที่ยว ชม และพักผ่อน อย่างมีความสุขในแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกเดินทางไป เป็นการเก็บเกี่ยวความสุข ความสงบในท่ามกลางธรรมชาติที่งดงามนั้น เช่น การเดินทางมาพักผ่อนชายหาดหัวหิน เป็นการปลูกพลัง ปลูกบประโยชน์ตนเอง เริ่มต้นด้วยการให้แก่ตนเองก่อน เพื่อให้พร้อมที่จะส่งต่อและส่งมอบพลังบวกให้แก่ผู้อื่นได้ต่อไป ถือเป็นวิถีแห่งการมีมหากรุณา ในขณะเดียวกันความสุขในชีวิตเกิดขึ้นได้จากการปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีศีล (ศีลบารมี) จากการใช้ชีวิตปกติที่สามารถสัมผัสกับผัสสะต่างๆ ที่มากระทบได้อย่างมีความเป็นปกติ

2. O คือ Offering ฝึกตนเป็นผู้ให้ การทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องการเป็นผู้ให้ เป็นเรื่องของการฝึกตนให้รู้จักเสียสละส่วนตนเพื่อประโยชน์ 3 อย่าง คือ การให้เพื่อประโยชน์ตนการฝึกฝนตนเองให้ไม่ยึดติดในอัตตา

การสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นและคนรอบข้าง และการสร้างประโยชน์ให้แก่สังคม ผ่านการทำกิจกรรมแบบเนิบช้าวิถีพุทธ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรม เช่น

2.1) การตัดบาตรในเวลาเช้า ในแหล่งท่องเที่ยว เช่น หัวหิน จะมีพระสงฆ์บิณฑบาตบริเวณชายหาด นักท่องเที่ยวสามารถออกมาร่วมตัดบาตรในเวลาอรุณรุ่ง หรือตัดบาตรในสถานที่ในชุมชนท่องเที่ยวร่วมกับบุคคลอื่นในพื้นที่ ที่นอกจากจะได้สร้างบุญและทานแล้ว ยังได้สัมผัสชีวิตชุมชนอีกด้วย

2.2) การเป็นจิตอาสาทำกิจกรรมสอนสรรพความรู้ เช่น การสอนภาษาต่างประเทศ พุทธศาสนา ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม งานฝีมือ ศิลปะ และกิจกรรมนันทนาการต่างๆ แก่นักเรียน ตามโรงเรียนในแหล่งท่องเที่ยว หรือเด็กและเยาวชนในชุมชนท่องเที่ยว จัดเป็นการท่องเที่ยวเชิงอาสาสมัครซึ่งเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์(Creative Tourism)

2.3) การมอบสิ่งของและทุนทรัพย์ให้แก่เด็กและเยาวชนที่พักอาศัยในมูลนิธิ ช่วยเหลือต่างๆ ในพื้นที่ใกล้เคียงแหล่งท่องเที่ยว

2.4) การทำบุญ ร่วมทำบุญบริจาคทรัพย์ให้แก่ศาสนสถานต่างๆ ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

การจัดกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ บริษัท DMC (Destination Management Company) ผู้วางแผนการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวเอง สามารถเลือกสรรได้ตามความต้องการ ความเหมาะสม กับระยะเวลาและระยะทางการเดินทาง โดยไม่ให้เกิดความเร่งรีบต่อการเดินทาง ไม่เป็นการใช้ทรัพยากรที่สิ้นเปลือง เช่น ใช้การเดินทางด้วยเท้า หรือจักรยานเข้าไปในพื้นที่ หรือพาหนะรับจ้าง การขนส่งสาธารณะที่บริการในพื้นที่ การทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้ให้ที่เป็นบารมีประการแรก คือทานบารมีที่มหายานยกให้เป็นบารมีเริ่มแรกทำให้รู้จักการละความโลภในจิตใจลงได้ โดยเฉพาะในการให้ธรรมทาน คือธรรมและปัญญาความรู้นั้น จะเป็นโอกาสที่ให้ทานที่ยิ่งใหญ่ การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ทางธรรมและความรู้ทางพุทธศาสนาให้แก่เยาวชน เป็นการปลูกฝังต้นกล้าความดีให้เกิดแก่เยาวชนที่เป็นกำลังของชาติ ซึ่งสามารถจัดในรูปแบบ ทวีรธรรมสัจจะ ที่นักท่องเที่ยวเข้าร่วมกิจกรรมธรรม หรือนักท่องเที่ยวทำหน้าที่ในการเผยแผ่ธรรมก็ได้เช่นเดียวกัน

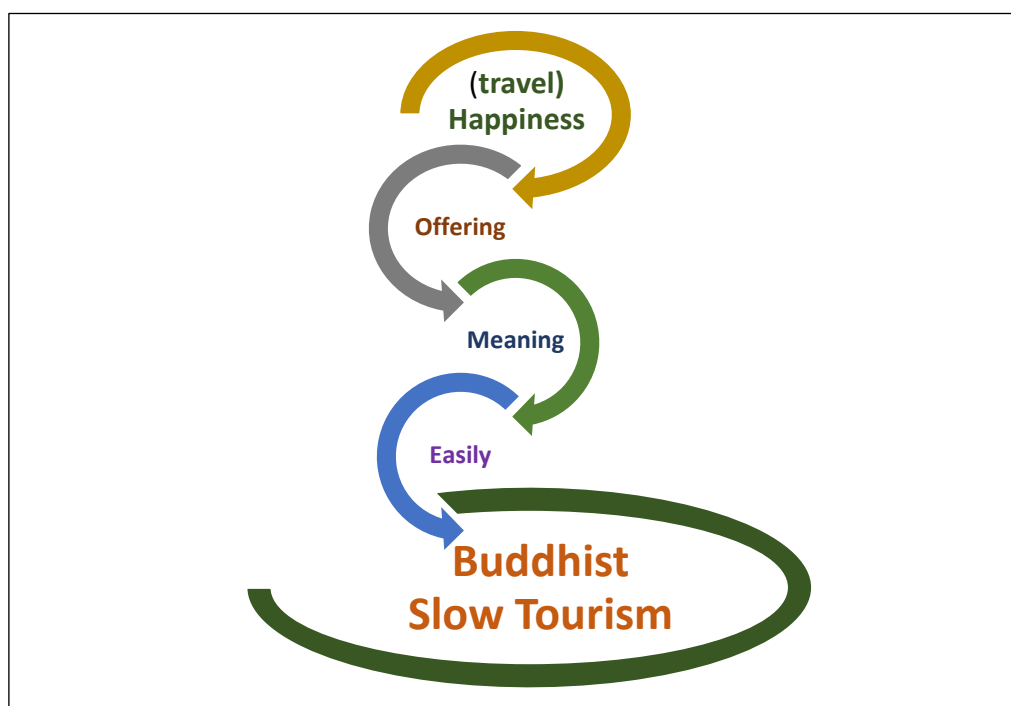
3. M คือ Meaning ไปอย่างมีความหมาย(ด้วยการสร้างประสบการณ์) เป็นกิจกรรมที่เน้นการสร้างคุณค่าความหมายและประสบการณ์ให้แก่นักท่องเที่ยว ผ่านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องทางศาสนา ได้แก่ กิจกรรมที่ให้นักท่องเที่ยวได้มีโอกาสเรียนรู้ปฏิบัติสมาธิ ฟีกสติ และเดินธุดงค์ (Meditation and Pilgrim) หรือการฝึกสติด้วยการทำโยคะ ในท่ามกลางบรรยากาศงดงามของแหล่งท่องเที่ยว ด้วยการให้รู้จักการมีสติ จากการฟังเสียงตีหรือเคาะสัญญาณเวลา เพื่อให้สติกลับมามีที่ตนเอง การฝึกภาวนา สวดมนต์ ทั้งในวัดพุทธฝ่ายเถรวาทหรือสถานปฏิบัติของฝ่ายมหายานที่มีในแหล่งท่องเที่ยว สามารถนำไปใช้ได้เช่นกัน

กิจกรรม **Buddhist Walk Rally** เป็นกิจกรรมสัมพันธ์ที่ให้นักท่องเที่ยวทำร่วมกันเป็นทีม ที่มีความสนุกสนาน ได้ผ่อนคลายความเครียด ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักต้องคิดและวางแผนร่วมกันในการทำงานเป็นทีม เกิดการเปลี่ยนแปลงมุมมอง ช่วยเสริมสร้างทัศนคติที่ดี มีความกระตือรือร้น และสร้างสายสัมพันธ์เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ที่เหมาะกับการจัดให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยว โดยมีโจทย์คือ การเรียนรู้ตนเองตามหลักพุทธศาสนา

กิจกรรมทางพุทธศาสนาต่างๆเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้รับการฝึกฝนบารมีต่างๆ ทั้งทานบารมี ศีลบารมี ขันติบารมี วิริยบารมี สมาธิบารมี และปัญญาบารมี

4. E คือ Easily ทำให้ง่ายไม่ยัดตืด เป็นกิจกรรมเรียนรู้ชุมชน การพักอาศัยอยู่ในชุมชน ตามรูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชน ที่มีวิถีชีวิตอย่างเรียบง่าย พักอาศัยในที่พักแบบ **Homestay** ปรุงหรือรับประทานอาหารตามแบบวิถีชีวิตในชุมชนนั้นๆ เป็นการปฏิบัติตนให้เป็นผู้อยู่อย่างเรียบง่าย (สุกโร) ดังปรากฏในเมตตสูตร และในมหายานกล่าวถึงการเข้าถึงโพธิจิตด้วยการไม่ยัดตืด ไม่มีอัตตา การพักอาศัยหรือการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมในชุมชน นอกจากจะได้เรียนรู้คุณค่ามรดกวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ยังได้มีโอกาส ละ ความยึดมั่น ถือมั่นในเรื่องความสะดวกสบายแบบชีวิตประจำวันหรือการดำรงอยู่ในสังคมเมืองลงได้ เป็นการฝึกหรือพัฒนาโพธิจิตด้วยกิจกรรมท่องเที่ยวแบบเนิบช้าวิถีพุทธได้อีกประการหนึ่ง

จากรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยวแบบเนิบช้าวิถีพุทธด้วยการจัดกิจกรรมเพื่อการปลูกฝังโพธิจิตตาม **HOME Model** นี้ แสดงออกตามรูปที่ 2 ดังนี้

รูปที่ 2 แนวทางปลูกฝังโพธิจิตในกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าวิถีพุทธ รูปแบบ HOME Model

สรุป

การท่องเที่ยวแบบเนิบช้าจัดเป็นการท่องเที่ยวกระแสนิยมในขณะนี้ เป็นการท่องเที่ยวทางเลือกแบบคุณภาพ ที่ให้ความสำคัญกับตัวนักท่องเที่ยวเอง ที่สามารถเดินทาง ค้นหา และวางแผนการท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง ด้วยความไม่เร่งรีบในการเดินทางท่องเที่ยว ความมีอิสระ ดื่มด่ำกับความสงบ เป็นการพักผ่อนอย่างแท้จริงทั้งทางกายและจิต ได้รับประสบการณ์ต่างๆจากแหล่งท่องเที่ยว และพยายามไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือให้มือน้อยมาก ซึ่งเมื่อนำมาจัดเป็นการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าวิถีพุทธ จะยังมีส่วนสำคัญอย่างมากที่สามารถส่งเสริมคุณภาพ และคุณค่า ทั้งแก่แหล่งท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว ทำให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวให้สูงขึ้น ตรงตามแผนการพัฒนการท่องเที่ยวของประเทศไทย ภายหลังสถานการณ์และความซับซ้อนของการท่องเที่ยว การพัฒนาโพธิจิตถือเป็นสิ่งสำคัญของการพัฒนาจิตของมนุษย์ พุทธศาสนมหายานมีความเชื่อว่าทุกดวงจิตมีพุทธภาวะอยู่ในตน มีสภาวะเดิมที่บริสุทธิ์ผ่องแผ้วสามารถพัฒนาตนเองได้เพื่อให้เข้าสู่โพธิจิตด้วยการบูรณาการบารมีและคุณธรรมของพระโพธิสัตว์ที่มุ่งสู่พุทธภูมิเป็นจุดหมายสูงสุด การนำแนวทางปลุกฝังโพธิจิตเข้ามาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าวิถีพุทธ จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมการเข้าถึงโพธิจิตให้แก่ผู้คนได้ แนวทางการปลุกฝังโพธิจิตด้วยกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าวิถีพุทธมี 3 รูปแบบ คือ กิจกรรมโพธิจิตเนิบช้าแบบการให้ กิจกรรมโพธิจิตเนิบช้าแบบอิมเมจประสบการณ์ และกิจกรรมโพธิจิตเนิบช้าแบบเติมเต็มทางปัญญาและคุณค่าทางสุนทรีย์ ก่อให้เกิดคุณค่าแก่นักท่องเที่ยวที่จะได้รับประโยชน์ทั้งแนวปฏิบัติในวิถีแห่งจริยธรรม วิถีแห่งการปฏิบัติตน และการเรียนรู้ความจริง จึงได้รูปแบบการปลุกฝังโพธิจิตในกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบเนิบช้าวิถีพุทธ ที่เรียกว่า HOME Model ได้แก่ (Travel) Happiness, Offering, Meaning และ Easily เพื่อให้สามารถปลุกฝังโพธิจิตให้นักท่องเที่ยวได้เข้าถึงบ้านเดิมของจิตแห่งพุทธภาวะ เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวชนิด “ท่องเที่ยวอย่างสุขใจ ฝึกตนเป็นผู้ให้ ไปอย่างมีความหมาย(ด้วยการสร้างประสบการณ์) ทำให้ง่ายไม่ยึดติด”

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ วิชัยรัตน์. (2565). แนวคิดของ Slow Tourism ที่ยาวช้าๆ ค่อยๆ เยียวยาใจ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2565. แหล่งที่มา <https://tonkit360.com/101203>.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2020). Slo-Mo-Go Around. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 25 มีนาคม 2565 <https://tatacademy.com/th/articles/article/f8464b1e>
- คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (มปป.) *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2564-2565*. (จัดทำและเผยแพร่โดย สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา).
- ชลตรงค์ ทองสง. (2558). แนวคิดการพัฒนา Slow Tourism ในประเทศไทย. *วารสารวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา*. 12 (2), 1-12.
- ธัมมนนทนา สามเณิ (แปลจากอังกฤษเป็นไทย). (2545). *วัชรเจตทิกรปรัชญาปารมิตาสูตฺร*. กรุงเทพมหานคร: เรือนแก้วการพิมพ์.
- บุญยสฤษฎ์ อเนกสุข. (2560). การท่องเที่ยวเนิบช้า (Slow Tourism): นิยามและแนวคิด Slow Travel : A Concept Survey. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 8 (1), 26-47.
- พระกุมารชีวะ. (2564). *พระลัทธิธรรมปุนทริกสูตร อวโลกิเตศวรโพธิสัตว์สมันตมุขปวิวรรต*. (กนกพร นุ่มทอง และเกวลี เพชรทิพย์ แปล). กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การแปลคัมภีร์พุทธศาสตร์ไทย-จีน มูลนิธิพุทธรังสี.
- พระมหาสาธณ์ วิสุทโธ (เทียบนครบ), พระมหามิตร ฐิตปญโญ, โสวิทย์ บำรุงภักดิ์ และธีระพงษ์ มีไธสง. (2561). โพธิจิตในพระพุทธศาสนาหายาน: ศึกษาวิเคราะห์บนฐานพระพุทธศาสนายุคต้น. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*. 18 (3), 337-349.
- วัชรภรณ์ สุรกี และ ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. (2560). การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบเนิบช้าในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กรณีศึกษาเมืองน่าน ประเทศไทย และเมืองหลวงพระบาง ประเทศ สปป.ลาว. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*. 10 (1), 1-9.
- ศานติเทวะ. (2559). โพธิจรรยาวดารของศานติเทวะ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม 2565. แหล่งที่มา: https://blog.thai-sanscript.com/benefits_bodhicitta
- สุมาลี มหณรงค์ชัย. (2550). *พุทธศาสนาหายาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ศยาม.
- สุวิญ รักษัตย์. (2555). *พระพุทธศาสนาหายาน*. กรุงเทพมหานคร: บางกอกบล๊อค.
- เสถียร โพธิ์นันทะ. (2543). *ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชวิทยาลัย.
- เสถียร โพธิ์นันทะ. (2548). *ปรัชญาหายาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชวิทยาลัย.
- เสถียร โพธิ์นันทะ. (2552). *วิมลเกียรติคุณเทสุตฺร*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชวิทยาลัย.

- อภิชาต โพธิ์ประสิทธิ์ศาสตร์. (2539). *พระพุทธศาสนามหายาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สภา
การศึกษามหามกุฏราชวิทยาลัย.
- Dickinson, J.E., Lumsdon, L. & Robbins, D. 2011. Slow travel: issues for tourism and climate
change. *Journal of Sustainable Tourism*. 19 (3), 281-300.
- Nagarjuna's Bodhicittavivarana. (2023). Bodhicittavivarana Exposition of Bodhicitta
attributed to Nagarjuna (a critique of Vijnanavada). *Online*. Retrieved January 2,
2023. From: http://web.mit.edu/metta/www/readings/nagarjuna_bodhicittavivarana_verses.pdf.
- Samye Institute. (2022). Bodhicitta. *Online*. Retrieved January 2, 2023. from <https://samyeinstitute.org/wiki/bodhicitta>.
- Shanti Deva. (2022). The Bodhicaryavatara of Santidev. *Online*. Retrieved January 2, 2023.
from <https://shantideva.net>.
- Ven. Gayleg Tenzin, Phramaha Anon Ānando, Asst. Prof. Dr.. 2019. The Concept of
Bodhicitta in Mahāyāna Sūtras. *The Journal of International Association of Buddhist
Universities*. 12 (1), 55-66.

การประยุกต์ใช้หลักกาลามสูตรกับสื่อสังคมออนไลน์

The Application of Kālāma-Sutta Principles with Online Social Media

พระมหาสายยันต์ วิสารโท (โลหิตดี),

เจษฎา มุลยาพอ และ นิตกร วิชума

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Phramaha Saiyan Visarado (Lohitdee),

Jesada Munyapho and Nitikorn Wichuma

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: jacknitikorn2517@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายผลการศึกษากาลามสูตรของคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท และการประยุกต์ใช้หลักกาลามสูตรกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ พบว่า กาลามสูตร เป็นพระสูตรที่พระพุทธเจ้าได้ทรงแสดงแก่ชาวกาลามะ เป็นการสื่อสารระหว่างพระพุทธเจ้าและชาวกาลามะ ด้วยเหตุที่ชาวกาลามะถามพระพุทธเจ้าด้วยความสงสัยว่า นักบวชหรือพราหมณ์ที่มาเผยแพร่คำสอนให้ชาวกาลามะ ผู้ใดพูดจริง พูดเท็จ พระองค์ทรงตรัสว่าอย่าปลงใจเชื่อใน 10 ประการในการรับส่งข้อมูลการสื่อสาร โดยให้มีการพิจารณาว่าข้อเท็จจริงในการสื่อสารว่า สิ่งใดในการสื่อสารทั้งบุคคลและข้อมูลการสื่อสารที่มีข้อเท็จจริงเป็นกุศลหรืออกุศล มีโทษหรือไม่โทษ ผู้รู้สรรเสริญหรือติเตียน เมื่อนำไปถือปฏิบัติอย่างครบถ้วนสมบูรณ์แล้วเห็นว่ามี ความเชื่อได้ และสามารถนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์แก่วงศ์สกุลได้

การประยุกต์ใช้หลักกาลามสูตรกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์: ในยุคโลกาภิวัตน์นี้ มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) สื่อสารข้อมูลโดยเทคโนโลยีสารสนเทศอันทันสมัย ทำให้การสื่อสารมีความรวดเร็ว ไร้พรมแดน ในทุกมิติทั้งการสร้างและเผยแพร่ข้อมูล การนำหลักกาลามสูตรมาประยุกต์ใช้พิจารณากระบวนการรับส่งข้อมูลสื่อสารของสื่อสังคมออนไลน์ได้ ช่วยในการตัดสินใจเชื่อข้อมูลข่าวสารอย่างมีเหตุผล และยังป้องกันและแก้ไขปัญหาสื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นเท็จหรือที่ไม่ดี ไม่มีประโยชน์แก่วงศ์สกุลได้ ซึ่งจะส่งผลดีต่อตนเองและทำให้สังคมสงบสุข ในขณะที่เดียวกันสื่อสังคมออนไลน์ก็อาจใช้ช่วยในการเผยแพร่หลักธรรมพุทธศาสนาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าการสื่อสารปกติอีกด้วย

คำสำคัญ: การประยุกต์; กาลามสูตร; สื่อสังคมออนไลน์

* วันที่รับบทความ : 17 กันยายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 22 กันยายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 23 กันยายน 2566

Received: September 17, 2023; Revised: September 22, 2023; Accepted: September 23, 2023

Abstracts

In this article, the author aims to study the Kalama Sutra of Theravada Buddhist scriptures. and the application of the Kalama Sutra to using social media. In relations to the communication in the Kālāma-Sutta in Theravada Buddhism, the Kālāma-Sutta is the doctrine that the Buddha preached to the Kalama-residents. It is the communication between the Buddha and those residents, caused by the Kālāma residents' question that among the ascetics or Brahman spreads their teaching to the Kalama-residents, which one says the truth or the false? The Buddha answered that do not intend to believe in 10 points in the information transmission of communication, but first consider the fact of communication that anything in communication, both personal and informative communications has facts that are wholesome or unwholesome, with penalty or without penalty, implemented or not by the Guru. When the facts have fully practiced, they are believable and can be applied to benefit society.

In regards to the application of the Kālāma-Sutta principles in using the online social media, in this era of globalization, there is a use of social media to communicate information using modern information technology. This makes fast communication without boundaries in all dimensions, both the creation and dissemination of information. The application of the Kālāma-Sutta can be used to consider the social media communication process. It helps in deciding to believe information reasonably and also preventing and solving the false or useless online social problems. This will benefit oneself and help the society to be peaceful. At the same time, the online social media may also be used to help spread Buddhist principles more efficiently than normal communication.

Keywords: Application; Kālāma-Sutta; Social media

บทนำ

สังคมมนุษย์มีการติดต่อสื่อสารกัน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อสื่อสารกันโดยตรงระหว่างผู้ส่งข้อมูลกับผู้รับข้อมูลเช่น การพบปะสนทนา การเรียนการสอนในห้องเรียน หรือจะเป็นการสื่อสารข้อมูลจากผู้ส่งข้อมูลอาจไม่ได้พบกับผู้รับข้อมูล แต่มีการติดต่อสื่อสารกันผ่านทาง การสื่อสารต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลข่าวสารนั้นก็มีหลายประเภท ทั้งที่เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง เรื่องที่คิดว่าจะเป็นเรื่องจริง เรื่องที่ไม่ใช่เรื่องจริง โดยผู้นำเสนอข้อมูลหวังผลทางใดทางหนึ่ง เช่น เพื่อให้เกิดความเชื่อในเรื่องนั้นๆ บุคคลนั้นๆ ซึ่งผู้รับข้อมูลข่าวสารต้องมีหน้าที่ในการตรวจสอบเองว่าเรื่องใดเป็นเรื่องจริง น่าเชื่อ ผู้ใดมีความน่าเชื่อถือ เพียงใด

ในสมัยพุทธกาลมีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อสื่อสารที่ผู้รับข้อมูลข่าวสารมีความสงสัยว่าบุคคลใดที่ควรเชื่อ ซึ่งได้บันทึกไว้ในพระไตรปิฎกเล่มที่ 20 อังคุตตรนิกาย ติกนิบาต ชื่อพระสูตรว่า เกสปุตตสูตรหรือเกสปุตตยสูตร แต่นิยมเรียกว่ากาลามสูตร (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 2539 : 20/66/255- 263) มีเนื้อหาเกี่ยวกับการแสดงธรรมของพระพุทธเจ้าที่ทรงแสดงแก่ชาวกาลามะ เมืองเกสปุตตนิคม แคว้นโกศล ที่ได้สอบถามพระองค์ว่ามีความนับถือ สมณพราหมณ์หลายคนหลายพวกได้ผ่านมายังเมืองเกสปุตตนิคมและต่างก็ได้พูดยกย่องความรู้ของตน แต่กระทบกระเทียบ ดูหมิ่นในส่วนคำพูดของผู้อื่น ชาวกาลามะจึงมีความสงสัยว่าใคร

พูดจริง ใครพูดเท็จ ควรเชื่อผู้ใด พระพุทธเจ้าได้ใช้หลักกาลามสูตรที่มีหลักก่งขานียฐาน 10 คือให้พิจารณา ก่อนที่จะเชื่อใน 10 ประการ จนชาวกาลามะเข้าใจแล้วได้ปวารณาขอมอบตัวเป็นอุบาสกในพุทธศาสนา นับว่า เป็นหลักธรรมที่มีความสำคัญซึ่งผู้นับถือศาสนาพุทธควรจะได้ศึกษาพิจารณาพระสูตรนี้เกี่ยวกับการใช้พิจารณา เรื่องความเชื่อ แต่เหมือนว่าคำสอนหรือพระสูตรนี้กลับไม่ค่อยได้รับความสนใจศึกษาเท่าใดนัก ดังพระพุทธ ทาสภิกขุ ได้เขียนถึงกาลามสูตรที่ถูกเก็บเงียบในพระไตรปิฎกซึ่งชาวพุทธไม่ค่อยเห็นความสำคัญที่จะนำออกมา เผยแพร่ไว้ในหนังสือเรื่องอัสติสังวัจนายคฺมานุสฺสรณ ข้อความมีว่า:-“เรื่องการขุดเพชรในพระไตรปิฎก นั้น มีความสำคัญสำหรับพุทธศาสนา ส่วนที่ยังเป็นหมันอยู่โดยเฉพาะกาลามสูตร หรือส่วนที่ยังไม่กะเทาะเปลือก ; และเป็นวิธีการที่เตรียมเสนอพระพุทธศาสนาในลักษณะที่มนุษย์แห่งยุคอวกาศ หรือยุคปรมาณูจะยอมรับไหว” (พระคัมภีร์ญาณ อภิปัญญา, 2551 : 1)

ในปัจจุบันวิทยาศาสตร์มีส่วนให้สังคมมนุษย์มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นอย่างมาก เพราะ ความรู้หรือทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์นั้นต้องผ่านการพิสูจน์ ตรวจสอบ ทดสอบ จนพบความจริงในเรื่องนั้นๆ แล้วจึงจะยอมรับและเชื่อถือได้ พระพุทธศาสนาและวิทยาศาสตร์ต่างต้องการพิสูจน์ความจริงโดยมีเหตุผล โดยการสังเกต ทดลอง โดยไม่ให้เชื่ออะไรลงมาย พระพุทธศาสนามีแนวเป็นวิทยาศาสตร์ทางจิตใจ ส่วน วิทยาศาสตร์มีแนวทางวัตถุ (สุชีพ ปุญญานุภาพ, 2541 : 323) แม้แต่อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ นักฟิสิกส์ผู้มีชื่อเสียง โด่งดังที่สุดในศตวรรษที่ 20 ยังเคยกล่าวไว้ว่า หากจะมีศาสนาใดที่พร้อมจะรับมือกับความก้าวหน้าทาง วิทยาศาสตร์สมัยใหม่ได้ ศาสนานั้นควรเป็นศาสนาพุทธ (คงศักดิ์ ต้นไผจิตร, 2552 : คำนำ)

การติดต่อสื่อสารเองก็มีการพัฒนามาตามลำดับ จนสามารถส่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว และ สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อมูลได้อย่างง่าย ๆ การติดต่อสื่อสารกันทางเทคโนโลยีในยุคดิจิทัลนี้ มีการ สื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ต โดยใช้เครื่องมือสื่อสาร เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ เรียกว่า การสื่อสาร ออนไลน์ เช่น Facebook Line Twitter เป็นต้น ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารกันได้แบบตัวต่อตัว หรือกระจาย ข้อมูลไปสู่กลุ่ม เป้าหมายได้เหมือนไร้พรมแดนขวางกั้น อีกทั้งมีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้นอีกด้วย ซึ่งหากเป็น ข้อมูลที่ดีและมีประโยชน์ ก็จะมีค่าและทำให้เกิดการพัฒนา แต่หากเป็นข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง หรือเป็นข้อมูลที่ไม่ เกิดประโยชน์ อาจทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท สงคราม การทำลายล้างต่าง ๆ ได้

ความสำคัญของกาลามสูตร

กาลามสูตร เป็นพระสูตร หรือคำสั่งสอนที่สำคัญสูตรหนึ่งในพระพุทธศาสนาที่ได้รับความสนใจ จากสังคม นักวิชาการและนักวิทยาศาสตร์ในยุคปัจจุบัน โดยในพระไตรปิฎก เล่มที่ 20 พระสุตตันตปิฎก อัง กุตตรนิกาย ติกนิบาต ชื่อเกสปุตตสูตร เป็นพระสูตรที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมแก่คนชาวกาลามะ ใน เกสปุตตนิคม ในแคว้นโกศล การแสดงธรรมในครั้งนี้เป็นการแสดงให้เห็นพิจารณาถึงความเชื่อ การที่จะเชื่อในเรื่อง ใดเรื่องหนึ่งจำต้องพิจารณาถึงหลักการและเหตุผล ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริง หรือไม่ก็

เพื่อที่จะไม่ให้เชื่อตามคติของตน ถ้าคนเราเชื่อตามคติของตนแล้ว ก็อาจจะทำให้เกิดความผิดพลาดได้ การกลั่นกรองในความเชื่อจึงเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่พระพุทธเจ้าทรงให้ความสำคัญ พระองค์จึงได้ทรงตรัส พระสูตรว่าด้วยความเชื่อ พระสูตรนี้จึงมีชื่อตามนิคมนีว่า “เกสปุตตสูตร” ขนขวานิคมนี้นี้เป็นคนมีเชื้อสาย หรือมีสกุลเดียวกันคือสกุลกาลามะ หรือชาวกาลามะ ดังนั้นคนทั่วไปจึงมักจะนิยมเรียกพระสูตรเกสปุตตสูตรนี้ว่า “กาลามสูตร” ด้วย เพราะรู้สึกว่าจะเรียกได้ง่ายกว่า บางครั้งก็เรียกว่า เกสปุตตสูตร

เนื้อหาสำคัญของกาลามสูตร หรือเกสปุตตสูตร (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539 : 20 / 66/ 263) กล่าวว่า “สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเสด็จจาริกไปในโกศลชนบท พร้อมด้วยภิกษุสงฆ์หมู่ใหญ่ เสด็จถึงนิคมของพวกกาลามะชื่อว่า เกสปุตตะ พวกชนกาลามโคตร ชาวเกสปุตตนิคมได้สดับข่าวมาว่า พระสมณโคตมศากยบุตร ทรงผนวชจากศากยสกุลแล้ว เสด็จมาถึงเกสปุตตนิคมโดยลำดับ ก็กิตติศัพท์อันงามของพระสมณโคตมพระองค์นั้นแลขจรไปแล้วอย่างนี้ว่า แม้เพราะเหตุนี้ ๆ พระผู้มีพระภาคพระองค์นั้นเป็นพระอรหันต์ ทรงเบิกบานแล้ว ทรงจำแนกธรรม พระองค์ทรงทำโลกนี้ พร้อมทั้งเทวโลก มารโลก พรหมโลก ให้แจ้งชัดด้วยพระปัญญาอันยิ่งของพระองค์เองแล้ว ทรงสอนหมู่มสัตว์พร้อมทั้งสมณพราหมณ์เทวดาและมนุษย์ให้รู้ตาม พระองค์ทรงแสดงธรรมไพเราะในเบื้องต้น ไพเราะในท่ามกลาง ไพเราะในที่สุด ทรงประกาศพรหมจรรย์พร้อมทั้งอรรถ พร้อมทั้งพยัญชนะ บริสุทธิ์บริบูรณ์สิ้นเชิง ก็การได้เห็นพระอรหันต์ทั้งหลายเห็นปานนั้น ย่อมเป็นความดีแล ครั้งนั้น ชนกาลามโคตรชาวเกสปุตตนิคมได้เข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคจนถึงที่ประทับ บางพวกถวายบังคมพระผู้มีพระภาคแล้วนั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง บางพวกได้ปราศรัยกับพระผู้มีพระภาค ครั้นผ่านการปราศรัยพอให้ระลึกถึงกันไปแล้วนั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง บางพวกประณมมือไปทางพระผู้มีพระภาคแล้ว นั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง บางพวกประกาศชื่อและโคตรแล้วนั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง บางพวกนั่งเฉย ๆ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง เมื่อต่างก็นั่งลงเรียบร้อยแล้ว จึงได้กราบทูลพระผู้มีพระภาคว่าพระเจ้าข้า มีสมณพราหมณ์พวกหนึ่งมายังเกสปุตตนิคม สมณพราหมณ์พวกนั้น พูดประกาศแต่เฉพาะวาทะของตัวเองเท่านั้น ส่วนวาทะของผู้อื่นช่วยกันกระทบกระเทียบ ดุหมิ่น พุดกด ทำให้ไม่น่าเชื่อพระเจ้าข้า มีสมณพราหมณ์อีกพวกหนึ่งมายังเกสปุตตนิคมถึงพราหมณ์พวกนั้น ก็พูดประกาศแต่เฉพาะวาทะของตนเท่านั้น ส่วนวาทะของผู้อื่นช่วยกันกระทบกระเทียบ ดุหมิ่น พุดกด ทำให้ไม่น่าเชื่อ พระเจ้าข้า พวกข้าพระองค์ยังมีความเคลือบแคลงสงสัยในสมณพราหมณ์เหล่านั้นอยู่ที่เดียวว่า ท่านสมณพราหมณ์เหล่านั้น ใครพูดจริง ใครพูดเท็จ

พระพุทธเจ้าได้ตรัสกับกาลามะว่า ก็สมควรแล้วที่ท่านทั้งหลายจะสงสัย สมควรที่จะลังเลใจและท่านทั้งหลายเกิดความสงสัยลังเลใจในฐานะที่ควรแล้ว มาเถิดท่านทั้งหลาย ท่านทั้งหลายอย่าได้ปลงใจเชื่อด้วยการฟังตามกันมา อย่าได้ปลงใจเชื่อด้วยการถือสืบ ๆ กันมา อย่าได้ปลงใจเชื่อด้วยการเล่าลือ อย่าได้ปลงใจเชื่อด้วยการอ้างตำราหรือคัมภีร์ อย่าได้ปลงใจเชื่อเพราะตรรกะ (การคิดเอาเอง) อย่าได้ปลงใจเชื่อเพราะการอนุমান อย่าได้ปลงใจเชื่อด้วยการคิดตรองตามแนวเหตุผล อย่าได้ปลงใจเชื่อเพราะเข้าได้กับทฤษฎีที่พินิจไว้แล้ว อย่าได้ปลงใจเชื่อปลงใจเชื่อเพราะมองเห็นรูปลักษณะน่าจะเป็นไปได้ อย่าได้ปลงใจเชื่อเพราะนับถือว่าสมณะนี้เป็นครูของเรา

เมื่อใด ท่านทั้งหลายพึงรู้ด้วยตนเองว่า ธรรมเหล่านี้เป็นอกุศล ธรรมเหล่านี้มีโทษ ธรรมเหล่านี้ผู้รู้ดีเตียน ธรรมเหล่านี้ที่บุคคลถือปฏิบัติบริบูรณ์แล้วย่อมเป็นไปเพื่อไม่เกื้อกูล เพื่อทุกข์ เมื่อนั้น ท่านทั้งหลายควรละธรรมเหล่านั้นเสีย (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539 : 20 / 66/ 263)

พระพุทธเจ้าได้ตรัสถามกาลามะต่อว่า ท่านทั้งหลายจะสำคัญความข้อนั้นอย่างไร คือ โลกะ (ความอยากได้) เมื่อเกิดขึ้นในกายในบุคคล ย่อมเกิดขึ้นเพื่อเกื้อกูลหรือไม่เกื้อกูล กาลามะทูลตอบรับว่าไม่เกื้อกูล พระพุทธเจ้าตรัสถามต่อไปว่าบุคคลผู้โลภ ถูกความโลภครอบงำ มีจิตอันความโลภกลุ้มรุม ฆ่าสัตว์บ้าง ลักทรัพย์บ้าง ล่วงเกินภรรยาผู้อื่นบ้าง พุดเท็จบ้าง ชักชวนผู้อื่นเพื่อสิ่งไม่เกื้อกูล เพื่อทุกข์บ้างหรือไม่ กาลามะทูลตอบว่า เป็นอย่างนั้น

พระพุทธเจ้าตรัสถามต่อว่า ท่านทั้งหลายจะสำคัญความข้อนั้นอย่างไร คือ โทสะ (ความคิดประทุษร้าย) เมื่อเกิดขึ้นในกายในบุคคล ย่อมเกิดขึ้นเพื่อเกื้อกูลหรือไม่เกื้อกูล กาลามะทูลตอบว่าไม่เกื้อกูล พระพุทธเจ้าตรัสถามต่อไปว่าบุคคลผู้มีโทสะนี้ ถูกโทสะครอบงำ มีจิตถูกโทสะกลุ้มรุม ฆ่าสัตว์บ้าง ลักทรัพย์บ้าง ล่วงเกินภรรยาผู้อื่นบ้าง พุดเท็จบ้าง ชักชวนผู้อื่นเพื่อสิ่งไม่เกื้อกูล เพื่อทุกข์บ้างหรือไม่ กาลามะทูลตอบว่า เป็นอย่างนั้นจริง

พระพุทธเจ้าตรัสถามต่อว่า ท่านทั้งหลายจะสำคัญความข้อนั้นอย่างไร คือ โมหะ (ความหลง) เมื่อเกิดขึ้นในกายในบุคคล ย่อมเกิดขึ้นเพื่อเกื้อกูลหรือไม่เกื้อกูล กาลามะทูลตอบว่าไม่เกื้อกูล พระพุทธเจ้าตรัสถามต่อไปว่าบุคคลผู้มีโมหะนี้ ถูกโมหะครอบงำ มีจิตถูกโมหะกลุ้มรุม ฆ่าสัตว์บ้าง ลักทรัพย์บ้าง ล่วงเกินภรรยาผู้อื่นบ้าง พุดเท็จบ้าง ชักชวนผู้อื่นเพื่อสิ่งไม่เกื้อกูลเพื่อทุกข์บ้างหรือไม่ กาลามะทูลตอบว่าเป็นอย่างนั้น

พระพุทธเจ้าจึงตรัสสอนว่า เพราะเหตุนี้เราได้กล่าวไว้ว่า มาเถิด กาลามะทั้งหลาย อย่าได้ปลงใจเชื่อด้วยการฟังตามกันมา อย่าได้ปลงใจเชื่อด้วยการถือสืบๆ กันมา อย่าได้ปลงใจเชื่อด้วยการเล่าลือ อย่าได้ปลงใจเชื่อด้วยการอ้างตำราหรือคัมภีร์ อย่าได้ปลงใจเชื่อเพราะตรรกะ (การคิดเอาเอง) อย่าได้ปลงใจเชื่อเพราะการอนุমান อย่าได้ปลงใจเชื่อด้วยการคิดตรงตามแนวเหตุผล อย่าได้ปลงใจเชื่อเพราะเข้าได้กับทฤษฎีที่พินิจไว้แล้ว อย่าได้ปลงใจเชื่อปลงใจเชื่อเพราะมองเห็นรูปลักษณะน่าจะเป็นไปได้ อย่าได้ปลงใจเชื่อเพราะนับถือว่าสมณะนี้เป็นครูของเรา กาลามะทั้งหลาย เมื่อใด พึงรู้ด้วยตนเองเท่านั้นว่า ธรรมเหล่านี้เป็นอกุศล ธรรมเหล่านี้มีโทษ ธรรมเหล่านี้ผู้รู้ดีเตียน ธรรมเหล่านี้ที่บุคคลถือปฏิบัติบริบูรณ์แล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อไม่เกื้อกูล เพื่อทุกข์เมื่อนั้น ท่านทั้งหลายควรละธรรมเหล่านั้นเสีย เพราะอาศัยคำที่เราได้กล่าวไว้แล้วนั้น มาเถิดกาลามะทั้งหลาย อย่าได้ปลงใจเชื่อด้วยการฟังตามกันมา อย่าได้ปลงใจเชื่อด้วยการถือสืบๆ กันมา อย่าได้ปลงใจเชื่อด้วยการเล่าลือ อย่าได้ปลงใจเชื่อด้วยการอ้างตำราหรือคัมภีร์ อย่าได้ปลงใจเชื่อเพราะตรรกะ (การคิดเอาเอง) อย่าได้ปลงใจเชื่อเพราะการอนุমান อย่าได้ปลงใจเชื่อด้วยการคิดตรงตามแนวเหตุผล อย่าได้ปลงใจเชื่อเพราะเข้าได้กับทฤษฎีที่พินิจไว้แล้ว อย่าได้ปลงใจเชื่อปลงใจเชื่อเพราะมองเห็นรูปลักษณะน่าจะเป็นไปได้ อย่าได้ปลงใจเชื่อเพราะนับถือว่าสมณะนี้เป็นครูของเรา กาลามะทั้งหลาย เมื่อใด พึงรู้ด้วยตนเองเท่านั้นว่า ธรรมเหล่านี้เป็นอกุศล ธรรมเหล่านี้ไม่มีโทษ

ธรรมเหล่านี้ผู้รู้สรรเสริญ ธรรมเหล่านี้ที่บุคคลถือปฏิบัติบริบูรณ์แล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อเกื้อกูล เพื่อสุข เมื่อนั้น ท่านทั้งหลายควรเข้าถึง (ธรรมเหล่านั้น) อยู่

กาลามะจึงทูลว่า ข้าแต่พระผู้มีพระภาค ข้อนี้เป็นอย่างนั้น ข้าแต่พระสุคต ข้อนี้เป็นอย่างนั้น ข้าแต่พระโคตมผู้เจริญ พระอริยสาวกนั้น มีจิตไม่มีเวรอย่างนี้ มีจิตไม่มีความเบียดเบียนอย่างนี้ มีจิตไม่เศร้าหมองอย่างนี้ มีจิตผ่องแผ้วอย่างนี้ท่านย่อมได้ความอุ่มใจ 4 ประการในปัจจุบัน ข้าแต่พระองค์ผู้เจริญ ภาชิตของพระองค์ แจ่มแจ้งนัก ฯลฯ ขอพระองค์โปรดทรงจำพวกข้าพระองค์ว่า เป็นอุบาสกผู้ถึงสรณะตลอดชีวิต จำเดิมแต่วันนี้เป็นต้นไป ฯ (มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539 : 20 / 66/ 263)

สรุปเนื้อหาในพระสูตรกล่าวว่าเมื่อครั้งที่ พระพุทธเจ้าเสด็จจาริกไปในแคว้นโกศล พร้อมด้วยพระภิกษุสงฆ์หมู่ใหญ่ ถึงตำบลของชาวกาลามะ ชื่อว่า เกสปุตตนิคม ชาวกาลามะก็ได้ทราบข่าวว่า พระพุทธเจ้าผู้มีกิตติศัพท์อันงามว่าพระองค์เป็นพระอรหันต์ตรัสรู้เองโดยชอบ สามารถจำแนกธรรม และสั่งสอนคนได้รู้แจ้งได้ กำลังเสด็จมาสู่ตำบลของตน แต่ละคนต่างก็ปิติปราโมทย์เตรียมที่จะเข้าเฝ้าองค์พระบรมศาสดา พอพระพุทธเจ้าเสด็จมาถึงที่ประทับ พวกกาลามะก็พากันเข้าเฝ้าพระพุทธองค์ แต่ละพวกก็แสดงความเคารพไปตามความศรัทธา เลื่อมใสที่แตกต่างกัน เช่น บางคนก็ถวายอภิวาทด้วยการกราบบาง พวกก็เพียงแต่ยกมือไหว้อย่างเดียว บางพวกก็นั่งนิ่ง ๆ เป็นต้น เพราะชาวกาลามะยังไม่ได้นับถือศาสนาพุทธ หลังจากนั้นกาลามะก็ได้กราบทูลต่อพระพุทธองค์ว่าก่อนหน้าที่พระพุทธเจ้าจะเสด็จมานั้น มีสมณพราหมณ์หลายพวกได้มายังนิคมแห่งนี้ แต่ละพวกมีคำสอนที่แตกต่างกันไป และกล่าวสอนในลักษณะยกย่องคำสอนของตน แต่กล่าวข่มกระหน่ำดูหมิ่นคำสอนของพราหมณ์พวกอื่น ทำให้คำสอนพราหมณ์พวกอื่นไม่น่าเชื่อ ทำให้มีพวกตนคือชาวกาลามะมีความสงสัยลังเลใจในสมณพราหมณ์เหล่านั้น ไม่รู้ว่าจะเชื่อคำสอนของพวกไหนดี จะพิจารณาอย่างไร พระพุทธเจ้าจึงตรัสตอบไปว่ากาลามชนทั้งหลายก็สมควรแล้วที่ต้องสงสัยลังเลใจเพราะอยู่ในฐานะที่ควรสงสัยคือได้รับทราบเรื่องต่าง ๆ แล้วต้องพิจารณาตัดสินใจว่าจะเชื่อใคร แล้วพระองค์ก็ตรัสว่าอย่าความเชื่อด้วย 10 ประการ นั้น ต่อเมื่อได้พิจารณาด้วยปัญญารู้ด้วยตัวเองว่าธรรมหมายถึงบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ หรือคำสอนต่าง ๆ นั้นเป็นกุศล หรืออกุศล เป็นโทษหรือไม่เป็นโทษ ผู้รู้สรรเสริญหรือติเตียน เมื่อรับสมาทานคือรับมาถือปฏิบัติบริบูรณ์แล้ว เป็นไปเพื่อประโยชน์เกื้อกูลหรือไม่เกื้อกูล เพื่อความสุขหรือความทุกข์ ถ้าธรรมนั้นมีเป็นเรื่องดี มีกุศล ไม่เป็นโทษแก่ตนเองหรือผู้อื่น ธรรมนั้นผู้รู้สรรเสริญ ธรรมนั้นเมื่อถือปฏิบัติบริบูรณ์แล้วเพื่อสิ่งที่เป็นประโยชน์เกื้อกูล เพื่อความสุข จึงควรเข้าหาธรรมเหล่านั้น แต่ถ้าธรรมไม่ดี เป็นอกุศล เป็นโทษไม่เป็นประโยชน์แก่ตนและผู้อื่น ผู้รู้ติเตียน ธรรมนั้นเมื่อสมาทานให้บริบูรณ์แล้วเพื่อสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์เกื้อกูล เป็นทุกข์ ก็ควรละเสีย

แนวคิดเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์

สื่อสังคมออนไลน์ หมายถึง สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) เป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีที่เรียกว่า เว็บ 2.0 (Web 2.0) คือ เครื่องมือต่าง ๆ ที่ทำงานบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่อนุญาตให้แต่ละบุคคลเข้าถึง แลกเปลี่ยน สร้างเนื้อหาและสื่อสารกับบุคคลอื่น ๆ และการเข้าร่วมเครือข่ายออนไลน์ต่างๆ ซึ่งปัจจุบันบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมีการนำมาใช้ในการสื่อสารระหว่างบุคคล เพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ หรือการสื่อสารของหน่วยงานราชการ ตลอดจนองค์กรต่าง ๆ

การสื่อสารของสื่อสังคมออนไลน์มีลักษณะเป็นการสื่อสารแบบสองทาง ซึ่งมีคุณลักษณะที่สำคัญ กล่าวคือ 1) มีรูปแบบการทำงานในลักษณะออนไลน์ 2) สามารถที่จะใช้สร้างและเพิ่มเติมเนื้อหาได้ สื่อสังคมออนไลน์สามารถที่จะใช้งานได้ผ่านเครื่องมือ อุปกรณ์การสื่อสารต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต หรืออุปกรณ์อื่น ๆ ที่มีการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต หรือ เครือข่าย โทรศัพท์เคลื่อนที่ ดังนั้น สื่อสังคมออนไลน์จึงเป็นช่องทางการสื่อสารอีกช่องทางหนึ่งที่หน่วยงานราชการจะนำมาใช้ในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ ได้ เช่น หน่วยงานของรัฐสามารถนำมาใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับรัฐสภา การเสนอกฎหมาย การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกระบวนการนิติบัญญัติ เป็นต้น สื่อสังคมออนไลน์ช่วยให้ผู้ใช้สื่อสารถึงกันได้ทันทีและสามารถสื่อสารถึงกันแบบการสื่อสารสองทางได้ทำให้มีการปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น

1. ข้อดีของสื่อสังคมออนไลน์

สามารถใช้สร้างเป็นพื้นที่ในการสนทนา/ สื่อสารแก่สาธารณะได้ หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ สามารถเข้าไปใกล้ชิดกับสาธารณชนมากขึ้น สามารถสร้างความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจ สนับสนุนความโปร่งใสและธรรมาภิบาล สร้างโอกาสให้บุคคล หรือกลุ่มที่ 3 ในการ เข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนเผยแพร่ การส่งต่อข้อมูลในลักษณะทำซ้ำตัวเองเป็นทอด ๆ (Viral distribution) ทำให้มีการกระจายข้อมูลอย่างรวดเร็ว ลดต้นทุนการดำเนินการ ช่วยให้เข้าใจความคิดเห็นของประชาชนได้มากขึ้น สามารถติดตามความเคลื่อนไหวได้ตลอดเวลา ลดเวลาที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารลง สามารถที่จะนำมาเป็นส่วนหนึ่งของกลยุทธ์ในการสื่อสารและเป็นสื่อกลางในการขยายการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและเผยแพร่

2. ข้อเสียของสื่อสังคมออนไลน์

การใช้มารยาทและรูปแบบการใช้งานแตกต่างจากสื่อรูปแบบอื่น มีความเสี่ยงของความไม่แท้จริง การหลอกลวง ความไม่ซื่อสัตย์และความไม่โปร่งใสในการใช้งาน มีศักยภาพในการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและอยู่เหนือการควบคุมของเจ้าของ การหาเครือข่ายใหม่ การสร้างเรื่องใหม่ ๆ เป็นเรื่องยากที่จะคาดเดาได้ว่าจะมีจำนวนผู้ใช้เท่าใดและไม่มีการรับรองผลว่าการสื่อสารจะเกิดขึ้นและส่งสารไปยังผู้รับสื่อ สื่อสังคมออนไลน์ไม่ใช่ทางลัดที่มีประสิทธิภาพเพียงอย่างเดียวแต่ยังต้องนำสื่อหลักและหลักการสื่อสารที่ดีมาใช้ควบคู่กันไป

3. ปัญหาการใช้สื่อสังคมออนไลน์

สื่อสังคมออนไลน์อาจไม่เป็นกลาง สามารถที่จะก่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้างทั้งด้านความคิด อารมณ์ความรู้สึกของสมาชิก หรือผู้รับสื่อสังคมออนไลน์ผลกระทบที่เกิดขึ้นอาจมีทั้งข้อดีและข้อเสีย และไม่สามารถควบคุมได้กรณีที่เผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์ผู้สร้างข้อมูลสามารถเปลี่ยนแปลง แก้ไข และสามารถกำหนดเงื่อนไข ความรับผิดชอบ การควบคุมเนื้อหาสาระได้ขณะที่การเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อสังคมออนไลน์ผู้เผยแพร่ไม่สามารถเป็นผู้กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบได้เอง แต่ผู้ให้บริการสื่อสังคมออนไลน์จะเป็นผู้กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบ ผู้ใช้ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงข้อมูลได้ซึ่งมีทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ สื่อสังคมออนไลน์มีความเป็นทางการและควบคุมการทำงานได้น้อย ขาดความยืดหยุ่น แต่เปิดกว้าง ทำให้ขาดความน่าเชื่อถือ ขาดการเคารพกฎเกณฑ์ของสังคม การสื่อสารและการแลกเปลี่ยนข้อมูล มีการเคลื่อนไหวรวดเร็วกว่าสื่อในรูปแบบเดิม ทำให้สามารถสร้างกระแสต่อสังคมในด้านต่าง ๆ ทั้งกระแสที่ดีและไม่ดีการละเมิดลิขสิทธิ์และสิทธิส่วนบุคคล อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ รวมทั้งอาจเป็นภัยคุกคาม ทางความมั่นคง แต่เป็นความท้าทายของหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานที่เป็นทางการ เช่น รัฐบาล รัฐบาล ที่จะนำมาประยุกต์ใช้ เป็นต้น (พิรงรอง รามสูต วัฒนันท์, ออนไลน์ : 20 มิถุนายน 2566)

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของหน่วยงานราชการอาจมีข้อจำกัด เพราะหน่วยงานราชการจะต้องกำหนดว่าหน่วยงานราชการจะต้องกำหนดบทบาทของตนว่าหน่วยงานของตนอยู่ในตำแหน่งใดของสังคมออนไลน์ โดยหากกำหนดระดับความเป็นทางการในการสื่อสารสื่อสังคมออนไลน์ไว้สูง โอกาสที่จะมีการเข้าถึงของผู้ใช้น้อยลงด้วย แต่หากกำหนดระดับความเป็นทางการในการสื่อสารสื่อสังคมออนไลน์ไว้ในระดับที่ต่ำ ความน่าเชื่อถือของหน่วยงานก็จะลดลงตามไปด้วย ในการนำสื่อสังคมออนไลน์ไปใช้ในหน่วยงานรัฐ จะต้องรักษาระดับระหว่างการใช้ประโยชน์การให้ข้อมูล และความเป็นกลางทางการเมือง ในกรณีที่ข้อมูลในสื่อสังคมออนไลน์กลายเป็นประเด็นร้อน บางครั้งจะต้องอธิบาย หรือแก้ไขความถูกต้อง เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้ง

4. พัฒนาการของสื่อสังคมออนไลน์

นับแต่มีการพัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์ความเร็วสูงขึ้นในช่วงปลายทศวรรษ 1990 ทำให้เกิดเว็บไซต์ที่อนุญาตให้ผู้สร้างและนำเสนอเนื้อหาได้ด้วยตนเองบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากขึ้น เช่น ในปี ค.ศ. 1997 Six Degrees.com เป็นเว็บไซต์แรกที่เป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่มีให้บริการ และนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2002 เป็นต้นมา ได้มีการสร้างและขยายจำนวนสื่อสังคมออนไลน์เพิ่มมากขึ้น โดยมีทั้งสื่อสังคมออนไลน์ที่เปิดกว้างแก่ทุกกลุ่มเป้าหมายและเฉพาะกลุ่มผู้สนใจเฉพาะด้าน เช่น Friendster และ Hubculture สื่อสังคมออนไลน์มีการขยายตัวการใช้งานหลากหลายมากขึ้น บางสื่อมีจำนวนผู้ใช้เป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้น เช่น Facebook ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2556 พบว่า มีจำนวนผู้ใช้ทั่วโลก 1.19 พันล้านคน Twitter มีจำนวนผู้ใช้งานมากกว่า 230 ล้านคน เป็นต้น โดยมีปัจจัยที่มีผลส่งเสริมให้มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพิ่มขึ้น คือ

1. ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยีทั้งการเพิ่มขีดความสามารถของเครือข่าย การปรับปรุง พัฒนา โปรแกรม รวมทั้งการพัฒนาขีดความสามารถของคอมพิวเตอร์และมือถือให้มีประสิทธิภาพและการใช้งานได้หลากหลายขึ้น
2. ปัจจัยทางสังคม ที่เกิดจากกลุ่มวัยรุ่นที่มีการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้น
3. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่การซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์เพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ส่งผลให้อุปกรณ์ต่างๆมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในขณะที่ราคาถูกลง รวมทั้งการให้ความสนใจต่อการนำสื่อสังคมออนไลน์ไปใช้ในเชิงธุรกิจมากขึ้น (แสงเดือน ผ่องพูน, 2556 : 1-18)

กาลามสูตรกับสื่อสังคมออนไลน์

กาลามสูตรเป็นหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าในสมัยพุทธกาล ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งเป็นการสื่อสารของมนุษย์ในยุคปัจจุบัน ดังนี้

1. กาลามสูตร เป็นเรื่องเกี่ยวกับการสื่อสารในสมัยพุทธกาล ที่บันทึกไว้ในพระไตรปิฎกของพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาท เป็นการสื่อสารระหว่างบุคคล คือ เป็นการพูดจาสอบถามและตอบคำถาม ระหว่างพระพุทธเจ้าและชาวกาลามะโดยตรง ไม่มีเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย มีหัวข้อที่พิจารณาข้อมูลการสื่อสาร 10 ประการ

สื่อสังคมออนไลน์ เป็นการสื่อสารในยุคที่มีการสื่อสารแบบไร้พรมแดน มีเครื่องมือการสื่อสารที่ทันสมัยในปัจจุบัน บางครั้งการสื่อสารโดยไม่ได้อยู่ต่อหน้ากัน

2. กาลามสูตร เป็นการสื่อสารของชาวกาลามะโดยมีจุดประสงค์เพื่อสอบถามความสงสัยเกี่ยวกับเรื่องลัทธิทางศาสนา ซึ่งมีเจ้าลัทธิหรือพราหมณ์ที่พยายามเผยแพร่ ชักจูงให้ชาวกาลามะเชื่อในลัทธิคำสอนของตน

สื่อสังคมออนไลน์ เป็นการสื่อสารเผยแพร่ความคิดเห็น ความรู้ ข้อมูลที่เป็นเรื่องทั่วไป ทั้งที่มีการสร้างข้อมูลการสื่อสาร รวบรวม บันทึกไว้แล้ว และความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลการสื่อสารเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นใหม่อีกด้วย

3. กาลามสูตรเป็นการสื่อสารของกลุ่มคนจำนวนหนึ่งกับพระพุทธเจ้า เป็นลักษณะถามตอบ โดยอ้างปัญหาความสงสัยเพียงเรื่องเดียว ซึ่งพระพุทธเจ้าตอบนั้นความรู้เกิดด้วยปัญญาของพระองค์เอง ไม่ได้อ้างข้อมูลจากที่ใด มีเนื้อหว่าสิ่งที่ไม่ควรพอใจเชื่อมีการเปลี่ยนแปลงประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดมาและเพราะบุคคลต่าง ๆ มี 10 ประการ ฯ

สื่อสังคมออนไลน์ เป็นการสื่อสารไม่จำกัดจำนวน สถานที่ หากมีเรื่องสงสัย สามารถแสดงความคิดเห็นได้อิสระ หรือใช้ข้อมูลมาอ้างอิง ข้อมูลอาจไม่ถูกต้องทุกอย่าง ข้อมูลความรู้นั้นได้มาจากบุคคลต่าง ๆ คนเดียว หรือหลายคนก็ได้ หรือแม้แต่ข้อมูลที่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า

4. กาลามสูตร เป็นหลักให้พิจารณาข้อมูลการสื่อสารในยุคต่าง ๆ ก็ตาม บุคคลต่าง ๆ ก็ตาม ไม่ควรเชื่อบนที่ ควรต้องตรวจสอบเสียก่อน ซึ่งควรนำมาใช้ในการพิจารณาสื่อสังคมออนไลน์ในยุคปัจจุบันว่าเรื่องใดหรือบุคคลที่พูดเรื่องใดที่ควรเชื่อ

สื่อสังคมออนไลน์มีข้อมูล ความรู้ที่หลากหลาย หากได้ใช้ข้อมูลเพียงพอมานำประกอบกับหลักกาลามสูตรจะสามารถพิจารณาความน่าเชื่อถือเรื่องต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

5. กาลามสูตร เป็นการถามของชาวกาลามะที่มีความสนใจในเรื่องความเชื่อถือพราหมณ์ผู้สอนลัทธิศาสนาต่าง ๆ และเรื่องกล่าวอ้างคำสอนทางลัทธิศาสนา ไม่ใช่เรื่องอื่นทั่วไป

สื่อสังคมออนไลน์ ประกอบด้วยข้อมูลมากมายที่อาจจะทำให้มีความเห็นตรงกัน หรืออาจมีความขัดแย้งกัน หรือสงสัยในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งสามารถสื่อสารกันได้ทุกเพศ ทุกวัย และสื่อสารกันได้ทุกเรื่อง มีผู้ให้ความคิดเห็นหรือตอบคำถามได้มากมาย โดยสามารถอ้างอิงจากการสื่อความรู้ทั่วโลกจากทุกชาติ ทุกศาสนา

6. กาลามสูตร เป็นการเตือนว่า 10 ประการนั้นต้องพิจารณาก่อนถ้าพิจารณาด้วยปัญญาด้วยตัวเองว่าผู้ส่งข่าวสาร ข้อมูลข่าวสาร วิธีการสื่อสาร ที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับลัทธิความเชื่อทางศาสนาที่นักบวช หรือพราหมณ์มาชักชวนให้กาลามะเชื่อนั้นเป็นโทษต่อตัวเองและไม่เกิดประโยชน์แก่กุลกับผู้อื่น

การสื่อสังคมออนไลน์ก็เช่นกัน ถ้าผู้ส่งข้อมูล ข่าวสารที่ไม่เป็นความจริง หรือข้อมูลที่เป็นความจริงแต่การเผยแพร่ข้อมูลอาจมีผลกระทบต่อตัวเอง ผู้อื่นและสังคมในหลายแง่มุม โดยเฉพาะอาจเป็นโทษต่อตัวเอง เพราะไปละเมิดสิทธิของผู้อื่นตามกฎหมายได้ เช่น กฎหมายในประเทศไทย ในคดีอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 328 “ผู้ใดกระทำความผิดหมิ่นประมาทผู้อื่นโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ..หรือตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ แผ่นเสียง หรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพ หรือบันทึกอักษร กระทำโดยการกระจายเสียง หรือกระจายภาพ หรือกระทำโดยปาฐะประกาศด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำความผิดระวางโทษฯ” มาตรา 384 “ผู้ใดเกลียดชังหรือกล่าวความเท็จให้เลื่องลือจนเป็นเหตุให้ประชาชนตื่นตกใจ ต้องระวางโทษฯ” เป็นต้น ขึ้น (คณะวิชาการ, 2562 : 119)

ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ.2560 เช่นในมาตรา 14 “ผู้ใดกระทำความผิดดังต่อไปนี้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ (1) โดยทุจริต หรือโดยหลอกลวง นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่บิดเบือน หรือปลอมไม่ว่าทั้งหมด หรือบางส่วน หรือข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ประชาชน อันมิใช่การกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา (2) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์อันเป็นเท็จ โดยประการที่น่าจะเกิดความเสียหายต่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือโครงสร้างพื้นฐานอันเป็นประโยชน์สาธารณะของประเทศหรือก่อให้เกิดความตระหนกแก่ประชาชน (3) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ อันเป็นความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือความผิด

เกี่ยวกับการก่อการร้ายตามประมวลกฎหมายอาญา (4) นำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ใด ๆ ที่มีลักษณะอันลามกและข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น ประชาชนทั่วไปอาจเข้าถึงได้” เป็นต้น (ราชกิจจานุเบกษา, ออนไลน์ : 20 มิถุนายน 2566) ในคดีแพ่งและพาณิชย์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น ในมาตรา 420 “ผู้ใดจงใจ หรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย ให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น” เป็นต้น (องค์การวิจัยความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน, ออนไลน์ : 20 มิถุนายน 2566) ซึ่งผู้อื่นได้รับความเสียหายอาจฟ้องร้องเรียกค่าเสียหาย ค่าสินไหมทดแทนได้จากผู้กระทำความผิดตามมาตรานี้ และการสื่อสารสังคมออนไลน์อาจส่งผลกระทบเป็นโทษต่อผู้อื่น ไม่เป็นประโยชน์แก่ผู้ใดกับผู้อื่น ทำให้ผู้อื่นถูกเกลียดชัง เสื่อมเสียชื่อเสียง ถูกประทุษร้ายต่อชีวิตและทรัพย์สิน และอาจไม่เกิดประโยชน์ต่อสังคม ทำให้สังคมไม่สงบเรียบร้อยได้

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในสังคมไทย

สังคมไทยมีประเพณี วัฒนธรรม เป็นของตัวเอง โดยในอดีตนั้นมีสังคมแบบชนบท การติดต่อสื่อสารไม่มากนัก แต่ปัจจุบันมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การคมนาคมขนส่ง ประชาชนได้กระจายไปอยู่ที่ต่าง ๆ มากขึ้น สังคมก็ได้เปลี่ยนเป็นสังคมที่ขยายตัวซับซ้อนขึ้น ในแบบเมืองและชนบทอยู่ เช่น ในกรุงเทพมหานครและเมืองใหญ่ ๆ จะเป็นแบบสังคมเมืองที่มีการติดต่อสื่อสารแบบสังคมเมือง ส่วนในต่างจังหวัด หรือเมือง หรือสังคมเล็ก ๆ ก็จะเป็นแบบสังคมชนบทเดิมบ้าง นอกจากนั้นยังการกระจายอยู่ทั่วไปต่างประเทศ มีการติดต่อสื่อสารกันของคนไทยเองและมีการติดต่อกับชาวต่างประเทศ จึงต้องติดต่อสื่อสารกันด้วยเครื่องมือสื่อสาร โดยเฉพาะโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบพกพา (มือถือ) หรือคอมพิวเตอร์ เพราะสะดวกในการติดต่อสื่อสารและใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสาร และด้วยเหตุปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ 1. ปัจจัยทางด้านเทคโนโลยีทั้งการเพิ่มขีดความสามารถของเครือข่าย การปรับปรุง พัฒนา โปรแกรม รวมทั้งการพัฒนาขีดความสามารถของคอมพิวเตอร์และมือถือให้มีประสิทธิภาพและการใช้งานได้หลากหลายขึ้น 2. ปัจจัยทางสังคม ที่เกิดจากกลุ่มวัยรุ่นที่มีการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์เป็นจำนวนเพิ่มมากขึ้น และ 3. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่การซื้ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์และซอฟต์แวร์เพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีที่ส่งผลให้อุปกรณ์ต่าง ๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในขณะที่ราคาถูกลง รวมทั้งการให้ความสนใจต่อการนำสื่อสังคมออนไลน์ไปใช้ในเชิงธุรกิจมากขึ้น ทำให้ต้องมีการติดต่อสื่อสารด้วยการใช้สื่อสังคมออนไลน์กันมีแนวโน้มมากขึ้น สำหรับประเทศไทย กับสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ ได้รับความนิยมอย่างชัดเจน นับตั้งแต่ พ.ศ.2550 นอกจากนี้จากการรายงานของ Social Networking Website Review 2553 ยังพบว่า แต่ละเว็บไซต์ยอดนิยมมีการขยายตัวและพัฒนาทั้งด้านการใช้งาน จำนวน ผู้ใช้ ขนาด และการครอบคลุมของเครือข่าย (network coverage)

จากการที่มีการส่งข้อมูลสื่อสารในสังคมออนไลน์กันอย่างมากในประเทศไทย เพื่อป้องกันการส่งข้อมูลข่าวสารในสื่อสังคมออนไลน์ที่ผิดพลาด ข้อมูลเท็จ ข่าวปลอม อาจส่งผลกระทบในวงกว้าง เกิดความตื่นตระหนก เสียหายแก่บุคคลและสังคม ประเทศชาติ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) โดยสำนักข่าวไทยได้ผลิตรายการซัวร์ก่อนแชร์ตั้งแต่ปี 2558-2560 จำนวนกว่า 500 เอง เพื่อให้คนไทยได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง เชื่อถือได้ เนื้อหาเข้าใจง่ายแก้ไขความเข้าใจผิด เผยแพร่ผ่านทางวิดีโอคลิป สกู๊ปข่าว สารคดีวิทยุฯ มีผู้รับชมมากกว่า 1 ล้านครั้งและในวันที่ 3 เมษายน 2560 สำนักข่าวไทย บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ร่วมกับกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์และหน่วยงานองค์กรพันธมิตร ได้เปิดตัวศูนย์ซัวร์ก่อนแชร์ เป็นศูนย์กลางเฝ้าระวังและตรวจสอบข้อมูลบนโลกออนไลน์เพื่อนำข้อมูลที่ถูกต้องและเป็นจริงแก่ประชาชนและสร้างเครือข่ายภาคประชาชนให้ไม่ตกเป็นเครื่องมือการส่งข้อมูลข่าวปลอม ข่าวมั่ว บนโลกออนไลน์ (ปานระพี, ออนไลน์ : 20 มิถุนายน 2566)

การประยุกต์ใช้หลักกาลามสูตรกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์

กาลามสูตร ใช้พิจารณาการสื่อสารจากเรื่องต่าง ๆ และบุคคลต่าง ๆ ในสมัยพุทธกาล เมื่อประมาณ 2500 ปีมาแล้ว เพราะสาเหตุจากการเผยแพร่คำสอนของพราหมณ์ หรือเจ้าลัทธิต่าง ๆ โดยถามตอบกันโดยตรงระหว่างชาวกาลามะกับพระพุทธเจ้า ซึ่งพระพุทธเจ้าแนะนำ มีกำหนดไว้ 10 ประการได้ ต้องพิจารณาก่อนจะเชื่อในเรื่องนั้น ๆ และบุคคลนั้น ๆ

สื่อสังคมออนไลน์คือ การสื่อสารชนิดหนึ่ง เป็นการติดต่อสื่อสารกันทางเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน ไม่จำเป็นผู้ส่งข่าวสารและผู้รับข่าวสารจะต้องอยู่ที่เดียวกัน หรือเห็นหน้ากัน อาจจะสื่อสารกันหลายคน หลายกลุ่ม และซึ่งเนื้อหาต่าง ๆ ของการติดต่อสื่อสารนั้น เป็นเรื่องทั่วไปไม่เฉพาะแต่เรื่องคำสอนของศาสนา แต่ก็มีลักษณะที่เกี่ยวกับเรื่องที่เล่าต่อ ๆ กันมา เรื่องที่เก่า สืบต่อกันมา เรื่องที่เป็นข่าวลือ เรื่องที่มีตำรา คัมภีร์อ้างอิงไว้ เรื่องที่มีการใช้ตรรกะ หรือเดาได้ เรื่องที่อนุมาน หรือคาดคะเนเอา เรื่องที่คิดว่าจะเป็นเหมือนเคยเป็น เรื่องที่ถูกกับที่คิดไว้ เรื่องที่ผู้พูดน่าเชื่อถือ และเรื่องที่ผู้พูดเป็นผู้ที่น่าเชื่อถือหรือเป็นครู เช่นเดียวกับเรื่องของกาลามสูตร วิธีปฏิบัติในเรื่องที่ควรสงสัย หรือหลักความเชื่อ โดยการตีความตามปกติ มีความหมายดังนี้

1. อย่าเพิ่งปลงใจเชื่อ ด้วยการฟังตามกันมา (มา อนุสฺสเวน) (Be not led by report) คือห้ามอย่าเชื่อการสื่อสารผู้ที่สื่อสารด้วยเรื่องที่เป็นทั้งภาษาพูด เป็นอักษรที่กล่าวเรื่องต่าง ๆ เพราะได้ฟังต่อ ๆ กันมาเป็นทอดๆ จึงไม่ใช่ข้อมูลปฐมภูมิ เช่น เขาเล่าให้ฟังว่า มีคนบอกว่า ได้ยินมาว่า เคยได้ยินว่า เป็นต้น จึงมีโอกาสผิดพลาดได้

2. อย่าเพิ่งปลงใจเชื่อ ด้วยการถือสืบๆกันมา (มา ปรมฺปราย) (Be not led by tradition.) คือห้ามอย่าเชื่อการสื่อสารที่ กล่าวอ้างในเรื่องที่อ้างว่าถือสืบกันมานาน จนอาจเป็นประเพณีนิยม เช่น การนับถือต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ การทำพิธีกรรมดั้งเดิมสืบทอดกันมา เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นการถือสืบกันมาผิด ๆ ก็ได้

3. อย่าเพิ่งปลงใจเชื่อ ด้วยการเล่าลือ ตามข่าวลือ (มา อิติกิริยา) (Be not led by hearsay) คือห้ามอย่าเชื่อการสื่อสารที่กล่าวอ้างถึงเรื่องที่ลือกัน ยังไม่มีการตรวจสอบความถูกต้อง แน่ชัด เป็นลักษณะของการตื่นข่าว เช่นลือว่าจะมีผีมาต้องกระทำพิธีไล่ผี เป็นต้น ข้อมูลการสื่อสารที่ยังไม่ตรวจสอบนั้นอาจผิดพลาดได้

4. อย่าเพิ่งปลงใจเชื่อ ด้วยการอ้างตำรา หรือคัมภีร์ (มา ปิฎกสมปทานน) (Be not led by the authority of texts.) คือห้ามอย่าเชื่อการสื่อสารที่กล่าวอ้างถึงตำราต่าง ๆ ทั้งที่เก่าแก่ และมีในสมัยนั้น ๆ ซึ่งมีทั้งตำราที่เป็นเรื่องที่เขียนตามข้อเท็จจริง เขียนเพราะเข้าใจผิดก็มี หรือ อาจไม่เข้ากับทุกยุคทุกสมัย หรืออ้างคนละเรื่องก็ได้

5. อย่าเพิ่งปลงใจเชื่อ เพราะตรรกะ (มา ตกเหตุ) (Be not led by mere logic.) คือห้ามอย่าเชื่อการสื่อสารเป็นการการเดา หรือการยกตรรกะขึ้นมาอ้าง ถ้าเป็นอย่างนี้แล้วต้องเป็นอย่างนี้ ซึ่งอาจจะผิดพลาดได้ เพราะอาจเป็นคนละเหตุการณ์ แต่คล้าย ๆ กัน หรือไม่เป็นตรรกะที่แท้จริง

6. อย่าเพิ่งปลงใจเชื่อ เพราะอนุมาน (มา นยเหตุ) (Be not led by inference and philosophy) คือห้ามอย่าเชื่อการสื่อสารที่กล่าวอ้างตามความสมเหตุสมผล การคาดคะเนหรือเพราะเหตุผลทางปรัชญาต่าง ๆ เช่น มีควันต้องมีไฟ ซึ่งอาจไม่ใช่ เพราะมีควันอย่างอื่นที่ไม่ใช่ไฟก็มี หรือเพราะควันเกิดจากปัจจัยอื่นที่ไม่ใช่ไฟ

7. อย่าเพิ่งปลงใจเชื่อ ด้วยการคิดตรองตามแนวเหตุผล (มา อาการปริวิตกเกน) (Be not led by considering appearances and common sense.) คือห้ามอย่าเชื่อการสื่อสารที่กล่าวอ้างตามการพิจารณาที่ปรากฏเห็น หรือใช้สามัญสำนึก เพราะประสาทสัมผัสทั้งหลายของมนุษย์นั้นไม่แน่นอนเสมอไป

8. อย่าเพิ่งปลงใจเชื่อ เพราะเข้าได้กับทฤษฎีที่พินิจไว้แล้ว (มา ทิฏฐินิขฌานกขณัตถิยา) (Be not led by the agreement with a considered and approved theory.) คือห้ามอย่าเชื่อการสื่อสารที่กล่าวอ้างแล้วเข้ากับสิ่งที่ตัวเองเชื่ออยู่ก่อนแล้ว เพราะจะทำให้เกิดอคติได้

9. อย่าเพิ่งปลงใจเชื่อ เพราะมองเห็นรูปลักษณะน่าจะเป็นไปได้ (มา ภพพรูปตยา) (Be not led by seeming possibility and because of creditability) คือห้ามอย่าเชื่อการสื่อสารที่น่าจะเป็นไปได้ น่าเชื่อถือ กล่าวอ้างเรื่องที่น่าจะเป็นไปได้ เพราะจะดูรูปลักษณะภายนอกคนอย่างเดียวไม่ได้

10. อย่าเพิ่งปลงใจเชื่อ เพราะนับถือว่า ท่านสมณะนี้เป็นครูของเรา (มา สมโณ โน ครูติ) (Be not led by the idea, 'This is our teacher'.) คือห้ามอย่าเชื่อการสื่อสารเพราะนับถือผู้ที่มีฐานะเป็นครูของเรา เพราะความเชื่อถือศรัทธาอาจทำให้ผิดพลาดได้ ผู้ที่นับถืออาจสื่อสารข้อความที่ไม่ถูกต้องได้

ดังนั้น การนำหลักกาลามสูตรมาประยุกต์ใช้พิจารณาความน่าเชื่อถือในสื่อสังคมออนไลน์ จึงมีประโยชน์อย่างยิ่งในการที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหาการสื่อสารที่ผิดพลาด เพราะจะต้องใช้ความระมัดระวัง ตรวจสอบความถูกต้องมากกว่าการสื่อสารปกติ ในส่วนที่เป็นข้อมูลเรื่องอะไร บุคคลใด วิธีการสื่อสารข้อมูล และแหล่งที่มาของข้อมูลของสื่อออนไลน์ ที่มีลักษณะ 10 ประการของกาลามสูตร โดยทุกครั้งต้องอย่าเพิ่งปลงใจเชื่อเสียก่อน ยกตัวอย่างเช่น การส่งข้อมูลในสื่อสังคมออนไลน์ว่าการรับประทานส้มตำที่มีมะนาวที่มีเปลือก

ทำให้เกิดมะเร็ง เป็นลักษณะกาลามสูตรข้อที่ 1 เรื่องที่ฟังข้อมูลต่อ ๆ กันมาซึ่งไม่ใช่ความจริง เพราะมะนาวมีประโยชน์ต่อสุขภาพ (สำนักข่าวไทย, ออนไลน์ : 20 มิถุนายน 2566) หรือข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการรื้อถอน การแทงแมง การจุดบั้งไฟเพื่อขอฝน (ไทยรัฐ, ออนไลน์ : 20 มิถุนายน 2566) ซึ่งเป็นลักษณะกาลามสูตรข้อที่ 2 ในเรื่องที่ถือสืบกันมา หรือข้อมูลข่าวสารของผู้ที่มีชื่อเสียง บุคคลที่น่าเชื่อถือ เช่น นายกรัฐมนตรี นักธุรกิจที่ร่ำรวย นักวิชาการที่มีชื่อเสียง ซึ่งเป็นลักษณะกาลามสูตรข้อ 9 ในเรื่องที่น่าเชื่อว่าเป็นไปได้ ต่อเมื่อได้ตรวจสอบความถูกต้องและน่าเชื่อถือแล้ว ด้วยความรู้ด้วยตนเอง ความรู้จากการยืนยันหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องนั้น ๆ และหน่วยงานราชการ เช่น รายการข่าวจันทรเกษมของสำนักข่าวไทย เป็นต้น จนเกิดความไว้วางใจแล้วจึงเชื่อถือได้ หากจะเผยแพร่ข้อมูลในสื่อออนไลน์ยิ่งต้องระมัดระวังเมื่อจะเผยแพร่ต่อผู้อื่น ผู้ส่งข้อมูลข่าวสารสื่อออนไลน์ต้องกระทำด้วยปราศจากความโลภ ความโกรธและความหลง แต่ประกอบด้วย ความมีเมตตา (อยากให้มีความสุข) กรุณา (อยากให้พ้นทุกข์) มุทิตา (ยินดี) อุเบกขา (วางใจเป็นกลาง) ต่อผู้อื่น และคำนึงถึงเรื่องที่จะเผยแพร่จะเป็นกุศล ไม่เป็นโทษ ผู้รู้สรรเสริญไม่ติเตียน เรื่องที่เกิดประโยชน์เกื้อกูลและเกิดความสุขแก่ตนเอง บุคคลอื่นและสังคม ยกตัวอย่างกรณีข้อมูลข่าวสารที่เป็นอกุศล เป็นโทษ ผู้รู้ติเตียน ไม่เกิดประโยชน์ สำหรับผู้เป็นอริยสาวกของพุทธศาสนาหรือเป็นคนดีจะไม่ทำการเผยแพร่ เช่น กรณีการส่งข้อมูลภาพลามกอนาจารของผู้อื่นที่ไม่ยินยอมก็จะทำให้ผู้อื่นเกิดความเดือดร้อน เสียหายชื่อเสียงได้ การส่งข้อมูลภาพการกระทำความผิดกฎหมาย ซึ่งอาจทำให้เกิดการกระทำผิดใหม่ขึ้นโดยการเลียนแบบ การส่งภาพข้อมูลความรุนแรงต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดความตระหนกตกใจของคนในสังคม การนำเสนอข้อมูลให้ความเห็นชี้้นำ เพื่อให้เกิดความแตกแยกทางการเมืองการปกครองของผู้มีชื่อเสียงในสังคม เช่น นักวิชาการ ดารา รัฐมนตรี เป็นต้น แต่จะเผยแพร่เรื่องที่เป็นกุศล ไม่เป็นโทษ ผู้รู้สรรเสริญ เป็นประโยชน์แก่ตนและผู้อื่น เช่น เผยแพร่การทำบุญ การทำความดีของผู้อื่น เผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการด้านต่าง ๆ ที่ได้รับการยอมรับแล้วและเป็นประโยชน์ต่อสังคม เผยแพร่เรื่องที่ให้เกิดความรักชาติ ความสามัคคีของคนในชาติ เป็นต้น สื่อสังคมออนไลน์ก็มีส่วนที่จะทำให้การเผยแพร่หลักธรรมคำสอนของศาสนาพุทธ เช่น หลักกาลามสูตร ให้แพร่หลายได้เช่นกัน และความรวดเร็วการสื่อสารในสื่อสังคมออนไลน์ทำให้การสื่อสารสังคมออนไลน์มีประสิทธิภาพมากกว่าการสื่อสารปกติ

สรุป

การสื่อสารในสังคมออนไลน์มีส่วนร่วมเข้ามาในชีวิตประจำวันมากยิ่งขึ้น แต่อาจเปลี่ยนแปลงการใช้ชนิดของสื่อสังคมออนไลน์ประเภทต่าง ๆ ไปตามกระแสนิยมของผู้ใช้ สื่อสังคมออนไลน์มีความรวดเร็ว แล้วกว้างขวาง ไร้ขอบเขตจำกัดอาจส่งผลดีและผลเสียได้อย่างรวดเร็ว กว้างขวางกว่าการสื่อสารแบบธรรมดาทั่วไปอีกด้วย

การนำหลักกาลามสูตรมาประยุกต์ใช้พิจารณาความน่าเชื่อถือในสื่อสังคมออนไลน์ จึงมีประโยชน์อย่างยิ่งในการที่จะป้องกันและแก้ไขปัญหาการสื่อสารที่ผิดพลาด เพราะจะต้องใช้ความระมัดระวังตรวจสอบความถูกต้องทั้งกระบวนการสื่อสารมากกว่าการสื่อสารปกติ ในส่วนที่เป็นข้อมูลเรื่องอะไร บุคคลใด วิธีการสื่อสารข้อมูลและแหล่งที่มาของข้อมูลของสื่อออนไลน์ ที่มีลักษณะตามหลัก 10 ประการของกาลามสูตร โดยทุกครั้งต้องอย่าเพิ่งปลงใจเชื่อเสียก่อน ต่อเมื่อได้ตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ ด้วยสติประกอบด้วยเหตุผล จนเกิดความไว้วางใจแล้วว่าเป็นประโยชน์ ไม่เป็นเป็นโทษทุกด้าน ทั้งทางด้านศีลธรรม จริยธรรม กฎหมายและอื่น ๆ ต่อตนเองและผู้อื่นจึงเชื่อถือได้ และหากจะเป็นผู้ส่งข้อมูลสื่อสารในสังคมออนไลน์หรือเป็นผู้เผยแพร่ข้อมูลในสื่อออนไลน์ยังต้องระมัดระวังเมื่อจะเผยแพร่ต่อนั้นต้องคำนึงถึงเรื่องที่เป็นกุศล ไม่เป็นโทษ ผู้รู้สรรเสริญไม่ติเตียน เรื่องที่เกิดประโยชน์เกื้อกูลและเกิดความสุขแก่ตนเอง บุคคลอื่นและสังคม ซึ่งสื่อสังคมออนไลน์ก็มีส่วนที่จะทำให้การเผยแพร่หลักธรรมคำสอนของศาสนาพุทธ เช่น หลักกาลามสูตรแพร่หลายได้เช่นกัน และความเร็วของการสื่อสารในสื่อสังคมออนไลน์ทำให้การสื่อสารสังคมออนไลน์มีประสิทธิภาพมากกว่าการสื่อสารปกติ

เอกสารอ้างอิง

- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- คงศักดิ์ ต้นไฟจิตร. (2552). *พุทธอัจฉริยะ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ดีเอ็มจี.
- คณะวิชาการ. (2562). *ประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2562)*. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์อักษร
- ไทยรัฐ. (2562). จุดบั้งไฟบูชาพญาแถนขอฝน. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2566. แหล่งที่มา: <https://www.thairath>.
- พระคัมภีร์ญาณ อภิปุญโญ. (2551). *กาลามสูตรกับยุคโลกาภิวัตน์*. สุราษฎร์ธานี: ร้านไชยาคอมพิวเตอร์.
- พิรงรอง รามสูต วัฒนันท์. (2566). ประเด็นความมั่นคง การเมือง และจิตของสื่อสังคมออนไลน์. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2566. แหล่งที่มา: <http://bit.ly/15g3pop>.
- ปานระพี. (2566). สำนักข่าวไทยเปิดศูนย์ข่าวก่อนแชร์. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2566. แหล่งที่มา: <https://www.it24hrs>.

- ราชกิจจานุเบกษา. (2566). พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2566. แหล่งที่มา: <http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA>.
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. (2541). คุณลักษณะพิเศษแห่งพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- แสงเดือน ผ่องพุ่ม. (2566). สื่อสังคมออนไลน์: แนวทางการนำมาประยุกต์ใช้. *สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา*. 3 (20), 1-19.
- สำนักข่าวไทย. (2566). ชัวร์ก่อนแชร์: สัมผัสใส่เปลือกมะนาวทำให้เป็นมะเร็งจริงหรือ?. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2566. แหล่งที่มา: <https://m.youtube.com/watch?v=vzmZds4LwyY>.
- องค์การรักษาความปลอดภัยฝ่ายพลเรือน. (2566). หลักการกระทำละเมิด. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 มิถุนายน 2566. แหล่งที่มา: <http://www.secnia.go.th>.

Thainess that (Not) Thai in the Multicultural Society of the Lower Mun River Basin

Siriwuth Wannathong and Intira Sakmiankaew

Si Sa Ket Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: siriwuth.sw@sskru.ac.th

Abstracts

The concept of Thainess and its implications in a multicultural society have been a topic of significant interest and debate in the lower Mun River Basin. This academic article aims to delve into the history and consequences of Thainess creation within this region. The study explores how Thainess has evolved over time, particularly during the era of Absolute Monarchy, with a strong emphasis on religious beliefs during the reign of King Mongkut. Furthermore, it examines the transformation of the modern state and the establishment of a distinct territorial identity during the reign of King Chulalongkorn, as a result of governmental reforms. According to these reforms, individuals residing within the Thai state are considered Thai people, characterized by their proficiency in the Thai language and adherence to Thai culture.

However, as political administrations changed, the formation of Thainess took on a different trajectory, primarily centered around Thai citizenship and the acceptance of the authority of governors and a hierarchical society. This approach often clashed with the cultural and linguistic identities of the ethnic groups residing in the lower Mun River Basin, who have distinct languages and cultural practices of their own. The state's attempts to coerce these groups into relinquishing their identities in favor of adopting Thainess and raising awareness of their Thai nationality have not yielded the desired results. In fact, these ethnic communities have demonstrated resistance to the implementation of Thainess creation, expressing readiness to seek citizenship in neighboring countries if compelled by the state. Their close ties to neighboring nations, fostered through shared cultural borders, languages, and ethnicities, have contributed to this persistent resistance.

As a response to these challenges, the Thai state has recently shifted its focus towards recognizing and preserving local cultures, establishing them as part of the national cultural fabric and acknowledging all ethnic groups as Thai people. This reorientation acknowledges the importance of diversity and inclusivity in the face of a multicultural reality within the lower Mun River Basin.

By examining the historical development of Thainess and its impact on the ethnic groups of the lower Mun River Basin, this study contributes to a deeper understanding of the complexities surrounding identity formation in a diverse and culturally rich society. The findings shed light on the ongoing struggles, negotiations, and potential resolutions within the framework of Thainess creation in this unique region.

Keyword: Thainess That (Not) Thai; The Multicultural Society; The Lower Mun River Basin

Introduction

In the trend of the world called “Globalization” linking the vast world to a small world which is known as “Digital”, it has affected in Thai culture and Thainess to be mixed with the diverse western and eastern cultures. It is unable to distinguish the true principle of Thai culture, even though Thai culture is the result of creating a “Thai nation” and “Thainess”, which has shaped the systems of thinking, belief and relationship of Thai people within the state with the same culture as “Thai culture” through various processes driven by state to create the Thainess based on Thai culture. Therefore, the status of Thai culture is as a tool to create a trend of Thai nationalism since the reign of King Mongkut or known as the Absolute Monarchy until the Democratic period. The trend of Thainess creation and Thai nationalism has continued until the present time. The state is trying to combine Thai nationality and Thai nationalism under the conceptual framework or the positive attitude under the framework of Thai nation with Buddhism as the national religion. In addition, the most important thing is to build loyalty to the King.

Lower Mun River Basin refers to the area at the end of the Mun River or Lao Khong Province or Isan Province during the reign of King Chulalongkorn who reformed the government in the northeastern region, which is known as Surin Province, Si Sa Ket Province and Ubon Ratchathani Province in the present. These areas are diverse in unique ethnicities and cultures of several ethnic groups, such as Laos, Kui, Khmer, Yer and Chinese who traveled to trade in these areas since the reign of King Chulalongkorn. In addition, there are many other ethnic groups presenting the Lower Mun River Basin as an international society since the Absolute Monarchy. Until now, the states of all ages have tried to create national unity based on Thainess. Therefore, this type of article will be found in 2 issues: To study the history of Thainess creation of the Lower Mun River Basin and study the impact of Thainess creation of the Lower Mun River Basin after the completion of the Absolute Monarchy. In addition to collecting various data, there is a study process in the social sciences as follows. This qualitative research used ethnic groups living in the Lower Mun River Basin consisted of Surin Province, Si Sa Ket Province and Ubon Ratchathani Province which provided important information as a unit of analysis. The data was collected starting from primary and secondary by studying the basic information about ethnic groups living in the Lower Mun River Basin from books, academic articles, researches, textbooks and various journals. After that, the data was collected from site using in-depth interview from the key informants including participatory observation and non-participatory observation.

The data was basically analyzed basic during the interview and analyzed based on research conceptual framework later. Then rechecked this information to see if any parts had been missed using content analysis to categorize the obtained data distributed it to make it clearer and easier to analyze and connect to ethnic groups in the Lower Mun River Basin. After that, the data was synthesized based on the objectives by analysis descriptive methods in order to make it easy to understand and conclude.

Content

The Southern Mun River Basin was the area that the government was firstly interested in. Because during the Absolute Monarchy period, the ethnic groups in the northeast, especially the Laos ethnic group who had the highest number after Thai people. In addition, the area factors of the Lower Mun River Basin were interested by France, which established the French colonies in Indochina and invited Lao ethnic group to join France and pointed out the brutality of Thai people to Laos ethnic group and other ethnic groups in the area. Therefore, the government's focus was on the ethnic groups of Laos, Cambodia and etc. by focusing on creating Thainess and Thai nationalism through religion. During the reign of King Mongkut, he used Theravada Buddhism to spread religious teachings while using monks as a tool to teach Thainess by distributing monks to different areas in the Mun River Basin on behalf of forest temples for religion and Thainess.

At the same time, the ethnic groups living in the area adopted the above concepts and applied them to their beliefs until religion became a part of their cultures, such as the tradition of morale, paying respect to ancestors or even government reform during the reign of King Chulalongkorn. He combined various cities in the Lower Mun River Basin including Ubon Ratchathani, Khu Khan and Surin in order to upgrade to Lao Khong Province and northeastern provinces to create Thai nationality under the same territory. But the ethnic groups did not feel the unity under being Thainess by reflecting in the form of a rebellion with merit as recorded "And that rebels are Khmer and the mixture of Laos which more than all other nations". Therefore, it could be seen that during the Absolute Monarchy period, although the state tried to create various ethnic groups in the Lower Mun River Basin to hold the status of being Thai people like central Thai people, but the ethnic groups did not have a sense of being or feeling Thainess. On the other hand, the ethnic groups had bounded feeling with the neighboring countries such as Lao People's Democratic Republic and the Kingdom of Cambodia due to ethnic ties, similar languages and cultures as well as easily accessible borders. Regarding this point, Saichon Sattayanurak (2550), Thai scholar, pointed out that "Thainess" in the Absolute Monarchy period represented the characteristics of loyal people to the Royal Institution holding Buddhism and bounded a way of life to Thai culture. Thai people must speak Thai language, had Thai manner, morality and civilization based on the idea that most of the Thai traditional culture must be preserved, then adopted the western material prosperity. So that Thainess would not be seen as barbaric, while maintaining a social structure that centralized power and divided people into hierarchies.

After the change of government in the year 2475, especially during the World War 2, the trend of Thainess or nationalism became an important tool that leaders raised to create unity. The Thainess in a Democratic period had changed since Thainess in this period was focused on the citizenship of the state by creating a discourse of Thai people emphasizing on their personalities, there were having Thai art, loving freedom, loving advancement, being diligent and having unity but did not conflict with the principle of loyalty to the King and Buddhism. These were the needs of national leaders that wanted to emphasize on behalf of a leader as an ordinary man, not a king like in the past. Especially in the period of Field Marshal Por Pibulsongkram was powerful, the nationalist concept like "Racism" was therefore used intensively with the goal of preventing Chinese people from going into political power and discouraging economic power to open the way for national capitalism policy. When the World War ended, then it continued to the Cold War period, the meaning of "Thainess" returned to the center of the idea of loyalty to the Royal Institution, explaining that because the Royal

Institution placed the nation in peace, stability and progress as well as placed the Buddhism as the main source of morality. It emphasized on knowing the status, not encroaching upon each other, loving Thai government, speaking Thai, knowing Thai literature and Thai art and having Thai traditions (Saichon Sattayanurak, 2007) The important thing was the discourse “Thai government” that had a great influence on the overall Thai society until the present, which emphasized that Thai people must accept the Thai government. First, Thai society must accept the power of the guardians and government officials who were representatives of the state. Second, Thai society must accept the social structure that divided people into hierarchies believing that it would put society in order, stable and peaceful Including the acceptance of the privilege of certain groups and the injustice occurred to oneself or others in society. And finally, there must be regulations and discipline that accepted inequality, knew one’s status, did not use freedom beyond limits and not create chaos. The person who took a role in defining “Thainess” in this period was M.R. Kukrit Pramoj, whose goal was to use Thainess to “Organized power relations in Thai society” (Saichon Sattayanurak, 2007)

During the Cold War and after the World War until now, Thai society had entered the context of economic and technological development and changed quickly, while the definition of “Thainess” was still adhered to the same principle. These specified regulations were set in Thai social relations and were considered too selfish to confront the changes in society (Saichon Sattayanurak, 2007)

The Lower Mun River Basin society after the change of government in 1932 was still a society of ethnic groups and cultural diversity of ethnic groups. These ethnic groups had own languages, traditions, culture and beliefs. The state tried to apply the concept of Thainess, being Thai people or even the concept of Thai nationalism to harmonize with local culture based on “Heat 12 and Kong 14” by using education as a tool to create unity. That policy aimed to create a new generation with a sense of being Thai through the Thai learning process by allowing youths to learn and communicate in Thai language, hold Thai traditions and assimilate local culture with the central culture determined by the state. The result of performing that policy after the change of government, although it did not as strongly oppose as in history, but the state was not able to successfully transform a society of ethnic groups in the Lower Mun River Basin into Thai society, since the ethnic groups still maintained their cultures firmly. Assistant Professor Burachon Sukkhum, Community Development Scholar said that the culture of ethnic groups, especially the Kui, continue for a long time. The belief passes on from generation to generation and is a strong culture. It is difficult to change Kui into Thai. While Mr. Prayut Thila, Cultural official of Si Sa Ket Province agrees with this concept and tries to create the uniqueness of each ethnic group to be outstanding and then become the province's identity. Another reason indicating that the creation of Thainess in the Lower Mun River Basin is not successful is the use of communicative language. Regarding this point, the state expects Thai citizens to use Thai language to communicate. But in the Mun River Basin society, the languages of the ethnic groups are mainly used, such as Yer communicates in Yer language, Khmer communicates in Khmer language, Kui communicates in Kui language and Laos, the largest ethnic group, still communicates Lao language. Referring to the finding from samples, Miss Ananya Motajit and Mr. Kiattrakul Srimanee, it was found that the modern youths do not communicate in Thai language because it cannot represent self-identity and the accent is different. While Miss Nareerat Leela, northeastern teacher who works in Bangkok, still uses Lao language to speak with Isan people because they are unable to communicate in Thai

language like Laos language. Therefore, they have to express lots of effort in using Thai language in communication.

Hence, “the creation of Thainess, Nationhood, or Thai Nationalism” had a lot of problems in the Lower Mun River Basin society. The creation of “Nation” or “Nationhood” and “Nationalism” is a cultural invention that had a specific characteristic originated from imagination created by human to be used as a tool to drive society into the same goal. This idea had been raised in a serious academic debate since the late 18th century onwards. Benedict Anderson, a scholar of Southeast Asian History and Indonesian Studies, had analyzed the origin and studied the formation of the above concept written in the book *Imagined Communities: Reflection on Origin and Spread of Nationalism*. He proposed that Nationalism and Nationhood were:

“Imagined because of the members of even the smallest nation, even though he had never known all his fellow members and had never seen them all or even never heard of their names. Nonetheless, in each person's mind, there was a common image of community.” Also, he stated that “Nation is a political imagination which imagined with both sovereignty and scope since birth” (Benedict Anderson, 2017)

Therefore, this may be summarized or made easier to understand that the origin of the nation in the definition that Anderson has defined was formed from the fact that people were grouped together into communities. These people had all dream and imagination as a unity without border differences of languages, religions, ancestors, roots, or even races and ethnicities to obstruct that vision and imagination. Therefore, the Nationhood was considered “Imagined community” formed under the framework of a modern state with sovereignty and clear boundaries which formed into concrete at least since the end of the 18th century onwards. Furthermore, Anderson also proposed that an important condition that allowed this concept to be effectively passed on to the public was that the state must had a social institution, knowledge and various types of technology to be used as a tool to thoroughly pass on those ideas to citizens. Whether museums, maps, printing presses, languages, academic works or even memories and the population census were considered tools of creating nation as well. These were considered as important parts that could drive the ideas about nation and/or nationalist concepts to the public with great power.

However, the creation of Thainess in the Lower Mun River Basin, a multicultural area with several ethnic groups living together, such as the Laos the highest number of people, there is also Kui, Khmer, Yer, Thai-Chinese and others at least 10 groups have settled and been living in the area since prehistoric times until present. These ethnic groups have their own languages, cultures and traditions which continue the identity of the communities or ethnic groups. Until the end of the reign of King Mongkut and the reign of King Chulalongkorn, who had a plan regarding Thai identity and Thainess by sticking to the central culture as the main or national culture. Therefore, the state was trying to change these ethnic groups living in the Lower Mun River Basin to adopt national culture as a community culture. The promotion of national culture during this period time as the Lower Mun River Basin area has a high potential for loss of territory to Western imperialism, France, that colonized and established French Indochina in Vietnam in the year 112 B.E. Hence, to encourage ethnic groups to have the same customs and patterns as the royal or central court is one of the most important solutions. But the state's policy has been opposed by indigenous groups in the form of riots who do not accept state power, such as the rebellion of the spirit, until the whole country of Thailand has changed

the government from Absolute Monarchy to the western government. The state was trying to implement policies to create Thainess, for instance, in the period of Field Marshal Por Pibulsongkram had issued 12 state popularities to promote Thai identity and had been applied continuously. Until now, the state tries to create a national identity based on the same culture under the same tradition and culture. The result of the government policy of creating Thainess under the same culture seem unsuccessful. Therefore, the state should pay attention to the importance of each region culture, that is Thai culture without trying to impose a central culture on Thai culture, but pay more attention to local culture. However, although the policy of creating Thainess in the last 2 decades had less friction, but the cultures of ethnic groups are still the cultures that the government should give more importance to and support to avoid disappearing together with the prosperity and allow the technology to replace the society of ethnic groups.

Conclusion

The definition of “Thainess” is a political movement that has occurred and has been concentrated since the creation of a modern nation state during the reign of King Rama 5 onwards. Throughout the period from the beginning to the present, the meaning of “Thainess” has the essence of the concept of loyalty to the King, Buddhism and the way of life bounding to a civilized Thai culture. However, in each period, there are additions and changes in some aspects so that “Thainess” was completed and fulfilled the needs of the country's leader at that time. While Thai society is diverse in ethnic groups, especially in the Southern Mun River Basin, there are the ethnic groups of Kui, Yer, Khmer and Laos. These ethnic groups have their own language, traditions, cultures and beliefs. The Thainess creation group derived from the concept of the same state and culture. So, it is necessary to define policy to be harmonized with the local culture to promote in parallel with the national culture. The diagram below represents key point of Thainess that (not) Thai in the multicultural society of the lower Mun river basin.

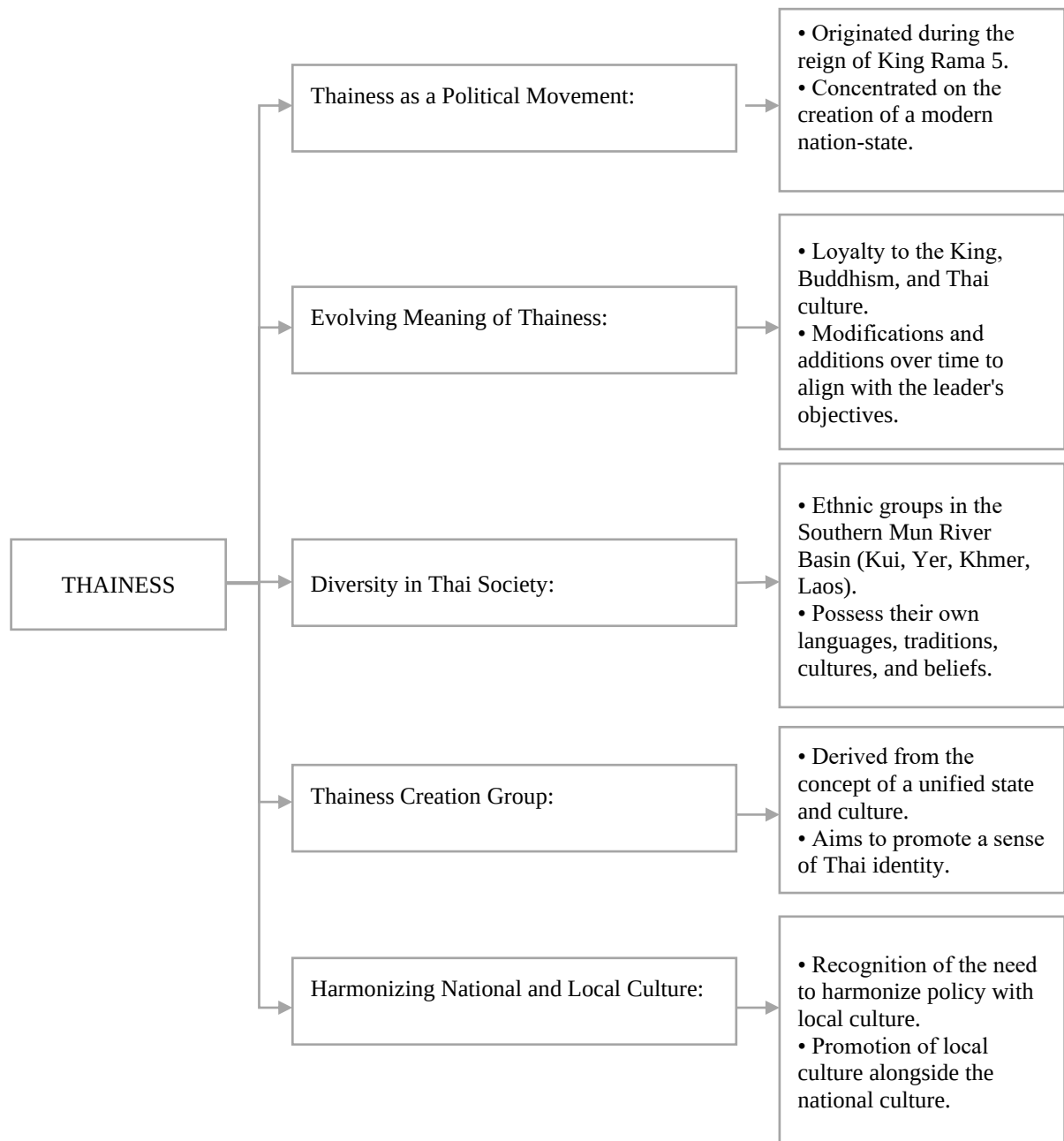

Figure 1 key point of Thainess that (not) Thai in the multicultural society of the lower Mun river basin

References

- Anderson, Ben. (2017). *Imaginary community: Reflections on the origin and proliferation of nationalism*. Translated by Charnvit Kasetsiri and et, al. 4th edition. Bangkok: Social Sciences and Humanities Textbook Project Foundation.
- Saichon Sattayanurak (2007). The creation of “Thainess”, the mainstream and “Truth” in the “Thainess”. *History methods regarding Thai society and culture*. Chiang Mai.

The Literatures of Ballet Teaching in China

Lu Jie and Nicha Pattananon

Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand
Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

In learning ballet, knowledge of music theory is an indispensable part. Whether the students control the music well or not depends on whether the students have an understanding of the rhythm of music. Offering music theory courses in learning ballet is conducive to cultivating students' sense of rhythm and perception of music, giving students motivation and stimulating their emotions. Good music can bring students the effect of setting off the classroom atmosphere. This article presented the literature of ballet teaching in China.

Keywords: The Literatures; Ballet Teaching in China; China

Introduction

Ballet is a stage performance art that expresses dramatic plot stories through dance, music and stage scenery, or has no story content, but uses dance as a means to visually explain music. The development of ballet can be summed up in three sentences: "originated in Italy", "growth in France" and "prospered in Russia". At present, ballet in the world is divided into three major genres, namely (1) Italy: ballet originated in Italy, the word ballet (Ballet) comes from Ballare in Italian (that is, dancing) and Ballo in ancient Latin, and finally in French. Ballet was determined and is still in use today. Ballet was born out of Italian aristocratic sideshow performances in the 14th and 15th centuries (that is, the Renaissance). At that time, the nobles watched a gorgeous dance called "Bali" or "Baletti" in the court, which was the prototype of the later ballet. At first, the nobles danced purely for self-entertainment. After hundreds of years of development, ballet technology has been perfected day by day, and it has become the most essential and perfect form of dance performance in today's society. (2) French ballet: the first peak of ballet art development Ballet was introduced to France from Italy at the end of the 15th century, and since then ushered in the first peak of ballet development. Since the 16th century, ballet has become an important part of the life of the French court. The "Queen's Comedy Ballet" performed at the wedding of Queen Louise's sister in 1581 is the first large-scale ballet in history. In 1661, King Louis XIV of France, who loved ballet since he was a child, ordered the establishment of the first dance school in the history of ballet, the Royal Academy of Dance, and began to conduct standardized research and organization of dance training. The foot and hand positions of ballet were determined at that time and are still in use today. This is why the ballet terms commonly used in the world are still in French. In the second half of the 17th century, the art of ballet began to step out of the palace and onto the stage, becoming a theater art, and the development of ballet entered a new era. In Lully's "Triumph of Love" performed at the Paris Opera House in 1681, the ballerina made her debut on stage, and Jane Fontaine, who played the heroine, became the first female ballerina in history. The main characters are all played by male actors. In the 19th century, European romanticism had a profound impact on ballet art. Ballet has undergone

fundamental changes from content to form. On March 12, 1832, the Italian star Marie Tarrioni premiered the ballet "The Fairy" at the Paris Opera House. For the first time, she wore a white long gauze dress and danced on tiptoes, creating a ballet dancer with toes. The history of dancing has also opened a new page of ballet. Marie Tarrioni is known as "the ballet fairy who does not touch the ground". On June 28, 1841, the classical ballet "Giselle", known as the "White Ballet", was staged in Paris. The birth of "Giselle" marked the peak of French ballet development. (3) Russian ballet: the prosperous period of ballet art

In 1738, French ballet master Jean-Baptiste Landet brought ballet to Russia and established the first ballet school in St. Petersburg, thus promoting the rise and prosperity of Russian ballet.

At the end of the 19th century, ballets such as "Swan Lake", "Sleeping Beauty" and "The Nutcracker" created by the great Russian composer Tchaikovsky were successively staged in Russia and other countries around the world. Since then, the center of world ballet art has shifted from Paris to St. Petersburg. The development and prosperity of Russian ballet benefited from the dramatic reform of ballet by the famous choreographer Fokine and the teaching method of ballet master Enrico Cecchetti. They changed the face of ballet in one fell swoop and gave ballet dancers the opportunity to show themselves A true artist, well trained and graceful. The spread of Russian ballet in the world is due to Sergey Diaghilev, who has made the destiny of ballet and influenced ballet all over the world. Diaghilev himself can't dance ballet, but he is proficient in other art forms, and he is an excellent arts manager and activist. In 1909, he led the Russian Ballet to tour Europe, injecting vigor and vitality into the declining French ballet. The extraordinary skill of Nijinsky, an outstanding actor in the troupe, shocked Paris, and Nijinsky's miraculous and amazing jumps were spread throughout Europe. It is also second to none.

The Literatures of Ballet Teaching in China

In 2005, Yang Ting wrote "The Influence and Function of Music on Dance": In the art of dance, music is more important than beauty and lighting is the most intimate. Learning music well can improve dancers' aesthetic ability and perfect their sense of music. Music is the common language of human beings, because concerts affect people's emotions, regardless of time and space, and dancing can't be separated from music. The purpose of dance is to convey their inner feelings with music, and to show their true feelings in dance. "Compared with the two arts of dance and music, music is more profound, and there are things that dance can't show" (from Dai Ailian's speech at the summary meeting of the first national ballet competition). This is because the music in the auditory sense always gives people the imagination to change their names than the dance in the visual sense, and the thoughts are always rich in objective concreteness; What's more, different regions and cities, different national cultures and spirits always lead to the abstraction of expression in direct proportion to the richness of imagination. Music is a kind of emotion and emotional resonance caused by people's hearing, which is vibrated by sound waves and displayed in the process of time. Dance is a comprehensive performance based on human body movements and with the help of music, poetry, drama and dance beauty. Music can be performed independently, and if there is no band to accompany the dance, it should be performed by tapping the rhythm, thus explaining the position of music in the dance road. A successful dance work can leave a deep impression on people, in addition to its unique style, novel movements, excellent dancers'

performances, beautiful costumes and stage design, the key is beautiful music. Beautiful music not only becomes an indispensable part of dance works, but also adds luster to dance performances. For example, the music of the dance drama "Daughter of the Desert" has cheerful melody and beating rhythm, giving people a sense of exuberance and excitement. There are also sad melodies that remind people of those touching dance scenes. Dance music is an indispensable part of dance creation, and it is also created by composers according to the ideological content and character style of dance. Music has laid a solid and successful foundation for dance creation. Therefore, good dance and music have completed half the tasks of dance creation and characterization. In order to improve the quality of dance creation, we must attach importance to the creation of dance music. As a comprehensive art, dance plays an obvious and important role. In the art of dance performance, beautiful music cooperation can help dance express emotions, embody personality and contrast temperament in the whole performance process, thus shaping a perfect dance image. Music can greatly enhance the expressive force of dance art and make the combination of dance paths more vivid, which is the extraordinary and important role that music plays in dance. In addition, dance is inseparable from music, and it is also based on the need for sound instinct in dance art. In this regard, some people have put forward different views. They think that in the art of dance performance, dance movements are the most important and dance music is the second. I think this view is very naive and ignorant. "Dance Art" In general, when people appreciate dance as a visual art, music is always an invisible partner. It is in the orchestra pit and has no intention of showing up. It is only when people turn on the lights to show respect, for example, at the end of the dance, please ask the conductor to bow to thank the audience, and then remind people of the existence of music. Music can make people produce a kind of passion and impulse from the heart. The above examples show that whether we are engaged in dance performance or as a dance connoisseur, we must learn and understand music more deeply. Because, in the art of dance, music will always be the closest partner of dance. In the history of music and dance, there was a famous saying that made musicians feel comforted and warm, that is, "Music is the soul of dance". Musicians know that this is the dancer's sincere praise for the invisible partner in the dance art, and at the same time, it also expresses the wish and requirement to give full play to the role of music in the dance art. Practice has proved that this poetic metaphor has really played a great role in the development and improvement of dance music during the development of dance art. Nowadays, the relationship between dance and music is closer. Music and dance are an inseparable partnership. Music is the voice of dance, and dance is the form of music. One is tangible and silent, and the other is audible and intangible. They cooperate and depend on each other to jointly create a bright future for the dance art cause.

Wang Zaidong 2010 (School of Music, Shaoguan University, Shaoguan, Guangdong, 512005): Ballet is an art originating from Europe, and it is the highest artistic expression of stage art. A complete symphony orchestra can naturally and perfectly set off the artistic atmosphere here. However, not to mention a complete symphony orchestra, even a small quartet orchestra is not so easy for me to find in local colleges and universities. Therefore, no matter at home or abroad, piano accompaniment has naturally become the best choice for ballet training or performance. Many people lack sufficient understanding of the use of piano accompaniment in ballet dance teaching. Even in the eyes of some dance teachers, they only stay at the simple level of "assisting" teaching and helping dancers beat the time. Few people make clear the relationship between accompaniment music and dance in teaching. As early as in ancient

China, the so-called "music" included music and dance. In the pre Qin and Spring and Autumn period, dance was already a comprehensive art integrating music and poetry, and the three interdependent and coordinated development. Dance perceives artistic images through auspiciousness. It is limited to sound and is mainly based on viewing, while music infects the audience through sound images. Those who cannot be touched are invisible, relatively abstract and difficult to understand, and are mainly based on listening." Therefore, when the accompaniment music is closely combined with the ballet dance, the music becomes the sound of the dance, and the dance becomes the shape of the music. The dance can clearly and intuitively express the inner wine of the music, and in turn, the accompaniment music can control the rhythm of the dance movements and set off Atmosphere, endows the visual image of dance with rich appeal, and plays a role in perfectly expressing the art of dance. Therefore, the two complement each other and rely on each other. We should realize that the solo stage of Guoqin, which treats the dance accompaniment as its own show off, is very irresponsible and irresponsible for the accompanist who takes the dance accompaniment as a pianist. Those that do not meet the requirements of professional teaching; we must also realize that it is inappropriate to use dance teachers as the mainstay, supplemented by piano accompaniment, and the accompaniment is just a "living metronome". change. We say that an excellent Guoqin accompaniment should not be regarded as an accompaniment to ballet teaching, but should be positioned as a participant and the best collaborator in the perfect dance art.

In 2011, Fan Di talked about the integration of basic ballet training and piano accompaniment. First, the relationship between Ba Ying teaching and piano accompaniment is an important part of ballet teaching. Piano accompaniment has become a good assistant in ballet teaching because of its economic, flexible and practical characteristics, and it is closely combined with ballet teaching to become a unified whole. Second, the role of piano accompaniment in ballet basic training. In ballet basic training, it is not just that the music is good, the music is regular, and it can be matched with the movements. This ignores the subtle relationship between music and Batang movements. The basic training course of ballet is to train students' various abilities through various combinations of movements with different speed, strength and amplitude. Piano accompaniment should understand the significance and purpose of movement training and grasp the melody and rhythm of music as a whole according to the essentials and structure of movement training. Third, the choice of piano accompaniment in the basic training of Ba Ying, the basic training course of ballet is very rich, and a class may include posture, handling, handling, skill training and so on. The ability to control muscles, the ability to flexibly control joints and the ability to complete skills will all be involved. According to the needs of action training and emotion, each combination should have corresponding music to match.

In 2011, Yin Shaoqin talked about the preparation before the first class and before playing in "Talking about the Playing of Ballet Basic Training Music". As a piano accompaniment teacher in basic training, he can make a detailed and systematic arrangement of the combined music in class before each class. Skilled playing is the cornerstone of all work. Here, I think it is necessary to mark the stress positions in the score, because these stresses are probably the places where this combination moves-such as the position of the head, the position of the feet and the position of the receiver. It is also possible that a certain stress is where the combination needs to make control skills, such as leg control and so on. Then, as a steel partner teacher, the author thinks that this pre-class preparation work is worth paying attention to. It is such a seemingly small stress that is related to the accuracy of

students' grasp of the rhythm stress when doing basic training combination. 2 Rhythm and Beat Control: When training with or without piano music, the dance teacher will count the beats and rhythms and finish the combination training with the students just after learning a new combination. At the same time, the piano accompaniment teacher plays the corresponding soundtrack according to the signature and rhythm of the spectrum. When the students are proficient in basic movements, the dance teacher will stop shouting beats and rhythms, and let the students complete the combined movements independently, so as to exercise their independent thinking and practical ability. Then, at this time, as a piano accompaniment, what problems do teachers need to think about? The author believes that, first of all, the piano teacher must learn every expression term, speed mark and speed mark on the spectrum by heart, and play the first combination score music according to this. Before talking about this issue, the author wants to say a little about the basic skills of piano and piano accompaniment. Basic skills training is of course important, so we should practice it in a scientific way and pay attention to the quality of practice. "I would rather slow down and pursue high-quality exercises; At the same time, the practice of basic skills requires diligence and perseverance. Only through unremitting training day by day can practitioners make their basic skills change from quantitative to qualitative and make progress. " Don't fish for three days and dry the net for two days. In this case, if you don't practice today, the practice effect you got yesterday will be greatly reduced. When you practice tomorrow, you will return to the state where you can practice for a few days, which is very unfavorable for your later study. Basic skills should be practiced every day. As the saying goes, practice makes perfect. This "familiarity" and "cleverness" are obtained by our unremitting practice. Every time we practice, the progress is the unity of progressiveness and faltering.

Shao Yiyan's "Discussion on Piano Accompaniment in Ballet Basic Training Classroom Teaching" source "Cultural and Educational Materials" 2013 No. 30: Ballet Basic Training Course is a main course of the ballet teaching system, and it is also the basic ability training of dance majors in art colleges The main course, through ballet basic training, can effectively improve students' basic technical literacy, and at the same time cultivate students' ability to combine body and music. Basic ballet training classes usually use a variety of movement combinations with different speeds, strengths, and ranges to systematically train students from the shallower to the deeper. In the training process, accompaniment music is indispensable. Due to its rich texture change ability, musical color influence and convenient and stable use conditions, the piano has become the first choice for ballet basic training. Now it includes dance piano accompaniment in basic ballet training courses and other types of basic dance courses, and has developed into an independent and special discipline. Piano accompaniment teachers should not only be familiar with and understand ballet basic training courses, master the movement vocabulary required for ballet basic training courses, and have good piano skills, skills, and expressive abilities, but also choose appropriate accompaniment music in ballet basic training courses and Through the correct playing method, a good sound effect can be achieved, and students can be given clear and accurate music content prompts in hearing, and in line with the requirements of ballet basic training teachers, help students improve the quality of the composition of action combinations.1. Basic understanding of the accompaniment of ballet basic training courses:Ballet, as one of the dance categories in the world, is inseparable from music, just like other dance forms. Ballet is a stage art completed by dance and pantomime with the cooperation of music. As a basic course for dance majors, the basic ballet training course is aimed at dance majors from training the basic essentials of a

single movement technique and movement norms to strengthening students' ability to accept various combinations of different skills and mastering the ability to improve their skills. On the one hand, it is indispensable to combine accompaniment music to improve students' music rhythm ability and improve students' music literacy. The piano accompaniment of the ballet basic training class is not only a kind of classroom accompaniment music, but also not only a kind of background music for the basic training group, but more importantly, the accompanist uses accurate music combined with the technical movements of the basic training class Weaving and integration, using the piano's beautiful melody lines, varied harmony effects, and flexible and changeable rhythm patterns, inspires students to listen to every phrase in basic training. Feel the emotions conveyed by each musical idea, thereby improving students' understanding and perception of music, reflecting the transformation of music into physical performance, expressing the connotation of dance through the feeling of music, stimulating students' artistic potential and imagination, and enhancing their artistic expression.

Li Jing 2014. Xi'an Song and Dance Theater "Analysis of the Origin and Development of Ballet": Ballet, also known as "European classical dance," is a traditional dance that originated in Europe. The origin of ballet can be traced back to before the 17th century. Traditional ballet was only a form of dance performance confined to the royal palace and nobles. After the 1720s, ballet began to spread among the people and spread and developed on a large scale. This dance form initially spread among the European folk, and it is deeply loved by the people because of its elegant dance movements and graceful dance postures. Therefore, its spread among the people is also very fast. After only half a century, ballet, a dance form, has many lovers in the European continent, and its spread area is also all over the entire European continent. 1. The current development status of ballet in the contemporary era (1) It has many lovers. Ballet, as a traditional dance with a long history and a long history of transmission, has always been loved by people. In Europe in the 17th century, the art of ballet was not only loved and pursued by the royal family and nobles, but also loved by the general public after it was spread to the people. After hundreds of years of inheritance and development, ballet art has spread to other countries in the world, and because of its unique performance style, it is also deeply loved by people all over the world. Looking around the world, there are countless people who love ballet. The art of Bajuu dance has a deep popular foundation in contemporary times. (2) The development has risen to a new height. As a traditional classical dance type, ballet has been inherited and developed for hundreds of years, and its development process has once again risen to a new height in modern society. With the development of socialist cultural construction work in recent years, people's love for dance art has risen again. As a typical representative of western dance art, ballet has naturally received the attention of the general public. In modern cultural society, the art of ballet is loved by many people, and more and more people have begun to learn ballet in recent years, and its development has reached a new height again. (3) There are problems in the process of communication development. Although the development of ballet art in modern society is generally optimistic, the problems in the development process cannot be ignored. Ballet originated in Europe, and it entered China after a long process of development and dissemination. With the re-emergence of ballet art in recent years, the dance art has also been widely disseminated. However, in the process of dissemination and inheritance, some dance learners tampered with ballet movements at will, discarding the essence of traditional dance. Therefore, the dissemination of ballet can not achieve good results. (4) The inheritance of ballet is not in place. Another problem in the development of ballet is that the work of

inheritance is not in place. Although people's love for dance art has reached a new climax in recent years, for the majority of young people, they still don't pay attention to the study of ballet art. As a precious dance art, ballet needs to be learned continuously in order to be passed on, and contemporary teenagers are not very interested in ballet learning, which may lead to the impact of ballet inheritance. Through the above research on the origin of ballet art and the development status of ballet in today's society, we can see that ballet is an important artistic wealth in the history of human art. It still plays a huge role in today's cultural society. However, there are some problems in the development of ballet in the current cultural society. We should take effective measures to promote the development of ballet, do a good job in the inheritance of ballet, and let this dance art shine more light in the history of human culture.

In 2017, Han Xiaojuan wrote in *Yellow River of the Song's Piano Accompaniment in Basic Ballet Teaching* in the 11th issue of 2017 that in China, many colleges and universities have dance majors, and the application of piano accompaniment in dance teaching has gradually become a routine way, especially in ballet dance performances, piano accompaniment plays an extremely important role, and music is very important for basic ballet teaching. This paper analyzes and discusses piano accompaniment in basic ballet teaching. As far as piano accompanists are concerned, they need to have good artistic accomplishment, such as solid piano basic skills, good aesthetic awareness and ability to appreciate music. The piano basic skills mentioned here mainly involve excellent performance foundation and exquisite improvisation level. If you want to improve the fluency of performance, you need to master the piano basic skills, such as mastering the skills of playing octaves and scales in 24 major and minor tones, and fully understand dance works, and use various ways to change rhythm types and design dances with various styles of music.

In 2018, Xu Qian (School of Music, Yancheng Normal University) published "The Importance of Basic Music Theory Knowledge in the Teaching of Dance Majors in Colleges and Universities": The theoretical basis of music is an extremely important composition, whether it is for the construction of the professional quality of dance majors or the development and implementation of the teaching of corresponding courses for dance majors. There is a close relationship between dance and music. Music is a very important auxiliary element in both dance practice and dance teaching. To some extent, the formation of students' dance literacy and dance expressive force is based on students' basic music foundation and music literacy, and good dance presentation and stage expressive force are closely related to students' good feelings about music, an important art form. There is a close relationship between the basic theory of music and dance major. Usually, we can't do without background music in dance teaching, and large-scale dance performances are often based on the corresponding background music. Students further realize the importance of enriching their basic theoretical knowledge of music. When teaching students majoring in dance in colleges and universities, whether it is the teaching of basic courses or professional courses, music is usually inseparable. In the teaching of basic knowledge, music is often the background, and it is also a very good foil. Music can give students a sense of rhythm and make their stage performance and physical presentation more clear and accurate. And if it is the teaching of professional courses, or the arrangement of dance dramas, it is even more inseparable from music. Dance brush usually takes the corresponding music theme as a guide, and students need to combine their own understanding and feelings about music to show the stories, plots and even images in music with their own limbs. Music is an important support and guidance for dance teaching, no matter what form or focus of teaching. If students lack the basic

theoretical knowledge of music, it will be difficult for them to carry out the teaching theme, and it will also directly affect the formation and strengthening of their own dance professional ability. Dance is an art form to show its vitality by doing more. People can only appreciate and feel dance from the surface of dance movements, which is too difficult for most people. At the same time, because the level of dancers is different, the connotation of dance may not be able to show meters. Music does not have this problem. Music, which is known as appealing to both refined and popular tastes, is integrated into dancing, which immediately makes the art of dancing rich, vivid and sensible. Therefore, when teaching students majoring in dance road in colleges and universities, it is necessary to strengthen the improvement of students' knowledge level of basic music theory, so as to effectively combine the two art forms, make them play a complementary role, make the expression content of dance more abundant, and make the art form of dance more appealing.

In 2018, Zhao Yang Huo Sijin talked about the piano player's lack of emotional cognition in the paper "Talking about the problems existing in piano playing and the solutions". After becoming a teacher, many teachers have entered the stage of "Buddhism". In recent piano playing, piano music with different styles is becoming less and less common. The player needs to understand that the cultivation of piano skills requires hard work and hard training, and also needs to flexibly change learning methods. The player can master various skills to make the performance. At present, many piano players don't have playing skills, don't know when to jump, and some players have irregular training, and the most basic sound patterns in accompaniment, such as chords and transposition, are not clear. Moreover, they don't have a good grasp of the accompaniment sound type and can't make proper use of it. The lack of these skills makes the performance style relatively monotonous and boring. Why do piano players have utilitarian study and psychology? In the final analysis, it is because they do not have high artistic accomplishment and musical accomplishment. Players with high musical self-restraint can devote themselves to the creation and deeply explore the repertoire, and understand the composer's initial appearance and feelings when he creates from the background and style of the repertoire.

In 2018, Han Xiaojuan wrote in yellow river of the song's "Analysis of the Function of Piano Accompaniment in Basic Training and Teaching of Ballet" in the 9th issue of 2018 that music and dance are interdependent and complementary, which gives people beautiful enjoyment and creates beauty from the visual and auditory perspectives. Piano accompaniment is essential in the teaching of basic ballet training (hereinafter referred to as Ba Ba Ba Basic Training). Flexible and beautiful piano accompaniment music exerts a subtle influence on and cultivates students' sense of music from melody, rhythm, speed, timbre, breath and other aspects, which has a positive role in promoting ballet performance at a deeper level. Piano accompaniment improves students' training enthusiasm and expressive force in ballet basic training teaching with flexible playing skills, full playing passion and rich repertoire. At the same time, piano accompaniment is based on meeting the teaching requirements, grasping the changes of movements and emotions in time, adjusting and expressing music with rich musical connotations, integrating music with dance, and adding the charm of ballet basic training teaching. Piano and Batong, both representatives of elegant art, directly measure the beauty of the present. The integration of piano accompaniment into ballet basic training teaching requires not only the ballet basic training teachers to grasp the emotions conveyed by music, but also the piano accompaniment to give full play to its role and show the endless artistic appeal brought by Baptiste basic training teaching.

Li Ting (Yuncheng Kindergarten Teachers College) published "The Importance of Knowledge and Skills of Music Theory, Solfeggio and Ear Training for Learning Dance Course" in 2020: "Music Theory and Solfeggio and Eartraining" is one of the most important basic courses for music and dance-related majors. Only when students firmly master the knowledge and skills of music theory, solfeggio and ear training can music and fresh dance be closely integrated in the process of learning dance art. Make coherent dance movements according to the rhythm and thoughts of music, and use body language to express some special thoughts and emotions, so as to improve the artistic communication effect and emotional rendering ability of dance majors in dance performance. " This paper interprets the importance of actively organizing knowledge and skills training in music theory, solfeggio and ear training in dance teaching. From the perspective of basic music theory knowledge and skills training, effective music theory teaching can deepen students' understanding of knowledge and skills in interval, chord and mode tonality, make students' musical perception in dance performance obviously enhanced, and make relevant dance moves with more sense of rhythm and rhythm, thus forming a personalized dance art performance style. Really achieve a high degree of unity between dance art and music art, so that students' rational support ability of music feeling in dance performance can be further strengthened, and the artistic realm of dance performance can be improved. From the perspective of solfeggio, the professional training of solfeggio in dance performance teaching can enable students to master the music information knowledge involved in dance in a short time, and effectively train students' ability to perceive and understand the music art, grasp the rhythm of dance music and feel the dance art with inner hearing, so that students can deepen their understanding of dance art under the effect of solfeggio and achieve good learning results. It can be seen that music theory, solfeggio and ear training, as the basic comprehensive training contents in music education, can be infiltrated into dance teaching guidance activities, which can strengthen students' ability to understand and perceive music, and their ability to cooperate with each other in mouth, ears, hands and heart in dance performance, ensure that students can better appreciate and express music in dance performance, realize the organic integration of dance art and music art, and ensure that the training effect of students' dance performance ability is improved step by step. To sum up, there is a close relationship between music education and dance education. In the process of actively organizing dance course teaching, strengthening the training of students' music knowledge and skills in music theory, solfeggio and ear practice can cultivate students' sense of rhythm, ability of reading music and ability of mode and tonality, optimize students' music literacy, and promote the quality of dance teaching obviously, which is helpful for students to systematically learn dance skills and improve their dance art performance ability.

In 2023 (Shanxi Normal University), Zhao Zhiqiang said in "A Brief Analysis of the Differences and Connections between Classical Ballet and Modern Ballet Music": The rhythm of music will affect the emotions expressed by music. If it is said that most of the music selected by classical bassoons are relatively soothing, soft or solemn tunes, then modern batangs are. If it is said that the emotions expressed in the music of Jidian Ballet are relatively peaceful or show a kind of high feeling, then the choice of music in modern ballet emphasizes the breakthrough of the music itself in the existing framework and established mode. , presents a "break" with classical ballet music through a brisk, lively and wanton indulgence style, so as to confirm and realize its own independent value. It should be said that the impact of modern ballet itself on classical ballet is clearly reflected in the choice of music, and the

emotion expressed by music is precisely the key to showing the characteristics of ballet yellow. Any art form ultimately evokes emotional fluctuations in people's hearts, and ballet is no exception when it comes to music selection. The music style chosen by classical ballang makes its call to people's inner emotions relatively gentle, and the call to people's inner emotions requires the cooperation of dances to achieve a coordinated effect. Compared with the more classical mode of emotional appeal, the music of modern ballet is more direct in awakening the inner emotions of the human body. The call to people's inner emotions is direct, without using the body movements of ballet as an intermediate medium. "People often ignore the psychology because they pay attention to the main body of dance dramas." Compared with the pursuit of elegant classical ballet music, modern ballet music is more about the sense of impact, which can mobilize people's inner turmoil in an instant. It can be seen that in modern ballet, music and dance are juxtaposed, and this is prominently reflected in its mode of calling people's inner emotions. Of course, although the above has made a detailed analysis of the music selection and use of classical ballet and modern ballet, and the difference between the two is clear. However, this does not mean that the two are diametrically opposed and completely separate. In fact, if we look at the context of historical development, the existence of the two is precisely interdependent and difficult to separate.

Conclusion

The study in ballet should pay attention to the coordination of music and body movements. Second, pay attention to the emotional nature of music itself. Third, attach importance to the integrity of music itself. Finally, as two major schools of ballet dance, classical ballet and modern ballet have differences in the three aspects of musical expression, rhythm, and understanding mode; Continuity, commonality. "The quality of ballet and the level to be achieved are closely related to ballet music. Music determines the success of ballet and is also the key to the development of ballet. "Based on the present and facing the future", the choice of ballet music should break the "view of the sect", according to Choose appropriate music based on the theme of ballet to promote the continuous development of ballet.

References

- Cai, L. (2009). *Comparison of Aesthetic Differences between Chinese Classical Dance and Western Classical Ballet*. Shaanxi Normal University.
- Cao, H. B. (2007). Discussion on the Importance of Teaching Methods in the Basic Training of Classical Ballet. *China Outside School Education*.
- Cao, X. T. (2016). *Analysis of the problems and countermeasures of piano accompaniment in ballet basic training courses in colleges and universities*, (19), 172.
- Chen, M. L. (2003). On the role of piano accompaniment in the training of basic dance skill. *Journal of Xinghai Conservatory of Music*.
- Gao, J. (2016). *Ballet on the keyboard - exploration and practice of ballet piano accompaniment*. Shenyang Conservatory of Music.
- Golovkina, Z. (1994). How to Arrange a Classical Ballet Class—A Discussion on the Principles of Teaching Method. *Journal of Beijing Dance Academy*. (02).
- Han, X. J. (2017). Piano accompaniment in the teaching of basic ballet skills. *The Voice of the Yellow River*, (11), 97.

- He, X. (2012). Analysis of the relationship between modern dance and ballet. *China Science and Education Innovation Guide*, (32), 211.
- Huang, L., & Ye, R. (1992). *The Mass of Modern Ballet in the 20th Century*. Shanghai Music Publishing House.
- Qiu, S. (2012). On the characteristics of beauty in the ballet "The Red Detachment of Women". *Literary World*, (10), 301-303.
- Sun, W. (2012). On the Five Core Elements of Classical Ballet Training. *Journal of Beijing Dance Academy*, (04)
- Wang, Z. D. (2010). *Analysis of Piano Accompaniment of Ballet Dance*. Shaoguan University.
- Wu, J. (2003). Selection of piano accompaniment in dance teaching. *Qilu Yiyuan*, (3), 61-62.
- Wu, X. H. (2011). Talking about the Philosophy in the Similarities and Differences of Chinese and Western Ballets. *Journal of Huaihai Institute of Technology*, (24), 1-2.
- Xiong, Y. (2006). Elegant art appreciation should pay equal attention to content and form. On the appreciation of ballet works in dance appreciation class. *Journal of Kangding Normal College for Nationalities*, (04), 90-93.
- Zhang, F. (2006). Talking about how piano accompaniment teachers can improve the classroom teaching effect of dance teaching. *Journal of Liaoning Higher Vocational College*, (2), 96-97.
- Zhang, J. (2000). Musician's Soul of Dance-A Probe into the Art of Dance Piano Accompaniment. *Jiao Ah*, (2), 43-46.
- Zhang, Y. (2016). Characteristics and Requirements of Piano Accompaniment in Basic Ballet Training Course, *Contemporary Music*, (15), 61-63.
- Zhang, Y. P. (2007). *Basic Teaching Method of Classical Ballet*. Shanghai. Shanghai Music Publishing House.
- Zhao, W. H. (2013). The training characteristics of the basic homework of classical ballet—a dance posture training, *Art Education*, (03).
- Zhu, L. (2001). *Outline of Western Ballet History*. Shanghai. Shanghai Music Publishing House.

The Artistic of Thai Music and the Music Appreciation

Manus Kaewbucha, Watchara Prempre, Chuchat Pinpart and Auncan Chareonsrimueang

Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

Music is a medium of understanding for all nations that have experienced it. Music can make the listener feel different. We humans have a deeply intelligent brain that can invent tools that produce various sounds (musical instruments) including high, middle, and low sounds, and then compile them until they are beautiful, influencing human emotions greatly. Every race has music, but the difference is the instrument they conceived. Musical instruments are the source of music invented by man. Therefore, each nation may differ according to the idea, environment and materials that exist in that nation. Musical instruments have a history. Lasts longer than music because musical instruments have played a role in life before. In a communicative manner. Signs such as hitting armor Knock on wood, blow mouth, etc. Music not only provides emotional enjoyment, but also expresses the prosperity of national arts and culture. The musical instrument is not only the birthplace of melodious colors but is also the art of each beat with shapes, colors, production patterns, as well as performances that are unique to that nation. This article presented the artistic of Thai music and music appreciation.

Keywords: Artistic; Thai Music; Music Appreciation

Introduction

Music contributes to the development of human nerve potential, acting as a bridge and path to thought. Learning in the human brain It helps develop human emotions to have a positive tendency as well as help to achieve inner peace of mind as well. The author is of the opinion that activities that relax and bring peace of mind. It can be caused by a variety of activities depending on the individual's preferences or integrity. Some people like to dance, some people like to sing, some people like to dance.

The music has all the virtues of it, it can be used as Jindaka Burin to the human Garuda Devaraj. Central Chatubaht Panasin Forest, even when we blow it to hear, it ends up angry. The purpose of this text is to explain the benefits of music, whereby the melody of slow tempo music will bring relaxation, calmness, concentration and calm the mind, while music with a fast tempo will make it emotional, bright and cheerful, encouraging listeners and instrumentalists to develop emotionally. Intelligence and society which can be applied in daily life. Music is the sound that arises from the creation of wisdom. Humans have been Tidy arrangement There are clear patterns and structures, with the main elements being rhythm and melody. It can be considered as the language of emotions, a universal language that people of all races understand. It is the medium that will lead man to Understand each other well. It creates aesthetics, minds, beauty, and national identity, so it is considered a heritage. Music can be used in three main ways: aesthetic, educational, and therapeutic. Music therapy is the

process of treating music by using musical activities such as singing, playing musical instruments, composing songs, or listening to music that is designed to suit each patient (Morache, 2014).

The goal is not to enable participants to play good music, but for therapeutic purposes, namely repair, maintenance, development, mental health, physical health, and skills in 2 from Sunthorn Phu's Abhayamani. When Abhayamani and Srisuwan met the three Brahmins, the Journal of Music of Ban Somdej Vol. 2, No. 1, others improved, such as physical, social, emotional, and intellectual, which is the systematic application of music-by-music therapists in an environment provided for therapeutic purposes. Aim for behavioral changes of the treated persons to be in a normal state. Music is what influences the human mind. Relieve the gloom In line with the idea of Pythagoras believing that music in human life has an impact on health, Aristotle and Plato say that music has an influence on healing and healing can affect or affect human health and behavior by using sound as a medium to put the perceived person in a state of mind that is directed in the same direction and meditates. Music can be treated because the sound waves of music affect the functioning of brain waves. In addition, the rhythm of music at the appropriate speed or equal to the pulse of that sound will make us feel balanced and comfortable because music is about happiness (Joan, 1991).

Music Appreciation and value

Einstein said, "If I wasn't a physicist, I might be a musician. Most of life's happiness comes from music" (Joseph Eger, 2007: (cover) Music therapy has evolved from a legend of history over 5,000 years. When it comes to music, we always feel good because music makes us happy. Entertaining, easy. In the past, we knew music in aesthetic and educational terms and it was not easy to find music, but nowadays it is globalization that we can find music all the time, and the common place is that medical science has discovered that music can be used to treat human illnesses as well as improve the quality of life. The battle knows each one.

Music is an art that is easy to touch. It was said that music is a universal language because it can convey the feelings of all peoples even though they are lucky. Auditory nerves are normal, so you can find pleasure from listening to music. Scientists have found that music stimulates the functioning of the autonomic nervous system. It causes physical changes in respiratory rate, heartbeat, blood pressure. Iris response, clammy tension, and psychological consequences are that music can cause Changes in mood, consciousness, consciousness. The key elements that make music pleasing and delightful to the toucher are the rhythm, melody, loudness and quality of sound (resonance and color).

Rhythm refers to the movement of sounds over a period of time, or the shortness of sounds. Rhythm is at the heart of music. Slow speed and rhythm type can stimulate the mechanisms of various body systems. It can trigger emotional responses, such as fast beats, which trigger excitement. This makes the pulse beat faster. A slow rhythm creates a feeling of calm, coolness, and a slower pulse. Moderate rhythm or rhythm with a speed close to normal heart rate of about 70-80 beats per minute will cause a feeling of relaxation.

Types of rhythms, such as marches, help create energy. Rock beats will cause excitement. Cha-cha-cha-rumba rhythm will evoke a sense of fun. enjoy We can take advantage of the rhythm of music, such as concentration, calmness, physical energy. Be encouraged (Morache, 2014).

Musical Melody

It causes emotions more clearly than rhythms, causing impressions just like lyrics. The melody helps to make the tri more pleasant to listen to because it causes a variety of emotions, such as a cheerful, joyful, refreshing melody, a sweet melody or a melancholy, calm melody. At the time of our illness. Our emotions are not normal, not refreshing because physical illness results in mental illness as a continuous cycle. If one thing improves our mood, it can reduce physical illness. Quality music has been proven to create happiness and peace of mind. Someone once said that having music around the house is like having food and vitamins that help keep the body healthy.

Sound intensity or loudness (Intensity)

The volume of the sound can cause muscle spasms, and a constant sound for a long time can cause fatigue. The main thing that makes music quality is less Resonance Sound clarity Human beings depend on the larynx, throat organs, mouth, nose. The colour of the instrument depends on the material. Musical instrument styles, including Is the quality of the sound the first thing that attracts listeners? Different types of musical instruments also have different quality of sound.

Sound intensity or intensity: The amount of intensity of the measured sound is expressed in decibels. Humans can listen to sounds ranging from 0-120 decibels of speech. Plain talk. About 50-60 dB The loudest start is 80 decibels. Prolonged listening can cause stress, such as heavy traffic on the road (80), machinery in printing shops (100), pneumatic road drills (90), fans, or coughing machines (100), sounds that are louder than 100 decibels. The inner ear causes ear pain, the eardrum breaks, turning into an ear. Deafness, like the sound of a jet plane (130 dB) Close-up lightning sound (120 dB) Results of the examination Hearing conditions of traffic police working on the road Most people have hearing problems and deteriorate faster than normal people. Loud noises It can cause muscle spasms and loud and durable sounds can cause fatigue.

Sound quality (resonance clarity, color) is important to how much quality music is there. The clarity of the human voice depends on the camera, the sound of the throat, mouth, nose. The clear and soft resonant water will make the listener

The color of the instrument depends on the material, form of the instrument, as well as the occurrence of music in various ways. Different types of music also have different quality of sound. What kind of instrument to choose to play? Frog boarding Objectives and preferences of players, such as the guitar is a resonant instrument. melodious lane method is different, Khim is good and guitar is used to strum playing Khim will help to concentrate when playing music melodic with a slow tempo will bring peace and relaxation. The guitar part makes it fun. Enjoy, relax. Tension. Anga down used to shake. The piano helps to create a lot of imagination because it has a lot of volume. There are also musical instruments used. Violin, flute, piano helps relieve some kinds of pain, such as headache, etc. Happiness or suffering either way. Therefore, we should pay attention and use music to improve our quality of life. Convenient and safe

Comfortable rhythmic music helps to relax

Music is sound without boundaries. Some people have music. Music is part of the making. Activities such as listening to music while driving, listening to music during exercise, listening to lullabies before bed, etc., have become part of lifestyle and daily life, thus demonstrating the influence of music on the minds of many people. In addition to entertainment, there is also Music Therapy Theory, which is a medical theory that combines the science of psychology and the arts of psychology. Music blends together seamlessly and adapts to treatment, development, and wellness therapies. Physical, mental and social conditions as well. According to Buckwalter medical research et.al 1985, it is determined that the treatment of the disease through the The mind with the use of music therapy will help reduce anxiety. fear Add animation and create More motivation. It can be used to restore the physical and emotional condition of the patient to feel relaxed. It relieves both physical illness and reduces stress, improves mood and mind, and also has a positive effect on brains, too (Fine Arts Department, 2000).

Benefits of Music - Listening to Music

Listening to fun rhythmic music will stimulate Blood flow As a result, the heart is healthy and can create motivation during exercise.

Relieve stress and make a good mood because music has a profound effect on the body and positive energy. Reduces pressure and anxiety Helps the body relax As a result, the mental state is good (Research and Development Institute, 2013).

The Artistic of Thai Music

At present, there are 3 main types of Thai band mixing, namely Pipath, String Instruments and Mahori. In the Pi Path circle The inner and outer piper are fixed musical instruments. Therefore, it must create a sound to match and then rely on the inner pike as the main comparable to the sound of other instruments in the string ensemble. Therefore, we have to create a sound to match each other and then stick to the sound of the flute. In the major. The flute is used to calibrate the sound like a string instrument (Montri Tramot, 1997), so it is important to calibrate the sound so that in the band plays at the same volume, the music will sound beautiful. There are restrictions on playback, so the volume has been set to be used with these dryers. The volume is indicated by the name of the "way", which has 7 paths, each with a sound. The exact principle and determined by the position of the gong ball of the big gong. As shown in Figure 4, the Do sound is defined as the main sound of the There is a change of position one vote at a time until all 7 directions are reached (ICOMOS Charter of Thailand, 2015).

The 1st way, the way in the lower or just the way down, the sound of the do is on the 3rd and 10th gongs, which this 10th gong is called the only way, so it is called the only way.

The 2nd way in, called by the name Pi Nai, used in this sound, is at the 4th and 11th gongs.

Way 3 Middle Way Called by the name of the middle pi, used in this sound, the sound of the 5th gong and 12th

Way 4: Low Outside, or Just the Upper Way, or the Great Way. Called by name, flute only, or The low outer pier used to accompany this sound, which is the way of the majors and strings. The voice is on the 6th gong and 13th

Way 5 Outside or gravel or Sapha or hardwood way Called by the name Pi Nok or gravel flute used to accompany this sound. The sound is on the 7th and 14th gongs.

Way 6: Hoarseness or Middle Hoarseness It's called after the middle of the pitch that needs to be blown hoarsely. The sound is on the 1st, 8th and 15th gongs.

Way 7: Java Way It is called by the name Javanese pi, which is used in this sound, and this way is also used for illustration. Javanese Pi Mix The sound is on the 2nd, 9th and 16th gongs."

Thai music is a captivating fusion of rich tradition, cultural diversity, and artistic innovation. Rooted in a history that spans centuries, it reflects the essence of Thai society and the creativity of its people. From traditional folk music to contemporary adaptations, the artistry of Thai music is a testament to the country's cultural heritage and its ability to evolve with the times.

A Diverse Musical Landscape

Thailand's diverse landscape mirrors its musical tapestry. The country's geography, comprising mountains, plains, and coastlines, has played a pivotal role in the development of various musical styles. Traditional Thai music can be broadly categorized into four main regional forms:

Northern Thai Music: The northern regions, with their hilly terrain and cooler climate, have given rise to unique musical traditions. Instruments like the khim (a dulcimer), saw (a fiddle), and the haunting melodies of the bamboo mouth organ, known as "khaen," are prevalent in this region's music.

Northeastern Thai Music (Isan): The Isan region has its own distinct musical style, characterized by the sombre notes of the phin (a lute-like instrument) and the rhythmic beats of the khaen. Isan music often accompanies traditional dance performances.

Central Thai Music: Central Thailand, home to the bustling capital city of Bangkok, boasts a rich musical heritage. The classical ensemble of piphat, featuring instruments such as the ranat thum (xylophone) and pi (flute), is widely recognized as a symbol of central Thai music.

Southern Thai Music: The southern regions, with their coastal charm, bring a maritime influence to Thai music. The "nora" ensembles use drums and gongs to create lively, rhythmic compositions, often accompanied by dance.

Traditional Thai Instruments

Thai music is characterized by a wide array of traditional instruments that lend it a unique and enchanting quality. Some notable instruments include:

Ranat (Xylophone): The ranat is a percussive instrument comprising wooden bars suspended over resonators. It is played with mallets and is integral to many Thai compositions.

Khim (Dulcimer): The khim is a stringed instrument with metal strings struck with small mallets. Its ethereal sound adds depth to traditional Thai orchestras.

Saw (Fiddle): The saw is a bowed string instrument with a distinctive resonating chamber, producing captivating melodies often heard in northern Thai music.

Piphat Ensemble: The piphat ensemble is a classical orchestra that combines a range of instruments, including drums, gongs, flutes, and xylophones to create harmonious compositions.

Khaen (Bamboo Mouth Organ): The khaen, made from bamboo pipes, is a haunting instrument played in northeastern Thai music. Its unique sound evokes the region's cultural heritage.

Conclusion

In conclusion, the world of Thai music offers a rich and diverse landscape that is deeply rooted in tradition, culture, and history. It is a testament to the artistic genius of the Thai people and their ability to create music that not only reflects their heritage but also resonates with a global audience. Thai music is a true work of art, combining intricate melodies, unique instruments, and profound lyrics that invite us to explore a world of emotions, stories, and spirituality.

Music appreciation is not merely an auditory experience; it is a journey into the heart and soul of a culture. Thai music offers us a unique opportunity to bridge cultural gaps and immerse ourselves in the beauty of a musical tradition that has thrived for centuries. By understanding the artistic aspects of Thai music, we can gain a deeper appreciation for the ingenuity and creativity of musicians who have passed down their craft through generations.

As we continue to explore the world of Thai music, it is important to approach it with an open mind and a willingness to learn. By doing so, we can cultivate a greater sense of understanding and respect for the artistic value of this ancient musical tradition. Ultimately, the appreciation of Thai music enriches our lives, broadens our horizons, and reminds us of the universal power of music to connect people across borders, cultures, and time.

In the spirit of celebrating the artistic beauty of Thai music, let us continue to listen, learn, and appreciate this enchanting art form that serves as a testament to the enduring power of human creativity and expression.

References

- Fine Arts Department. (2000). *Cultural System for Quality Management*. The Fine Arts Department Printing: Bangkok.
- ICOMOS Charter of Thailand. (2015). *On the interpretation and presentation of cultural heritage sites*. ICOMOS Thai: Bangkok.
- Joan D. (1991). *Themes work design*. Australia.
- Montri Tramot (1995). *Thai music of Montri Tramot*. Thai Wattana Commercial Publishing. Bangkok.
- Morache F. (2014). *Designing the consumption trends of people in the world 6 models*. Business Nation: Bangkok.
- Research and Development Institute. (2013). *Criteria for applying for academic positions in the field of art and design*. Silpakorn University Printing House Sanam Chan Campus: Nakhon Pathom.

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

1. ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

1.1 บทความพิเศษ (Special Article) บทความทางวิชาการพิเศษ ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการอย่างเข้มข้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นๆ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิชาการในวงการวิชาการ/วิชาชีพ

1.2 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน

1.3 บทความทางวิชาการ (Academic Articles) ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการมีความโดดเด่น เพื่อนำเสนอองค์ความรู้ใหม่สู่สังคม

1.4 บทความปริทรรศน์ (Review Article) เป็นบทความที่รวบรวมความรู้จากตำรา หนังสือ และวารสารใหม่ หรือจากผลงานและประสบการณ์ของผู้เขียนมาเรียบเรียงขึ้น โดยมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิเคราะห์ เปรียบเทียบ

1.5 ปกิณกะ (Miscellany) ได้แก่ บทความ ทบทวนความรู้ เรื่องแปล ย่อความจากวารสารต่างประเทศ การแสดงความคิดเห็น วิวิจารณ์ แนะนำเครื่องมือใหม่ ตำราหรือหนังสือใหม่ที่น่าสนใจ หรือข่าวการประชุมทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ

2. การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ใน Journal of Modern Learning Development ให้ผู้เขียนทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลด Template บทความวิจัย หรือ Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ Template บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ ซึ่งเป็นตัวอย่างของการเขียนบทความวารสาร โดยสามารถดาวน์โหลดได้ดังนี้

2.1.1 Template บทความวิจัย (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.pdf) (.docx)

2.1.2 Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.pdf) (.docx)

2.1.3 Template บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.pdf) (.docx)

2.2 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลดหนังสือรับรองก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Modern Learning Development โดยสามารถดาวน์โหลดได้ที่ (.pdf) และให้กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วน พร้อมทั้งบทความที่เขียนส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสารเพื่อตรวจสอบเบื้องต้น

2.3 รอเจ้าหน้าที่ติดต่อกลับตามเอกสารที่แนบของผู้เขียนบทความที่ส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสาร เจ้าหน้าที่ส่งแบบ Google Form ให้ผู้เขียนดำเนินการตามแบบฟอร์มดังกล่าว

2.4 เจ้าหน้าที่แจ้งให้เข้าในระบบสมัครสมาชิกออนไลน์ของวารสารและ/หรือ (กรณีผู้สมัครแล้วต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่ 2.1 และ 2.2 เช่นเดียวกัน) ถึงให้เข้าระบบได้ตามลิงค์นี้ <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/user/register> (สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ระบบ Thaijo) เมื่อส่งบทความเข้าระบบแล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบและดำเนินการตามขั้นตอนในการจัดทำบทความให้ผู้เขียนบทความทราบตามลำดับต่อไป

3. การตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้เขียนควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่ส่งบทความให้กับบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

4. รูปแบบการจัดเตรียมบทความ

4.1 สำหรับภาษาไทย บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ดีด โดยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH SarabunPSK) ขนาดอักษร 16 จัดกั้นหลังตรง ส่วนบทความภาษาอังกฤษให้ใช้แบบอักษร Times New Roman ขนาดอักษร 12 ในการจัดให้มีระยะห่างระหว่างบรรทัดหนึ่งช่อง (Double spacing) ตลอดเอกสาร พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์สี่ขนาดเอ 4 (A4) ระยะ ขอบกระดาษบน 1.5 นิ้ว, ล่าง 1 นิ้ว, ซ้าย/ขวา 1 นิ้ว พร้อมใส่หมายเลขหน้ากำกับทางมุมขวาบนทุกหน้า บทความไม่ควรยาวเกิน 20 หน้า กระดาษพิมพ์สี่ โดย นับรวมภาพประกอบและตาราง

4.2 ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง

4.3 ชื่อผู้เขียน ตำแหน่งทางวิชาการ สาขา คณะ สังกัด/หน่วยงานของผู้ร่วมหรือที่ปรึกษาทุกคน โดยเรียงจากผู้เขียนบทความ 1 ผู้ร่วม 2,3,4 ตำแหน่งได้ชื่อเรื่อง เยื้องชิดฝั่งขวาของหน้ากระดาษ มี E – mail ที่ติดต่อในการส่งบทความได้

4.4 มีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 500 คำต่อบทคัดย่อ

4.5 กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3-5 คำ

4.6 การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษรและหัวข้อย่อยขนาดเดียวกันต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ควรเว้น ระยะพิมพ์ 0.5 ช่วงบรรทัด

4.7 การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ ใช้เป็นตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Network Organization) เป็นต้น

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัย
- 3) วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)
- 4) ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่ม ตัวอย่าง และการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- 5) กรอบแนวคิดในการวิจัย
- 6) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ
- 7) อภิปรายผล/วิจารณ์ (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยง ของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อๆ แต่ ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
- 8) ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป
- 9) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเชิงบรรณเท่านั้น เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

บทความพิเศษ บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ บทความวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction)
- 3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับและมีกรอบแนวคิด ผลสัมฤทธิ์ของบทความ
- 4) บทสรุป (Conclusion)
- 5) เอกสารอ้างอิง (References)

ตัวอย่างการจัดพิมพ์บทความ

←	1 นิ้ว	↑ ระบุหมายเลขไว้ด้านบนขวา (16 pt) 1. นิ้ว ชื่อบทความภาษาไทย (20 pt) Articles English (14 pt)	→ 1 นิ้ว
ชื่อ - นามสกุล ผู้เขียนบทความ (16 pt) หน่วยงานต้นสังกัด (16 pt) Name - Surname of Article author (12 pt) Agency (12 pt) E-mail (12 pt)			

บทคัดย่อ (18 pt)			
(16 pt ไม่เกิน 350 คำ)			
.....			
คำสำคัญ : 3-5 คำ (16 pt)			
Abstract (14 pt)			
(12 pt ไม่เกิน 350 คำ).....			
.....			
Keywords : 3-5 words (12 pt)			
บทนำ (18 pt)			
(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....			
.....			
เนื้อหาแต่ละประเด็น ตามแบบบทความวิชาการ/วิจัยและอื่นๆ (18 pt)			
(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....			
.....			
สรุป (18 pt)			
(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....			
.....			
เอกสารอ้างอิง (18 pt)			
(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....			
.....			
↓ 1 นิ้ว			

สำหรับการอ้างอิงเอกสารในบทความนั้นใช้ระบบ APA ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้ วงเล็บ เปิด-ปิด และระบุชื่อ-นามสกุล ของผู้เขียน ปี พ.ศ. และเลขหน้า ของเอกสารที่นำมาอ้างอิงกำกับท้ายเนื้อความที่ได้ อ้างอิง เอกสารที่อ้างอิงในบทความจะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ และผู้เขียน บทความต้องรับผิดชอบถึงความถูกต้องของเอกสารที่นำมาอ้างอิงทั้งหมด การอ้างอิงเป็นภาษาไทยหรือ ภาษาอังกฤษ โดยรูปแบบของการอ้างอิงเอกสาร มีดังนี้

1. หากชื่อผู้แต่งอยู่หน้าข้อความที่อ้างถึงให้ใช้ชื่อผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2545 : 15-16) หรือ Baruard, Chester L, (1938 : 50)

2. หากชื่อผู้แต่งอยู่ท้ายข้อความที่อ้างถึง ให้ใช้ (ชื่อผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น

1) กรณีผู้แต่ง 1 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อผู้เขียน, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น (ขวลิต ประภาวนนท์, 2545 : 19) หรือ (Chandler, Alfred D, 1962 : 42)

2) กรณีผู้แต่ง 2 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อที่ 1 และชื่อที่ 2, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (ทองใส นามดี และวิทยา แสงทอง, 2556 : 20) หรือ (Chandler,Ralph C. and Plano Jack C, 1982 : 3)

3) กรณีผู้แต่งมากกว่า 3 คนขึ้นไป ครั้งแรกให้เขียนชื่อผู้เขียนทั้งหมด และครั้งต่อไปให้เขียนเป็น คณะ เช่น (ชื่อผู้เขียนคนที่ 1 และคณะ, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (สมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ และคณะ, 2556 : 23) หรือ (Argyris et al.,1972 :9)

4) การอ้างอิงท้ายบทความ ให้ใช้รูปแบบ APA เวอร์ชัน 6 ดังตัวอย่างนี้ (<http://www.apastyle.org>)

1) หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. เช่น

1.1) ขาววิทย์ เกษตรศิริ. (2543). 2475 การปฏิวัติสยาม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

1.2) Simon,Herbert A. (1976). *Administrative Behavior*. (3rd ed.). New York: The Free Press.

2) บทความในวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่), เลขหน้าที่ ปรากฏ บทความในวารสาร. เช่น

2.1) ฉลอง พัฒนา. (2556). การสร้างฐานความรู้ในการบริหารจัดการชุมชน. *วารสาร ปกครองท้องถิ่น*, 1(1), 52-67.

2.2) Jurkovich,R (1974). A Core Typology of Organization Environments. *Administrative Science Quarterly*, 19 (2), 380-394.

3) วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

ชื่อผู้วิจัย. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ระดับของงาน.หน่วยงานที่รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัย

3.1 สมพร เกษตรศิริ (2550). *การบริหารจัดการองค์กรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

3.2 Jaffee,D. (2001). *The Development on New Generation of Thai Farmers to Propel Thai Economy* . Research Report. College : Thepsatri Rajabhat University.

4) แหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์

ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ วัน เดือน ปี. แหล่งที่มา : Url
เช่น

พิรพล หาญพิชัยยุทธ. (2553). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย. *ออนไลน์*.สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2555. แหล่งที่มา <http://www.buddhismth.com/index.hp?y>.

BBC New. (2016). Etnical Alzheimers or Social Advocates solution. *Online*. Retrieved May 3, 2017. from : <http://www.bbc.com/2016/ WORLD>

5) รายงานการประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ชื่อเอกสารรวมเรื่องรายงานการประชุม. วัน เดือน ปี. สถานที่จัด. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น สมาน นิตดาทอง. (2550). การพัฒนาการเรียนรู้แห่งศาสตร์ทางการจัดการ.*เอกสารประกอบการประชุมการประชุมงานชุมชน*. 25 พฤศจิกายน 2550. โรงแรมณานิมิตร. กรุงเทพมหานคร: พิสดการพิมพ์.

Natthabhan, S. (2000). The Besuty of Wonmen in Theravada Philosopy. *Nebraska Symposium on Motivation : voll. 38. Perspectives on Motivation*. 18 July 2000. Lincoln. USA: University of Nebraska Prees.

6) พจนานุกรม

ชื่อหนังสือ. (ปีที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2525). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน.

Shoter Oxford English dictionary. (2002). New York: Oxford University Press.

6. ส่วนภาพประกอบ (Figure) และส่วนตาราง (Table)

ภาพประกอบและตารางควรมีเท่าที่จำเป็น โดยพิมพ์หน้าละ 1 ภาพ หรือ 1 ตาราง สำหรับคำบรรยายภาพและตารางให้พิมพ์เหนือภาพหรือตาราง ส่วนคำอธิบายเพิ่มเติมให้ใส่ใต้ภาพหรือตาราง

7. ลิขสิทธิ์

เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้เขียนทุกท่านต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มใบมอบลิขสิทธิ์บทความให้แก่วารสาร พร้อมกับบทความต้นฉบับที่ได้แก้ไขครั้งสุดท้าย นอกจากนี้ ผู้เขียนทุกท่านต้องยืนยันว่าบทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์นั้น ได้ส่งมาตีพิมพ์เฉพาะใน Journal of Modern Learning Development เพียงแห่งเดียวเท่านั้น หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้เขียนอื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้เขียนต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์

8. การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อ และการสมัครเป็นสมาชิกวารสารพัฒนาระบบการจัดการ กรุณาติดต่อ “กองบรรณาธิการวารสาร” ศูนย์พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ บจก.พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index>

E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

9. กำหนดการออกวารสาร

ฉบับที่ 1 มกราคม – กุมภาพันธ์

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)

ฉบับที่ 2 มีนาคม – เมษายน

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)

ฉบับที่ 3 พฤษภาคม – มิถุนายน

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)

ฉบับที่ 4 กรกฎาคม – สิงหาคม

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)

ฉบับที่ 5 กันยายน – ตุลาคม

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)

ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน – ธันวาคม

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

10. อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 300 บาท (ไม่รวมค่าส่ง)

11. อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 500 บาท

ใบสมัครเป็นสมาชิก
Journal of Modern Learning Development

ที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development

ข้าพเจ้า (ชื่อภาษาไทย).....

(ชื่อภาษาอังกฤษ).....

ที่อยู่ (ที่สามารถติดต่อได้).....

.....

E-Mail : โทรศัพท์ โทรสาร.....

มีความประสงค์จะขอรับสมัครเป็นสมาชิก Journal of Modern Learning Development

() สมาชิกประเภทรายปี 500 บาท

() เล่มละ 300 บาท

พร้อมนี้ ข้าพเจ้าได้ส่ง

() เงินสด

() อื่นๆ.....

โปรดนำส่ง Journal of Modern Learning Development

สถานที่ติดต่อ ☐ ที่บ้าน ☐ ที่ทำงาน

เลขที่.....ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์ มือถือ.....

โทรสาร.....E-Mail :

ลงชื่อ.....

(.....)

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

ค่าบำรุงปี พ.ศ.....

เลขที่ใบเสร็จ.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงบัญชีแล้ว.....

หนังสือรับรอง

ก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Modern Learning Development

เรียน บรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development

ตามที่ ข้าพเจ้า.....

ได้ส่งบทความเรื่อง.....

.....

.....

.....

เพื่อตีพิมพ์ใน Journal of Modern Learning Development

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม ขอรับรองว่า บทความที่เสนอมา (ถ้ามี)นี้ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์ หรือไม่ได้อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารหรือแหล่งตีพิมพ์อื่นใด หรือได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยอมรับหลักเกณฑ์การพิจารณาต้นฉบับ ทั้งยินยอมให้กองบรรณาธิการมีสิทธิพิจารณาและตรวจแก้ต้นฉบับได้ตามที่เห็นสมควร พร้อมนี้ขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ให้แก่ ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่ หากมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และหรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม/ยินยอมรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว

หาก กองบรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development ตรวจพบว่าคำรับรองดังกล่าว ไม่เป็นความจริง กองบรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development มีสิทธิยกเลิกบทความของผู้นิพนธ์ออกจาก Journal of Modern Learning Development ได้ทันทีโดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้นิพนธ์ทราบล่วงหน้า และผู้นิพนธ์ทุกท่านขอรับรองและยินยอมปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว พร้อมทั้งลงนามรับรองไว้ที่ข้างท้ายของหนังสือรับรองฉบับนี้

ลงนามผู้เขียนหลัก (ชื่อที่ 1)

.....
(.....)

ลงนามผู้เขียนร่วม (ชื่อที่ 2)

.....
(.....)

ข้อมูลติดต่อ (เฉพาะผู้เขียนหลัก)

Facebook :

ID : Line

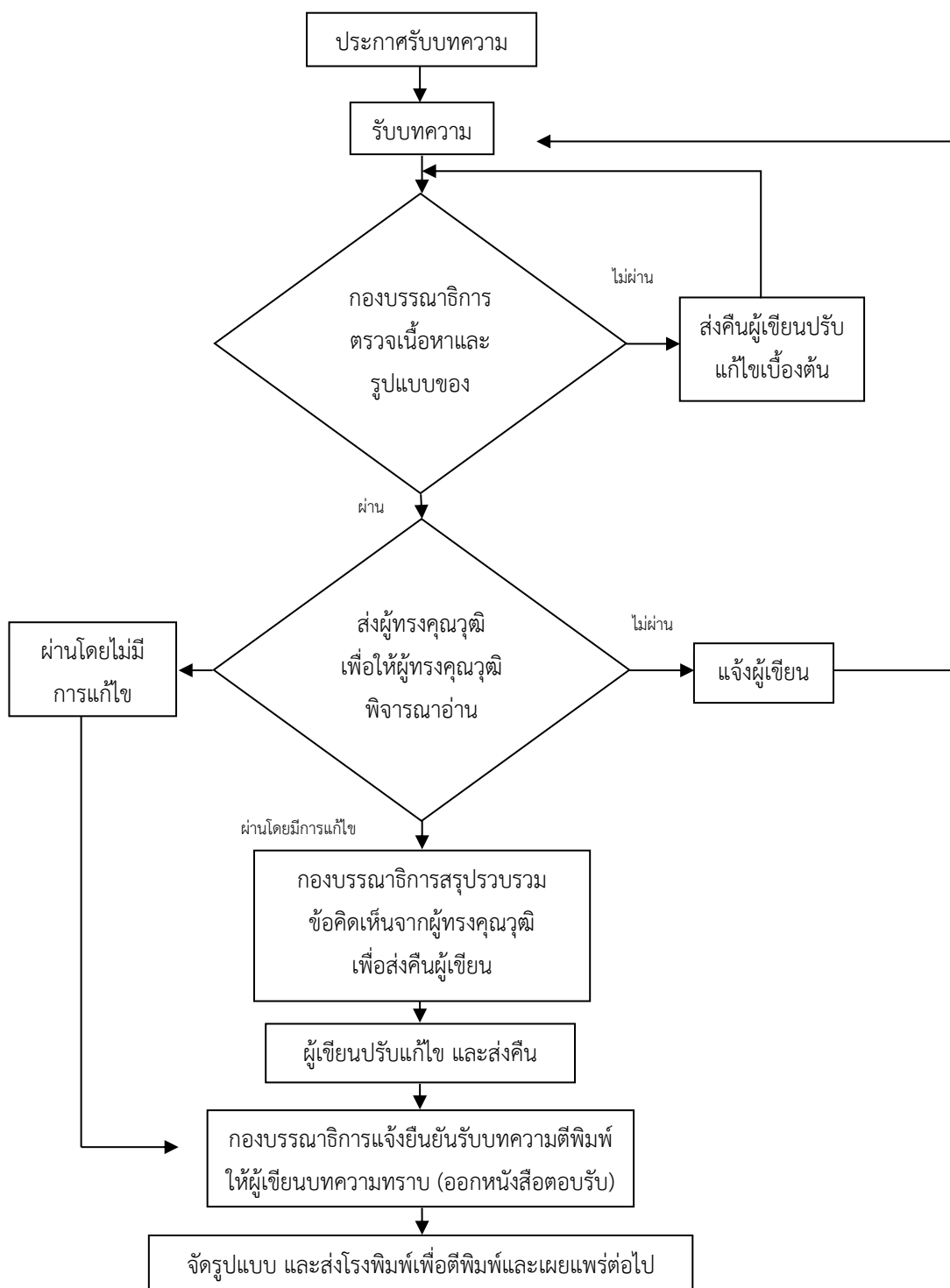
E : mail

เบอร์โทร

หมายเหตุ: ให้ผู้เขียนหลักและผู้เขียนร่วมลงนามให้ครบทุกท่าน หากมีผู้เขียนมากกว่า ท่าน สามารถเพิ่มเติมรายชื่อผู้ลงนาม 2
ข้างท้ายได้ตามจำนวนผู้เขียนบทความทั้งหมด

รูปแบบการตีพิมพ์

Journal of Modern Learning Development

จริยธรรมในการตีพิมพ์

จริยธรรมการตีพิมพ์

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนักรับผิดชอบ และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ
2. บรรณาธิการจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ
3. บรรณาธิการจะต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบ การคัดลอกผลงานของผู้อื่น จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ
4. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน
5. บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง
6. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้ว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่
7. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียนบทความ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องรับรองว่า บทความที่ส่งมาพิจารณาไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่ส่งต้นฉบับบทความซ้ำซ้อนกับวารสารอื่น
2. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย จะต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
3. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “คำแนะนำสำหรับผู้เขียน”
4. ผู้เขียนที่มีชื่อในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย
5. ผู้เขียนจะต้องอ้างอิงผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น)
6. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากเกินไป
7. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด
8. ผู้เขียนจะต้องระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และจะต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)
9. ในบทความผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป
10. ผู้เขียนไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้นเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ใน เอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาแก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ
2. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่า ตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ

3. ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้อ้างถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วย ผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ

4. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

5. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความ ที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ

Publication Ethics

Duties of Editors

1. The editor will assess the paper quality for publication and select only those passing through the reviewing process, in which the clarity of and congruence with the journal policy must be prioritized. The selected paper must contain a body of knowledge that reflects valuable perception and a theoretical framework derived from experiences or textual/research synthesis. A grounded theory or a conceptual model contributing to further research must be preferably included.

2. No information regarding the paper's author(s) or reviewers shall be revealed to irrelevant parties during the paper reviewing process.

3. The paper published formerly elsewhere must not be accepted by the editor for publication. Plagiarism must be scrutinized seriously by using the credible detecting software. The paper detected as bearing plagiarism must be frozen for further evaluation, the author(s) will be contacted to ask for explanation to support the editor's decision to accept or reject the said paper.

4. The editor must not bear any conflict of interest with the author(s) or the reviewer(s).

5. The editor must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

6. The editor must consider for publication only the paper conducted with valid methodology and yielding accurate findings, and the quality of which serves as the main indicator for publication.

7. In case the editor detects plagiarism or false data in the submitted paper and hence deciding for revocation with which the author(s) refuse(s) to comply, the editor has thus full rights and responsibility to proceed with the revocation process without the author(s)'s prior consent.

Duties of Authors

1. The author has to assure that his/her paper has not been previously published in nor simultaneously submitted to other journals.

2. The author shall not commit any degree of plagiarism in his/her paper.

3. The author shall produce his/her manuscript format in accordance with the 'guideline to authors' stated in the journal.

4. The author whose name listed in the paper shall contribute to paper production or research-related procedure.

5. All pictures, figures, or tables appearing in the paper must be cited properly with their source(s) accurately identified. The author(s) shall be solely liable to any legal suit, if any.

6. The author shall verify the accuracy of content and format in both 'in-text' citations and references, no citation(s) shall be made for unread references, and the proper number of citations is preferable.

7. The author is required to correct or rework on their paper in due time as assessed and advised by reviewers and the editorial board.

8. The author shall identify the source(s) of research fund (if any) as well as any applicable conflict of interest.

9. Findings must be presented in accordance with the acquired data. No exploitation (false summary, or distortion or biased selection of data/finding) shall be committed.

10. No reference shall be made to any revoked article unless the cited statement refers to that in the revocation procedures. A statement must be additionally provided in the said reference as ‘the revoked article’.

Duties of Reviewers

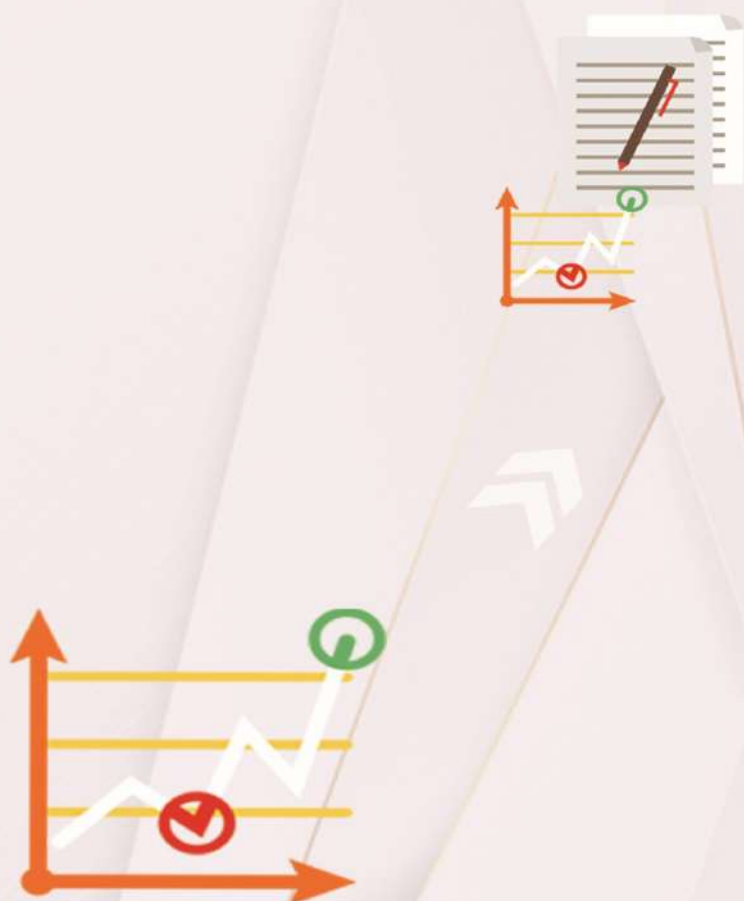
1. The reviewer must keep confidential of the submitted paper and avoid revealing a partial or all of the information of the said paper to irrelevant parties during the paper reviewing process.

2. Perceiving as having a conflict of interest with the paper’s author(s) that may inhibit his/her freedom of expression, the reviewer should notify the editor at once and deny taking part in the reviewing process of the said paper.

3. The reviewer should evaluate the paper that fits with their area of his/her expertise, by assessing the paper’s contribution to the discipline, quality of analysis, and intensity of literature review related to the topic of study. Advices should also be provided regarding the literature failed to be included by the author(s), and personal judgment without supportive evidences should not be used as a criterion for paper evaluation.

4. The reviewer must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

5. In case of the plagiarism detecting, the reviewer must notify the editor at once.

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index>

E-mail : journal1990jmsd@gmail.com

